Prehľad správ

Ulice některých amerických měst se zaplnily lidmi protestujícími proti policejní brutalitě..... 15
1.6.2020 ČRo Radiožurnál ~ str. 03 ~ 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Vojtěch chystá propagaci eRoušky, chce milion uživatelů. Jinak aplikace ztrácí význam 16
1.6.2020 czpravy.cz ~ str. 00 ~

Vojtěch chystá propagaci eRoušky, chce milion uživatelů. Jinak aplikace ztrácí význam 17
1.6.2020 aktualne.cz ~ str. 00 ~ Domácí
Radek Dragoun, Radek Bartoníček

Jak hodně je rozdělená společnost v USA 19
2.6.2020 ČT 24 ~ str. 19 ~ 20:00 90' ČT24

Carpentier předsedá asociaci pro výzkum médií 21
3.6.2020 mediar.cz ~ str. 00 ~ Články
redakce

Reportéři ČT: Jak „Berlíňan“ John Fitzgerald Kennedy navštívil Prahu 21
3.6.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domácí
vrlakm

Historička: Trauma Trianonu spočívá ve vytržení třetiny Maďarů z centrálního bloku národa..... 23
3.6.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět
hermochovat

Tuláci s příběhem aneb Chvála putování..... 26
3.6.2020 Moje země ~ str. 12 ~ Rozhovor
Pavel Radosta

Čtyři důvody, proč by si Izrael i ti, kdo mu tleskají, měli zvažovanou anexi Západního břehu rozmyslet 29
3.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Jakub Záhora

Historie i současnost hromadné dopravy..... 31
4.6.2020 klubknihomolu.cz ~ str. 00 ~

Webinář: Dotace pro cirkulární ekonomiku 33
5.6.2020 biom.cz ~ str. 00 ~

I YOUTUBER SE MUSÍ VYZNAT V PRÁVU 34
5.6.2020 Právní rádce ~ str. 26 ~ Rozhovor
Taťána Lysková

Kolaps *5: Jan Charvát: Antifa funguje podobně jako nálepka neomarxista 37
7.6.2020 a2larm.cz ~ str. 00 ~

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Jan Bělíček, Pavel Šplíchal

Petice za deinstitucionalizaci v sociálních službách 37
7.6.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
PV

„Bílá genocida v JAR je mýtus," shodují se odborníci i mnozí farmáři 39
7.6.2020 hatefree.cz ~ str. 00 ~

Lidé v pohybu 45
8.6.2020 Marketing & Media ~ str. 34 ~ Lidé

Rusku měly přinést vzpruhu „potěmkinovské" zásoby plynu. A to není zdaleka jediná špatná zpráva pro tamní ekonomiku 45
8.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Michael Romancov

Ovčáčkovo srovnání Tchaj-wanu s Doněckem? Celé je to špatně, míní experti 49
9.6.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domácí
aug

Maturant Honza: Zrušení slohu nepomohlo, didaktické testy byly nelogické a „stupidní" 50
9.6.2020 blesk.cz ~ str. 00 ~ Koronavirus
ČTK,ula

Změny v oblasti zprostředkování v energetice a v oblasti ochrany spotřebitele 51
10.6.2020 Energetika ~ str. 08 ~ Legislativa

Insider speciál: Rusko si musí uvědomit, že Sovětský svaz se už nevrátí 55
11.6.2020 info.cz ~ str. 00 ~ Insider
Michal Půr,Tomáš Jirsa

Západ znásilnil tisícileté hranice střední Evropy. To mu nikdy nezapomeneme… Maďarsko dojde k branám vítězství, vzkazuje Orbán 56
11.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Michael Romancov

Zprávy z burzy díky umělé inteligenci denně během několika minut po ukončení obchodování 61
12.6.2020 e15.cz ~ str. 00 ~ Byznys
E15.cz

Zprávy z pražské burzy zpracovány umělou inteligencí na E15.cz denně během několika minut po ukončení obchodování 62
12.6.2020 feedit.cz ~ str. 00 ~

Útok na Churchilla 63
12.6.2020 Lidové noviny ~ str. 01 ~ Titulní strana
MELANIE KRÝSLOVÁ KATEŘINA SURMANOVÁ

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb 64
12.6.2020 Prostějovský deník ~ str. 09 ~ Deník plus
Kateřina Perknerová

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb 69
12.6.2020 Písecký deník ~ str. 09 ~ Deník plus
Kateřina Perknerová

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb 74
12.6.2020 Benešovský deník ~ str. 09 ~ Deník plus - Páteční rozhovor
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 80
13.6.2020 kromerizsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 83
13.6.2020 benesovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 86
13.6.2020 berounsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 89
13.6.2020 jindrichohradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 92
13.6.2020 strakonicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 95
13.6.2020 krkonossky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 98
13.6.2020 kolinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 102
13.6.2020 pisecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 105
13.6.2020 pelhrimovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 108
13.6.2020 mostecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 111
13.6.2020 chomutovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 114
13.6.2020 chebsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 117
13.6.2020 karlovarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 121
13.6.2020 kladensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 124
13.6.2020 decinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 127
13.6.2020 zatecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 130
13.6.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 133
13.6.2020 jablonecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 136
13.6.2020 teplicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 140
13.6.2020 trebicsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 143
13.6.2020 novojicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 146
13.6.2020 chrudimsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 149
13.6.2020 nachodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 152
13.6.2020 olomoucky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 155
13.6.2020 sokolovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 159
13.6.2020 bruntalsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 162
13.6.2020 rakovnicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 165
13.6.2020 slovacky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 168
13.6.2020 vyskovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 171
13.6.2020 svitavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 174
13.6.2020 podripsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 178
13.6.2020 hranicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 181
13.6.2020 taborsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 184
13.6.2020 prerovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 187
13.6.2020 karvinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 190
13.6.2020 zdarsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 193
13.6.2020 plzensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 197
13.6.2020 prostejovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 200
13.6.2020 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 203
13.6.2020 ceskolipsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 206
13.6.2020 litomericky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 209
13.6.2020 ceskobudejovicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 212
13.6.2020 hradecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 216
13.6.2020 liberecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 219
13.6.2020 domazlicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 222
13.6.2020 boleslavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 225
13.6.2020 klatovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 228
13.6.2020 kutnohorsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 231
13.6.2020 prachaticky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 235
13.6.2020 melnicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 238
13.6.2020 rychnovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 241
13.6.2020 valassky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 244
13.6.2020 havlickobrodsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 247
13.6.2020 jicinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 250
13.6.2020 jihlavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 254
13.6.2020 orlicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 257
13.6.2020 pardubicky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 260
13.6.2020 nymbursky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 263
13.6.2020 zlinsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 266
13.6.2020 breclavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 269
13.6.2020 moravskoslezsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 273
13.6.2020 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 276
13.6.2020 blanensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 279
13.6.2020 brnensky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 282
13.6.2020 ustecky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 285
13.6.2020 sumpersky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 288
13.6.2020 opavsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 292
13.6.2020 pribramsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 295
13.6.2020 rokycansky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 298
13.6.2020 tachovsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 301
13.6.2020 hodoninsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 304
13.6.2020 fm.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž 15
13.6.2020 znojemsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z Česka
Kateřina Perknerová

Předčasné volby, kauzy hnutí ANO i budoucnost opozice. Ředitel STEMu Buchtík promluvil pro EZ..... 16
13.6.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~
EuroZprávy.cz

next 17
14.6.2020 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~

PŘESTUPY 19
15.6.2020 HROT ~ str. 56 ~ Společnost

Žijeme děj dávno natočených filmů 21
15.6.2020 Euro ~ str. 14 ~ Téma/Streaming - Rozhovor/Irena Reifová
Petr Fischer

Do úsilí o zlepšení vzdělávání vstupuje think tank Karlovy univerzity 21
15.6.2020 ucitelske-listy.cz ~ str. 00 ~
Jitka Jiřičková

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Na hraně zítřka. Jak nás změnila koronakrize a jak bude vypadat naše budoucnost? **23**
15.6.2020 euro.cz ~ str. 00 ~ Události
Petr Fischer

NA HRANĚ ZÍTŘKA **26**
15.6.2020 Euro ~ str. 10 ~ Téma/Streaming
Petr Fischer

Nová ruská arktická strategie posiluje ruský vliv v oblasti **29**
15.6.2020 PRO-ENERGY ~ str. 74 ~ Zajímavosti - Zahraničí
Jan Feryna

Zisky bank padnou k nule, říká investiční bankéř Roman Šilha **31**
15.6.2020 e15-premium.cz ~ str. 00 ~
Tereza Zavadilová

Rusko-české napětí graduje **33**
16.6.2020 Hospodářské noviny ~ str. 01 ~ Titulní strana
Ondřej Soukup, Petr Zenkner

Jsem už více Čech než Španěl **34**
16.6.2020 katyd.cz ~ str. 00 ~
Komornější Noc, Jiří Macháně

Rusko-české napětí graduje. Moskva odvetou vypověděla dva pracovníky české ambasády **37**
16.6.2020 iHNed.cz ~ str. 00 ~
Ondřej Soukup, Petr Zenkner

Jsem už více Čech než Španěl **37**
16.6.2020 Katolický týdeník ~ str. 13 ~ Rozhovor
JIŘÍ MACHÁNĚ

Zisky bank padnou k nule **39**
16.6.2020 E15 ~ str. 10 ~ Rozhovor
Tereza ZAVADILOVÁ

Rasismus ve společnosto **45**
17.6.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 14:33 Zaostřeno

Žijeme děj dávno natočených filmů, říká socioložka Reifová **45**
18.6.2020 euro.cz ~ str. 00 ~ Události
Petr Fischer

Andrej Babiš: Já jsem zakladatel, nenechám si to zničit aférami, proto jsme zrušili celé Brno **49**
19.6.2020 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Domácí
Kateřina Cibulka

Budou předčasné volby? Babiš se bojí odjištěného granátu **50**
19.6.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Politika, Stalo se
Ondřej Koutník

Nová role pro Milion chvilek: parta kamarádů „koučuje“ opozici, Minář nevylučuje svůj vstup do politiky **51**

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

19.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko
Jan Tvrdoň

Metamorfóza buditelů lidí proti Babišovi 55
19.6.2020 Deník N ~ str. 02 ~ Zpravodajství
JAN TVRDOŇ

Pár skeptických poznámek k debatě o vyhlídkách dnešní revolty, strhávání soch a „historii bílého muže“ 56
19.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Michael Romancov

Plaga s týmem expertů pracuje na návrhu vzdělávání do roku 2030, strategii představí příští týden 61
20.6.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova
ČTK

Spíš než zlým robotům se poddáme hloupým toustovačům 62
20.6.2020 finmag.cz ~ str. 00 ~ Recenze
Záviš Dobiášovský

SOUTĚŽ: Do Brna zavítá legendární hlas českého hokeje. Vyhrajte vstupenky na debatu s Robertem Zárubou 63
21.6.2020 brnenskadrbna.cz ~ str. 00 ~ Společnost

Ráno 24. června 2016 zažilo mnoho lidí, včetně posluchačů Českého rozhlasu, překvapení 64
21.6.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 16:30 Evropa Plus

Zaměňujeme pravdu a bláboly. Prostor dostávají lidé, kterým bychom se dřív jen vysmívali, říká Václav Moravec 69
21.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko
Filip Titlbach

Noc plná násilí ve Stuttgartu 74
22.6.2020 ČT 24 ~ str. 09 ~ 22:00 Události, komentáře

Fakulta odmítla vyučujícího, který pracuje pro Naše vojsko. Kalendář s nacisty jsem nedělal, brání se historik 80
22.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko
Štěpán Vojtěch

Prevalence kuřáctví se snižuje 83
22.6.2020 Zdravotnictví medicína ~ str. 04 ~ O čem se mluví
jj

Prostor dostávají lidé, kterým bychom se dřív jen vysmívali 86
22.6.2020 Deník N ~ str. 08 ~
FILIP TITLBACH

Experti: Děti se často učí zbytečnosti 89
23.6.2020 ČT 24 ~ str. 06 ~ 22:00 Události, komentáře

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Studentských brigád ubylo 92
23.6.2020 Lidové noviny ~ str. 12 ~ Akademie
ŠÁRKA VLASÁKOVÁ

Vývoj politiky zálohovaného výživného prizmatem teorie sociální konstrukce cílových populací1 95
23.6.2020 FÓRUM sociální politiky ~ str. 34 ~ Recenzované články
Kamila Vlčková - Jitka Čampulková

Takový nepolitický výbuch násilí je v Německu výjimečný, komentuje expert nepokoje ve Stuttgartu ... 98
23.6.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět
hosenseidlovap

Omezme víceletá gymnázia, chodí na ně zbytečně moc dětí, říká Plaga 102
23.6.2020 zpravy.iDNES.cz ~ str. 00 ~ Domácí
ČTK, brz

Víceletá gymnázia by se mohla omezit, řekl Plaga 105
23.6.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~ Věda a školy

Kapacity víceletých gymnázií by se mohly za určitých podmínek omezit, tvrdí Plaga 108
23.6.2020 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov
ČTK

Víceletá gymnázia by se mohla za určitých podmínek omezit. Plaga chystá novou strategii 111
23.6.2020 eurozpravy.cz ~ str. 00 ~
EuroZprávy.cz

Gymnázia by měla být výběrovými školami, myslí si Plaga. Do budoucna plánuje omezit jejich kapacitu 114
23.6.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy z domova
ČTK

Plaga chce omezit kapacitu víceletých gymnázií. „Je to předčasná selekce dětí“ 117
23.6.2020 echoprime.cz ~ str. 00 ~ Homepage, Události
Echo24, čtk

Víceletá gymnázia by se mohla omezit, řekl Plaga 121
23.6.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~

Pokud bude výuka na druhém stupni kvalitnější, mohou se omezit víceletá gymnázia, tvrdí Plaga 124
23.6.2020 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domácí
vrlakm

Plaga chce omezit kapacitu víceletých gymnázií. „Je to předčasná selekce dětí“ 127
23.6.2020 echo24.cz ~ str. 00 ~ Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam cz
Echo24, čtk

Čtyři roky s brexitem. Cameronův hazard přivedl Spojené království k ‚rozvodu‘ s Evropskou unií 130
23.6.2020 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa
Pavel Novák

Vznikla stínová uhelná komise, chce otevírat opomíjená témata 133

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

23.6.2020 ekolist.cz ~ str. 00 ~
23.6.2020 11:10 / PRAHA (ČTK)

Václav Moravec: Xaver patří k buranům. Merkelová je vědkyně. Klaus kňoural. Lidé se ČT zastanou. A tato média... 136
23.6.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
kas

Pandemie upozornila na rozdíly 140
23.6.2020 Lidové noviny ~ str. 14 ~ Akademie
LUCIE FIALOVÁ

Putinův boj s časem. Ve svém poselství nabídl světu minulost, aby udržel vliv Ruska na přítomnost . 143
23.6.2020 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře
Michael Romancov

Ekonomická aktivita, materiální situace a adaptace na chudobu vybraných skupin osob bez domova1 146
23.6.2020 FÓRUM sociální politiky ~ str. 26 ~ Recenzované články
Petr Holpuch - Olga Nešporová

Iluze Barbary Nesvadbové 149
24.6.2020 chytrazena.cz ~ str. 00 ~

Omezit víceletá gymnázia? KSČM o tom mluví již léta 152
24.6.2020 halonoviny.cz ~ str. 00 ~

Vznikla stínová uhelná komise, chce otevírat opomíjená témata 155
24.6.2020 agris.cz ~ str. 00 ~

Nebezpečné spojení zeleného fanatismu a hlouposti 159
24.6.2020 blog.idnes.cz ~ str. 00 ~
Richard Peterka

Láska je dar 162
24.6.2020 Moje psychologie ~ str. 134 ~ Smysly/Rozhovor
MONIKA OTMAROVÁ

O ŽIVOTĚ A SMRTI 165
24.6.2020 Moje psychologie ~ str. 66 ~ Rozhovor
KLÁRA ANTOŠOVÁ

Tisková zpráva: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé 168
25.6.2020 eduin.cz ~ str. 00 ~

EDUin: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé 171
25.6.2020 pedagogicke.info ~ str. 00 ~

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Omezit víceletá gymnázia? KSČM o tom mluví již léta **174**
25.6.2020 Haló noviny ~ str. 04 ~ Z domova
(ste)

„Krajům by prospěla generační obměna.“ Piráti chtějí v regionech sto křesel **178**
25.6.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Ústecký kraj, Život v Česku
Jan Stránský

Černá skvrna na tváři Spojených států **181**
26.6.2020 Reportér ~ str. 06 ~ Názory
Kryštof Kozák

Unikátní vysvědčení. Známky dávali rodiče, učitele zaskočili **184**
26.6.2020 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Život v Česku, Stalo se
Josef Mačí

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové **187**
26.6.2020 asz.cz ~ str. 00 ~

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové **190**
26.6.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové **193**
26.6.2020 novinky.cz ~ str. 00 ~ Historie
Kateřina Hladíková, Filip Šára

Jakub Železný slibuje vyhodit ze studia každého, kdo se dotkne Horákové. Ale připomněli mu Kodex ČT **197**
28.6.2020 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~
jav

Pandemie vysvlékla české školství ‚donaha‘. Sociolog Daniel Prokop vysvětluje dopady koronakrize **200**
28.6.2020 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov
LUCIE FIALOVÁ, spolupracovnice LN

Dopoledne s Proglasem **203**
29.6.2020 proglas.cz ~ str. 00 ~

Zkoušet studenty on-line už umíme, ale má to i právní otázky **206**
29.6.2020 iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~

Bydlení za péči o seniory **209**
29.6.2020 Mladá fronta DNES ~ str. 14 ~ Praha
Matěj Ludvík

PLAGA: VÍCELETÁ GYMNÁZIA BY SE MOHLA ZA URČITÝCH PODMÍNEK OMEZIT **212**
30.6.2020 Učitelské noviny ~ str. 23 ~ Zrcadlo praxe/Kaleidoskop
čtk

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

PODCAST: Uděláme vše, aby Vladimír Dlouhý v OECD uspěl 216
30.6.2020 fintag.cz ~ str. 00 ~

Desatero otázek a odpovědí 219
30.6.2020 Haló noviny ~ str. 09 ~ Kandidáti pod lupou

Proč dnes mladí vůbec začínají kouřit? 222
30.6.2020 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 14:33 Zaostřeno

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ulice některých amerických měst se zaplnily lidmi protestujícími proti policejní brutalitě

1.6.2020 ČRo Radiožurnál str. 03 12:08 Hlavní zprávy - rozhovory a komentáře

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Ulice některých amerických měst ještě nedávno vylidněné kvůli proti pandemické opatřením se už šestou noc za sebou zaplnily lidmi protestujícími proti policejní brutalitě. Nepokoje vyvolala nedávná smrt černocha George Floyda, který zemřel poté, co mu bělošský policista klečel při zatýkání několik minut na krku. Ve městech jako New York, Filadelfie nebo Washingtonu se demonstranti střetli s policisty. Vyšlo také najevo, že v pátek se americký prezident Donald Trump kvůli obavám z nepokojů schoval na doporučení tajné služby asi na hodinu do bezpečnostního bunkru, kterým je Bílý dům vybavený. U telefonu je Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Přestože docházelo stále k ostrým incidentům, tak souhlasil byste s hodnocením agentury AP, že demonstrace byly tentokrát převážně pokojné. Respektive, že nedosahovaly také takové intenzity jako v sobotu?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Já si myslím, že to hodnocení agentury AP je rámcově přesné, i když stále jak se to počítá. Nicméně je potřeba si přiznat, že ta situace jako pořád není úplně jako úplně uklidněná, není úplně dobrá. A vlastně zajímavým problémem je, že Američané nebo protestující Američané vlastně ve velkém porušují zákaz, noční zákaz vycházení, který byl vyhlášený jak v Los Angeles tak, kam tak v Chicagu, tak myslím, že i v New Yorku, takže ta atmosféra je pořád velmi napjatá.

Jiří HOLOUBEK, moderátor

A jak důsledné jsou úřady i v postihování excesu ze strany policistů? Já jsem zaznamenal, že například v Atlantě byly kvůli nepřiměřenému zásahu na demonstraci propuštěni 2 policisté.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak vlastně postup úřadů či policistů je nebo vůči policistům, kteří překračují svoje pravomoci je teď v podstatě jádrem celého, jádrem celého tohoto sporu. To znamená, že jako, myslím si, že úřady jsou teďka, teď velmi opatrné, reagují na pochybení civilistů nebo na pochybení pardon, na pochybení policistů jako velmi citlivě. Nicméně je potřeba přiznat, že ve Spojených státech je to právě to jeden z těch dlouhodobě neřešených problémů, že vlastně existuje určitá kultura ochrany kolem ochrany policistů i ze strany třeba soudců a státních zástupců. To znamená, že jen poměrně obtížné dostat policisty, kteří vlastně překračují zákon, překračují své pravomoci používají vlastně ty excesivní prostředky tak dostat je před soud a odsoudit je se ukazuje jako poměrně, poměrně náročné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Může se na tom něco změnit? Co by podle vás dokázalo situaci uklidnit? Třeba právě důsledné vyšetření toho původního incidentu a také všech dalších, které se později později navršili?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tak to určitě jeden z těch hlavních požadavků většiny protestujících. Nicméně tyto jako ta masovost těch protestů a o jejich vlastně radikální část poukazují na to, že vlastně se jedná o nějaký dlouhodobě neřešený problém pokračující rasové segregace a souvisejících vlastně socioekonomických nerovností a přestože vlastně tato situace nebo situace, kdy a bílí policisté nějakým způsobem nepřiměřeně zasahují vůči černošským obyvatelům, tak se jako taková tenká červená nit vede celou americkou historií, tak se ukazuje, že i velmi, že je velmi těžké z toho jakoby bludného kruhu policejního násilí vystoupit.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Uvádí Kryštof Kozák amerikanista z katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuji vám za vaše postřehy, na slyšenou.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Díky za pozvání. Na slyšenou.

Vojtěch chystá propagaci eRoušky, chce milion uživatelů. Jinak aplikace ztrácí význam

1.6.2020 czpravy.cz str. 00

Jednou z aplikací, kterou má ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) nainstalovanou ve svém mobilním telefonu, je i eRouška.

Ta pomocí technologie Bluetooth zaznamenává, se kterými telefony byl ten váš v bezprostřední blízkosti, což pak může pomoci hygienikům při vyhledávání kontaktů v případě nákazy koronavirem.

Kromě ministra aplikaci využívá 210 tisíc lidí. Resort zdravotnictví však hodlá jejich počty výrazně navýšit, v nejbližší době proto vypíše výběrové řízení na firmu, která by eRoušku propagovala. Jak konkrétně bude reklamní kampaň vypadat, zatím není jasné.

"Chceme, aby to lidé viděli, když pojedou v metru. Aby zkrátka věděli, že to dává smysl, zvlášť pokud jsou v místech, kde je koncentrováno hodně lidí a často ani nemohou dodržovat rozestupy," říká ministr Vojtěch.

V první fázi nepůjde o tak masivní propagaci, ministerstvo ji chce ale spustit co nejdříve. Výběrové řízení by tak mělo vypsat během dvou týdnů. Cílem pak bude v následujících měsících počet uživatelů aplikace více než zdesetinásobit. "Čím více, tím lépe. Ideální by bylo, kdyby to bylo v řádu milionů," přeje si ministr a dodává, že věří, že se to podaří.

Právě miliony uživatelů eRoušky jsou potřeba, aby měla aplikace smysl. "Aby to fungovalo dobře, muselo by ji mít třeba 60 procent lidí. A i tak je otázka, jaký přínos to bude mít, protože je to nevyzkoušené," říká virolog Pavel Plevka.

Podle něj je navíc důležité, nakolik budou uživatelé v populaci rozptýlení. Aplikace tak v některých případech může být užitečná, i když ji nebudou mít miliony lidí. "Když se lidé ve velké firmě domluví a všichni si ji nainstalují, tak to význam bude mít. Ve skupinách, ve kterých ji budou lidé hojně využívat, to může pomoct. Když bude ale malé procento uživatelů rozptýlené v populaci, tak ten význam bude omezený," domnívá se Plevka.

Doufáme, že ji bude mít každý dospělý

Lidé z iniciativy Covid19CZ, kteří za vývojem eRoušky stojí, však věří, že každý jeden uživatel aplikace může v boji s koronavirem pomoci. A i odhad možného počtu lidí, kteří aplikaci mohou mít, mají optimističtější než ministr Vojtěch.

"Doufáme, že ji bude mít každý dospělý člověk, který nějak cestuje. Že ji budou mít lidé, kteří jezdí do práce hromadnou dopravou, pohybují se v uzavřených prostorách kanceláří, provozů továren nebo nákupních center. Doufáme, že všichni, kteří budou chtít aktivně žít a potkávat se s lidmi, si ji stáhnou," říká Irena Zatloukalová z iniciativy Covid19CZ. Za velký úspěch by považovali, kdyby aplikaci používaly dva miliony lidí, což by podle jejich odhadů mohla být polovina dospělé populace, která má mobilní telefon.

K tomuto číslu by mohla pomoci chystaná kampaň. Zatloukalová to odhaduje na základě předchozích zkušeností. Týden po spuštění aplikace pro zařízení s operačním systémem Android si ji stáhlo 100 tisíc uživatelů. Výrazné nárůsty počtu uživatelů pak následovaly pokaždé, když někdo aplikaci propagoval.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Ze začátku nám hodně pomohly aplikace Záchranka a Mobilní rozhlas, které svým uživatelům posílaly notifikaci o eRoušce. Hodně pomohlo také video youtubera Kovyho k chytré karanténě. Všechny tyhle aktivity měly na růst stahování vliv," říká Zatloukalová.

Momentální zájem o aplikaci je v době, kdy epidemie ustává, samozřejmě výrazně nižší než v časech, kdy šíření nákazy v Česku vrcholilo. Tehdy ji ve špice stahovalo kolem tisíce lidí za hodinu, nyní to jsou spíše desítky.

Jestli se i přes kampaň přiblíží počet uživatelů milionu, jak si přeje ministr Vojtěch, proto není vůbec jisté. "Když riziko vyprchává, tak se nálada veřejnosti samozřejmě mění. Čím méně budou lidé považovat koronavirus za riziko, se kterým se mohou reálně potkat, tím více se budou soustředit na jiné problémy a úspěšnost toho, že si aplikaci stáhnou, se bude snižovat," říká Denisa Hejlová z katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Lidé se sledování nemusí bát, tvrdí Vojtěch

Některé lidi od nainstalování aplikace navíc může odradit i obava, že někdo bude sledovat, s kým se schází. Ministr Vojtěch však zdůrazňuje, že něco takového nehrozí, protože aplikace nesleduje, kde se lidé pohybují, ale pouze zaznamenává okolní zařízení.

"I západní demokracie jdou podobnou cestou. Dokonce i Evropská unie chystá projekt, kde by podobné aplikace, které se objevují v jednotlivých zemích, měly společný protokol. Takže kdybych já jel s eRouškou třeba do Francie, tak jejich aplikace by se mohla napojit na tu moji. Tím pádem by šly trasovat kontakty, i když člověk jede po Evropě," vysvětluje Vojtěch.

Sledování přes eRoušku se lidé nemusí bát ani podle Jana Vobořila, výkonného ředitele spolku Iuridicum Remedium, který stojí za každoročním udílení Cen Velkého bratra. "Za Velkého bratra bych aplikaci neoznačil. Její autoři věnovali ochraně soukromí dostatek pozornost. Je například dobré, že se data o kontaktech shromažďují přímo v telefonu a neputují na nějaké centrální shromaždiště," říká Vobořil.

Zatloukalová navíc tvrdí, že zárukou toho, že se s citlivými daty uživatelů nebude zacházet nijak závadně, je to, kdo za aplikací stojí. "Všechna řešení, která jsme navrhovali, jsme navrhovali s ohledem na osobní ochranu dat a bezpečnost dat. Všechna řešení vymýšleli lidé, kteří mají vlastní velké IT firmy, jako je Seznam nebo například Alza. V okamžiku, kdy by udělali něco, co by poškodilo jejich jméno, tak by si pošpinili i vlastní značku," vysvětluje Zatloukalová.

Komplikací ale může být to, že ne všichni lidé používají chytré telefony. A i ti, kdo je mají, často umí jenom s některými základními funkcemi. "Spousta uživatelů je zvyklá mobil využívat pořád pouze na volání a SMS zprávy, možná ještě jednu dvě aplikace, na kterou si v průběhu života zvykli. Tohle je něco nového a je otázka, jestli budou považovat aplikaci za natolik přínosnou, aby věnovali čas tomu naučit se s ní pracovat," vysvětluje Vobořil.

Na to nakonec upozorňuje i Hejlová. Podle ní by tak dávalo smysl zaměřit kampaň například na mladé lidi a nabádat je k tomu, aby svým rodičům či prarodičům se stažením aplikace pomohli a naučili je ji používat.

URL| http://www.czpravy.cz/vojtech-chysta-propagaci-erousky-chce-milion-uzivatelu-jinak-aplikace-ztraci-vyznam-22818.html

---

Vojtěch chystá propagaci eRoušky, chce milion uživatelů. Jinak aplikace ztrácí význam

1.6.2020 aktualne.cz str. 00 Domácí

Radek Dragoun, Radek Bartoníček

Aplikaci eRouška si dosud nainstalovalo 210 tisíc uživatelů. Její autoři i ministr doufají, že by ji mohly používat až dva miliony lidí. Prozatím 210 tisíc

Jednou z aplikací, které má ministr zdravotnictví Adam Vojtěch (za ANO) nainstalované ve svém mobilním telefonu, je i eRouška. Ta pomocí technologie Bluetooth zaznamenává, se kterými telefony byl ten váš v bezprostřední blízkosti, což pak může pomoci hygienikům při vyhledávání kontaktů v případě nákazy koronavirem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Kromě ministra aplikaci využívá 210 tisíc lidí. Resort zdravotnictví však hodlá jejich počty výrazně navýšit, v nejbližší době proto vypíše výběrové řízení na firmu, která by eRoušku propagovala. Jak konkrétně bude reklamní kampaň vypadat, zatím není jasné.

"Chceme, aby to lidé viděli, když pojedou v metru. Aby zkrátka věděli, že to dává smysl, zvlášť pokud jsou v místech, kde je koncentrováno hodně lidí a často ani nemohou dodržovat rozestupy," říká ministr Vojtěch.

V první fázi nepůjde o tak masivní propagaci, ministerstvo ji chce ale spustit co nejdříve. Výběrové řízení by tak mělo vypsat během dvou týdnů. Cílem pak bude v následujících měsících počet uživatelů aplikace více než zdesetinásobit. "Čím více, tím lépe. Ideální by bylo, kdyby to bylo v řádu milionů," přeje si ministr a dodává, že věří, že se to podaří.

Právě miliony uživatelů eRoušky jsou potřeba, aby měla aplikace smysl. "Aby to fungovalo dobře, muselo by ji mít třeba 60 procent lidí. A i tak je otázka, jaký přínos to bude mít, protože je to nevyzkoušené," říká virolog Pavel Plevka.

Podle něj je navíc důležité, nakolik budou uživatelé v populaci rozptýlení. Aplikace tak v některých případech může být užitečná, i když ji nebudou mít miliony lidí. "Když se lidé ve velké firmě domluví a všichni si ji nainstalují, tak to význam bude mít. Ve skupinách, ve kterých ji budou lidé hojně využívat, to může pomoct. Když bude ale malé procento uživatelů rozptýlené v populaci, tak ten význam bude omezený," domnívá se Plevka.

Doufáme, že ji bude mít každý dospělý

Lidé z iniciativy Covid19CZ, kteří za vývojem eRoušky stojí, však věří, že každý jeden uživatel aplikace může v boji s koronavirem pomoci. A i odhad možného počtu lidí, kteří aplikaci mohou mít, mají optimističtější než ministr Vojtěch.

"Doufáme, že ji bude mít každý dospělý člověk, který nějak cestuje. Že ji budou mít lidé, kteří jezdí do práce hromadnou dopravou, pohybují se v uzavřených prostorách kanceláří, provozů továren nebo nákupních center. Doufáme, že všichni, kteří budou chtít aktivně žít a potkávat se s lidmi, si ji stáhnou," říká Irena Zatloukalová z iniciativy Covid19CZ. Za velký úspěch by považovali, kdyby aplikaci používaly dva miliony lidí, což by podle jejich odhadů mohla být polovina dospělé populace, která má mobilní telefon.

K tomuto číslu by mohla pomoci chystaná kampaň. Zatloukalová to odhaduje na základě předchozích zkušeností. Týden po spuštění aplikace pro zařízení s operačním systémem Android si ji stáhlo 100 tisíc uživatelů. Výrazné nárůsty počtu uživatelů pak následovaly pokaždé, když někdo aplikaci propagoval.

"Ze začátku nám hodně pomohly aplikace Záchranka a Mobilní rozhlas, které svým uživatelům posílaly notifikaci o eRoušce. Hodně pomohlo také video youtubera Kovyho k chytré karanténě. Všechny tyhle aktivity měly na růst stahování vliv," říká Zatloukalová.

Momentální zájem o aplikaci je v době, kdy epidemie ustává, samozřejmě výrazně nižší než v časech, kdy šíření nákazy v Česku vrcholilo. Tehdy ji ve špice stahovalo kolem tisíce lidí za hodinu, nyní to jsou spíše desítky.

Jestli se i přes kampaň přiblíží počet uživatelů milionu, jak si přeje ministr Vojtěch, proto není vůbec jisté. "Když riziko vyprchává, tak se nálada veřejnosti samozřejmě mění. Čím méně budou lidé považovat koronavirus za riziko, se kterým se mohou reálně potkat, tím více se budou soustředit na jiné problémy a úspěšnost toho, že si aplikaci stáhnou, se bude snižovat," říká Denisa Hejlová z katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Lidé se sledování nemusí bát, tvrdí Vojtěch

Některé lidi od nainstalování aplikace navíc může odradit i obava, že někdo bude sledovat, s kým se schází. Ministr Vojtěch však zdůrazňuje, že něco takového nehrozí, protože aplikace nesleduje, kde se lidé pohybují, ale pouze zaznamenává okolní zařízení.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"I západní demokracie jdou podobnou cestou. Dokonce i Evropská unie chystá projekt, kde by podobné aplikace, které se objevují v jednotlivých zemích, měly společný protokol. Takže kdybych já jel s eRouškou třeba do Francie, tak jejich aplikace by se mohla napojit na tu moji. Tím pádem by šly trasovat kontakty, i když člověk jede po Evropě," vysvětluje Vojtěch.

Sledování přes eRoušku se lidé nemusí bát ani podle Jana Vobořila, výkonného ředitele spolku Iuridicum Remedium, který stojí za každoročním udílení Cen Velkého bratra. "Za Velkého bratra bych aplikaci neoznačil. Její autoři věnovali ochraně soukromí dostatek pozornost. Je například dobré, že se data o kontaktech shromažďují přímo v telefonu a neputují na nějaké centrální shromaždiště," říká Vobořil.

Zatloukalová navíc tvrdí, že zárukou toho, že se s citlivými daty uživatelů nebude zacházet nijak závadně, je to, kdo za aplikací stojí. "Všechna řešení, která jsme navrhovali, jsme navrhovali s ohledem na osobní ochranu dat a bezpečnost dat. Všechna řešení vymýšleli lidé, kteří mají vlastní velké IT firmy, jako je Seznam nebo například Alza. V okamžiku, kdy by udělali něco, co by poškodilo jejich jméno, tak by si pošpinili i vlastní značku," vysvětluje Zatloukalová.

Komplikací ale může být to, že ne všichni lidé používají chytré telefony. A i ti, kdo je mají, často umí jenom s některými základními funkcemi. "Spousta uživatelů je zvyklá mobil využívat pořád pouze na volání a SMS zprávy, možná ještě jednu dvě aplikace, na kterou si v průběhu života zvykli. Tohle je něco nového a je otázka, jestli budou považovat aplikaci za natolik přínosnou, aby věnovali čas tomu naučit se s ní pracovat," vysvětluje Vobořil.

Na to nakonec upozorňuje i Hejlová. Podle ní by tak dávalo smysl zaměřit kampaň například na mladé lidi a nabádat je k tomu, aby svým rodičům či prarodičům se stažením aplikace pomohli a naučili je ji používat.

URL| https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vojtech-chysta-propagaci-erousky-chce-miliony-uzivatelu/r~3d8170a0a1bb11ea842f0cc47ab5f122/

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
aktualne.cz *(Domácí)*, aktualne.cz *(Domácí)*

Jak hodně je rozdělená společnost v USA

2.6.2020 ČT 24 str. 19 20:00 90' ČT24

Roman FOJTA, moderátor

No a komentář k dění ve Spojených státech teď přidá Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií Institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý večer vám přeju.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Dobrý večer, díky za pozvání.

Roman FOJTA, moderátor

Já už to téma posunu trochu dál. Opravdu policie jinak přistupuje k černochům a jinak k bělochům ve Spojených státech? Je to systémový problém, jak o tom mluví třeba zástupci afroamerických organizací, nebo jen pochybení jednotlivce?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak je to určitě systémový problém. Je na to celá řada studií, vypovídají o tom i statistiky zatčených, zadržených, odsouzených. Americké věznice, ve kterých mimochodem je až kolem 2 000 000 lidí, tak jsou vlastně disproporčně zaplněny afroameričany a Hispánci, a i když se vlastně studovala podrobněji policejní

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

práce, tak je pravda, že zejména bílí policisté prostě třeba častěji zastavují auta s mladými černochy než auta s mladými bělochy. A celá řada těch praktik v rámci celého toho jako mamutího, trestněprávního systému vede k tomu, že vlastně afroameričané, i když na to není nikde napsané jako v zákonech a vyhláškách, tak reálně na ně ta jako tvrdá pěst zákona dopadá mnohem tíživěji, než na ostatní.

Roman FOJTA, moderátor

V téhle souvislosti máme tady dotaz od diváka. Jiří se ptá: Viděl jsem videa z těchto dní, které zabírají černochy, jak brutálním způsobem napadají bělochy. Nezdá se vám, že ten rasismus je jaksi oboustranný?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

Tak taková videa určitě existují. Na druhou stranu bych také vzpomenul jako spousta videí, kdy bílí policisté jako klečí v solidaritě s Georgem Floydem a na spoustě těch protestů a jejich demonstracích jdou zároveň běloši a černoši. To znamená, že jako takový ten trochu zjednodušený obrázek té rasové války, který občas můžeme v českých médiích zkratkovitě vidět, tak to tu situaci zdaleka zdaleka nevystihuje, ale jako. Posluchač má určitě pravdu v tom, že ty rasové vztahy dlouhodobě nejsou dobré a přes veškerou snahu se ty problémy, které je potřeba řešit a které mají velmi hluboké kořeny, tak se pořád ta propast mezi jako zejména určitou částí černochů a určitou částí bělochů, tak tu propast se rozhodně nedaří uzavírat.

Roman FOJTA, moderátor

Zaujal mě v téhle souvislosti taky komentář vysoké komisařky OSN pro lidská práva. Ta dnes řekla, že protesty v USA ještě více zviditelnily historické nerovnosti v přístupu ke zdravotní péči, vzdělání a zaměstnání. Souhlasíte s tím a pokud ano, jak velké nerovnosti podle vás jsou?

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

S tím bych určitě souhlasil, protože přesně co vidíme na těch mediálně atraktivních obrazech hořících obchodů, případně vyrabovaných obchodů, tak to je pouze špička ledovce mnohem hlubšího problému určité jako hluboké frustrace zase určité části té afroamerické společnosti s tím, jak je s nimi z hlediska té bílé většiny zacházeno. A policie je nebo na práci policie je to nejvíce vidět a zase přesně to jakoby video z úmrtí George Floyda jako mělo velký emotivní účinek, ale vlastně pouze poukázal na to, že ty problémy velké části těch v podstatě dodnes segregovaných afroamerických čtvrtí jsou dlouhodobě neřešené. A začíná to u a vlastně horšího vzdělávání, přes horší ekonomické příležitosti, vzniká tam prostě cyklus té nezaměstnanosti a chudoby v těch rodinách, které potom často jsou i neúplné. Tato situace potom tedy vede až k tak velké frustraci, která může potom vybuchnout přesně tak jak na těch dramatických obrázcích potom vidíme.

Roman FOJTA, moderátor

Protesty se opakují poměrně často. Myslíte, že by mohly vést k nějakému zlepšení situace nebo to zase skončí jako obvykle, takže protesty u nich utichnou a zase se nezmění nic.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

No já bych rád, aby jako tentokrát ta smrt George Floyda nebyla zbytečná a opravdu vedla k nějakým hlubším změnám. Nicméně realisticky, když se podíváme na to, jak podobné snahy dopadli, tak bychom očekávali, že po pár týdnech se nějakým způsobem situace vrátí do určitého, v uvozovkách,normálu. Nicméně jakoby ten problém nebo ten jako nejpalčivější problém toho policejního násilí, tak je dobře, že se o něm hodně mluví. Ve spoustě policejním sborům jako na základě toho probíhají určité tréninky právě toho, aby ta policie vlastně jednala tak, aby jako měla důvěru těch lidí, na které má dohlížet. No teďka v současné době ve spoustu těch afroamerických komunitách se lidé policistů spíše bojí.

Roman FOJTA, moderátor

Říká Kryštof Kozák z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Moc vám děkuji hezký den přeju.

Kryštof KOZÁK, katedra severoamerických studií, Institut mezinárodních studií **FSV UK**

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Hezký večer.

Roman FOJTA, moderátor

Protesty navíc probíhají v době, kdy Spojené státy, jak už zaznělo, bojují s šířením koronaviru. Podle posledních údajů tamní úřady evidují přes 1 800 000 nakažených. Z nich přes 107 000 po komplikacích doprovázejících nemoc COVID-19 zemřelo. Žádné jiné zemi se počet mrtvých spojovaný s epidemií stotisícové hranici ani nepřibližuje.

David MIŘEJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

Nejhůře zasažený New York, zemřelo tu na 30 000 lidí. Mrtvých bylo několik týdnů tolik, že márnice nestačily. Hlavně starší lidé ale umírají dál po celé zemi.

Tiffany FAREOVÁ, zdravotní sestra

Jedním z nejtěžších momentů bylo sledovat příbuzné pacienta s covidem, jak se s nim loučí přes tablet.

David MIŘEJOVSKÝ, zpravodaj ČT v USA

Američané i kvůli těmto příběhům začali nosit roušky. S tím, jak postupně rostl počet obětí se začalo na veřejnosti zakrývat dýchací cesty víc a víc lidí. Při překonání hranice sta tisíc mrtvých je už na mnoha místech používá většina. Pořád, ale ne všichni. David Miřejovský, Česká televize Washington.

Carpentier předsedá asociaci pro výzkum médií

3.6.2020 mediar.cz str. 00 Články

redakce

Nico Carpentier

Novým předsedou Mezinárodní asociace pro výzkum médií a komunikace (IAMCR) byl zvolen profesor Nico Carpentier z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Klíčová asociace v oblasti výzkumu médií a komunikace má v současné době na 2.000 aktivních členů a poprvé v její víc než šedesátileté historii ji povede osobnost z českého vědeckého prostředí.

„Mým cílem je, aby naše asociace rostla, stejně jako celosvětově roste zájem o studium komunikace a médií jako takových. To však při zachování všeho, co je nám drahé, zejména při zachování kritického odstupu, globální perspektivy a našeho závazku k akademické kvalitě," prohlásil Nico Carpentier, který se rozhodl před dvěma roky přesídlit do Prahy.

Na Univerzitě Karlově tak naplno působí od počátku minulého roku 2019 jako mimořádný profesor na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **FSV UK**. Spolupracuje rovněž s Vrije Universiteit Brussel, univerzitami v Uppsale a Loughborough a Cyprus University of Technology.

URL| https://www.mediar.cz/carpentier-predseda-asociaci-pro-vyzkum-medii/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
mediar.cz

Reportéři ČT: Jak „Berlíňan" John Fitzgerald Kennedy navštívil Prahu

3.6.2020 ct24.cz str. 00 Domácí

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vrlakm

V pátek 29. května to bylo 103 let, co se narodil americký prezident John Fitzgerald Kennedy. Po svém zvolení v roce 1961 vzbudil velké naděje po celém světě. V srpnu 1939 ještě jako student Harvardu navštívil Prahu okupovanou nacisty. Z jeho pobytu se zachovalo jen velmi málo svědectví, přesto ale sehrál důležitou roli v utváření Kennedyho politického názoru. O pobytu JFK v Praze natáčel pro pořad Reportéři ČT David Vondráček.

O pobytu Kennedyho v Praze nevyšla žádná vědecká studie nebo odborný článek. Nevědí o něm ani současní pracovníci amerického velvyslanectví v Praze. „Velvyslanectví USA bohužel nemá žádné oficiální záznamy o amerických hostech v Praze v roce 1939. Nemůžeme tedy o této věci poskytnout žádné podrobnosti," uvedl mluvčí amerického velvyslanectví v Praze Ed Findlay.

To, že Kennedy v Praze opravdu nějakou dobu pobýval, však potvrzují historici. „Víme to z jeho korespondence, která byla zpracována v řadě biografií. Možná nejzajímavější zprávy o Kennedyho přítomnosti v Praze máme z memoárů George Kennana, což byl velmi významný americký diplomat," uvedl historik z Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd ČR Vít Smetana.

V roce 1939 byl George Kennan konzulem Spojených států v protektorátu a o mladého Kennedyho se v Praze staral.

Díky svému otci dostal povolení od nacistů

Student Kennedy navštívil na konci 30. let řadu zemí –? Indii, Sovětský svaz, ve střední Evropě pak Berlín a Vídeň, kde na vlastní oči viděl příjezd nacistů a také antisemitské vášně. Byl všude, kde se něco dělo.

V srpnu 1939 dostal od nacistů povolení pro cestu do okupované Prahy. Historici se domnívají, že se mu dveře u nacistů otevřely díky pozici otce, Josepha Kennedyho staršího, který byl na konci třicátých let velvyslancem v Londýně a příznivcem appeasementu, tedy víry v mírové dohody s Němci.

Odkaz

Před 100 lety se narodil John Fitzgerald Kennedy, pro Američany zůstává legendou

Kennedy chtěl navštívit Prahu, aby se dozvěděl něco zajímavého, co by mohl využít v rámci své diplomové práce. Ta se věnovala právě britské politice v době appeasementu. Kennan musel zajistit Kennedyho hladký přechod přes hranice protektorátu. „Kennedy strávil v Praze pouhých několik dnů. Byl člověkem v té době mladým, který vyhledával dobrodružství, zábavu a zajímavé zážitky," doplnil Smetana.

Svědek prvních protižidovských akcí v protektorátu

Dvaadvacetiletého Kennedyho však nezajímala jenom zábava. Od Kennana už věděl, že němečtí okupanti zatýkali české vlastence, a nemohl si nepovšimnout stále se rozšiřující diskriminace Židů, která začala už za druhé republiky.

„Návštěva Johna Fitzgeralda Kennedyho v Praze určitě měla velký význam v tom, že viděl Prahu už okupovanou, Prahu pod nadvládou Němců," říká politolog z Katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jiří Pondělíček. Kennedy podle něj mohl vidět už první akce proti Židům v protektorátu.

Proč Anglie spala

Budoucí americký prezident své zkušenosti z Prahy, Vídně i Berlína zužitkoval ve své diplomové práci Why England Slept (Proč Anglie spala), která vyšla i knižně. „Byla pro mnohé intelektuálně nepříjemná, protože považuje jaksi za nevyhnutelný konflikt mezi demokraciemi a diktátorskými režimy," doplnil Pondělíček.

Zvětšit obrázek

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

John F. Kennedy s manželkou Jackie

Zdroj: ČTK

Autor: ZUMA/KEYSTONE Pictures USA

Prezidentem USA se Kennedy stal v roce 1961. Podle Pondělíčka byla velká část jeho popularity v tom, že byl mladý. „Už jenom vizuálně to působilo jako rozchod s těmi starými pořádky," říká. Vyznamenal se například při řešení karibské krize, kdy byl svět na pokraji jaderné války. V jeho politickém stylu vidí životopisci filozofii jeho dobrodince z Prahy George Kennana.

„Ich bin ein Berliner"

Do moderních světových dějin se zapsal Kennedyho projev z června 1963 v Západním Berlíně, kdy řekl: „As a free man, I take pride in the words: Ich bin ein Berliner!" (Jako svobodný člověk s hrdostí říkám: Jsem Berlíňan!).

Když byl John Fitzgerald Kennedy 22. listopadu 1963 v Dallasu zavražděn, americké noviny psaly o tom, že končí věk nevinnosti a že se neví, co přijde. „Amerika v šedesátých letech byla zemí, kde politické násilí nebylo vůbec výjimečné, a to je právě asi ten konec nevinnosti, na který tehdy média odkazovala," upřesnil Pondělíček.

Odkaz

Vražda Kennedyho patří mezi největší politické záhady 20. století. Blíží se rozuzlení?

URL| https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3110717-reporteri-ct-jak-berlinan-john-fitzgerald-kennedy-navstivil-prahu

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskatelevize.cz

Historička: Trauma Trianonu spočívá ve vytržení třetiny Maďarů z centrálního bloku národa

3.6.2020 ct24.cz str. 00 Svět

hermochovat

Ještě v osmdesátých letech dvě třetiny maďarské veřejnosti odmítaly územní změny, které přinesla Trianonská mírová smlouva z června 1920, na jejímž základě se někdejší královské Uhry zmenšily do dnešních maďarských hranic. Ve svém komentáři to píše historička Eva Irmanová – a doplňuje, že pro současné Maďarsko Trianon sice zůstává dějinným traumatem, ovšem politické téma není otázka hranic, jako spíš práv maďarských menšin v okolních zemích.

Mírová smlouva s Maďarskem, podepsaná 4. června 1920, vešla do dějin pod názvem trianonská, podle místa, kde byla podepsána. Přestože byla už jen právní kodifikací stavu, který ve střední Evropě fakticky existoval, a v němž se Maďarsko nacházelo, stala se dokumentem-symbolem, který byl pro Maďarsko ztělesněním celonárodní křivdy a diktátu velmocí. Jeho důsledky ovlivnily nejen meziválečnou zahraniční maďarskou politiku až do jejích katastrofických konců, ale projevily se v celém spektru maďarského politického a společenského života a ovlivnily život všech vrstev maďarské společnosti s přesahem až do současnosti.

Je příznačným jevem v dějinách zemí střední Evropy, že některé klíčové události moderní historie bývají jednotlivými aktéry hodnoceny opačnými znaménky a interpretovány diametrálně odlišně. Typickým z tohoto

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

hlediska a svým dosahem překračující horizont tehdejších událostí až do současnosti je tzv. „fenomén Trianonu“, který představuje trianonská mírová smlouva, jež byla součástí versailleského mírového uspořádání Evropy po první světové válce, a spolu s ní celý komplex otázek, které se s uplatňováním této smlouvy pojí.

Z rozdílných interpretačních poloh Trianonu je zřejmé, že tento uzlový bod novodobých dějin se odehrával v několika rovinách a stal se problémem jak politickým, tak i společenským a etickým, který zásadním způsobem ovlivnil nejen osud Maďarska ve 20. století, ale odrazil se i v celém středoevropském kontextu.

Pro Československo versailleský mírový systém představoval základy jeho státnosti a garantování jeho existence, a proto každá kritika, zpochybnění či pokus o nápravu systému byly chápány jako ohrožení existence státu a jeho identity.

Trianonská mírová smlouva se stala neuralgickým bodem i ve vzájemných slovensko-maďarských vztazích. Pro Slováky znamenal Trianon „vyúčtování slovenského národa s bývalým Uherskem“, „první největší datum od pádu říše Velkomoravské“. Třebaže uvedené citáty byly výroky tehdejších politiků (Štefan Osuský, Milan Hodža), na základním pojímání této dějinné události se dodnes nic nezměnilo. Trianon je vnímán jako potvrzení, legalizování hranic nového státu a jeho národní identity.

Odkaz

Přikryli jsme se deštníky naříkání, říká Vášáryová o zemích střední Evropy

Z občanů náhle menšinou

Trianonská mírová smlouva, kodifikující rozpad historických Uher, znamenala zmenšení původního státu o dvě třetiny a vytvoření stavu, kdy se jedna třetina maďarského obyvatelstva ocitla na území cizího státu v postavení menšiny.

Na základě mírové smlouvy odevzdalo Maďarsko Rumunsku území o rozloze více než 103 tisíc kilometrů čtverečních (větší než území zbylého, trianonského Maďarska) s 5,3 milionu obyvatel, z nichž bylo 31,6 procenta Maďarů, Československu 61 600 kilometrů čtverečních s 3,5 milionu obyvatel (30,3 procenta Maďarů), Království SHS území o rozloze 20 550 čtverečních kilometrů s více než jedním a půl milionu obyvatel (30,3 procenta Maďarů) a Rakousku 4 tisíce kilometrů s 292 tisíci obyvatel (8,9 procenta Maďarů).

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Trianonská smlouva - Uhry jako puzzle

Zdroj: ČTK/Sueddeutsche Zeitung Photo/Scherl

Nereálnost jedné revize

Takováto mírová smlouva představovala pro maďarskou společnost trauma, s kterým se musel vyrovnávat každý maďarský občan, a dodnes je vnímána maďarskou společností jako nezhojená rána.

Proces vnímání tohoto fenoménu společenským vědomím v Maďarsku a jeho vztah k němu však v průběhu času procházel změnami – od nesmiřitelného postoje, charakterizovaného sloganem „Všechno zpátky“, který v politice našel svůj odraz v požadavcích revize mírové smlouvy na základě územního principu o obnovení historických Uher přes přitakání spojenectví s Hitlerem jako přirozeným spojencem ve věci nápravy špatného míru až po kruté vystřízlivění a naděje vycházející z etnického principu a chápané jako napravení utrpěných křivd.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Konečným potvrzením návratu k předválečnému versailleskému uspořádání se stalo pro Maďarsko podepsání mírové smlouvy v roce 1947. V souvislosti s ní byla maďarská společnost definitivně konfrontována s poznáním, že nereálný a nedosažitelný je jak program optimální, integrální revize, tak revize etnické.

Potlačené trauma nikdy nezmizelo

Když se k moci dostal komunismus, ideologie třídního boje a proletářského internacionalismu, podporovaná státním terorem, veřejné diskuse na dlouhá desetiletí opustila témata spojená s hledáním národní identity.

Komunistický režim se čtyřicet let snažil budit zdání, že trianonské trauma je záležitost spjatá výhradně s ideologií „vládnoucí třídy fašistického horthyovského Maďarska“, které je maďarskému pracujícímu lidu zcela cizí. Navzdory oficiálnímu mlčení zůstával však vliv trianonského šoku v maďarské společnosti, ale i ve společnosti sousedních států, stále živý.

Tabuizovaným tématem přestával být Trianon v Maďarsku od počátku 80. let a poté následovala skutečná renesance tématu. Historikové se vymanili z pout zákazů a předložili veřejnosti odborné monografie, srovnávací práce stejně jako i soubory dokumentů, což bylo jistě potěšitelným jevem, obavy však začal vyvolávat fakt, že konjunktura tématu přinášela i takové publicistické a odborné práce, které se namísto sebekritického realismu vracely k vyvolávání meziválečných iluzí.

Podle výsledků sociologických výzkumů v okruhu maďarské inteligence, uskutečněných v roce 1983, považovalo rozdělení historických Uher mezi Československo, Rumunsko, Jugoslávii a Rakousko v letech 1919-1920 za nesprávné 64 procent respondentů. Jako principiálně správný, ale chybně provedený akt to kvalifikovalo 35 procent dotázaných a jen 1 procento dotázaných hodnotilo Trianon jako bezvýhradně správný.

V roce 1989 byl výzkum opakován. Poměr nespokojených s rozhodnutím vzrostl tehdy již na 83 procent, zatímco ke správnému, ale chybně provedenému rozhodnutí se hlásilo 16 procent respondentů; poměr těch, co považovali rozhodnutí za správné, zůstal na 1 procentu.

Takto jednoznačné odmítnutí Trianonu maďarskou společností je fenomén, který stále ovlivňuje společenské klima v Maďarsku. „Tragika Trianonu nespočívá v tom, že jsme ztratili historické hranice, na to by dříve či později v každém případě stejně došlo“, vyjádřil se přední maďarský historik Tibor Hajdu, „nýbrž v tom, že jsme dostali ty nejhorší možné hranice“. K tomu ovšem dodal, že „dnes v Maďarsku o revizi mluví jen duchovní nezletilci a demagogové“.

Odkaz

Mnichov, Jalta, Trianon. Zvon „západní zrady“ zní ve střední Evropě i po letech

Odmítání požadavků revize hranic není pouze stanoviskem dnešních maďarských historiků, ale přesvědčením jak maďarských politických stran, tak převážné většiny maďarského veřejného mínění, a jen mizivá menšina je ochotna naslouchat demagogické a štvavé argumentaci.

Po změně režimu v Maďarsku vyjádřily svoje principiální stanovisko k Trianonské mírové smlouvě parlamentní strany v červnu 1990: „Při příležitosti 70. výročí smlouvy strany zastoupené v parlamentu považují za nutné vyjádřit, že zrození demokracie ve střední Evropě přináší i vyhlídky na historické usmíření, na společné pozdvižení a na vytvoření nového evropského řádu. To je společná odpovědnost demokratických sil tohoto prostoru.“

„U vědomí této odpovědnosti strany zastoupené v Parlamentu potvrzují, že nezávisle na tom, zda existující hranice jsou spravedlivé či nespravedlivé, znamenají rozhodující realitu současné evropské stability,“ pokračovalo provolání. „Strany připomínají Maďarskem podepsaný Závěrečný dokument v Helsinkách a potvrzují zákaz násilné změny hranic. Současně připomínají, že Maďarsko očekává zabezpečení individuálních i kolektivních práv maďarské menšiny žijící v zahraničí.“

Odtržení od centrálního bloku maďarství

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Snad nejdůležitější příčinou trianonského traumatu je postavení maďarské menšiny žijící v sousedních zemích. Trianon pro převážnou většinu dnešní maďarské společnosti není otázkou hranic, nýbrž menšinových práv.

Podstata trianonské tragédie nespočívá pro většinu Maďarů ve ztrátě dvou třetin historického území; opravdové trauma působilo a dodnes působí, že přibližně jedna třetina etnika byla odtržena od centrálního bloku maďarství a dostala se pod nadvládu států s cizím obyvatelstvem. Osud odtržených částí národa nikdy nebyl mateřské zemi lhostejný.

Péče o Maďary žijící v zahraničí je zakotvena v maďarské ústavě, odkaz na jednotný maďarský národ stojí v pozadí zákona o udílení státního občanství Maďarům žijícím v zahraničí, stejně jako prohlášení 4. června za den národní jednoty a soudržnosti, které schválila vláda Viktora Orbána v roce 2010.

Sto let od „rozsudku smrti“

K současnému 100. výročí podepsání trianonské mírové smlouvy se předseda vlády Orbán vyjádřil takto: „Sto let po rozsudku smrti, vyneseným nad Maďarskem jako poraženým státem v první světové válce v mírové smlouvě, je Maďarsko nejen naživu, ale dokázalo se i vymanit ze sevření prstence nepřátelsky naladěných zemí.

V současnosti nachází společnou řeč se sousedním Slovenskem, Srbskem, Chorvatskem a Slovinskem a zapojilo se do širší spolupráce s aliancí. Dějiny daly středoevropským národům příležitost vybudovat nové spojenectví založené na vlastních národních zájmech, což nám umožňuje bránit se jak hrozbám z východu, tak i ze západu.“ Orbán tak místo revize maďarských hranic prosazuje myšlenku úzce spolupracujícího regionu střední Evropy.

Připomínkou a výrazem maďarské sounáležitosti a jednoty se má stát i památník ke stému výročí Trianonu, který má být 4. června odhalen v centru Budapešti. Na něm bude vyryto 12 500 názvů obcí, které se nacházely v Uherském království v roce 1913.

Profil

Eva Irmanová

Eva Irmanová (*1943) je česká historička, která se celou svou profesní kariéru specializuje na dějiny Maďarska a Slovenska ve 20. století, trianonské mírové smlouvě se věnovala i knižně ve studii sledující dopady versailleského mírového systému na Budapešť. Působí v Historickém ústavu Akademie věd, přednáší na **Fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity a z maďarštiny i překládá.

URL| https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3110261-historicka-trauma-trianonu-spociva-ve-vytrzeni-tretiny-madaru-z-centralniho-bloku

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskatelevize.cz

Tuláci s příběhem aneb Chvála putování

3.6.2020 Moje země str. 12 Rozhovor

Pavel Radosta

Ona - moderátorka a mezzosopranistka. On - šéfredaktor prestižního magazínu. Oni - manželé, rodiče a občasní poutníci. Martina Kociánová a Tomáš Tureček. Oba poznali kus světa, oba se zamilovali do jedné z jeho zemí - do České republiky. A aby svou lásku co nejlépe pochopili - od východu k západu, od severu k jihu, od nejnižšího po nejvyšší místo, od minulosti k přítomnosti - vydávají se ji poznat tím nejtradičnějším způsobem. Na vlastní oči i nohy.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Se sympatickým párem jsem se potkal na jejich útulné chatě u Chocerad. A protože se potkáváme v životě už téměř dvacet let, zůstali jsme i v tomto rozhovoru u tykání. * Než se začneme toulat po českých, moravských a slezských krajích, dřív než po stopách Karla Hynka Máchy jste vyrazili ve šlépějích Emila Holuba. Jaká byla jižní Afrika?

Oba: Nádherná, samozřejmě. Svět v jedné zemi - jeden den tam plavete v moři, druhý si můžete zalyžovat v Dračích horách, oceán, poušť, hory, úžasná příroda…

* Nechystáte se tam s Martinou ještě podívat?

Oba: Rádi bychom se jeli podívat třeba do Namaqualandu, na hranici s Namibií. Tam se každoročně v období dešťů pokryje poušť neuvěřitelnou záplavou květů. Taky bychom rádi ukázali jižní Afriku synovi. Ale bůhví jak to s cestováním v blízké budoucnosti bude. A Afrika se rychle mění. Je otázkou, zda k lepšímu.

* Takže zpátky domů. Tady bude záležet jen na nás, jak se naše země bude měnit.

Tomáš: Je pravda, že já se někdy až stydím, co všechno o naší zemi ještě neznám. Vždyť je to úžasné, kolik zajímavých věcí a míst je jen kolem nás. Proto je náš plán co nejvíc poznávat tady, doma. A není to jen proto, že nám momentálně nic jiného nezbývá, dozrává to v nás už dlouho. My jsme vždycky hodně chodili, prošli jsme třeba Beskydy, ke kterým měla Martinka blízko. Nebyly to žádné dlouhé pochody, spíš výlety. Ale loni jsme si řekli, že by bylo fajn vydat se kousek dál a s nějakou ideou. K nějakému zajímavému cíli. A já, jak miluju mapy - někdy si radši před spaním prohlížím mapy, než abych si vzal knížku - tak jsem třeba našel Locus perennis. Víš, co to je?

* Nevím.

Tomáš: V překladu věčný bod nebo věčné místo. Leží u obce Lišov nedaleko Českých Budějovic a je to jediný bod z bývalé rakouskouherské trigonometrické sítě, ležící na našem území. Měl přesně změřenou výšku, tehdy od hladiny Jaderského moře 565,1483 m, a od něj se odvozovalo veškeré další nivelační měření. Nebo jiný bod. Střed země. Myslím tím naší země. Na mapě leží tohle místo u Číhoště, což je samo o sobě místo s obrovským příběhem. Tak jsme naplánovali expedici - Cestu do středu země. Martina: A hlavně přijela maminka hlídat synka. Na tři dny. My jsme zjistili, že od našeho prahu až ke geografickému středu země je rovných sto kilometrů. Takže tři dny, každý den třiatřicet kilometrů. V březnu, v syrovém, nevlídném počasí. A k tomu jsme se občas ztratili. Já se totiž docela ráda ztrácím.

* S touhle přípravou? (Na stole před námi leží turistická mapa, s důkladně vyznačenou trasou, opatřenou podrobnými poznámkami.)

Oba: To je právě jeden z důsledků kůrovcové kalamity. Obrovské plochy lesa jsou vytěžené a s nimi zmizely i nositelé turistických značek. Jdete po modré, po modré, po modré… a najednou paseka a nic. Nezbývá než přivolat na pomoc telefon a data. Ale my nejdeme po žádných vyhlášených turistických magistrálách s kioskem s vychlazenou plzní na každém kroku. Občas je třeba problém sehnat i vodu k pití. To nás docela zaskočilo. Ve vsi není obchod a hospoda otevírá, pokud se sejdou hasiči, až večer. Z toho ale zase člověk vyjde z lesa a narazí na skvělou restauraci - to je příklad Cikháje ve Žďárských vrších.

* To už jste ale notný kus za Číhoští.

Tomáš: „Jdeme“ až do Ostravy (rodné město Martiny). Bohužel, oba jsme natolik zaměstnaní, že nemůžeme jít v kuse, proto jsme si cestu rozdělili a vždycky navážeme tam, kde jsme předtím skončili.
Letos takhle navazujeme na naši pouť v Bystřici nad Pernštejnem a míříme na Bouzov.

* Když chce u nás někdo vystoupit z pracovního nebo životního stereotypu, vydá se hned na pouť do Santiaga de Compostela. Vy asi nepotřebujete k rozjímání vznešenou katedrálu?

Oba: Máme těch cest „rozejitých“ několik a jedna je dokonce tahle svatojakubská. Ale cíl není důležitý. Důležitá je cesta. Mimochodem - taková Svatá Hora u Příbrami s tou fantastickou schodištní chodbou, to je evropské unikum. Naše zážitky a cíle jsou ale většinou prostší. Skrytý pramen Sázavy, zapomenutý partyzánský pomníček, kam se dřív jezdilo na vojenskou přísahu a dnes zarůstá křovím, v hřbitovní zeleni ukrytý hrob Jana

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zrzavého v Krucemburku, borovice Luďka Munzara u kamenného kostelíka ve Vítochově… A pak setkávání s lidmi. To je úplně zvláštní kapitola.

* Podle čeho své cesty plánujete?

Tomáš: Já, jak jsem fanda do geografie, tak mám rád taková ta „nej“. Nejzápadnější místo republiky, nejvýchodnější - kousek od Hrčavy. Nebo nejvyšší místo, na které se u nás může člověk postavit - není to kupodivu Sněžka, ale plošina vysílače na Pradědu… Martina: Nejde ale jen o to dobytí severního pólu republiky, středu země nebo dalších cílů, které Tom vytyčil. Jde nám o to, aby ta cesta měla svůj příběh. Svůj osud. Svoji historii. Takhle jsme putovali třeba po stopách Mattoniho. Muselo by být úžasné vydat se třeba cestou Jana Husa, který kázal na Krakovci a pak rovnou vyrazil do Kostnice - 617 kilometrů. Celkem pěkná procházka, když vás na jejím konci ovšem neupálí. Ono nejde jen o to jít a jít, ale když už jdete po stopách toho mistra Jana, máte čas přemýšlet. Třeba o tom, co to je milovat pravdu, věděti pravdu, brániti pravdu… možná to zní banálně, ale dochází nám v běžném životě, co to vlastně znamená? Nebo cesta Jana Ámose Komenského. Tomu lékař v Heidelbergu, kde pobýval, doporučil pro zdraví tělesné více chodit, a tak se Komenský rozhodl vydat do Čech pěšky. Taky nějakých šest set kilometrů. A my si říkáme, o čem asi přemýšlel? Poslední učenec, který obsáhl všechno tehdejší vědění. Na co tu dlouhou cestu myslel? To má pak putování jiný přesah, než jestli mě bolí kyčle, mám hlad a žízeň a kde je nejbližší hospoda.

***

TOMÁŠ TUREČEK

Rodák z Rakovníka, vystudoval žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Třináct let pracoval v zahraničním oddělení MF Dnes, jako pozorovatel OSN se zúčastnil dvou misí při volbách v poválečné Bosně, rok strávil ve Spojených státech, jeho osobní cestovatelskou srdeční záležitostí je jižní Afrika, o které také napsal prvního českého průvodce. Od roku 2002 je vedoucím české mutace National Geographic, čímž se zařadil k rekordmanům mezi českými šéfredaktory ve vedení jedné redakce. O své práci říká: „Za těch téměř dvacet let, co vychází česká verze, se časopis samozřejmě změnil. Tak jako se změnil svět. Ještě když jsme připravovali domácí edici, dušoval se tehdejší americký šéfredaktor, že digitální fotografie,nesmí přes práh National Geographic‘. Pokrok v technologiích se nezastaví, ale něco přece jen zůstává. Preciznost, důkladné poznání tématu, důvěryhodnost - což je v současném mediálním světě, kde často vítězí povrchnost, rychlá a levná práce, docela vzácnost.“

MARTINA KOCIÁNOVÁ

Vystudovala historii a muzeologii na Slezské univerzitě v Opavě. Ještě za studií ji vtáhl svět televizní. Moderovala zprávy ve všech našich největších televizních stanicích - Nově, Primě i České televizi. Své pořady také měla v rádiích Frekvence 1 a v Českém rozhlase. Souběžně s moderováním se věnovala a věnuje také hudbě, vystupovala v několika muzikálech, například v jedné z hlavních rolí Krysaře Daniela Landy, dnes je jejím žánrem zejména klasická hudba. V současnosti provozuje nezávislé internetové rádio s pořadem Kupředu do minulosti, ve kterém dostávají prostor názory, které v médiích nejsou běžně slyšet. O této práci říká: „Dřív jsme měli dvě premiéry do týdne, teď, za koronavirové doby, máme nový rozhovor každý den. Takže mě Kupředu do minulosti úplně pohltilo. Mám pocit, že vedle hudby je to nejpravdivější věc, kterou jsem v životě dělala. Ano, hudba a Kupředu do minulosti - k tomu jsem dospěla. Přes to všechno, co už jsem v životě absolvovala, co jsem se učila a naučila, přes všechny úspěchy i neúspěchy nebo právě díky jim, cítím, že tady jsem správně.“

Martina s Tomášem nezapřou své žurnalistické kořeny, a tak o svých cestách a prožitcích, myšlenkách a zkušenostech chystají blog - Tuláci s příběhem. A my se těšíme, že se s jejich příběhy budeme v budoucnu potkávat také na stránkách Mojí země.

O autorovi| Pavel Radosta, Ptal se a fotografoval
Foto popis|

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čtyři důvody, proč by si Izrael i ti, kdo mu tleskají, měli zvažovanou anexi Západního břehu rozmyslet

3.6.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Jakub Záhora

Komentář Jakuba Záhory: Česká diplomacie i domácí politika zažily nedávno pro někoho asi vítanou změnu, která na čas odvedla pozornost od starostí s koronavirovou krizí. Způsobil ji otevřený dopis jednoho současného a dvou bývalých ministrů zahraničí – Tomáš Petříčka, Lubomíra Zaorálka a Karla Schwarzenberga –, v němž varovali izraelské představitele před zvažovanou anexí části Západního břehu Jordánu, který je mezinárodním společenstvím uznáván jako součást palestinských území. Ponechme teď stranou sympatie k té či oné straně sporu, v jejichž duchu se již tradičně nesly reakce z Hradu, od nejrůznějších politiků, novinářů i veřejnosti, a podívejme se, co by taková anexe znamenala nejen z hlediska mezinárodního práva, ale i pro samotný Izrael.

Z jednání a některých projevů nově vzniklé izraelské vlády vyplývá, že by některé části Západního břehu mohla připojit již začátkem července. Tento krok má své historické precedenty – z minulosti známe anexi východního Jeruzaléma dobytého izraelskou armádou během tzv. šestidenní války v roce 1967, stejně tak byly k Izraeli oficiálně připojeny Golanské výšiny obsazené ve stejném konfliktu.

A ačkoliv jsou oba tyto kroky stále odmítány velkou částí mezinárodní komunity, administrativa Donalda Trumpa uznala Golany jakožto součást Izraele a přesunutím americké ambasády do Jeruzaléma uznala i anexi jeho východní části jako neproblematickou.

Uskutečnění současných plánů by obnášelo připojení části Západního břehu Jordánu jakožto nedílné součásti izraelského státu, podle dostupných informací by se jednalo zhruba o 25 až 30 procent jeho plochy. Ačkoliv zatím nepanuje jasná shoda na přesných hranicích území, které by mělo být anektováno, bude se určitě jednat o oblast strategicky významného údolí řeky Jordán a o okolí Jeruzaléma.

Což jsou území, která jsou nyní na základě dohod z Osla z poloviny 90. let pod plnou izraelskou kontrolou a nachází se na nich největší izraelské osady, jejichž obyvatelé jsou ve všech ohledech plnoprávní izraelští občané. Dosud ale toto území nebylo teritoriální součástí izraelského státu a jeho status byl i z hlediska izraelského práva a politického systému komplikovaný a nejednoznačný.

Přečtěte si takéÚzemí nelze získávat silou. Proti anexi protestují i v Izraeli, reaguje Zaorálek na kritiku

Řada komentátorů má za to, že k anexi nakonec nedojde. Například Jan Fingerland ve svém komentáři v ČRo poznamenal, že Netanjahu se pouze snaží získat politické body „proosadnickou“ rétorikou mezi pravicovými voliči a voličkami.

Je pravdou, že Netanjahu již zábor sliboval v minulosti a následně ze svých slibů vždy vycouval. Současná domácí i mezinárodní konstelace ale nikdy nebyla pro anexi příznivější. Všichni členové vládní koalice tento krok podporují, a to včetně místopředsedy vlády a bývalého Netanjahuova hlavního oponenta Bennyho Gantze.

Netanjahua ke kroku vyzvala i pravicová část opozice, což ukazuje na široký konsenzus, který stran plánu panuje. Zároveň to staví Netanjahua do pozice, kdy nemůže odložení anexe jednoduše svést na koaliční partnery nebo odpor opozičních stran, jako to dělal v minulosti.

Přečtěte si takéFenomén Izrael. Kde se v Česku vzala vášeň pro Blízký východ?

Současná administrativa USA, hlavního izraelského spojence a globální velmoci, je anexi také za jistých podmínek nakloněna, byť představitelé Bílého domu prohlásili, že Izrael by měl nejdříve zkusit o záměru diskutovat s Palestinci. Její postoj není příliš překvapivý, jelikož se jedná o stejné části Západního břehu, které by dle Trumpova mírového plánu měly připadnout Izraeli v případě vzniku palestinského státu.

Podle představitelů izraelské vlády a jejich podporovatelů by se tak nemělo jednat o kontroverzní krok. Skutečnost je nicméně poněkud složitější a pro kritiku možné anexe existují čtyři dobré důvody.

Západní břeh ano, a Krym ne?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Prvním zásadním problémem je otevřené porušení zásad mezinárodního práva. To stojí mimo jiné na zákazu nabývání území silou, přičemž izraelská anexe by tento princip jednoznačně porušila. Nelze sice zapomínat, že Západní břeh nebyl v roce 1967, kdy ho izraelská armáda obsadila, oficiálně součástí sousedního Jordánska, i tak ho Izrael získal v ozbrojeném konfliktu, a jeho (i částečná) anexe by tudíž představovala potenciálně nebezpečný precedent.

Dalším mezinárodněprávním aspektem je zákaz přesunu civilního obyvatelstva na okupovaná území, což by naplnění záměru izraelské vlády opět porušovala, neboť mají být anektována právě území zahrnující velké bloky židovských osad, a tak legitimizována celá izraelská osadnická politika.

Mezinárodní právo je v mnoha ohledech nedostačující a nefunkční, zároveň ale nemáme k dispozici lepší soubor norem, který by zabraňoval válečným konfliktům a zločinům proti lidskosti. Aby ale fungoval co nejlépe lépe, musí být jeho principy uplatňovány univerzálně a na všechny státy.

Přečtěte si takéMedička vyměnila Izrael za Prahu: Pokračuji v cestě, kterou tady šla před válkou dědečkova rodina

V tomto ohledu je neuvěřitelné, když předseda Poslanecké sněmovny Radek Vondráček (ANO) prohlásí, že mezinárodní právo „neumožňuje vycouvat ze slepých uliček, do kterých se (Izraelci a Palestinci, pozn. aut.) dostali“. Kdyby stejnou rétoriku použil český politik nebo politička v případě ruské anexe Krymu, měly by pro ni třeba špičky ODS a ANO stejné pochopení jako v případě izraelského záboru?

Za druhé, anexe je problematická i z hlediska bezprostřední bezpečnosti Izraele a jeho obyvatel. Palestinská samospráva v čele s prezidentem Mahmúdem Abbásem zastavila spolupráci palestinských bezpečnostních složek s jejich izraelskými protějšky, což je klíčový prvek izraelské bezpečnostní strategie na Západním břehu. Ten i podle izraelských expertů stojí za relativním klidem v oblasti od konce druhé intifády v roce 2005.

Přečtěte si takéIzraelci (včetně rabínů) bojují s koronavirem pomocí nejnovějších technologií

Šéf izraelské vojenské správy palestinských území již nyní varuje před bezpečnostními riziky ve formě útoků proti izraelským cílům a masovým násilným demonstracím, které by anexe vyvolala. A jordánští politici otevřeně mluví o vypovězení mírové smlouvy s Izraelem z 90. let, která poskytuje Izraeli strategickou jistotu na východní hranici. Ačkoliv nelze očekávat otevřenou válku, anexe by z bezpečnostního hlediska byla pro Izrael jednoznačně chybou.

Třetím problematickým aspektem případného záboru jsou občanská a politická práva palestinského obyvatelstva, což je oblast, jejíž ochrana je jednou z proklamovaných priorit a devíz české zahraniční politiky. Jakkoliv tato problematika v české veřejné debatě téměř zcela chybí, je dobré si připomenout, že Palestinci v dotyčné části Západního břehu jsou pod izraelskou vojenskou správou. To je staví do podřadného postavení ve srovnání s Izraelci, kteří žijí v osadách na stejném území, někdy pouhé stovky metrů od palestinských vesnic.

Vojenský soud pro Palestince, civilní pro Izraelce

Palestinci jsou na těchto územích souzeni vojenskými soudy, zatímco izraelští osadníci za identické přestupky čelí soudům civilním. Naprostá většina žádostí o stavební povolení, které podávají Palestinci, je izraelskými úřady zamítnuta (opět v kontrastu k osadníkům žijícím na stejném území, jejichž komunity se stále rozšiřují). Také jejich přístup k přírodním a dalším zdrojům je významně omezený; například Palestinci mají čtyřikrát nižší spotřebu vody na osobu v porovnání s Izraelci, což je výsledek jejího přidělování izraelskou správou).

Případná anexe by tuto propast ještě prohloubila. Vzhledem k postoji nové izraelské vlády, která úzkostně dbá na demografickou rovnováhu mezi židovským a arabským obyvatelstvem v Izraeli, nelze očekávat, že by Palestincům na případně anektovaných územích bylo přiznáno občanství, což potvrdil i sám Netanjahu. Jako nejpravděpodobnější scénář se jeví kombinace pobídek k přestěhovaní na neanektované části Západního břehu a udělení statusu „permanentních obyvatel“. Ten nyní mají palestinští obyvatelé Jeruzaléma, ale neobnáší ani základní politická práva jako možnost volit a být volen do parlamentu.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V tomto ohledu je tak Petříčkův, Zaorálkův a Schwarzenbergův dopis, v němž se píše o Palestincích jako o „občanech druhé kategorie“, ještě k Izraeli vstřícný, jelikož Palestinci by se s velkou pravděpodobností občany nestali vůbec.

Přečtěte si takéBlízký východ je plný hrobů biblických osobností. Promluví ještě do politiky?

Posledním důvodem, proč mnoho i tradičně spíše proizraelských expertů a komentátorů před anexí varuje, je, že jakákoliv anexe významně komplikuje předpokládané řešení izraelsko-palestinského konfliktu tím způsobem, že by vedle Izraele vznikl i Palestinský stát, což je preferovaný výsledek i podle české diplomacie. Z povahy věci anexe představuje jednostranný krok a jako takový odporuje principu vzájemné dohody mezi Izraelci a Palestinci, které se dovolává i Vondráček.

Nelze předpokládat, že by Palestinci souhlasili se – z jejich pohledu již několikátým – zmenšením teritoria, na kterém se má rozkládat jejich stát. Anexe až třiceti procent Západního břehu jednoduše činí skutečně stabilní, dlouhodobé a mírové řešení konfliktu ještě méně reálné.

Řada českých politiků zastává názor, že izraelské jednostranné kroky jsou výsledkem palestinské neochoty vyjednávat s izraelskou stranou. Existují ale i pohledy, že tato neochota je pouze zdánlivá, jelikož Izrael dlouhodobě prezentuje návrhy, které jsou jednoduše pro Palestince nepřijatelné.

Nepředpokládám, že by v této otázce mohlo dojít ke shodě mezi stoupenci a protagonisty izraelského státu na straně jedné a palestinského národního hnutí na straně druhé. Klíčové v kontextu současných debat je ale to, že anexe by rozhodně možné řešení konfliktu ve formě dvou států oddálila – pokud by ho zcela neznemožnila.

Kritici Petříčka, Zaorálka a Schwarzenberga mají na bezpodmínečnou podporu izraelské vlády nepochybně právo. Je ale absurdní anexi Západního břehu prezentovat jako pro Izrael prospěšný krok.

Autor je analytik se zaměřením na Blízký východ, působí na **Fakultě sociálních věd** UK.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| https://denikn.cz/372730/ctyri-duvody-proc-by-si-izrael-i-ti-kdo-mu-tleskaji-meli-zvazovanou-anexi-zapadniho-brehu-rozmyslet/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denikn.cz *(Komentáře)*

Historie i současnost hromadné dopravy

4.6.2020 klubknihomolu.cz str. 00

Ať už vás zajímá historie Československého železničního odvětví, současnost a budoucnost trolejbusů a nebo vás prostě fascinuje veřejná doprava, dnešní knižní tipy jsou přesně pro vás! Podíváme se hned na dvě nové publikace, které se hromadné dopravě v Čechách věnují.

Jak vypadaly československé vlaky v 70. a 80. letech minulého století? A s jakými problémy se tehdy potýkala místní železniční síť? Na to vše odpovídá nová historická kniha nazvaná Od nepostradatelnosti ke stagnaci?.

Od nepostradatelnosti ke stagnaci?
Železniční odvětví v Československu v 70. a 80. letech 20. století
Autor: Tomáš Nigrin
Počet stran: 272
Vazba: brožovaná
Formát: 138×205 mm
ISBN: 978-80-7363-993-8
Doporučená cena: 298 Kč

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Knihu Od nepostradatelnosti ke stagnaci? vydalo nakladatelství Dokořán.

Kniha se zabývá pozicí železničního odvětví v československé dopravní politice, respektive v hospodářském systému 70. a 80. let 20. století. Železniční doprava patřila na počátku 70. let k nepostradatelným pilířům domácí ekonomiky. Proměna hospodářských podmínek, nárůst konkurence v podobě silniční dopravy a těžkosti československé ekonomiky přivedly na konci 80. let odvětví do hluboké stagnace. Práce analyzuje tento vývoj skrze pohled na aktéry a instituce, vnitřní mechanismy odvětví a analýzu jeho stavu, respektive nejvýznamnější oblastí, kde se projevovaly slabiny systému. Stav železničního odvětví odhalil selhání systému při naplňování dopravní politiky, které vedlo celý železniční sektor k ustrnutí a k vyprázdnění jeho vnitřních rezerv.

Ukázka z knihy

Československá republika patřila již v době svého vzniku v roce 1918 mezi státy s hustou, avšak nerovnoměrně rozvinutou železniční infrastrukturou. Její stav odpovídal dřívějšímu politickému členění území (proto železniční síť směřovala do dřívějších politických center) a různé míře industrializace regionů. Nově ustavené republice tak v prvních desetiletích její existence chyběla především kapacitní a spolehlivá spojení západu s východem země a bylo třeba posílit napojení některých odlehlejších regionů Slovenska a Podkarpatské Rusi na železniční infrastrukturu. Míra industrializace se odrazila na hustotě a kapacitě železniční sítě, která byla výrazně vyšší v Čechách, na Moravě a v české části Slezska. Naopak na Slovensku a na Podkarpatské Rusi neproběhla tak silná industrializace a hospodářský rozvoj, tudíž zde byla železniční síť výrazně řidší.

Stáhněte si zdarma celou rozsáhlou ukázkovou kapitolu!

O autorovi

Tomáš Nigrin (* 1981) je ředitelem Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vystudoval obory Mezinárodní teritoriální studia, Německá a rakouská studia a Moderní dějiny na **Fakultě sociální věd** UK, absolvoval stipendijní pobyty na Freie Universität Berlin a Humboldt Universität Berlin a jako výzkumný stipendista působil na Universität Düsseldorf. Ve své badatelské činnosti se zaměřuje na německé dějiny politiky a společnosti po druhé světové válce, německý politický a společenský vývoj po roce 1990 a také na historii a současnost německé a československé (respektive české) dopravní politiky.

Zdroj: dokoran.cz

O nakladateli

Nakladatelství Dokořán vzniklo v roce 2001 a dosud vydalo více než 600 titulů, z nichž asi třetinu tvoří překlady z angličtiny, francouzštiny, němčiny, holandštiny, čínštiny, italštiny, polštiny a ruštiny. Od počátku se zaměřuje na populárně-naučnou a odbornou literaturu s výběrovými přesahy do kvalitní beletrie a poezie. Snaží se vydávat tituly nejen zajímavé, ale i profesionálně vyrobené.

Jedny z celosvětově méně známých prostředků veřejné hromadné dopravy jsou Trolejbusy. V rámci české MHD však vždy měli a stále mají své pevně dané místo. Tato nová obrazová publikace se zabývá jejich historií, současností, ale i budoucností.

Trolejbusy v České a Slovenské republice a ve světě
Autor: Martin Harák
Počet stran: 216
Vazba: vázaná
Formát: 212×258 mm
ISBN: 978-80-271-2839-6
Doporučená cena: 449 Kč

Knihu Trolejbusy vydalo nakladatelství Grada.

Trolejbusové systémy v České republice i ve světě rozhodně neřekly poslední slovo. „Hitem“ dnešní doby jsou hybridní bateriové trolejbusy, které jsou schopné jezdit (byť jen několik kilometrů) i mimo trolejové vedení.

Trolejbusům pak zdatně začínají sekundovat elektrobusy, z nichž se v mnoha městech stávají účinní pomocníci veřejné dopravy. Úplnou novinkou jsou nákladní elektrokamiony, pro něž se staví experimentální trolejové trasy na dálnicích (například v Německu nebo ve Švédsku). Kniha se podrobně věnuje historii trolejbusů a elektrobusů, stejně jako jejich výrobě a provozu v České republice a také na Slovensku, které bylo dlouhá léta součástí bývalého společného státu.

Chybět nemohou ani hlavní světoví výrobci, přehled nejzajímavějších trolejbusových systémů doma i v zahraničí, množství zajímavých historických i současných fotografií a speciálně pro knihu připravené mapy českých i zahraničních trolejbusových provozů.

Ukázka z knihy

Prolistujte si i rozsáhlejší verzi této ukázky.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

O nakladateli

Knihy s logem Grada vycházejí v České republice již od roku 1991. Nabídka společnosti pokrývá široké spektrum odborné literatury z nejrůznějších oblastí lidské činnosti. Vydává např. tituly s právní tematikou, ekonomické, z oblasti financí a účetnictví, psychologické, zdravotnické, s počítačovou tematikou, o architektuře a stavebnictví atd.

Zapojte se do našich aukcí, v nichž najdete tyto knihy a mnoho dalších za skvělé ceny.

Která z dnes představených knih vás nejvíce zaujala? Napište nám svůj názor v komentářích.

Doporučení:FacebookTwitterEmailShareSouvisející knihy

Od nepostradatelnosti ke stagnaci?
Železniční odvětví v Československu v 70. a 80. letech 20. století
Nigrin, Tomáš
Dokořán, 2020
OBJEDNAT

Trolejbusy
v České a Slovenské republice a ve světě
Harák, Martin
Grada, 2020
OBJEDNAT

URL| http://www.klubknihomolu.cz/161652/historie-i-soucasnost-hromadne-dopravy/

Webinář: Dotace pro cirkulární ekonomiku

5.6.2020 biom.cz str. 00

úterý 23. června 2020 17:00 (Česká republika, 290,- Kč)Online webinář na téma "Dotace pro cirkulární ekonomiku" proběhne 23. června 2020 od 17.00 do 18:00 hodin

Místo konání: ONLINE;
Pořádá: CIRA Advisory, http://www.ciraa.eu
Podrobnosti o akci: https://incien.org/event/webinar-dotace-pro-cirkularni-ekonomiku/
Systém podpor pro české firmy je velmi rozsáhlý a firmy se v něm často neumí orientovat. Navíc programů, ze kterých lze podpořit cirkulární projekty, je tu mnoho. Mnohdy se ani nejedná o programy, které jsou cílené na cirkulární ekonomiku, ale cirkulární projekty v nich mají obstojné šance na úspěch.
Dotace, které motivují firmy k tomu, aby investovaly do dlouhodobé udržitelnosti a šetrnosti výroby k životnímu prostředí, jsou dotace, které se nám vrátí, dotace, které mají smysl, dotace, za které by se firmy neměly stydět, ale naopak se jimi pochlubit!
Na webináři si přehledně a na konkrétních příkladech můžete s Michalou Peškovou, ředitelkou agentury MIDA Consulting, projít, jaké oblasti jsou státem podporovány a na jaké cirkulární projekty mohou firmy čerpat dotace. Zároveň se seznámíte i se samotným procesem žádosti o dotaci, základními podmínkami a nejčastějšími chybami.
Přednášející
Michala vystudovala ekonomické teorie na **fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, je zakladatelkou a ředitelkou agentury MIDA Consulting s.r.o., specializující se na získávání finanční podpory pro podniky ze zpracovatelského průmyslu a služeb. Přes 11 let se věnuje především inovačním a vývojovým projektům, na které pomáhá firmám získat veřejné finance, ať už v podobě dotací, zvýhodněných úvěrů, nebo slevy na dani. V květnu úspěšně dokončila Kurz Oběhového hospodářství na VŠCHT v rámci Celoživotního vzdělávání. Zajímá se o projekty cirkulární ekonomiky a se svou agenturou provozuje portál www.cirkularnidotace.cz, který má za cíl informovat firmy o možnostech podpory pro cirkulární projekty a motivovat k realizaci cirkulárních projektů.
VSTUPENKY
URL| https://biom.cz/cz/akce/webinar-dotace-pro-cirkularni-ekonomiku

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
biom.cz

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

I YOUTUBER SE MUSÍ VYZNAT V PRÁVU

5.6.2020 Právní rádce str. 26 Rozhovor

Taťána Lysková

ČESKÁ LEGISLATIVA POJEM INFLUENCER VŮBEC NEZNÁ, JEHO PRÁVNÍ OMEZENÍ PROTO MUSÍME POUZE DOVOZOVAT ZE STÁVAJÍCÍCH ZÁKONŮ, ŘÍKÁ SPECIALISTKA NA MARKETINGOVÉ PRÁVO PETRA DOLEJŠOVÁ.

S rozvojem sociálních sítí přichází i nové formy reklamy, které se značky snaží ke své propagaci využívat. Jednou z nich je i tzv. inluencer marketing, tedy reklamní obsah, který šíří lidé s vlivem na určitou skupinu spotřebitelů, tedy inluenceři. Ti typicky působí na sociálních sítích, nejčastěji na Instagramu, Facebooku nebo YouTube. „I reklama sdílená inluencery má však svoje právní omezení," říká právnička Petra Dolejšová, která se specializuje na právo v oblasti marketingu. V rámci svého poradenství a školení učí nejen irmy, ale i samotné inluencery, jakým způsobem mají komunikovat vůči své komunitě a jaké jednání právo v online prostředí zakazuje.

* Zná právo pojem influencer?

Nezná, stejně jako tento pojem nezná mnoho lidí. A to je právě kouzlo inluencer marketingu, protože spousta lidí ani neví, že čelí reklamě. Celkově není oblast marketingu právem příliš uchopena, pokud nepočítám zákon o regulaci reklamy nebo nekalou soutěž, a proto ke všemu musíme dojít nějakým výkladem zákonů, které už máme. To znamená, že inluencer jako takový z hlediska zákona regulovaný určitě není a podle mě ani nebude.

* Jak se tedy legislativa na influencery dívá?

Inluencer může být z hlediska zákona nejčastěji takzvaným šiřitelem reklamy. V případě, že by propagaci produktu pro značku sám zpracoval, například vytvořením vlastního videa nebo fotograie, kterou by později sdílel, by byl nejen v postavení šiřitele, ale také zpracovatele reklamy.

* V souvislosti s právní úpravou influencer marketingu se často připomíná potřeba označovat příspěvky tak, aby z nich bylo jasné, že jsou reklamou. To ale není to jediné, na co by si měli dát pozor…

Přesně tak. Hodně záleží na tom, v jaké oblasti daný inluencer pracuje. Označování propagačních příspěvků je hodně skloňované, protože u každé reklamy musí být na první pohled zřejmé, že je reklamou. A to se ve spoustě případech neděje. Obrovské množství lidí v publiku tak vůbec neví, že jim inluencer posílá fotku oblíbené kávy s logem, protože za to dostal zaplaceno. Z hlediska zákona je důležité také například to, jaký výrobek se propaguje. Věci jako alkohol, cigarety, potravinové doplňky a podobně mají samozřejmě speciické regule. Oblast, ve které se podle mě chybuje nejčastěji, je propagace potravin, potravinových doplňků a kosmetiky.

* Proč zrovna u těchto výrobků?

Protože právě ony jsou na na sociálních sítích snad nejrozšířenější. Chápu, že je to velmi vděčná část inluencer marketingu, ale z hlediska Evropské unie je právě tato oblast velmi přísně regulovaná a je přesně dáno, co můžete a nemůžete o potravinách říkat. Takže, když například řeknete, že po jogurtu určité značky zhubnete dvacet kilo, je to špatně. A může za to dostat přes prsty jak inluencer, tak značka, která ho použila.

* Takže jsou odpovědní stejnou měrou? A co marketingová agentura, která reklamu pro značku zpracovala?

Z hlediska práva mohou být za jeden přestupek odpovědní všichni tři. Mnoho klientů si myslí, že to dopadne na agenturu a oni jsou z obliga, ale to je omyl – přestupky budou úřady vyhodnocovat zvlášť a bude se to týkat obou. V otázce odpovědnosti se samozřejmě vracíme zpět k tomu, jestli je inluencer pouze šiřitelem, anebo i zpracovatelem reklamy. Ten, kdo propagaci vytvoří, odpovídá kompletně za zákonný obsah, mohli bychom tedy říct, že je v tom „namočený" o krapet víc.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* V marketingu rozlišujeme influencery podle toho, jak velký mají dosah. Řeší to nějak i právo, anebo je jedno, jestli daný výrobek propaguje Leoš Mareš, nebo bloger s pěti sty sledovateli?

Počet sledovatelů není až tak podstatný, ale určitě je důležité to, kdo jsou oni sledovatelé. Dnes je například mezi dětmi a mladším publikem velice oblíbená sociální síť TikTok. A tam podle mě reklama prostřednictvím inluencerů nepatří vůbec. Je to jednak velmi neetické a řekla bych, že i na hraně práva, protože tento způsob reklamy by se mezi děti vůbec neměl šířit. Ale stejná omezení platí i pro jiné sociální sítě, takže pokud má inluencer velkou část publika právě mezi nezletilými, správně by neměl propagovat alkohol a podobně.

* Podle průzkumu **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy z roku 2018 neumělo rozpoznat reklamu na sociálních sítích každé deváté dítě. Myslíte, že se situace od té doby zlepšila?

Podle mě je to lepší u dospělých. Ještě před dvěma lety hodně dospělých vůbec netušilo, kolik příspěvků na sociálních sítích je reklamou. Děti to pořád často nevědí. Tím, že se o tom začalo mluvit a i samotní inluenceři začali šířit osvětu, je to mezi dospělými už o něco lepší. A myslím si, že povědomí dětí se bude také postupně zlepšovat, ale tam bych byla opatrná.

* Říkáte, že se povědomí veřejnosti začíná zlepšovat. Jak je to podle vás s právním povědomím samotných influencerů – měli by právo vůbec řešit, anebo by je měla vést značka, jejíž produkty propagují?

Jednoznačně by měly právní stránku věci řešit obě strany. Nebudu tady vyzdvihovat ani tak okřídlené „neznalost zákona neomlouvá“ jako odpovědnost profesionálů. Inluenceři by si měli uvědomovat, že s jejich vlivem jde ruku v ruce i jejich odpovědnost, a měli by se ve své oblasti orientovat jako profíci. U značek samotných to platí naprosto stejně.

* Řekli jsme si, co se na sociálních sítích smí a nesmí. Jak u nás vypadá vymáhání dodržování těchto pravidel?

Jsme v plenkách. Já vždycky říkám, že jsme o hodinu pozadu za Západem. V Německu už máme první rozsudky z hlediska inluencer marketingu, první judikaturu ohledně toho, co je a co není reklama. Soudy v Česku, co je mi známo, se zatím podobnými případy nezabývají. Ale živnostenské úřady, které tyto přestupky řeší, už začínají dostávat podněty právě i v oblasti inluencer marketingu.

* Kolik takových případů podle vás živnostenské úřady řeší?

Zatím mluvíme o desítkách případů, které se k nim vůbec dostaly. Věřím ale, že se o problematice reklamy na sociálních sítích začíná hodně mluvit a i samotné úřady se tím díky tomu začínají čím dál víc zabývat. Je otázkou pár let, než budeme tam, kde je teď Německo.

* Založila jste advokátní kancelář, která se z velké části zabývá právě marketingovým právem. Proč právě tato oblast?

Byla to shoda okolností. Mám sestru, která je marketérka a která nám v začátcích pomáhala s prezentací kanceláře a samozřejmě chtěla, aby bylo všechno právně správně. V té době mi předávala hodně know-how z oblasti marketingu, a právě proto jsem se touto oblastí začala víc zabývat. Věřím, že v dnešní době je specializace nejen advokátů obrovsky důležitá.

* Kdo se na vás nejčastěji obrací?

Samozřejmě se na nás obrací především velké irmy, které si toto poradenství mohou dovolit. Moc ráda bych stejné poradenství, nebo alespoň povědomí o právním rámci, předávala i menším živnostníkům nebo neziskovým organizacím, které si právníka pro tuto oblast ne vždy mohou dovolit.

* Pracujete i se samotnými influencery?

Jsou inluenceři, například celebrity a podobně, kteří ten inluencer marketing dělají na velmi profesionální úrovni a jedna propagace na jejich proilu má hodnotu stovek tisíc, někdy i milionů korun. Ti svoje

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

propagace samozřejmě ošetří smluvně. Spousta inluencerů má ale mnohem menší dosah a propagaci výrobku dělají například proto, že jim značka jako odměnu pošle deset balíčků kosmetiky. A ti si většinou samozřejmě smlouvu nezaplatí.

* Je to podle vás chyba?

Určitě by právní stránku měli řešit i malí inluenceři. Ale je pochopitelné, že to neudělají. Prostě proto, že si právníka nemohou dovolit. Právě proto se snažím pořádat školení pro veřejnost a kromě placených seminářů chodím po středních a vysokých školách, kde právní know-how předávám zdarma.

* Právě proto jste před nedávnem předala vedení kanceláře?

Mimo jiné ano. Obecně mám pocit, že je právo až příliš pro právníky. Proto bych se teď ráda soustředila na školení. Určitě je potřeba, aby se legislativa psala určitou řečí, ale z mé zkušenosti lidé vůbec příliš nevědí, co se smí a co ne, a obecně se práva děsí. Proto je mým snem to, aby lidé uměli v právu chodit i bez právníků.

* Nepřipravujete se tak jako advokátka o klienty?

Z části možná ano. Přesto si myslím, že by právníci měli být natolik specializovaní, aby pomohli klientům tam, kde už to nezvládnou sami. Neškolím tak, aby si po mém semináři lidé byli schopni sami napsat všechny smlouvy. Ale pokud například tvoří iremní web, který je může stát statisíce až miliony korun, tak by měli vědět, co ve smlouvě musí být, co mohou dělat s graikou, jak mohou úkolovat externí tým a podobně.

* Myslíte, že je marketingové právo na vzestupu, nebo se jedná o velmi specifickou oblast, kterou se bude vždy zabývat jen malá část právníků?

Myslím, že se touto oblastí bude zabývat vždycky jen malá část právníků. Především proto, že peníze v advokacii jsou jinde. Pokud chcete dělat advokacii s vidinou byznysu, což chce asi většina advokátních kanceláří, tak ta cesta nevede přes hodinové konzultace marketérům. Já jsem se v tom našla, protože je to velmi kreativní oblast a nabíjí mě potkávat se s lidmi a školit je, ale nemyslím si, že se na tom dá vystavit obrovský byznys.

* S rozvojem on-line prostředí a digitalizací se ale poptávka po právních službách mění. Co je podle vás oblast, která by do budoucna byla perspektivní?

Myslím si, a to určitě není nic nového, že bude obrovsky růst poptávky po IT právnících obecně. Už dnes díky koronaviru spousta irem zjistila, že tady máme nějaké on-line prostředí, ve kterém se dá pracovat a ušetřit díky němu spoustu času, místo schůzek si s někým zavolat videokonferencí a podobně. Takže si myslím, že se zvýšenou digitalizací se brzy rozvine i potřeba po právnících, kteří opravdu do hloubky rozumí i této oblasti. No a pak bude samozřejmě vždy potřeba korporátní právo. V Česku máme neuvěřitelné množství společností s ručením omezeným a nemyslím si, že by se to v dohledné době změnilo. No a ideální je potom tyto dvě oblasti propojit.

* Pociťujete trend digitalizace i ve vaší advokátní kanceláři?

Určitě. Ale troufám si tvrdit, že eLegal už byl z velké části on-line před tím. Takže se tento proces pouze uspíšil.

***

JEŠTĚ PŘED DVĚMA LETY HODNĚ DOSPĚLÝCH VŮBEC NETUŠILO, KOLIK PŘÍSPĚVKŮ NA SOCIÁLNÍCH SÍTÍCH JE REKLAMOU. DĚTI TO ČASTO NEVĚDÍ ANI TEĎ.

Petra Dolejšová

Vystudovala právo na Univerzitě Palackého v Olomouci. Už v průběhu studia pracovala jako asistentka soudce na Okresním soudu v Olomouci, později působila v malé advokátní kanceláři. V roce 2014 založila advokátní kancelář eLegal, kde se zaměřovala na právo v oblasti marketingu, médií, GDPR a na ochranu duševního

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vlastnictví. V rámci své advokátní praxe také pořádala právní školení pro začínající i zkušené podnikatele. V březnu 2020 předala vedení advokátní kanceláře eLegal a soustřeďuje se na školení a šíření právního know-how v oblasti marketingu.

O autorovi| Taťána Lysková, tatana.lyskova@economia.cz
Foto autor| Foto: Libor Fojtík

Kolaps *5: Jan Charvát: Antifa funguje podobně jako nálepka neomarxista

7.6.2020 a2larm.cz str. 00

Jan Bělíček, Pavel Šplíchal

Nepokoje v ulicích amerických měst jsou momentálně celosvětovým tématem číslo jedna. Vše začalo v pondělí 25. května, kdy byl v Minneapolisu při policejním zásahu udušen Afroameričan George Floyd. Jakmile se objevil videozáznam této vraždy, v němž policista Derek Chauvin déle než osm minut klečí Floydovi kolenem na krku, rozpoutaly se obří protesty a pouliční nepokoje po celých Spojených státech, které svou intenzitou připomínají snad jen dění z období bojů amerického hnutí za lidská práva v šedesátých letech.

A toto aktuální téma se dostalo i do nového dílu podcastu Kolaps, jehož hostem byl politolog Jan Charvát z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Jan Charvát se specializuje na politický extremismus a radikální politické ideologie a subkultury, a proto se velká část dílu věnuje vyjádření Donalda Trumpa, že hodlá zařadit Antifu mezi domácí teroristické organizace. Proč se v posledních letech o Antifě tolik mluví? Mluvilo se o ní dříve méně? A co to ta mytická Antifa vůbec je? Kdy vznikla a jak se v průběhu posledních sta let její podoba proměňovala? Zajímavé je ale také sledovat, jak se rétorika americké krajní pravice otiskuje i do českých diskusí na sociálních sítích. Jak k tomu vůbec dochází a jaké krajně pravicové proudy v dnešních Spojených státech můžeme najít? To a ještě mnohem více se dozvíte v aktuálním Kolapsu s politologem Janem Charvátem.

https://soundcloud.com/advojka2013/kolaps-5-jan-charvat-antifa-funguje-podobne-jako-nalepka-neomarxista

Všechny díly podcastu Kolaps si můžete poslechnout nejen na webu Alarmu, ale také na Spotify, Apple Podcasts, PlayerFM nebo pomocí RSS feedu našeho účtu na Soundcloudu.

Alarm je finančně závislý na podpoře čtenářů. Pokud se vám líbí naše podcasty nebo rádi čtete Alarm a chtěli byste ho finančně podpořit, můžete tak učinit v naší dlouhodobé kampani.

URL| https://a2larm.cz/2020/06/kolaps-5-jan-charvat-antifa-funguje-podobne-jako-nalepka-neomarxista/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
a2larm.cz

Petice za deinstitucionalizaci v sociálních službách

7.6.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

PV

Otevřený dopis ministryni práce a sociálních věcí ve věci deinstitucionalizace.

Vážená paní ministryně, obracíme se na Vás, protože jsme silně znepokojeni situací v sociálních službách a zastavením jejich deinstitucionalizace.

Zastaralý systém sociálních služeb stojící na převážně velkokapacitních pobytových službách je pro lidi (klienty i personál) nevýhodný, ohrožující a nerespektující jejich potřeby a práva zaručené zákony. Smutným dokladem jsou zveřejněné kauzy ústavů (např. Slunečnice, Vejprty, Náměšť). Současná pandemie jen

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

zvýraznila nebezpečí, kterým jsou lidé v ústavech vystaveni: segregace, izolace, zvýšené riziko nákazy mezi množstvím lidí a nedostatečná zdravotní péče…

Přesto jsou ústavní, rezidenční služby v České republice dále rozvíjeny a podporovány:
- investováním a provozováním velkokapacitních pobytových zařízení ústavního typu,
- nedostatečnou podporou komunitních služeb a pečujících osob,
- nedostatečnou prevencí institucionalizace ohrožených dětí, dospělých i seniorů.

V podobě, v jaké byla předložena, rezignuje novela Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, na závazky České republiky směřující k deinstitucionalizaci sociálních služeb. Neinkorporuje do sebe povinnost činit postupné kroky směřující k rozvoji podpory lidí v jejich přirozeném prostředí formou terénních a ambulantních služeb a utlumovat činnost ústavních zařízení, ani nezakotvuje mechanismy, které by zabránily vzniku nových ústavů či dalšímu rozvoji těch stávajících. (Právní argumentace k novele viz Příloha).

Navzdory mnohaleté přípravě a již druhému předatování zůstal Akční plán přechodu od ústavní péče k podpoře v komunitě v ČR ve své poslední podobě návrhem sice rozsáhlým, ale velmi obecným a deklaratorním. Není to realizovatelný plán skutečné změny, neobsahuje konkrétní kroky, termíny ani rozpočty. Reálně se tedy o žádný akční plán nejedná, a nelze tak od něj ani očekávat, že by mohl přinést zásadní změnu v systému sociálních služeb směrem k jejich deinstitucionalizaci. Navíc nemůže být zárukou pro evropské dotace v tom, že by garantoval, že nebudou financovány nové instituce či investováno do stávajících.

Koncepce rozvoje komunitních a individualizovaných služeb chybí. Národní strategie rozvoje sociálních služeb na období 2016–2025 zůstala v deklaratorní rovině, nenaplňovaná, navíc obsahuje i pasáže, podle kterých mohou být dále rozvíjeny i ústavní, velkokapacitní instituce.

Citelně chybí také participace lidí s postižením, zapojení uživatelů sociálních služeb do rozhodovacích procesů. Za významný nedostatek přípravy předkládané novely Zákona o sociálních službách považujeme skutečnost, že lidé, na které tato novela bude mít největší dopad, lidé, kterým jsou sociální služby poskytovány, nebyli a nejsou zapojeni do její přípravy a jejich pohledy a přání nebyly při přípravě novely brány jako relevantní.

Vážená paní ministryně, při vědomí výše uvedeného Vás naléhavě žádáme o následující:

Nepředkládejte vládě novelu Zákona o sociálních službách ve stávající podobě, ale připravte novelu, která bude výrazem respektu k právu lidí se znevýhodněním na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti.

Konejte proaktivně ve smyslu naplňování závazků vyplývajících z přijetí Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením OSN, kterou ČR ratifikovala před deseti lety. Začněte se skutečnými změnami směrem k podpoře lidí v jejich prostředí, bez doživotního pobytu v ústavu, bez ztráty vztahů, bez ztráty neformální pomoci od rodiny a komunity, bez ohrožení vyplývajících z pobytu v ústavech a s podporou moderních sociálních služeb a na základě principů individualizované podpory a péče.

Jen následující aktivity mohou prokázat restartování deinstitucionalizace:

- investování do komunitních služeb a podpory pečujících osob,
- zastavení investic do výstavby ústavů,
- zastavení přijímání lidí do ústavů.

Předem děkujeme, že našim argumentům a výzvě budete věnovat pozornost.
S pozdravem

za Jednotu pro deinstitucionalizaci
Mgr. Terezie Hradilková, předsedkyně
+ 420 777 234 030, terezie.hradilkova@podporatransformace.cz

za Alianci pro individualizovanou podporu
Agáta Jankovská, ředitelka
+420 777 242 823, agata@detiuplnku.cz

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

za Platformu pro sociální bydlení
Štěpán Ripka, Ph.D., předseda
+420 774 541 245, stepan.ripka@socialnibydleni.org

za Asociaci vzdělavatelů v sociální práci
doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D., předsedkyně výkonné rady ASVSP
+420 731 664 215, tmatulay@]gmail.com

a akademičtí pracovníci:
Mgr. Martin Bednář, Ph.D., ředitel, CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc
Mgr. Zlatica Dorková, Ph.D., Katedra křesťanské sociální práce, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého
PhDr. Eva Dragomirecká, Ph.D., Katedra sociální práce, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
Mgr. Dana Hradcová, Ph.D., Katedra řízení a supervize v sociálních a zdravotnických organizacích, Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy
David Kocman, Ph.D., University of Leicester
Mgr. Kateřina Kolářová, Ph.D., Fakulta humanitních studií, Univerzita Karlova v Praze a Sociologický ústav, AV ČR
doc. Zdeněk Konopásek, Ph.D., sociolog, Centrum pro teoretická studia UK/AV ČR
doc. PaedDr. Tatiana Matulayová, Ph.D., vedoucí Katedry křesťanské sociální práce, Cyrilometodějská teologická fakulta Univerzity Palackého
prof. PhDr. Libor Musil, CSc., profesor Katedry sociální politiky a sociální práce Fakulty sociálních studií Masarykovy university v Brně
Doc. PhDr. Oldřich Matoušek, Katedra sociální práce FF UK Praha
Mgr. Barbora Spalová, Ph.D., Institut sociologických studií **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy
doc. Tereza Stockelová, Ph.D., Sociologický ústav AV ČR, Fakulta humanitních studií UK
Michal Synek, Ph.D., Centrum pro teoretická studia, společné pracoviště Univerzity Karlovy a Akademie věd České republiky
doc. PhDr Jan Šiška, Ph.D., Pedagogická fakulta UK
Mgr. Lucie Vidovićová, Ph.D., Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita
Mgr. Miloš Votoupal, Ph.D., Katedra sociální politiky a sociální práce, Fakulta sociálních studií, Masarykova univerzita

Petici je možné podepsat ZDE.

URL| http://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Petice-za-deinstitucionalizaci-v-socialnich-sluzbach-626509

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
parlamentnilisty.cz

„Bílá genocida v JAR je mýtus," shodují se odborníci i mnozí farmáři

7.6.2020 hatefree.cz str. 00

Koordinátor projektu HateFree Culture. Vystudoval romistiku na FFUK v Praze. Věnuje se také vlastní umělecké tvorbě, ve které reflektuje téma identity, násilí z nenávisti a bezpráví.

Když jsem před pěti lety odjížděl do Jihoafrické republiky poprvé, přilétal jsem na letiště v Johannesburgu s dojmem, že v zemi dochází k vlně systematických rasistických útoků vůči bílé menšině, zejména běloským farmářům. Byly to informace, které jsem během let pochytal z českého mediálního prostoru, zejména sociálních sítí. Když jsem se pak ale přirozeně s lidmi z různých etnických i společenských kruhů setkával, v čase pokročilé konverzace, kdy jsem cítil, že se už nacházíme na bezpečné půdě, jsem se na téma zeptal. „To je děs, co se tu děje těm bílým farmářům, viď?" položil jsem tehdy u večeře v jednom z melvillských barů v Johannesburgu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

otázku mladému právníkovi. „Co tím myslíš?" pohlédl na mě nechápavě. „No, že tu jsou ti farmáři tak vyvražďováni a probíhá tu něco jako genocida," vysvětlil jsem překvapeně já. On o tom snad neslyšel? Domníval jsem se totiž, že mě pochopí takzvaně na první dobrou. Tehdy jsem si poprvé uvědomil, že informace, které automaticky přijímám, můžou být v reálu jinak. Začal jsem se cíleně vyptávat různých lidí a najednou přede mnou vyvstával mnohem složitější obraz. Proto jsem se rozhodl do Jižní Afriky letos v únoru vrátit a pokusit se popsat, co se zde děje ve skutečnosti. Právě narativu o údajné bílé genocidě v JAR a jeho šíření se věnuje 2. díl seriálu Planeta JAR.

Narativ o takzvané bílé genocidě není podle českého politologa a odborníka na extremismus Jana Charváta z **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy nic nového. Dá se podle něj vystopovat až do období hitlerovské Třetí říše. „Obecně je to představa, že existuje plán – s tím, že se liší podoby toho, kdo je jeho osnovatelem – na nahrazení bílé populace jinou skupinou – opět se tedy liší, kým konkrétně," vysvětluje. Původní narativ předpokládal, že za tímto plánem stojí židé. U některých názorových uskupení přežívá tahle představa dodnes. „Vedle ní se o dost později ve Francii vytvořila představa o takzvaném velkém nahrazení. Ta židy zcela vynechává a mluví jen o tom, že Evropa obecně ztrácí schopnost natality, počet narozených dětí se snižuje a my Evropané sem zveme spoustu cizinců, kteří mají naopak výrazně vyšší natalitu než my," dodává Charvát.

Bílý nacionalismus to vyřeší

Narativ o bílé genocidě v JAR se šíří zejména skrz zahraniční alternativní weby nebo sociální sítě. Jen na Facebooku se mu věnuje hned několik stránek. Jednou z nich je Stop White South African Genocide, jíž sleduje přes 35 tisíc lidí. Stránka sdílí nejrůznější materiál od článků z konspiračních i zpravodajských webů přes fotografie brutálně znetvořených obětí útoků po videa rozzuřených davů černochů ničících cizí majetek. Posty bývají opatřené emotivními komentáři a probíhá pod nimi živá diskuse. A tak stránce několik měsíců před svým odjezdem píšu zprávu s žádostí o rozhovor. Admin souhlasí, osobní setkání v JAR však odmítá. „Má identita zůstane v utajení," klade si podmínku a přidává ujištění, že písemně odpoví na jakékoliv otázky. Když se snažím získat kontakt na některou z farmářských rodin, které se staly oběťmi útoků, odpovídá: „Nikoho takového osobně neznám."

Jako odpověď na mých pár otázek nakonec přichází desetistránkový dokument. Velká část z něj působí jako text okopírovaný z jiného materiálu. Obracím se proto na admina znovu s otázkou, zda vychází čistě z jeho ruky, nebo jestli si některé pasáže vypůjčil, abych autora správně citoval. Opakovaně mě ubezpečuje, že jde skutečně o jeho vlastní slova.

K vyptávání mě vede fakt, že jeden z odstavců jsem si předtím zadal do vyhledávače. Ten mi na první pokus našel konkrétní publikaci. Pokud jde skutečně o jeho text, dozvídám se trochu o profilu admina stránky, který mi na osobně laděné otázky neodpověděl. Zajímá mě totiž, jaký člověk takovou stránku spravuje a co ho k tomu mohlo vést. Autor knihy, jež vyšla v roce 2014 a který ji publikuje pod jménem Jonathan, o sobě mimo jiné píše: „Jsem jen 51letý muž průměrného středostavovského zázemí. Nemám talent na psaní, který by stál za řeč, a rozhodně nejsem expert na náboženství ani Boha," charakterizuje se. „Šestadvacátého února 2012 se svět, který jsem znal, ocitl vzhůru nohama, když má žena zemřela při nehodě na motorce. Padl jsem opět na kolena a modlil se k Bohu, aby její život ušetřil," pokračuje a dále popisuje, že ho tato životní zkušenost přiměla vrátit se do Boží náruče. Právě tu se rozhodl ve své knize popsat.

Na mou otázku, zda podle něj v jeho vlasti dochází k bílé genocidě, odpovídá: „To není o tom, jak to vnímám, je to fakt," a následuje seznam několika stupňů jednání vedoucích ke genocidě (podle definice OSN), které se pak admin snaží ilustrovat. „Nemluvňata jsou střílena zblízka! Staré ženy jsou znásilňovány a mučeny rozpálenými žehličkami a do vagín jsou jim strkány různé věci od košťat po rozbité lahve!" líčí. „Lidé jsou rozsekáváni mačetami, jejich hlavy jsou drceny cihlami nebo kameny, hrdla podřezávána tupými noži... Brutalita, které jsou bílí Jihoafričané vystaveni, NIKDY nekončí!!!" doplňuje. Jaké vidí pro zemi východisko? „Řešení je jednoduché. Bílý nacionalistmus, sebeurčení, autonomie a národní stát. Jinými slovy oddělení od černého komunistického útlaku."

Z agresorů oběti

Šířící se narativ o bílé genocidě se zdaleka netýká jen sociálních sítí, jeho celosvětovému šíření ale značně napomáhají. Podle Jana Charváta vzniká narativ zejména v samotné JAR, ani tam však nejde o nový jev. Ve skutečnosti se objevuje už od pádu apartheidu v roce 1994. Na jedné straně podle něj stojí reálně konzervativní pohled, který je k aktuálnímu vývoji skeptický a upozorňuje na utiskování bílé menšiny. „Někdy to přechází až do exaltovaného vystoupení, kdy zaznívá, že jsou běloši v podstatě vybíjeni," zmiňuje Charvát. Na straně druhé pak jde o narativ šířený jihoafrickou krajní pravicí napojenou na mezinárodní neonacistickou scénu, která od jednoho z tamních extremistických hnutí kolem postavy Eugena Terre'Blanche převzala také symboliku. Včetně neonacistů z České republiky. „Tvrdí, že soužití černochů a bělochů není možné, protože černoši bělochy

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

zabíjejí. A nejen, že je zabíjejí, oni je také bestiálně mučí. A to je narativ, který je s touto představou velmi silně spojen. Černoši podle něj nejsou jen obyčejní vrazi, ale jsou to zvířata, která si to vraždění užívají. Je to tedy jen potvrzení jejich přesvědčení, že černoši nejsou lidé jako my, nýbrž zvířata nejen v přeneseném slova smyslu," vysvětluje český politolog východiska extremistů. Ta jsou často doplněna o tvrzení, že média i celý svět tuto kritickou situaci přehlížejí.

Další rovinou je podle Charváta snaha nacionalistů vyznávajících dřívější rasové zákony, které v JAR tvrdě dopadaly na nebílé obyvatelstvo, prezentovat se jako oběti. Také tato strategie má podle něj kořeny už v hitlerovském Německu. „Pokud děláte něco, co je lidem nepříjemné, musíte z toho obvinit své protivníky. V tomto případě říct, že rasista nejste vy, ale oni," říká a dodává, že tuto strategii si krajní pravice po celém světě vcelku úspěšně osvojila.

Nebát se nikoho

Asi třicet kilometrů od Johannesburgu projíždím městečkem Lawley. U vlakového nádraží – nedaleko cihlárny, která zaměstnává stovky zdejších dělníků – přejíždím koleje a pokračuju červenou prašnou polní cestou otevřenou krajinou. Po chvíli se na obzoru vyloupne skrumáž skromných, na sobě namačkaných stavení. Všude kolem čvachtá bláto po dnešním vydatném dešti a za některými ohradami je slyšet chrochtání prasat a štěkání psů. Na konci aglomerace drobných farem čeká anglický trávník a na něm stojí dva jednoduché cihlové domky a mobilheim. V něm za pracovním stolem nacházím afrikánskou farmářku středního věku Charlotte. První pohled do karavanu připomíná scénu z klasických amerických hororů. Všude kolem visí za nohy nebo hlavu silikonová miminka, někde se povalují části jejich těl. Charlotte zrovna pod lampičkou jednomu z nich domalovává obličej.

Na farmě žije od roku 1991. Přestěhovala se sem ze západní části země poté, co byl její manžel zavražděn svým bratrancem. „Měla jsem mlékárnu, všechno jsem dělala jen já. Vozila jsem děti do školy, měla jsem tři, a byla jsem tu sama. Tehdy to bylo bezpečné," vzpomíná. Dnes už farma svému původnímu účelu neslouží. Po požáru, který jí všechno vzal, se rozhodla nepokračovat. Znovu se vdala, její manžel pracuje v cihlárně.

Přestože se podle ní celkově situace v zemi zhoršila, přiznává, že se na farmě cítí bezpečněji než ve městě. Za celých téměř třicet let, po které tu žije, zažila jediný incident, kdy se její bývalý zahradník za účelem krádeže snažil vniknout na její pozemek. „Navíc tu máme moc dobré vztahy i s černochy. Manžel má 500 černých kolegů a vycházejí spolu dobře. Nevnímají nás tu tedy vůbec jako nějaké vetřelce," říká. Kolem jejího domu nejsou žádné žiletkové nebo elektrické ploty ani alarm, jak je běžné ve velkoměstech. „Mám několik pitbullů, těch se lidi dost bojí. Když se sem ale někdo bude chtít dostat, dostane se stejně." Sama od sebe dodává, že ohledně bezpečnosti na farmách koluje v éteru řada protichůdných informací a ona tak neví, co si ve výsledku myslet.

„Je tu spousta propagandy, hlavně díky sociálním sítím. I tady u nás došlo k vraždě a dostala přezdívku,vražda na farmě', což ale nebyla pravda," říká Charlotte (pozn. pojem vražda na farmě/vražda farmáře se v JAR užívá pro cílené vraždy farmářů). Podle jejích slov šlo o hádku ohledně výplaty. „Víš, ten farmář nebyl dobrý člověk. Byl na všechny zlý, i na mě. Sama jsem to zažila. Někdy se dějou věci, které mají kořeny v minulosti," prozrazuje. „A buďme upřímní. Někteří farmáři se ke svým zaměstnancům moc hezky nechovají." Podle ní je průběh řady vražd, které se na farmách odehrají, následně překroucen. Současně je přesvědčena, že jsou případy, kdy pachatelé farmáře zavraždí na něčí objednávku. Třeba i kvůli rasové nenávisti.

S koncem své farmářské kariéry se vyrovnala po svém. Snaží se přeorientovat na kreativní tvorbu a naději nachází právě ve výrobě realistických silikonových miminek. „Doufám, že mi to v budoucnu něco vydělá. Spousta žen je ráda obléká do skutečných oblečků," říká. „Když je panenka hotová, prodává se kolem deseti tisíc randů."

Podle politologa Charváta je pro krajní pravici a bílé nacionalisty napříč planetou situace v JAR zajímavá právě proto, že tam do roku 1994 platily otevřeně rasistické zákony, kdy se bílá menšina těšila všem privilegiím, zatímco ostatní skupiny – černoši, Indové a míšenci, pro něž se tu užívá souhrnný výraz „barevní" – žily s omezenými právy. Největší diskriminace a porušování základních lidských práv pak dopadaly na černochy. „ Apartheid byl oficiální politikou, jejímž cílem bylo oddělit od sebe lidi na základě barvy jejich kůže. Segregační nařízení se ale objevovala už dávno před tím, než vznikl samotný apartheid," vysvětluje zástupkyně ředitele johannesburgského Muzea apartheidu Wayde Davy (celý rozhovor s ní čtěte zde).

Wayde Davy

Už v předapartheidní době, v roce 1913, byl přijat zákon, který zbavoval černošské obyvatelstvo práva vlastnit půdu mimo vymezené území. V roce 1936 vešel v platnost zákon zapovídající smíšená manželství. Systematické a otevřeně rasistické zákony přišly po roce 1948, kdy celý systém apartheidu vznikl. „Hlavním cílem bylo zbavit zejména černé Jihoafričany jakékoliv možnosti ekonomického zapojení. Ujistit se, že zůstanou na pozicích levné pracovní síly, udržet jednotlivé skupiny segregované. A zacházet s nimi tak, jak byste si s

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

nikým zacházet nedovolili," říká Davy. „Určili, do jaké školy můžete chodit, tedy jakého vzdělání se vám dostane, kde budete moci žít, do koho se budete smět zamilovat i koho si budete moci vzít." Většina infrastruktury i společenského života tak byla striktně oddělena, ať už šlo o kina, čistírny nebo třeba divadla. Oddělené bývaly i vstupy do obchodů, veřejné toalety nebo nástupiště na nádraží. Černoši se také nesměli bez povolení vyskytovat v bělošských čtvrtích, služebnictvo v bělošských domácnostech muselo po vymezené hodině oblast opustit a odebrat se do vymezených černošských čtvrtí, tzv. townshipů. Denně tak strávili na cestě do práce a z práce několik hodin.

Segregační politika přitom dopadala i na samotnou Wayde Davy. „Skutečnost, že tu dnes sedím a mluvím s vámi jako zástupkyně ředitele Muzea apartheidu, to vlastně ukazuje. Protože to by se za tehdejšího systému nikdy nemohlo stát. Vždycky bych byla zdravotní sestra, učitelka nebo úřednice. To byly jediné pracovní pozice, které jsem mohla jako barevná zastávat. Mám i vlastní nemovitost, což by za apartheidu nebylo možné," odhaluje jako žena klasifikovaná coby barevná osobní rovinu.

Podle politologa Charváta je pro rasistická hnutí po celém světě mimořádně důležité ukázat, že dnešní situace v Jihoafrické republice stojí opačně. „Ukázat, že otevřeně rasistický režim byl zcela v pořádku, zatímco teď je to naprostá katastrofa. A o to hůř na tom dnes běloši jsou. Z toho vyplývá představa o bílé genocidě, které se pak dá využít," myslí si politolog.

Jak už Charvát zmínil, v samotné Jihoafrické republice najdeme dva základní směry, kterými se narativ o útocích na bílou menšinu, respektive na bělošské farmáře, šíří. Zjednodušeně řečeno se jedná na jedné straně o afrikánské organizace zastupující zájmy bílých farmářů, jež často kladou důraz na konzervativní hodnoty a křesťanskou víru. Ve svých vyjádřeních bývají střídmější a příběhu o bílé genocidě se vyhýbají, přestože ne vždy jsou v tomto ohledu napříč časem nebo kontexty konzistentní. Mezi ty nejvýznamnější patří AfriForum (s téměř čtvrtmilionem registrovaných členů) a afrikánská asociace sdružující komerční farmáře TAUSA. Druhým směrem je krajní pravice, která nešetří peprným slovníkem, často otevřeně rasistickými názory i narativem o bílé genocidě.

Když v roce 2014 na popud afrikánských aktivistů zasedala k tématu útoků na farmy Jihoafrická komise pro lidská práva, předvolala si několik aktérů jak ze strany státních institucí, odborníků, tak i z neziskového sektoru. Přestože ne všichni se dokázali shodnout na závažnosti útoků v kontextu kriminalitou extrémně postižené Jihoafrické republiky, na jedné věci se přeci jen shodli – ke genocidě bílých farmářů v zemi nedochází a rasově motivované útoky vůči nim představují jen zanedbatelné procento případů. Proti byl jediný aktér, který artikuloval pocit, že útoky rasový podtext mají. Byla jím asociace TAUSA.

TAUSA funguje od roku 1897. Přestože dnes už má ve svých řadách několik černošských farmářů, naprostou většinu členů tvoří

Afrikánci, tedy potomci přistěhovalců z Francie, Německa a Holandska. Ještě v 80. letech asociace černošské členy nepřijímala. Významný černošský farmář Gideon Morule, který dnes s organizací udržuje přátelské vztahy, je jedním z těch, kdo vzpomíná, že byla tehdy jeho přihláška zamítnuta. Organizace dnes hájí zájmy zejména komerčních farmářů, hlasitě vystupuje proti chystané změně ústavy v souvislosti s chystanou pozemkovou reformou (o té více ve čtvrtém dílu seriálu Planeta JAR). Kritizuje i jihoafrickou vládu a policii za nedostatečnou ochranu farmářů, a proto společně se soukromými bezpečnostními agenturami trénuje své členy v sebeobraně i ochraně majetku.

Právě proto, že byla TAUSA jediným z aktérů u Komise pro lidská práva, která v přepadeních farem vidí rasový podtext, domlouvám si schůzku v jejím sídle v hlavním městě Pretorii s jedním z ředitelů, Benniem van Zylem. Na vrátnici budovy ze 70. let, jejíž útroby vypadají, jako by se tu zastavil čas, mě vyzvedává sympatický prošedivělý muž v béžové košili, na jejíž kapsičce je vyšitý emblém organizace. Vede mě dlouhými chodbami a kancelářemi obloženými bytelným dřevem, až usedneme za dlouhým stolem zasedačky. Po chvíli přichází sekretářka a na tácu přináší dva šálky kávy a talířek s vyskládanými sušenkami.

Benny van Zyl

Po Bennieho krátkém představení organizace a jejích hodnot se ho na důvod jejich prohlášení u komise hned zpočátku ptám. „Myslím, že tu máme klima, které je politicky motivované. Jsem o tom přesvědčen. Říkám otevřeně, že si myslím, že se věci odehrávají také v rasovém kontextu. V JAR máme politické strany, část vládnoucí ANC (pozn. Africký národní kongres), EFF (pozn. Ekonomičtí bojovníci za svobodu) nebo Black First Land First. Vytahují historickou kartu, říkají, že jsme kolonialisté, kteří přišli a tuhle zemi si ukradli," říká. Domnívá se, že jejich rétorika má na útoky na bělošské farmáře vliv. „Určitá část útoků je motivovaná běžnou kriminalitou, kdy si lidé myslí, že snadno získají peníze, zbraně a komunikační technologie jako třeba telefony. Pak jsou ale případy, kdy útočníci mučí farmáře rozpálenou žehličkou, polévají je horkou vodou, dusí je igelitkou. Napadá nás, že tam prostě musí být nějaká forma nenávisti. Kdo tohle udělá druhému člověku?" ptá se.

Při kritice aktuální situace v zemi se Bennie van Zyl nevyhýbá odkazům k předchozímu režimu rasové segregace. „Já sám jsem přesvědčen, že to fungovalo lépe. Když se na tu věc podíváte, uvidíte všechny ty

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

různé národy, tak do některých z nich byla pumpována spousta peněz skrz jejich oddělené bantustány (pozn. apartheidem vymezená území, kde směli členové jednotlivých etnických skupin žít). Budovaly se školy, dělala se spousta věcí. Nezaměstnanost byla nízká a v zemi byla stabilita. Kriminalita, která je nyní neuvěřitelně vysoká, taková nebyla. Africký národní kongres (pozn. vládnoucí politická strana) tu vede velkou propagandu o apartheidu. Teď se mluví o duhovém národu, kde budeme žít všichni pohromadě. Vždyť to je noční můra. Protože to nefunguje," zdůrazňuje.

Ptám se ho proto, zda by byl šťastnější, kdyby apartheid pokračoval dodnes. „Myslím, že by bylo lepší, kdybychom měli oddělené rozvoje jednotlivých národů," zamýšlí se. Namítám, že lidí, kteří si mohli benefity hojnosti užívat, byla jen menšina. „Nebyla svoboda pro všechny," říkám. „Jistěže tam byla svoboda pro všechny. Ve svých oblastech měli svobodu. A to byl smysl té politiky. Samozřejmě že byly problémy, ukažte mi nějaký systém, kde nejsou. Když ale někdo nepřevezme zodpovědnost za svou budoucnost, nemohu to dělat za něj," uzavírá rozhovor.

Na vývozu příběhu o cílených útocích na bílou menšinu mají podle četných odborníků, s nimiž jsem měl možnost na toto téma hovořit, podíl zejména dvě organizace. Jednou z nich je mainstreamové AfriForum, které se narativu o bílé genocidě úpěnlivě vyhýbá (více o něm v samostatném textu zde). Zastupuje zájmy afrikánské menšiny a v posledních letech se velmi orientuje právě na hájení zájmů farmářů a jejich bezpečnosti. Druhou je krajně pravicová skupina Suidlanders (více o ní v samostatném textu zde), která je ve svých vyjádřeních emotivnější a přímočařejší. Obě však spojuje jedna věc – jejich pravidelné cesty do zámoří, kde se snaží na téma útoků na farmáře a situaci bílé menšiny obecně upozorňovat. „Setkávají se tam s krajní pravicí, ukazují ta příšerná videa, která obsahují výpovědi obětí, a vytvářejí narativ. Proto si to téma získává mezinárodní pozornost," říká Gareth Newham z respektovaného

Institutu pro bezpečnostní studia.

Simon Roche, Suidlanders

„Obě skupiny se do Spojených států dostaly ve stejné době, jedou si ale každá vlastní linii, přestože se do určité míry prolínají," reflektuje jejich hojně medializovaná turné v roce 2018 politolog Charvát. Zatímco se Suidlanders při svých návštěvách Spojených států amerických nevyhýbají ani postavám extremistických a rasistických hnutí, jako je například Ku Klux Klan, AfriForum lobbuje spíš u konzervativních organizací a politiků, jako je například poradce prezidenta Trumpa pro oblast národní bezpečnosti John Bolton, nebo u lidí z kanceláře republikánského senátora Teda Cruze.

Po jejich výjezdech často zaplaví mediální prostor a sociální sítě různé výstupy, které po řešení situace farmářů volají s odůvodněním, že dochází k cíleným útokům a kampani namířené proti bílé menšině. Největší dopad mělo zřejmě vystoupení Ernsta Roetze z AfriFora v Show Tuckera Carlsona na televizní stanici Fox News, na základě kterého Donald Trump tweetoval o potřebě řešit situaci napadaných farmářů v JAR. Ernst Roetz z AfriFora absolvoval zatím poslední turné po USA začátkem letošního roku s kampaní Svět musí vědět (The World Must Know). Také tvář krajně pravicových Suidlanders Simon Roche jezdí do Ameriky relativně často, naposledy koncem loňského roku.

„Mezinárodní kampaně neznamenají, že uděláte jeden výjezd a je vyřešeno. Musíme se tam vracet. Když srovnáme schůzky, které jsme letos měli, s těmi v předešlých letech, vyjde nám, že dříve lidé nevěděli o věcech, jako jsou útoky na farmách nebo pozemková reforma. Většina lidí, s nimiž jsme mluvili nyní, už měla o tom, co se děje, slušnou představu," hodnotí poslední turné Ernst Roetz z AfriFora. „Většina těch, s nimiž jsme mluvili, byla ochotná se za nás i veřejně postavit nebo téma předložit na jednání nějaké komise," pochvaluje si.

Ernst Roetz, AfriForum

Zatímco Suidlanders se nebojí mluvit otevřeně, ve svých prohlášeních nešetří eugenikou nebo rasistickými názory (více zde), AfriForum balancuje na hraně a tvrzení, že by jeho členové šířili narativ o bílé genocidě, rezolutně odmítá (podrobně zde). Jihoafrická veřejnost je vůči tomuto narativu velmi citlivá a AfriForum podle některých odborníků pochopilo, že je efektivnější se vůči němu naopak vymezovat. A strategie očividně funguje. Aktuálně má sdružení kolem 235 tisíc pravidelně přispívajících členů. Měsíčně tak do svého rozpočtu z těchto příspěvků přidá minimálně 23 milionů randů (asi 35 milionů korun).

Podle politologa Charváta se narativ šíří i do Česka, a to zejména přes takzvané alternativní nebo konspirační weby, případně kanály neonacistických hnutí. „Výrazným způsobem s ním pracoval Filip Vávra, zakladatel Národního odporu, na svém webu Středoevropan. Druhým médiem, které to téma komunikuje, je Pravý prostor. Částečně se objevuje na Protiproudu, pracují s ním některé z dezinformačních webů a jsou také konkrétní lidé, kteří to téma přijali za své," rozkrývá situaci.

Čas od času se informace o cílených útocích především na bělošské farmáře dostávají také do mainstreamových médií, zpravidla skrze autorské komentáře. „Částečně to souvisí s mainstreamizací krajní pravice vůbec, kterou vidíme v posledních deseti letech napříč Evropou," říká Charvát. Jeden z prvních textů, které u nás podle něj téma otevřely, napsal publicista Benjamin Kuras, později například ekonom Pikora ve svém článku na webu Reflexu. „To jsou jména, která jsou poměrně známá a většinu lidí by nenapadlo je řadit k

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

alternativním médiím. Nicméně to jsou momenty, kdy se ve veřejném prostoru z různých útržků složí dojem, že se jedná o živou realitu," domnívá se Charvát. Podle něj tomu napomáhá neznalost jihoafrického kontextu i přehršel protichůdných informací, kdy čtenář neví, čemu věřit. „Stačí pak, když k vám ze tří stran doputuje informace, že v JAR probíhá bílá genocida, a vy to začnete přijímat jako fakt a tak s tím i pracujete, bez ohledu na zdroje těch informací," dodává.

„Tyto skupiny se cítí marginalizované, vyloučené a získávají podporu z Evropy a USA, včetně finančních prostředků. Potřebují proto onen narativ udržet. Mezi pravicovými skupinami v Evropě a USA je toto téma populární, protože mohou říct: Podívejte se, když do Ameriky přijde víc Mexičanů, nastane genocida bílých," říká Graham Newham z jihoafrického Institutu pro bezpečnostní studia. Podle něj se šířený narativ nezakládá na pravdě, naopak spočívá ve vytrhávání informací z kontextu. Je jen málo zemí na světě, jež mají srovnatelný poměr vražd v populaci jako JAR. Proto může informace o tom, že je jeden farmář v zemi zavražděn téměř každý týden, jak skupiny podporující tento narativ často zmiňují, značně zarezonovat. V kontextu skutečnosti, že je v JAR denně zavražděno kolem 60 lidí, se však začíná skládat složitější obraz. Jak Newham pobaveně říká: „Tyto skupiny slovo kontext vyloženě nesnášejí."

Graham Newham zdůrazňuje, že o genocidě v JAR vůbec nemůže být řeč. Podle něj totiž tomu, že by v zemi probíhaly ve větším měřítku útoky na bělochy s rasistickým podtextem, nic nenasvědčuje. Jediný dosud realizovaný výzkum motivů útoků vůči farmářům ukázal, že rasový motiv byl určující u pouhých 2 % případů. „Takhle genocida namířená vůči bílým farmářům nevypadá. Měřítko vražd by bylo mnohem vyšší, muselo by být vyšší než u většinové populace. A to není. Je ve skutečnosti mnohem nižší. Také riziko, že se stanete obětí vraždy, je mezi bělochy značně nižší než mezi černochy," říká. A přidává pohled na statistiky. K většině vražd podle něj dochází v přelidněných a chudých lokalitách, které v naprosté většině případů obývá nebílé obyvatelstvo. „Jen velmi málo bělochů tu takhle žije. Většina z nich žije ve velkých domech, řídí hezká auta a má práci," líčí a doplňuje čísla: „V místech, kde v JAR běžně žijí běloši, je to 1 vražda na 100 tisíc obyvatel. V chudých lokalitách, kde většinou žijí černoši, činí průměr mezi 200 a 300 vraždami na 100 tisíc obyvatel."

Gareth Newham, Institut pro bezpečnostní studia

Afrikánské lobbistické skupiny pak často operují s vlastními statistikami, z nichž vyplývá, že bělošský farmář čelí většímu riziku, že se stane obětí vraždy než průměrný občas JAR. Odhady se pak liší organizaci od organizace. Simon Roche ze Suidlanders tvrdí, že je poměr vražd farmářů až pětkrát vyšší. Se střídmějším odhadem přichází Ernst Roetz z AfriFora, který říká, že „poměr vražd na farmách je dvakrát až třikrát větší." To, že je poměr vražd na farmách vyšší než průměr, si myslí také výzkumník Gabriel Crouse z Institutu pro rasové vztahy, který některé incidenty na farmách prošetřoval. Newham z Institutu pro bezpečnostní studia ale říká, že takové tvrzení není možné doložit. „Není možné to určit už jen proto, že nepanuje shoda na tom, jak definujeme vraždu na farmě. Skupiny jako AfriForum věnovaly značné úsilí snaze prokázat, že je nad průměrem, ale to bylo značně zpochybňováno," zdůrazňuje. Stejně tak však není známo, kolik farmářů celkem v JAR žije a koho všechno můžeme za farmáře označit. A to je zřejmě hlavní problém celé debaty.

Gabriel Crouse, Instutut pro rasové vztahy

Propočty, které pravidelně aktualizuje a zveřejňuje AfriForum, dlouhodobě kritizuje profesorka z jihoafrické North-West University Elmien du Plessis. AfriForum i další totiž pracují s počtem registrovaných komerčních farmářů, které vydávají za kompletní farmářskou populaci. Registrovaných je asi 32 tisíc farmářů. „Pokud bychom zahrnuli do statistiky i rodinné členy 32 tisíc farmářů a pracovníky těchto farem, dostaneme dost odlišné číslo," je přesvědčena profesorka du Plessis. V počtu farmářů, které policejní statistiky uvádějí, jsou totiž zahrnuty také oběti z řad příslušníků rodin farmářů nebo (z většiny černošských) dělníků.

Elmien du Plessis, profesorka práva na North-West University

AfriForum tvrdí, že tyto oběti z výchozího čísla pro výpočet odečítá a pracuje pouze s počtem reálných farmářů. I kdyby tomu tak bylo, vyvstává ale další problém. Údaj o 32 tisících farmářích totiž nezahrnuje zdaleka všechny zemědělce, kteří v JAR žijí. „Týká se to jen velkých farem? Nebo zahrnujeme i ty malé? Musí člověk na půdě farmařit, nebo to mohou být i lidé, kteří si domy na farmách pronajímají?" ptá se ve své chystané reakci na poslední analýzu AfriFora, kterou mám k dispozici, Elmien du Plessis a pokud připočte odhady rodinných příslušníků, dělníků a dalších, odhaduje výchozí počet na více než 800 tisíc osob. „Je v podstatě nemožné spočítat vražednost na farmách, jestliže data ohledně útoků na ně sbírají jen zemědělské organizace. My pak prostě nevíme, kolik farmářů ve skutečnosti je," uzavírá.

Foto: Lukáš Houdek

URL| https://www.hatefree.cz/blo/jar-planeta/3581-narativ

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Lidé v pohybu

8.6.2020 Marketing & Media str. 34 Lidé

Kdo v uplynulých dnech změnil působiště

1 Václav Šimek se stal manažerem pivovaru ve Velkých Popovicích, pro Plzeňský Prazdroj pracuje již od ukončení studia. Šimek ve funkci střídá Petra Kofroně, který nyní povede plzeňský závod Prazdroje. / Peter Hlaváč, který poslední čtyři roky působil jako finanční ředitel Dopravního podniku hl.
m. Prahy, se ujal vedení investiční skupiny DRFG. / Nico Carpentier z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy se stal předsedou Mezinárodní asociace pro výzkum médií a komunikace (IAMCR). 2 Diana Rádl Rogerová, partnerka pobočky Deloitte v ČR, nově zodpovídá jako CSO také za strategické směřování Deloitte ve většině evropských zemí a je součástí strategického vedení globální firmy. / Jaroslav Škvrna se stal CEO Deloitte Central Europe a Marek Kouřil a Petr Neuschl jsou novými partnery Deloitte v ČR. / Jana Chuchvalcová, která poslední čtyři roky působila jako ředitelka produktů v České informační agentuře, nově řídí sekci odborných ekonomických časopisů vydavatelství A 11. / Emerich Malát je novým členem představenstva První novinové společnosti (PNS). Do představenstva přichází z pozice ředitele logistiky PNS. V představenstvu střídá Petra Nováka, který z PNS odchází. 3 Roman Binder, který strávil 14 let v PR agentuře AMI Communications, se stal vedoucím mediálně analytického oddělení ODS. / Sandra Matušková, která dříve pracovala v agentuře Adexpres, nastoupila na pozici senior online specialista do Havel & Partners. / Ve stejné firmě se pak novým senior BD & data analytikem stal Miroslav Hyrman, který dosud působil na podobné pozici v advokátní kanceláři Allan S. Lolly & Associates APC v USA. 4 Libor Hudeček se stal CEO společnosti Mailstep, dosavadní výkonný ředitel a zakladatel firmy Jan Rozlivka svou funkci opouští a do budoucna se zaměří na strategické řízení firmy. / Tomáš Čupr se z Rohlíku postupně přesouvá do vedení skupiny jako group CEO. Střídá ho Petr Pavlík z Aholdu. Skupinový board doplnila Sonia Slavtcheva na pozici group CFO a v mezinárodní roli nastupuje i Daniela Razimová jako chief HR officer. Český Rohlík bude řídit Petr Pavlík. Rakouský Gurkerl. at povede Maurice Beurskens a vedení Rohlíku v Německu se ujme

Erich Čomor.

Foto popis| 1 Václav Šimek
Foto popis| 2 Diana Rádl Rogerová
Foto popis| 3 Roman Binder
Foto popis| 4 Libor Hudeček

Rusku měly přinést vzpruhu „potěmkinovské“ zásoby plynu. A to není zdaleka jediná špatná zpráva pro tamní ekonomiku

8.6.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Rusko má čím dál větší ambice prosazovat svůj vliv a zájmy v nejrůznějších koutech světa. K tomu ale potřebuje nejen moderní fungující armádu (nakolik jí ta ruská skutečně je, teď ponechme stranou), ale především výkonnou ekonomiku. Ta – jak známo – nepředvádí nijak oslnivé výkony, v poslední době se však objevilo několik okolností, které mohou její kondici ještě zhoršit.

Jeden z nejdůležitějších ukazatelů mocenského potenciálu státu představuje jeho hospodářství, protože silná ekonomika umožňuje vládě financovat a provádět zahraniční politiku v co nejširším spektru. Stav ruského – stejně jako v dřívějších dobách sovětského – hospodářství je proto již po léta mimořádně zajímavým a důležitým tématem. V sovětských dobách byla řada údajů předmětem státního tajemství, a tudíž nedostupná.

Později se navíc ukázalo, že oficiální údaje, které sovětský stát o svém hospodářství zveřejňoval, režim systematicky zkresloval, a veškerá statistická čísla proto byla naprosto nevěrohodná. A Rusko v této praxi úspěšně pokračuje.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Dokud žijeme v zemi, v níž část politických elit ruský trh líčí jako obrovskou příležitost a spřáteleným „podnikatelům“ dokáže pro jejich aktivity prosadit státní garance, měli bychom ruskému hospodářství věnovat mimořádnou pozornost. Zprávy, které z Ruska v těchto dnech přicházejí (utajit informace přece jen už není tak jednoduché jako za sovětských časů), jsou z tohoto pohledu obzvláště znepokojivé.

Přečtěte si takéRozkol Západu se prohlubuje. Trump vábí Putina, zatímco Merkelová chystá nové sankce

Podle serveru Gazeta.ru opouští značka Lada, vyráběná v největší ruské automobilce AvtoVAZ, trh Evropské unie, neboť její vozidla nesplňují přísné unijní emisní limity. Finanční ztráty pro automobilku budou zanedbatelné, ale v tomto případě jde i o reputaci. Značka Lada se v Evropě, zejména pak v prostoru někdejšího sovětského bloku, těšila popularitě i respektu od 70. let minulého století. Její vozidla byla považována za ukázku úrovně vyspělosti sovětského, respektive ruského automobilového průmyslu.

Teď budou Lady dominovat na chráněném trhu Eurasijské ekonomické unie… Problémy vlajkové lodě sovětského a nyní i ruského autoprůmyslu jsou lidem z branže již po léta známy, a pokud by čtenáře zajímalo, kde je „zakopán pes“, doporučuji dokumentární film režiséra a scenáristy Petra Horkého „Švéd v Žigulíku“ z roku 2017. Věřte, že to bude velmi dobře investovaných 64 minut.

Odříznutý čtvrtý největší přístav v Rusku

V Murmanské oblasti strhla na přelomu května a června povodeň železniční most. Na tom by samo o sobě nebylo nic zvláštního, protože to se při povodni může stát kdekoli na světě. Zajímavé však je, že se podle dostupných informací jednalo o jediný most na důležité trati, která Rusko spojuje s přístavem v Murmansku. Než bude most opraven, nebude čtvrtý největší ruský přístav plnohodnotně propojen s vnitrozemím. Podle dostupných informací by doprava na trati měla být obnovena koncem června a most opraven do podzimu letošního roku.

Vezmeme-li v úvahu, že páteří současného mezinárodního obchodu, s více než devadesátiprocentním podílem na globální přepravě surovin a zboží, je námořní přeprava a že se Rusko ve vodách Severního ledového oceánu snaží stát vůdčím aktérem, jedná se o zprávu o to zajímavější. Murmansk by podle ruských představ měl fungovat jako výchozí – respektive při plavbách z Asie cílový – bod tzv. Severní mořské cesty. Ta se má stát plnohodnotným doplňkem/rozšířením čínského projektu Belt and Road Initiative a vláda plánuje, že murmanským dopravním uzlem má „v budoucnu“ procházet až sto milionů tun nákladu.

Přečtěte si takéÚnava Putinem: ruský vládce zaskočen virem ztratil image nepřemožitelného

Nikde není uvedeno, jaký časový horizont si je třeba představit pod pojmem budoucnost, ale z oficiálních materiálů se zdá být jisté, že v současnosti se objem přepravovaných nákladů pohybuje někde pod úrovní 28 milionů tun ročně. Do budoucna tedy velmi ambiciózní plány, ale těžko říci, jak moc jsou (ne)reálné a (ne)realizovatelné. Proč?

Nikoho nepřekvapí tvrzení, že základním determinantem ekonomických aktivit v Rusku je rozloha, respektive geografie. Rusko je nejrozlehlejším státem na světě, s obrovskými zásobami nerostných surovin. Podle některých údajů se v Rusku nachází snad až třicet procent všech světových přírodních zdrojů, z nichž v moderní době hrají nejdůležitější roli zásoby ropy a plynu.

Rusko je všeobecně považováno za energetickou supervelmoc, neboť má největší ověřené zásoby zemního plynu, jehož je i největším světovým exportérem. Vedle toho patří i k největším světovým exportérům ropy.

Nejen mít, ale dokázat těžit a přepravit

Sebevětší zásoby nerostných surovin jsou však málo platné, pokud se k nim nelze dostat, respektive pokud je nelze dopravit na místo zpracování a spotřeby. Nevyhovující a často kolabující dopravní infrastruktura představuje faktor, který limitoval hospodářský rozvoj již v dobách carských.

V sovětských dobách se situace sice zlepšila, ale tempo výstavby dopravních staveb bylo ve srovnání se světem i nadále velmi pomalé, o kvalitě provedení a úrovni údržby ani nemluvě. Pro posledních třicet let pak

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

platí, že ve srovnání s rozvinutými zeměmi světa Rusko i nadále zaostává a rychle se před něj dokázali dostat dříve podstatně hůře vybavení asijští sousedé, zejména pak Čína.

Nové dopravní stavby však v Rusku vznikají a je všeobecně známo, že vláda věnuje mimořádnou pozornost výstavbě produktovodů, kterými se k zákazníkům dopravují ruské energetické suroviny. Po anexi Krymu a následném uvalení západních sankcí Kreml deklaroval obrácení své pozornosti do Asie, přičemž se prioritou stala sousední Čína. Její solventnost a hlad po nerostných surovinách měly nejen vykompenzovat vzniklé ztráty, ale měla se stát zdrojem budoucí prosperity.

Přečtěte si takéKamkoliv přijdu, pomatení lidé mě chtějí zabít. Snažím se připravit na nejhorší, říká novinářka Aro

Základním stavebním kamenem pevného ekonomického pouta dvou zemí, zhmotněním fráze o „vzájemně výhodných vztazích“, která se stala mantrou ruského ministerstva zahraničí, se měl stát plynovod Síla Sibiře, na jehož vybudování se Rusové a Číňané dohodli ještě roku 2014. Když byl 2. prosince loňského roku provoz plynovodu prezidenty Si a Putinem slavnostně zahájen, vypadalo to, že z nekonečné řady nikdy nesplněných slibů, nezahájených či odložených reforem se konečně něco stalo realitou. Zdá se však, že Síla Sibiře má velký problém.

Podle smlouvy, kterou Rusko a Čína uzavřely, má z ruských nalezišť na Sibiři proudit do Číny po dobu třiceti let nejméně 38 miliard kubíků plynu ročně. Výstavba plynovodu přišla na 55 miliard dolarů, jde tak o nejdražší ruský plynovod. Jenže cena plynu, který se Čína zavázala odebírat, nebyla nikdy zveřejněna, takže se od počátku spekulovalo o tom, jak moc je celý projekt (ne)výhodný.

Ložiska knížete Potěmkina

V minulém týdnu však na serveru Lenta.ru vyšel obsáhlý materiál, z nějž vyplývá, že se státem vlastněný Gazprom, jenž měl na starosti jak výstavbu plynovodu, tak těžbu plynu, kterým je plněn, dopustil řady podvodů a lží, pokud jde o velikost ložiska této nerostné suroviny.

Podle dostupných informací na čajandijském nalezišti nebyl proveden dostatečně důsledný geologický průzkum, o čemž věděli jak vedoucí pracovníci přímo na místě, tak i ve vedení společnosti. Důvodů byla celá řada, přičemž se vedle tradičního lajdáctví a nedbalosti při vlastním průzkumu jako zásadní jeví být tlak přicházející z nejvyšších míst, neboť prý hrozilo, že by se Čína na místo ruského plynu mohla rozhodnout odebírat americký LNG.

Gazprom nejenom riskuje obrovské finanční ztráty – zpráva hovoří minimálně o 1,5 bilionu rublů –, ale teoreticky se může stát, že Čína kontrakt zruší a do Ruska nejenže nepotečou čínské peníze, ale výstavba nesmírně drahého plynovodu se stane další zátěží již tak napjatých státních financí.

Přečtěte si takéSovětská ekonomika směřovala do kytek, ale čísla vykazovala skvělá. A Rusko v této praxi úspěšně pokračuje

V dokumentech, které se autorům zprávy dostaly do rukou, je uvedeno, že vedení Gazpromu mělo první informace o tom, že naleziště není tak bohaté, jak se předpokládalo, již v roce 2014. Tehdy probíhal geologický průzkum a odhad objemu plynu byl snížen z 1,45 bilionu metrů krychlových na 1,2 bilionu metrů krychlových.

Kvůli Krymu však bylo třeba rychle „kontrakt století“ uzavřít a zdá se, že Rusové před Číňany zatajili, že naleziště není plnohodnotně prozkoumáno. V roce 2017 už bylo naprosto jisté, že kapacita naleziště není taková, aby mohlo po dobu platnosti kontraktu plynovod naplnit požadovaným množstvím plynu, ale i tato skutečnost byla zatajována, stejně jako fakt, že se se stejnými problémy potýká i druhé naleziště určené pro Sílu Sibiře – Kovyktinskoje.

Místo ekonomického projektu politika

Mezi důležité díly skládačky patří i vliv sankcí, které na Rusko byly uvaleny po anexi Krymu. Vrtná zařízení, jejichž prostřednictvím se provádí průzkum nalezišť, jsou zahraniční provenience a Gazprom si pronajímal jak vrtné soupravy, tak kvalifikovaný personál firem Schlumberger, Baker Hughes nebo Halliburton, jejichž služby

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

však náhle nebyly k dispozici. Náhrada se v Rusku nakonec našla, ale rychlost i kvalita odvedené práce byly nesrovnatelné…

Novináři z Lenta.ru se nikterak nesnažili zakrýt ironický tón, když uvedli, že to, co se děje se Silou Sibiře, zatím velmi přesně zapadá do logiky, kterou bylo možné sledovat i u dalších velkých ruských plynovodních projektů v poslední době, tedy v případě Nord Streamu a South Streamu. Z ekonomických projektů se staly projekty politické, v nichž Gazprom, navzdory zahraničním tlakům a přesile, vždy hrdinsky dovedl výstavbu do vítězného konce, aniž by se braly v úvahu náklady.

Podle výsledku nejnovějšího šetření ruské Účetní komory (parlamentní orgán ustanovený za účelem provádění auditu státních financí) se zdá, že to, co se stalo v souvislosti se Silou Sibiře, není výjimkou, ale standardem. Ve zprávě o stavu nerostných zdrojů v Ruské federaci v letech 2015 až 2019 je uvedeno, že „významná část zásob ropy a plynu v Rusku, které jsou oficiálně uváděny jako potvrzené, ve skutečnosti potvrzené nejsou, neboť příslušné průzkumy nebyly provedeny řádně, případně byly nadhodnoceny“.

Od roku 2016 byly například odhady zásob ropy a ropných kondenzátů sníženy o 2,78 miliardy tun, což odpovídá objemům těžby za pět let. V případě plynu šlo o 6,041 bilionu metrů krychlových, což je objem těžby na devět let.

Předpokládá se, že se v Rusku nalézá šest procent světových zásob ropy a dvacet procent plynu. Hrubá hodnota prozkoumaných nalezišť všech nerostných surovin se odhaduje na 28 bilionů dolarů, což při současné úrovni ruského hospodářského výkonu představuje 1900 procent HDP země. Tři čtvrtiny z tohoto množství připadají na naleziště energetických surovin, tedy ropy, plynu a uhlí.

Při současné úrovni produkce (550 milionů tun ročně) by zásoby ropy měly vydržet na 35 let a plynu na 50 let. Potenciál pro objevování velkých ložisek v dávno využívaných oblastech těžby ropy a plynu už byl prakticky vyčerpán. Dvě třetiny nových prozkoumaných těžebních polí se oproti tomu nacházejí v těžko přístupných oblastech Arktidy. Těžba v tamních podmínkách je drahá a vyžaduje moderní technologii… Účetní komora v této souvislosti upozornila, že ruský stát v podstatě rezignoval na financování aplikovaného výzkumu v oblasti geologie a řada dalších oborů, bez nichž geologický průzkum a těžbu ropy či plynu není možné provádět, stagnuje…

Tváří v tvář shora uvedeným faktům se plynovod Síla Sibiře stává přesvědčivou ilustrací slabosti současného Ruska. Tedy v oblasti ekonomické. Tento nedostatek se Kreml snaží vyrovnat tím, že stejně jako po většinu sovětského období často odkazuje na svůj jaderný arzenál. Druhého června letošního roku podepsal prezident Putin výnos, kterým schválil nové „Základy státní politiky Ruské federace v oblasti jaderného odstrašení“.

I když vojenská doktrína z roku 2014 uváděla, že použití jaderných sil je možné pouze v případě, že je země napadena a je „ohrožena samotná existence státu“, nový výnos prezidentovi umožňuje jaderné zbraně použít v situaci, kdy potenciální protivník nezasáhne ruské území, ale jeho činnost působí „na kriticky důležité státní nebo vojenské cíle“. Jestliže od sovětských dob platilo, že jaderné síly jsou pouze zbraní odvety, teď si Putin otevřel možnost provést jaderný úder jako první.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| https://denikn.cz/374908/rusku-mely-prinest-vzpruhu-potemkinovske-zasoby-plynu-a-to-neni-zdaleka-jedina-spatna-zprava-pro-tamni-ekonomiku/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denikn.cz *(Komentáře)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ovčáčkovo srovnání Tchaj-wanu s Doněckem? Celé je to špatně, míní experti

9.6.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domácí

aug

Vášnivé reakce vyvolala avizovaná cesta předsedy Senátu Miloše Vystrčila na Tchaj-wan. Prezidentův mluvčí Jiří Ovčáček reagoval hypotetickým srovnáním návštěvy Doněcké lidové republiky a Tchaj-wanu. V mezinárodním právu je to podle něj to samé. Experti ale takové porovnání odmítají.

„Už jsme od pana mluvčího zvyklí na hyperbolické výrazy. Samozřejmě tohle nesedí ani v historické paralele, ani v širším kontextu," řekl iDNES.cz analytik Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky Pavel Havlíček.

Ovčáček v úterý na Twitteru napsal:

Jiří Ovčáček (Twitter)@PREZIDENTmluvci
09.června 2020 v 09:25, příspěvek archivován:09.června 2020 v 13:53

Představme si situace:
Předseda Senátu oficiálně navštíví Tchaj-wan.
Předseda Senátu oficiálně navštíví Doněckou lidovou republiku.
Z hlediska mezinárodního práva žádný rozdíl.

6 lidí to sdílíodpovědětretweetoblíbit

Havlíček upozorňuje, že Doněcká lidová republika nemá žádnou právní subjektivitu a neuznává ji ani samotné Rusko. „To se nedá s povahou státnosti Tchaj-wanu srovnávat. Legitimita je na úplně jiné úrovni," míní.

Ovčáčkovo srovnání je podle Havlíčka „provokativní a je na něm všechno špatně". „Ale o to se pan mluvčí snaží, aby provokoval," dodal analytik.

Podobně se vyjádřil i politický geograf působící na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy Michael Romancov. „Česká republika je právním státem a spolupráce s Tchaj-wanem probíhá na základě uzavřených dohod, které od roku 1991, kdy u nás byla zřízena Tchajpejská ekonomická a kulturní kancelář, dojednala vláda," napsal na Twitteru.

Ministerstvo zahraničí a Úřad vlády by se podle něj proto měli ohradit proti „uvedenému nařčení Hradu".

„Kancelář prezidenta republiky ráda využívá východní paralely. Už se opakovaně nemístně vyjadřovala o ukrajinské státnosti. Byli jsme třeba svědky nemístných výroků na adresu Krymu," připomíná Havlíček. Tchaj-wan je podle něj etablovaná jednotka, „jakkoliv to má své limity, za které většina států světa pochopitelně nejde".Koordinace zahraniční politiky

„Problém není v tom, že někdo jede na Tchaj-Wan. Problém spočívá v nedostatku koordinace zahraniční politiky," řekl iDNES.cz Havlíček. Myslí si, že pro premiéra Andreje Babiše není zahraniční politika prioritní. „Tohle pole, hlavně v otázkách Ruska a Číny, nechává otevřené a nechává tam operovat jiné hráče, třeba právě Kancelář prezidenta republiky," uzavřel.

S tím souhlasí i Romancov. Ten zareagoval na premiérova slova, podle nichž mu nepřísluší Vystrčilovu cestu komentovat. „Kdybychom v čele exekutivy neměli neschopného, zkompromitovaného a nedůvěryhodného politika, mohli bychom mít jednotnou zahraničí politiku," napsal.

Michael Romancov (Twitter)@MichaelRomancov
09.června 2020 v 12:47, příspěvek archivován:09.června 2020 v 13:55

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babiš na @CT24zive před chvílí komentoval cestu předsedy Senátu na Tchaj-wan s tím, že mu to nepřísluší komentovat. Kdybychom v čele exekutivy neměli neschopného, zkompromitovaného a nedůvěryhodného politika, mohli bychom mít jednotnou zahraničí politiku...

4 lidé to sdílejíodpovědětretweetoblíbit

Předseda Senátu Vystrčil v úterý oznámil, že hodlá na Tchaj-wan zamířit koncem srpna. Ministerstvo obrany nyní čeká na oficiální žádost o letadlo, pak ho Vystrčilovi schválí. Proti chystané návštěvě se už vyjádřil prezident Zeman.

„Cesta předsedy Senátu na Tchaj-wan nebyla doporučena prezidentem republiky, předsedou Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, předsedou vlády ani ministrem zahraničních věcí," zprostředkoval Zemanovo vyjádření Ovčáček.

Na Tchaj-wan pojedu, oznámil předseda senátu Vystrčil:

Foto:
Mluvčí prezidenta republiky Jiří Ovčáček v březnu 2016
Michal Růžička, MAFRA

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jiri-ovcacek-doneck-navsteva-tchaj-wan-milos-vystrcil-predseda-senatu.A200609_135122_domaci_aug

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
zpravy.iDNES.cz *(Domácí)*

Maturant Honza: Zrušení slohu nepomohlo, didaktické testy byly nelogické a „stupidní"

9.6.2020 blesk.cz str. 00 Koronavirus

ČTK,ula

Honza (19) z Milovic byl jedním z maturantů, kteří žili dlouhé týdny v nejistotě, zda se zkouška dospělosti vůbec uskuteční. A v jaké bude podobě. Blesk Zprávám se svěřil, že nejistota byla ubíjející, ačkoliv online výuka dál běžela, podle Honzy se s přípravou ve škole nedá srovnávat. Odpuštění slohové práce ho mrzelo, podle něj se na ní dají „nahnat" dobré známky. Nyní už má Honza za sebou didaktické testy a praktickou zkoušku. Jak dopadl?

Honza studuje obor Informační technologie. Po letošní maturitě má v plánu i vysokou školu, jeho snem je vystudovat žurnalistiku a stát se sportovním zpravodajem.
11. března se kvůli šíření koronaviru zavřely školy. „První, co mě napadlo, bylo to, že to bude hodně náročné. V tu chvíli jsme sice nevěděli, že už se do škol vlastně prakticky vůbec nevrátíme až do zkoušek, i tak to bylo ale dost stresující," svěřil se maturant Blesk Zprávám.
Honzova škola během několika dní začala s online výukou. S přípravou na maturitu to ale podle něj nebylo jednoduché, zejména po časové stránce.
„Vůbec to nebylo tak, jak si třeba polovina veřejnosti myslela – že bychom měli dva nebo tři měsíce jen a pouze na přípravu ke zkouškám. V průběhu jsem si hlavně zpracovával maturitní otázky. Těch máme jen z odborných předmětů přes 50. A nejistota? Ta mě pochopitelně ubíjela neskutečně. Přístup ministerstva školství byl naprosto otřesný. Něco takového už opravdu nechci zažít," rozohnil se Honza.
Příprava doma se nedá srovnat s tou ve škole, míní maturant
Během karantény se objevila i petice, která požadovala úplné prominutí maturit a udělit ji tak automaticky všem.
„Příprava doma se s tou ve škole absolutně nedá srovnávat. Hlavním problémem bylo, že jsme přišli právě o ty důležité týdny, kdy se pečlivě a intenzivně opakuje veškerá látka za uplynulé čtyři roky. Já bych s úřední maturitou souhlasil," myslí si Honza a jako příklad dává Slovensko, které tak postupovalo.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Oficiální informace o maturitách dostala Honzova škola brzy, už 13. května. Jiné školy stanovovaly data až mnohem později.
Zrušení slohovky? Honza: To nám nijak nepomohlo
Nejvíce Honzu mrzelo, že byla zrušena maturitní slohová práce.
„Tohle mně osobně vůbec nepomohlo – píšu rád a byl by to pro mě v rámci maturit asi ten nejmenší problém. Co jsem tak slyšel, tak většina mých spolužáků to má podobně. Zrušení slohovky je opravdu nezachrání a naopak se na ní daly „nahnat“ dobré známky a důležité body,“ říká k tomu Honza.
Didaktické testy? Stupidní a nelogické, tvrdí Honza
Honza už má nyní za sebou didaktické testy z češtiny a angličtiny, které sestavuje Centrum pro zjišťování výsledků vzdělávání (Cermat). Z obou předmětů dostal Honza 94 %, takže uspěl.
Neúspěšnost u maturit letos proti loňskému roku vzrostla. Podle Cermatu, které údaje zveřejnilo, to souvisí se zatím nejvyšší účastí studentů u maturitních zkoušek. Kvůli opatřením proti koronaviru letos totiž nikdo z maturantů na konci druhého pololetí nepropadl, a ke zkoušce tak mohli jít všichni studenti posledních ročníků. Didaktický test z matematiky nezvládlo 17,5 procenta studentů, meziročně o dva procentní body víc. U maturitního testu z češtiny letos neuspělo 14,1 procenta žáků, což je o 3,9 procentního bodu víc než loni.
„Některá zadání nebyla ani tak složitá, jako spíš nelogická a stupidní,“ komentuje výsledky Honza, který už má za sebou i praktické zkoušky, kterých se bál nejvíc.
Učitelé byli v pohodě
„Měli jsme během praktických zkoušek k dispozici dezinfekci, každý seděl s počítačem u jednoho stolu. Roušky jsme si mohli sundat, ale jakmile jsme vstali, tak jsme si ji museli nasadit. Učitelé byli v pohodě, ale že by nám pomáhali, to se teda určitě říct nedá. Naštěstí jsem to zrovna já osobně nepotřeboval,“ směje se Honza. Na druhou stranu si myslí, že nastavená pravidla se ve škole těžko dodržují.
„Rozestupy kontrolovat nejdou, stejně všichni chodí do školy po skupinkách. Na druhou stranu, k čemu by to taky bylo? Stejně pak ti samí lidé vylezou před školu, sundají roušku a jdou se všichni společně třeba najíst,“ říká Honza, kterého čeká 12. června zkouška z českého jazyka, angličtiny a odborných předmětů. Pak doufá, že se dostane k přijímačkám na **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy.
Vzhůru k přijímačkám na vysokou
„První část přijímacích zkoušek jsem stihnul jen tak tak před uzavřením škol. Ústní pohovor, což je právě druhé kolo, je aktuálně naplánován na období 15.–23. června. Univerzita má naštěstí rozum a zároveň připravila i náhradní termín v podobě 2. a 3. července, kdyby se někomu s původními termíny kryla maturita. Na toto jsem se zatím ještě nepřipravoval. Vzhledem k tomu, že ani nevím, zda postoupím, tak se radši plně soustředím na maturitu. Na přijímačky bych se tedy učil až v případě, kdybych se do druhého kola dostal,“ uzavírá Honza a přeje si, aby se mu jeho sen stát se sportovním zpravodajem jednou splnil.

URL| https://www.blesk.cz/clanek/646159/maturant-honza-zruseni-slohu-nepomohlo-didakticke-testy-byly-nelogicke-a-stupidni

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
blesk.cz *(Koronavirus)*, blesk.cz *(Koronavirus)*

Změny v oblasti zprostředkování v energetice a v oblasti ochrany spotřebitele

10.6.2020 Energetika str. 08 Legislativa

novela energetického zákona – vybrané změny účinné od 1. ledna 2021)

Dne 16. března 2020 projednala vláda České republiky návrh novely energetického zákona1, který bude Poslanecká sněmovna projednávat pravděpodobně během června tohoto roku (dále jen „novela energetického zákona“ nebo též „novela“). Pokud bude návrh schválen, měl by být zákon v novelizovaném znění účinný od 1. ledna 2021. V rámci našeho příspěvku jsme se zaměřili na nejdůležitější změny, které novela přináší v oblasti dodávek elektřiny a plynu zákazníkům, konkrétně na úpravu nově zavádějící zprostředkovatelskou činnost v energetice a nová ustanovení, týkající se ochrany spotřebitele.
Zprostředkovatelská činnost v energetice

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Novela energetického zákona zavádí nový druh podnikání, a to zprostředkovatelskou činnost v energetických odvětvích. Je upravena zejm. v § 3 odst. 1, 6 a 7 energetického zákona.
Dosud byla obdobná činnost vykonávána na základě živnostenského oprávnění ke zprostředkování obchodu a služeb, a podléhala tedy, vedle příslušné obchodněprávní úpravy, pouze obecným právním předpisům upravujícím podmínky živnostenského podnikání. Jednalo se o živnost volnou, bez zvláštních požadavků na odborné vzdělání či praxi.
Zprostředkovatelskou činnost v energetických odvětvích bude možné nově vykonávat na základě oprávnění udělovaného Energetickým regulačním úřadem

(ERÚ). Tímto oprávněním se rozumí zápis do registru zprostředkovatelů, který povede ERÚ.
Osoby, které tuto činnost dosud vykonávaly na základě shora popsané úpravy, budou k získání oprávnění povinny splnit podmínky pro získání oprávnění stanovené novelou, stejně jako podnikatelé, kteří budou zprostředkovatelskou činnost v energetických odvětvích vykonávat nově. Přechodné ustanovení novely (čl. II odst. 2) přitom poskytuje dosavadním zprostředkovatelům poměrně krátkou tříměsíční lhůtu běžící od nabytí účinnosti novely pro to, aby požádali o udělení oprávnění; pak mohou zprostředkovatelskou činnost vykonávat bez oprávnění, ovšem nejdéle 18 měsíců ode dne nabytí účinnosti novely. Pokud o udělení oprávnění v tříměsíční lhůtě nepožádají, zprostředkovatelskou činnost v energetice vykonávat nesmějí.
Činnost zprostředkovatele v energetických odvětvích (zprostředkovatel) bude moci vykonávat pouze podnikatel ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (OZ).

Zprostředkovatelskou činnost vymezuje novela poměrně široce a zahrnuje do ní tyto činnosti: a) obstarávání příležitosti k uzavření, změně nebo zrušení smlouvy o dodávce elektřiny nebo plynu nebo smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nebo plynu pro zákazníka nebo držitele licence, b) sjednávání smlouvy podle písmene a) na účet zákazníka nebo držitele licence, c) provádění přípravných prací směřujících k činnosti podle písmen a) a b).
Zprostředkování je vymezeno podstatně šířeji oproti obecnému vymezení, které obsahuje § 2445 odst. 1 OZ, podle kterého se smlouvou o zprostředkování zprostředkovatel zavazuje, že zájemci zprostředkuje uzavření určité smlouvy s třetí osobou a zájemce se zavazuje zaplatit zprostředkovateli provizi. Podle energetického zákona ale má pod zprostředkování patřit i přímé či nepřímé zastupování zákazníka při uzavírání smlouvy, a dokonce i přípravné práce k tomu směřující. Takto široké vymezení zprostředkovatelské činnosti může v praxi působit řadu problémů a může vést k tomu, že oprávnění budou muset získat i např. různí správci areálů a developeři, popřípadě i poradenské společnosti, kteří pro vlastníky či uživatele nemovitostí získávají nabídky na uzavření smluv o dodávce elektřiny či plynu, anebo za ně takové smlouvy uzavírají. Z novely není jasné, zda držitel licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu a obchod s plynem musí být registrován jako zprostředkovatel, pokud vykonává zprostředkovatelskou činnost. Z § 3 odst. 6 energetického zákona plyne, že tato úprava dopadá na každou osobu, která chce vykonávat zprostředkovatelskou činnost ve smyslu navrženého § 3 odst. 7, na druhou stranu z ustanovení § 11m odst. 6 věty druhé novely je možno dovozovat, že tomu tak není, když toto ustanovení říká, že při zprostředkovatelské činnosti se na držitele licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu a obchod s plynem vztahují povinnosti podle odstavců 2 a 5 (§ 11m) a § 11l obdobně. Kdyby i tito držitelé licencí potřebovali pro výkon zprostředkovatelské činnosti získat oprávnění, druhá věta § 11m odst. 6 by postrádala smysl; obdobné použití § 11l lze přitom interpretovat tak, že držitel licence bude spotřebiteli předkládat namísto osvědčení licenci. V souladu s důvodovou zprávou k zákonu proto máme za to, že zprostředkovatelskou činnost budou bez nutnosti získat oprávnění podle § 3 odst. 6 energetického zákona oprávněni vykonávat také držitelé licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu a obchod s plynem.

Podmínky pro udělení oprávnění k činnosti zprostředkovatele v energetice

Vedle požadavku, aby žadatelem o udělení oprávnění k činnosti zprostředkovatele byl podnikatel, stanoví novela v § 11h další podmínky, které bude žadatel povinen splnit.
Podmínkou (pro zajištění minimální nezbytné odbornosti) bude ukončené alespoň středoškolské vzdělání a min. 5 let praxe v oblasti výroby nebo obchodu s elektřinou nebo plynem, alternativně pak ustanovení odpovědného zástupce, který splňuje tyto podmínky. Dalšími podmínkami pak jsou samozřejmě plná svéprávnost, spolehlivost a bezúhonnost.
Žádost o udělení oprávnění se bude podávat na formuláři s doložením splnění uvedených podmínek.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V případě, že žadatel splní zákonné podmínky pro udělení oprávnění, ERÚ zapíše (je povinen zapsat) žadatele do registru zprostředkovatelů a zašle mu osvědčení o registraci.
Ze shora uvedeného je zřejmé, že podmínky pro získání oprávnění k výkonu zprostředkovatelské činnosti jsou novelou stanoveny tak, že by nemělo být zásadním problémem příslušné oprávnění získat. Na druhou stranu, určité požadavky na vzdělání a praxi budou oproti stávající úpravě požadovány, nicméně osoby, které již dnes činnost zprostředkovatelů vykonávají, by neměly mít potíže nové požadavky splnit. Novinku ale představuje možnost ERÚ do výkonu zprostředkovatelské činnosti zasahovat a zabránit ve výkonu této činnosti např. těm, kdo při výkonu zprostředkovatelské činnosti závažným způsobem porušují energetický zákon nebo jiný právní předpis s touto činností související.2 Oprávnění k činnosti zprostředkovatele bude udělováno na období 5 let s možností opakovaného prodloužení. Registr zprostředkovatelů v energetice

Jak jsme uvedli výše, zprostředkovatel v energetických odvětvích bude povinně zapsán v registru zprostředkovatelů, který bude spravovat ERÚ. Do registru se budou zapisovat údaje, které budou uvedeny v osvědčení a zveřejněny na internetových stránkách ERÚ. Zápis v registru bude nutnou podmínkou pro provozování činnosti zprostředkovatele. Pokud by zprostředkovatel nebyl zapsán v registru, riskoval by pokutu (ze strany ERÚ) až do výše 15 000 000 Kč.

Povinnosti zprostředkovatele při jednání se spotřebitelem

Zvláštní povinnosti stanoví novela pro zprostředkovatele, pokud jedná se spotřebitelem. Zprostředkovatel bude v souladu s § 11m novely povinen se prokazovat spotřebiteli osvědčením, které mu vydá ERÚ, a plnit vůči němu informační povinnosti. Dále bude povinen uzavřít se spotřebitelem smlouvu o zprostředkování v energetických odvětvích (zprostředkovatelskou smlouvu), pro niž novela požaduje písemnou formu. Novela vymezuje zároveň obligatorní náležitosti této smlouvy, nad rámec § 2445 OZ. Mezi nimi bude největší praktické problémy nejspíše přinášet požadavek, aby smlouvou byla vymezena celková cena, kterou je spotřebitel ochoten platit za dodávku elektřiny nebo plynu.3 Domníváme se, že se má spíše jednat pouze o neregulovanou složku ceny (nezahrnující cenu služby distribuční soustavy), komparace s ustanovením § 11a však může vést i k opačnému závěru, a proto lze obecně doporučit, aby zprostředkovatelé ve svých smlouvách zohledňovali i složku regulovanou. Stanovení ceny ale může být nejednoznačné i s ohledem na skutečnost, že se v řadě případů celková cena skládá z kombinace plateb odvozených od velikosti spotřeby elektřiny či plynu a paušálních plateb. Zplnomocnění zprostředkovatele

Ustanovení § 11m novely přináší rovněž novou úpravu týkající se zmocnění zprostředkovatele. Stanoví, že zprostředkovatelská smlouva musí obsahovat obsah dohody o zastoupení, zmocnil-li spotřebitel zprostředkovatele k obstarání příležitosti k uzavření, změně nebo zrušení smlouvy o dodávce nebo smlouvy o sdružených službách dodávky pro zákazníka (smlouvy o dodávce) a v dalších stanovených případech. Zmocnit zprostředkovatele k uzavření smlouvy o dodávce, ke změně nebo zrušení závazku z takové smlouvy jménem nebo na účet spotřebitele může spotřebitel i ve smlouvě o zastoupení, která musí mít písemnou formu, s výjimkou případu, kdy písemná plná moc zachycuje obsah dohody o zastoupení. Takové zmocnění zanikne nejpozději do 6 měsíců ode dne uzavření dohody o zastoupení. Nemožnost odchýlit se od tohoto zjevně kogentního ustanovení může být nepraktická, je ale důležité mít na zřeteli, že se týká pouze zmocnění udělených spotřebiteli.
V případě, že se spotřebitel rozhodne odvolat zmocnění k uzavření smlouvy o dodávce, ke změně nebo zrušení závazku z takové smlouvy, nebo vypovědět bez výpovědní doby závazek ze smlouvy o zprostředkování v energetických odvětvích, je tak oprávněn učinit kdykoliv a bez postihu.

Ochrana zákazníka

Novela obsahuje v § 11a ustanovení upravující ochranu zákazníka. Některé části této úpravy nejsou zcela nové, novela přináší pouze určitá doplnění a upřesnění. Jedná se zejména o úpravu změn smluvních podmínek, která byla aplikována nejednotně a mnohdy nesprávně, což bylo důvodem pro vydání výkladových stanovisek ERÚ v roce 2018, která měla za účel aplikační praxi korigovat a sjednotit.4 Stanovisko řeší jednak nezbytný obsah sdělení zákazníkům. Požaduje, aby bylo jasně patrné, čeho se změny týkají, tak aby zákazník nemusel porovnávat různé verze smluvní dokumentace. Mění-li se jednotlivé složky cen, musí být zároveň vidět dopad do koncových cen. Vedle toho se stanovisko zabývá také formou sdělení, pokud ji nestanoví přímo smlouva, je nezbytné adresné a individuální oznámení učiněné prokazatelným způsobem. Stanovisko dále blíže vymezuje pravidla týkající se odstoupení od smlouvy podle § 11a odst. 5 až 7 energetického zákona. Odstoupit bez sankcí při zvyšování cen nebo změny smluvních podmínek lze dle stanoviska jak od smluv na dobu neurčitou, tak i

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

určitou a nehraje roli, zda smlouva byla uzavřena distančně, či v provozovně. Novela v některých otázkách stávající úpravu, z níž stanovisko vychází, pozměňuje a doplňuje, nicméně nadále bude patrně třeba při výkladu příslušných ustanovení novely ke stanovisku ERÚ přihlížet.
Pravidla pro změny ceny nebo jiných podmínek ze strany dodavatele se v energetickém zákoně § 11a odst. 2 až 4 ve znění navrhované novely upravují v určitých ohledech jinak, než jak je upravuje uvedený § 1752 OZ.

O možnosti jednostranné změny smlouvy ze strany dodavatele energie hovoří přímo zákon, to však podle našeho názoru nelze vykládat tak, že toto oprávnění je přímo zákonem založeno, aniž je to sjednáno ve smlouvě. Má-li dodavatel zájem měnit cenu za dodávky elektřiny či plynu či měnit jiné smluvní podmínky, musí si to se zákazníkem ujednat. Zákon požaduje, aby změna byla spotřebiteli nebo podnikající fyzické osobě oznámena způsobem, který je uveden ve smlouvě, a to nejpozději 30. den přede dnem účinnosti změny. Novela na rozdíl od stávající úpravy stanoví, že pokud změna není takto oznámena, nemá právní účinky.
Součástí oznámení změn smlouvy ze strany dodavatele musí být poučení o právu vypovědět bez postihu závazek ze smlouvy. Novela na rozdíl od občanského zákoníku přímo stanoví, že spotřebitel nebo podnikající fyzická osoba mají právo v případě změny ceny nebo jiného smluvního ujednání (ze strany dodavatele) vypovědět závazek ze smlouvy kdykoliv do 10. dne přede dnem účinnosti změny.
Výpověď zákazníka nabývá účinnosti ke dni bezprostředně předcházejícímu dni účinnosti zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek. Toto řešení je výrazně logičtější než dosavadní úprava, kdy bylo dovozováno, že účinky odstoupení zákazníka nejsou nijak vázány na okamžik, kdy dochází ke zvýšení ceny či změně podmínek (srov. dosavadní znění § 11a odst. 6 energetického zákona), což poškozovalo ty dodavatele, kteří změny avizovali zákazníkům s větším předstihem. Výjimkou z výše uvedeného je situace, kdy je důvodem pro změnu podmínek zvýšení regulované složky ceny, daní nebo poplatků, respektive změna právního předpisu. V tomto případě právo vypovědět závazek ze smlouvy nevzniká.
Novela rovněž v podstatě přejímá stávající podmínky pro vypovězení smlouvy v případě uzavření smlouvy o dodávce distančním způsobem. Jestliže byla smlouva o dodávce uzavřena se spotřebitelem distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory držitele licence, může spotřebitel kdykoliv do 15. dne po zahájení dodávky elektřiny nebo plynu smlouvu vypovědět. Nově se ale výslovně zakotvuje, že je zachováno právo spotřebitele od smlouvy odstoupit podle pravidel stanovených občanským zákoníkem, aniž by byla zachována dosavadní speciální úprava běhu lhůty podle § 11a odst. 2 energetického zákona (§ 11b odst. 2).
Novela v § 11c upřesňuje situaci, kdy spotřebitel uzavřel smlouvu o dodávce na dobu určitou, přičemž v ní bylo sjednáno (automatické) prodloužení doby trvání závazku ze smlouvy bez jeho výslovného souhlasu. V takovém případě je spotřebitel oprávněn závazek ze smlouvy bez postihu vypovědět kdykoliv až do 20. dne před uplynutím sjednané doby trvání závazku ze smlouvy (s účinností ke dni uplynutí sjednané doby trvání závazku ze smlouvy). Ustanovení spotřebiteli garantuje možnost zabránit automatickému prodloužení smlouvy až do relativně krátké doby před tímto automatickým prodloužením.
Ustanovení § 11d dále nově zavádí omezení prodlužování smluv na dobu určitou. Pokud spotřebitel uzavře smlouvu o dodávce na dobu určitou a přesahuje-li doba dodávky elektřiny nebo plynu, včetně případného prodloužení,

dobu 36 měsíců, bude taková smlouva po uplynutí uvedené doby považována za smlouvu uzavřenou na dobu neurčitou, která umožňuje snazší ukončení smlouvy ze strany spotřebitele. Aktuálně není možnost prodlužování smlouvy na dobu určitou omezena.
Novela rovněž řeší případy, kdy spotřebiteli zaniklo vlastnické nebo užívací právo k odběrnému místu (např. při stěhování). V takovém případě bude spotřebitel oprávněn bez postihu vypovědět závazek ze smlouvy o dodávce, a to ve výpovědní době 15 dnů (počínající prvním dnem měsíce následujícího po doručení výpovědi). Tato úprava zamezuje případným snahám dodavatele nutit spotřebitele k tomu, aby převedl stávající smlouvu na nového uživatele odběrného místa, anebo si tzv. smlouvu převedl na své nové odběrné místo.

Závěr

Novela přináší určitý posun, pokud jde o ochranu zákazníka v postavení spotřebitele, v tomto ohledu nová úprava reaguje na některé dosavadní nejasnosti i nekalé obchodní praktiky některých dodavatelů energie. Pravděpodobně si ale vyžádá úpravu smluv o dodávce elektřiny a plynu a o sdružených službách dodávky elektřiny a plynu, které doposud využívali dodavatelé elektřiny, mj. s ohledem na změny související s postupem zvýšení cen a změny obchodních podmínek.
Zcela nová je úprava zprostředkovatelské činnosti v energetice. Novela také obsahuje určité nejasnosti, např. není zcela jednoznačné, zda držitel licence na výrobu elektřiny, obchod s elektřinou, výrobu plynu a obchod s plynem musí být registrován jako zprostředkovatel, pokud vykonává zprostředkovatelskou činnost. Široké

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vymezení zprostředkovatelské činnosti pak může nutit získat oprávnění k této činnosti i subjekty, které tyto činnosti zajišťují spíše okrajově v rámci služeb poskytovaných např. uživatelům nemovitostí nebo v rámci poradenských služeb, ačkoliv zde potřeba regulace není objektivně dána.

***

Poznámky: 1 Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů. 2Takovým předpisem může být např. zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. 3§ 11m odst. 3 písm. d) bod 3. 4Výkladové stanovisko ERÚ č. 2/2018 k požadavkům na obsah a způsob uveřejňované a oznamované informace o zvýšení ceny nebo o změně jiných smluvních podmínek podle § 11a odst. 1 ve spojení s § 11a odst. 5 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (aktualizace výkladového stanoviska č. 2/2011 a 4/2012). Výkladové stanovisko ERÚ č. 3/2018 k právu zákazníka na odstoupení od smlouvy v případě zvýšení ceny nebo změny jiných smluvních podmínek podle § 11a odst. 5 až 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (aktualizace výkladového stanoviska č. 1/2012).

O autorovi| Veronika Hocková Advokátní kancelář KF Legal, s.r.o. Jan Kořán Advokátní kancelář KF Legal, s. r. o. Mgr. Veronika Hocková, LL. M. – je advokátkou v Advokátní kanceláři KF Legal, s.r.o. V roce 2007 absolvovala magisterské studium v oboru Právo a následně postgraduální studium na Univerzitě v Gentu (obor Evropské právo). V letech 2008–2010 vedla právní oddělení v Agentuře pro podporu Investic CzechInvest. Poté 7 let působila v mezinárodní advokátní kanceláři. Ve své dosavadní právní praxi radí českým i zahraničním klientům v regulovaných odvětvích zejména v oblasti veřejných zakázek, ochrany osobních údajů, energetického práva. V oblasti energetiky poskytuje poradenství při získávání licencí na výrobu, distribuci a obchod s elektřinou či plynem, řeší problematiku obnovitelných zdrojů a zastupuje klienty před příslušnými úřady a institucemi, zejména Energetickým regulačním úřadem a příslušnými soudy. Mgr. et Mgr. Jan Kořán – Jan Kořán souběžně absolvoval magisterské studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (obor právo) a bakalářské a magisterské studium na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (obor Politologie). Od počátku své profesní dráhy působí v advokacii. Od roku 2007 je Jan Kořán advokátem a společníkem v Advokátní kanceláři KF Legal, s.r.o. Při výkonu advokacie se dlouhodobě specializuje na oblast energetického práva a oblast práva životního prostředí a poskytuje právní služby klientům z této oblasti, věnuje se rovněž přednáškové činnosti. V rámci své praxe se zabývá nejrůznějšími otázkami souvisejícími s energetikou, zejména elektroenergetikou a teplárenstvím a podporou obnovitelných zdrojů energie. Je členem rozkladové komise Energetického regulačního úřadu. V oblasti životního prostředí se zabývá mj. problematikou odpadů, územním a stavebním řízením, posuzováním vlivů na životní prostředí (EIA), nakládáním s radioaktivními odpady, nakládáním s vodami atd., podílí se i na legislativních pracích.
Foto popis|

Insider speciál: Rusko si musí uvědomit, že Sovětský svaz se už nevrátí

11.6.2020 info.cz str. 00 Insider

Michal Půr,Tomáš Jirsa

Rusko je hlavním tématem podcastu Insider speciál, který se kompletně věnuje upadající velmoci. To není jen dojem nahodilého pozorovatele, ale názor politologa se specializací na Rusko Karla Svobody a politického geografa Jana Kofroně. Oba byli hosty Tomáše Jirsy a Michala Půra. Svoboda přednáší na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Kromě toho, že je spolupracovníkem INFO.CZ, publikoval také několik ceněných studií o Rusku. Kofroň přednáší rovněž na **FSV UK** a specializuje se mimo jiné na vojenství.

Insider podcast najdete také na:
>>> Spotify <<<
>>> Youtube <<<
>>> Podcasty Apple <<<

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Je to velmoc, která trošku vzpomíná na svojí dávnou velikost," říká Svoboda. Podle něj si Rusové stále častějším obracením se do minulosti vynahrazují nepříliš veselou současnost. Už řadu let stagnuje ekonomika a s propadem cen ropy a zemního plynu to na velký obrat nevypadá. To je mimochodem také důvod, proč reagovali velmi podrážděně na odstranění pražské sochy maršála Koněva.
„Rusko si musí uvědomit, že se Sovětský svaz nevrátí. SSSR jel nad svoje možnosti. V Africe stačilo říct, že jsme komunista a začali vám posílat peníze," dodává Svoboda. Kofroň vidí celou situaci velmi podobně i v armádě, přestože ani jeden z nich nepatří mezi bezvýhradné kritiky Ruska. „V oblasti jaderných zbraní má paritu s USA, ale ve všech ostatních ohledech je to jen velmoc regionální," říká o Rusku politický geograf.
Právě označením „regionální velmoc" Rusy před několika lety urazil bývalý americký prezident Barack Obama. „Rusko se pořád považuje za rovnoprávné se Spojenými státy. Pocit, že jsou důležití, tam pořád funguje," dodává Kofroň s tím, že i Rusové si ovšem uvědomují, že jim Čína začíná ukazovat záda.
Pokud chcete vědět, zda je Rusko pro Česko skutečně nebezpečné, s kým v budoucnosti povede válku, jaké je okolí prezidenta Vladimira Putina, kdo je jeho možný nástupce a jaké vztahy mají Rusové s Číňany, pusťte si nejnovější Insider.
Další podcasty INFO.CZ najdete tady >>>

URL| https://www.info.cz/clanek/45364/insider-special-rusko-si-musi-uvedomit-ze-sovetsky-svaz-se-uz-nevrati

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
info.cz *(Insider)*

Západ znásilnil tisícileté hranice střední Evropy. To mu nikdy nezapomeneme… Maďarsko dojde k branám vítězství, vzkazuje Orbán

11.6.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Dva dny po stém výročí Trianonské smlouvy, která z tehdejšího Uherského království udělala po prohrané první světové válce podstatně menší Maďarsko, pronesl premiér Viktor Orbán slavnostní projev u Maďarské kalvárie připomínající všechna tehdy ztracená území. Chválil maďarské ženy za geny, které dávají dětem, mluvil o zahraničních zrádcích, morální poklesloti i o tom, že Maďaři přežili nacistické lágry, sovětské gulagy, vysídlení i Československo. Sliboval vítězství, které zajistí když ne tato generace, tak ta další určitě. Celý projev si můžete přečíst v následujícím textu.

Viktor Orbán stojí v čele Maďarska již bezmála čtrnáct let a za tu dobu pronesl bezpočet projevů. Jeden z jeho zatím posledních zazněl 6. června 2020 v okresním městě Sátoraljaújhely, ležícím v severovýchodním Maďarsku přímo u slovenských hranic. O tomto městě jste pravděpodobně nikdy neslyšeli a výročí, o němž Orbán hovořil, většině českých čtenářů nejspíš také nic neřekne. Mnoho Maďarů však dodnes nenechává klidnými.

Orbán vystoupil dva dny poté, co si Maďaři připomněli stoleté výročí podpisu Trianonské smlouvy, kterou vítězné mocnosti první světové války uzavřely mír s Uherským královstvím. V jejím důsledku, jak před nedávnem pro Deník N ve své analýze připomněl Josef Mlejnek Jr., ztratily tehdejší Uhry sedmdesát procent svého území a spolu s teritoriálně rovněž okleštěným Rakouskem (v jeho případě v důsledku smlouvy podepsané v Saint-Germain-en-Laye) se staly jedním ze dvou „zbytkových států", který se ve (střední) Evropě musel naučit žít po boku vítězů a jejich spojenců.

Zatímco v dnešním Rakousku již křivda, které se před sto lety tehdejší vítězové na poražených z jejich pohledu dopustili, v politice nerezonuje, v Maďarsku je její ozvěnu slyšet stále silněji.

Podle Marka Tullia Cicerona, jednoho z největších řečníků všech dob, si rétor musí dát pozor zejména na tři věci: Co říká, kde to říká a jak to říká. Sátoraljaújhely patří mezi ta maďarská města, která byla Trianonskou smlouvou bezprostředně zasažena. Po první světové válce připadlo severovýchodní předměstí nově vzniklému Československu. Podobně jako v případě Těšínska, o které nově vzniklá republika v lednu 1919 svedla Sedmidenní válku s Polskem, šlo o strategické důvody – o železnici.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Obsazení Těšínska umožnilo kontrolu Košicko-bohumínské dráhy, jediné železniční tratě tehdy spojující české země s východním Slovenskem, o které Češi bojovali s Maďary. Z předměstí Těšína za řekou Olší, na kterém se nacházelo nádraží Košicko-bohumínské dráhy, vzniklo nové město – Český Těšín.

V případě Sátoraljaújhely šlo o jedinou železnici, která spojovala Slovensko a Podkarpatskou Rus. Město bylo rozděleno podél toku říčky Roňavy a nově vzniklá obec a nádraží dostaly název Slovenské Nové Město. Během maďarské okupace jižního Slovenska v letech 1938–1945 bylo území opět dočasně sjednoceno. V roce 1938, u příležitosti 900. výročí úmrtí prvního uherského krále – svatého Štěpána, zde byla vybudována tzv. Maďarská kalvárie. Na čtrnácti zastaveních, jež mají připomínat čtrnáct zastávek Kristových na cestě z Pilátova domu na Golgotu, si poutníci měli možnost připomenout čtrnáct ran, které Trianon způsobil Maďarsku.

Začátek Maďarské kalvárie. Foto: Wikimedia Commons
Kamenné pomníky ozdobené často stuhami v maďarských barvách nesou jména měst jako Košice, Bratislava, Trenčín, ale také třeba rumunské Timi?oary či bývalé uherské exklávy Fiume, dnes ležící v Chorvatsku. Na webu místního informačního centra se lze dočíst, že „u příležitosti jubilejního svatého roku byla vztyčena pamětní kaple svatého Štěpána, jež vyjadřuje naději, že ztracená území budou znovu připojena k Maďarsku“.

A právě toto místo a datum související s Trianonskou smlouvou si Orbán vybral ke svému projevu. Na rozdíl od posluchačů, kteří se v Sátoraljaújhely shromáždili, jsme sice ochuzeni o emoce, které je tak zkušený řečník v publiku jistě schopen vyvolat, ale oficiální překlad, který maďarská strana vydala (zde jej naleznete v angličtině), odhaluje hodně z toho, kam Orbán současné Maďarsko směruje a jaké by jej chtěl mít.

Víme, co jsou zastavení. Víme i o bolestivých zastaveních Maďarské kalvárie v Sátoraljaújhely. Přesto znovu projdeme křížovou cestu. Potřebujeme lék, naději a povzbuzení. Víme, že to získáme až na konci křížové cesty. Jen tak a na tomto místě dokážeme překonat bolest. Musíme se dostat až nahoru, kde se vše vyjasní a získá smysl. Musíme se dostat nahoru, odkud uvidíme budoucnost. Proto jsme sem dnes přišli.

Horizonty dějin pro Maďary se nacházejí ve výšinách tisíciletí. Z této výšky je možné se rozhlédnout, odtud je možné dohlédnout velmi daleko. Napravo je Kassa (Košice na Slovensku, pozn. red.), tímto směrem Szatmárnémeti (Satu Mare v Rumunsku, pozn. red.), za námi Munkács (Mukačevo na Ukrajině, pozn. red.).

Když se nedíváme očima, ale srdcem, můžeme dohlédnout ještě dál. Zpět až na úsvit časů. Vidíme, jak zmizely a ztratily se v oblacích prachu dějin stovky národů kočujících po rozsáhlých stepích. Vidíme, že my Maďaři ani nezmizíme, ani se neztratíme, ale obklopeni latinskými, germánskými a slovanskými národy, zachovávajíce své zvláštní kvality, jsme založili vlast.

Hned první „zastavení“ v Maďarské kalvárii připomíná, že k Uherskému království patřily Košice. Foto: Wikimedia Commons
Otevřeli jsme srdce křesťanství, vyslechli jsme Slovo Boží, zachovali jsme ho a položili jsme jako základ uspořádání našeho státu. Tak jak je to psáno: „Zapamatuj si, že lidé se rodí jako rovní, a nic jiného tě nepozdvihne než pokora a nic jiného tě nezničí než pýcha a nenávist.“ Naše vlast i v současnosti stojí na těchto základech.

Útokům západních říší jsme pravidelně odolali. Ze zničujících ran východních pohanů jsme se zotavili. Nám se to podařilo, ostatním stepním národům to nevyšlo. Naše postavení jsme v rámci Evropy vybojovali, zorganizovali, přizpůsobili vlastním potřebám a udrželi.

Uhry byly silným a nezávislým státem po čtyři sta let, po čtyři trianonská období. Dalších tři sta let, během tří trianonských období, jsme bojovali proti Turkům. Hluboko ve vnitrozemí, na Balkáně, následně na jihu a potom v srdci Karpatské kotliny. Budín sice byl v tureckých rukou po dobu půldruhého trianonského období, avšak nedokázali si nás podmanit. Následně uplynulo dvě stě let zatížených prohranými povstáními a boji za svobodu, avšak přesto jsme bránu 20. století překročili jako partnerský národ jedné velké evropské říše.

Vážené dámy a pánové!

Během staletí na bojištích sice padly statisíce Maďarů, celý svět mohl vidět, že maďarský národ je neporazitelný a nezničí ho ani ostří mečů. I když ho srazí na zem, znovu a znovu se postaví.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Teď jsme prošli kolem náměstí Maďarských matek. Ženám na Maďarské kalvárii patří zvláštní místo. Je to správné, protože ztrátu krve nahradily vždy ženy. Někdy obdařily vlast vojáky bránícími zemi, jindy mnoha mistry, kteří ji budovali. Vždy dávaly to, co jsme potřebovali. Díky našim ženám nosíme v našich genech umění přežit a budovat zemi. Jim můžeme vděčit za to, že v přežití jsme mistry Evropy. Sláva maďarským ženám.

Vážení vzpomínající!

Nestali jsme se německou provincií, ani tureckým vilajetem, ani státem Sovětského svazu. Nesmazatelné důkazy, chrámy a katedrály, města a hlavní náměstí stojí všude i v současnosti. Hlásají, že my Maďaři jsme významný národ budující kulturu a schopný vytvářet stát.

Vážení vzpomínající!

Tisíciletým historickým Uhrám nakonec bodla nůž do zad spiknutí v Budapešti. Ochromila a rozvrátila vojsko, jediného státníka schopného zachránit vlast zabila (míněn zřejmě István Tisza, premiér, který byl zavražděn během tzv. astrové revoluce v roce 1918, pozn. red.), zem vydala do rukou našich nepřátel a vládu do rukou bolševiků. Západ znásilnil tisícileté hranice a dějiny střední Evropy. Nás sevřel mezi hranice, které nebylo možno ubránit, vzal naše přírodní bohatství, odřízl nás od zdrojů, z naší země udělal celu smrti.

Přečtěte si takéPřed sto lety ztratily Uhry 70 procent svého území. Dnes Orbán velebí spojence nacistů Horthyho, že se s tím nesmířil

Hranice střední Evropy byly nově nastoleny bez morálních zábran, stejně jako hranice Afriky a Blízkého východu. Toto Západu nikdy nezapomeneme. I když jsme si mysleli, že povýšené francouzské, britské a americké impérium už nemůže klesnout hlouběji, stejně se jim to podařilo. Po druhé světové válce nás bez uzardění hodili komunistům. Poláci, Češi, Slováci byli „odměněni“ tím, co jsme i my dostali za trest. Ať je to věčným ponaučením pro středoevropské národy!

Vážené dámy a pánové!

Objevili se už mnozí, kteří by Maďarsko rádi pohřbili. Byli tací, kteří chtěli Němce připravit o spojence, takoví, kteří se chtěli pomstít Habsburkům, existovali tací, jež motivovalo osobní obohacení, a byli i tací, kteří odjakživa nenáviděli Maďary. Ti všichni se spojili, aby nás vymazali z povrchu Země.

Ale my jsme nezlomný národ, nikdy jsme se nemínili zúčastnit vlastního pohřbu. Ani naši prastaří otcové se nevzdali. Nepoklekli a neprosili o milost. Zůstali jsme na nohou a zvládli jsme to. Vydrželi jsme města složená jen z našich uprchlických vozů, nacistické lágry, sovětské gulagy, vysídlení, Československo, Jugoslávii a Ceauşesca.

Dnes už neexistuje ani Československo, ani Jugoslávie, ani Sovětský svaz. Neexistuje už ani britské ani francouzské impérium. To, co z nich zbylo, se momentálně nachází v multikulturním zajetí jejich kolonií, které se jim nyní pomstí. Před spravedlností dějin neuniknou ani ti největší.

Bratislava v Maďarské kalvárii. Foto: Wikimedia Commons
Tak jako je platné, že co patří dohromady, to se spojí, stejně je pravdou, že co nepatří dohromady, to se také rozpadne. Správně říkali před sto lety: my se ještě zúčastníme pohřbu těch, kteří chtěli pohřbít nás. My Maďaři však vydržíme, ať bude vítr foukat odkudkoli. My setrváme, protože jsme doma. Jsme doma, a proto setrváme.

Maďaři se podobně jako lidské srdce jednou stáhnou, jindy se roztáhnou, ale v podstatě jedenáct set let přebývají na tom místě, které vyznačili významní zakladatelé státu. Ochraňujme Karpatskou kotlinu důstojně, protože to je našim posláním. Každé narozené dítě je dalším stanovištěm. My Karpatskou kotlinu nerozdělíme, neoslabíme, nerozprodáme, ale zachováváme ji.

Náš národ musí žít s takovou sebedůvěrou a tak důstojně, aby bylo zřejmé, že více světu dal, než od něj získal. Náš výkon nás opravňuje k pokračování našich dějin. My, kteří žijeme v současnosti, máme vědět i to, že už jsme na tom byli hůř, a přece jsme zde.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vážení vzpomínající!

Namísto Československa a Jugoslávie jsme získali Slováky, Slovince, Chorvaty, Srby. Rádi budujeme společnou budoucnost se Slovenskou republikou, Srbskem, Chorvatskem a Slovinskem, které jsou hrdé na svou národní identitu. Dějiny poskytly příležitost, možná poslední, k tomu, aby středoevropské národy zahájily novou éru, ubránily se nebezpečí hrozícímu ze západu i z východu a aby se společně rozvíjely.

V předchozích deseti letech jsme našim sousedům dokázali, že když se ukáže životní síla částí maďarského národa, není to výhodné jen pro nás, ale i pro ně. Pouze stát má hranice, národ je nemá. To je zákon. Existují tací, kteří to pochopili, a jsou takoví, kteří ne. Ti, kteří to ještě nepochopili, by si měli raději pospíšit, protože se jejich čas krátí.

Vážené dámy a vážení pánové!

Máme za sebou tisíciletou historii, proto se povzneseme nad časová a prostorová omezení. My v Bratislavě vidíme Pozsony a v Kluži Kolozsvár. Vidíme, neboť se na tento svět díváme maďarsky. Vlast uzříme nejen ve výšinách, ale i pod stébly trávy.

Přečtěte si takéKritizovali Orbána na webu, v šest ráno zazvonila policie. Nouzový stav podle opozice utahuje v Maďarsku smyčku moci

Když se díváš na svět maďarsky, respektuješ, že Slovák zůstane Slovákem a Rumun Rumunem. V našich sousedech vidíme to, co nás rozděluje, ale i to, co nás spojuje. Kdo hledí na svět maďarsky, vidí ho očima svatého Štěpána. Hledět na 21. století očima svatého Štěpána znamená to, že chceme, aby Karpatská kotlina byla společná pro všechny národy, s nimiž v ní žijeme.

Opět jsme se stali nejlidnatější zemí v Karpatské kotlině. Naposledy jsme byli tak silní před sto lety. Budujeme mosty a železnice – směrem dolů na Bělehrad a dálnici – směrem nahoru do Košic. Naše politická, intelektuální, hospodářská a kulturní gravitační síla roste ze dne na den. Začal návrat Maďarů do jejich vlasti.

Ve srovnání se západní Evropou jsme ostrovem klidu a bezpečnosti. Aby tomu bylo tak i nadále, rychle postupuje i budování nové maďarské armády. Síla kráčí spolu s odpovědností a my si uvědomujeme břemeno naší zodpovědnosti. Sto let trvající karanténa po Trianonu skončila. Je povzbuzující, že máme znovu spojence, máme dobré sousedy a můžeme se společně připravovat na budoucnost.

Vážení vzpomínající!

Neexistuje na světě takový národ, který by vydržel takových sto let. Jsme tvrdohlaví, houževnatí a bystří, proto jsme to nejen zvládli, ale dokonce znovu vyhráváme. Proto našim národním komunitám vyslovujeme srdečné poděkování a nejvyšší uznání za stoletou vytrvalost, věrnost maďarskému národu a rodné zemi.

Velkým národem se může stát ten, kdo přežil svou kalvárii. Ten, kdo pozná cestu utrpení. Ten, kdo obstojí ve zkouškách. Ten, kdo pochopí, že pravda bez síly má malý význam.

Dějiny nejsou milosrdné. Neodpustí slabosti. Pokud nestačíme na své úkoly, jsme ztraceni. Budeme-li naslouchat malověrným. Podlehneme-li rozkladným silám, jsme ztraceni. Maďaři si už nikdy nemohou dovolit luxus slabosti. Nám vždy může patřit pouze to, co dokážeme i ochránit. To je zákon, to je náš osud. Proto pro nás každý zápas trvá tak dlouho, dokud ho nevyhrajeme. Proto dějiny Maďarů nezanikly ani u Moháče, ani u Világose, ani v Trianonu, a proto budou opět zářit všechny kameny na koruně svatého Štěpána.

Vážení vzpomínající!

Následující desetiletí nebude o úbytku a ztrátách, ale o rozmachu a budování země. Svět je v pohybu. Probíhají v něm tektonické změny. Spojené státy americké už nesedí na trůnu světa jako jediné, Eurasie se obnovuje mimořádně dynamicky, pružiny naší Evropské unie vržou a ona nyní očekává, že se zachrání pomocí salta mortale. Půda pod nohama našeho východního souseda se třese. I Balkán je plný otázek čekajících na odpovědi.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zrodí se nový řád. Na brány našeho světa, na naše životy tlučou obrovské změny. Ztráty naší země jsme během staletí vnímali jako rány osudu, kterým nelze zabránit. I za posledních sto let. Kvůli nedostatku vlastních sil jsme očekávali, že z mlh legend přijede zázračná kavalérie, která obrátí osud Maďarů.

Přečtěte si takéDva kroky vpřed a jeden zpět. Maďarský paví tanec Viktora Orbána

Přibližme si dějiny posledních sta let. Pochopme hloubky změn uplynulých deseti let. Nezalekněme se toho, co vidíme: my jsme ti, na které jsme čekali. Ano, my jsme ti, kteří otočí osud Maďarska. Můžeme doufat, že naše generace, čtvrtá generace od Trianonu, ještě naplní své poslání a Maďarsko přivede až k branám vítězství.

Ale rozhodující bitvu musí vybojovat generace po nás, pátá generace po Trianonu. Definitivní kroky mají provést oni. Tak jak je psáno: „Přemožte se. A především začněte s tím nejjednodušším – spojte se, abyste se vzmohli a tak se přiblížili i k Bohu, který je nekonečnost. Nebude to ani snadné, ani jednoduché, ale vyplatí se to. Čeká na vás velká doba. Připravujte se, každý den se připravujte. Maďarsko především, Bůh nad námi."

Maďarsko do toho, Maďaři do toho!

Maďarský premiér má právo hovořit o jakémkoli tématu, které považuje za podstatné, a volit slova, která považuje za vhodná. Měl by však brát v potaz, že mu mohou, respektive budou naslouchat i ti, kteří nemají a nemohou mít „pohled svatého Štěpána", patrona Maďarů. Těžko říci, jak projev působil na přítomné, respektive na Maďary, ale z pohledu cizince se nejsilnějším tématem jeví být mobilizace a zjednání historické spravedlnosti za křivdy, jimž Uhry/Maďarsko před sto lety začalo být vystavováno.

Orbán bývá vyzdvihován jako autentický konzervativní národovec, a pokud někomu tento pohled na politiku a společnost konvenuje, asi byl spokojen. Opakovaně se odvolával na Boha a svatého Štěpána, Maďary považuje za národ, který navzdory všem příkoří podal „takový výkon, jenž nás opravňuje k pokračování našich dějin". Za pozoruhodnou označuje i reprodukční schopnost žen, díky které „obdařily vlast vojáky bránícími zemi, jindy zas mnoha mistry, kteří ji budovali…"

Maďarský premiér posluchače vyzval, aby na svět pohlíželi shůry a srdcem. Díky tomu totiž můžete rychle a bezbolestně stvořit mnohem lepší svět, než jaký je ten reálný. Za okamžik se ocitnete ve světě, v němž zní libozvučné Kassa místo Košice, Szatmárnémeti místo Satu Mare nebo Munkács místo Mukačevo… Do světa, v němž jedinou „kvalitativní" jednotkou času je jeden Trianon, který se stává měřítkem úspěchů a neúspěchů…

Přečtěte si takéSlyšíte to ticho? To samozvaní obhájci svobody slova reagují na Orbánův útok proti ní

Orbán svým posluchačům nabídl archaickou teritoriální vidinu a představu, že ji lze jakousi „detrianonizací" zhmotnit. Jeho rolí je vytvořit takové podmínky, aby se do toho příští generace – pátá po Trianonu – mohla s úspěchem pustit… A na závěr, nepochybně s plným vědomím toho, že závěr korunuje dílo: „Maďarsko do toho, Maďaři do toho!"

Orbán nepochybně zná dějiny 20. století, a musí si proto být vědom i toho, kdo před ním oceňoval ženy zejména za schopnost rodit, kdo mluvil o „noži v zádech", zahraničních zrádcích a morální pokleslosti Západu. Kdo a kdy, stejně jako teď on, z kontinuálního proudu času vybíral a izoloval momenty, v jejichž světle „verifikoval" svou historickou pravdu. Jak snadné je obvinit všechny sousedy, samozřejmě vedené povýšeným Západem, z nastolování nových hranic „bez morálních zábran" a naprosto ignorovat vlastní podíl na spolupráci s agresivní mocností, která v Evropě rozpoutala druhou světovou válku…

Cožpak si v Budapešti neuvědomují, jaký efekt v Bratislavě, Bukurešti, Bělehradu nebo v Kyjevě vyvolají slova o rodícím se novém řádu, o státech, jimž se chvěje půda pod nohama nebo o dějinách, které neodpouštějí slabým, a rychle se krátícím čase pro pochopení „zákona", že národ nemá hranic? Proč má Orbán potřebu mluvit o břemenu zodpovědnosti, budování nové maďarské armády a síle kráčející s odpovědností, když tvrdí, že „je povzbuzující, že máme znovu spojence, máme dobré sousedy a můžeme se společně připravovat na budoucnost".

Vždyť pět ze sedmi dobrých sousedů, spojenců, jsou členové Evropské unie a ve všech případech se jedná o státy, které svého času profitovaly z Trianonu. Čtyři patří do NATO, stejně jako visegrádští členové Polsko a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Česko, v němž hraje prim „hluboko pokleslé“ americké impérium, které už „nesedí na trůnu světa“. Co a proč si z toho někdo, kdo není schopen hledět pohledem svatého Štěpána, má vybrat?

Odpověď ponechám na čtenářích, ale za sebe uvedu, že mi historicko-politický „guláš“, který Orbán připravil, připadá být mimořádně nechutný. Mimochodem, konzistencí a vůní připomíná „boršč“, který připravují v Kremlu.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| https://denikn.cz/377589/zapad-znasilnil-tisicilete-hranice-stredni-evropy-to-mu-nikdy-nezapomeneme-madarsko-dojde-k-branam-vitezstvi-vzkazuje-orban/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denikn.cz *(Komentáře)*

Zprávy z burzy díky umělé inteligenci denně během několika minut po ukončení obchodování

12.6.2020 e15.cz str. 00 Byznys
E15.cz

Čerstvé zprávy z výsledku obchodování daného dne z parketu pražské burzy mají čtenáři na webu e15.cz k dispozici v řádu několika minut po ukončení obchodování. Od začátku června jsou zprávy navíc naservírovány trochu jinak, než bylo dosud zvykem. S pomocí „robota“. Stejně tak putuje automaticky zpracovaný text na stránku tištěné verze deníku E15. Jde o jedno z prvních využití umělé inteligence v novinářském prostředí v Česku.

Umožňuje to spolupráce s projektem TL02000288 aplikace umělé inteligence u zpracování burzovních zpráv při Technologické agentuře ČR (TAČR). Na celé věci spolupracuje také několik tuzemských univerzitních týmů i sama Burza cenných papírů Praha.
„Díky robotovi na parketu dokážeme mít v řádu minut po uzavření obchodování v ruce použitelný text, kterému stačí jen drobná editorská úprava a může být publikován jako standardní zpráva. Redaktorovi by podobné zpracování burzovních dat do podoby textu zabralo několik málo desítek minut,“ popisuje benefity generického textu na základě burzovních dat vedoucí webu E15.cz a zástupce šéfredaktorky deníku E15 Michal Šenk.
„S naší uzávěrkou pro printovou verzi deníku v 17 hodin je to pak v danou chvíli nejefektivnější a dost možná jediná možnost, jak burzovní zprávu do novin dostat. Zajímá a baví nás i zkoumat to, jak robot texty z čísel a historické časové řady tvoří, jaké v tom hledá trendy,“ dodává Šenk.
Jistou dávku „lidských“ emocí se pak snaží robotovi vnuknout alespoň vizuál k webové zprávě o obchodování na parketu burzy v daný den. A to tak, že když index PX skončí v mezidenním plusu, robot se usmívá, pokud v mínusu, tak má koutky svěšené dolů.
O nahrazení stereotypní rutinní novinářské práce programy a aplikacemi podobnými té pod hlavičkou TAČR se v médiích hovoří už dlouho. Má se za to, že novinářům se pak díky tomu mohou uvolnit ruce pro kreativnější práci.
Užití výstupu ze software pro E15 je jen jednou z možných cest, jak projekt TAČR rozšířit. „Spolupráce s deníkem E15 je pro nás významným posunem v našem výzkumu, na kterém se zatím podílela média veřejné služby – Česká tisková kancelář jako interní aplikační garant a Česká televize jako externí aplikační garant. Na příkladu tištěné E15 se ukazuje, jak mohou automatizace a umělá inteligence v žurnalistice zásadně měnit obsahy novin, které jsou závislé na redakčních uzávěrkách. Docházíme k zajímavým poznáním, která se týkají rychlosti a přesnosti generování zpráv,“ konstatuje vedoucí výzkumného týmu z katedry žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** UK v Praze Václav Moravec.
„‚Robotický reportér‘ z pražské burzy je schopen vygenerovat až deset zpráv během jedné jediné vteřiny. Navíc současná verze algoritmů se od předešlé liší v tom, že dodává větší množství kontextuálních informací a časových řad. Díky nim se tak mohou čtenáři dozvědět, jak si index PX vede při srovnání s uplynulými dvaceti lety či jaká jsou maxima i minima jednotlivých akcií. Náš výzkum se v současnosti zaměřuje na další

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

zpravodajská témata, která by mohla být pokrývána robotickými novináři, stejně jako na ověřování informací za pomoci umělé inteligence, což je další z nejnovějších trendů především v anglofonním žurnalistickém prostředí," doplňuje Moravec.

URL| https://www.e15.cz/clanek/1370582/zpravy-z-burzy-diky-umele-inteligenci-denne-behem-nekolika-minut-po-ukonceni-obchodovani

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
e15.cz *(Byznys)*

Zprávy z pražské burzy zpracovány umělou inteligencí na E15.cz denně během několika minut po ukončení obchodování

12.6.2020 feedit.cz str. 00

Čerstvé zprávy o výsledcích obchodování daného dne z parketu pražské burzy mají čtenáři na webu E15.cz k dispozici v řádu několika minut po ukončení obchodování.

Od začátku června jsou zprávy navíc naservírovány trochu jinak, než bylo dosud zvykem. S pomocí robota. Stejně tak putuje automaticky zpracovaný text na stránku tištěné verze deníku E15. Jde o jedno z prvních využití umělé inteligence v novinářském prostředí v Česku.
Umožňuje to spolupráce s projektem TL02000288 aplikace umělé inteligence u zpracování burzovních zpráv při Technologické agentuře ČR (TAČR). Na celé věci spolupracuje také několik tuzemských univerzitních týmů i sama Burza cenných papírů Praha.
„ Díky robotovi na parketu dokážeme mít v řádu minut po uzavření obchodování v ruce použitelný text, kterému stačí jen drobná editorská úprava a může být publikován jako standardní zpráva. Redaktorovi by podobné zpracování burzovních dat do podoby textu zabralo několik málo desítek minut, " popisuje benefity generického textu na základě burzovních dat vedoucí webu E15.cz a zástupce šéfredaktorky deníku E15 Michal Šenk.
„ S naší uzávěrkou pro printovou verzi deníku v 17 hodin je to pak v danou chvíli nejefektivnější a dost možná jediná možnost, jak burzovní zprávu do novin dostat. Zajímá a baví nás i zkoumat to, jak robot texty z čísel a historické časové řady tvoří, jaké v tom hledá trendy, " dodává Šenk.
Jistou dávku emocí se pak snaží robotovi vnuknout alespoň vizuál k webové zprávě o obchodování na parketu burzy v daný den. A to tak, že když index PX skončí v mezidenním plusu, robot se usmívá, pokud v mínusu, tak má koutky svěšené dolů.
O nahrazení stereotypní rutinní novinářské práce programy a aplikacemi podobnými té pod hlavičkou TAČR se v médiích hovoří už dlouho. Má se za to, že novinářům se pak díky tomu mohou uvolnit ruce pro kreativnější práci.
Užití výstupu ze software pro E15 je jen jednou z možných cest, jak projekt TAČR rozšířit. „ Spolupráce s deníkem E15 je pro nás významným posunem v našem výzkumu, na kterém se zatím podílela média veřejné služby – Česká tisková kancelář jako interní aplikační garant a Česká televize jako externí aplikační garant. Na příkladu tištěné E15 se ukazuje, jak mohou automatizace a umělá inteligence v žurnalistice zásadně měnit obsahy novin, které jsou závislé na redakčních uzávěrkách. Docházíme k zajímavým poznáním, která se týkají rychlosti a přesnosti generování zpráv, " konstatuje vedoucí výzkumného týmu z katedry žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** UK v Praze
Václav Moravec.
„, Robotický reportér' z pražské burzy je schopen vygenerovat až deset zpráv během jedné jediné vteřiny. Navíc současná verze algoritmů se od předešlé liší v tom, že dodává větší množství kontextuálních informací a časových řad. Díky nim se tak mohou čtenáři dozvědět, jak si index PX vede při srovnání s uplynulými dvaceti lety či jaká jsou maxima i minima jednotlivých akcií. Náš výzkum se v současnosti zaměřuje na další zpravodajská témata, která by mohla být pokrývána robotickými novináři, stejně jako na ověřování informací za pomoci umělé inteligence, což je další z nejnovějších trendů především v anglofonním žurnalistickém prostředí, " doplňuje Moravec.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

CZECH NEWS CENTER a. s. je lídrem na českém mediálním trhu, který prostřednictvím svých produktů oslovuje miliony čtenářů tisku a návštěvníků internetu. Stovky tisíc dalších uživatelů využívají ostatní digitální produkty, služby a aplikace CNC.

URL| https://feedit.cz/2020/06/12/zpravy-z-prazske-burzy-zpracovany-umelou-inteligenci-na-e15-cz-denne-behem-nekolika-minut-po-ukonceni-obchodovani/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
feedit.cz

Útok na Churchilla

12.6.2020 Lidové noviny str. 01 Titulní strana

MELANIE KRÝSLOVÁ KATEŘINA SURMANOVÁ

Účtování s rasistickými postoji zemřelých politiků formou ničení jejich soch dorazilo do Prahy

PRAHA Ozvuk masivních protestů, které zažehla smrt černocha George Floyda v americkém Minneapolisu, dolehl včera na pražský Žižkov. Na tamním náměstí Winstona Churchilla někdo posprejoval sochu britského státníka. „Byl rasista, Black Lives Matter“, oznamovala růžová tiskací písmena na soklu v odkazu na slogan hnutí, které v západním světě pranýřuje rasismus a policejní násilí na nebělošských obyvatelích.

„Policisté na místě celou věc zadokumentovali. Právní kvalifikaci skutku jsme zatím nestanovili, ale obecně je více než pravděpodobné, že se to bude prošetřovat pro podezření ze spáchání trestného činu poškození cizí věci, kde je ve druhém odstavci sprejerství,“ sdělil LN mluvčí pražské policie Jan Rybanský. V okolí je několik průmyslových kamer, které by mohly s vyšetřováním pomoci.

Hýbat se s ní nebude

Socha patří Praze 3, která ještě před polednem vyslala svůj antigraffiti tým, aby monument vyčistil. Městská část neuvažuje, že by sochu odstranila – ať už jako výraz solidarity s globálním hnutím, nebo aby dílo chránila před dalším posprejováním. „Na náměstí sochu rozhodně necháme, i kdybychom ji měli mýt do zblbnutí,“ okomentoval situaci starosta Jiří Ptáček (TOP 09). Radnice čin vnímá jako projev vandalismu. Hmotná škoda je malá, třetí pražský obvod ji odhaduje na tisícovku.

Churchillova socha je přesnou kopií originálu, jenž stojí v Londýně před sídlem britského parlamentu a na který někdo minulou neděli vyvedl nápis „Churchill byl rasista“. V Praze se kopie odhalovala 17. listopadu 1999 k desátému výročí revoluce, vedle tehdejšího předsedy sněmovny Václava Klause se aktu účastnila i ostrovní expremiérka Margaret Thatcherová. „Byla to ‚demonstrace‘ za svobodu a demokracii. Je úplně falešné vnášet dané téma k nám. Tady žádná rasová nesnášenlivost – jako systémový fenomén – není a nebyla,“ řekl LN Klaus.

Vnímat v kontextu doby

Churchill se zapsal jako spojenec, který výrazně pomohl porazit nacistické zlo za druhé světové války, ale také jej lze vnímat v dobovém kontextu, kdy Británie deklarovala svůj nárok na vládu ve svých državách často na základě rasové nadřazenosti.

Počmárání státníka se mezi českými politiky setkalo s jednoznačně odsuzující reakcí. Shodla se na tom opozice, Hrad i vláda. „Historické postavy musíme chápat v kontextu doby, ve které žily. Hodnotit je bez pochopení kontextu je hloupé a vede k takovémuto hloupému činu,“ sdělil LN premiér Andrej Babiš (ANO).

Pokračování a TÉMA na straně 2

Komentáře na stranách 12 a 20 Útok na Churchilla

Účtování se skulpturami historických postav už dorazilo do Prahy. Představitelé Česka to odsuzují

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Dokončení ze strany 1

Britská ambasáda v Praze včera mlčela, mluvčí LN sdělila, že velvyslanec nestíhá. Odsudku se však ujaly všechny tři vrcholy, mezi nimiž vzniká česká zahraniční politika – Strakova akademie, Hrad i Černínský palác. „Posprejování sochy je vandalství, které doufám nezůstane bez trestu. Hanit památku člověka, který se nemůže bránit, je zbabělé. Říkal jsem to už dříve – žádná historická postava není černobílá," řekl LN Tomáš Petříček (ČSSD), ministr zahraničí. Názor Hradu tlumočil jeho mluvčí Jiří Ovčáček: „Zlo útočí stále silněji, protože ustrašeně mlčíme."

Nejopatrněji v reakci našlapoval primátor Zdeněk Hřib (Piráti). „Lidská práva by měla být vymahatelná pro všechny bez ohledu na barvu pleti či národnost. Rozumím frustraci lidí vzhledem k situaci ve světě, ale násilí nebo ničení majetku nejsou cestou, jak za tato práva bojovat. Fandím nenásilným protestům," řekl LN.

Je to poprvé, co někdo vandalizoval na soklu Churchillovy skulptury, ale ne prvně, kdy se na soše v metropoli objevil politický názor. Nejznámějším případem je sovětský maršál Koněv na Praze 6. Párkrát byl narůžovo, pak se přidala rudá s nápisem „krvavý maršál". Městská část nejdřív sochu bránila plůtkem, pak plachtou a nakonec ji z náměstí Interbrigády dala pryč. Rusové se proti tomu ohradili.

Churchillovu bronzovou podobiznu Koněvův osud nečeká, i když podle politologa Jana Vášky z pražské **fakulty sociálních věd** se pro obsah růžového nápisu dá najít opodstatnění. „Podle dnešních, do značné míry i dobových měřítek Churchill rasistou byl. Nešlo o rasismus biologický, nýbrž kulturní. Žil a působil v době, kdy nejen v britském prostředí bylo zcela běžné o společenském uspořádání uvažovat a mluvit v kategoriích rasy či 'plemen' a nerovnosti," popsal LN.

Barvitá je nejen charakteristika státníka, ale i příběh jeho žižkovské sochy. Začal v roce 1990, kdy tehdejší starosta Tomáš Mikeska nechal po Churchillovi pojmenovat náměstí – i u toho byla premiérka Thatcherová. Zároveň padlo rozhodnutí, že to chce také sochu.

Původní projekt počítal s kopií londýnského originálu, jakou má i Oslo a New Orleans. Autor Ivor Robert Jones se rozhodl, že Praze dopřeje něco jedinečného, její vlastní zpodobení, protože ho město na Vltavě okouzlilo. Stihl dokončit jen hlavu, než roku 1996 zemřel. Její odlitek zdobí žižkovskou radnici a na náměstí přišla původně zamýšlená verze, tedy kopie.

Projekt v hodnotě 3 miliony z třetiny financovala Komerční banka, zbytek sehnala nadace založená na popud Prahy 3. Příběh hlavy i sochy tu mapovala britská historička umění Sara Ayresová. K artefaktu má blízký vztah, ale posprejování vnímá jako doklad, že umělecká díla neustrnou v dobovém kontextu. „Sprej se dá smýt. Památníky teď fungují jako hromosvody v nové debatě plné hlubokých emocí. A to je důležitá součást jejich role ve veřejném prostoru. Pomníky jsou součást historie, jež stále probíhá, a mohou být změněny. Nemáme se toho bát či to odsuzovat," řekla LN Ayresová.

Příkladem nevandalského překontextování je třeba socialistická mozaika srpu s kladivem v Semilech. Zůstala, kde je, ale přibyla k ní plaketa s nápisem „Kdo nezná svou minulost, je odsouzen ji opakovat".

Foto autor| FOTO ČTK
Foto autor| FOTO REUTERS
Foto autor| FOTO MAFRA – M. ŠULA (2×)
Foto popis| 11. června, 10.00
Foto popis| 11. června, 14.30
Foto popis| Pomník jako terč. Churchillova socha stojí na pražském Žižkově od listopadu 1999. Tamní radnice, jíž patří, nechala sprejerský nápis označující britského politika za rasistu ihned odstranit. Vzápětí se u podstavce objevil karton, který původnímu sdělení kontroval – „Porazil Hitlera".
Foto popis| Bronzová socha Winstona Churchilla stojí na pražském Žižkově od 17. listopadu 1999, kdy ji slavnostně odhalila někdejší britská premiérka Margaret Thatcherová. Slavnostního aktu se tehdy zúčastnil i Václav Klaus, v té době předseda Poslanecké sněmovny, a Churchillův vnuk Rupert Soames (vpravo).
Foto popis| Ničení i za kanálem. Nápis „Churchill byl rasista" někdo minulou neděli nastříkal na jeho sochu před sídlem britského parlamentu v Londýně.

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb

12.6.2020 Prostějovský deník str. 09 Deník plus

Kateřina Perknerová

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ TOMÁŠ PETŘÍČEK:

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference.
Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno.
Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

* Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchajwan předseda Senátu Miloš Vystrčil?

Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.

* Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?

Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

* Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.

Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.

* Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.

Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

* Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?

Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.

* Jenže to říká.

Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

* Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

* Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?

Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

* Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?

Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.

* Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?

Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.

* Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?

Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

* K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?

Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují. Pokračování na straně 10
pokračování ze strany 9

* Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?

Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

* Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?

S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.

* Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.

* Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?

S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.

* Proti vaší vůli?

Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.

* Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?

Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.

* K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?

Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

* Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.

Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

* Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?

Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.

* Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?

Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.

* Takže prezident má špatné informace?

Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.

* Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?

Přesně tak.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?

Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.

* Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?

Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

* Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?

Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

* Ještě nezačaly?

Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.

* Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?

Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.

* Česká ho má?

Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.

* Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?

To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.

* Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?

To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

* Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Věřím, že ano. Před týdnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.

* Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?

My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel zemí návštěvu ČR.

„Principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme, nebo nemůžeme dělat.“ „Pan Poche je jedním z mých poradců a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.“

KDO JE TOMÁŠ PETŘÍČEK - Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech. - Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU. - Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou. - V letech 2007 – 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 – 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho. - Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka. - Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

O autorovi| Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku
Foto autor| 3x foto: Deník/Martin Divíšek
Region| Střední Morava

Rovnaká správa vyšla v ďalších 24 tituloch:
Blanenský deník *(Deník plus, str. 09)*, Brněnský deník *(Deník plus, str. 09)*, Bruntálský a krnovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Břeclavský deník *(Deník plus, str. 09)*, Frýdecko-místecký a třinecký deník *(Deník plus, str. 09)*, Havlíčkobrodský deník *(Deník plus, str. 09)*, Hodonínský deník *(Deník plus, str. 09)*, Jihlavský deník *(Deník plus, str. 09)*, Karvinský a havířovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Kroměřížský deník *(Deník plus, str. 09)*, Moravskoslezský deník *(Deník plus, str. 09)*, Novojičínský deník *(Deník plus, str. 09)*, Olomoucký deník *(Deník plus, str. 09)*, Opavský a hlučínský deník *(Deník plus, str. 09)*, Pelhřimovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Přerovský a hranický deník *(Deník plus, str. 09)*, Slovácký deník *(Deník plus, str. 09)*, Šumperský a jesenický deník *(Deník plus, str. 09)*, Třebíčský deník *(Deník plus, str. 09)*, Valašský deník *(Deník plus, str. 09)*, Vyškovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Zlínský deník *(Deník plus, str. 09)*, Znojemský deník *(Deník plus, str. 09)*, Žďárský deník *(Deník plus, str. 09)*

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb

12.6.2020 Písecký deník str. 09 Deník plus
Kateřina Perknerová

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ TOMÁŠ PETŘÍČEK:

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference.
Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno.
Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

* Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchajwan předseda Senátu Miloš Vystrčil?

Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.

* Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?

Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

* Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.

Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.

* Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.

Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

* Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?

Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.

* Jenže to říká.

Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

* Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?

Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

* Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?

Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

* Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?

Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.

* Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?

Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.

* Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?

Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

* K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?

Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Pokračování na straně 10

pokračování ze strany 9
* Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?

Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

* Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?

S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.

* Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.

* Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?

S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.

* Proti vaší vůli?

Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.

* Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?

Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.

* K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?

Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

* Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.

Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

* Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?

Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.

* Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?

Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.

* Takže prezident má špatné informace?

Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.

* Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?

Přesně tak.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?

Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.

* Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?

Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

* Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?

Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

* Ještě nezačaly?

Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.

* Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?

Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.

* Česká ho má?

Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.

* Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?

To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.

* Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?

To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

* Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Věřím, že ano. Před týdnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.

* Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?

My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu cizích zemí návštěvu

KDO JE

TOMÁŠ PETŘÍČEK

- Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech. - Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU. - Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou. - V letech 2007 – 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 – 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho. - Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka. - Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

„Principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme, nebo nemůžeme dělat.“ „Pan Poche je jedním z mých poradců a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.“

O autorovi| Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku
Foto autor| 3x foto: Deník/Martin Divíšek
Region| Jižní Čechy

Rovnaká správa vyšla v ďalších 6 tituloch:
Českobudějovický deník *(Deník plus, str. 09)*, Českokrumlovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Jindřichohradecký deník *(Deník plus, str. 09)*, Prachatický deník *(Deník plus, str. 09)*, Strakonický deník *(Deník plus, str. 09)*, Táborský deník *(Deník plus, str. 09)*

Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž našich tajných služeb

12.6.2020 Benešovský deník str. 09 Deník plus - Páteční rozhovor
Kateřina Perknerová

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ TOMÁŠ PETŘÍČEK:

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference.
Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

* Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchajwan předseda Senátu Miloš Vystrčil?

Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.

* Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?

Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

* Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.

Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.

* Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.

Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

* Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?

Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.

* Jenže to říká.

Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

* Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?

Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

* Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

* Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?

Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.

* Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?

Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.

* Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?

Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

* K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?

Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují. Pokračování na straně 10
pokračování ze strany 9

* Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?

Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

* Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?

S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.

* Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?

Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?

S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.

* Proti vaší vůli?

Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.

* Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?

Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.

* K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?

Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

* Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.

Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

* Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?

Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.

* Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?

Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.

* Takže prezident má špatné informace?

Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.

* Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?

Přesně tak.

* Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.

* Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?

Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

* Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?

Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

* Ještě nezačaly?

Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.

* Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?

Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.

* Česká ho má?

Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.

* Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?

To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.

* Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?

To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

* Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?

Věřím, že ano. Před týdnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.

* Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?

My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel zemí návštěvu ČR.

***

„Principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme, nebo nemůžeme dělat.“ „Pan Poche je jedním z mých poradců a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.“

KDO JE TOMÁŠ PETŘÍČEK

- Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech. - Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU. - Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou. - V letech 2007 – 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 – 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho. - Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka. - Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

O autorovi| Kateřina Perknerová, redaktorka centrální redakce Deníku
Foto autor| 3x foto: Deník/Martin Divíšek
Foto popis|
Region| Střední Čechy

Rovnaká správa vyšla v ďalších 37 tituloch:
Berounský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Boleslavský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Českolipský deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Děčínský deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Domažlický deník *(Deník plus, str. 09)*, Hradecký deník *(Deník plus, str. 09)*, Chebský deník *(Deník plus, str. 09)*, Chomutovský deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Chrudimský deník *(Deník plus, str. 09)*, Jablonecký deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Jičínský deník *(Deník plus, str. 09)*, Karlovarský deník *(Deník plus, str. 09)*, Kladenský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Klatovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Kolínský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Krkonošský deník *(Deník plus, str. 09)*, Kutnohorský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Liberecký deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Litoměřický deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Mělnický deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Mostecký deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Náchodský deník *(Deník plus, str. 09)*, Nymburský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Orlický deník *(Deník plus, str. 09)*, Pardubický deník *(Deník plus, str. 09)*, Plzeňský deník *(Deník plus, str. 09)*, Pražský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Příbramský deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Rakovnický deník *(Deník plus - Páteční rozhovor, str. 09)*, Rokycanský deník *(Deník plus, str. 09)*, Rychnovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Sokolovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Svitavský deník *(Deník plus, str. 09)*, Tachovský deník *(Deník plus, str. 09)*, Teplický deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Ústecký deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*, Žatecký a lounský deník *(Deník plus/Páteční rozhovor, str. 09)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 kromerizsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://kromerizsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 benesovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka,

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://benesovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
benesovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 berounsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://berounsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
berounsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 jindrichohradecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://jindrichohradecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
jindrichohradecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 strakonicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://strakonicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
strakonicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 krkonossky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://krkonossky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
krkonossky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 kolinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://kolinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
kolinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 pisecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://pisecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
pisecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 pelhrimovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://pelhrimovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
pelhrimovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 mostecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://mostecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
mostecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 chomutovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://chomutovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
chomutovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 chebsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://chebsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
chebsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 karlovarsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://karlovarsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
karlovarsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 kladensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://kladensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
kladensky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 decinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://decinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
decinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 zatecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://zatecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
zatecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 ceskokrumlovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://ceskokrumlovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskokrumlovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 jablonecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://jablonecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
jablonecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 teplicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://teplicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
teplicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 trebicsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://trebicsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
trebicsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 novojicinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://novojicinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
novojicinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 chrudimsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://chrudimsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
chrudimsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 nachodsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://nachodsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
nachodsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 olomoucky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://olomoucky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
olomoucky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 sokolovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://sokolovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
sokolovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 bruntalsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://bruntalsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
bruntalsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 rakovnicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://rakovnicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
rakovnicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 slovacky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://slovacky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
slovacky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 vyskovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://vyskovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
vyskovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 svitavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://svitavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
svitavsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 podripsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://podripsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
podripsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 hranicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://hranicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
hranicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 taborsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://taborsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
taborsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 prerovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://prerovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
prerovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 karvinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://karvinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
karvinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 zdarsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://zdarsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
zdarsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 plzensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://plzensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
plzensky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 prostejovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

newton media
celebrates 20th anniversary

URL| https://prostejovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
prostejovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 denik.cz str. 00 Česko

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denik.cz *(Česko)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 ceskolipsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://ceskolipsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskolipsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 litomericky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://litomericky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
litomericky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 ceskobudejovicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskobudejovicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 hradecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://hradecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
hradecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 liberecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://liberecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
liberecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 domazlicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://domazlicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
domazlicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 boleslavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://boleslavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
boleslavsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 klatovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://klatovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
klatovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 kutnohorsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://kutnohorsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
kutnohorsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 prachaticky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://prachaticky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
prachaticky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 melnicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://melnicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
melnicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 rychnovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://rychnovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
rychnovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 valassky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://valassky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
valassky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 havlickobrodsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://havlickobrodsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
havlickobrodsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 jicinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://jicinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
jicinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 jihlavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://jihlavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
jihlavsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 orlicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://orlicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
orlicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 pardubicky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://pardubicky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
pardubicky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 nymbursky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://nymbursky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
nymbursky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 zlinsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://zlinsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
zlinsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 breclavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://breclavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
breclavsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 moravskoslezsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://moravskoslezsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
moravskoslezsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 prazsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

newton media
celebrates 20th anniversary

URL| https://prazsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
prazsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 blanensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://blanensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
blanensky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 brnensky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://brnensky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
brnensky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 ustecky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://ustecky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ustecky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 sumpersky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://sumpersky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
sumpersky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 opavsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://opavsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
opavsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 pribramsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

newton media
celebrates 20th anniversary

URL| https://pribramsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
pribramsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 rokycansky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://rokycansky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
rokycansky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 tachovsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://tachovsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
tachovsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 hodoninsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://hodoninsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
hodoninsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 fm.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.
Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://fm.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
fm.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

Tomáš Petříček: Na kauzu ricin jsme museli reagovat. Nebyla to blamáž

13.6.2020 znojemsky.denik.cz str. 00 Zprávy z Česka

Kateřina Perknerová

Pandemie koronaviru teoreticky mohla být pro ministra zahraničí obdobím klidu, neboť mezinárodní jednání byla omezena na telefonáty a videokonference. Tomáš Petříček měl ovšem naopak velmi napilno. Výbušné domácí debaty o zahraničněpolitických otázkách vyvrcholily rozhodnutím šéfa Senátu Miloše Vystrčila navštívit Tchaj-wan. Nejen o tom Deník hovořil s prvním mužem Černínského paláce a druhým ČSSD.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

"Pane ministře, počítáte groše, nebo ctíte havlovské hodnoty, jimiž zdůvodnil své rozhodnutí navštívit Tchaj-wan předseda Senátu Miloš Vystrčil?Od počátku zastávám názor, že zahraniční politika naší země musí vycházet jak z našich zájmů, tak z našich hodnot. Jsem stoupencem hodnotového, zásadového pragmatismu.
Není to oxymóron neboli nevylučuje se to?Určitě ne, dělá to řada našich partnerů v EU. Pokud máme zájem na rozvoji spolupráce s Tchaj-wanem, měli bychom se držet politiky, kterou jsme nastavili v 90. letech, kdy byl prezidentem Václav Havel. Vycházela z toho, že uznáváme politiku jedné Číny, ale zároveň si vyhrazujeme právo spolupracovat s Tchaj-wanem v oblasti ekonomky, investic, vědy, kultury, vzdělání, cestovního ruchu. Proto nevím, zda cesta pana předsedy Vystrčila může přinést něco nového. Je to vláda, která tvoří zahraniční politiku, a ta na svých východiscích nic nemění.

Když jste nastupoval do funkce, přihlásil jste se k politice obhajoby lidských práv jako jedné z hlavních zásad české diplomacie. Miloš Vystrčil míní, že právě teď je zlomový okamžik, kdy se musíme rozhodnout, zda v tomto směru vytrvat nebo ne.Není to buď, anebo. Součástí našeho dialogu s Čínou je otázka dodržování lidských práv, respektu k mezinárodním normám. Proto toto téma pravidelně zvedáme na dvoustranných jednáních i na Radě pro lidská práva OSN. Na řadu otázek, jako je postavení menšin či svoboda náboženského vyznání, trvale upozorňujeme. Podle mého názoru je účinnější bavit se s druhou stranou přímo, nikoli vysílat symbolická gesta.
Neměli bychom požadovat respekt také od Číny? V dopise čínské ambasády, který doputoval na Pražský hrad a obsahoval výhrůžky tehdejšímu předsedovi Senátu Jaroslavu Kuberovi, po něm nebylo ani památky.Dobré vztahy dvou zemí musejí být založeny na respektu, ctít kulturní odlišnosti i hodnoty, které zastávají. Na podzim nás čeká summit EU-Čína a Česká republika prosazuje, aby součástí diskuse byla lidská práva.
Asi to nestačí. Postup čínského velvyslance vůči Jaroslavu Kuberovi a poté Miloši Vystrčilovi, jemuž diktoval, zda smí poslat blahopřejný telegram tchajwanské prezidentce nebo se fotit s jejich vlajkou, je přece daleko za hranou. Nebo si to Čína k suverénní ČR může dovolovat?Dlouhodobě vnímáme, že asertivita čínských představitelů roste. Rolí diplomatů by mělo být spory uhlazovat, nikoli je vytvářet. O tom jsme se zástupci čínské ambasády opakovaně hovořili. Jasně jsme řekli, že principy naší politiky neporušujeme, ale rozhodně nechceme, aby nám čínská strana říkala, co můžeme nebo nemůžeme dělat.
Jenže to říká.Naší rolí je chovat se v zájmu České republiky a prosazovat hodnoty, na nichž je naše společnost postavena, i ve vztahu k zemím, které se nám snaží říct, abychom něco dělali jinak. I my jsme kritičtí vůči našim partnerům, pokud se podle našeho názoru chovají špatně.
Ano, k Izraeli se dostaneme. Nelze ale vnímat Vystrčilovo gesto jako rázný vzkaz Číně, že se nenecháme zastrašit?Sebevědomá politika není založena na prázdných gestech, ale na dlouhodobé schopnosti prosadit náš pohled na věc a naše zájmy. A také obhajovat respekt k základním demokratickým hodnotám. V tom jsme nikdy neuhnuli. Když naši partneři říkají, že se jim něco nelíbí, tak jde o běžnou součást diplomacie. I my jim občas sdělujeme, že jejich kroky narušují naše zájmy, a chtěli bychom proto najít vhodnější řešení.

Zatrhne česká vláda předsedovi Senátu cestu na Tchaj-wan?Pouze zopakuji, že tuto cestu panu předsedovi doporučit nemohu, ale vláda nemá pravomoc zakazovat legislativcům zahraniční návštěvy. Jde o politické rozhodnutí pana Vystrčila, opakovaně jsem s ním o tom jednal. Bude záležet i na parametrech jeho cesty.
Doporučíte ministru obrany Metnarovi, aby poskytl Miloši Vystrčilovi vládní letadlo?Zatím jsem tu žádost neviděl. Mohu jen zdůraznit, že bychom měli respektovat rozdělení mocí ve státě, zahraniční politiku tvoří vláda, a ta panu Vystrčilovi cestu na Tchaj-wan doporučit nemůže.
Takže předseda Senátu by měl na Tchaj-wan odletět běžnou linkou?Dosud jsme o speciál požádáni nebyli.
Hovořil jste o tom, že partnerům musíme umět sdělit, že dělají chybu. Vy jste to učinil ve společném článku s Lubomírem Zaorálkem a Karlem Schwarzenbergem, kde jste odsoudil americko-izraelský plán na anexi Západního břehu Jordánu. Co vás k tomu vedlo?Náš společný komentář pouze vznesl řadu otázek, které jsou s plánem spojeny. Psali jsme to jako lidé, kteří mají k Izraeli velmi přátelský vztah a vždy prosazovali vyváženou politiku, například na půdě EU, kde se snažíme hledat řešení pro blízkovýchodní mírový proces a prosazujeme praktickou spolupráci s Izraelem.
K připojení území s židovskými osadami ale zřejmě záhy dojde. Jordánsko už dalo najevo, že v tom případě vypoví mírovou smlouvu s Izraelem. Bude situace na Blízkém východě eskalovat?Pokud se týká dopadů jednostranného kroku Izraele, od počátku říkáme, že mírový plán, který představily USA, by měl být impulzem pro jednání mezi Palestinci a Izraelci o řešení sporu, který trvá více než 70 let. Řada arabských států se vyjádřila, že takovýto krok by mohl narušit současnou situaci, na což by musely reagovat. Čekají nás diskuse v OSN, která se tímto konfliktem dlouhodobě zabývá. Hlavním východiskem je pro nás lpění na mezinárodním právu, které upravuje vztahy mezi státy. Země velikosti ČR svoji bezpečnost zakládá do značné míry na tom, že tu jsou pravidla, která všichni respektují.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Čím si vysvětlujete místy hysterické reakce na váš článek v Právu, které vyvrcholily výrokem poslankyně ODS Jany Černochové, jenž obvinila Lubomíra Zaorálka, že se chová jako nacista?Chci zdůraznit, že jsme nenapsali nic jiného, než co obsahuje schválená Koncepce zahraniční politiky ČR. V demokracii bychom měli být schopni vést věcnou diskusi o otázkách, na které existují odlišné pohledy.

Kupodivu se Izrael neurazil, naopak čerstvý ministr zahraničí Gabi Aškenazi vám přislíbil návštěvu Prahy. Přátelské vztahy tedy nebyly narušeny?S izraelským ministrem zahraničí jsem měl velmi příjemný telefonát. Kromě toho, že jsem ho pozval do Prahy, jsme přivítali všestranný rozvoj vzájemných vztahů. V oblasti ekonomiky, vědy a inovací je pro nás Izrael na Blízkém východě klíčovým partnerem. Hovořili jsme ale také o zmíněném mírovém plánu, který che izraelská strana nadále konzultovat, přistupuje k tomu zodpovědně, což mi pan minstr Aškenazy potvrdil. My jsme připraveni s izraelskou stranou tuto diplomatickou diskusi vést. Naše výborné vztahy upevnil i pondělní telefonát premiéra Babiše s jeho izraelským protějškem Benjaminem Netanjahuem.
Nevím, zda to dolehlo na Pražský hrad, neboť prezident Miloš Zeman byl vaším stanoviskem velmi rozhořčen a žádal vaši hlavu. Mluvil jste s ním po zveřejnění prohlášení pod názvem „Co bude s Palestinci a izraelskou demokracií“?Ne, ale já se snažím udržovat dobré vztahy se všemi partnery, kteří se podílejí na formování české zahraniční politiky, ať je to Kancelář prezidenta republiky nebo parlamentní zahraniční výbory. Budu rád, když budou pokračovat pravidelné schůzky ústavních činitelů, kde jsme se na důležitých věcech vždy domluvili.
Nevypadá to tak, jak dokazuje rozhodnutí Miloše Vystrčila letět na Tchaj-wan nebo právě vaše stanovisko, jež prezident vnímá jako porušení principů spolupráce s Izraelem. Slíbil jste předsedovi ČSSD Janu Hamáčkovi, že článek v Právu nakonec nevyjde?S panem předsedou jsem o načasování hovořil. Byl jsem připraven jeho vydání posunout nebo ho stáhnout. Na tom jsme se dohodli s ostatními dvěma autory. Článek nicméně v sobotním Právu vyšel.
Proti vaší vůli?Redakce nás neinformovala o termínu jeho vydání.
Kdyby to bylo na vás, článek by 23. května nevyšel?Byl jsem připraven jej posunout nebo stáhnout. Pro mě je důležité hledat u klíčových politických témat konsenzus napříč politickým spektrem a chci se do všech debat aktivně zapojit i ve sněmovně. Je žádoucí, abychom měli vyjasněné pozice a věděli, čeho chceme dosáhnout.
K tomu ale nejste v příliš komfortní pozici. Kromě tlaku z Hradu tu je i seznam předsedy KSČM Vojtěcha Filipa. Na něm jsou návrhy vládních zákonů, které prý nepodpoří, pokud zůstanete ministrem zahraničí. To je pro menšinovou vládu, tolerovanou komunisty, jasný vzkaz. Jak s ním naložíte?Pro mě je nejdůležitější podpora sociální demokracie, kterou mi pan předseda Hamáček vyjádřil. Velmi dobře komunikujeme i panem premiérem Babišem, s nímž jsme toto téma neřešili. Zároveň je třeba zdůraznit, že tolerance KSČM byla jasně definována a netýká se zahraniční politiky, kde se s komunisty rozcházíme. Naší prioritou je aktivní členství v NATO a EU, názor KSČM je zcela odlišný.

Problém je, že teď nepůjde o zahraniční politiku, ale o podporu rozpočtu na příští rok nebo o životně důležité ekonomické a sociální zákony.Vyjádření předsedy komunistů je třeba vnímat v kontextu podzimního sjezdu KSČM. Pan Filip si přeje funkci předsedy obhájit a komunisté chtějí uspět v krajských volbách, takže do značné míry jde o poselství jejich voličům a straníkům.
Damoklův meč odvolání nad svou hlavou tedy nevnímáte?Věřím, že dělám práci, kvůli níž mě ČSSD do vlády vyslala, naplňuji její programové prohlášení a prosazuji zájmy ČR.
Prezident Zeman v rozhovoru pro MfD uvedl, že by dal přednost jinému kandidátovi, neboť vy jste porušil jemu daný slib, že přerušíte kontakt s bývalým europoslancem Miroslavem Pochem. Právě ze schůzky s ním jste prý jel onu osudnou noc, kdy zemřel řidič taxíku, v němž jste seděl. Co jste tam pod pláštěm tmy řešili?Noční schůzka, o níž hovoříte, nebyla s mým poradcem Miroslavem Pochem.
Takže prezident má špatné informace?Nevím, z čeho vychází. Pan Poche je jedním z mých poradců, a českou diplomacii rozhodně neovlivňuje jeden poradce.
Vylučujete, že by měl Miroslav Poche klíčový vliv na zahraniční politiku ČR?Přesně tak.
Aby toho nebylo málo, musíte řešit i dozvuky ricinové aféry, která skončila blamáží. Neexistoval žádný špion s úkolem zabíjet, kufřík ani ricin. Jak je možné, že jsme na tuhle ruskou hru naskočili?Nesouhlasím s tím, že by šlo o blamáž z naší strany. Česká republika musela reagovat na situaci, kterou vytvořili dva pracovníci ruské ambasády tím, že vtáhli naše bezpečnostní složky na základě smyšlené informace do vyšetřování kauzy, která neexistovala.
Neměly zpravodajské služby odhalit, že to je bouda?Nemohu komentovat detaily vyšetřování, protože jde o utajované informace. Představte si ale, že někdo zavolá, že je ve škole bomba. Policie musí reagovat na možné riziko. A pokud se zjistí, kdo má planý poplach na svědomí, je potrestán. Spor dvou pracovníků ruské ambasády vytížil naše zpravodajské služby, protože vytvořil situaci, která představovala pro pražské komunální politiky riziko. To není v souladu s tím, jak by se měli diplomaté v hostitelské zemi chovat.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Souhlasím. Když je ale ve škole nahlášena bomba, planý poplach se vyřeší během pár hodin. BIS trvalo několik týdnů, než to odhalila, a po stejnou dobu měli primátor a dva starostové úplně zbytečně policejní ochranu. Tady bylo od počátku dost jasné, že jde o provokaci ruských zpravodajců. Nebo snad ne?Spoléhám na informace a vyšetřování našich tajných služeb, které patří k nejlepším v Evropě. My jsme jasně řekli, že takovéto věci se na našem území dít nemohou, a po zralé úvaze jsme přistoupili k vyhoštění dvou pracovníků ruské ambasády i s vědomím, že může následovat reciproční reakce ruské strany. Vyhošťování diplomatů je velmi výjimečný krok. Bohužel chování těchto dvou osob vytvořilo v našich vztazích další problém ve chvíli, kdy se snažíme s ruskou stranou zahájit konzultace podle smlouvy o přátelství z roku 1993.
Ještě nezačaly?Vedeme diskusi, na jaké úrovni by se měly konzultace odehrát a jaký obsah by měly mít. Rozhodně odmítám, že bychom to z naší strany brzdili. Chceme vést symetrické jednání o řadě témat, která v našich vztazích vnímáme jako citlivá nebo problematická.
Je vůbec reálná naděje dobrat se uspokojivého výsledku?Věřím, že ano, pokud obě strany budou mít zájem.
Česká ho má?Máme zájem o konstruktivní a korektní vztahy s Ruskou federací. Například v ekonomické spolupráci vzájemný potenciál není naplňován a doposud jsme nedosáhli vzájemné obchodní výměny z roku 2014.
Nastolíte i téma naddimenzovanosti ruské ambasády v Praze?To asi není jádro nadcházejících konzultací. Máme řadu jiných témat. Vnímám ovšem diskusi ve sněmovně a Senátu, kde se tato otázka často zvedá. Vzhledem k velikosti ČR není počet ruských diplomatů na ambasádě v Praze až tak vysoký.
Pokud tedy tvoří jen menšinu osazenstva, proč ti, kteří mají diplomatické krytí, ale nediplomatické úkoly, v Praze zůstávají?To je otázka, kterou jsme nevyřešili za posledních třicet let. Často to kritizují tytéž strany, které to mohly dotáhnout do konce v době, kdy nesly odpovědnost za českou zahraniční politiku. My bychom měli vycházet z toho, kým jsme a čeho jsme součástí. Členství v NATO a EU nám dává vysokou míru bezpečnosti a jistoty i ve vztahu k asertivním partnerům, jako je Ruská federace. Nemyslím, že bychom měli trpět komplexem méněcennosti. Pojďme spíše hledat větší domácí konsenzus na sporná témata, protože řadu z nich jsme si nebyli schopni od revoluce vyjasnit. Debata se často ani nevedla. Sebevědomá zahraniční politika nemůže být hysterická.

Myslíte, že budeme od 1. července cestovat po celé Evropě bez omezení?Věřím, že ano. Před tý-dnem proběhlo jednání ministrů vnitra členských zemí Evropské unie, kteří se shodli, že do 1. července zůstanou zavřené vnější unijní hranice. Prioritou je otevření vnitřních hranic. ČR ale přijala zásadu, že bude reagovat na epidemiologický vývoj i v rámci zemí EU. Víme, že jediné Švédsko zatím nevykazuje data, která umožňují vrátit se k cestování bez jakýchkoli omezení. Byl bych rád, kdyby se Schengen k 1. červenci uvolnil, neboť volný pohyb osob je jednou ze základních hodnot EU. Většina z nás si až teď uvědomila, o co přicházíme, když tuto svobodu nemůžeme plně využívat.
Bude pro turisty z červených a oranžových zemí vládního semaforu i po tomto datu platit povinnost negativního testu na covid-19 nebo karanténa?My jsme oproti plánovanému termínu urychlili otevírání hranic s našimi sousedy k 15. červnu i proto, abychom umožnili návrat turistů ze Slovenska, Rakouska či Německa. Jsou to významní klienti a naší prioritou bylo přitáhnout zpět zahraniční návštěvníky, aby tu mohli utrácet peníze. Pro vládní semafor platí, že ho budeme jednou týdně aktualizovat s ohledem na vývoj epidemiologické situace v dané zemi. Příští pondělí budeme řešit, jak bude vypadat mapa k 22. červnu, protože země jako Itálie či Malta v posledních dnech vykazují výrazný pokles nových případů a klíčový koeficient se pro řadu zemí zlepšil. Pokud rizika pominou, budeme chtít umožnit co největšímu počtu obyvatel cizích zemí návštěvu ČR.
Kdo je Tomáš Petříček?• Narodil se 27. září 1981 v Rokycanech.• Vystudoval mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. Obhájil zde disertační práci na téma Perspektivy energetické bezpečnosti EU.• Od mládí se angažuje v ČSSD, v roce 2006 se stal vedoucím jejího zahraničního oddělení, v březnu 2019 byl zvolen jejím místopředsedou.• V letech 2007 2009 byl asistentem europoslance Libora Roučka, v letech 2014 17 působil ve stejné pozici u Miroslava Pocheho.• Byl náměstkem ministryně práce a sociálních věcí Michaely Marksové a od léta 2018 na ministerstvu zahraničí u Jana Hamáčka.• Dne 18. září 2018 ho prezident Miloš Zeman jmenoval ministrem zahraničí ve druhé vládě Andreje Babiše.

URL| https://znojemsky.denik.cz/zpravy-z-ceska/rozhovor-petricek-kauza-ricin-tchaj-wan-cina-20200612.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
znojemsky.denik.cz *(Zprávy z Česka)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Předčasné volby, kauzy hnutí ANO i budoucnost opozice. Ředitel STEMu Buchtík promluvil pro EZ

13.6.2020 eurozpravy.cz str. 00
EuroZprávy.cz

ROZHOVOR - Není to pro něj žádná novinka, která by jej zaskočila. Ředitel agentury STEM Martin Buchtík si i po čtvrteční zprávě, podle níž premiér Andrej Babiš má údajně plánovat předčasné volby, jak uvedla redakce Neovlivní.cz, zachoval nadhled a chladnou hlavu. „Je to jedna z informací, která v kuloárech běží už nějakou dobu. Když to vezmeme realisticky, na předčasné volby je potřeba 120 hlasů. To znamená, že kromě hlasů hnutí ANO je k tomuto cíli nutné získat ještě dvě až tři další strany. V současném rozložení sil je to velmi nepravděpodobné," říká pro EuroZprávy.cz sociolog a analytik Buchtík, který se v obsáhlém rozhovoru mimo jiné vyjádřil i k případnému spojení pravicových stran před parlamentními volbami v roce 2021. „Je to téměř nerealizovatelné, když pominu složité debaty o tom, kdo a na jaké pozici by byl na kandidátkách, pak je tu zásadní problém. A to, kdo by eventuální koalici financoval, odkud by ty peníze šly," není jasno Martinu Buchtíkovi.

doporučujeme

Z nedávného předvolebního průzkumu, který provedla právě agentura STEM na rozhraní května a června, nevyvozuje její ředitel Martin Buchtík žádné finální závěry. Podle absolventa doktorského studia na **Fakultě sociálních věd** na Univerzitě Karlově se zaměřením na metodologii sociologického výzkumu je zcela logické, že vládní strany v době koronavirové krize posílily. Hnutí ANO se vyhřívá na prvním místě s 33,7 procenty, ČSSD má 8,9 procent a poskočila až na čtvrté místo. „Když se podíváme na Evropu, tak všude vládnoucí strany s premiérem a koaličními partnery si po koronavirové pandemii polepšily. To je prostě určitý trend. V Německu dokonce uskupení CDU, CSU a SPD povyrostlo až o 12 procent. Vládní politici jsou totiž během krize vidět několikrát za den v televizi, pomáhají a řeší s lidmi jejich normální starosti, což by jindy nedělali," vysvětluje pro EuroZprávy.cz narůstající popularitu Buchtík.

Současné problémy hnutí ANO, které řeší údajný korupční skandál v Brně s názvem Stoka či nestandardní chování hejtmanky Středočeského kraje Jaroslavy Jermanové Pokorné, jejíž úřad kvůli kritice záchranářky Veroniky Brožové na nedostatek zdravotních prostředků v době pandemie podal trestní oznámení, se podle sociologa do nynějšího průzkumu nepromítly a nepředpokládá, že by ovlivnily i další výzkum. „Musíme si uvědomit, že to jsou události, které se týkají jen určité oblasti, respektive jde o problémy v daném regionu. Ostatní lidi v republice to příliš nezajímá, někteří o těchto problémech vůbec ani neví," tvrdí expert, který v minulosti mimo jiné řídil CVVM (Centrum pro výzkum veřejného mínění) a tým sociálního a politického výzkumu v MEDIANu.

Babišovu hnutí neškodí ani problémy týkající se premiérova případného střetu zájmu či údajného podvodu při zneužití čerpání evropských dotací na Čapí hnízdo. „Jsou to složité kauzy, v níž se normální člověk nevyzná. A tak, pokud jste příznivcem opozice, posloucháte či přejímáte jejich názory, máte jasno, že je vinen, v případě, že fandíte a volíte hnutí ANO, pak se ztotožňujete s vysvětlením pana premiéra či jeho kolegů a jste přesvědčeni, že nic protiprávního neprovedl. Tyto věci nemají na volební preference zas až tak velký vliv," je přesvědčený analytik, který v posledních deseti letech realizoval řadu výzkumů a sociologických studií spojených zejména s kvalitou života, životním stylem a formováním veřejného mínění.

Buchtík je zvědavý, zda spolek Milion chvilek pro demokracii vstoupí do politiky jako samostatné uskupení. Na úterním protestu totiž šéf spolku Mikuláš Minář naznačil, že mu s opozicí, která se nedokáže spojit, už pomalu dochází trpělivost. „Osobně si myslím, že ani vedení Milionu chvilek pro demokracii nemá vnitřně jasno, co do budoucnosti udělají. Je ale možné, že pokud se platforma přerodí ve stranu, pak může dojít k dalšímu tříštění."

Rezervovaně se staví i ke kritice, podle níž nemá opozice ve svém čele charismatickou osobnost, jakou byli bývalí předsedové ODS Václav Klaus či Mirek Topolánek. „Ale ani on, který je mimo jiné kontroverzní osobností, po svém zvolení nebyl klasickým lídrem. Víte, ono říkat, že dříve byla tráva zelenější než nyní, je směšné. Do role šéfa prostě musíte dozrát. A stát se jím není lehké. Mnozí ani o to nestojí, přijdete o veškerý soukromý život, jste pod drobnohledem médií i veřejnosti, ten tlak je obrovský. Přesto jsou zde určití politici, kteří by se této role mohli zhostit," konstatuje ředitel neziskové agentury STEM.

KAŽDÁ KRIZE VYNESE VLÁDNÍ KOALICI NA VÝSLUNNÍ

Pane řediteli a doktore Buchtíku, média i veřejnost ve čtvrtek překvapila zpráva, podle níž má premiér Andrej Babiš plánovat předčasné volby, jak uvedla redakce Neovlivní.cz. Lidi z hnutí ANO, kteří chtějí zůstat v anonymitě, údajně tvrdí, že Babiš si uvědomuje, že hnutí se na příznivé vlně nemusí vézt věčně, proto by volby uvítal na podzim, neboť začátkem příštího roku se předpokládá velká ekonomická krize s nezaměstnaností,

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

která by hnutí mohla odčerpat dost hlasů a v parlamentních volbách v roce 2021 by výsledek nemusel být tak slavný. Jaká je na to váš názor?
Je to jedna z informací, která v kuloárech běží už nějakou dobu. Ale takových „zaručených“ zpráv slyším několik do roka a jen málokdy dojdou naplnění. Když to vezmeme realisticky, na předčasné volby je potřeba 120 hlasů. To znamená, že kromě hlasů hnutí ANO, které disponuje 78 mandáty, je k tomuto cíli nutné získat ještě dvě až tři další strany. V současném rozložení sil je to velmi nepravděpodobné.
Čím si vysvětlujete, že hnutí ANO navyšuje v předvolebních preferencích svůj náskok, jak uzkazuje průzkum, který vaše společnost STEM nyní provedla?
Je zcela logické, že vládní strany v době koronavirové krize posílily. Když se podíváme na Evropu, tak všude vládnoucí strany s premiérem a koaličními partnery si po koronavirové pandemii polepšily. To je prostě určitý trend. V Německu dokonce uskupení CDU, CSU a SPD povyrostlo až o 12 procent. Vládní politici jsou totiž během krize vidět několikrát za den v televizi, pomáhají a řeší s lidimi jejich normální starosti, což by jindy nedělali. Když se vrátíme do České republiky, pak vládnoucí strany si polepšovaly při každé krizi a nešlo jen o povodně v letech 2002 či 2013. Stačí si vzpomenout na plynovou krizi z roku 2009, kdy vázly dodávky z Ruska. Tehdy na této situaci vydělala vládnoucí ODS.
Zajímavé je, že si polepšila i ČSSD. Tady se asi potvrzují slova předsedy ODS Petra Fialy, který tvrdí, že pokud vláda během jakékoli krize nechodí hrát golf a nějakým způsobem ji řeší, pak zákonitě musí posílit.
Větší poluparitě ČSSD bezesporu pomohl ministr vnitra Jan Hamáček. A to tím, že se během koronavirové krize stal šéfem Ústředního krizového štábu vlády České republiky. Díky této funkci pravidelně vystupoval na tiskových konferencích kabinetu, kam jeden čas premiér Babiš vůbec nechodil. Hamáček a vlastně ČSSD tak byla denně na očích, vyhřívala se v záři reflektorů. Některé lidi třeba upoutal i jeho červený svetr, který ho během pandemie proslavil.
Jak váš průzkum probíhal? Myslím, které respondenty a kolik jste jich oslovili, jaký vzorek, v jakém regionu a podobně?
Metodika je mezinárodně shodná. Respondenti představují reprezentativní vzorek české populace ve věku od 15 let, který čítá řádově 1000 dotázaných, nyní jsme oslovili přesně 1086, a který z hlediska pohlaví, věku, nejvyššího stupně dokončeného vzdělání, velikosti místa bydliště a kraje odpovídá složení české populace od 15 let, které vyplývá z průběžně aktualizovaných výsledků Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011, jež poskytuje Český statistický úřad. K dispozici tak například máme i údaje o občanech, kteří doposud ještě nemohli volit. Výzkum je také závislý na velikosti měst. Z Prahy je to 12 procent, z nejmenšího Karlovarského kraje jsou to tři procenta. Je to vlastně takový otisk národa.
Hnutí ANO má nyní řadu potíží. Začnu brněnskou kauzou, kterou Policie ČR pojmenovala Stoka. Hnutí vstupovalo do politiky jako spolek, jemuž je korupce cizí a hodlá s ní bojovat. Nyní se však toto prohlášení ocitá v jiném světle. Bývalý primátor Brna i místopředseda hnutí Petr Vokřál z hnutí vystoupil s tím, že některé brněnské buňky jsou napojeny na podsvětí a vzdal se i kandidatury na hejtmana. Ustojí podle vás u voličů hnutí tento skandál? Připomínám, že například bývalý radní části Brno-střed Jiří Švachula je už rok a čtvrt ve vazbě.
Musíme si uvědomit, že to je událost, která se týká jen určité oblasti, respektive jde o problémy v daném regionu. Ostatní lidi v republice to příliš nezajímá, někteří o těchto problémech ani neví. Událost, kterou policie pojmenovala jako Stoka, se dotýká Brna a okolí. Tam to může mít za následek nějaký odliv hlasů u hnutí ANO, ale celorepublikově se to neprojeví. Ano, Petr Vokřál byl ve městě jako primátor velice populární a oblíbený. Jenže lidská paměť je krátká a za chvíli si na něj mnozí už ani nevzpomenou. Podívejte se třeba na pány Stropnického, Pelikána či Zlatušku. Také oni byli známí a veřejnost je přijímala víceméně kladně a nyní si na ně málokdo vzpomene. Přišly a přijdou totiž další věci, které převálcují minulé zážitky. Proto ani vystoupení Petra Vokřála z hnutí nebude mít zásadní vliv na volební výsledek ANO a hnutí kauzu Stoka přežije.
PREMÉR MŮŽE V OBCÍCH SVOJI POZICI JEŠTĚ VYLEPŠIT
Určitou patálii lídru volebních preferencí „vyrobila“ i hejtmanka Středočeského kraje Jaroslava Pokorná Jermanová, která za své počínaní ohledně trestního oznámení, které se týkalo kritiky nedostatku ochranných prstředků v době pandemie, sklidila kritiku i od premiéra a šéfa hnutí Andeje Babiše. Paní hejtmanka nejdříve tvrdila, že trestní oznámení, které nakonec policisté odložili, je od kraje adresováné na lokální zpravodajský web Náš region, respektive jeho vydavatleství A 11 s.r.o., které přetisklo prohlášení záchranářky Veroniky Brožové. Později se ukázalo, že Jermanová jej podala i na samotnou zdravotnici, ačkoli nedávno říkala, že klidně na její podporu podepíše petici, kterou inicializovali Piráti. Nemůže tato kauza některé voliče ANO zviklat?
Také zde mohu odpovědět podobně jako v předchozím dotazu. Tato kauza rovněž nic výrazného nezmění. Posílí jen přesvědčení voličů, kteří nesouhlasí s hnutím ANO a utvrdí je, že s nimi nikdy nebudou sympatizovat, stejně jako s Andrejem Babišem, který je velice polarizujícím politikem. Možná ANO zváží, zda paní hejtmanku nasadí znovu na kadidátku do blížících se voleb do krajských zastupitelstev. Tam hrozí, že opozice by si z této věci mohla udělat jakési PR anebo by mohla vzniknout i nějaká koalice, která by předvolební boj postavila hlavně na tom, aby lidé nevolili tuto osobu. Opozice by tak měla jasnou předvolební motivaci.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Naznačujete tedy, že hejtmanka Pokorná Jermanová nebude na kandidátce?
To v žádném případě! Nic takového netvrdím. Skutečnost, že premiér Babiš veřejně kritizuje politiky, ještě neznamená, že by je hned odvolával anebo na ně okamžitě zanevřel. Ale jasné, že nějak se k této nastalé situaci musí hnutí ANO postavit.
Problémem se může jevit i vládní návrh, podle něhož se obce a kraje mají ze svého rozpočtu podílet z jedné třetiny na kompenzačním bonusu pro živnostníky ohledně koronavirové pandemie. Přiškrcení obecního rozpočtu se ale dotkne i lidí, kteří se normálně o politiku nezajímají, protože rozhodnutí přinese například zastavení hřišť pro děti, rekonstrukci škol a školek. Nemůže to pro hnutí ANO znamenat případné mínus, a to zvláště v letošních podzimních volbách do krajských zastupitelstev? Navíc mnozí starostové nevěří, že vláda dodrží slib a peníze vrátí.
Tady bych si dovolil oponovat. Tím, že stát navrhuje 1200 Kč za každého obyvatele v obci, což je o ještě o 200 Kč více (Senát nyní navrhuje rovněž 1200 Kč - pozn. red.) , než původně v květnu navrhoval Senát, pak se domnívám, že si hnutí ANO v této záležitosti může u mnohých svoji pozici vylepšit, včetně premiéra. Navíc vrácení je formulováno přesně, nejedná se, že by obce žádaly o složité dotace, které by náročně vyplňovaly a řešily by, zda na ně vůbec dosáhnou a podobně. Lidé to mohou brát jako velkorysou odměnu ze strany Andreje Babiše a jeho hnutí. A pak je tu další věc. Řada obcí má nějaké úspory a některým obyvatelům se nelíbí, že leží ladem na účtech a lidé z nich nemají žádný užitek. Tím, že nyní vedení obcí musí na ně sáhnout a pomohou tak místním živnostníkům, kteří z toho budou mít profit, a podpoří i aktivity pro místní, způsobí vzájemnou spokojenost i pocit, že se něco děje.
Zatím je ale vše v rovině návrhů a peníze obce ještě neobdržely. Nemáte obavy, aby to nakonec neskončilo jako s odměnami pro mediky, které jim slíbil ministr zdravotnictví Adam Vojtěch za enormní úsilí během pandemie? Jen připomenu, že se nyní bonus zase odsouvá a šéf rezortu tvrdí, že jej asi vyplatí až půl roku po odeznění pandemie.
Opravdu se domnívám, že obce prostředky dostanou. Co se týká Adama Vojtěcha, tak tam se to ještě musí vyřešit a myslím si, že se o to bude i Andrej Babiš zajímat. Kritici mohou premiéra vnímat jakkoli, ale jedno se mu nedá upřít, a to, že je nesmírně pracovitý.
NA SLIBOVANÉ ROUŠKY V KASTLÍCÍCH LIDÉ ZAPOMENOU
To nedovedu posoudit, ovšem řadu slibů už nedodržel, a to je holý fakt. Už se totiž pomalu zapomíná na premiérův výrok při začátku krize, že pokud někdo nemá ochranné prostředky, tak mu je osobně hned doveze anebo roušky občanům nechá dodat do schránek, kde je nikdo nenašel...
Opět musím zmínit, že lidská paměť je krátká. Správně jste řekl, že na tuto věc se už zapomíná. Pokud má někdo velký odpor k Andreji Babišovi anebo je analytik, pak si to bude pamatovat dost dlouho, ale normální člověk už o tom neví, zvláště jeho příznivci. Ti vám řeknou, že doba při počátku infekce byla vyhrocená, nikdo netušil, co přijde. Fanoušci hnutí ANO vám spíše připomenou, že vláda nakonec ochranné pomůcky, které zpočátku nebyly, sehnala a situaci tak stabilizovala.
Jenže nešlo o žádnou humanitární pomoc, ale o obyčejný kšeft ze strany Číny a ještě se asijské zemi, které jsme v polovině února pomůcky zdarma věnovali, členové vlády na letišti klaněli jako normalizační soudruzi při Brežněvově příletu.
To už je ale jiná věc a jiná kapitola. Pro většinu lidí je hlavní, že stát nakonec vše sehnal a zabezpečil.
Dovolím si nesouhlasit, ale pojďme dál. V příznivých předvolebních preferencích hnutí ANO se ale může odrážet i skutečnost, že premiér Babiš si z koronavirové pandemie udělal vlastní PR, prezentuje se jako záchrance až spasitel národa a všechny úspěchy vydává za své. Na to vše mohou slyšet i lidé, kteří původně ANO volit nechtěli, co myslíte? Navíc je téměř denně v televizích.
Bylo by asi naivní si myslet či čekat, že by jeho PR tým této situace nevyužil, zvláště když premiér byl téměř denně v médiích. Co by se dalo v souvislosti s pandemií ministerskému předsedovi vytknout, je skutečnost, že když bylo jasné, že situaci nezvládne jednotlivec a vyvořil se tým odborníků kolem deseti až třiceti lidí, neměl se zajímat o zdravotní stav jednotlivých pacientů a komentovat ho. Tohle mu nepřísluší, měl dbát, aby fungoval systém jako takový. Zbytečně si starostí o jednotlivé lidi zahlcoval svoji kapacitu, což mu mohlo odvádět pozornost od závažnějších věcí.
Jak je pod vás možné, že s ministerským předsedou neotřese nic, a to ani případný střet zájmů, údajný podvod při zneužití čerpání evropských dotací na Čapí hnízdo, členství v bývalé KSČ i pravomocné rozhodnutí soudu, podle něhož se měl zaplést s StB anebo i fakt, že nepodpořil pražské komunální politiky, kteří díky svým protiruským aktivitám mají policejní ochranku?
Každá věc má své vysvětlení. Například fakt, že byl v KSČ už je polovině národa lhostejné a vůbec se tím nezabývá. Co se týče případného střetu zájmu či údajného zneužití dotací, pak je třeba si uvědomit, že jsou to tak složité kauzy, v níž se normální člověk nevyzná, přestože žalobci Čapí hnízdo stále řeší. A tak, pokud jste příznivcem opozice, posloucháte či přejímáte jejich názory, máte jasno, že je vinen. V případě, že fandíte a volíte hnutí ANO, pak se ztotožňujete s vysvětlením pana premiéra či jeho kolegů a jste přesvědčeni, že nic

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

protiprávního neprovedl. Tyto věci nemají na volební preference zas až tak velký vliv. Podívejte se, každý předchozí premiér měl nějaké problémy. Například kabinet Petra Nečase před sedmi lety padl po policejním zásahu ve Strakově akademii. Lidé si už zkrátka zvykli, že politiky provázejí určité patálie či skandály a vlastně jsou k těmto událostem svým způsobem už imunní. Proto není divu, ža ani Babišovy kauzy předvolební průzkumy zásadně neovlivní.

PRAVICE BĚHEM PANDEMIE DEBAKL NEUTRPĚLA

Musíme se v rozhovoru dotknout i opozice. Co říkáte na její počínání v době pandemie a jaké máte k jejímu vystupování největší výtky? Něco ale asi pravice dělá špatně, když oslabuje, včetně Pirátů i ODS.

Nabízí se otázka, zda opozice vůbec mohla něco dělat. Když koronavirus vypuknul, všichni byli vyděšení, protože nikdo tuto situaci nezažil a nemohl tušit, jak se pandemie bude dále vyvíjet. Pravice proto neměla vůbec žádný prostor v médiích, protože ten dostávali vládní politici a epidemiologové. Dost dobře si ani nedovedu představit, že by opozice v této době nějak útočila na koalici či vedla nějaký boj. V té době to ani nešlo. Na druhou stranu neřekl bych, že pravice během pandemii utrpěla nějaký debakl. Sice v posledním našem průzkumu lehce oslabila, ale pořád osciluje kolem svých výsledků, co měli před krizí.

Často se stranám kritizujícím vládní koalici vytýká, že mají slabý PR marketing, zatímco třeba hnutí ANO, které tuto oblast má dokonale propracovanou...

Máte pravdu, ale je nutné si uvědomit, a teď mně, prosím, neberte doslovně, když máte v hnutí ANO k dispozici na PR záležitosti osm lidí na plný pracovní úvazek a tři zaměstnance, jež se naplno věnují analytice a na druhé straně mají tyto věci na starosti externisté či dva asistenti poslanců, pak je to znát. Proto je ten rozdíl v komunikaci tak markantní. Osobně mám ale pocit, že širší veřejnost vnímá funkci PR týmů jako něco negativního, nebo že je zřízen proto, aby překrucoval pravdu. PR je velice důležitá, protože slouží k vysvětlení složitých věcí, vlastně je zjednodušuje. Vezměme si například špičkové vědce, kteří publikují v prestižních světových magazínech. Kdyby ale měli něco vysvětlit obyčejným občanům, nedovedou to a lidé je nepochopí. A právě v těchto momentech má nastoupit právě PR tým.

Předseda hnutí STAN Vít Rakušan vyzývá ke spojení stran demokratického bloku, aby se utvořila do parlamentních voleb koalice proti hnutí ANO. Má podle vás Rakušan, jehož hnutí by se podle vašeho průzkumu do Sněmovny nedostalo, šanci se svým návrhem uspět? Anebo se domníváte, že vyhraje ego jednotlivých předsedů a odmítnou se na tomto plánu podílet? Každopádně se něco musí stát, protože jinak jsou výsledky příštích voleb téměř jasné, co myslíte?

Při podzimních krajských volbách do zastupitelstev je možná nějaká spolukandidatura či spolupráce. Co se týče samotných parlamentních voleb jsem k nějakému propojení dost skeptický. Je to téměř nerealizovatelné, když pominu složité debaty o tom, kdo a na jaké pozici by byl na kandidátkách, pak je tu zásadní problém. A to, kdo by eventuální koalici financoval, odkud by ty peníze šly. Pak je také nutné, aby nastala řada shod, a to na úrovni osobností, úrovni voličů stran. Některým voličům se třeba nemusí líbit, že jejich strana se spojila s druhou, kterou nemusí, a nastane tak odklon. Jsou to složitá jednání, která nemusí vést ke zdárnému konci. Pominout nelze ani volební kvórum, pokud jdou dva subjekty do voleb, musejí přesáhnout desetiprocentní hranici. Zářným příkladem může být avizovaná spolupráce hnutí STAN s KDU-ČSL před minulými parlamentními volbami. Už téměř byli domluveni, nechali natočit spoty, když najednou KDU-ČSL cukla, neboť její voliči jsou takoví konzervativní až ortodoxní, a to zejména na Zlínsku a jižní Moravě. Hnutí STAN pak horko těžko lepilo nový program, aby se dostalo do Sněmovny. Případné spojování sil nevidím dobře, jak jsem řekl, je tam řada překážek, dokonce bych si troufl říci, že nepřekonatelných.

MILION CHVILEK NAPÍNÁ STAGNUJÍCÍ POLITICKOU SCÉNU

Původně ke spojení sil už dříve na letenských demonstracích vyzýval loni i šéf spolku Milion chvilek pro demokracii Mikuláš Minář. Na úterním protestu ale naznačil, že mu s pravicovými stranami už pomalu dochází trpělivost. Nevysílá tímto signál, že opravdu vážně uvažuje o vstupu do politiky?

Osobně si myslím, že ani vedení Milionu chvilek pro demokracii nemá vnitřně jasno, co do budoucnosti udělají. Je ale možné, že pokud se platforma přerodí ve stranu, pak může dojít k dalšímu tříštění. Jejich výhodou je, že mají řadu podporovatelů a když někoho oficiálně podpoří, pak daná strana na tom vydělá. Rovněž spolek disponuje množstvím dobrovolníků, které mohou určité straně v předvolební kampani poskytnout.

Ovšem kdyby do ní Milion chvilek pro demokracii přece jen vstoupil, asi by to přineslo nejen vámi zmíněné tříštění pravice, ale spolek by mohl získat třeba jen osm procent a tím by hnutí ANO vůbec neohrozil a navíc by třeba převzal voliče TOP 09 či zmíněného STAN, tato uskupení by se v současnosti před pětiprocentní hranici nepřehoupla. A tak hrozí, že by spolek opravdu demokratické strany oslabil. Je to tedy dobrý nápad, aby „Minářovci“ šli do politky?

To je složitá otázka. Řadě lidí totiž vadí stagnující politická scéna a volá po novém spolku, který by osvěžil ovzduší a poukazují, že opozice je bezzubá a není tedy koho volit a je nutné nějaké oživení. Jiní zase tvrdí, že je to nesmysl, protože nové spojení by jen tříštilo síly. Teď je také důležité, zda by Milion chvilek pro demokracii vznikl hned anebo by vsadil na dlouhodobější etablování a směřoval by až k dalším parlamentním volbám, nikoli

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

těm nadcházejícím. Když se pozastavíme už u několikrát zmíněného tříštění sil, opravdu hrozí, že může vzniknout situace jako u loňských jarních voleb do Evropského parlamentu, kdy určitá uskupení, jež neuspěla, odsála hlasy tradičním stranám.
Předseda ODS Petr Fiala je ale stále skálopevně přesvědčený, že vyhraje volby a stane se premiérem. Při pohledu na předvolební výsledky to zní jako sci-fi. Nezdá se to tak i vám?
Stejnou rétoriku užívá nejen Petr Fiala, ale i předseda Pirátů Ivan Bartoš. A je opravdu nutné, aby tak vystupovali. Jejich povinností je dávat pozitivní naději i šanci svým voličům. Vysílají tím tak jasný signál, že my jsme připraveni vzít na sebe zodpovědnost a ničeho se nebojíme, jsme sebevědomí. Kdyby vystupovali či působili rezignovaně, až poraženecky, hrozilo by, že by dopadli jako při slovenských volbách liberální koalice Progresívne Slovensko (jeho spoluzakladatelkou byla současná prezidentka Slovenska Zuzana Čaputová – pozn. red) a Spolu či jako samostatně vystupující strana Za ľudí exprezidenta Andreje Kisky, která nikterak nezazářila. Jejich lídři byli v předvolebních kláních zakřiknutí, nevýrazní, nepůsobili sebevědomě a rázně, za což zaplatili. Progresivní Slovensko a Spolu dostali jen 6,96 procent hlasů, přičemž na vstup do parlamentu subjekty potřebovaly alespoň sedm procent. No a podívejte se na Hnutie Obyčajní Ľudia a nezávislé osobnosti (OĽANO) a jeho šéfa Igora Matoviče. Od začátku kampaně byl pro lidi autentický, oplýval sebevědomím a lidem jasně říkal, co udělá, pokud vyhraje. Když se tedy vrátím k pánům Filaovi a Bartošovi, lze říci, že jdou stejnou cestou.
Přesto mně přijde, že opozici chybí skutečná charismatická osobnost, jako byli třeba bývalí předsedové ODS Václav Klaus či Mirek Topolánek, která by se Babišovi tvrdě a nekompromisně postavila. Je podle Vás někdo, kdo by se této role za pravici vůbec dovedl zhostit?
Ale ani Topolánek, který je mimo jiné kontroverzní osobností, po svém zvolení nebyl klasickým lídrem. Víte, ono říkat, že dříve byla tráva zelenější než nyní, je směšné. Do role šéfa prostě musíte dozrát. A stát se jím není lehké. Mnozí ani o to nestojí, přijdete o veškerý soukromý život, jste pod drobnohledem médií i veřejnosti, ten tlak je obrovský. Mnoho akademiků, kteří nakoukli do politiky, zažili šok. Když jednali na akademické půdě s novináři, pochvalovali si jejich přístup, který byl takřka přátelský. Když najednou ale přišli do vrcholné politiky, žurnalisté je začali kritizovat a kamarádství vymizelo. Navíc v září reflektorů se neustále museli hlídat, aby neřekli něco špatného, to je vysilující. Přesto jsou zde určití politici, kteří by se role lídra celé opozice mohli zhostit.

URL| https://eurozpravy.cz/domaci/politika/predcasne-volby-kauzy-hnuti-ano-i-budoucnost-opozice-reditel-stemu-buchtik-promluvil-pro-ez.3da85632/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
eurozpravy.cz

---

next

14.6.2020 vedavyzkum.cz str. 00

Podle nového výzkumu Psychologického ústavu AV ČR mají vedoucí kateder a týmů ve STEM i SSH oblasti podobně pragmatický postoj k systému hodnocení a financování vědy a uplatňují obdobnou manažerskou logiku výkonu a odměny. Mají však diametrálně odlišné podmínky pro její uplatňování.

Server Vědavýzkum.cz nedávno upozornil na studii Julie Rowlands a Susan Wright, která poukazuje na odlišný vliv systému hodnocení vědy na chování vědců v oblasti přírodních a humanitních věd. Nový výzkum
Psychologického ústavu AV ČR přináší doplňující úhel pohledu na tuto problematiku. Ve studii akademického leadershipu tým vedený Kateřinou Machovcovou analyzoval postoje vedoucích pracovníků a pracovnic v SSH a STEM oblasti k systému hodnocení a financování VaV a způsoby, kterými se tyto postoje promítají do konkrétních manažerských strategií.
Rowlands a Wright ve své studii porovnávající přírodovědné a sociálně-vědní pracoviště poukázaly na to, že lidé na přírodovědném pracovišti si mohou dovolit ignorovat bibliografické hodnocení pracovišť, neboť jeho kritéria automaticky splňují a nemusejí se proto obávat o budoucnost pracoviště. Autorky také ukázaly, že začínající generace vědců je vůči systému hodnocení citlivější a více mu přizpůsobuje svou vlastní badatelskou činnost než seniornější generace, neboť bibliografické hodnocení vnímá jako „logický“ směnný obchod. Více

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

publikací v CV znamená větší šanci získat pracovní místo, protože představují pro potenciálního zaměstnavatele příslib, že žadatel/ka zajistí úspěch v hodnocení, a tedy i finanční zisk pro pracoviště.

Česká studie se zaměřila na postoje vedoucích kateder. Ti jsou sice typicky akademicky seniorní, ale nemohou si dovolit systém hodnocení zcela ignorovat. Nejen, že v čele svých pracovišť nastavují určitý standard, ale (ne)úspěch v systému hodnocení ovlivňuje významně fungování katedry a její postavení v rámci instituce. Studie naznačuje, že vedoucí v oblasti SSH i STEM shodně vnímají systém hodnocení a financování vědy jako v zásadě potřebný. I když mohou být k určitým aspektům systému kritičtí, celkově vnímají změny, které nový systém hodnocení přinesl, pozitivně. Důvodem je jejich přesvědčení, že hodnocení vytváří žádoucí tlak na větší profesionalizaci, produktivitu a kvalitu VaV v Česku. Akademičtí leadeři se silně identifikují s myšlenkou meritokracie a věří, že úspěchy v rámci systému hodnocení, tedy v té době v tzv. kafemlejnku (pozn. studie byla realizována v období příprav Metodiky17+ tedy primárně reflektuje ještě dřívější nastavení metodik hodnocení), a grantových soutěžích, mohou – pokud jsou správně pojaté – představovat znaky dobré vědy. Totiž, že dobrá věda se férově přetavuje do větších finančních prostředků. Kvalita výzkumu a jeho ekonomická hodnota tak jdou ruku v ruce. Problematicky samozřejmě vnímají účelné podbízení se „honu na body“, např. produkcí většího počtu méně kvalitních publikací oproti snaze uspět v mezinárodně uznávaných impaktovaných časopisech.

Za klíčový motivační nástroj pro jednotlivce potom vedoucí v dané studii považují finanční odměny za výsledky, které oceňuje systém hodnocení. Peníze přitom nejsou vnímány jako hlavní motivátor. Tím má být vnitřní motivace akademiků, kterou vnímají jako samozřejmost. Finanční odměny tak mají být pobídkami k vyššímu výkonu a vyjádřením spokojenosti s prací jednotlivce, jak naznačuje tento výrok vedoucí sociálněvědní katedry: „Lidé, kteří plní [kritéria hodnocení], to vědí, protože dostávají hezké odměny. Funguje to. Jsou spokojení, což je pro mě velmi podstatné.“

Zajímavé je, že tento postoj sdílí vedoucí napříč institucemi a obory, tedy i v případech, kdy mají velmi omezený rozpočet a jsou schopni zajistit jen nejnižší možnou finanční odměnu, která neodráží reálnou snahu a výsledky jejich podřízených. To je typicky příklad pracovišť v oblasti SSH a těch, které se více zaměřují na výuku než na výzkum. Tyto nerovnosti v možnosti promítnout výsledky práce akademiků do jejich finanční odměny poukazují na limity přijímané logiky výkon-odměna.

Tato logika některé aktivity nezbytné pro chod pracoviště nijak nezohledňuje, zejména práci se studenty, a opomíjí, že některé obory a pracoviště mají více prostředků než jiné například i proto, že existuje velký nepoměr v možnosti získávat finanční prostředky za a na aplikaci výzkumu. Ve STEM oblasti jsou běžné spolupráce s firmami, tedy subjekty, které přinášejí finance do rozpočtu vědeckých pracovišť. V SSH oblasti využívají výzkumné aplikace častěji nekomerční subjekty, veřejné školy, úřady či neziskové organizace, které za využití zmíněných aplikací neplatí či platí omezeně, což však nevypovídá o jejich společenském významu.

Je přitom třeba zdůraznit, že relativně pozitivní vztah k systému hodnocení je v českém kontextu ovlivněn porovnáváním současného stavu s (post)komunistickou minulostí a následnou praxí „příliš velké akademické svobody“, jak se vyjádřil jeden vedoucí upozorňující na absenci respektování jakýchkoli pravidel a spolupráce. To poněkud znesnadňuje srovnání s postoji k hodnocení v západních zemích a nejspíš způsobuje také pragmatické přijetí logiky hodnocení u osob ze SSH oblasti. K tomuto přijetí dochází i přesto, že stávající systém hodnocení byl ušit na míru přírodovědným oborům (a z nich zejména bio- a chemickým vědám), a pro organizaci vědecké produkce v SSH není zcela vyhovující. Rowlands a Wright přičítají malou rezistenci vůči systému hodnocení ve vědecké komunitě navzdory jeho všeobecné neoblíbenosti tomu, že si výzkumníci příliš neuvědomují jeho vliv na jejich vlastní výzkum. V ČR se však spíše zdá, že systém hodnocení je vnímán vedoucími pracovníky jako vítaný nástroj pro zvýšení produktivity a kvality, jak ukazují např. i Linková a Stöckelová.

Studie Psychologického ústavu dále ukazuje, jakým způsobem se vedoucí snaží vytvořit pro své podřízené dostatek prostoru pro výzkumnou činnost a také usměrňovat vliv systému hodnocení na akademickou práci ve svých týmech, a jak sami přistupují ke kombinaci své manažerské a vědecké práce. Celá česká studie publikovaná v časopise Educational Management Administration & Leadership je na vyžádání dostupná zde.

Autoři: Kateřina Cidlinská, Kateřina Machovcová, Kateřina Zábrodská a Jiří Mudrák

Foto: Luboš Wišniewski

Kateřina Cidlinská je výzkumnou pracovnicí Psychologického ústavu AV ČR a Univerzity Hradec Králové a doktorandkou na katedře sociologie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Výzkumně se zaměřuje na akademické kariéry a pracovní podmínky ve vědě. Je zakladatelkou prvního celorepublikového mentoringového programu pro začínající vědkyně a vědce v ČR. V uplynulých dvou letech předsedala evropské síti mentoringových programů ve vědě EUMENT-NET. V současnosti působí jako předsedkyně České asociace doktorandek a doktorandů.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Kateřina Machovcová je výzkumnou pracovnicí v Psychologickém ústavu Akademie věd ČR. Působí také na Karlově univerzitě. Její výzkumný zájem je zaměřen na well-being, sociální spravedlnost a kvalitu pracovního prostředí ve vysokoškolském vzdělávání.

Kateřina Zábrodská je vědeckou pracovnicí Psychologického ústavu AV ČR, je vedoucí oddělení Metodologie psychologického výzkumu. Působí také na Karlově univerzitě. Mezi její výzkumné zájmy patří mobbing a šikana na pracovišti, well-being v pracovním kontextu, mezikulturní výzkum a interpretační a diskursivní psychologie.

Jiří Mudrák je výzkumný pracovník v Psychologickém ústavu AV ČR. Působí také na Karlově univerzitě. Ve svém výzkumu se zabývá porozuměním a rozvoji talentu v kontextu sportovních výkonů i ve vzdělávání a dále otázkami spojenými s rozvojem excelence v akademickém prostředí.

URL| https://vedavyzkum.cz/nazory-a-komentare/nazory-a-komentare/prirodni-a-socialni-vedy-v-cesku-podobny-pristup-k-hodnoceni-a-vedeni-lidi-ve-velmi-nepodobnych-podminkach

---

PŘESTUPY

15.6.2020 HROT str. 56 Společnost

Rohlík.cz

Petr Pavlík, CEO Sonia Slavtcheva, group CFO Daniela Razimová, chief HR officer

Skupina Rohlík.cz oznámila změny v managementu, které souvisejí s plánovanou expanzí na rakouský a německý trh. Ředitel a většinový majitel firmy Tomáš Čupr se přesouvá do pozice group CEO. Řízení českého portálu Rohlik.cz převezme Petr Pavlík, který poslední čtyři roky působil ve vedení řetězce Albert. Předtím byl více než pět let generálním ředitelem likérky Stock Plzeň – Božkov a současně stál v čele Unie výrobců a dovozců lihovin. Před kariérou v Čechách pracoval v londýnské centrále potravinářského a drogistického gigantu Rec kitt Benckiser. Do nové pozice group CFO nastoupila Sonia Slavtcheva, která přichází z vedení společnosti Allianz. Jejím předchozím působištěm byla skupina Home Credit, kde zastávala pozici group CFO. Dlouholeté finanční zkušenosti získala v GE Capital, kde zastávala řadu pozic v managementu nejen v České republice, ale v celém regionu střední a východní Evropy a v USA. Sonia zároveň rozšiřuje skupinový board Rohlíku. Ze skupiny Home Credit přichází také nová personální ředitelka Daniela Razimová. Z nové pozice chief HR officer bude řídit zaměstnaneckou politiku ve všech zemích, kam Rohlik.cz expanduje. Předtím pracovala v GE Money Bank a Philip Morris International. Rakouský portál Rohlíku Gurkerl.at povede Maurice Beurskens, který přichází z pozice COO společnosti Öfferl Backerei v Rakousku. Do nové pozice CEO Rohlíku pro Německo nastoupí Erich Čomor, bývalý CEO Air Bank a CEO Home Credit Česko a Slovensko.

Capexus

Radim Petlach, marketingový ředitel

Společnost Capexus, která navrhuje a realizuje kancelářské a obchodní prostory, oznamuje změnu v pozici marketingového ředitele. Po téměř šesti letech firmu opouští Michaela Kopecká, která značnou měrou přispěla k výrazné identitě a růstu firmy. V pozici ji nahrazuje Radim Petlach, aby se soustředil mimo jiné na vytváření a posilování vztahu s klienty. Petlach (28) do společnosti Capexus přichází po tříleté zkušenosti v marketingovém oddělení firmy Philips, kde od září 2019 působil v pozici senior marketing specialist. Dříve působil ve společnostech Procter & Gamble a Exxon Mobil. Radim Petlach je absolventem Vysoké školy ekonomické v Praze, kde získal titul v oboru mezinárodní obchod na Fakultě mezinárodních vztahů.

Solitea

Daniel Šturm, marketingový ředitel

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Novým marketingovým ředitelem IT holdingu Solitea, který dodává účetní a podnikové informační systémy, je od června Daniel Šturm. Ve své nové pozici bude zodpovědný za kompletní marketingovou strategii firmy v Česku i všech dalších evropských zemích, kde firma působí. Šturm do Solitey přichází po roce a půl, které strávil v Indonésii a jihovýchodní Asii budováním fintechových startupů. V technologickém prostředí se pohyboval již předtím, byl u spuštění půjčkové peer-to-peer platformy Zonky nebo online platforem pro sdílení či prodej a nákup aut. V letech 2007 až 2013 působil jako ředitel marketingu a reklamní ředitel České spořitelny, poté řídil marketing Home Creditu v České republice a na Slovensku. Pracoval také na vedoucích pozicích ve společnostech Stratosféra a Inzertmedia.

Plzeňský Prazdroj

Václav Šimek, manažer Pivovar Velké Popovice

Pivovar ve středočeských Velkých Popovicích má nového manažera. Stal se jím Václav Šimek (44), který doposud zastával pozici manažera stáčení v plzeňském pivovaru. Ve funkci střídá Petra Kofroně, který zamířil opačným směrem a nyní vede plzeňský závod Prazdroje. Václav Šimek začal pracovat v Prazdroji již při studiu na Vysoké škole technologické v rámci tréninkového programu. Po škole nastoupil do plzeňského pivovaru do pozice technologa výroby piva a následně zde prošel několika pozicemi v rámci klíčových oddělení pivovaru. Pracoval jako manažer výroby, hlavní inženýr starající se o energetiku, údržbu a investice a posledních osm let zastával pozici manažera stáčení. Václav Šimek absolvoval kromě oboru pivovarství a sladařství na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze ještě MBA program na The Open University Business School ve Velké Británii a nyní dokončuje na michiganské státní univerzitě v USA dálkové studium obalových materiálů a technologií.

DoDo

Richard Vlček, ředitel strategických projektů

Do vedení logistického startupu DoDo nastupuje Richard Vlček (45), který přišel do pozice ředitele strategických projektů. V DoDo bude mít na starost především další expanzi na zahraniční trhy a uzavírání klíčových partnerství na domácím trhu. Jedním z jeho prvních úspěšných projektů v novém působišti je expanze DoDo do Maďarska. Richard Vlček má za sebou dvacet let zkušeností manažerských pozic v retailu. Prošel vedením firem jako The Phone House a dlouho vedl také hračkářský řetězec Sparkys. Později byl jednatelem společnosti Piccollo a zajišťoval rovněž významnou akvizici značky LOAP řetězcem Sportisimo. ASB Czech Republic

Michaela Klusová, marketing & PR specialist

Marketingový tým ASB Czech Republic rozšiřuje Michaela Klusová. Jejím úkolem bude marketingově podpořit veškeré aktivity, externí a interní komunikaci dynamicky se rozrůstající poradenské společnosti ASB Group, která působí nejen v České republice, ale také v Polsku, na Slovensku a v Maďarsku. Před nástupem do ASB působila Michaela několik let v marketingovém týmu nemovitostní investiční skupiny Arete, kde se podílela na vytváření marketingových základů skupiny. Ve své současné pozici využije také zkušenosti, jež nasbírala v poradenské společnosti EY Česká republika.

Adexpres.com

Michal Majnuš, business development director Barbora Kolečářová, head of trading

Digitální agentura Adexpres.com posílila obchodní tým. Do nové pozice business development director se přesunul Michal Majnuš, Barbora Kolečářová bude mít coby head of trading na starost obchod a vztahy s médii. Michal Majnuš přichází z domovské skupiny Dentsu Aegis, kde od roku 2018 řídil marketing a komunikaci skupiny. V Adexpresu bude Majnuš úzce spolupracovat s datovým týmem pod vedením Petra Jahna a bude se také věnovat také marketingu agentury. Kromě Dentsu Aegis předtím coby konzultant radil několika startupovým projektům z oblasti cestovního ruchu, fintechu a marketingových technologií. V pozici PR manažera působil ve startupu Kiwi.com. Barbora Kolečářová strávila celou dosavadní kariéru v Dentsu. Během šesti let se vypracovala z account manažera na group team leadera agentury iProspect. Tuto pozici zastávala také po spojení s Adexpresem v roce 2016. V nové pozici bude úzce spolupracovat s investičním ředitelem Dentsu Aegis Martin Mlýnkem, který má nákup médií na starosti v celé skupině.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

IAMCR

Novým předsedou Mezinárodní asociace pro výzkum médií a komunikace byl zvolen Nico Carpentier z Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Klíčovou výzkumnou asociaci tak poprvé v její více než šedesátileté historii povede osobnost z českého vědeckého prostředí. Nico Carpentier naplno působí na Univerzitě Karlově od počátku roku 2019 jako mimořádný profesor na Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **FSV UK**.

Etnetera Motion

Obchodní tým Etnetera Motion posílil Arnošt Janeček, který nastoupil do pozice new business manager. Do agentury přichází z technologické firmy VRGineers, kde se soustředil na nové obchodní příležitosti, především v automotive průmyslu. Předtím působil v managementu ve výzkumné agentuře Ipsos.

A 11

Vydavatelství A 11 připravilo od června novou organizační strukturu odborných ekonomických časopisů Profi Poradenství & Finance, Profi HR, Profi Makléř & Reality a Innovation, které řídí Jana Chuchvalcová. Jana Chuchvalcová přišla do vydavatelství A 11 po více než 20leté praxi v médiích. Poslední čtyři roky působila jako ředitelka produktů v České informační agentuře.

SPIR

Novým předsedou Sdružení pro internetový rozvoj se stal Michal Hanák, člen představenstva Mafra. Vystřídal tak ve funkci Jána Simkaniče z firmy Internet Info. Místopředsedy SPIR jsou nově Ivan Mikula (Seznam.cz) a Martin Šebesta (OMD Czech) a spolu s Michalem Hanákem tvoří předsednictvo výkonné rady.

KPC-Group

Do společnosti KPC-Group, zastoupení Gartner pro Českou republiku, Slovensko a Rumunsko, nastoupil v březnu roku 2020 do pozice account executive David Grundel. David bude mít na starost primárně segment High Tech a Telco v ČR a SR. David s sebou přináší obrovské zkušenosti jak z velkých firem, jako jsou Český Telecom, Alcatel-Lucent či IBM, tak ze startupového prostředí.

O autorovi| PŘIPRAVILA: ZORA JAŠKOVÁ (spolecnost@ tydenikhrot.cz)
Foto autor| FOTO: ARCHIV

Žijeme děj dávno natočených filmů

15.6.2020 Euro str. 14 Téma/Streaming - Rozhovor/Irena Reifová

Petr Fischer

Osy rýsujících se dilemat jsou ideální ke zvýšení polarizace a fragmentace, což vede k nedůvěře všech vůči všem a všemu, hlavně demokracii, říká socioložka Irena Reifová

Strach. Návrat starostlivé a všudypřítomné moci, která na nás dohlíží na každém kroku. Zbožštění vědy, která v sobě sice nese velké vnitřní rozpory, přesto se k ní obracíme jako k jediné záchraně před virem, zázračné síle, která zachraňuje život. To jsou fenomény, které v souvislosti s pandemií koronaviru zaznamenává socioložka a teoretička médií z **FSV UK** Irena Reifová. Koronakrize podle ní nejen potvrdila již rozběhnuté společenské trendy, ale odhalila i některé nové, například nutkavou potřebu být neustále zasypáván informacemi, abychom věděli, že něco děláme, žijeme.

* Koronakrize posílila dominanci virtuální komunikace na úkor té přímé, fyzické. Sociální odstup a bezdotykovost, dříve hojně kritizované, najednou zachraňují životy a mentální zdraví. Nakolik dominance tohoto druhu komunikace proměňuje společnost?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V mediálních studiích se těmito tématy zabývá výzkumný směr navazující na Bruno Latoura a jeho důraz na hybriditu v sociálním světě. Ten se nedělí jen na živé nebo neživé; na bezduché věci a chladné stroje nebo vřelé, živoucí lidi. Jsme podle něj ponořeni v sítích, které zahrnují i objekty jako důležité sociální aktéry. Tento pohled byl významně zúročen právě při studiu nových médií a technologií, které jsou v rámci tohoto materiálního obratu vnímány jako naši partneři, mlčenliví soudruzi, jak napsal Wolker. Podle jednoho pohledu se lidé orientací na technologie dehumanizují, ale existuje i jiný pohled, podle nějž se naopak technologické artefakty polidšťují. Máme k nim city a vztahy nikoli nepodobné těm reálným, mobilním telefonem počínaje a výbavou „smart“ domácností konče. O vlivu technologické zprostředkovanosti komunikace se tedy uvažuje hodně z hlediska jejího působení na lidství. Jedni zdůrazňují jeho erozi, druzí to vidí spíše jako proměnu a posun ke světu mimo binární opozici „živý neživý“.

* Životy v pandemii, která zřejmě jen tak neskončí, řídí strach z nákazy, z druhých lidí. Sílí všeobecná přirozená xenofobie, druhého už ani nechceme potkat. Nepřispívají k tomu i moderní média, která z udržování strachu žijí stejně jako politika?

Strach je jedna ze šesti základních emocí a emoce obecně, nejen strach, prodávají média velmi dobře. Upnutí se na média v době koronavirové krize ale nevidím jako umělou potřebu vyvolanou médii – spíše jako nutkavou neurózu západní populace, která je vycvičená k tomu řídit své životy manažerským způsobem, vyhledávat problémy a přijímat efektivní řešení. Neumíme jen tak sedět a čekat, co bude, takže v situaci, kdy se nic jiného dělat nedá, hledáme náhražkové činnosti, které by pomohly udržet iluzi, že řešíme, optimalizujeme, rozhodujeme, konáme. Sledování médií a shromažďování a aktualizace informací – snaha být informovanější, lépe připravený, méně naivní než ti druzí – tuto iluzi pomáhaly udržovat. Zda k něčemu přispěla média, by stálo za to prozkoumat hlavně u dezinformačních médií. Můžeme se totiž snadno domnívat, že tato média či profily na sociálních sítích využily postoj k otázkám veřejného zdraví jako další rýsující se společenský zlom, do něhož začala vrtat a rýpat, a rozdmýchávat tak nesnášenlivost mezi skupinami lidí s různým vnímáním míry rizik koronaviru. Panující nejistota vedla k dilematům – zda roušky ano, nebo ne, zda švédský model, nebo chytrá karanténa, zda Prymula, nebo Dušek, či Münich… Osy rýsujících se dilemat či předmětů sporu jsou pro dezinformátory vždycky ideální linie, kde přitlačit na další zvýšení polarizace a fragmentace, což nakonec vede k nedůvěře všech vůči všem a všemu, hlavně demokracii.

* Druhou stranou strachu je péče o druhé, postaráme se o vás, jsme pořád po ruce, poradíme se vším, všechno vyřešíme. I to je společné médiím a politice, sledujeme tedy něco jako návrat pastýřské moci, kterou společnost ochotně přijímá?

S konceptem pastýřské moci pracoval francouzský filozof Michel Foucault, který ji chápe jako druh disciplinující moci, typický pro moderní instituce zaměřené na péči, jako jsou nemocnice, ústavy… Je fakt, že celá koronakrize byla nebo je, to nevíme, obrovským aktem výkonu pastýřské moci, která nejen pomáhá a pečuje, ale současně také pěstuje určitý druh poslušnosti. Nadto je pro ni typické, že je zcela neviditelná, není vykonávána násilím, ale působením na subjekt, často reguluje tělo v prostoru. Někdo vám třeba říká, jak se máte hýbat (chodit na procházky na opuštěná místa), jak svoje tělo dotvářet (nasazovat mu ochranné prostředky), jak ho navigovat prostorem (ve vzdálenosti dvou metrů od jiných těl). Má mikroskopickou podobu, podle Foucaulta je kapilární, je předávána jemnými vlásečnicemi. Je vlastně zajímavé, jak ten druh reaktivní moci přebírá v případě koronavirové situace biologické vlastnosti „nepřítele“, tedy samotného viru.

Trvalejší etablování klasické pastýřské, disciplinující moci je asi možné.
Nejspíše ale ne v podobě tradičního evropského modelu silného welfare state, jak jsme jeho náznaky – v krizí pokřivené podobě – zažili za pandemie. Se současnou politickou reprezentací by to nebyl klasický welfare state, ale nějaká kombinace neoliberalismu a autoritářského populismu, něco spíše podobného vládě feudálů. Česká společnost trpí tím, že nikdy nezažila éru legitimního, právního welfare state. Je rozpolcená mezi extrémní pozice, které se velmi dobře projevily během koronakrize například v internetových diskusích. Na jedné straně je tu až hysterický liberalismus a individualismus a na druhé straně ochota následovat „pastýře“ – nikoli ovšem formou sebevědomého domáhání se sociálních jistot na principu welfare state, ale fetišistickou důvěrou v nějakou otcovskou figuru, která to za nás zařídí. K rozvoji pastýřské moci státu, tedy silného a péči zajišťujícího státu, asi nedojde, ale snadno se může posílit pastýřská moc nějaké autoritářské osoby.

* Během krize došlo k definitivní sakralizaci vědy, konkrétně medicíny. V Česku tomu hodně pomohla i veřejnoprávní média, kde se pandemie inscenovala také jako vědecký rituál, posilující víru v moc vědy. Jak tento mediální efekt může ovlivnit vnímání vědy ve společnosti?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V dějinách moderních médií asi neexistuje období, kdy by přírodní vědci byli prezentováni v médiích častěji. Je obtížné odhadovat, co to udělalo s obrazem vědy a expertního vědění v očích veřejnosti. Na jednu stranu to skutečně mohlo vypadat jako vznik kultu a iracionální víry ve vědu. Současně je ale třeba si uvědomit, že média naplno zachytila také významné neshody mezi experty různých oborů i v rámci jednoho oboru. Je možné, že tím vědu i „odkouzlila“. Dny za koronakrize byly dlouhé, vysílací čas a prostor online médií nenaplněný, takže média vyhledávala další a další experty – ideálně ty, kteří budou říkat něco jiného, než co již bylo řečeno dosud. To je ale v přímém rozporu s tím, jaké představy se pojí s vědou jako objektivním, nesporným, jednoznačně prokazatelným poznáním. Širší veřejnost, která nežije ve světě recenzních řízení a soupeřících škol, si běžně vědu nepředstavuje jako duel Flégr versus Peková. A právě takto, obrazně řečeno, vědu během koronakrize představila média.

* Obrovský boom zaznamenaly streamovací služby, Netflix získal 15 milionů nových uživatelů. Sledování filmů na streamu a v kině je ale sociologicky a psychologicky dost odlišná zkušenost. Co to udělá s našimi společnostmi, když k nám filmové umění i popkultura budou chodit hlavně touto cestou? Když už nehraje žádnou psychologicko-sociální roli společné sledování?

Já myslím, že k nějakému fatálnímu přeskupení kulturních publik nedojde, pokud se špatná epidemiologická situace nevrátí a neprotáhne na léta. Nový nástup média velmi zásadně navázaného na soukromou sféru, doprovázený podobnými obavami, už tu jednou byl. Byla to televize a osídlení domácností televizními přijímači v padesátých letech. Byla s tím spojena proroctví konce kinematografie a kin. Místo toho se kina adaptovala a vytvořila se nová rovnováha, vznikly například multiplexy. Není vyloučeno, že dojde k nějaké proměně vztahu mezi kulturní konzumací ve veřejném prostoru a v soukromí, ale určitě ne k zániku prvního. Socialita je paradoxně na užívání médií velmi důležitá. Zkuste třeba někoho pozvat na rande na film, který pustíte na notebooku u sebe v kuchyni v teplákách…

* Specifickým fenoménem streamovacích služeb jsou seriály sledované formou binge watching. Přináší to zážitek opojení, propadnutí do jiné reality, závislosti, omámení, hypnózy. Co to udělá s lidskou psychikou a společenskými vztahy, pokud si realitu inscenujeme tímto návykovým způsobem?

Binge watching, tedy zřetězené sledování většího počtu epizod, také se mu říká media marathoning, je v zásadě úplně proti slasti, kterou nabízejí seriály. Přitažlivost sledování seriálu je postavena na touze a jejím naplnění, které je však vystřídáno další touhou. Tak to alespoň bylo v takzvaném modelu paternalistické televize, kdy o tom, co a kdy se bude vysílat, rozhodoval vysílatel, který v tomto vůči divákovi vystupoval svrchovaně. Intenzita slasti ze sledování epizody seriálu je, nebo spíš bývala, dána mírou očekávání a touhy, kterými bylo vyplněno období mezi dvěma epizodami. Pro seriál je totiž typické, že to, co v něm není, pauzy mezi epizodami, jsou pro charakter seriálu stejně důležité, jako to, co v něm je, obsah epizod samotných. Divák to často nevnímá, ale třeba různé druhy seriálů se liší typy zakončení epizod a druh konce epizody má velký vliv na způsob, jakým pracuje v mezidobí divákova fantazie. Seriál je trochu jako ementálský sýr; bez těch ok by chutnal úplně jinak. Jestliže sledujeme epizody řetězovitě, přicházíme o fázi touhy a slast z naplněného očekávání. Na druhé straně je to kompenzováno množstvím dostupných kvalitních seriálů a množstvím jejich řad, takže celá jedna řada může dnes hrát roli jedné epizody a těšení se a očekávání nevzniká vůči další epizodě, ale vůči celé nové řadě. Obecně je ale konzumace médií dnes souborem praktik, z něhož takřka vymizelo čekání nebo trpělivost. Od googlování faktických informací po okamžité uspokojování potřeby nějakého kulturního díla.

* Koronakrize zrodila nové hrdiny. Hasiči, policisté ani lékaři dosud hrdiny nebyli, přestože jsou denně specificky „heroizováni“ v televizních seriálech z lékařského prostředí. Pronikne to i do popkultury?

Hrdina je od prvních mýtů jeden z hlavních narativních principů – bez něj není příběh. Současně je hrdina spíše pozice než postava. Tato pozice může být obsazena nespočetnými druhy postav z nějakého celkového dobového paradigmatu postav. Zaměřit se na to, proč je pozice hrdiny obsazena určitými postavami a ne jinými, je příležitost narativní analýzy, jak říci něco nejen o příběhu, ale i o společnosti. Bude zajímavé sledovat, jestli populární kultura koronakrizi bude nějak reprezentovat. Mám obavy, že to nebude snadné, protože řada filmů a seriálů o tom, co jsme nedávno zažili, už byla dávno natočena, jen to bylo v rámci katastrofického žánru nebo sci-fia s dramatičtějším průběhem. Situace, kdy se ve velkém začne uskutečňovat děj minulých filmů, tu ještě nebyla. Asi můžeme očekávat nějakou změnu poměru mezi tím, co už zakládá katastrofický film a co je po zkušenostech vnímáno jako realita.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

***

Zkuste třeba někoho pozvat na rande na film, který pustíte na notebooku u sebe v kuchyni v teplákách.

Irena Reifová (50)

* Vysokoškolská pedagožka, novinářka, publicistka a sociložka v oblasti problematiky médií.
* Působí na katedře mediálních studií Institutu komunikačních studií a žurnalistiky (IKSŽ) **Fakulty sociálních věd** UK v Praze (UK FSV) a v Centru pro mediální studia (CEMES).
* Zaměřuje se na kritické teorie médií, kulturální studia, teorie populární kultury, koncepce mediálních publik a problematiku reprezentace a konstrukce reality v médiích.
* Věnuje se výzkumu televizních formátů populární kultury, specializuje se na československé a české televizní seriály z let 1959–1989 i na novodobou seriálovou produkci českých televizních stanic po roce 1990.
* Je členkou ženské poetické skupiny Fatální fámy.

O autorovi| Petr Fischer, fischer@mf.cz
Foto autor| FOTO: Jan Mihaliček

Do úsilí o zlepšení vzdělávání vstupuje think tank Karlovy univerzity

15.6.2020 ucitelske-listy.cz str. 00

Jitka Jiřičková

Univerzita Karlova zahájila ve středu 10. června 2020 činnost nového think tanku „Vzdělávání21“. Jedná se o odbornou platformu univerzity, jejímž

cílem je systematicky zlepšovat vzdělávací soustavu a posilovat moderní pedagogické přístupy a metody, včetně kultivace veřejné debaty o tématech školství. Členy think tanku jsou přední odborníci z akademické oblasti i praxe, kteří se dlouhodobě věnují zlepšování oblasti školství.

Zdroj : materiály z tiskové konference UK 10. 6. 2020

Univerzita Karlova zahájila ve středu 10. června 2020 činnost nového think tanku „Vzdělávání21“. Jedná se o odbornou platformu univerzity, jejímž cílem je systematicky zlepšovat vzdělávací soustavu a posilovat moderní pedagogické přístupy a metody, včetně kultivace veřejné debaty o tématech školství. Členy think tanku jsou přední odborníci z akademické oblasti i praxe, kteří se dlouhodobě věnují zlepšování oblasti školství.

„Univerzita Karlova chce pomoci s rozvojem systému vzdělávání a přispět do diskuse o jeho budoucnosti. Zvláště v současné situaci, kdy se školy a učitelé museli téměř ze dne na den přizpůsobit zcela novým podmínkám, považuji takovou diskusi za mimořádně naléhavou.

Vytvořili jsme proto think tank Vzdělávání21, který sdružuje řadu předních odborníků z akademické oblasti i praxe. Cílem je diskutovat o aktuálních výzvách, problémech a příležitostech ve školství. Chceme přicházet s konkrétními návrhy a řešeními, jak tuto oblast dlouhodobě zlepšovat a posilovat moderní přístupy a trendy, které přináší 21. století,“ uvedl rektor UK prof. Tomáš Zima.

„Prvním tématem, kterému se budeme v rámci think tanku věnovat, je distanční vzdělávání a otázka jeho systémové integrace do školství. Ve všech tématech, diskusích a přípravách návrhů řešení se vždy budeme soustředit na pohled žáků a studentů, učitelů i rodičů. Zlepšit vzdělávání můžeme jen komplexními opatřeními, která budou vzájemně funkční a srozumitelná. Vážím si spolupráce všech, kteří se do think tanku zapojují a velmi jim za to děkuji, doplnila prorektorka pro koncepci a kvalitu vzdělávací činnosti prof. Radka Wildová.

Obecné cíle think tanku

1. Iniciovat a moderovat diskusi s odbornou a širokou veřejností o kvalitě systému vzdělávání v ČR a možných opatřeních pro jeho zkvalitňování.
2. Představit odborné i laické veřejnosti aktivity Univerzity Karlovy (a jejích součástí) v dané oblasti vzdělávání, školství a vzdělávací politiky.
3. Generovat témata pro veřejnou diskusi vč. Identifikace nosných, ale doposud přehlížených témat, resp. Témat, která stojí na okraji mediálního zájmu.
4. Zapojovat do návrhů řešení špičkové vědce a odborníky z praxe, osobnosti univerzity i její absolventy.
5. Zpracovávat a předkládat konkrétní návrhy a náměty ke zlepšování vzdělávání a školství.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

6. Napomáhat s přijímáním závěrů a uváděním změn do praxe.

Personální složení think tanku prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., rektor Univerzity Karlovy prof. PaedDr. Radka Wildová, CSc., prorektorka pro koncepci a kvalitu vzdělávací činnosti UK

PhDr. Michael Zvírotský, Ph.D., Katedra Pedagogiky Pedagogické fakulty UK

PhDr. Ondřej Andrys, MAE, MBA, náměstek ústředního školního inspektora České školní inspekce

Mgr. Hana Stýblová, členka Rady Asociace ředitelů základních škol

PhDr. Renata Schejbalová, předsedkyně Rady Asociace ředitelů gymnázií ČR

Mgr. Klára Laurenčíková, předsedkyně České odborné společnosti pro inkluzivní vzdělávání prof. Ing. Jakub Fischer, Ph.D., děkan Fakulty informatiky a statistiky Vysoké školy ekonomické v Praze

Mgr. Silvie Pýchová, výkonná ředitelka Stálé konference asociací ve vzdělávání

Mgr. Bohumil Kartous, Ph.D., analytik v oblasti vzdělávací politiky prof. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D., Katedra primární a preprimární pedagogiky Pedagogické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci prof. PhDr. Arnošt Veselý, Ph.D., Katedra veřejné a sociální politiky **Fakulty sociálních věd** UK

Mgr. Zdeněk Jahoda, DiS., zástupce ředitele ZŠ Stará Boleslav

Mgr. Daniel Pražák, student na Ústavu výzkumu a rozvoje vzdělávání Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy, organizace Otevřeno

MgA. Martin Ayrer, koordinátor strategické komunikace UK

Nástroje think-tanku

– Expertní a expertizní činnost.

– Vyhledávání a popularizace příkladů dobré praxe.

– Oceňování příkladů dobré praxe a pozitivních počinů – např. zvláštní cenou rektora UK.

– Řešení dílčích témat např. formou zadávání (vypisování) specifických diplomových či disertačních úkolů.

– Poskytování prostoru pro odborné diskuse.

– Příjem podnětů z pedagogického terénu.

– Pravidelné publikování výstupů – shrnutí diskusí a námětů.

– Vystoupení odborníků v médiích.

Další informace

10. 6. Jitka Jiřičková: Univerzita Karlova zahájila činnost think tanku Vzdělávání 21

11. 6. Kateřina Perknerová: Experti na vzdělání navrhnou změny. Ministr Plaga je uvede do praxe

URL| http://www.ucitelske-listy.cz/2020/06/do-usili-o-zlepseni-vzdelavani-vstupuje.html

---

Na hraně zítřka. Jak nás změnila koronakrize a jak bude vypadat naše budoucnost?

15.6.2020 euro.cz str. 00 Události

Petr Fischer

Říká se tomu bifurkace. Bod zvratu. Odbočka ve vývoji. Přichází, když napětí v systému jsou už tak velká, že se změní dosavadní směr. Je to náš případ?

Zatímco místní, evropští i světoví politici se snaží, aby se systém globálního kapitalismu znovu rozjel naplno tak, jak fungoval před koronakrizí, futurologové, psychologové a sociologové upozorňují na to, že se opravdu něco podstatného změnilo. Think-tanky celého světa tak chrlí scénáře dalšího vývoje, jen nikdo neví, který je ten správný.

Německý Institut budoucnosti (Zukunft Institut) vytvořil rozsáhlou studii vize vývoje byznysu, trhů a společností vnejbližší době, nazvanou Svět po koroně (Die Welt nach Corona), vníž jsou takové scénáře hned čtyři. Nejhorším modelem je totální izolace, tedy boj všech proti všem, vosobním i mezistátním smyslu. Následuje život vpermanentní krizi, ústup do soukromí a malých kmenů, kterému editoři říkají neotribalismus, a nakonec nejoptimističtější model odolné společnosti.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ten připomíná novodobou utopii: „Bude docházet ksamočištění trhů … vyváženosti mezi lokálním a globálním obchodem … zvítězí holistický, celostní přístup, který umožní vytvoření zdravého prostředí pro všechny … dojde kreorganizaci měst a megalopolí podle ideje glokalizace, která kombinuje lokální i globální ohledy života … pomůže ktomu efektivní využití velkých datových souborů, tzv. big data … a samozřejmě umělá inteligence, mnohem masověji využívaná … vznikne nová kultura nového MY (We-culture).“

Odkouzlená věda

Idea „odolné společnosti“ má evidentně medicínský organický základ: jedině komplexně odolný organismus má šanci proti virům pozdně moderní doby, ať už jde o viry biologické, virtuální nebo společenské. Medicína, jak vidno, žene vpřed i sociální vědce, kteří projikují naši budoucnost a stávají se proroky současnosti. „Vdějinách moderních médií asi neexistuje období, kdy by přírodní vědci byli reprezentováni vmédiích častěji – buď přímo jako mluvčí nebo jako citované zdroje,“ říká socioložka Irena Reifová, která se specializuje na kulturní roli médií.

„Je obtížné odhadovat, co to udělalo s obrazem vědy a expertního vědění v očích veřejnosti. Skutečně by to mohlo vypadat jako vznik kultu a iracionální víry ve vědu.“ Reifová ale připomíná, že média ve snaze mít co nejvíc nových a nových informací předkládala různé vědecké názory a odhalovala nejistotu vědců. „To mohlo vědu i částečně odkouzlit,“ říká socioložka.

Její kolega z **Fakulty sociální věd** UK a šéf správní rady Fondu nezávislé žurnalistiky Josef Šlerka k tomu dodává ještě jednu důležitou věc: „Podle mě došlo spíše k totálnímu rozpojení vědy a společnosti. My na vědu strašlivě spoléháme, ale ona najednou říká, my takto rychle nejsme schopni dodat, co vy potřebujete. Takhle rychle věda pracovat neumí. Navíc se ukázalo, že samotná data k ničemu nestačí,“ popisuje pochybnosti o roli vědy v současných společnostech Šlerka, který jako by potvrzoval slavnou tezi o tom, že teorie předchází data, není-li teorie, tedy nějaký výklad světa či fenoménu, data sama nepromluví.

Homo home office

To, že věda, zejména medicínské obory, možná bude řídit naše životy po koronaviru, ale není nic tak úplně nového. Koronakrize jen uspíšila a zviditelnila mnoho tendencí, které se už dávno rýsovaly. Naplno se například projevila osudová závislost světa na moderních komunikačních technologiích, které zabraly další rozsáhlá pole, a na nich už zůstanou. Práce z domova, home office, zůstane v mnoha firmách běžnou, dokonce primární volbou.

Netýká se to jen Twitteru, který nechal své zaměstnance zvolit, odkud budou pracovat, i když jeho příklad je pochopitelně téměř ikonický. Home office se během koronakrize stal pracovním standardem 21. století, a to nejen pro firmy, ale zcela jistě i pro školy. Dokonce i české ministerstvo školství už alespoň teoreticky počítá stím, že část výuky by se kvůli větší efektivitě a individualizaci distančního vyučování mohla vbudoucnu odehrávat online zdomova, čímž by se vytvořil úplně jiný rytmus školy.

Znamená to ohromný boom pro komunikační platformy, který se pochopitelně projevil už během koronakrize. Společnost Apptopia, která mimo jiné shromažďuje a analyzuje data v oblasti aplikací, zjistila, že nejvytíženější komunikační platformou byla aplikace Zoom, která přeskočila i Google Clasroom. Obě platformy vykazovaly v App Store exponenciální nárůst uživatelů. O trochu hůře si vedla aplikace Microsoft Teams, která byla hojně používána i před krizí, ale i ona během uzávěr v pandemii prudce rostla.

Analytici upozornili ještě na jednu důležitou změnu: lidem už nestačí si psát či posílat obrázky, chtějí, potřebují se navzájem vidět. To vše znamená ohromný nárůst nároků na kvalitu sítí a serverů, rozšiřování IT vybavení, jež by mohlo být i důležitou náhradou pro pronajímatele kancelářských prostor, kteří vlivem pokoronavirového boomu práce z domova přijdou o část klientely.

Obliba home office a distančního vzdělávání, snimiž i počítačově gramotnější Češi udělali velmi dobrou zkušenost, potvrzuje, že definitivně dochází kprolnutí soukromé a veřejné oblasti života, takže čas, kdy odpočíváme a jen tak rozvíjíme sami sebe, se od času pracovního nedá skoro rozlišit. Německý filozof korejského původu Byung-Chul Han právě vtomto prostoupení veřejného a soukromého, kněmuž došlo během koronakrize doslova viditelně, vidí jednu zpříčin vyčerpání a vyhořelosti lidí ve společnosti zaměřené na výkon.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Společnost zaměřená na výkon je společností sebevykořisťování," píše Han ve své knize Vyhořelá společnost. „Myslím, že byla významně narušena soukromá sféra našich životů a že je to špatně," navazuje Josef Šlerka. „Ze soukromí se tak stává zboží, které je využíváno k byznysu. Kromě toho my tu technologii ještě úplně nezvládáme, protože nemáme habitus, patřičný zvyk, rutinu, způsob nakládání s ní. Po čtyřech pěti hodinách na Zoomu byli studenti totálně vyčerpaní, musíme se jej nejdříve nějak naučit používat," vysvětluje Šlerka.

Krize plná seriálů

Hanovy analýzy současného světa, snimiž se Šlerkův postoj zvelké části kryje, dávají za pravdu třetímu scénáři Institutu budoucnosti, tedy ústupu do soukromí a životu vmalých kmenech propojených komunikačními sítěmi. „Popravdě české veřejné sféře by trochu víc digitalizace neškodilo. Pokud je pravda, že zkušenost sonline nástroji komunikace kvůli koronakrizi získali i lidé, kteří ji dosud neměli, bylo by dobré to využít například ktlaku na možnost volit online alespoň vparlamentních volbách," oponuje pesimistickému Hanovi mnohem optimističtější sociolożka Reifová. „Videokonference už nejsou jen pro nadnárodní manažery, umějí je teď používat mnohem širší vrstvy. Člověk má právo na ochranu soukromí, ale tento typ prolínání soukromého a veřejného, který člověk může sám regulovat, nepovažuji za nebezpečný."

Jenže je toho možná už trochu moc: doma pracujeme, z domova se učíme, z domova budeme virtuálně cestovat, z domova budeme volit, z domova nakupujeme, z domova se bavíme. Koronakrize, kterou rámují masové online nákupy po celém světě, posílila nebývalým způsobem také domácí zábavu. Byla to také krize plná seriálů, filmů a her. Streamovací služba Netflix hlásí během krize další příliv předplatitelů, a to celosvětově o patnáct milionů. Dohromady jich má dnes Netflix po planetě už 188 milionů. Cestou streamu se vydal i zábavní obr z největších Amazon, silnou konkurencí je HBO. „Zájem o streamingové služby a stejně tak i o HBO GO roste dlouhodobě. Je to dáno měnícím se životním stylem, kdy více diváků preferuje sledovat oblíbený obsah v době, kdy je to pro ně nejvhodnější," říká ředitel české pobočky HBO Europe Michal Mizera.

„To ale neznamená, že by ubývalo těch, kteří sledují klasické lineární vysílání televize, sledovanost streamu ale během krize opravdu velmi narostla," dodává. Mizera je přesvědčen, že i po koronakrizi bude pokračovat trend zájmu o kvalitní filmy a seriály na požádání. Budoucnost hlavní masové zábavy je jasně načrtnuta.

Zatím to vypadá, že místo vytváření odolné společnosti, o které mluví studie Institutu budoucnosti, vytváříme společnost úniku do soukromí, které umíme prodat, ale i si ho pořádně užít. Má tedy odolná společnost ještě šanci? „Definitivně se v této krizi potvrdilo, že žijeme v globální síti. Planetární člověk, o němž mluvil Teilhard de Chardin, opravdu existuje. Bohužel neumíme na nebezpečí zatím reagovat jinak, než že tu síť vypneme. Bráníme se tím, že umíráme," uvažuje Šlerka. „Tahle zkušenost tu zůstane. Nebudeme na ni reagovat okamžitou změnou, ale postupně se propíše do všech procesů a do systému rozhodování a nakonec ke změně k planetárnímu způsobu života a globálním institucím postupně dojde."

URL| https://www.euro.cz/udalosti/na-hrane-zitrka-jak-nas-zmenila-koronakrize-a-jak-bude-vypadat-nase-budoucnost

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
euro.cz *(Události)*

NA HRANĚ ZÍTŘKA

15.6.2020 Euro str. 10 Téma/Streaming

Petr Fischer

Říká se tomu bifurkace. Bod zvratu. Odbočka ve vývoji. Přichází, když napětí v systému jsou už tak velká, že se změní dosavadní směr. Je to náš případ?

Zatímco místní, evropští i světoví politici se snaží, aby se systém globálního kapitalismu znovu rozjel naplno tak, jak fungoval před koronakrizí, futurologové, psychologové a sociologové upozorňují na to, že se opravdu něco podstatného změnilo. Thinktanky celého světa tak chrlí scénáře dalšího vývoje, jen nikdo neví, který je ten správný.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Německý Institut budoucnosti (Zukunft Institut) vytvořil rozsáhlou studii vize vývoje byznysu, trhů a společností v nejbližší době, nazvanou Svět po koroně (Die Welt nach Corona), v níž jsou takové scénáře hned čtyři. Nejhorším modelem je totální izolace, tedy boj všech proti všem, v osobním i mezistátním smyslu. Následuje život v permanentní krizi, ústup do soukromí a malých kmenů, kterému editoři říkají neotribalismus, a nakonec nejoptimističtější model odolné společnosti. Ten připomíná novodobou utopii: „Bude docházet k samočištění trhů … vyváženosti mezi lokálním a globálním obchodem … zvítězí holistický, celostní přístup, který umožní vytvoření zdravého prostředí pro všechny … dojde k reorganizaci měst a megalopolí podle ideje glokalizace, která kombinuje lokální i globální ohledy života … pomůže k tomu efektivní využití velkých datových souborů, tzv. big data … a samozřejmě umělá inteligence, mnohem masověji využívaná … vznikne nová kultura nového MY (We-culture).“

Odkouzlená věda

Idea „odolné společnosti“ má evidentně medicínský organický základ: jedině komplexně odolný organismus má šanci proti virům pozdně moderní doby, ať už jde o viry biologické, virtuální, nebo společenské.
Medicína, jak vidno, žene vpřed i sociál ní vědce, kteří projikují naši budoucnost a stávají se proroky současnosti. „V dějinách moderních médií asi neexistuje období, kdy by přírodní vědci byli reprezentováni v médiích častěji – buď přímo jako mluvčí, nebo jako citované zdroje,“ říká socioložka Irena Reifová (viz rozhovor na straně 14), která se specializuje na kulturní roli médií. „Je obtížné odhadovat, co to udělalo s obrazem vědy a expertního vědění v očích veřejnosti. Skutečně by to mohlo vypadat jako vznik kultu a iracionální víry ve vědu.“ Reifová ale připomíná, že média ve snaze mít co nejvíc nových a nových informací předkládala různé vědecké názory a odhalovala nejistotu vědců. „To mohlo vědu i částečně odkouzlit,“ říká socioložka.

Její kolega z **Fakulty sociální věd** UK a šéf správní rady Fondu nezávislé žurnalistiky Josef Šlerka k tomu dodává ještě jednu důležitou věc: „Podle mě došlo spíše k totálnímu rozpojení vědy a společnosti. My na vědu strašlivě spoléháme, ale ona najednou říká, my takto rychle nejsme schopni dodat, co vy potřebujete. Takhle rychle věda pracovat neumí. Navíc se ukázalo, že samotná data k ničemu nestačí,“ popisuje pochybnosti o roli vědy v současných společnostech Šlerka, který jako by potvrzoval slavnou tezi o tom, že teorie předchází data, neníli teorie, tedy nějaký výklad světa či fenoménu, data sama nepromluví.

Homo home office

To, že věda, zejména medicínské obory, možná bude řídit naše životy po koronaviru, ale není nic tak úplně nového.
Koronakrize jen uspíšila a zviditelnila mnoho tendencí, které se už dávno rýsovaly. Naplno se například projevila osudová závislost světa na moderních komunikačních technologiích, které zabraly další rozsáhlá pole, a na nich už zůstanou.
Práce z domova, home office, zůstane v mnoha firmách běžnou, dokonce primární volbou. Netýká se to jen Twitteru, který nechal své zaměstnance zvolit, odkud budou pracovat, i když jeho příklad je pochopitelně téměř ikonický. Home office se během koronakrize stal pracovním standardem 21. století, a to nejen pro firmy, ale zcela jistě i pro školy. Dokonce i české ministerstvo školství už alespoň teoreticky počítá s tím, že část výuky by se kvůli větší efektivitě a individualizaci distančního vyučování mohla v budoucnu odehrávat online z domova, čímž by se vytvořil úplně jiný rytmus školy.

Znamená to ohromný boom pro komunikační platformy, který se pochopitelně projevil už během koronakrize.
Společnost Apptopia, která mimo jiné shromažďuje a analyzuje data v oblasti aplikací, zjistila, že nejvytíženější komunikační platformou byla aplikace Zoom, která přeskočila i Google Clasroom. Obě platformy vykazovaly v App Store exponenciální nárůst uživatelů. O trochu hůře si vedla aplikace Microsoft Teams, která byla hojně používána i před krizí, ale i ona během uzávěr v pandemii prudce rostla.
Analytici upozornili ještě na jednu důležitou změnu: lidem už nestačí si psát či posílat obrázky, chtějí, potřebují se navzájem vidět. To vše znamená ohromný nárůst nároků na kvalitu sítí a serverů, rozšiřování IT vybavení, jež by mohlo být i důležitou náhradou pro pronajímatele kancelářských prostor, kteří vlivem pokoronavirového boomu práce z domova přijdou o část klientely.

Obliba home office a distančního vzdělávání, s nimiž i počítačově gramotnější Češi udělali velmi dobrou zkušenost, potvrzuje, že definitivně dochází k prolnutí soukromé a veřejné oblasti života, takže čas, kdy odpočíváme a jen tak rozvíjíme sami sebe, se od času pracovního nedá skoro rozlišit. Německý filozof korejského původu ByungChul Han právě v tomto prostoupení veřejného a soukromého, k němuž došlo během koronakrize doslova viditelně, vidí jednu z příčin vyčerpání a vyhořelosti lidí ve společnosti zaměřené na výkon. „Společnost zaměřená na výkon je společností sebevykořisťování,“ píše Han ve své knize Vyhořelá společnost.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Myslím, že byla významně narušena soukromá sféra našich životů a že je to špatně," navazuje Josef Šlerka. „Ze soukromí se tak stává zboží, které je využíváno k byznysu. Kromě toho my tu technologii ještě úplně nezvládáme, protože nemáme habitus, patřičný zvyk, rutinu, způsob nakládání s ní. Po čtyřech pěti hodinách na Zoomu byli studenti totálně vyčerpaní, musíme se jej nejdříve nějak naučit používat," vysvětluje Šlerka.

Krize plná seriálů

Hanovy analýzy současného světa, s nimiž se Šlerkův postoj z velké části kryje, dávají za pravdu třetímu scénáři Institutu budoucnosti, tedy ústupu do soukromí a životu v malých kmenech propojených komunikačními sítěmi. „Popravdě české veřejné sféře by trochu víc digitalizace neškodilo. Pokud je pravda, že zkušenost s online nástroji komunikace kvůli koronakrizi získali i lidé, kteří ji dosud neměli, bylo by dobré to využít například k tlaku na možnost volit online alespoň v parlamentních volbách," oponuje pesimistickému Hanovi mnohem optimističtější sociložka Reifová. „Videokonference už nejsou jen pro nadnárodní manažery, umějí je teď používat mnohem širší vrstvy. Člověk má právo na ochranu soukromí, ale tento typ prolínání soukromého a veřejného, který člověk může sám regulovat, nepovažuji za nebezpečný."

Jenže je toho možná už trochu moc: doma pracujeme, z domova se učíme, z domova budeme virtuálně cestovat, z domova budeme volit, z domova nakupujeme, z domova se bavíme.
Koronakrize, kterou rámují masové online nákupy po celém světě, posílila nebývalým způsobem také domácí zábavu. Byla to také krize plná seriálů, filmů a her. Streamovací služba Netflix hlásí během krize další příliv předplatitelů, a to celosvětově o patnáct milionů. Dohromady jich má dnes Netflix po planetě už 188 milionů. Cestou streamu se vydal i zábavní obr z největších Amazon, silnou konkurencí je HBO. „Zájem o streamingové služby a stejně tak i o HBO GO roste dlouhodobě.
Je to dáno měnícím se životním stylem, kdy více diváků preferuje sledovat oblíbený obsah v době, kdy je to pro ně nejvhodnější," říká ředitel české pobočky HBO Europe Michal Mizera (viz rozhovor). „To ale neznamená, že by ubývalo těch, kteří sledují klasické lineární vysílání televize, sledovanost streamu ale během krize opravdu velmi narostla," dodává. Mizera je přesvědčen, že i po koronakrizi bude pokračovat trend zájmu o kvalitní filmy a seriály na požádání. Budoucnost hlavní masové zábavy je jasně načrtnuta.

Zatím to vypadá, že místo vytváření odolné společnosti, o které mluví studie Institutu budoucnosti, vytváříme společnost úniku do soukromí, které umíme prodat, ale i si ho pořádně užít.
Má tedy odolná společnost ještě šanci?
„Definitivně se v této krizi potvrdilo, že žijeme v globální síti. Planetární člověk, o němž mluvil Teilhard de Chardin, opravdu existuje.
Bohužel neumíme na nebezpečí zatím reagovat jinak, než že tu síť vypneme.
Bráníme se tím, že umíráme," uvažuje Šlerka. „Tahle zkušenost tu zůstane.
Nebudeme na ni reagovat okamžitou změnou, ale postupně se propíše do všech procesů a do systému rozhodování a nakonec ke změně k planetárnímu způsobu života a globálním institucím postupně dojde."

***

Po čtyřech pěti hodinách na Zoomu byli studenti totálně vyčerpaní, musíme se jej nejdříve nějak naučit používat.

15 milionů lidí si během koronavirové krize předplatilo službu Netflix. Obliba home office a distančního vzdělávání, s nimiž i počítačově gramotnější Češi udělali velmi dobrou zkušenost, potvrzuje, že definitivně dochází k prolnutí soukromé a veřejné oblasti života, takže čas, kdy odpočíváme a jen tak rozvíjíme sami sebe, se od času pracovního nedá skoro rozlišit.

O autorovi| Petr Fischer, fischer@mf.cz
Foto autor| FOTO: Shutterstock.com
Foto autor| FOTO: Jan Mihaliček

Nová ruská arktická strategie posiluje ruský vliv v oblasti

15.6.2020 PRO-ENERGY str. 74 Zajímavosti - Zahraničí

Jan Feryna

5. března 2020 vydal ruský prezident Vladimir Putin dekret s názvem „Základy státní politiky Ruské federace v Arktidě do roku 2035". Tento dokument navazuje a rozšiřuje předchozí politiku roku 2020. Potvrzuje se tak, že

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Rusko vnímá Arktidu jako strategický prostor z hlediska ekonomického i bezpečnostního. Co je obsahem nové strategie?

Na úvod si připomeňme, jak je Arktida vlastně definována. Arktidu lze definovat jako území na sever od severního polárního kruhu. S územím Arktidy mají hranici Spojené státy, Kanada, Rusko, Dánsko a Norsko. Teritoriální nároky si kromě těchto států činí také Island a Švédsko. K území Arktidy patří také Severní ledový oceán. Podle mezinárodního práva území severního pólu nepatří žádnému státu. Každý z výše zmíněných států má pouze tzv. Exkluzivní ekonomickou zónu (EEZ, oblast, ve které je stát oprávněn vykonávat výlučně své ekonomické aktivity) v délce 370 km od svého pobřeží.

NOVÁ STRATEGIE NAVAZUJE NA STRATEGII, UPLATŇOVANOU DO ROKU 2020

Strategie je součástí zákona o strategickém plánování, zákona o národních zájmech a zákona o bezpečnosti Ruské federace (RF). Tento fakt samotný ukazuje, že Rusko nebere působení v Arktidě na lehkou váhu. Co se týče národních zájmů v Arktidě, jedná se podle Strategie o: ? zabezpečení suverenity a teritoriální celistvosti RF, ? ochranu Arktidy jako území míru, stability a vzájemného partnerství, ? zabezpečení vysoké kvality života a blahobytu v oblasti Arktidy, ? rozvoj Arktidy jako zdrojové základny, ? racionální využití této oblasti při zvyšování ekonomického růstu RF, ? rozvoj Severní námořní cesty jako konkurenceschopné alternativy na světovém trhu, ? ochranu životního prostředí a ochranu způsobu života místních národů.
Již z těchto bodů je jasné, že do roku 2035 budeme svědky prudkého rozvoje ruské části Arktidy jak v ekonomické, tak bezpečností oblasti. Tato strategie, jak bylo již zmíněno, navazuje na strategii do roku 2020, která zabezpečovala: ? právní normy k rozvoji Arktidy, ? podmínky k rozvoji velkých ekonomických projektů (těžba uhlí, ropy, plynu nebo doprava), ? začátek prací na infrastruktuře Severní námořní cesty, hydrometeorologických, hydrografických a navigačních systémů, ? modernizaci flotily ledoborců (momentálně má Rusko největší a nejvýkonnější ledoborec na světě), ? režimy ochrany životního prostředí (otázkou zůstává, jakým způsobem bude chráněno životní prostředí při prudkém rozvoji průmyslové a těžební činnosti nebo dopravy, pozn. autora), ? aktualizace podmínek spolupráce RF a ostatních států na základě mezinárodního práva, ? vytvoření úkolového uskupení vojsk v Arktidě k zabezpečení hranice za jakýchkoliv podmínek (modernizace techniky pro použití v arktických podmínkách, rozmístění prostředků elektronického boje podél Severní námořní cesty nebo výstavba a modernizace letišť za polárním kruhem), ? vytvoření funkčního systému pobřežní stráže FSB (jako součást pohraniční stráže FSB).

RUSKÁ ARKTICKÁ STRATEGIE NENÍ JEN CÁREM PAPÍRU

Na rozdíl od strategií a akčních plánů, známých z domácího prostředí, je Strategie opravdu naplňována. Pro příklad lze uvést, že společnosti, podílející se na rozvoji Arktidy, dostávají od ruské vlády daňová zvýhodnění.

Společnost Novatek dostala od ruské vlády v rámci rozvoje projektů na poloostrově Jamal a v jeho okolí (zejména LNG projekty) daňové zvýhodnění ve výši 40 miliard rublů. Zvýhodnění ve výši 12 miliard rublů dostala společnost Novatek také v rámci rozvoje projektu Bělokamenka – továrna na výrobu zařízení pro rozvoj arktických projektů v oblasti zkapalněného zemního plynu (LNG) nebo v rámci projektu výstavby přečerpávací infrastruktury nedaleko zálivu Kola.

Ruský ropný gigant Rosněfť, stejně jako Novatek, požádal ruskou vládu o daňové zvýhodnění v rámci projektu ropovodu z oblasti Vankor do města Dikson na poloostrově Tajmyr. Výše tohoto zvýhodnění není známá. Společnost se nicméně již dříve nechala slyšet, že bude po ruské vládě požadovat velká daňová zvýhodnění.

Zahraniční společnosti ze zemí, jako jsou Indie, Japonsko, Čína nebo také Spojené arabské emiráty, se snaží zajistit si podíly v rychle se rozvíjejícím regionu. Společnost DP World ze Spojených arabských emirátů podepsala dohodu se společnostmi Rosatom a Nornickel, která se má týkat rozvoje dopravy v Arktické oblasti.

Co se týče Severní námořní cesty, Alexej Lichačev, šéf Rosatomu, řekl, že společnost chce „změnit historii“ a soupeřit např. se Suezským kanálem. Na začátku roku 2019 byla legislativně potvrzená vedoucí role společnosti Rosatom v rámci rozvoje Severní námořní cesty. Společnost se tak v podstatě stala řídící autoritou pro celou ruskou Arktickou oblast. V rámci Severní námořní cesty vzrostl objem přepraveného materiálu v roce 2018 oproti roku 2017 o 70 % na více než 18 milionů tun přepraveného materiálu.

Jak již bylo zmíněno výše, otázka životního prostředí a klimatu v ruské části Arktidy je problematická. Ačkoliv např. v roce 2019 došlo k vytvoření přírodní rezervace o rozloze 3500 km2 na ostrově Kolgujev v Barentsově moři, stále na jihovýchodním cípu ostrova probíhá těžba ropy, jejíž zásoby dosahují zhruba 16 miliard barelů.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

STRATEGIE NAVZDORY RŮZNÝM ÚSKALÍM JE VELMI AMBICIÓZNÍ

Mezi největší hrozby pro ztroskotání ruského snažení do roku 2035 patří: ? nízká úroveň rozvoje sociální, dopravní a informačně komunikační infrastruktury, ? nízké tempo výzkumu perspektivních oblastí se zdroji nerostných surovin, ? absence systému státní podpory a garance pro společnosti působící v Arktidě, ? nedodržení lhůt při výstavbě infrastruktury Severní námořní cesty, ledoborců nebo flotily záchranných lodí, ? nízké tempo pozemní i letecké dopravní infrastruktury a techniky, která vydrží náročné působení v Arktidě.
Vzhledem k ambiciózním cílům i hrozbám, které se podle posledního vývoje jeví jako reálné (zpoždění, opuštění projektů některými společnostmi, nutnost dotovat soukromé společnosti ze státního rozpočtu), bude velmi zajímavé sledovat, jak Ruská federace zvládne rozvoj své Arktické oblasti. Už teď se může částečně opřít o podporu Číny, Indie nebo Japonska – zemí, které se zapojily do investic v rámci ruské části arktické oblasti.

Nová strategie, kromě hodnocení té předešlé a vytyčení národních zájmů, uvádí také základní body politiky do roku 2035 v různých oblastech, jako jsou infrastruktura, bezpečnost nebo hospodářství. V oblasti hospodářství to jsou: ? rozšíření možností účasti soukromých investorů (tento bod může znamenat ruskou nejistotu v oblasti přílivu finančních zdrojů ze státní kasy), ? infrastruktura pro těžbu a zpracování surovin, ? logistika v rámci severní cesty, ? rozvoj státních i soukromých projektů v oblasti geologického průzkumu uhlí, ropy a plynu (i LNG), ? rozvoj lesnictví (v poslední době se hovoří hlavně o sporech s Čínou ohledně nelegálního kácení dřeva na Sibiři).

SEVERNÍ MOŘSKÁ CESTA PRO DOPRAVU LNG NA SVĚTOVÉ TRHY

Ruská společnost Novatek aktualizovala plány na rozvoj oblasti Obského zálivu. Původní plány počítaly s tím, že LNG terminál Utreněje bude sloužit zejména projektu Arctic-LNG 2. Podle nových plánů má terminál sloužit i projektu Arctic-LNG 1, který by měl být zprovozněn po roce 2026.

Plovoucí doky, ve kterých se v Murmansku vyráběly ledoborce, již nestačí. Pro stavbu ledoborců třídy Projekt 22220 (který od ledoborců třídy Arktika převezme titul největšího a nejsilnějšího ledoborce na světě) bude potřeba postavit novější a větší doky než ty, které jsou v Murmansku. Příslušné společnosti již podepsaly dohody o konstrukci těchto větších doků v loděnicích na Krymu. K tématu ledoborců je také nutno připomenout, že již existuje projekt třídy Lider, který by svou silou a velikostí měl předstihnout Projekt 22220.

Spolupráce mezi Ruskem a Čínou by v rámci období po roce 2020 měla být silnější. Gazprom již navrhl možnost přepravy 50 miliard m3 ročně plynovodem Síla Sibiře 2, dlouhým 6000 km. Tento plyn by měl pocházet právě z poloostrova Jamal. V rámci dodávek do Číny má být také v roce 2023 zprovozněno plynové pole Charasavějskoje.

V oblasti dopravy byly podepsány dohody o dodávce 17 lodí pro přepravu LNG. Tyto lodě budou sloužit k rozvoji projektů Arctic-LNG 1 a 2. Bude se jednat o tankery se zesíleným trupem – kvůli oblasti jejich působení. Tyto lodě budou mít za úkol přepravovat LNG z ruské arktické oblasti na mezinárodní trhy. Zároveň také bude možné dosáhnout projektovaného objemu materiálu, přepravovaného v rámci Severní námořní cesty na 80 milionů tun v roce 2024.

Jak již bylo řečeno, strategie do roku 2035 je velmi ambiciózní a potvrzuje ruskou snahu o ovládnutí arktického regionu. Čína, Indie a Japonsko se také zapojují do investic v rámci tohoto regionu. Otázkou zůstává pozice Evropské unie (a také hlavně Norska, co se týče Špicberků), USA a Kanady. Poslední dvě jmenované země mají ve svých exkluzivních ekonomických zónách také značné zásoby nerostných surovin (ropa, plyn, drahé kovy). Podle posledního vývoje si i tyto země začaly uvědomovat, že region Arktidy je strategický (nejen z ekonomického, ale i z vojenského hlediska – přes Severní pól vede nejkratší cesta k útoku na ruská strategická centra).

Ve zprávě pro americký kongres z konce dubna 2020 se jasně hovoří o tom, že po éře studené války se Arktida stala oblastí, ve které byla vedena spolupráce a spory byly spíše diplomatické. To vedlo také k tomu, že americký zájem o tuto oblast poklesl. Obnovené soupeření velmocí ale podle zprávy přinese výzvy pro všechny arktické národy. Zpráva uznává Rusko jako prominentní zemi ze všech arktických zemí a zmiňuje strategie z let 2008, 2009, 2013, 2014, 2017 a nejnovější z března 2020, které jsou důkazem důležitosti Arktidy pro Rusko. Arktická oblast vyvolává a bude do budoucna vyvolávat spory. Jako příklad uvádí zpráva Severní námořní cestu, kterou v určitých oblastech Rusko považuje za své výsostné vody a chce této skutečnosti využívat v rámci hospodářského rozvoje regionu. Spojené státy naproti tomu považují tyto vody za mezinárodní.

Co se týče úrovně NATO a EU, hovoří zpráva o tom, že obě mezinárodní organizace by se měly zapojit do snah o odstrašení Ruska v této oblasti. V rámci NATO už probíhá nasazování jednotek (americké letouny F-35 v norských službách jsou od začátku plně připraveny na nasazení) nebo cvičení (můžeme připomenout Trident Juncture 2018).

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

RUSKO JE ZATÍM V ARKTIDĚ DOMINANTNÍ, ZÁJEM OSTATNÍCH ZEMÍ ALE ROSTE

V případě EU můžeme vidět zvýšený zájem o arktický region. Existuje dokument EK s názvem An Integrated European Union Policy for the Arctic z roku 2016, který říká, že EU chce hrát v Arktidě klíčovou roli. V říjnu 2019 EU pořádala ve Švédsku první ročník Arktického fóra. Tyto snahy se zdají být na první pohled dostačující, podle zprávy potřebuje ovšem EU lepší celkovou strategii pro arktický region, která bude obsahovat tři základní pilíře – bezpečnost, ochranu životního prostředí a socioekonomický rozvoj oblasti.

V době, kdy se vede globální debata o změně klimatu, je důležité připomenout, že ruský postoj ke klimatické změně se zásadně liší od postoje např. Evropské unie. Rusko, dá se říct, klimatickou změnu vítá a očekává, že ve chvíli, kdy se zrychlí tání ledu, bude moci využít nerostné suroviny a Severní námořní cestu k hospodářskému rozvoji. Co se týče těžby nerostných surovin, tak ruská energetická strategie do roku 2035 počítá s podílem arktických nalezišť na těžbě ropy do 5 % celkové těžby ropy v RF, v případě plynu má jít o 10 % podíl k roku 2035.

Souboj o Arktidu a její zdroje lze přirovnat k souboji o vesmír. Státy, které mají schopnosti v těchto oblastech dosáhnout signifikantního výsledku, se o to více či méně snaží. Rusko, jak můžeme vidět z investic, dalších projektů na rozvoj Arktidy, její militarizaci nebo Vladimirem Putinem podepsané strategie do roku 2035, bere výzvu ovládnutí Arktidy velmi vážně. Stejně by k tomu měly přistoupit i další státy.

***

On March 5th, 2020, Russian President Vladimir Putin signed decree on Russian Arctic strategy until 2035. Today, Russia is

the most active country in the Arctic, other countries should increase their activity within this region.

O AUTOROVI JAN FERYNA studuje obor Politologie a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK. Zajímá se o geopolitiku a geostrategii. V budoucnu se chce zabývat hybridními a asymetrickými konflikty, elektronickým bojem a kybernetickou bezpečností. Pro webový portál energy-hub píše kratší články na téma propojení politiky/ geopolitiky a energetiky. Kontakt: jan.feryna@energy-hub.cz

Foto autor| Zdroj: http://geohistory.today/russia-arctic-development-power/
Foto popis| Obrázek č. 1: Exkluzivní ekonomické zóny (EEZ) jednotlivých států EEZ jednotlivých států, červenou barvou je zobrazeno, kam až EEZ sahá, modrou pak hranice EEZ jednotlivých států. Přerušovanou červenou čarou je naznačen polární kruh.

Zisky bank padnou k nule, říká investiční bankéř Roman Šilha

15.6.2020 e15-premium.cz str. 00

Tereza Zavadilová

15. června 2020 • 18:00

Doba, kdy banky počítaly miliardové zisky, je zase načas pryč. „Příležitost, kdy si banky napůjčovaly miliardy v eurech, přehodily je do korun a uložily u ČNB na dvoutýdenní repo sazbu, skončila," popisuje jeden ze čtyř důvodů, proč profit výrazně klesne, investiční bankéř Roman Šilha. Minulostí je také doba nízkorizikových úvěrů a rozpouštění rezerv i vyšších sazeb. Navíc o další miliardy mohou banky přijít kvůli návrhu na snížení podpory pro solární elektrárny, které úvěrují.

Jaký čekáte, že bude dopad koronavirové pandemie na ekonomiku? Je to situace, kterou nikdo nečekal. Dopady na stabilitu finančního sektoru, bankovního sektoru i celé Evropské unie a myšlenky integrace, budou ohromné. V tuto chvíli můžeme jen odhadovat, jak hluboké budou. Již od poloviny loňského roku bylo jasné, že ekonomiky začínají ochabovat a řada států a centrálních bank přišla se snižováním sazeb a do této situace vstoupil COVID-19. Osobně si myslím, že v Evropě nejsme daleko od další finanční krize i krize finančního systému. Jak hluboká ta krize bude? Poučení z předchozích let, ať už to byla éra po pádu Lehman Brothers v letech 2007 až 2008, či sovereign krize (krize způsobená vládními dluhy v části eurozóny – pozn. aut.) v období 2011 až 2012, existuje. Dnes jsme na krizi mnohem lépe připraveni. Je to vidět na tom, co dělá Evropská centrální banka a Evropská komise s cílem minimalizovat dopady na bankovní sektor, který za posledních pět

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

let v eurozóně trpěl negativními úrokovými sazbami. Na druhou stranu bankám pomáhal bezprecedentní růst ekonomiky, který byl z hlediska délky největší od druhé světové války. Banky měly historicky nejnižší míru opravných položek, což jim částečně vykrylo dopad negativních úrokových sazeb. Takže na banky by dopad mohl být nyní limitovanější než při finanční krizi? Určitě, protože v bankovnictví jsou v normálních letech největší nákladovou položkou náklady na zaměstnance a náklady na riziko. Až pak nějaké náklady na IT a provoz. S náklady na zaměstnance se toho tolik dělat nedá, to má své limity. Investice se nějak osekávat dají, ale to, že opravné položky byly posledních pět let téměř na nule, pomáhalo bankám udržet slušnou míru profitability a de facto navyšovat kapitál. Už teď je jasné, že banky v eurozóně budou muset kvůli COVID-19 vytvářet opravné položky na úvěry jak fyzickým osobám, které nebudou schopny splácet hypotéky nebo spotřebitelské úvěry, tak především na korporátní financování. A tam ta čísla mohou jít do ohromných sum. V lepším případě to sníží zisky bank v letošním a v příštím roce, v horším to může snížit kapitál bank pod požadované minimum. Takové banky budou potřebovat nějakou státní pomoc, jako tomu bylo po roce 2012.

Tehdy se skloňovalo zkratkové slovo PIIGS, složené z názvů zadlužených periferních ekonomik. Čekáte opět regionální rozložení problémů? Dopady budou určitě diverzifikované podle zemí, protože některé byly v lockdownu déle než jiné. I čísla počtu nakažených se různí, takže také dopady na jednotlivé ekonomiky se budou lišit. V tomto má Česko výhodu. Jednak jsme do koronavirové krize vstoupili s jedním z nejmenších zadlužení v Evropě a také s nejnižší mírou nezaměstnanosti. Může dojít k tomu, že některé firmy zkrachují, jiné budou na prodej, ale nemyslím, že dopady na ekonomiku v Česku budou nějak zásadní. Na rozdíl od států, které do krize vstoupily relativně slabé, s ohromným dluhem veřejných financí, což koronavir jenom znásobí. Co se týče sektorů, kdo bude nejvíce zasažen? Letecké společnosti, cestovní kanceláře, ubytovací kapacity, tam je to jasné. Otázka je, zda se míra cestování vůbec vrátí na původní úroveň. Spousta lidí bude mít strach, bude to trvat nějakou dobu, než ten strach překonají. Uvidí se, zda tento sektor může fungovat dlouhodobě na nějakých padesáti procentech kapacity. To může trvat i pár let. A další? V Česku jde primárně o to, co bude s automobilovým průmyslem. Je to odvětví, které prochází velkými technologickými změnami, přeorientovává se na výrobu elektromobilů a je pod silným tlakem ohledně emisních limitů. Za výrobci automobilů je celá škála subdodavatelských firem, které mohou mít kvůli koronaviru problémy, protože nejsou tak silné jako největší evropské automobilky, které určitě vydrží nevyrábět pár měsíců. Jde o dopad na celý subdodavatelský řetězec, kde v Česku i na Slovensku působí ohromné množství firem. Asi logicky poptávka po autech s propadem ekonomiky klesne. Do cen aut se negativně projeví nedávné snížení sazeb ze strany centrální banky, kdy koruna ztratila zhruba deset procent hodnoty. Ceny aut, které nejsou na skladě, tudíž půjdou nahoru, protože většina komponentů je v eurech. Zároveň s tím jde řada opatření ze strany Evropské komise, která vyžaduje po automobilkách přísnější emisní limity a toto vše se bude promítat do cen aut. Takže je velmi nejisté, jak poptávka po nových autech bude vůbec vypadat.

Zmínil jste korunu, která nedávno prudce klesla, že z toho byli nešťastní bankéři, a dokonce i exportéři. Jaká by měla být její ideální úroveň? Nová bankovní rada pod vedením guvernéra Rusnoka odvedla velký kus práce zejména v době, kdy téměř plynule vystoupila z intervenčního režimu. I to, jak postupně zvyšovala sazby a cílovala inflaci, bylo predikovatelné. To, co bankovní rada trochu podcenila, bylo zvýšení sazeb těsně před vypuknutím koronaviru, protože signály z globálních ekonomik už byly jednoznačné. Pak ČNB snížila sazby skoro na nulu, což bylo správné rozhodnutí podpořit ekonomiku, ale bohužel se to stalo z úrovně, která již byla zbytečně vysoká. Pokud se bavíme o nějaké úrovni kurzu, který po propadu sazeb byl až 27,80 koruny za euro, pak se ustálil kolem 27 korun za euro, lze očekávat, že někde na dnešní úrovni 26,50–27,00 se bude pohybovat delší dobu. Takže krizové scénáře, že měna může jít až nad třicet korun za euro, nejsou moc reálné? Z hlediska ekonomických fundamentů je na tom Česko mnohem lépe než ostatní země EU a kurz koruny by z toho měl benefitovat. Až se začnou počítat dopady COVID-19 na ekonomiku, což bude někdy ve třetím a čtvrtém kvartále, bude to vidět. A koruna by měla posilovat. Jak hodnotíte projekt společných evropských dluhopisů, je to řešení krize? V tuhle chvíli je to jediný rozumný krok a pevně doufám, že se ho podaří zrealizovat. Je to způsob, jak eurozóna může relativně levně a bezbolestně získat nové peníze na podporu svých ekonomik. Budou pro takové dluhopisy kupci, nebude jich na trhu moc? Pokud eurozóna připraví tyto dluhopisy, bude z nich nový bezpečný přístav, jako jsou dnes německé bundy (státní dluhopisy – pozn. aut.). Historicky byl vždy rozdíl ve spreadech mezi německým, italským nebo španělským dluhopisem. Tuto roli bezpečného přístavu teď převezmou společné evropské dluhopisy, zaštítěné evropskou centrální bankou. Takže určitě bych se nebál, že nebudou kupci. Otázka ovšem je, jak Česko, které dlouhodobě odmítá euro, bude na těchto dluhopisech participovat. Vidíme příklad Bulharska či Chorvatska, které ohlašují, že by chtěly přijmout euro. V Česku mi chybí nějaká jasná politická síla nebo hnutí, které by bylo proevropské a prosazovalo přijetí eura.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tedy přijetí eura je správná cesta? Za guvernéra Singera se koruna udržovala tři roky na úrovni 27 korun na euro. Tehdy jsme promarnili šanci téměř bezbolestně přijmout euro (podmínkou přijetí eura je udržovat fixní kurz dva roky – pozn. aut.). Je nesmysl, aby si malá exportně orientovaná ekonomika uprostřed Evropy bránila svou měnu, která je navíc historicky pevně navázaná na euro. Jestli máme korunu nebo ne, je jen o tom, zda chceme mít v peněžence dva svazky bankovek nebo jeden. Ale mluvit o přijetí eura je teď hodně nepopulární. Kdybychom měli euro, nedocházelo by k občasným výkyvům trhů, jako byl nedávný propad kurzu koruny. Stabilita by byla mnohem větší, zejména pro dlouhodobé investice. Když se zahraniční investoři zajímají o to, zda tady něco postavit či koupit, tak skutečnost, že máme korunu, pro ně hraje negativní roli a na takovou investici dávají větší rizikovou přirážku. Když mluvíte o investičním prostředí, kde teď čekáte největší pohyb? Z hlediska transakční aktivity se dá předpokládat, že řada korporací a firem v západní Evropě se ocitne pod tlakem ratingových agentur. Většina z nich se totiž financuje na eurobondovém trhu a každá změna ratingu znamená zdražení financování. Pokud budou chtít udržet rating, budou muset divestovat. Proto předpokládám, že nastane další vlna prodejů firem, což bude příležitost pro investory, kteří vyšli z koronavirové krize relativně silní, s dostatečnou likviditou. Bude to příležitost primárně pro private equity fondy a infrastrukturní fondy, které se financují levnými penězi. V Česku předpokládám, že investoři budou spíše čekat na příležitost něco levně koupit, což budou krachující nebo oslabené firmy, než že by došlo k masivní vlně prodejů firem.

Jak čekáte, že se změní ceny úvěrů? Už úroky rostou? První reakce bank na krizi byla: buďme opatrní, zmrazme financování. To naštěstí po pár týdnech odeznělo, banky si začaly vybírat, co budou financovat, ale samozřejmě se snažily promítnout vyšší cenu peněz. Cena peněz na trhu se kvůli krizi logicky zvýšila. Během dalších pár měsíců ale dojde ke stabilizaci a ceny úroků u korporátních úvěrů se vrátí do situace před COVID-19. Banky budou chtít i budou tlačené pomáhat ekonomikám. Navíc budou moci benefitovat z programů garantovaných státem. Samozřejmě budou ohroženější sektory, kde banky budou obezřetnější. Budou změny z hlediska hodnocení bonity sektorů? Může nastat třeba taková panika, která byla během finanční krize vůči financování realit? Banky se standardně snaží analyzovat všechny negativní dopady na své klienty a jednotlivé sektory a odvětví včetně koronaviru. Do budoucna největší otazník visí nad sektorem developmentu kancelářských budov. COVID-19 ukázal, že zaměstnanci jsou schopni pracovat z domova, tudíž může dojít k tomu, že firmy začnou zavádět povinné home office na jeden dva dny v týdnu, možná i více, a to bude snižovat poptávku po kancelářských plochách. Pak se uvidí, jak bude vypadat trh, kolik ploch zůstane volných a banky budou logicky zvažovat, co budou dělat s financováním nových projektů. Jak se pohne ocenění hodnot firem, co už bylo přehřáté? Za posledních pět let, kdy rostla ekonomika, byly ceny přehřáté skoro všude. Z akciových trhů nedávno přišlo zchlazení cen. Došlo k jejich zreálnění, což bude vytvářet poptávku po aktivech, která budou na prodej. Když budou velké korporace prodávat svá aktiva, budou to nabízet v tendrech, bude vidět, kolik hráčů o to bude mít zájem, a to nastaví nové ekvilibrium. Obecně jsou dnes ceny o dvacet až třicet procent dole, což přiláká kupce, kteří mají dostatek likvidity. Takováto období přinášejí příležitosti k další konsolidaci. V Česku byl v posledních letech boom privátních dluhopisových emisí, přes které se financovalo mnoho různých, většinou realitních projektů. Co s tímto trhem teď bude? Privátní dluhopisy jsou hodně smutný příběh. Problémových případů bude do budoucna bohužel přibývat. Když něco financují banky, dodržují určitá pravidla, analýzu a drží velikost a strukturu v takovém rámci, aby to firma byla schopna splatit. Zatímco řada privátních dluhopisů byla emitována v přehnaných objemech na nesmyslné projekty bez jasné analýzy. Tyto emise jsou nedostatečně regulované a dost často byli investoři nalákáni pouze na vysoký kupon, který emitent jen stěží zvládne zaplatit. Respektive kupon možná ano, ale vlastní dluhopis už ne.

Ještě zpátky k bankám. Jak se projeví současná krize na jejich kondici? Může dojít třeba i ke krachům bank jako před deseti lety? V eurozóně jely banky dlouho na hraně profitability, působí tam velké množství malých, často i municipálních bank, které ziskovost nezajímá. Proto v západní Evropě jednoznačně dojde k řadě krachů malých a středně velkých bank a tím i ke konsolidaci sektoru, což bude zdravé pro celý sektor. Tento scénář v Česku nehrozí. Stejně ale dojde tomu, že banky, které posledních pět let vykazovaly rekordní zisky a vysokou míru profitability, půjdou se ziskovostí dolů. Důvody jsou čtyři. Zaprvé banky od ukončení měnového režimu ze strany ČNB vydělávaly na takzvaných cross-currency swapech euro–koruna, kdy si napůjčovaly velké objemy v eurech, přehodily je do korun a uložily u ČNB na dvoutýdenní repo sazbu. Tato tržní příležitost skončila. Druhá věc je, že úrokové sazby spadly na nulu. Když byla dvoutýdenní repo sazba kolem dvou procent, banky neplatily klientům více než dejme tomu 0,2 procenta. Takže to je další zdroj příjmů, o který teď přijdou. Třetí důvod jsou náklady na riziko, které byly na historicky nízké úrovni a pomáhaly k vysoké ziskovosti. Banky letos a v příštím roce budou muset oprávkovat špatné úvěry jednotlivců a firem zasažených koronavirem. Tyto tři komponenty budou znamenat, že banky, které vykazovaly celkově nějakých 75 miliard až 80 miliard korun čistého zisku, mohou v zisku spadnout na polovinu i méně. To bude znamenat i výrazně menší odvody do státního rozpočtu. A poslední důvod ke snížení zisku bank? Ten zatím visí ve vzduchu. Vláda nedávno schválila významné snížení

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

podpory pro solární elektrárny, kde banky stále mají odhadem padesát až šedesát miliard korun úvěrů. Dosavadní propočet s omezením výnosu na 6,3 procenta znamená, že soláry přijdou o padesát až osmdesát procent vyplácené podpory. Pokud to schválí Poslanecká sněmovna, banky budou muset vytvářet opravné položky na financování solárních projektů. Toto rozhodnutí vlády je zároveň dalším retroaktivním zásahem státu do investičního prostředí v Česku a zhoršuje vnímání země jako bezpečného státu pro dlouhodobé investice. V případě solárních elektráren jde již o třetí retroaktivní zásah. Česko se přitom letos zavázalo, že do roku 2030 zvýší podíl obnovitelných zdrojů (OZE) z dnešních třinácti na 22 procent. Do této oblasti se od roku 2010 téměř neinvestovalo, přitom ČEZ nedávno odhadl, že abychom se na tento poměr dostali, muselo by Česko do OZE investovat zhruba sedm set miliard korun během deseti let. Největší část těchto nových investic paradoxně půjde právě do solárů. Nové vodní elektrárny se nestavějí, voda navíc vysychá, pro větrné farmy nejsou u nás optimální podmínky a biomasa a bioplynky se potýkají s technologickými problémy. Pro nové solární projekty může být výnos 6,3 procenta zajímavý, protože cena panelů a technologie za posledních deset let výrazně klesla, ale aplikovat tento výnos na deset let staré projekty je ekonomický nesmysl. Roman Šilha (49) Investiční bankéř. Pracoval deset let v UniCredit Bank, z toho od roku 2015 na pozici ředitele pro korporátní klientelu a firemního bankovnictví. Poslední dva roky působil ve Vídni jako Senior Strategic Advisor šéfa korporátního, investičního a privátního bankovnictví pro deset zemí CEE. Letos v květnu v bance skončil. Předtím byl v letech 2007 až 2009 předsedou představenstva a výkonným ředitelem investiční banky UniCredit CAIB, kde působil v různých pozicích od roku 1999. Je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Graduate School of Banking v Coloradu, USA. Je ženatý, má čtyři děti a ve volném čase se věnuje cestování a sportu.

URL| https://www.e15.cz/rozhovory/zisky-bank-padnou-k-nule-rika-investicni-banker-roman-silha-1370600

Rusko-české napětí graduje

16.6.2020 Hospodářské noviny str. 01 Titulní strana

Ondřej Soukup, Petr Zenkner

MOSKVA ODVETOU VYPOVĚDĚLA DVA PRACOVNÍKY ČESKÉ AMBASÁDY

Vyostřené vztahy mezi Českem a Ruskem včera postoupily do další fáze. Moskva označila dva pracovníky české ambasády za nežádoucí osoby a rozhodla o jejich vyhoštění. Rusko tak reaguje na vypovězení dvou svých diplomatů z Prahy před dvěma týdny, které se týkalo kauzy údajné hrozby českým komunálním politikům jedem ricin. Ten měl do Prahy přivézt právě ruský diplomat. Rusko to však považuje za provokaci ze strany Česka.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) uvedl, že vypovězení z velvyslanectví v Moskvě se týká jednoho diplomata a jednoho technického pracovníka. Podle informací HN jde o šéfku Českého centra a zástupkyni ředitele Českého domu. Petříček tím považuje kauzu za uzavřenou.

Česká ambasáda v ruské metropoli se tak musí vyrovnat s dalším oslabením. Před dvěma lety se Česko přidalo k dvěma desítkám zemí a v reakci na případ otravy dvojího agenta Sergeje Skripala vyhostilo tři ruské zpravodaje. Praha se o nich domnívala, že ve skutečnosti pracují pro ruské tajné služby. Rusko následně vypovědělo rovněž tři zaměstnance české ambasády. Ta v Moskvě a na konzulátech v Petrohradu a Jekatěrinburgu zaměstnává na tři desítky osob s diplomatickým pasem.

Pro srovnání: na ruské ambasádě v Praze a konzulátech v Brně a Karlových Varech pracuje 138 lidí, z toho 51 diplomatů.

Současné napětí začalo gradovat v souvislosti s nedávnými rozhodnutími pražských komunálních politiků: odstraněním sochy sovětského maršála Ivana Koněva, přejmenováním náměstí Pod Kaštany, kde sídlí ruská ambasáda, na náměstí Borise Němcova po zavražděném ruském opozičním politikovi a instalací pamětní desky vlasovcům, kteří se podíleli na osvobození Prahy na konci druhé světové války.

Šéfa Ruského centra vědy a kultury Andreje Končakova v polovině března obvinil anonym v dopise pro českou kontrarozvědku, že do Prahy přivezl ricin, kterým měli být politici otráveni. Pražský primátor Zdeněk Hřib (Piráti), starosta Prahy 6 Ondřej Kolář (TOP 09) a starosta pražských Řeporyjí Pavel Novotný (ODS) v reakci na to dostali policejní ochranku. A Česko následně vyhostilo Končakova spolu s jeho podřízeným Igorem Rybakovem, který podle BIS anonym napsal.

Moskva ale tento výklad pokládá za provokaci. Ruské ministerstvo zahraničí uvedlo, že vypovězení Končakova s Rybakovem potvrzuje, že kurz na vyhrocení vztahů s Ruskem se nyní stal českou státní politikou. „Takový vývoj budeme brát na zřetel v celkovém kontextu našich vztahů s Českem," uvedlo ruské ministerstvo.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Podle ministra vnitra Jana Hamáčka (ČSSD) vznikl současný problém na ruské straně: když údajně Moskva nesouhlasila s vyřešením situace potichu, přišlo na řadu vyhoštění obou Rusů z Česka.

„Politické vztahy mezi Ruskem a Českem nebyly ideální ani před ruskou anexí Krymu v roce 2014 a poté se jen zhoršily," uvedl odborník na Rusko z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Karel Svoboda.

Napětí mezi oběma zeměmi může mít značný dopad i na byznys. Když například po zmíněné okupaci Krymu zavedly západní státy včetně Česka protiruské sankce, Moskva připravila odplatu, která zasáhla řadu českých podniků, především zemědělské a strojírenské. Vývoz z tuzemska na ruský trh se tehdy během jediného roku propadl ze 113 miliard korun o více než 30 miliard. Postupně se ale začal zvedat a loni už se přiblížil hranici sto miliard korun. Ruský trh je důležitý hlavně pro některé české strojírenské podniky, diplomatické komplikace mezi Prahou a Moskvou se na jejich byznysu projevují. Třeba pro brněnskou inženýringovou firmu UNIS znamenají Rusko a Bělorusko tři čtvrtiny jejího obratu. „Máme problém v tom, že s námi už Rusové nechtějí podepisovat dlouhodobé kontrakty," prohlásil majitel společnosti Jiří Kovář. Důvodem je nejistota, zda český dodavatel dokáže výrobky podléhající vývozním licencím kvůli politickému zásahu dodat. Proto UNIS na ruském trhu nyní dosáhne jen na kratší kontrakty, které ovšem nejsou tak lukrativní, a navíc u nich roste konkurence tamních podniků.

Většina firem, které HN oslovily, ale možný dopad diplomatických roztržek na byznys nechtěla komentovat. „Jednostranné akce proti českým firmám úplně nepředpokládám," řekl HN František Masopust, předseda představenstva Komory SNS, která zastřešuje podniky působící v zemích bývalého Sovětského svazu.

Vedle politiky ovlivňuje obchod Ruska nejen s českými firmami už několik let i propad cen ropy, která tvoří významnou část příjmů ruského státního rozpočtu. Na něm je závislá řada státem kontrolovaných podniků, které proto nemají dost peněz na investice.

Politické vztahy mezi Ruskem a Českem nebyly ideální ani před ruskou anexí Krymu v roce 2014 a poté se jen zhoršily. Karel Svoboda **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

O autorovi| Ondřej Soukup, Petr Zenkner, autori@economia.cz

Jsem už více Čech než Španěl

16.6.2020 katyd.cz str. 00

Komornější Noc, Jiří Macháně

Říká o sobě, že už je po těch letech v Praze spíše Čech. Doma je v klášteře augustiniánů na Malé Straně. Řídí řádovou školu, komunitu a vede farnost sv. Tomáše – P. JUAN PROVECHO OSA.

„Teď mi dochází, že za sebou mám už více než polovinu života a prožívám jedno z nejkrásnějších období," říká P. Juan Provecho. Snímek archiv farnosti sv. Tomáše

Blíží se konec poněkud nezvyklého školního roku. Jak jste poslední týdny prožil coby ředitel Školy sv. Augustina?

Během karantény jsme se snažili být v kontaktu a pracovat s dětmi i jejich rodiči. Ti se stali našimi spolupracovníky. Každý týden jsem jim posílal dopis, tedy e-mail se zamyšlením i plánem, jak pracovat. Kromě výuky jsme s rodiči a dětmi našili dva a půl tisíce roušek do nemocnice i lidem bez domova, malovali jsme obrázky a psali dopisy pro zdravotní sestry a policisty. Vyráběli jsme také růže jako poděkování pro lidi, kteří pomáhali. Školu jsem řídil na dálku a jako učitel náboženství chystal každý týden úkoly pro všechny třídy, které učím. Nejdůležitější pro mě bylo podporovat všechny, kdo patří do školy: děti, rodiče i učitele. Nikdo se nesměl cítit sám.

Pro pedagogy to bylo něco docela nového. Kvůli online výuce jsme chodili na školení. Pro děti jsme pak dělali i vyučovací hodiny – což nebyla vůbec lehká zkušenost: viděl jsem sice na obrazovce dvacet dětských tváří, hovořil k nim, ale moc mi to nešlo. Potřebuji s nimi mluvit naživo.

Jste učitel, vedete děti ke vzdělání a formujete je. Co vás na tom baví?

Učit náboženství. Kontakt s dětmi je plný energie a pozitivních emocí. Škola je pro mě vlastně výměna zkušeností mezi učitelem a žáky, což je úžasný proces. Co mě ale nebaví, je stále dokola řešit problémy s chováním žáků. Kázeňské problémy jsou pro učitele pořádná otrava.

Nelitujete někdy, že váš řád tuto školu založil? Je to přeci jen značná zátěž.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vůbec ne! Ani na chvilku. Jsem za tuto velikou zkušenost Pánu Bohu i všem lidem ve škole vděčný. Příští rok v září budeme slavit už deset let existence školy a já jsem přesvědčený, že nám přinese i povolání do řádu. Naše mezinárodní komunita je tu také proto, abychom zde augustiniánský řád obnovili, aby mezi nás přišli i Češi. Doufám, že tak za deset let už budeme mít mezi sebou pár kandidátů vstupu do řádu. Když to říkám, lidé se mi občas smějí, že prý žádná povolání nebudou, že jsem naivní. Jenže já tomu věřím.

Více v rozhovoru, který lze nalézt v aktuálním vydání Katolického týdeníku, který je k mání elektronicky na www.katyd.cz/predplatne v řadě kostelů a ve vybraných novinových stáncích a knihkupectvích.

P. JUAN PROVECHO OSA (*22. června 1970, Španělsko) je augustiniánský kněz a pedagog. Je delegátem-provinciálem České provincie řádu sv. Augustina a ředitelem mateřské a základní školy sv. Augustina. Spravuje farnost sv. Tomáše na pražské Malé Straně. Teologii absolvoval na Comillaské papežské univerzitě v Madridu v roce 1995 a byl vysvěcen na kněze augustiniánského řádu. Poté působil v Brazílii a od roku 1997 žije a pracuje v ČR. Zde vystudoval obor Mediální komunikace na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a v letech 2007–2009 byl vedoucím tiskového střediska České biskupské konference.

JIŘÍ MACHÁNĚ

URL| https://www.katyd.cz/rozhovory/jsem-uz-vice-cech-nez-spanel.html

---

Rusko-české napětí graduje. Moskva odvetou vypověděla dva pracovníky české ambasády

16.6.2020 iHNed.cz str. 00

Ondřej Soukup, Petr Zenkner

Vyostřené vztahy mezi Českem a Ruskem v pondělí postoupily do další fáze. Moskva označila dva pracovníky české ambasády za nežádoucí osoby a rozhodla o jejich vyhoštění. Rusko tak reaguje na vypovězení dvou svých diplomatů z Prahy před dvěma týdny, které se týkalo kauzy údajné hrozby českým komunálním politikům jedem ricin. Ten měl do Prahy přivézt právě ruský diplomat. Rusko to však považuje za provokaci ze strany Česka.

Ministr zahraničí Tomáš Petříček (ČSSD) uvedl, že vypovězení z velvyslanectví v Moskvě se týká jednoho diplomata a jednoho technického pracovníka.

Podle informací HN jde o šéfku Českého centra a zástupkyni ředitele Českého domu. Petříček tím považuje kauzu za uzavřenou.

Česká ambasáda v ruské metropoli se tak musí vyrovnat s dalším oslabením. Před dvěma lety se Česko přidalo k dvěma desítkám zemí a v reakci na případ otravy dvojího agenta Sergeje Skripala vyhostilo tři ruské zpravodaje. Praha se o nich domnívala, že ve skutečnosti pracují pro ruské tajné služby. Rusko následně vypovědělo rovněž tři zaměstnance české ambasády. Ta v Moskvě a na konzulátech v Petrohradu a Jekatěrinburgu zaměstnává na tři desítky osob s diplomatickým pasem.

Pro srovnání: na ruské ambasádě v Praze a konzulátech v Brně a Karlových Varech pracuje 138 lidí, z toho 51 diplomatů.

Současné napětí začalo gradovat v souvislosti s nedávnými rozhodnutími pražských komunálních politiků: odstraněním sochy sovětského maršála Ivana Koněva, přejmenováním náměstí Pod Kaštany, kde sídlí ruská ambasáda, na náměstí Borise Němcova po zavražděném ruském opozičním politikovi a instalací pamětní desky vlasovcům, kteří se podíleli na osvobození Prahy na konci druhé světové války.

Šéfa Ruského centra vědy a kultury Andreje Končakova v polovině března obvinil anonym v dopise pro českou kontrarozvědku, že do Prahy přivezl ricin, kterým měli být politici otráveni. Pražský primátor Zdeněk Hřib (Piráti), starosta Prahy 6 Ondřej Kolář (TOP 09) a starosta pražských Řeporyjí Pavel Novotný (ODS) v reakci na to dostali policejní ochranku. A Česko následně vyhostilo Končakova spolu s jeho podřízeným Igorem Rybakovem, který podle BIS anonym napsal.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Moskva ale tento výklad pokládá za provokaci. Ruské ministerstvo zahraničí uvedlo, že vypovězení Končakova s Rybakovem potvrzuje, že kurz na vyhrocení vztahů s Ruskem se nyní stal českou státní politikou. "Takový vývoj budeme brát na zřetel v celkovém kontextu našich vztahů s Českem," uvedlo ruské ministerstvo.

Podle ministra vnitra Jana Hamáčka (ČSSD) vznikl současný problém na ruské straně: když údajně Moskva nesouhlasila s vyřešením situace potichu, přišlo na řadu vyhoštění obou Rusů z Česka.

"Politické vztahy mezi Ruskem a Českem nebyly ideální ani před ruskou anexí Krymu v roce 2014 a poté se jen zhoršily," uvedl odborník na Rusko z pražské **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Karel Svoboda.

Napětí mezi oběma zeměmi může mít značný dopad i na byznys. Když například po zmíněné okupaci Krymu zavedly západní státy včetně Česka protiruské sankce, Moskva připravila odplatu, která zasáhla řadu českých podniků, především zemědělské a strojírenské. Vývoz z tuzemska na ruský trh se tehdy během jediného roku propadl ze 113 miliard korun o více než 30 miliard. Postupně se ale začal zvedat a loni už se přiblížil hranici sto miliard korun.

Ruský trh je důležitý hlavně pro některé české strojírenské podniky, diplomatické komplikace mezi Prahou a Moskvou se na jejich byznysu projevují. Třeba pro brněnskou inženýringovou firmu UNIS znamenají Rusko a Bělorusko tři čtvrtiny jejího obratu. "Máme problém v tom, že s námi už Rusové nechtějí podepisovat dlouhodobé kontrakty," prohlásil majitel společnosti Jiří Kovář. Důvodem je nejistota, zda český dodavatel dokáže výrobky podléhající vývozním licencím kvůli politickému zásahu dodat. Proto UNIS na ruském trhu nyní dosáhne jen na kratší kontrakty, které ovšem nejsou tak lukrativní, a navíc u nich roste konkurence tamních podniků.

Většina firem, které HN oslovily, ale možný dopad diplomatických roztržek na byznys nechtěla komentovat. "Jednostranné akce proti českým firmám úplně nepředpokládám," řekl HN František Masopust, předseda představenstva Komory SNS, která zastřešuje podniky působící v zemích bývalého Sovětského svazu.

Vedle politiky ovlivňuje obchod Ruska nejen s českými firmami už několik let i propad cen ropy, která tvoří významnou část příjmů ruského státního rozpočtu. Na něm je závislá řada státem kontrolovaných podniků, které proto nemají dost peněz na investice.

URL| http://HN.IHNED.CZ/c1-66777860-rusko-ceske-napeti-graduje

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
iHNed.cz, iHNed.cz

Jsem už více Čech než Španěl

16.6.2020 Katolický týdeník str. 13 Rozhovor

JIŘÍ MACHÁNĚ

Juan Provecho
- P. JUAN PROVECHO OSA. a vede farnost sv. Tomáše Řídí řádovou školu, komunitu augustiniánů na Malé Straně. Doma je v klášteře letech v Praze spíše Čech.
Říká o sobě, že už je po těch

* Blíží se konec poněkud nezvyklého školního roku. Jak jste poslední týdny prožil coby ředitel Školy sv. Augustina?

Během karantény jsme se snažili být v kontaktu a pracovat s dětmi i jejich rodiči. Ti se stali našimi spolupracovníky. Každý týden jsem jim posílal dopis, tedy e-mail se zamyšlením i plánem, jak pracovat. Kromě výuky jsme s rodiči a dětmi našili dva a půl tisíce roušek do nemocnice i lidem bez domova, malovali jsme obrázky a psali dopisy pro zdravotní sestry a policisty. Vyráběli jsme také růže jako poděkování pro lidi, kteří pomáhali. Školu jsem řídil na dálku a jako učitel náboženství chystal každý týden úkoly pro všechny třídy, které

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

učím. Nejdůležitější pro mě bylo podporovat všechny, kdo patří do školy: děti, rodiče i učitele. Nikdo se nesměl cítit sám. Pro pedagogy to bylo něco docela nového. Kvůli online výuce jsme chodili na školení. Pro děti jsme pak dělali i vyučovací hodiny - což nebyla vůbec lehká zkušenost: viděl jsem sice na obrazovce dvacet dětských tváří, hovořil k nim, ale moc mi to nešlo. Potřebuji s nimi mluvit naživo.

* Jste učitel, vedete děti ke vzdělání a formujete je. Co vás na tom baví?

Učit náboženství. Kontakt s dětmi je plný energie a pozitivních emocí. Škola je pro mě vlastně výměna zkušeností mezi učitelem a žáky, což je úžasný proces. Co mě ale nebaví, je stále dokola řešit problémy s chováním žáků. Kázeňské problémy jsou pro učitele pořádná otrava.

* Nelitujete někdy, že váš řád tuto školu založil? Je to přeci jen značná zátěž.

Vůbec ne! Ani na chvilku. Jsem za tuto velikou zkušenost Pánu Bohu i všem lidem ve škole vděčný. Příští rok v září budeme slavit už deset let existence školy a já jsem přesvědčený, že nám přinese i povolání do řádu. Naše mezinárodní komunita je tu také proto, abychom zde augustiniánský řád obnovili, aby mezi nás přišli i Češi. Doufám, že tak za deset let už budeme mít mezi sebou pár kandidátů vstupu do řádu. Když to říkám, lidé se mi občas smějí, že prý žádná povolání nebudou, že jsem naivní. Jenže já tomu věřím.

* Jak žila v době karantény vaše augustiniánská komunita?

Zůstali jsme v Praze tři (otec Josef odjel na Slovensko ještě před karanténou a vrátil se teprve minulý týden) a prožívali jsme augustiniánský život, jaký jsem nezažil od semináře. K pravidelné modlitbě ráno, v poledne i večer přibyly možnosti trávit více času společně a popovídat si. Posledních pár roků, kdy pracuji jako ředitel, nemám tolik času, kolik bych pro komunitní život potřeboval a chtěl. Konečně jsem měl tedy prostor vrátit se k základu našeho života - a bratři si také pochvalovali, že konečně máme zase na sebe čas. Snažil jsem se důsledně zachovávat denní řád - dopoledne jsem dvě hodiny věnoval škole nebo kancelářské práci. Odpoledne jsem sloužil mši svatou a věnoval se lidem, protože náš kostel byl pořád otevřený. A také jsem se pustil na dvě hodiny do manuální práce a pak jsem opět zasedl k počítači jako učitel: opravoval žákům úkoly, posílal další a psal rodičům. Večer jsme končili den modlitbou, večeří a společenstvím kolem stolu. Učil jsem se chodit spát okolo desáté večer, což pro mě bylo několik posledních let naprosto nepředstavitelné.

* Jste ředitel školy, ale také představený klášterní komunity a kněz ve farní pastoraci… Není to na jednoho chlapa trošku moc?

Teď už ani tak ne. Vděčím za to dělbě práce. Ač jsem s tím měl vždy problémy, naučil jsem se delegovat úkoly - hlavně ve škole. Jinak jsme velmi malá komunita, takže až tak velký řádový představený zase nejsem (říkáme tomu delegát) a ani není moc co delegovat. Od restitucí máme v hospodářské správě jednoho člověka, s nímž máme pravidelná setkání jednou týdně. Farářem u nás ve farnosti u sv. Tomáše jsem se stal po tragické smrti otce Antonia Rivase před třemi roky. Nedělám to moc dobře, protože jsem takový víkendový farář: v sobotu a neděli se věnuji farnosti a přes týden to za mě díky Bohu vezmou spolubratři P. William Faix a P. Jozef Ržonca, kteří se starají také o farní kancelář.

* Jste sice malá komunita, ale máte na starosti nemovitosti v centru hlavního města i na venkově.

Ano, mou prací je i správa majetku. Hospodaření se nám daří díky Bohu docela dobře. Pronajímáme část klášterních budov hotelu. Další část peněz plyne z restitucí, zejména z lesního hospodaření na 850 hektarech. Zatím jsme pokaždé skončili v plusu a více než polovinu výnosu vkládáme do školy. To je momentálně naše hlavní investice. Další peníze míří do našich tří klášterů, o které se musíme postarat. Už před dvaceti lety jsme se pustili do rekonstrukce kláštera sv. Doroty v Zaječově a nyní opravujeme kostel v Ročově na Lounsku. Peníze tam míří zejména z výnosů hospodaření v lesích v okolí kláštera.

* Jak dlouho vlastně žijete v Česku?

Je to neuvěřitelné, ale už dvacet tři roky, což je bezmála polovina mého života. Poslal mě sem generální představený, jelikož jsem se mu nabídl. Působil jsem tenkrát v Brazílii, ale tady bylo potřeba pomoci a já se přihlásil.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Jaké to bylo, když jste poprvé dorazil do naší země?

Udeřily zrovna třeskutá zima, šero a tma. Byl to tenkrát na uvítanou obzvlášť studený únor. Pamatuji si ten první den, jako by to bylo včera: když jsem večer ulehl do postele, ze samého zoufalství jsem plakal. Litoval jsem, že jsem tady, protože to bylo nečekaně drsné. První dojmy byly tedy docela náročné, ale jak jsem postupně začal tuto zemi objevovat, seznamoval se s lidmi, jejich mentalitou a kulturou, roztával jsem. A dnes jsem šťastný jako blecha a každý den děkuju Pánu Bohu, že mohu žít právě v České republice.

* Na Univerzitě Karlově jste studoval novinařinu. Proč?

Představení mi dali za úkol, abych se naučil česky a že kromě toho zde musím začít znovu studovat. Zajímala mě žurnalistika a média, a tak jsem se přihlásil na dva roky na magisterské studium. Později jsem byl dva roky zaměstnaný na tiskovém středisku České biskupské konference - v době, kdy byl jejím předsedou poprvé moravský metropolita Jan Graubner. Byla to velmi náročná práce.

* Z jaké rodiny vlastně pocházíte?

Jsem vesnické dítě ze severního Španělska, narodil jsem se v Leónu a žil v typické zemědělské oblasti. Měli jsme velké hospodářství, tatínek obdělával půdu a pásl ovce, chovali jsme i krávy. Když mi bylo šestnáct let, naše stádo ovcí čítalo na dvě stě čtyřicet kusů. Tehdy jsem byl během roku v internátní škole, tedy v semináři v kláštеře u augustiniánů, a pak jsem v létě tři měsíce tvrdě pracoval doma na statku. Moji rodiče ještě žijí. Bohu díky na ně teď nedopadla pandemie koronaviru, která si jinak ve Španělsku vyžádala přes 27 tisíc životů. Už nepracují, ale bratr ještě obdělává asi sedmdesát hektarů. Když přijedu v létě o prázdninách na dva až tři týdny, jezdím s traktorem. Nevydržím jen tak sedět a hned se ptám: „Brácho, co je potřeba?“ Letos se tam ale nejspíš nepodívám, protože hranice budou zavřené. Situace s nemocí covid-19 v mé rodné zemi ještě stále není dobrá.

* Jste po tom bezmála čtvrtstoletí spíš Čech, nebo Španěl?

Cítím se víc jako Čech. Vždycky si toho všímám, když odjedu na vakace do Španělska. Potřebuji tak dva dny, abych si popovídal se sourozenci a s rodiči. Ale pak si všimnu, že se mi začíná stýskat. Vlastně už tak docela nechápu mentalitu Španělů, odcizil se mi i jejich způsob života. Španělé se mě ptají, odkud že pocházím s tím svým divným akcentem, a že ani nevypadám jako Španěl. To si pak říkám, že už jsem tuhle identitu ztratil. Jsem už doma v Česku a cítím se tu fakt skvěle, protože je mi milá místní kultura, chápu dobře český humor a mám rád pivo. Ve Španělsku mám stále kamarády, píšeme si, voláme, ale takhle na dálku se ten kontakt vytrácí. Nejlepší kamarády a kamarádky už mám tady. Můžu jim zavolat třeba i ve tři ráno, když se ocitnu v situaci, že něco nutně potřebuji.

* Říkal jste, že máte rád pivo…

Když mě chce někdo pohostit, říkám: „Připravte dobrý guláš, k tomu pivo, a nepotřebuju nic jiného.“ České oslavy jsou víc formální. Ve Španělsku je to fiesta, hudba a tanec! Tady se obecně udržují větší vzdálenosti v emocích i fyzicky. Češi mají doslova strach projevovat něhu a blízkost. Neříkám, že to je špatně, je to taková kultura. Když přijedu do Španělska, přistihnu se, že se chovám, jak se chovají Češi. Je to pro mě už úplně automatické. Takže když se pak s někým zdravím podáním ruky, nikoliv objetím a políbením, budí to pozornost. Nicméně slavení mám moc rád, protože je to způsob, jak se setkat s lidmi. A posloužit jim. Nedokážu slavit tak, že bych si sedl a pil pivo. Když máme farní nebo školní oslavy s rodiči, musím čepovat pivo nebo alespoň připravovat program. Zkrátka se podílet na tom dění. A pak si třeba chvilku sednout, poslouchat a povídat si.

* Když jsme u toho slavení, vy teď budete mít abrahámoviny. U chlapů to prý bývá životní zlom, bují krize středního věku, přichází pochybnosti o vlastním směřování. Jak jste na tom?

Krize středního věku u mě propukla už před pár lety. Teď mi dochází, že za sebou mám už více než polovinu života a prožívám jedno z nejkrásnějších období. Důvěřuji, že Bůh mi pomáhá, že je se mnou, a tak se nemám proč bát, co bude dál. Před osmi až deseti lety jsem prožíval trošku těžké chvíle jako kněz i řeholník. Měl jsem pochybnosti o tom, kde je moje místo. Hodně se ale změnila moje pracovní situace a ubylo mi povinností -tenkrát jsem zkrátka dělal příliš mnoho věcí najednou.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

***

P. JUAN PROVECHO OSA (*22. června 1970, Španělsko) je augustiniánský kněz a pedagog. Je delegátem-provinciálem České provincie řádu sv. Augustina a ředitelem mateřské a základní školy sv. Augustina. Spravuje farnost sv. Tomáše na pražské Malé Straně. Teologii absolvoval na Comillaské papežské univerzitě v Madridu v roce 1995 a byl vysvěcen na kněze augustiniánského řádu. Poté působil v Brazílii a od roku 1997 žije a pracuje v ČR. Zde vystudoval obor Mediální komunikace na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a v letech 2007-2009 byl vedoucím tiskového střediska České biskupské konference.

Foto autor| Snímek archiv farnosti sv. Tomáše
Foto popis| „Teď mi dochází, že za sebou mám už více než polovinu života a prožívám jedno z nejkrásnějších období," říká P. Juan Provecho.

Zisky bank padnou k nule

16.6.2020 E15 str. 10 Rozhovor

Tereza ZAVADILOVÁ

Doba, kdy banky počítaly miliardové zisky, je zase načas pryč. „Příležitost, kdy si banky napůjčovaly miliardy v eurech, přehodily je do korun a uložily u ČNB na dvoutýdenní repo sazbu, skončila," popisuje jeden ze čtyř důvodů, proč profit výrazně klesne, investiční bankéř Roman Šilha. Minulostí je také doba nízkorizikových úvěrů a rozpouštění rezerv i vyšších sazeb. Navíc o další miliardy mohou banky přijít kvůli návrhu na snížení podpory pro solární elektrárny, které úvěrují.

* Jaký čekáte, že bude dopad koronavirové pandemie na ekonomiku?

Je to situace, kterou nikdo nečekal. Dopady na stabilitu finančního sektoru, bankovního sektoru i celé Evropské unie a myšlenky integrace, budou ohromné. V tuto chvíli můžeme jen odhadovat, jak hluboké budou. Již od poloviny loňského roku bylo jasné, že ekonomiky začínají ochabovat a řada států a centrálních bank přišla se snižováním sazeb a do této situace vstoupil COVID-19. Osobně si myslím, že v Evropě nejsme daleko od další finanční krize i krize finančního systému.

* Jak hluboká ta krize bude?

Poučení z předchozích let, ať už to byla éra po pádu Lehman Brothers v letech 2007 až 2008, či sovereign krize (krize způsobená vládními dluhy v části eurozóny – pozn. aut.) v období 2011 až 2012, existuje. Dnes jsme na krizi mnohem lépe připraveni. Je to vidět na tom, co dělá Evropská centrální banka a Evropská komise s cílem minimalizovat dopady na bankovní sektor, který za posledních pět let v eurozóně trpěl negativními úrokovými sazbami. Na druhou stranu bankám pomáhal bezprecedentní růst ekonomiky, který byl z hlediska délky největší od druhé světové války. Banky měly historicky nejnižší míru opravných položek, což jim částečně vykrylo dopad negativních úrokových sazeb.

* Takže na banky by dopad mohl být nyní limitovanější než při finanční krizi?

Určitě, protože v bankovnictví jsou v normálních letech největší nákladovou položkou náklady na zaměstnance a náklady na riziko. Až pak nějaké náklady na IT a provoz. S náklady na zaměstnance se toho tolik dělat nedá, to má své limity. Investice se nějak osekávat dají, ale to, že opravné položky byly posledních pět let téměř na nule, pomáhalo bankám udržet slušnou míru profitability a de facto navyšovat kapitál. Už teď je jasné, že banky v eurozóně budou muset kvůli COVID-19 vytvářet opravné položky na úvěry jak fyzickým osobám, které nebudou schopny splácet hypotéky nebo spotřebitelské úvěry, tak především na korporátní financování. A tam ta čísla mohou jít do ohromných sum. V lepším případě to sníží zisky bank v letošním a v příštím roce, v horším to může snížit kapitál bank pod požadované minimum. Takové banky budou potřebovat nějakou státní pomoc, jako tomu bylo po roce 2012.

* Tehdy se skloňovalo zkratkové slovo PIIGS, složené z názvů zadlužených periferních ekonomik. Čekáte opět regionální rozložení problémů?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Dopady budou určitě diverzifikované podle zemí, protože některé byly v lockdownu déle než jiné. I čísla počtu nakažených se různí, takže také dopady na jednotlivé ekonomiky se budou lišit. V tomto má Česko výhodu. Jednak jsme do koronavirové krize vstoupili s jedním z nejmenších zadlužení v Evropě a také s nejnižší mírou nezaměstnanosti. Může dojít k tomu, že některé firmy zkrachují, jiné budou na prodej, ale nemyslím, že dopady na ekonomiku v Česku budou nějak zásadní. Na rozdíl od států, které do krize vstoupily relativně slabé, s ohromným dluhem veřejných financí, což koronavir jenom znásobí.

* Co se týče sektorů, kdo bude nejvíce zasažen?

Letecké společnosti, cestovní kanceláře, ubytovací kapacity, tam je to jasné. Otázka je, zda se míra cestování vůbec vrátí na původní úroveň. Spousta lidí bude mít strach, bude to trvat nějakou dobu, než ten strach překonají. Uvidí se, zda tento sektor může fungovat dlouhodobě na nějakých padesáti procentech kapacity. To může trvat i pár let.

* A další?

V Česku jde primárně o to, co bude s automobilovým průmyslem. Je to odvětví, které prochází velkými technologickými změnami, přeorientovává se na výrobu elektromobilů a je pod silným tlakem ohledně emisních limitů. Za výrobci automobilů je celá škála subdodavatelských firem, které mohou mít kvůli koronaviru problémy, protože nejsou tak silné jako největší evropské automobilky, které určitě vydrží nevyrábět pár měsíců. Jde o dopad na celý subdodavatelský řetězec, kde v Česku i na Slovensku působí ohromné množství firem.

* Asi logicky poptávka po autech s propadem ekonomiky klesne.

Do cen aut se negativně projeví nedávné snížení sazeb ze strany centrální banky, kdy koruna ztratila zhruba deset procent hodnoty. Ceny aut, které nejsou na skladě, tudíž půjdou nahoru, protože většina komponentů je v eurech. Zároveň s tím jde řada opatření ze strany Evropské komise, která vyžaduje po automobilkách přísnější emisní limity a toto vše se bude promítat do cen aut. Takže je velmi nejisté, jak poptávka po nových autech bude vůbec vypadat.

* Zmínil jste korunu, která nedávno prudce klesla, že z toho byli nešťastní bankéři, a dokonce i exportéři. Jaká by měla být její ideální úroveň?

Nová bankovní rada pod vedením guvernéra Rusnoka odvedla velký kus práce zejména v době, kdy téměř plynule vystoupila z intervenčního režimu. I to, jak postupně zvyšovala sazby a cílovala inflaci, bylo predikovatelné. To, co bankovní rada trochu podcenila, bylo zvýšení sazeb těsně před vypuknutím koronaviru, protože signály z globálních ekonomik už byly jednoznačné. Pak ČNB snížila sazby skoro na nulu, což bylo správné rozhodnutí podpořit ekonomiku, ale bohužel se to stalo z úrovně, která již byla zbytečně vysoká. Pokud se bavíme o nějaké úrovni kurzu, který po propadu sazeb byl až 27,80 koruny za euro, pak se ustálil kolem 27 korun za euro, lze očekávat, že někde na dnešní úrovni 26,50–27,00 se bude pohybovat delší dobu.

* Takže krizové scénáře, že měna může jít až nad třicet korun za euro, nejsou moc reálné?

Z hlediska ekonomických fundamentů je na tom Česko mnohem lépe než ostatní země EU a kurz koruny by z toho měl benefitovat. Až se začnou počítat dopady COVID-19 na ekonomiku, což bude někdy ve třetím a čtvrtém kvartále, bude to vidět. A koruna by měla posilovat.

* Jak hodnotíte projekt společných evropských dluhopisů, je to řešení krize?

V tuhle chvíli je to jediný rozumný krok a pevně doufám, že se ho podaří zrealizovat. Je to způsob, jak eurozóna může relativně levně a bezbolestně získat nové peníze na podporu svých ekonomik.

* Budou pro takové dluhopisy kupci, nebude jich na trhu moc?

Pokud eurozóna připraví tyto dluhopisy, bude z nich nový bezpečný přístav, jako jsou dnes německé bundy (státní dluhopisy – pozn. aut.). Historicky byl vždy rozdíl ve spreadech mezi německým, italským nebo španělským dluhopisem. Tuto roli bezpečného přístavu teď převezmou společné evropské dluhopisy, zaštítěné

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

evropskou centrální bankou. Takže určitě bych se nebál, že nebudou kupci. Otázka ovšem je, jak Česko, které dlouhodobě odmítá euro, bude na těchto dluhopisech participovat. Vidíme příklad Bulharska či Chorvatska, které ohlašují, že by chtěly přijmout euro. V Česku mi chybí nějaká jasná politická síla nebo hnutí, které by bylo proevropské a prosazovalo přijetí eura.

* Tedy přijetí eura je správná cesta?

Za guvernéra Singera se koruna udržovala tři roky na úrovni 27 korun na euro. Tehdy jsme promarnili šanci téměř bezbolestně přijmout euro (podmínkou přijetí eura je udržovat fixní kurz dva roky – pozn. aut.). Je nesmysl, aby si malá exportně orientovaná ekonomika uprostřed Evropy bránila svou měnu, která je navíc historicky pevně navázaná na euro. Jestli máme korunu nebo ne, je jen o tom, zda chceme mít v peněžence dva svazky bankovek nebo jeden.

* Ale mluvit o přijetí eura je teď hodně nepopulární.

Kdybychom měli euro, nedocházelo by k občasným výkyvům trhů, jako byl nedávný propad kurzu koruny. Stabilita by byla mnohem větší, zejména pro dlouhodobé investice. Když se zahraniční investoři zajímají o to, zda tady něco postavit či koupit, tak skutečnost, že máme korunu, pro ně hraje negativní roli a na takovou investici dávají větší rizikovou přirážku.

* Když mluvíte o investičním prostředí, kde teď čekáte největší pohyb?

Z hlediska transakční aktivity se dá předpokládat, že řada korporací a firem v západní Evropě se ocitne pod tlakem ratingových agentur. Většina z nich se totiž financuje na eurobondovém trhu a každá změna ratingu znamená zdražení financování. Pokud budou chtít udržet rating, budou muset divestovat. Proto předpokládám, že nastane další vlna prodejů firem, což bude příležitost pro investory, kteří vyšli z koronavirové krize relativně silní, s dostatečnou likviditou. Bude to příležitost primárně pro private equity fondy a infrastrukturní fondy, které se financují levnými penězi. V Česku předpokládám, že investoři budou spíše čekat na příležitost něco levně koupit, což budou krachující nebo oslabené firmy, než že by došlo k masivní vlně prodejů firem.

* Jak čekáte, že se změní ceny úvěrů? Už úroky rostou?

První reakce bank na krizi byla: buďme opatrní, zmrazme financování. To naštěstí po pár týdnech odeznělo, banky si začaly vybírat, co budou financovat, ale samozřejmě se snažily promítnout vyšší cenu peněz. Cena peněz na trhu se kvůli krizi logicky zvýšila. Během dalších pár měsíců ale dojde ke stabilizaci a ceny úroků u korporátních úvěrů se vrátí do situace před COVID-19. Banky budou chtít i budou tlačené pomáhat ekonomikám. Navíc budou moci benefitovat z programů garantovaných státem. Samozřejmě budou ohroženější sektory, kde banky budou obezřetnější.

* Budou změny z hlediska hodnocení bonity sektorů? Může nastat třeba taková panika, která byla během finanční krize vůči financování realit?

Banky se standardně snaží analyzovat všechny negativní dopady na své klienty a jednotlivé sektory a odvětví včetně koronaviru. Do budoucna největší otazník visí nad sektorem developmentu kancelářských budov. COVID-19 ukázal, že zaměstnanci jsou schopni pracovat z domova, tudíž může dojít k tomu, že firmy začnou zavádět povinné home office na jeden dva dny v týdnu, možná i více, a to bude snižovat poptávku po kancelářských plochách. Pak se uvidí, jak bude vypadat trh, kolik ploch zůstane volných a banky budou logicky zvažovat, co budou dělat s financováním nových projektů.

* Jak se pohne ocenění hodnot firem, co už bylo přehřáté?

Za posledních pět let, kdy rostla ekonomika, byly ceny přehřáté skoro všude. Z akciových trhů nedávno přišlo zchlazení cen. Došlo k jejich zreálnění, což bude vytvářet poptávku po aktivech, která budou na prodej. Když budou velké korporace prodávat svá aktiva, budou to nabízet v tendrech, bude vidět, kolik hráčů o to bude mít zájem, a to nastaví nové ekvilibrium. Obecně jsou dnes ceny o dvacet až třicet procent dole, což přiláká kupce, kteří mají dostatek likvidity. Takováto období přinášejí příležitosti k další konsolidaci.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* V Česku byl v posledních letech boom privátních dluhopisových emisí, přes které se financovalo mnoho různých, většinou realitních projektů. Co s tímto trhem teď bude?

Privátní dluhopisy jsou hodně smutný příběh. Problémových případů bude do budoucna bohužel přibývat. Když něco financují banky, dodržují určitá pravidla, analýzu a drží velikost a strukturu v takovém rámci, aby to firma byla schopna splatit. Zatímco řada privátních dluhopisů byla emitována v přehnaných objemech na nesmyslné projekty bez jasné analýzy. Tyto emise jsou nedostatečně regulované a dost často byli investoři nalákáni pouze na vysoký kupon, který emitent jen stěží zvládne zaplatit. Respektive kupon možná ano, ale vlastní dluhopis už ne.

* Ještě zpátky k bankám. Jak se projeví současná krize na jejich kondici? Může dojít třeba i ke krachům bank jako před deseti lety?

V eurozóně jely banky dlouho na hraně profitability, působí tam velké množství malých, často i municipálních bank, které ziskovost nezajímá. Proto v západní Evropě jednoznačně dojde k řadě krachů malých a středně velkých bank a tím i ke konsolidaci sektoru, což bude zdravé pro celý sektor. Tento scénář v Česku nehrozí. Stejně ale dojde tomu, že banky, které posledních pět let vykazovaly rekordní zisky a vysokou míru profi-tability, půjdou se ziskovostí dolů. Důvody jsou čtyři. Zaprvé banky od ukončení měnového režimu ze strany ČNB vydělávaly na takzvaných cross-currency swapech euro–koruna, kdy si napůjčovaly velké objemy v eurech, přehodily je do korun a uložily u ČNB na dvoutýdenní repo sazbu. Tato tržní příležitost skončila. Druhá věc je, že úrokové sazby spadly na nulu. Když byla dvoutýdenní repo sazba kolem dvou procent, banky neplatily klientům více než dejme tomu 0,2 procenta. Takže to je další zdroj příjmů, o který teď přijdou. Třetí důvod jsou náklady na riziko, které byly na historicky nízké úrovni a pomáhaly k vysoké ziskovosti. Banky letos a v příštím roce budou muset oprávkovat špatné úvěry jednotlivců a firem zasažených koronavirem. Tyto tři komponenty budou znamenat, že banky, které vykazovaly celkově nějakých 75 miliard až 80 miliard korun čistého zisku, mohou v zisku spadnout na polovinu i méně. To bude znamenat i výrazně menší odvody do státního rozpočtu.

* A poslední důvod ke snížení zisku bank?

Ten zatím visí ve vzduchu. Vláda nedávno schválila významné snížení podpory pro solární elektrárny, kde banky stále mají odhadem padesát až šedesát miliard korun úvěrů. Dosavadní propočet s omezením výnosu na 6,3 procenta znamená, že soláry přijdou o padesát až osmdesát procent vyplácené podpory. Pokud to schválí Poslanecká sněmovna, banky budou muset vytvářet opravné položky na financování solárních projektů. Toto rozhodnutí vlády je zároveň dalším retroaktivním zásahem státu do investičního prostředí v Česku a zhoršuje vnímání země jako bezpečného státu pro dlouhodobé investice. V případě solárních elektráren jde již o třetí retroaktivní zásah. Česko se přitom letos zavázalo, že do roku 2030 zvýší podíl obnovitelných zdrojů (OZE) z dnešních třinácti na 22 procent. Do této oblasti se od roku 2010 téměř neinvestovalo, přitom ČEZ nedávno odhadl, že abychom se na tento poměr dostali, muselo by Česko do OZE investovat zhruba sedm set miliard korun během deseti let. Největší část těchto nových investic paradoxně půjde právě do solárů. Nové vodní elektrárny se nestavějí, voda navíc vysychá, pro větrné farmy nejsou u nás optimální podmínky a biomasa a bioplynky se potýkají s technologickými problémy. Pro nové solární projekty může být výnos 6,3 procenta zajímavý, protože cena panelů a technologie za posledních deset let výrazně klesla, ale aplikovat tento výnos na deset let staré projekty je ekonomický nesmysl.

Privátní dluhopisy jsou hodně smutný příběh. Problémových případů bude do budoucna bohužel přibývat.

Z hlediska ekonomických fundamentů je na tom Česko mnohem lépe než ostatní země.

Roman ŠILHA (49)

• Investiční bankéř. Pracoval deset let v UniCredit Bank, z toho od roku 2015 na pozici ředitele pro korporátní klientelu a firemního bankovnictví. Poslední dva roky působil ve Vídni jako Senior Strategic Advisor šéfa korporátního, investičního a privátního bankovnictví pro deset zemí CEE. Letos v květnu v bance skončil. Předtím byl v letech 2007 až 2009 předsedou představenstva a výkonným ředitelem investiční banky UniCredit CAIB, kde působil v různých pozicích od roku 1999. Je absolventem **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a Graduate School of Banking v Coloradu, USA. Je ženatý, má čtyři děti a ve volném čase se věnuje cestování a sportu.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Foto autor| Foto E15 Michaela Szkanderová 3×

Rasismus ve společnosto

17.6.2020 ČRo Plus str. 01 14:33 Zaostřeno

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Lidé po celém světě protestují proti policejní brutalitě páchané na lidech tmavé pleti i systematickému rasismu ve společnosti. Je lidem rasismus přirozený nebo se mu učíme v průběhu života? Jaké jsou jeho projevy a kdo je ve společnosti pomáhá šířit? Existuje vůbec řešení, jak nenávistné projevy zmírnit? Otázky, kterými se budeme zabývat v následujících minutách. Dobrý poslech přeje Zuzana Machálková.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Celosvětovou vlnu protestů, klidných i bouřlivých, zapříčinila smrt šestačtyřicetiletého George Floyda. Muž zemřel poté, co mu během policejního zásahu policista Derek Chauvin klečel víc než 8 minut na krku. Poslední 2 minuty zatýkaný muž již nereagoval. Celou situaci natočili přihlížející lidé na video, které se šíří internetem. Afroameričan George Floyd na něm opakovaně prosí policistu, aby z něj koleno sundal, a zdůrazňuje, že nemůže dýchat. Ve chvíli, kdy na místo přijel zdravotník, už bylo Floydovo tělo bezvládné. Později zemřel. Svět jeho smrt vnímá jako další z mnoha případů policejní brutality a systematického rasismu. Analýzy totiž dokazují, že pod rukama policistů zemře v USA 2× tolik Afroameričanů než bílých Američanů. Poté, co se video rozšířilo na internetu i v médiích, se v americkém městě Minneapolis, kde se incident odehrál, vzedmuly hlasité protesty. Ty se poté rozšířily do dalších nejen amerických měst včetně třeba Prahy. Redaktor Českého rozhlasu Jan Kaliba mluvil přímo v USA s jedním z organizátorů protestů v newyorském Brooklynu. Peter mu přitom popsal, že rasismus je ve Spojených státech všudypřítomný.

Peter, jeden z organizátorů protestů v Brooklynu

Realita je taková, že systematický rasismus je v této zemi stále přítomný. Pravdou je, že rasismus je tak hluboce zakořeněný v tom, jak naše společnost jedná, že to ještě pořád ovlivňuje lidi tmavé pleti v jejich každodenních životech a velmi často neviditelně. A vedle toho jsou projevy rasismu, které jsou viditelné pouhým okem.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

A je potřeba dodat, že jen minimum z nich dostane tak širokou mediální pozornost. Na systematický rasismus je přitom možné narazit ve školství, ve zdravotnictví, ve vědě, v politice, v médiích, ale i v jiných oblastech.

Peter, jeden z organizátorů protestů v Brooklynu

Další věc, co bych dodal, je, že čím dál víc lidí v této zemi ekonomicky strádá. Taková je skutečnost i pro bílé lidi, střední bělošskou třídu, ale mnohem výrazněji je to skutečnost pro černochy a lidi tmavé pleti. V současnosti mají černoši ve Spojených státech, průměrná černošská rodina, pouze desetinu majetku, než jaký má bělošská rodina. To ukazuje na systematický rasismus.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Před samotným definováním rasismu je ale potřeba vysvětlit, co je vůbec rasa. Pokračuje kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy Martin Soukup.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Pojem rasa se objevuje poprvé v sedmnáctém století. Stojí za tím francouzský lékař François Bernier, který rozlišil několik lidských ras, kdy rozlišil rasu Dálného východu, evropskou, africkou a laponskou. A tam se vlastně poprvé objevuje pojem rasa v evropských jazycích.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Pojem rasa označuje soubor tělesných znaků, které jsou typické pro určitou část populace. V podstatě jde o nástroj, kterým populaci klasifikujeme, ať už na základě barvy pleti, vlasů nebo tělesného vzrůstu.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Když se bavíme o rasové teorii, tak to se objevuje vlastně v evropské vědě právě někdy v tom 17. století a pak hodně v 18. století, kdy za tím stál Carl Linné, jeden ze zakladatelů moderní taxonomie, který nejenom zařadil člověka mezi primáty, zařadil nás do řádu primátů, ale zároveň provedl klasifikaci lidských populací. On k tomu ale přistupoval tak, že z jeho hlediska, když rozlišil člověka amerického, asijského, evropského a afrického, tak pro něj to vlastně bylo geografické členění, protože on se vlastně snažil ukázat rozmanitost člověka, ale nepřisuzoval jiným rasám negativní vlastnosti, byť jistou tendenci bychom i v jeho díle vlastně mohli najít, ale on prostě geograficky rozčlenil lidstvo. Rasistická teorie se objevuje vlastně až u jeho žáka Blumenbacha, který přichází s tím, že vyčlenil novou rasu. Vyčlenil rasu mongolskou a zároveň tedy hovoří o kavkazské rase. A tam už hovoří o tom, že to je ta nejkrásnější lidská rasa. Už je tam to hodnocení, už je tam to "nej", už je tam nějaké to pozitivum.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

A tady už se dostáváme k samotnému rasismu, tendenci nadřazovat jednu část populace nad jinou.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Vlastně ono je potřeba rozlišit pojem rasa nebo rasová teorie a rasismus. Rasová teorie je vlastně něco, kdy nám to slouží ke klasifikaci lidských populací. Zdůrazňuji, že mám velké pochybnosti o relevanci vůbec konceptu rasy. Zatímco rasismus je vlastně nějaká tendence přisuzovat lidem nějaké vlastnosti na základě tělesných znaků, ať už je to pigmentace pokožky, ať už jsou to vlasy nebo jakýkoliv jiný tělesný znak. My na základě něho přisuzuje lidem nějaké vlastnosti nebo schopnosti nebo dovednosti. A rasismus vlastně stojí na tom, že některé lidské populace hodnotíme kladně, většinou tu naši vlastní, jiné naopak negativně.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Publikace ve vědeckém časopise Nature přitom zdůrazňuje, že výzkumy opakovaně ukazují, že rasa není vědecky oprávněný pojem. Lidé z celého světa totiž sdílí 99,9 % DNA a vnější charakteristiky, podle kterých definujeme rysy, představují jen zlomek toho, co nás definuje jako lidský druh. To před nedávnem v rozhovoru pro Český rozhlas potvrdil i molekulární přírodovědec a teolog Marek Vácha, přednosta Ústavu etiky a humanitních studií 3. lékařské fakulty Univerzity Karlovy, který řekl, že z biologického hlediska je rasismus neobhajitelný. Britská vědecká novinářka a spisovatelka Angela Saini ve své knize Superior: The Return of Race Science vysvětluje, že kategorie lidských ras, kterou mnozí vnímají jako danou, už se přitom v minulosti mnohokrát změnila. To podle ní dokazuje, že kategorie rasy jsou náhodné a bezúčelné, alespoň tedy ve snaze vyzdvihnout jednu nad druhou. Jak totiž ukazují vědecké výzkumy, příslušnost k jakémukoliv etniku v žádném směru nevypovídá o tom, do jaké míry jedinec je či není inteligentní. A přestože má antropolog Martin Soukup za to, že rasismus je naučený, vysvětluje, že tendence dělit na my a oni by nám mohla být přirozená.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Já se domnívám, že rasismus je naučená záležitost. Ale je potřeba vzít v úvahu třeba i výzkumy, které proběhly u našich nejbližších evolučních příbuzných - u šimpanzů. A Jane Goodallová, slavná primatoložka, pozorovala v šedesátých letech skupinu šimpanzů, která se rozdělila na 2 a během několika let členové té jedné komunity systematicky vyhledávali příslušníky jiné komunity a vždycky, když našli nějakého osamělého jedince, tak ho ubili. Vlastně my můžeme hovořit o tom, že u šimpanzů se objevila genocida. A tohle to je něco, co stále zůstává záhadou, protože to jsou naši nejbližší evoluční příbuzní a ukazuje to, že jedna skupina, když se rozdělí na 2, a oni se mezi sebou rozpoznají, šimpanzi, to je prokázáno, jsou si vědomi sami sebe, dokážou vlastně vybít ty, které znají, protože to je jako jiná skupina. Ale stále bych si stál za tím, že rasismus je něco naučeného. A řekl bych, že se to objevuje v pozdějším věku. My jsme teď dělali nějaký výzkum s kolegy. Zajímali nás názory dětí na multikulturní život, na multikulturní zkušenost a tam se ukazuje, že vlastně ten, kdo vybočuje, může být

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

předmětem nějaké šikany, může být předmětem nějaké kolektivní jako nenávistí nebo pohrdání. A může to být cokoliv, čím se odlišuje, ať už je to barva vlasů nebo čímkoliv.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Stejně jako tendence dělit populaci na my a oni je nám, jak se zdá, přirozená i tendence zprvu odsuzovat či nedůvěřovat čemukoliv odlišnému. To se ostatně podle ředitelky Multikulturního centra v Praze Zuzany Schreiberové ukázalo i ve výzkumech vypracovaných v Česku.

Zuzana SCHREIBEROVÁ, ředitelka Multikulturního centra v Praze
---
Podobnej výzkumu se vlastně dělal u úplně malých dětí na prvním stupni. Dělala to **Fakulta sociálních věd** v rámci výzkumu Technologické agentury. A tam se ukázalo, že skutečně tyhle ty stereotypy, tuhle tu konstrukci, kdo bude ten hrdina a kdo bude ten padouch, kdo bude ten mudrc, ten mudrc byl Ind s turbanem, tak vlastně mají už hodně malé děti na prvním stupni. A také je zajímavé, že oni tam taky v rámci jedné aktivity hodnotily, koho by chtěly ve třídě, s kým by se chtěly kamarádit. Tak tyhle odlišné děti s jinou barvu kůže a tak dále končily špatně, ale když to byla jakoby černošská holčička, která byla opravdu jako hezounká, tak ta se teda umístila o něco lépe, a dokonce se umístila lépe než holčička z majority, která ale měla nadváhu. Takže se vlastně ukazuje, že to není problém vysloveně jenom rasy nebo etnického původu, ale je to problém odlišnosti.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Odlišnost přitom může prokazatelně obohacovat. Antropolog Martin Soukup to ukazuje na příkladu Tasmánců.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Ono se spíš ukazuje to, že naopak to, že nemáme pomyslné sousedy, že si nemáme od koho vypůjčovat, že nemáme kde, tak říkajíc, jako myšlenkově pytlačit, tak to naopak způsobuje, řekněme, kulturní devoluci. My to máme doloženo od Tasmánců, kteří když se dostali na půdu Austrálie spolu s jinými populacemi, tak měli stejné technologie, podobný způsob orientace jako jiné aboriginské skupiny, ale oni se dostali do Austrálie v době, kdy byla nízko hladina světových moří díky době ledové. No a ve chvíli, kdy začala hladina stoupat, tak najednou zůstali Tasmánci oddělení od Austrálie a neměli ty sousedy. A archeologické doklady ukazují, že spoustu znalostí, které měli, tak nakonec vymizely. Dokonce se soudí, že oni přestali lovit ryby, přestože vlastně tu technologii měli. A dokonce se debatuje o tom, že nedokázali rozdělávat oheň, což spousta lidí považuje za krok k lidství, kontrola nad ohněm. To se tak jako traduje, že to je ta základní jako lidská dovednost. A ukazuje se, že ve chvíli, kdy ty sousedy vlastně nemáte, kde nemáte myšlenkově jak pytlačit, tak to naopak může vést k zjednodušování třeba technologií a k zjednodušování třeba společenského uspořádání.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

A jak dodává, existují i další aspekty, ve kterých může být ono my pomyslným oni obohaceno.

Martin SOUKUP, kulturní antropolog a pedagog na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Jedná se o slavnou esej Ralpha Lintona, známého amerického kulturního antropologa, který napsal krásnou esej, která se jmenuje Stoprocentní Američan. A v ní popisuje ráno běžného Američana. A tam je zajímavé právě to slovo "běžného", že tam vlastně taky nějakým způsobem esencializuje a popisuje, jak ten Američan od momentu, kdy vstává z postele, až do momentu, kdy sedá do vlaku a odjíždí do práce, tak všechno, co jí, pije, co si obléká, co čte, tak není na tom nic amerického, že to jsou všechno vlastně výpůjčky. A on když pak nasedne ten Američan do toho vlaku, tak ta esej končí pěkně, když říká, že čte úvodníky v novinách, které ho varují před cizími idejemi, a on nepřestává děkovat hebrejskému Bohu v indoevropském jazyce, že je stoprocentní, desítkovou soustavu vynalezli Řeci, Američan, což je podle jména italského geografa Ameriga Vespucci. A na tom vlastně ukazuje, že každá kultura je složená z nějakých jako výpůjček. To platí i o naší vlastní. Upřímně řečeno, co vlastně je, a teď použiji schválně to slovo, echt českého? Že vlastně my jsme třeba hrdí na národní gastronomii. Například někdo považuje za vrchol gastronomie, když máme štědrovečerní večeři a dáme si tam smaženou rybu a bramborový salát. A jak bysme to bez těch brambor ten bramborový salát asi udělali, když brambory se k nám dostaly z nového světa před relativně krátkou dobou?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Podle kulturního antropologa Martina Soukupa je rasismus něco, co se učíme až v průběhu života. Nabízí se proto otázka, co k rozvoji rasismu přispívá. Do určité míry to může být výchova, zkušenost, ale také výroky politických představitelů, kteří častokrát dehonestují menšiny. Takto se v roce 2017 v rozhovoru pro televizi Barrandov vyjádřil prezident Miloš Zeman k Romům.

Miloš ZEMAN, prezident České republiky

A já rád používám té kategorie "nepřizpůsobiví" a definuji si ji jako lidé, kteří odmítnou nabízenou práci, i když jsou absolutně zdraví. No, že mezi těmi je 90 % Romů, to je asi pravda, ale může tam být také 10 % bílých flákačů.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Prezident Miloš Zeman ale nebyl jediný, kdo se v médiích opřel do Romů. V roce 2015 na svůj facebookový účet publikoval Tomio Okamura z hnutí SPD, v současnosti i místopředseda Poslanecké sněmovny, video, v němž říká následující.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí, místopředseda Poslanecké sněmovny /SPD/

Podle mého názoru je stávající strmý růst romské populace jedním ze dvou největších bezpečnostních rizik pro Českou republiku. Samozřejmě tím druhým jsou nepřizpůsobiví imigranti.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Že by šlo v podobných výrocích o rasismus ale politik v jiném videu ze stejného roku odmítá.

Tomio OKAMURA, předseda hnutí, místopředseda Poslanecké sněmovny /SPD/

To není rasismus, ale katastrofa. Poslechněte si, co nás brzy čeká: soužití s arabskými a africkými imigranty, které proti vůli většiny českých občanů odsouhlasila do České republiky česká vláda.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Loni v lednu pak poslankyně Karla Maříková, také z hnutí SPD, na svém facebookovém profilu zveřejnila dehonestující výrok směrem k migrantům. Případem se později zabývala policie. Poslanecká sněmovna však Karlu Maříkovou k trestnímu stíhání nevydala. Podobné výroky směřující k menšinám se ale netýkají jen České republiky. Následující slova amerického prezidenta Donalda Trumpa zazněla v roce 2015 na CNN.

Donald TRUMP, americký prezident

Když k nám Mexiko posílá své lidi, neposílají zrovna to nejlepší. Posílají lidi, kteří mají spoustu problémů, a ti přinášejí své problémy k nám. Přináší s sebou drogy, zločinnost, jsou násilníci a někteří, uznávám, jsou dobří lidé.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Problematické na těchto výrocích je, že po jejich zaznění může vzniknout dojem, že pokud jsou akceptovatelné u politiků, budou pak akceptovány u kohokoliv. Měli by pak političtí představitelé, kteří se negativně vyjadřují o národnostních menšinách, dostávat prostor v médiích? Nepodílí se tím média na šíření rasistických a xenofobních myšlenek? A kde končí svoboda slova? Podle děkanky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Alice Němcové Tejkalové by politici rozhodně měli dostat prostor k tomu, říct svůj názor. Média by však měla poskytnout kontext a vysvětlit, proč jsou podobné výroky nepřijatelné a často navíc neopodstatněné.

Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy
---

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Mě děsí některé z výroků, které se dostávají do mediálního prostoru v souvislosti s tím, co se děje v Americe, jak moc rasistické jsou. A ten způsob toho projevu některých politických představitelů, zejména amerických, ale nejen jich, je pro mě absolutně neakceptovatelný. To, že někdo může v současné době chodit a říkat, že vlastně ten problém není na straně celé té společnosti a toho vlastně, jak přistupuje k jednotlivým složkám svým, ale na straně jedné minority a je její problém, že má sociální problémy a zdravotní problémy a celou řadu dalších potíží, je v současné době úplně neakceptovatelné. To, že se takové názory objevují v médiích, je a z mého pohledu dobré v tom, že lidé vědí, co si jejich političtí představitelé myslí, ale ty názory by měly být doprovozené odborným komentářem, který jasně vysvětlí, v čem jsou ty názory pochybné a proč je to problém, když se někdo takovýmhle způsobem vyjadřuje. To, že těm lidem nedáte prostor, jenom zvýší u určité skupiny obyvatel jejich statut určitých mučedníků vlastně té dané myšlenky, v tomhle případě rasistické myšlenky. Ale ty názory by měly jasně zaznít a zároveň by měly být jasně argumentačně vyvráceny. Nemělo by se stávat, že bude vždycky jedna strana, pak bude druhá strana, máme vyvážené mezi sebou, jak se vždycky říká, že je těch 5 gramů vyvážení vlastně židovské tématiky a vedle toho, že mluví nějaký nacista úplně stejnou dobu. To je naprosto nesmyslné. Musí vždycky média poskytovat kontext a musí poskytovat informace, které jasně ukážou, kde je ten problém, a nejenom, že ti lidé budou proti sobě jako hlásné trouby vykřikovat z jedné strany jednu rétoriku a z druhé strany druhu rétoriku. To je naprosto matoucí i pro publikum těch médií.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Aby se ale média na podněcování k rasismu nepodílela, neměla by zmiňovat barvu pleti v případech, kdy to není nezbytně nutné.

Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy
---
Rozhodně by se neměly odlišnosti mezi lidmi vytahovat jako argument třeba při identifikaci lidí, kteří jsou podezřelí z nějakých činů v médiích. Samozřejmě něco jiného je, když je někdo uprchlý podezřelý ze závažného trestného činu, pokusu o vraždu, vražda, hledáte ho, tak musíte říct, jakou má barvu pleti. Na druhou stranu je to úplně odlišné od toho, když řeknete, že někde kradli lidé, kteří jsou jiné barvy pleti. To tam prostě pro tu zprávu není vůbec důležité, protože už je to hotová věc. Je to zpráva, kterou přinášíte, a vy byste se neměla soustředit na to, jakou barvu pleti ti lidé mají, ale měla byste se soustředit na to, co se děje, jestli je to v pořádku, jaké třeba důvody ti lidé mají, že tohle dělají, jak to vypadá třeba se sociálním systémem a tak podobně. Neměla byste rozhodně stereotypizovat na základě barvy pleti.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Ze statistiky Harvardské univerzity mezi lety 2002-2015 vyplynulo, že jsou Češi jedním z nejrasističtějších národů v Evropě. Přestože metodika výzkumu byla mnohými zpochybňována, rasismus v Česku nepochybně přítomný je. Podle Zuzany Schreiberové tomu tak může být ze dvou důvodů.

Zuzana SCHREIBEROVÁ, ředitelka Multikulturního centra v Praze
---
První věc je, to je vlastně naše nakládání s jinakostí, že vlastně nejsme koloniální stát. Druhá věc je, že vlastně po druhé světové válce tady došlo vlastně k nevídané etnické homogenitě, protože První republika a to soužití menšin nebylo bezproblémové. To soužití s menšinami tady přesto bylo. Tady prostě byla ta polská menšina, německá menšina, byli tu Židé, byli tu Maďaři, Chorvati, Zakarpatská Rus a tak dále. A vlastně o všechny tyto menšiny jsme přišli vlastně částečně prostě holocaustem a potom prostě vyhnáním Němců. Já si myslím, že jsme vlastně v tuto chvíli jedním z etnicky nejhomogenějších vlastně států v Evropě. Je to pro nás nezvyk.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Tereza Cajthamlová, také z Multikulturního centra v Praze, k tomu dodává, že rasismus se u nás často projevuje na verbální úrovni a jeho cílem je ukázat, kdo má v situaci dominanci. Dalším prostorem, kde se rasistické výroky hojně vyskytují, je podle ní internet, kde je často policie nestíhá zachytit. Multikulturní centrum má proto řadu vzdělávacích programů, kdy některé z nich se záměrně liší od těch, které jsou často na základních a středních školách. O jaké projekty se jedná, popisuje Zuzana Schreiberová.

Zuzana SCHREIBEROVÁ, ředitelka Multikulturního centra v Praze
---

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Často instituce nebo školy v dobré víře chtějí vyjít vstříc vietnamským žákům, chtějí vyjít vstříc romským žákům, dělají různé vietnamské a romské dny, mají pocit, že vlastně tím ty žáky přijímají, ale vlastně je to úplný opak. Tím se vlastně ty rozdíly zdůrazňují. A proto jsme se rozhodli se zaměřit v našich vzdělávacích projektech na participaci a demokracii. A máme vlastně takovou základní myšlenku, a to je, že občan, který věří v demokracii, věří, že může ve společnosti něco změnit, že může ve svém okolí něco změnit, tak vlastně potom mnohem hůř propadá nějakým populistickým nebo vlastně rasistickým myšlenkám o tom, že za jeho problémy nebo za jeho nevyřešenou situaci sociální a tak dále můžou ti jiní. A je jedno, jestli se ukáže na Romy, na uprchlíky, na muslimy a tak dále.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

A dodává, že nenávistné projevy se v Česku netýkají jen odlišné rasy, ale také náboženství.

Zuzana SCHREIBEROVÁ, ředitelka Multikulturního centra v Praze
---
Mám zdroj vlastně z židovské komunity a tam vysloveně je to to samé. Je to symbolické verbální násilí, posprejované synagogy, poničené hřbitovy, na jakoby internetu různé kroky. Dochází k nějakým fyzickým útokům opravdu velmi zřídka, ale skutečně to symbolické verbální násilí je přítomno i v antisemitismu, což je vidět, že to není otázka rasy, že je to otázka nějaký odlišnosti, jinakosti, předsudků, předsudečního násilí.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Odborníci se shodují na tom, že naprosto zásadní je ve zmírňování nenávistných projevů, odstranění rasismu a budování vzájemné tolerance komunikace a osobní zkušenost s jinými kulturami.

Zuzana SCHREIBEROVÁ, ředitelka Multikulturního centra v Praze
---
Jde o to jenom spolu mluvit, ale ve chvíli, kdy se vlastně zacyklí obě dvě strany do těch předsudků, co o té druhé skupině mají, tak není šance. A to je třeba náš cíl tenhle ten kontakt. To je pro nás podle mě nejúčinnější prevence rasismu a všech nedorozumění a stereotypů. Prostě umožnit ten bezpečný prostor, kde se prostě setkáme a promluvíme si, protože pak to jsou takovýhle banality. A to může být to, co roztočí prostě kolotoč nějaké nenávisti, stereotypů a tak dále.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Ty se ostatně objevují v mnoha oblastech. Umělá inteligence ve Spojených státech dlouhodobě diskriminovala lidi tmavé pleti při alokaci komplexní zdravotní péče. Chatbot Tay vydaný společností Microsoft po pár minutách šířil rasistické výroky. Byl totiž naprogramován tak, že slovní zásobu získával od uživatelů internetu. A jak potvrzuje Jan Šedivý z Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky, takový systém je snadno zneužitelný.

Jan ŠEDIVÝ, vedoucí Českého institutu informatiky, robotiky a kybernetiky
---
Zdaleka není jednoduchá věc, protože takový bot neví, která věta je politicky korektní a která není. A proto tento bot byl velice rychle stažen, protože samozřejmě kdykoliv se objeví zařízení podobného typu na webu, hned se k němu dostane celé hejno různých geeků a různých programátorů a jejich hlavním cílem je toho bota splést nebo ho naučit něco, co by umět neměl, nebo nějakým způsobem to zneužít.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Podle Jana Šedivého už jsou proto chatboti v současnosti programování tak, aby k podobným incidentům nedošlo. Pozdějším projevem rasové diskriminace v umělé inteligenci bylo, že systém na rozpoznávání obličejů nedokázal detekovat lidi tmavé pleti. Zkušenost s tím měla studentka počítačových věd Joy Buolamwini, která se podílela na vytváření společenského robota a informovala o tom na CNN.

Joy BUOLAMWINI, studentka počítačových věd

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Můj robot měl potíže s tím mě rozeznat a já jsem poté zjistila, že bylo mnohem jednodušší si půjčit obličej mé spolubydlící. Umělá inteligence jednoduše nebyla schopná rozeznat můj obličej, a tak jsem si nasadila bílou masku, která byla pro rozpoznávací systém jednodušší než moje vlastní tvář. Rozhodla jsem se proto pro takový průzkum a zjistila jsem, že data, která se využívají pro rozpoznávání obličejů, neberou v potaz rozmanitost odstínů lidské pokožky a struktur obličeje.

Zuzana MACHÁLKOVÁ, moderátorka

Později proto založila společnost Algorithmic Justice League, kde na rasismus a předpojatost v tomto oboru upozorňuje. A například vědecký časopis Nature před nedávnem přiznal účast a odpovědnost na systematickém rasismu a zavázal se k nápravě stejně jako řada dalších institucí, nejen těch vědeckých. Dobrý poslech dalšího vysílání Českého rozhlasu Plus přeje Zuzana Machálková.

Žijeme děj dávno natočených filmů, říká socioložka Reifová

18.6.2020 euro.cz str. 00 Události

Petr Fischer

Osy rýsujících se dilemat jsou ideální ke zvýšení polarizace a fragmentace, což vede k nedůvěře všech vůči všem a všemu, hlavně demokracii, říká socioložka Irena Reifová.

Strach. Návrat starostlivé a všudypřítomné moci, která na nás dohlíží na každém kroku. Zbožštění vědy, která v sobě sice nese velké vnitřní rozpory, přesto se k ní obracíme jako k jediné záchraně před virem, zázračné síle, která zachraňuje život. To jsou fenomény, které v souvislosti s pandemií koronaviru zaznamenává socioložka a teoretička médií z **FSV UK** Irena Reifová. Koronakrize podle ní potvrdila již rozběhnuté společenské trendy, ale odhalila i některé nové, například nutkavou potřebu být neustále zasypáván informacemi, abychom věděli, že něco děláme, žijeme.

Koronakrize posílila dominanci virtuální komunikace na úkor té přímé, fyzické. Sociální odstup a bezdotykovost, dříve hojně kritizované, najednou zachraňují životy a mentální zdraví. Nakolik dominance tohoto druhu komunikace proměňuje společnost?

Odpovím vám dvěma příběhy: Sherry Turkleová, psycholožka působící na Massachusetts Institute of Technology, vydala v roce 1995 knížku Life on Screen, v níž vítala možnost zkoušet a střídat na internetu různé identity a s tím i sociální role nebo vjemy reakcí okolí. Kyberoptimisticky vítala internet a jím zprostředkované možnosti komunikace jako šanci na zvýšení empatie, respektu k pluralismu a jinakosti. V roce 2011 ale vydala knížku Alone Together, která se k vlivu technologií na náš sociální život vyjadřuje hodně skepticky. Lidské kontakty nahrazují technologie, protože jsou, na rozdíl od živých lidí, lépe kontrolovatelné. Lidé jsou příliš nepředvídatelní, nároční, nelze je „vypnout“, snadno „odfriendovat“. Komunikace dospěla do robotického momentu, což deformuje, či dokonce vyprazdňuje naše lidství.

Druhý příběh je můj, ale pozná se v něm mnoho lidí. Před mnoha lety jsme si ve Spojených Státech s kolegyní půjčily auto. Poprvé jsem řídila auto s palubním počítačem, tempomatem a zabudovanou navigací. Byl to mužský hlas, říkaly jsme mu Larry a vybudovaly jsme si k němu skutečně citový vztah, vytáhl nás z různých krizí na křižovatkách v centru Bostonu a tak. Když jsme ho na letišti vracely, skutečně a upřímně jsem brečela a několik dnů se mi stýskalo.

Tyto zkušenosti v mediálních studiích tematizuje výzkumný směr navazující na Bruno Latoura a jeho důraz na hybriditu v sociálním světě. Ten se nedělí jen na živé nebo neživé; na bezduché věci a chladné stroje nebo vřelé, živoucí lidi. Jsme podle něj ponořeni v sítích, které zahrnují i objekty jako důležité sociální aktéry. Tento pohled byl významně zúročen právě při studiu nových médií a technologií, které jsou v rámci tohoto „materiálního obratu“ vnímány jako naši partneři, „mlčenliví soudruzi“, jak napsal Wolker. Podle Turkleové se lidé orientací na technologie dehumanizují, ale existuje i jiný pohled, podle nějž se naopak technologické artefakty polidšťují. Máme k nim city a vztahy nikoli nepodobné těm reálným, mobilním telefonem počínaje a výbavou „smart“ domácností konče. O vlivu technologické zprostředkovanosti komunikace se tedy uvažuje hodně z hlediska jejího působení na lidství. Jedni zdůrazňují jeho erozi, druzí to vidí spíše jako proměnu a posun ke světu mimo binární opozici „živý-neživý“.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Životy v pandemii, která zřejmě jen tak neskončí, řídí strach z nákazy, z druhých lidí. Sílí všeobecná přirozená xenofobie, druhého už ani nechceme potkat. Nepřispívají k tomu i moderní média, která z udržování strachu žijí stejně jako politika?

Strach je jedna ze šesti základních emocí a emoce obecně, nejen strach, prodávají média velmi dobře. Upnutí se na média v době koronavirové krize ale nevidím jako umělou potřebu vyvolanou médii – spíš jako nutkavou neurózu západní populace, která je vycvičená k tomu řídit své životy manažerským způsobem, vyhledávat problémy a přijímat efektivní řešení. Neumíme jen tak sedět a čekat, co bude, takže v situaci, kdy se nic jiného dělat nedá, hledáme náhražkové činnosti, které by pomohly udržet iluzi, že řešíme, optimalizujeme, rozhodujeme, konáme. Sledování médií a shromažďování a aktualizace informací – snaha být informovanější, lépe připravený, méně naivní než ti druzí – tuto iluzi pomáhala udržovat.

Irena Reifová (50) • Vysokoškolská pedagožka, novinářka, publicistka a sociologžka v oblasti problematiky médií. • Působí na katedře mediálních studií Institutu komunikačních studií a žurnalistiky (IKSŽ) **Fakulty sociálních věd** UK v Praze (UK FSV) a v Centru pro mediální studia (CEMES).• Zaměřuje se na kritické teorie médií, kulturální studia, teorie populární kultury, koncepce mediálních publik a problematiku reprezentace a konstrukce reality v médiích.• Věnuje se výzkumu televizních formátů populární kultury, specializuje se na československé a české televizní seriály z let 1959–1989 i na novodobou seriálovou produkci českých televizních stanic po roce 1990.• Je členkou ženské poetické skupiny Fatální fámy.

Zda kněčemu přispěla média, by stálo za to prozkoumat hlavně u dezinformačních médií. Můžeme se totiž snadno domnívat, že tato média či profily na sociálních sítích využily postoj kotázkám veřejného zdraví jako další rýsující se společenský zlom, do něhož začala vrtat a rýpat, a rozdmýchávat tak nesnášenlivost mezi skupinami lidí srůzným vnímáním míry rizik koronaviru. Panující nejistota vedla kdilematům – zda roušky ano, nebo ne, zda švédský model, nebo chytrá karanténa, zda Prymula, Dušek nebo Münich… Osy rýsujících se dilemat či předmětů sporu jsou pro dezinformátory vždycky ideální linie, kde přitlačit na další zvýšení polarizace a fragmentace, což nakonec vede knedůvěře všech vůči všem a všemu, hlavně demokracii.

Druhou stranou strachu je péče o druhé, postaráme se o vás, jsme pořád po ruce, poradíme se vším, všechno vyřešíme. I to je společné médiím a politice, sledujeme tedy něco jako návrat pastýřské moci, kterou společnost ochotně přijímá?

Skonceptem pastýřské moci pracoval francouzský filozof Michele Foucault, který ji chápe jako druh disciplinující moci, typický pro moderní instituce zaměřené na péči, jako jsou nemocnice, ústavy… Je fakt, že celá koronakrize byla, nebo je, to nevíme, obrovským aktem výkonu pastýřské moci, která nejen pomáhá a pečuje, ale současně také pěstuje určitý druh poslušnosti. Nadto je pro ni typické, že je zcela neviditelná, není vykonávána násilím, ale působením na subjekt, často reguluje tělo vprostoru. Někdo vám třeba říká, jak se máte hýbat (chodit na procházky na opuštěná místa), jak svoje tělo dotvářet (nasazovat mu ochranné prostředky), jak ho navigovat prostorem (ve vzdálenosti dvou metrů od jiných těl). Má mikroskopickou podobu, podle Foucaulta je kapilární, je předávána jemnými vlásečnicemi. Je vlastně zajímavé, jak ten druh reaktivní moci přebírá vpřípadě koronavirové situace biologické vlastnosti „nepřítele“, tedy samotného viru.

Trvalejší etablování klasické pastýřské, disciplinující moci je asi možné. Nejspíš ale ne v podobě tradičního evropského modelu silného welfare state, jak jsme jeho náznaky – v krizí pokřivené podobě – zažili za pandemie. Se současnou politickou reprezentací by to nebyl klasický welfare state, ale nějaká kombinace neoliberalismu a autoritářského populismu, něco spíš podobného vládě feudálů. Česká společnost trpí tím, že nikdy nezažila éru legitimního, právního welfare state. Je rozpolcená mezi extrémní pozice, které se velmi dobře projevily během koronakrize například v internetových diskusích. Na jedné straně je tu až hysterický liberalismus a individualismus a na druhé straně ochota následovat „pastýře“ – nikoli ovšem formou sebevědomého domáhání se sociálních jistot na principu welfare state, ale fetišistickou důvěrou v nějakou otcovskou figuru, která to za nás zařídí. K rozvoji pastýřské moci státu, tedy silného a péči zajišťujícího státu, asi nedojde, ale snadno se může posílit pastýřská moc nějaké autoritářské osoby.

VýsledkyPoll Options are limited because JavaScript is disabled in your browser. © Kama

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Během krize došlo k definitivní sakralizaci vědy, konkrétně medicíny. V Česku tomu hodně pomohla i veřejnoprávní média, kde se pandemie inscenovala také jako vědecký rituál, posilující víru v moc vědy, Jak tento mediální efekt může ovlivnit vnímání vědy ve společnosti?

V dějinách moderních médií asi neexistuje období, kdy by přírodní vědci byli reprezentováni v médiích častěji. Je obtížné odhadovat, co to udělalo s obrazem vědy a expertního vědění v očích veřejnosti. Na jednu stranu to skutečně mohlo vypadat jako vznik kultu a iracionální víry ve vědu. Současně je ale třeba si uvědomit, že média naplno zachytila také významné neshody mezi experty různých oborů i v rámci jednoho oboru. Je možné, že tím vědu i „odkouzlila“. Dny za koronakrize byly dlouhé, vysílací čas a prostor online médií nenaplněný, takže média vyhledávala další a další experty – ideálně ty, kteří budou říkat něco jiného, než co již bylo řečeno dosud. To je ale v přímém rozporu s tím, jaké představy se pojí s vědou jako objektivním, nesporným, jednoznačně prokazatelným poznáním. Širší veřejnost, která nežije ve světě recenzních řízení a soupeřících škol, si běžně vědu nepředstavuje jako duel Flégr versus Peková. A právě takto, obrazně řečeno, vědu během koronakrize představila média.

Obrovský boom zaznamenaly streamovací služby, Netflix získal 15 milionů nových uživatelů. Sledování filmů na streamu a v kině je ale sociologicky a psychologicky dost odlišná zkušenost. Co to udělá s našimi společnostmi, když k nám filmové umění i popkultura budou chodit hlavně touto cestou? Když už nehraje žádnou psychologicko-sociální roli společné sledování?

Já myslím, že k nějakému fatálnímu přeskupení kulturních publik nedojde, pokud se špatná epidemiologická situace nevrátí a neprotáhne na léta. Nový nástup média velmi zásadně navázaného na soukromou sféru, doprovázený podobnými obavami, už tu jednou byl. Byla to televize a osídlení domácností televizními přijímači v padesátých letech. Byla s tím spojena proroctví konce kinematografie a kin. Místo toho se kina adaptovala a vytvořila se nová rovnováha, vznikly například multiplexy. Není vyloučeno, že dojde k nějaké proměně vztahu mezi kulturní konzumací ve veřejném prostoru a v soukromí, ale určitě ne k zániku prvního. Socialita je paradoxně na užívání médií velmi důležitá. Zkuste třeba někoho pozvat na rande na film, který pustíte na notebooku u sebe v kuchyni v teplákách…

Specifickým fenoménem streamovacích služeb jsou seriály sledovaná formou binge watching. Přináší to zážitek opojení, propadnutí do jiné reality, závislosti, omámení, hypnózy. Co to udělá s lidskou psychikou a společenskými vztahy, pokud si realitu inscenujeme tímto návykovým způsobem?

Binge watching, tedy zřetězené sledování většího počtu epizod, také se mu říká media marathoning, je v zásadě úplně proti slasti, kterou nabízí seriály. Přitažlivost sledování seriálu je postavena na touze a jejím naplnění, které je však vystřídáno další touhou. Tak to alespoň bylo v takzvaném modelu paternalistické televize, kdy o tom, co a kdy se bude vysílat, rozhodoval vysílatel, který v tomto vůči divákovi vystupoval svrchovaně. Intenzita slasti ze sledování epizody seriálu je, nebo spíš bývala, dána mírou očekávání a touhy, kterými bylo vyplněno období mezi dvěma epizodami. Pro seriál je totiž typické, že to, co v něm není, pauzy mezi epizodami, jsou pro charakter seriálu stejně důležité, jako to, co v něm je, obsah epizod samotných. Divák to často nevnímá, ale třeba různé druhy seriálů se liší typy zakončení epizod a druh konce epizody má velký vliv na způsob, jakým pracuje v mezidobí divákova fantazie. Seriál je trochu jako ementálský sýr; bez těch ok by chutnal úplně jinak. Jestliže sledujeme epizody řetězovitě, přicházíme o fázi touhy a slast z naplněného očekávání. Na druhou stranu je to kompenzováno množstvím dostupných kvalitních seriálů a množstvím jejich řad, takže celá jedna řada může dnes hrát roli jedné epizody a těšení se a očekávání nevzniká vůči další epizodě, ale vůči celé nové řadě. Obecně je ale konzumace médií dnes souborem praktik, z něhož takřka vymizelo čekání nebo trpělivost. Od googlování faktických informací, po okamžité uspokojování potřeby nějakého kulturního díla.

Koronakrize zrodila nové hrdiny. Hasiči, policisté ani lékaři dosud hrdiny nebyli, přestože jsou denně specificky „heroizováni“ v televizních seriálech z lékařského prostředí. Pronikne to i do popkultury?

Hrdina je od prvních mýtů jeden z hlavních narativních principů – bez něj není příběhu. Současně je hrdina spíš pozice než postava. Tato pozice může být obsazena nespočetnými druhy postav z nějakého celkového dobového paradigmatu postav. Zaměřit se na to, proč je pozice hrdiny obsazena určitými postavami a ne jinými, je příležitost narativní analýzy, jak říci něco nejen o příběhu, ale i o společnosti. Bude zajímavé sledovat, jestli populární kultura koronakrizi bude nějak reprezentovat. Mám obavy, že to nebude snadné, protože řada filmů a seriálů o tom, co jsme nedávno zažili, už byla dávno natočena, jen to bylo v rámci katastrofického žánru nebo

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

sci-fi a s dramatičtějším průběhem. Situace, kdy se ve velkém začne uskutečňovat děj minulých filmů, tu ještě nebyla. Asi můžeme očekávat nějakou změnu poměru mezi tím, co už zakládá katastrofický film a co je po zkušenostech vnímáno jako realita.

URL| https://www.euro.cz/udalosti/zijeme-dej-davno-natocenych-filmu-rika-sociolozka-reifova

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
euro.cz *(Události)*

Andrej Babiš: Já jsem zakladatel, nenechám si to zničit aférami, proto jsme zrušili celé Brno

19.6.2020 ČRo - plus.cz str. 00 Domácí
Kateřina Cibulka

Předsednictvo hnutí ANO v úterý přijalo návrh na zrušení brněnské organizace a její nové vytvoření. Premiér Andrej Babiš (ANO) to komentoval na Radiožurnálu a Plusu.

Šéf hnutí ANO Babiš už dříve avizoval, že vedení ANO navrhne zrušení brněnské organizace, protože v hnutí nechce lidi, kteří mohou být napojeni korupci a pochybné kauzy.

Loni po razii policie na radnici Brna-střed skončil kvůli podezření z korupce ve vazbě bývalý místostarosta Jiří Švachula (zvolený za ANO).

O zrušení brněnské organizace hnutí ANO promluvil Babiš v úterních Dvaceti minutách Radiožurnálu, které pravidelně po 17. hodině vysílá také Plus.

Jak Babiš komunikuje v krizi? Je situace v brněnské organizace ANO typickou ukázkou toho, jak hnutí funguje?

Výrok týdne analyzují ředitel Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Petr Jüptner a redaktor serveru Seznam Zprávy Václav Dolejší. Ptá se Renata Kropáčková.

URL| http://plus.rozhlas.cz/andrej-babis-ja-jsem-zakladatel-nenecham-si-znicit-aferami-proto-jsme-zrusili-8231586

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ČRo - plus.cz *(Domácí)*

Budou předčasné volby? Babiš se bojí odjištěného granátu

19.6.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Politika, Stalo se
Ondřej Koutník

Politickým zákulisím jde spekulace, že ještě letos na podzim se uskuteční předčasné volby. Hnutí ANO se prý obává dopadů ekonomické krize. Podle politologů a sociologů by však Babišovi nastalá politická krize uškodila.

V kuloárech se o tom mluví od začátku letošního roku: předseda vlády Andrej Babiš (ANO) vyvolá předčasné volby do Poslanecké sněmovny. Datum konání? Namísto podzimu 2021 už letos. A to na podzim a souběžně s krajskými volbami, aby se ušetřily náklady na uspořádání voleb.
Seznam Zprávy v uplynulých týdnech u zdrojů blízkých vládě a vedení hnutí ANO zjišťovaly, nakolik je tento scénář pravděpodobný. Nikdo se nechtěl bavit na záznam, z vyjádření politiků však vyplynulo: ano, téma předčasných voleb, zejména v řadách vládního hnutí ANO, skutečně zaznívá.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Tím víc, když úvahy o předčasných volbách v úterý ve Sněmovně při jednání o podpoře 500miliardového rozpočtového schodku zmínil sám premiér Babiš.
Vyvolat svár mezi provládními stranami a tím ztratit většinovou podporu ve Sněmovně by nemuselo být v současnosti příliš obtížné. Stačilo by například „vyhrotit“ situaci mezi ANO a KSČM, která ve Sněmovně podporuje menšinový kabinet Babišova subjektu s ČSSD. Komunisté v posledních dnech přicházejí s podmínkami (například s žádostí na odvolání ministra zahraničí Tomáše Petříčka z ČSSD), jejichž odmítáním by menšinová vláda mohla přijít o potřebnou většinu ve Sněmovně.
Na druhou stranu existuje několik pádných důvodů, proč se nejeví jako pravděpodobné, že by premiér Andrej Babiš o vyvolání předčasných voleb usiloval. Sám má totiž obavy, aby rozpuštěním Sněmovny vzniklý zmatek nenadělal z jeho pohledu více škody než užitku.
„Šéf se bojí, že by se vyvolání předčasných voleb obrátilo proti němu,“ řekl Seznam Zprávám pod příslibem anonymity politik blízký vedení Úřadu vlády.
Podzimní nekrize?Nejdříve se podívejme na argumenty, které podporují verzi, že předčasné volby by se vládnoucí garnituře - zejména hnutí ANO, jehož preference se pohybují nad 30 procenty - hodily.
Hlavním důvodem pro co nejrychlejší konání voleb by byla obava vlády z nadcházející ekonomické krize, kterou zažehla pandemie koronaviru, a bezpečnostní opatření, jež měla zastavit šíření nemoci.
Lze předpokládat, že ekonomické potíže způsobené restriktivními opatřeními se teprve začnou projevovat. Naplno by lidé důsledky finančních potíží mohli začít pociťovat až za několik měsíců, pravděpodobně až po podzimních krajských volbách.
Je pravděpodobné, že značná část postižených bude hledat viníka problémů. V takovém případě nebude těžké ukázat na vládu Andreje Babiše, která byla autorem opatření proti koronaviru a následného rozvolňování. „Ve vedení ANO jsou politici, kteří se bojí, že příští rok na podzim budou voliči vůči vládě mnohem kritičtější než letos,“ uvedl pro Seznam Zprávy zdroj blízký vedení hnutí ANO.
Politolog Josef Mlejnek však míní, že voliči by mohli fintu s konáním předčasných voleb prohlédnout. „Obava z dopadů koronaviru a ekonomické krize jsou velké. Čili vůle uskutečnit předčasné volby by určitou logiku měla. Na druhou stranu voliči by mohli vnímat negativně onen kalkul, že volby se mají uskutečnit dříve z nějakých zištných důvodů. Zapomínat nesmíme ani na to, že vedle ekonomické krize by ještě nastala i ta politická,“ řekl Seznam Zprávám pedagog z Institutu politologických studií **Fakulty sociálních věd** na Univerzitě Karlově.
Sociolog Jan Herzmann dodává, že v příštích měsících vůbec ale nemusí nastat tak temný scénář.
„Co bude na podzim, teď nevíme. Může nastat druhé kolo koronaviru. Mohou, ale nemusí nastat dopady ekonomické krize. Proti všem vážným signálům, že to nebude jednoduché, stojí poměrně vysoká spotřeba domácností po skončení bezpečnostních opatření. Proti stojí i masivní podpora ekonomiky v Německu, s jistotou tedy nyní nemůžeme říci, že nastane velká ekonomická recese,“ řekl Seznam Zprávám Herzmann.
Milion kousků opoziceDalším důvodem pro dřívější pořádání voleb do Sněmovny - z hlediska ANO - by byla rozdrobená politická scéna.
Opoziční strany o společném (před)volebním bloku zatím stále jen mluví, konkrétní sněmovní projekt s přesnějšími obrysy dosud není na stole. Vidět je to i při přípravě koalic pro krajské volby, kdy se uzavírají předvolební pakty ad hoc, region od regionu se spolupráce liší.
Zřejmé v tuto chvíli není ani to, jakým způsobem se bude vyvíjet spolek Milion chvilek pro demokracii, který dokáže na protivládní protesty nalákat statisícové davy lidí kritizujících Babišův kabinet (a prezidenta Miloše Zemana). Je pravděpodobné, že kdyby se měly letos na podzim uskutečnit předčasné volby, Milion chvilek by se stěží stíhal přetransformovat v nějakou konkrétní politickou a volební sílu.
„Vezměme si modelově, kdyby - což je zcela mimo realitu - volby byly nyní v červnu. Prodělala by na nich opozice, protože vláda úspěšně zvládla epidemii a žádné velké ekonomické drama zatím nenastalo,“ odhaduje sociolog Herzmann.
Podle politologa Mlejnka by opozice neměla důvod jakkoliv podporovat úsilí o vypsání předčasných voleb letos na podzim - ba naopak. „Opozice bude naopak čekat na to, až si vláda lidově řečeno vyžere nastupující ekonomickou krizi,“ dodal pedagog z Univerzity Karlovy.
Kdo boří, ten hoříKrajské volby se uskuteční první říjnový víkend. Pokud by se měly souběžně uspořádat i sněmovní volby, dle Ústavy by muselo dojít dva měsíce předtím k rozpuštění Sněmovny. To by učinil prezident na základě vůle alespoň 120 poslanců.
Jinými slovy, do začátku srpna by se musela rozpadnout provládní koalice a ve Sněmovně najít ústavní většina k tomu, aby prezident mohl dolní komoru rozpustit a uvolnit cestu k předčasným volbám. Politicky by šlo o složitou operaci, na které by se musela shodnout provládní většina alespoň s částí opozice. Jak bylo naznačeno výše, s výjimkou Pirátů (v případě ODS se spekuluje, zda do voleb nakonec nepůjde v nějakém paktu) jsou opoziční řady v současnosti nekonsolidované.
„Vyvolat předčasné volby je velmi obtížné. Nedovedu si představit, kdo by vedle hnutí ANO dodal hlasy, aby záměr odsouhlasila třípětinová většina Sněmovny. Možná Piráti? To by ale stejně nestačilo. Ostatní strany jsou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

na tom buď stejně, nebo spíše hůř než po minulých volbách. Nedovedu si příliš představit, kde by se dnes ve Sněmovně našla dostatečná síla na schválení rozpuštění Sněmovny, většina bude spíše proti," komentuje to politolog Mlejnek.
Sociolog Herzmann naráží zase na to, že vyvoláním předčasných voleb by se mohla zažehnout politická krize, která by poškodila preference těch, kdo ji způsobili - tedy hnutí ANO. A právě toho se podle informací Seznam Zpráv premiér Babiš obává.
„Obecně platí, že kdo si hraje s myšlenkou předčasných voleb, hraje si s odjištěným granátem. Dopady na toho, kdo vyvolá předčasné volby, mohou dopadnout měrou nebývalou - zpravidla negativně. Byl by to ze strany ANO veliký risk. Domnívám se, že jejich analytici mají k dispozici podobné informace a vlastní průzkumy, na jejichž základě nelze předčasné volby hnutí ANO doporučit. Sám to považuji za variantu krajně nepravděpodobnou," dodal Herzmann.

URL| https://www.seznamzpravy.cz/clanek/budou-predcasne-volby-babis-se-boji-odjisteneho-granatu-108832

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
seznamzpravy.cz *(Politika, Stalo se)*

Nová role pro Milion chvilek: parta kamarádů „koučuje" opozici, Minář nevylučuje svůj vstup do politiky

19.6.2020 denikn.cz str. 00 Česko

Jan Tvrdoň

Milion chvilek pro demokracii pokračuje po koronavirové pauze v burcování veřejnosti. Na demonstrace po celé zemi navázala jednání s opozičními lídry. Šéf spolku Mikuláš Minář po nich požaduje, aby spolupracovali ve sněmovních volbách. Své osobní politické angažmá zvažuje. Odmítá však, že by se ze spolku stala politická strana.

„Ahoj Andreji. Já a můj velbloud jsme se rozhodli, že ti natočíme jedno video." Těmito slovy začíná svůj vzkaz předsedovi vlády Andreji Babišovi Mikuláš Minář, zatímco v ruce drží plyšového velblouda. Minář jako mluvčí výzvy Chvilka pro Andreje apeluje na premiéra, aby nestál v cestě svému vydání Sněmovnou k trestnímu stíhání.

Psal se začátek roku 2018, v zemi vládl jednobarevný Babišův kabinet a širší veřejnosti neznámý Minář založil spolek Milion chvilek pro demokracii. Se svými kolegy tehdy vystupoval zejména právě proti premiérovi, který podle jejich mínění poškozoval zemi kvůli svým osobním zájmům.

„Zavírat oči před aktuálním vývojem politické situace v ČR je luxusem, který si už nemůžeme dovolit. Je třeba jasně a srozumitelně pojmenovat největší problém – a tím je osoba Andreje Babiše. Premiér v demisi, který se k České republice chová jako ke své vlastní firmě a vůbec přitom nebere ohledy na demokratické principy, na nichž je tato země postavena, se sám od sebe před ničím nezastaví," napsal Milion chvilek v únoru 2018.

Přečtěte si takéObrazová glosa: Proti vládě se v Praze protestovalo v ukázněném šiku, který by potěšil i plukovníka Prymulu

Protestujícím vadil Babišův střet zájmů, jeho trestní stíhání, možné oslabování médií a překrucování demokratických pravidel. V zásadě tak šlo o tradiční výhrady vůči předsedovi hnutí ANO ze strany občanské společnosti.

O necelé dva a půl roku později uspořádal Milion chvilek po celém Česku první pokoronavirové demonstrace. Na Staroměstském náměstí v Praze padaly kromě kritiky vlády za její chování a kroky v době pandemie, kdy zástupci spolku zmiňovali slabou podporu ekonomiky nebo pochybné nákupy zdravotnického materiálu, také apely na opozici.

Limity poklidných demonstrací

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Repertoár a také adresáti protestů se tedy v čase znatelně proměnily. A stejně tak i vliv jejich organizátorů – ti mají za sebou dvě masové demonstrace v Praze, kterých se zúčastnily statisíce lidí. Přerod malého spolku ve výrazného aktéra českého veřejného dění popisuje Minář jako věc, pro kterou bylo třeba mnohé obětovat.

„Občanská společnost je mimořádně aktivní a dělá, co může. Ale jen prostřednictvím protestů nelze vládu dotlačit k nějakým ústupkům, protože ve Sněmovně má pohodlnou většinu hlasů. Nyní je tedy potřeba soustředit pozornost tam, odkud může přijít řešení. A to jsou jednoznačně opoziční strany. Změnu mohou přinést pouze volby a to, že je opoziční strany vyhrají a sestaví vládu," řekl Minář Deníku N.

Přečtěte si takéEmpatie vlády i prezidenta byla v krizi minimální. Dopad na lidská práva je nezajímal, říká právník Kysela

Kromě kritiky Babiše se spolek zaměřil právě na opoziční subjekty. Po nich chce, aby spolupracovaly, omezily negativní vliv volebního systému, který znevýhodňuje menší strany, a nabídly mocenskou alternativu současné vládě.

„Jsme připraveni i nadále kontrolovat vládu, upozorňovat na problémy a mobilizovat společnost před volbami. Ale neobejde se to bez dobré a silné pozitivní alternativy, kterou nabídnou politické strany," podotýká šéf spolku.

Protesty na Letné v létě 2019. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N
Milion chvilek se tak během tohoto volebního období posunul od občanské kritiky vlády do subjektu, který „koučuje" pět sněmovních stran. Podle sociologa Ondřeje Císaře z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je takový vývoj logický.

„Smysl to určitě dává, pokud se spolek nechce transformovat do stranicko-politického subjektu, který by představoval novou sílu do voleb," říká Císař. „Jeho cílem je ohrozit politickou pozici Andreje Babiše, čehož se v demokracii dosahuje především ve volbách. Asi si nikdo nemyslel, že Babiš jen tak odstoupí, protože proběhne několik demonstrací," popisuje sociolog.

Přečtěte si takéMilion chvilek svolal protesty proti Babišovi po celé zemi. S rouškami, rozestupy i omezenou kapacitou

Protesty podle něj nevedly k premiérově demisi i kvůli jejich mírnému rázu. „Musel by se rozjet protestní cyklus, do něhož by naskakovali další a další političtí hráči. Sám spolek se chlubil klidnou povahou demonstrací, kterou někteří zahraniční účastníci připodobňovali k nedělní procházce s rodinou. Nedělní procházky obvykle s politickými výsledky nepohnou," říká Císař.

„Pokud tedy protesty svého cíle nedosáhly, je z hlediska Chvilek logické tlačit na roztříštěnou opozici, aby nabídla voličům alternativu k ANO. Tu dnes rozdrobené strany v opozici nenabízejí. Jsou chyceny v paradoxu kolektivního jednání – všechny by sice chtěly dosáhnout společného cíle porazit ANO, ale zároveň sledují vlastní cíle, což dosažení společného cíle brání," dodává.

Minář: Z Milionu chvilek strana nebude

Sám Minář pro Deník N uvedl, že se ze spolku politická strana nestane. Jejich úlohou je podle něj být hlasem občanů, sjednocovat společnost na nadstranických tématech a hlídat dodržování pravidel. Na přímý dotaz, zda se on sám nechystá v politice angažovat, odpovídá vyhýbavě. „Jak říkají politici, zvažovat se musí všechny varianty," podotkl Minář.

Praktickým důsledkem apelů na opozici je série jednání, která mezi Milionem chvilek a opozičními lídry proběhla tento týden. Zástupci občanské společnosti se postupně setkali s představiteli Pirátů, hnutí STAN, TOP 09, ODS i lidovců. Pro spolek je hlavním tématem spolupráce do sněmovních voleb, strany však na podzim čeká ještě klání o krajská zastupitelstva a třetinu Senátu.

Přečtěte si takéDěláte všechno proti občanům, obvinil Babiš opozici. Ta přitom v krizi často hlasuje s vládou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Právě do nich jdou opoziční strany v řadě krajů v nejrůznějších koalicích. Společný postup doladily také v řadě senátních obvodů. Podle zástupců opozice jde o nevídaný projev spolupráce. Předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová Deníku N řekla, že schopnost spolupracovat na nižší úrovni je dobrým základem do budoucna.

„V poslední době mi přišlo, ze pan Minář a ostatní z Chvilek málo reflektují ohromný posun, totiž že v krajích vznikly koalice blízkých stran, v senátních obvodech jsme taktéž dohodli spolupráci a netříštíme síly, jak jen to jde," říká Pekarová Adamová. „Krajské a senátní volby jsou jen rok před volbami sněmovními, a i proto jsou velmi zásadní pro vývoj další spolupráce," dodává šéfka TOP 09.

Podobně to vidí i předseda hnutí STAN Vít Rakušan. „Já můžu stokrát nervozitě rozumět. Já stokrát můžu rozumět tomu očekávání. Ale opravdu berme v potaz, že parlamentní volby jsou na podzim 2021, přijměme realitu, že voliči v minulých volbách rozhodli nesmírně složitě a politická scéna je velmi roztříštěná. Máme tady řadu malých stran, nějaké větší a samotné dohadování je samozřejmě z logiky věci velmi složité. Neznamená to, že by nebyl zájem jednat, je to prostě danost," říká Rakušan.

„Já za Starosty říkám, že my nechceme tříštit síly. Budu hledat maximum možností, aby STAN nekandidoval samostatně, budu o tom přesvědčovat naše lidi i veřejnost a budu se snažit najít a dohodnout jako předseda takový formát, který pomůže Babiše ze Strakovy akademie dostat," popisuje předseda hnutí.

Pekarová Adamová dodává, že letošní spolupráce naznačuje, že strany mají schopnost se domluvit. „Je to jako se sklenicí piva – můžete ji vnímat jako poloprázdnou, nebo poloplnou. Spolupráce v krajských a senátních volbách je podle mě poloplná sklenice a je dobrým předpokladem, aby nezůstalo jen u ní," říká.

Přečtěte si takéOpoziční strany budou spolupracovat, chtějí zvýšit převahu v Senátu. Spojence našla i ČSSD

Pro Mináře však není spolupráce v krajských volbách to podstatné. Milion chvilek podle něj řeší zejména systémové ohrožení země, čemuž lze zabránit pouze složením nové vlády. K tomu je ovšem potřeba zvítězit ve sněmovních volbách.

„My těm lídrům otevřeně říkáme, že spolupráce v krajských volbách je sice hezká, ale důležité jsou parlamentní volby. Tam je třeba nabídnout změnu. Pokud by se to nakrásně podařilo v krajských volbách a pak by to zkrachovalo, je to selhání," říká Minář.

Císař však upozorňuje, že spojování stran provázejí i praktické překážky v podobě ideových i zájmových rozdílů. Problémem může podle něj být i nedostatek výrazných osobností nebo peněz.

„Pokud nedojde ke spojení opozičních stran nebo k vytvoření nového subjektu, který část, nebo všechny trpaslíky pohltí a získá i hlasy odjinud, dopadne to v příštích volbách nejspíš podobně jako minule. Andrej Babiš bude líbat Marka Prchala v přímém přenosu," říká Císař. Podle něj však ani spojení opozice nebo nový subjekt nezaručí opak.

Předsedové opozičních stran (zleva) Petr Fiala (ODS), Ivan Bartoš (Piráti), Markéta Pekarová Adamová (TOP 09), Vít Rakušan (STAN) a Marian Jurečka (KDU-ČSL) hovoří s novináři po společném jednání o krizi kolem koronaviru. Foto: ČTK
Aktivisté již v minulém roce vyzvali politické strany, aby se více otevřely lidem, aby přijímaly do svých řad nové tváře a daly jim prostor pro realizaci. Milion chvilek může podle Mináře opozici pomoct například snahou přitáhnout více voličů k urnám.

Předseda STAN říká, že si umí představit cesty, jak by zástupci občanské společnosti mohli pomoci i jinak. „Nejde pouze o politickou angažovanost. Může jít o osvětovou, společenskou nebo komunitní věci. Ty nejdou dělat demonstracemi," říká Rakušan. „Já jsem jim říkal: máte spousty příležitostí k občanským aktivitám, bavit se s lidmi, zkusit je nadchnout do toho, že tato země může vypadat jinak. V tom nám pomoct můžete," popisuje šéf Starostů a nezávislých.

Fištrón, umanutost, štěstí

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Poměrně pozoruhodný je i samotný vývoj Milionu chvilek. S trochou nadsázky od subjektu, jehož šéf točil video s plyšovým velbloudem, po entitu, která jedná s opozicí, jak jít do voleb. Minář tvrdí, že podobný úspěch nečekal.

„V roce 2017 bych si vůbec nedokázal představit, kde budeme za tři roky. Kdyby mi to někdo řekl, nevěřil bych mu a klepal bych si na čelo. Na začátku nestál žádný plán, že tady budeme dlouho. Byla to iniciativa pár kamarádů, kterým nebylo jedno, co se u nás děje," popisuje Minář.

Za úspěchem vidí celou řadu faktorů. „Lakonicky bych to vyjádřil jako kombinace trochy fištrónu, odvahy, velká porce tvrdohlavé umanutosti a štěstí," odpovídá šéf Milionu chvilek na dotaz, co stálo za úspěchem jeho spolku.

Přečtěte si takéK Babišovi se v krizi přiklonili méně vzdělaní a ženy, dominuje u seniorů. Jeho strop je už jen o kousek výš

„Od začátku jsme se to snažili dělat jinak, než je to běžné. Naše komunikace nikdy nebyla pouze kritická, nabídli jsme i pozitivní pohled. Snažili jsme se říkat, že nejde o náš osobní problém s jedním člověkem, ale že nám jde o lepší poměry v naší zemi," dodává Minář.

Přeměna požadavků spolku je podle Císaře pro podobné subjekty běžná. „Sociální hnutí samozřejmě hledají nové způsoby rámování požadavků, aby mohla oslovit nové segmenty populace, nebo si udržet pozornost stávajících. Zároveň se ukazuje, že témata, kolem kterých se Chvilky organizovaly původně, tedy vláda práva, zřejmě ztrácejí v situaci po koronavirové krizi na rezonanci," popisuje Císař.

Zejména v době krize podle něj přicházejí do středu pozornosti spíše jiná témata, než která Milion chvilek akcentoval během svého vzniku „Na novou situaci samozřejmě reagují všichni, včetně aktivistů z Milionu chvilek, když se zaměřují na aktuální témata," dodává sociolog.

URL| https://denikn.cz/382082/nova-role-pro-milion-chvilek-parta-kamaradu-koucuje-opozici-minar-nevylucuje-svuj-vstup-do-politiky/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denikn.cz *(Česko)*

Metamorfóza buditelů lidí proti Babišovi

19.6.2020 Deník N str. 02 Zpravodajství

JAN TVRDOŇ

Milion chvilek pro demokracii požaduje po lídrech opozice, aby spolupracovali ve sněmovních volbách. Jeho šéf Mikuláš Minář svou osobní politickou angažovanost zvažuje.

Ahoj Andreji. Já a můj velbloud jsme se rozhodli, že ti natočíme jedno video. Těmito slovy začíná svůj vzkaz předsedovi vlády Andreji Babišovi Mikuláš Minář, zatímco v ruce drží plyšového velblouda. Minář jako mluvčí výzvy Chvilka pro Andreje apeluje na premiéra, aby nestál v cestě svému vydání Sněmovnou k trestnímu stíhání.

Psal se začátek roku 2018, v zemi vládl jednobarevný Babišův kabinet a širší veřejnosti neznámý Minář založil spolek Milion chvilek pro demokracii. Se svými kolegy tehdy vystupoval zejména právě proti premiérovi, který podle jejich mínění poškozoval zemi kvůli svým osobním zájmům.

„Zavírat oči před aktuálním vývojem politické situace v ČR je luxusem, který si už nemůžeme dovolit. Je třeba jasně a srozumitelně pojmenovat největší problém – a tím je osoba Andreje Babiše. Premiér v demisi, který se k České republice chová jako ke své vlastní firmě a vůbec přitom nebere ohledy na demokratické principy, na nichž je tato země postavena, se sám od sebe před ničím nezastaví," napsal Milion chvilek v únoru 2018.

Protestujícím vadil Babišův střet zájmů, jeho trestní stíhání, možné oslabování médií a překrucování demokratických pravidel. V zásadě tak šlo o tradiční výhrady vůči předsedovi hnutí ANO ze strany občanské společnosti.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

O necelé dva a půl roku později uspořádal Milion chvilek po celém Česku první pokoronavirové demonstrace. Na Staroměstském náměstí v Praze padaly kromě kritiky vlády za její chování a kroky v době pandemie, kdy zástupci spolku zmiňovali slabou podporu ekonomiky nebo pochybné nákupy zdravotnického materiálu, také apely na opozici.

SOCIOLOG: POKLIDNÉ DEMONSTRACE NESTAČÍ

Repertoár a také adresáti protestů se tedy v čase znatelně proměnily. A stejně tak i vliv jejich organizátorů – ti mají za sebou dvě masové demonstrace v Praze, kterých se zúčastnily statisíce lidí. Přerod malého spolku ve výrazného aktéra českého veřejného dění popisuje Minář jako věc, pro kterou bylo třeba mnohé obětovat.

„Občanská společnost je mimořádně aktivní a dělá, co může. Ale jen prostřednictvím protestů nelze vládu dotlačit k nějakým ústupkům, protože ve Sněmovně má pohodlnou většinu hlasů. Nyní je tedy potřeba soustředit pozornost tam, odkud může přijít řešení. A to jsou jednoznačně opoziční strany. Změnu mohou přinést pouze volby a to, že je opoziční strany vyhrají a sestaví vládu," řekl Minář Deníku N.

Kromě kritiky Babiše se spolek zaměřil právě na opoziční subjekty. Po nich chce, aby spolupracovaly, omezily negativní vliv volebního systému, který znevýhodňuje menší strany, a nabídly mocenskou alternativu současné vládě.

„Jsme připraveni i nadále kontrolovat vládu, upozorňovat na problémy a mobilizovat společnost před volbami. Ale neobejde se to bez dobré a silné pozitivní alternativy, kterou nabídnou politické strany," podotýká šéf spolku.

Milion chvilek se tak během tohoto volebního období posunul od občanské kritiky vlády do subjektu, který „koučuje" pět sněmovních stran. Podle sociologa Ondřeje Císaře z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je takový vývoj logický.

„Smysl to určitě dává, pokud se spolek nechce transformovat do stranicko-politického subjektu, který by představoval novou sílu do voleb," říká Císař. „Jeho cílem je ohrozit politickou pozici Andreje Babiše, čehož se v demokracii dosahuje především ve volbách. Asi si nikdo nemyslel, že Babiš jen tak odstoupí, protože proběhne několik demonstrací," popisuje sociolog. Protesty podle něj nevedly k premiérově demisi i kvůli jejich mírnému rázu. „Musel by se rozjet protestní cyklus, do něhož by naskakovali další a další političtí hráči. Sám spolek se chlubil klidnou povahou demonstrací, kterou někteří zahraniční účastníci připodobňovali k nedělní procházce s rodinou. Nedělní procházky obvykle s politickými výsledky nepohnou," říká Císař.

„Pokud tedy protesty svého cíle nedosáhly, je z hlediska Chvilek logické tlačit na roztříštěnou opozici, aby nabídla voličům alternativu k ANO. Tu dnes rozdrobené strany v opozici nenabízejí. Jsou chyceny v paradoxu kolektivního jednání – všechny by sice chtěly dosáhnout společného cíle porazit ANO, ale zároveň sledují vlastní cíle, což dosažení společného cíle brání," dodává.

„Z MILIONU CHVILEK STRANA NEBUDE"

Sám Minář pro Deník N uvedl, že se ze spolku politická strana nestane. Jejich úlohou je podle něj být hlasem občanů, sjednocovat společnost na nadstranických tématech a hlídat dodržování pravidel. Na přímý dotaz, zda se on sám nechystá v politice angažovat, odpovídá vyhýbavě. „Jak říkají politici, zvažovat se musí všechny varianty," podotkl Minář.

Praktickým důsledkem apelů na opozici je série jednání, která mezi Milionem chvilek a opozičními lídry proběhla tento týden. Zástupci občanské společnosti se postupně setkali s představiteli Pirátů, hnutí STAN, TOP 09, ODS i lidovců. Pro spolek je hlavním tématem spolupráce do sněmovních voleb, strany však na podzim čeká ještě klání o krajská zastupitelstva a třetinu Senátu.

Právě do nich jdou opoziční strany v řadě krajů v nejrůznějších koalicích.

Společný postup doladily také v řadě senátních obvodů. Podle

zástupců opozice jde o nevídaný projev spolupráce. Předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová Deníku N řekla, že schopnost spolupracovat na nižší úrovni je dobrým základem do budoucna.

„V poslední době mi přišlo, ze pan Minář a ostatní z Chvilek málo reflektují ohromný posun, totiž že v krajích vznikly koalice blízkých stran, v senátních obvodech jsme taktéž dohodli spolupráci a netříštíme síly, jak jen to jde," říká Pekarová Adamová. „Krajské a senátní volby jsou jen rok před volbami sněmovními, a i proto jsou velmi zásadní pro vývoj další spolupráce," dodává šéfka TOP 09.

Podobně to vidí i předseda hnutí STAN Vít Rakušan. „Já můžu stokrát nervozitě rozumět. Já stokrát můžu rozumět tomu očekávání. Ale opravdu berme v potaz, že parlamentní volby jsou na podzim 2021, přijměme realitu, že voliči v minulých volbách rozhodli nesmírně složitě a politická scéna je velmi roztříštěná. Máme tady řadu malých stran, nějaké větší a samotné dohadování je samozřejmě z logiky věci velmi složité. Neznamená to, že by nebyl zájem jednat, je to prostě danost," říká Rakušan.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Já za Starosty říkám, že my nechceme tříštit síly. Budu hledat maximum možností, aby STAN nekandidoval samostatně, budu o tom přesvědčovat naše lidi i veřejnost a budu se snažit najít a dohodnout jako předseda takový formát, který pomůže Babiše ze Strakovy akademie dostat," popisuje předseda hnutí.

Pekarová Adamová dodává, že letošní spolupráce naznačuje, že strany mají schopnost se domluvit. „Je to jako se sklenicí piva – můžete ji vnímat jako poloprázdnou, nebo poloplnou. Spolupráce v krajských a senátních volbách je podle mě poloplná sklenice a je dobrým předpokladem, aby nezůstalo jen u ní," říká.

Pro Mináře však není spolupráce v krajských volbách to podstatné. Milion chvilek podle něj řeší zejména systémové ohrožení země, čemuž lze zabránit pouze složením nové vlády. K tomu je ovšem potřeba zvítězit ve sněmovních volbách.

„My těm lídrům otevřeně říkáme, že spolupráce v krajských volbách je sice hezká, ale důležité jsou parlamentní volby. Tam je třeba nabídnout změnu. Pokud by se to nakrásně podařilo v krajských volbách a pak by to zkrachovalo, je to selhání," říká Minář.

Císař však upozorňuje, že spojování stran provázejí i praktické překážky v podobě ideových i zájmových rozdílů. Problémem může podle

něj být i nedostatek výrazných osobností nebo peněz.

„Pokud nedojde ke spojení opozičních stran nebo k vytvoření nového subjektu, který část, nebo všechny trpaslíky pohltí a získá i hlasy odjinud, dopadne to v příštích volbách nejspíš podobně jako minule. Andrej Babiš bude líbat Marka Prchala v přímém přenosu," říká Císař. Podle

něj však ani spojení opozice nebo nový subjekt nezaručí opak.

Aktivisté již v minulém roce vyzvali politické strany, aby se více otevřely lidem, aby přijímaly do svých řad nové tváře a daly jim prostor pro realizaci. Milion chvilek může podle

Mináře opozici pomoct například snahou přitáhnout více voličů k urnám.

Předseda STAN říká, že si umí představit cesty, jak by zástupci občanské společnosti mohli pomoci i jinak. „Nejde pouze o politickou angažovanost. Může jít o osvětovou, společenskou nebo komunitní věci. Ty nejdou dělat demonstracemi," říká Rakušan. „Já jsem jim říkal: máte spousty příležitostí k občanským aktivitám, bavit se s lidmi, zkusit je nadchnout do toho, že tato země může vypadat jinak. V tom nám pomoct můžete," popisuje šéf Starostů a nezávislých.

STRATEGICKÁ PROMĚNA JE BĚŽNÁ

Poměrně pozoruhodný je i samotný vývoj Milionu chvilek. S trochou nadsázky od subjektu, jehož šéf točil video s plyšovým velbloudem, po entitu, která s pěti politickými stranami řeší, jak jít do voleb. Minář tvrdí, že podobný úspěch své iniciativy

nečekal.

„V roce 2017 bych si vůbec nedokázal představit, kde budeme za tři roky. Kdyby mi to někdo řekl, nevěřil bych mu a klepal bych si na čelo. Na začátku nestál žádný plán, že tady budeme dlouho. Byla to iniciativa

pár kamarádů, kterým nebylo jedno, co se u nás děje," popisuje Minář.

Za úspěchem vidí celou řadu faktorů. „Lakonicky bych to vyjádřil jako kombinace trochy fištrónu, odvahy, velká porce tvrdohlavé umanutosti a štěstí," odpovídá šéf Milionu chvilek na dotaz, co stálo za úspěchem jeho spolku.

„Od začátku jsme se to snažili dělat jinak, než je to běžné. Naše komunikace nikdy nebyla pouze kritická, nabídli jsme i pozitivní pohled. Snažili jsme se říkat, že nejde o náš osobní problém s jedním člověkem, ale že nám jde o lepší poměry v naší zemi," dodává Minář.

Přeměna požadavků spolku je podle Císaře pro podobné subjekty běžná. „Sociální hnutí samozřejmě hledají nové způsoby rámování požadavků, aby mohla oslovit nové segmenty populace, nebo si udržet pozornost stávajících. Zároveň se ukazuje, že témata, kolem kterých se Chvilky organizovaly původně, tedy vláda práva, zřejmě ztrácejí v situaci po koronavirové krizi na rezonanci," popisuje Císař.

Zejména v době krize podle něj přicházejí do středu pozornosti spíše jiná témata, než která Milion

chvilek akcentoval během svého vzniku. „Na novou situaci samozřejmě reagují všichni, včetně aktivistů z Milionu chvilek, když se zaměřují na aktuální témata," dodává sociolog.

***

Sám spolek se chlubil klidnou povahou demonstrací, kterou někteří zahraniční účastníci připodobňovali k nedělní procházce s rodinou. Nedělní procházky obvykle s politickými výsledky nepohnou. Ondřej Císař sociolog Je třeba nabídnout změnu. Pokud by se to nakrásně podařilo v krajských volbách a pak by to zkrachovalo, je to selhání. Mikuláš Minář Milion chvilek pro demokracii

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

O autorovi| JAN TVRDOŇ, redaktor
Foto autor| FOTO: GABRIEL KUCHTA, DENÍK N
Foto autor| FOTO: LUDVÍK HRADILEK, DENÍK N
Foto popis| „V roce 2017 bych si vůbec nedokázal představit, kde budeme za tři roky," říká Mikuláš Minář.
Foto popis| První protest po nucené koronavirové pauze.

Pár skeptických poznámek k debatě o vyhlídkách dnešní revolty, strhávání soch a „historii bílého muže"

19.6.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Posprejování Churchillova pomníku v Praze, stejně jako strhávání soch zejména ve Spojených státech a Velké Británii, které akci u nás inspirovalo, by mohlo vzbuzovat dojem, že jde o jev primárně související s historií, na jejíž vyprávění podle mnohých získal monopol „bílý muž". Jenže takto jednoduché to nejspíše nebude. Těm, kteří útočí proti sochám, nejde o minulost, ale o současnost, či spíše budoucnost. Jak velkou mají šanci změnit ji?

Odkaz na historii zazněl i v provolání (dosud neznámých) autorek nápisu, který pod Churchillovo jméno na podstavci jeho sochy doplnil: „Byl rasista. Black Lives Matter." Jeho text zveřejnil server a2larm.cz: „Nechceme historii přepisovat, chceme ji konečně číst, a to včetně pasáží, které jsou nepříjemné. K historii, tak jak se s ní seznamujeme ve školách a skrze mainstreamový diskurs, bývá přistupováno jako k dogmatickému zdroji vědeckého a objektivního poznání. Zapomíná se však na klíčovou otázku perspektivy. Velká část zdánlivě objektivního poznání je vyprávěním privilegovaných vítězů. Dozvídáme se tak pouze malou část vyprávění o světě, ve kterém žijeme…"

Problém však je, že to, co se stalo v Praze, stejně jako to, co se dělo a děje někde ve světě, není primárně problémem historie či její dezinterpretace. Jde totiž o problém politický. A v politice mají argumenty historiků (stejně jako právníků, filozofů, ekonomů) platnost jen tehdy, když se to hodí těm, kteří mají moc.

Nemělo by nás to překvapovat, protože politika je v prvé řadě bojem o moc. Dokud se boj odehrává v prostoru, který jsme pro mocenská klání vymezili – tedy v parlamentu – a dokud probíhá podle pravidel – účastníci klání jsou omezeni zákonem a kontrolováni v systému dělby moci a nezávislými médii –, mají politici tendenci i potřebu odborníkům naslouchat a občas je i poslechnou. Pokud držitel moci není při jejím výkonu omezen, taková potřeba mizí, neboť je možné „poručit větru, dešti".

Heydrichovi vrazi, či hrdinové?

V českém prostředí to lze velmi dobře ilustrovat na historicky zevrubně prozkoumaném případu útoku na říšského protektora Reinharda Heydricha. Otázka, zda parašutisté, kteří jej 27. května 1942 provedli, byli „Benešem najatí vrazi" páchající zločin, nebo vojáci, kteří splnili rozkaz a následně padli hrdinskou smrtí, má na první pohled jednoznačnou odpověď.

Dáme-li si však jen trochu práce, rychle zjistíme, že se ta odpověď v čase velmi zajímavě vyvíjela. Nacisté, stejně jako protektorátní úřady a tisk, měli jasno, že se jedná o zločin. Parašutisté byli označeni za atentátníky, jejich skutek za zločin a dokonce i jeho pouhé schvalování bylo přísně trestáno.

Výraz atentát, byť s jinou motivací, posléze přejala i komunistická propaganda. Z hlediska mezinárodně politického to byla nejvýznamnější operace exilové vlády, která měla zásadní dopad na vnímání Československa ze strany Spojenců. Když se po únoru 1948 komunisté snažili znectít vše, co jakkoli souviselo s předválečnou ČSR a jejími představiteli, došlo i na „nejskvělejší hodinu" londýnské vlády. Útok na Heydricha byl líčen jako ve svých důsledcích zbytečná akce, za kterou zaplatili životem nevinní civilisté, zejména pak prostí lidé, které Beneš neváhal obětovat…

Přečtěte si takéProtesty proti rasismu a strhávání soch jsou vzpourou proti historii psané bílým mužem

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Proč tento s dnešní situací zdánlivě nesouvisející exkurz? Protože odpověď na otázku, zda parašutisté byli hrdinové, nebo zločinci, respektive veřejně přípustnou a otevřenou diskusi o tom, co a proč se tehdy stalo, nenastolovali a nekontrolovali historici, odborníci na mezinárodní právo a mezinárodní vztahy, filozofové či soudci, ale politici.

Byla to vysoce citlivá politická otázka a politická reprezentace té které doby s tématem zacházela podle svých potřeb. A to i v časech, kdy bylo možné svobodně říci, že „z hlediska vyššího principu mravního vražda na tyranu není zločinem“.

Churchill za naši frustraci nemůže

Vést historickou debatu o Churchillovi, případně kterékoli další osobnosti, jejíž pomníky teď jsou nebo v dohledné době budou posprejovány, strženy či někam odsunuty, nemá valnou cenu, pokud se chceme dobrat řešení problému, který stojí na počátku protestů. Protože jak už bylo konstatováno výše, není to problém historický, ale politický.

Ti, kdo protestují, nejsou spokojeni se současným stavem americké, britské či české společnosti. Nejde jim o minulost, ale o současnost, a ještě spíše o budoucnost. Již vzpomenuté autorky posprejování podstavce Churchillova památníku ostatně ve svém prohlášení uvedly: „Jsme unavené a frustrované z života ve světě, ve kterém vládnou nespravedlivé pořádky, i když jsme zrovna my měly štěstí narodit se v relativně privilegovaném postavení. Pevně doufáme, že jsme minimálně přispěly k otevření debaty, i když se jí bohužel nemůžeme účastnit, nebo dostaneme za uši – i přes to, že nápis už vzala voda.“

Přečtěte si takéProtesty neohrožují Západ, ale bájný „normální svět“. Toho nebude žádná škoda

Snad je naplní aspoň částečným uspokojením, že otevřely debatu, ale je otázkou, jak moc jsou (ne)spokojené s tím, jakým směrem se ubírá. Zdá se, že mnohem víc než o Churchilla (ve svém prohlášení uvedly, že si jsou vědomy i jeho pozitivních stránek) jim jde o nespravedlnost, která vládne světu… To je však otázka, která již byla nastolena mnohokrát a celé zdokumentované dějiny lidstva lze, mimo jiné, interpretovat i jako marné pokusy o hledání správné odpovědi.

Všechny velké revoluce, o nichž víme, nesledovaly jiný cíl než skoncovat s tehdy existující nespravedlností a tyranií a nastolit místo ní nový, spravedlivý řád. Všechny byly provázeny násilím (byť se výrazně lišila jeho délka i intenzita) a zprvu úspěšným útokem na majetek, proti starým symbolům, autoritám a zavedeným pořádkům.

Ve snaze radikálně se rozejít s minulostí byly místo monarchií nastoleny republiky, z poddaných se stali plnoprávní občané, byl zaveden nový kalendář i letopočet, dětem začala být dávána nová jména… Výsledek? Věci se sice nikdy nevrátily zpět do bodu, z nějž vzešly, ale dlouhodobá vývojová trajektorie se zatím vždy ukázala být natolik silná, že se podstatné a tradiční atributy předrevolučního života vrátily zpět.

Mentální stereotypy se mění pomalu

Mají současné protesty v USA nebo v Británii potenciál přerůst v revoluci, která by mohla provést radikální změnu? Domnívám se, že ne. Protesty směřují proti rasismu a otrokářství, respektive pomníkům těch, kteří jsou s těmito dnes mainstreamově odsuzovanými postoji a aktivitami spojováni.

Neexistuje žádná relevantní politická síla, která by rasismus či otrokářství obhajovala. Že je navzdory všem přijatým zákonům nějaká míra rasismu, nebo minimálně rasové diskriminace ve společnosti přítomná, zůstává faktem, který však nevyřeší ani případné odstranění všech soch bílých mužů ze všech veřejných prostranství. Jde o hluboce zakořeněný problém mentální. A prosazení mentální změny je mimořádně náročné a vyžaduje neuvěřitelné množství času.

Přečtěte si takéKácení soch, výchova k empatii a britské zpytování černého svědomí

Ve středoevropském prostoru je to velmi dobře vidět na obtížích, s nimiž se zbavujeme mentální zátěže z dob vlády komunistů. Typickým příkladem může být veřejně odsuzovaná korupce, jejíž potírání však naráží na heslo „kdo nekrade, okrádá vlastní rodinu“, hluboce zakořeněné z dob úspěšného budování rozvinuté socialistické

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

společnosti. A jak dopadl „boj proti korupci“, když se ukázalo, že je to nosné politické téma a má velký mobilizační potenciál? S úspěchem se jej chopil Andrej Babiš…

Otroctví stále není pouhá historie

Vraťme se však k tomu, co v posledních týdnech hýbe řadou západních států, a dejme ještě jednou slovo autorkám: „Sochy představitelů koloniálních režimů opouštějí v posledních dnech veřejný prostor po celém světě. Belgie se rozloučila alespoň s jednou ze svých soch Leopolda II., panovníka zodpovědného za genocidu v Kongu. Londýnský starosta Sadiq Khan ustanovil komisi, která prověřuje problematičnost místních památníků. Není tedy namístě se spíše ptát, jak je možné, že sochy lidí, jako byli třeba obchodníci s otroky Robert Milligan nebo Edward Colston, ještě nedávno zdobily některá náměstí?“

Stojí za zmínku, že se autorky ve svém prohlášení nejprve radikálně rozešly s historií jako „vyprávěním privilegovaných vítězů“, aby na jiném místě svého textu ztotožnily celý svět s Belgií a Londýnem/Británií, tedy dvěma metropolemi západního světa, z nichž svého času vzešli ti, kvůli nimž teď Západ nese „břemeno bílého muže“…

Přečtěte si takéMazání historie, nebo náprava křivd? Na Západě se rozhořel spor o symbolech minulosti ve veřejném prostoru

Sochy představitelů koloniálních režimů nikdy po celém světě nestály. Tam, kde stály, byly často odstraněny dávno před začátkem současných protestů. A především ani náhodou nepanuje shoda na tom, který režim, kdy a proč byl koloniální. Dá se třeba za symbol kolonialismu považovat pražská socha maršála Koněva?

Dalším paradoxem je, že sotvakdo může vyčítat otroctví poválečné Belgii či Británii, zato v africkém státě Mauretánie bylo jako v poslední zemi zrušeno až v roce 1981. Že podle odhadů OSN v současném světě žije minimálně několik desítek milionů lidí v nějaké formě otroctví, které dnes pochopitelně nemá podobu plantáží z filmu Jih proti Severu či otrokářských lodí londýnských obchodníků.

A konečně, že si podle projektu Global Slavery Index, za kterým stojí australská nevládní organizace Walk Free Initiative, západní státy, včetně USA a Británie při řešení problémů současného otroctví a otrokářství vedou podstatně lépe – což v žádném případě neznamená, že bezchybně – než státy ve zbytku světa.

Kohl a Mitterrand pro dnešní dobu

Svět, ve kterém žijeme, není spravedlivý. Nikdy spravedlivý nebyl a jsem přesvědčen, že ani nebude. Ta část světa, ve které máme to štěstí žít my, je nesrovnatelně méně nespravedlivá než jeho zbytek. Není to proto, že bychom byli bohatší a silnější, ale proto, že se právě tady objevily a od té doby nikdy nepřestaly být kultivovány podmínky umožňující účinně omezovat a kontrolovat výkon politické moci.

Díky tomu je možné bez velkého rizika posprejovat Churchillovu sochu a tímto provokativním aktem, který se mnohým z nás nelíbí, otevřít debatu, na jejímž konci se možná dočkáme něčeho, co nás posune o kousek dál. Bude to však mimořádně náročné; v prvé řadě proto, že se obtížně identifikuje, kdo a proč je autentickým reprezentantem těch, kterým se děla či děje křivda.

V Evropě druhé poloviny 20. století jsme například byli svědky politického „zázraku“, když se dokázali smířit „odvěcí“ nepřátelé – Němci a Francouzi. Fotografie kancléře Kohla a prezidenta Mitterranda, kteří se 22. září 1984 na hřbitově ve Verdunu, na místě nejstrašnější bitvy první světové války, za deště několik minut v gestu smíření drželi za ruce, je dodnes srozumitelným symbolem. Kde však má svůj Verdun rasismus a otrokářství 15. až 19. století? Kdo bude novodobý Kohl a kdo Mitterrand?

Historický moment: Francois Mitterand a Helmut Kohl se symbolicky drží za ruce nad hroby u Verdunu. Zdroj: ČTK/DPA
To jsou jen některé z důvodů, které mě vedou k pochybnostem, že současné bouře a aktivity s nimi spojené povedou ke změně, respektive ke změně rychlé a v očích těch, kteří se ozvali, ke změně žádoucí. Když se téma rasismus a otrokářství bílého muže, nejspíš v kombinaci s nerovností a chudobou, ukáže jako dlouhodobě nosné, přestane být doménou aktivistů, výzkumníků a novinářů a chopí se ho politici (popusťme trochu uzdu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

fantazii: mohlo by se jej chopit třeba Německo, a zkusit se tak zbavit pozice věčného a univerzálního viníka). Ani pak však není jisté, že se stane tématem opravdu světovým.

Otroctví a otrokářství, války či genocidy totiž nikdy nebyly – a tím méně jsou v současnosti – jen doménou „bílého muže“, respektive Západu. A nevidíme-li dostatečnou chuť zpytovat svědomí a omlouvat se za minulost na Západě, můžeme si být prakticky jisti, že kdekoli jinde je nulová. Kdybychom se snažili přimět vůdce nezápadních a nebělošských zemí světa přijmout odpovědnost za jejich zločiny a zločiny jejich zemí, budeme obviněni – z rasismu. Vysoce ilustrativním příkladem může být súdánský exprezident Umar Bašír, strůjce genocidy v Dárfúru.

Politici se tohoto tématu však chopí i v případě, že zůstane nosné a dostatečně mobilizační jen na Západě. Těžko říci, kdo konkrétně, ale kdyby žil Winston Churchill, není vůbec vyloučeno, že by to byl právě on. Dnes se sice mnohým jeví jako rasista, možná jím i byl, ale rozhodně to byl mimořádně nadaný politik s citem pro to, jak získat podíl na moci.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| https://denikn.cz/382835/par-skeptickych-poznamek-k-debate-o-vyhlidkach-dnesni-revolty-strhavani-soch-a-historii-psane-bilym-muzem/

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
denikn.cz *(Komentáře)*, denikn.cz *(Komentáře)*

Plaga s týmem expertů pracuje na návrhu vzdělávání do roku 2030, strategii představí příští týden

20.6.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova
ČTK

Ministr školství Robert Plaga (ANO) příští týden představí návrh strategie vzdělávací politiky do roku 2030. Dokument, který by na podzim mohla schválit vláda, vychází z podkladů připravených minulý rok týmem odborníků ve školství. Má určovat, co a jak je v dalších letech třeba zlepšit pro zkvalitnění vzdělávání v Česku.

Cílem strategie má být například modernizace učebních plánů, snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání a zlepšení podpory vedení škol. Ministr to řekl v rozhovoru s ČTK.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Podle Plagy v době koronavirové krize práce na přípravě dokumentu neustaly. Příští týden by chtěl představit hlavní směry strategie a konzultovat je s odborníky. Vláda by podle něj mohla strategii schválit na podzim a potom by mohly začít práce na její realizaci.

Úkoly, co změnit

V dokumentu se podle ministra musí stanovit jasné úkoly pro to, co je třeba změnit. Cílem by podle něj měla být například modernizace takzvaných rámcových vzdělávacích programů, které určují obsah učiva. Česko musí začít aktivně řešit také sociální nerovnosti a nerovný přístup ke vzdělávání, řekl.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Za velmi důležité označil rovněž větší podporu vedení škol. „Pokud má být strategie úspěšná, tak po nějakých blocích, to znamená, že v tří až čtyřletých blocích by mělo být vyhodnocováno, jak opatření fungují a co je třeba upravit a jak pokračovat dál," uvedl.

Plaga uvedl, že někteří ředitelé škol již nyní začali na základě zkušenosti s množstvím učiva v době koronakrize a s výukou na dálku redukovat školní vzdělávací programy. „Uvědomili si, že řadu věcí ve svých školních vzdělávacích programech mají přilepenu o své vlastní vůli a chtějí léto věnovat redukci školních vzdělávacích programů," řekl.

Jde podle něj o pozitivní signál. Ministr předpokládá, že úprava rámcových vzdělávacích programů by pak pomohla i školám, které nejsou schopné si s redukcí učiva poradit samy. Doufá, že změny by se mohly připravit do roku 2023.

Vedení škol

Co se týče podpory vedení škol, nemělo by podle Plagy jít o návrat ke zrušeným školským úřadům nebo o přeměnu veřejných škol ve státní. Měla by se podle něj například ale víc rozvíjet spolupráce škol.

Uvažovat by se podle něj mohlo i o přenesení právní subjektivity a agendy nejmenších škol na zřizovatele, případně u větších škol o vytvoření pozice pro takzvaného technického ředitele, který by se staral o administrativní záležitosti školy. Ředitel školy by podle něj měl být hlavně pedagogickým lídrem. „Chceme jít cestou pokusného ověřování a začít hledat správný model pro zlepšení podpory školám," uzavřel.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/cesko-strategie-vzdelavani-ministerstvo-skolstvi-plaga_2006200945_wei

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
irozhlas.cz *(Zprávy z domova)*

Spíš než zlým robotům se poddáme hloupým toustovačům

20.6.2020 finmag.cz str. 00 Recenze

Záviš Dobiášovský

Ovládne svět umělá inteligence, která bude mít své vlastní zlé Já? Větší hrozbou než nepovedený superinteligentní experiment, je podle italského filozofa Luciana Floridiho stará dobrá lidská povaha. Budoucí vztahy mezi člověkem a informačními technologiemi patří k otázkám, které nastínil ve své knize Čtvrtá revoluce.

Luciano Floridi patří se svým pohledem na vývoj moderních technologií mezi ty spíše optimistické. Odmítá prvoplánové katastrofické představy a polemizuje i skritikou starších generací vůči novému světu, vněmž se mladí lidé už „rodí online". „To, co mám na mysli, je spíše klidnější, méně senzační, a přece zásadnější a hlubší změna vnašem pojetí toho, co znamená být člověkem," vysvětluje Floridi.

Zlidí se stali inforgové, tedy „informační organismy, vzájemně propojené a zapuštěné do informačního prostředí", takzvané infosféry, o kterou se musíme dělit se stále „vychytralejší" technologií. Kvůli nezastavitelnému prostupování informačních a komunikačních technologií do našich životů se podle něj nemění pouze svět kolem nás či způsoby, kterými komunikujeme, ale i náš pohled na nás samotné. A na naši výjimečnost.

Čtvrtá revoluce: Nejsme zas tak chytří

Floridi navazuje na tři historické revoluce (otřesy) popsané vroce 1917 Sigmundem Freudem, okamžiky, ve kterých muselo lidstvo zcela přehodnotit pohled na svou nedotknutelnou a výjimečnou roli:

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

1.Než se objevil vědecký „buřič“ Mikuláš Koperník, lidstvo věřilo, že Země je středobodem vesmíru a vše se takříkajíc točí kolem ní. První revoluce tak odsunula vyvolenou planetu do role pouhé oběžnice, kterou obklopuje širý vesmír.

2.Lidstvu zůstalo aspoň výsadní postavení „pánů tvorstva“ na planetě Zemi. Do druhé revoluce, kterou odstartoval Charles Darwin s evoluční teorií. Ukázalo se, že jsme se stejně jako každá ještěrka vyvinuli ze svých předků prostřednictvím přirozeného výběru. To bylo pro mnoho lidí natolik nepříjemné, říká Floridi, že to někteří (především znáboženských důvodů) odmítají dodnes.

3.Pořád tu ale ještě byla myšlenka, že člověk je svým vlastním pánem a vládcem. „Myslím, tedy jsem,“ cituje Floridi slavnou větu Reného Descarta, která má doložit, jak člověk věřil ve svou schopnost svrchovaně kontrolovat své myšlení a konání. Včele třetí revoluce tak je sám Freud, který popsal řadu jevů, které naše jednání posouvají poněkud mimo hranice naší kontroly.

Kténo trojici přidává Floridi revoluci čtvrtou, kterou prý právě na vlastní kůži zažíváme.

Lidstvu po předchozích ztrátách zůstala poslední útěcha. Nebyl tu nikdo, kdo by se mu vyrovnal mimořádnou schopností myšlení. Snástupem moderní počítačové vědy prý přichází čtvrté pokoření lidstva. A to je právě ten důvod, proč se nás nástup umělé inteligence dotýká osobněji a niterněji, než by se mohlo zdát.

Stroje se nestaly inteligentními ve smyslu intelektu lidského, začaly ale dosavadní držitele privilegia na řešení problémů vmnoha ohledech překonávat. „[Informační a komunikační technologie] poskytovaly bezprecedentní vědecké vhledy do přírodních i umělých skutečností, stejně jako technické síly pro jejich ovládnutí. […] Stejně jako předchozí tři revoluce odstranila čtvrtá revoluce některé mylné představy o naší jedinečnosti a rovněž poskytla pojmové prostředky krevizi našeho sebeporozumění,“ uzavírá Floridi.

Informační technologie jako umíněná a pracovitá manželka

Představu o inteligenci informačních technologií a o vědomé umělé inteligenci, která by byla schopna myšlení vlidském měřítku, Floridi krotí vlastní zkušeností porotce při udělování Loebnerovy ceny vroce 2008.

Vsoutěži, která probíhá každoročně od roku 1990, se vývojáři poměřují, kdo vytvoří program, jehož reakce se budou víc podobat lidským. Khodnocení se používá takzvaný Turingův test: porotce simultánně konverzuje se strojem a člověkem a na základě jejich odpovědí má poznat, kdo je kdo. Floridimu stačilo kodhalení prvních pár vět. Mimochodem nejúspěšnější chatbot zposledních pěti ročníků Loebnerovy ceny jménem Mitsuku, si lze vyzkoušet online. Pokrok ve schopnostech Mitsuku pamětníky prvních chatbotů možná zprvu ohromí, ovšem po velmi krátké konverzaci doznají, že se zase tolik nezměnilo.

Umělé výrobky umějí být chytré, aniž by byly inteligentní. Tak Floridi popisuje většinu umělé inteligence, která nás obklopuje, tedy té, která vpodstatě reprodukuje lidské chování (jako algoritmus, který vás dokáže porazit všachu). Zatímco se snažíme neúspěšně vytvořit umělou inteligenci podobnou té lidské (silná), píše Floridi, začali jsme přizpůsobovat svět tak, aby vněm dobře prospívala ta „hloupější“ (lehká).

Mezi příklady, kdy se lidské chování začalo uzpůsobovat tomu, aby bylo srozumitelnější pro „hloupější“ ICT, uvádí Floridi kupříkladu popularitu sestavování internetových žebříčků na základě hodnocení uživatelů, používání tagů, snahu o co největší počet lidí „online“, a to nejlépe na víc zařízeních, víc internetových nástrojů, shromažďování čím dál většího množství dat apod.

Riziko stím spojené vysvětluje na parodickém příkladu manželského páru. Zatímco manželka „doma dělá stále více práce, je neoblomná, umíněná, netoleruje chyby druhých a nemá ráda změnu“, manžel je pravým opakem, který je „čím dál víc líný a závislý“ na manželce. Výsledkem je situace, vníž manželka „nakonec tvaruje celý vztah a deformuje tak chování“ manžela, pokud ne úmyslně, pak přinejmenším prakticky, píše Floridi. „[…] lehká umělá inteligence je hloupá, ale pracovitá manželka, zatímco lidstvo je inteligentní, ale líný manžel, takže kdo se komu bude přizpůsobovat, jestliže rozvod nepřichází vúvahu?“ ptá se Floridi.

Onlife

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Generace narozená po roce 2000 už se narodila do světa, který byl bezdrátový. Spolu snimi (anebo dokonce už chvíli před nimi) se zrodil svět „googlu“, sociálních sítí a wikipedie, už vroce 2006 si spolu boty Nike a iPod „povídaly“, udává příklady Floridi. „Řečeno dramaticky, generace Zsi možná ani život vně infosféry nedovede představit, protože infosféra postupně absorbuje veškerou realitu. Generace Zse narodila online,“ píše Floridi.

Čím dál tím víc lidí tráví čím dál tím víc času „vysíláním sama sebe“. Skrze sociální sítě a interakci na internetu si tak (nejen) tato generace dotváří svou osobní identitu, své „společenské Já“. Floridi je popisuje jako generaci, která „vneustálém přívalu facebookuje, tweetuje a skypuje své subjektivní názory a osobní záliby, své detaily ze soukromého života, a dokonce i své intimní zkušenosti“.

Floridi pak polemizuje skritikou, že tato „facebooková generace“ ztratila kontakt srealitou, žije ve virtuálních bublinách a nedokáže se nadchnout pro nic autentického. „Co považujeme za přirozené, je často výsledkem jen méně viditelné lidské manipulace,“ odmítá kritiku Floridi. „[…] sociální sítě také představují dosud nevídanou příležitost, jak být více zodpovědnými za naše společenská Já, jak si pružněji vybírat, kdo jsou ti ostatní lidé, jejichž myšlenky a náš kontakt snimi […] utváří naši společenskou osobnost,“ dodává.

Informační technologie modifikují náš svět a „podporují informační interpretaci každého aspektu našeho světa a našeho života vněm“, píše Floridi. Digitální svět (online) se podle něj „přelévá“ do toho analogového (offline) a postupně sním splývá. „Je to, nebo to brzy bude nové stadium ve vývoji informačního věku,“ dodává Floridi a označuje tento „nový způsob žití“ jako onlife.

Jak přežít revoluci

Čtvrtá revoluce není zrovna lehkým, populárně-naučným čtením, přesto se snaží být knihou pro neodborníky, která může sloužit jako uvedení do problematiky filozofie informace. Čtenáře může vřadě témat překvapit a poskytnout mu racionálnější vhled do světa opředeného řadou mýtů i opomíjených skutečností. Přece jenom ale jde o knihu filozofickou, čtenář tedy musí počítat stím, že i přes snahu podat množství praktických příkladů a vysvětlení, jazyk knihy tomu vněkterých ohledech odpovídá.

Možná ale není od věci trochu se potrápit a pokusit se tenhle jazyk osvojit. Pokud totiž vezmeme za své, že kolem nás zuří revoluce, nasnadě je samozřejmě otázka, co dělat, aby nás nestrhla a nesemlela. Zásadní výbavou pro život vnovém světě bude podle Floridiho vzdělání. Důraz klade právě na jazyky, které ale chápe podstatně šířeji než řeči a řadí mezi ně i jiné znakové systémy, „matematiku, programování, hudbu, grafiku a všechny ty přirozené i umělé jazyky“, které jsou potřeba ke kritickému porozumění dostupným informacím i schopnosti nové informace vytvářet, navrhovat a sdílet.

==========
Luciano Floridi

Luciano Floridi je profesorem filozofie a etiky informací na Oxfordské univerzitě. Ve výzkumu se primárně zabývá informační a počítačovou etikou. Mezi jeho další zájmy patří epistemologie, filozofie logiky, historie a filozofie skepticismu. Publikoval přes než 200 odborných článků, je překládán do celé řady světových jazyků. Je zakladatelem filozofie informace.

==========

==========
Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Článek je součástí série textů, které ve spolupráci s Finmagem připravili studenti Institutu komunikačních studií a žurnalistiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v rámci kurzu Zpravodajství umělé inteligence. Aktuální dění na institutu a další studentské práce můžete sledovat na Facebooku nebo Instagramu.

Zatím vyšlo

Roboti a žurnalistika

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Rozhovor Anny Mikolandové a Barbory Součkové s Václavem Moravcem

... a robot zábavně odpoví

Rozhovor Alžběty Holcové s programátorem chatbotů Janem Pichlem

Čas terminátorů

Umělá inteligence a smrtící zbraně v analýze Lukáše Skládala

Proti deepfake videu umělou inteligencí

Rozhovor Martiny Arltové o tom, proč nevěřit vlastním očím

==========

==========

Kniha Čtvrtá revoluce. Jak infosféra mění tvář lidské reality (v originále The Fourth Revolution: How the Infosphere is Reshaping Human Reality) vyšla poprvé v roce 2014 v nakladatelství Oxford University Press. Jejím autorem je renomovaný filozof, zakladatel filozofie informace, Luciano Floridi. V roce 2019 ji v českém překladu vydalo nakladatelství Karolinum s doslovem Josefa Šlerky. Překlad Čestmír Pelikán. 274 stran, 320 Kč (cena u nakladatele).

==========

URL| https://finmag.penize.cz/recenze/417467-spis-nez-zlym-robotum-se-poddame-hloupym-toustovacum

---

SOUTĚŽ: Do Brna zavítá legendární hlas českého hokeje. Vyhrajte vstupenky na debatu s Robertem Zárubou

21.6.2020 brnenskadrbna.cz str. 00 Společnost

Rachna, kachna to to letělo. Přepište dějiny, Česká republika vyhrála zimní olympijské hry v hokeji. Nejen díky těmto hláškám se do našich myslí zapsal hokejový komentátor Robert Záruba, který přijal pozvání Black Tie Events a ve čtvrtek 25.6. přijede do brněnského kina Scala

Robert Záruba se komentování sportovních utkání věnuje už od roku 1992, jeho hlášky a entuziasmus jsme mohli slyšet především na mistrovstvích světa v ledním hokeji. Mimo to přednáší na **Fakultě sociálních věd** UK, nebo se podílel na tvorbě sportovních dokumentů jako „Velkej“ – Pocta Ivanu Hlinkovi.
Jeho hlas poznáme nejspíš všichni. I ti, kteří měli hokej zapnutý v televizi jen jako kulisu. Zkusil by si někdy komentovat naprosto odlišné sporty než dosud, jako třeba závody NASCAR? Jaký okamžik naší hokejové historie považuje za ten nejdůležitější? Odpovědi se dozvíte 25. června v kině Scala. Otázku budou moct položit i samotní diváci.

Soutěž od 3x2 vstupenky

Díky soutěži s Drbnou máte možnost vyhrát vstupenky na talkshow s Robertem Zárubou. Stačí správně odpovědět na soutěžní otázku.

URL| https://brnenska.drbna.cz/zpravy/spolecnost/17856-soutez-do-brna-zavita-legendarni-hlas-ceskeho-hokeje-vyhrajte-vstupenky-na-debatu-s-robertem-zarubou.html

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
brnenskadrbna.cz *(Společnost)*, brnenskadrbna.cz *(Společnost)*

Ráno 24. června 2016 zažilo mnoho lidí, včetně posluchačů Českého rozhlasu, překvapení

21.6.2020 ČRo Plus str. 01 16:30 Evropa Plus

Pavel NOVÁK, moderátor

Ráno 24. června 2016 zažilo mnoho lidí, včetně posluchačů Českého rozhlasu, překvapení. Většina britských voličů v referendu o vystoupení z Evropské unie hlasovala pro. Tady je malé ohlédnutí za hodinami, které následovaly potom.

reportér

Napřed ITV, poté BBC a nakonec Sky News. Před třičtvrtě na 6 ráno se všechny 3 velké britské zpravodajské televize shodly na tom, že se Spojené království rozhodlo pro odchod z Evropské unie, pro takzvaný brexit nakonec hlasovalo 51,9 % voličů, zatímco voliči ve Skotsku a Severním Irsku si přáli v Unii zůstat, většina Anglie a Wales zavelely k odchodu. Předseda strany Pro nezávislost Spojeného království Nigel Farage označil triumf v referendu za vítězství obyčejných a slušných lidí proti velké politice, velkým bankám a společnostem. Přitom právě Farage těsně po uzavření volebních místností prorokoval vítězství prounijního tábora.

obyvatel Edinburghu

Zklamání, šok, zdrcující rozhodnutí, smutný den pro Skotsko.

reportér

Tak vidí obyvatelé Edinburghu výsledky britského referenda. Ze všech skotských volebních obvodů právě tady hlasovalo pro setrvání v Evropské unii nejvíc lidí, skoro 3/4 voličů. Mnozí z nich teď jen těžko hledají slova.

Raymond, obyvatel Edinburghu

Nechápu, jak by brexit teď mohl komukoliv prospět, Británii, Skotsku ani Evropě.

reportér

Kroutí hlavou vousatý počítačový ing. Raymond. Jako jediné řešení teď vidí vyhlášení skotské nezávislosti a návrat do Evropské unie. Hospoda U Naštvaného mnicha na rohu náměstí proti místnímu parlamentu je typický anglický pub. Provozní tu udělá Jodie, v Gibraltaru žije už 15 let. Výsledkem referenda je šokovaná, teď ji hlavně zajímá, co se všemi na Gibraltaru bude dál, jak se k nim bude Španělsko chovat.

Jodie, provozní hospody

Kdo ví, co se stane za měsíc, za rok. Teď se nedá vůbec nic předvídat.

reportér

Pro Gibraltařany je rozhodnutí Britů špatné. Důchodce pan Elliot se bojí, že se jich citelně dotkne. Španělé mohli už teď obyvatelům Gibraltaru různě ztěžovat život, ale teď to budou moci udělat pořádně, když Británie nebude v Evropské unii. Pan Elliot ale nepochybuje, že i to Gibraltařané přežijí. Společnost se semkne a budou všichni společně pracovat na tom, aby zase bylo dobře.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Pavel NOVÁK, moderátor

Ten, který pozval Brity k volebním urnám, premiér David Cameron, na svou funkci rychle rezignoval. Místo něj stanula v čele britské vlády podruhé žena, Theresa Mayová. Na jaře 2017 poslala notifikační dopis do Bruselu a informovala Evropskou radu, že Velká Británie opustí Evropskou unii. Vedla rozhovory s unijním vyjednavačem Michelem Barnierem, ale jí dojednanou rozvodovou smlouvu britští poslanci odmítli. Loni v červenci ji vystřídal Boris Johnson. Měsíce nejistoty se podepsaly na důvěře Britů ve vedení země. Náš zpravodaj ve Velké Británii Jaromír Marek zaznamenal v obci Bishop´s Stortford severně od Londýna zvláštní věc. Lidé tam začali vyrábět krizová balení potravin pro případ nouze.

Jaromír MAREK, redaktor

V prostorném obývací pokoji to vypadá jako ve skladišti potravin. V polici jsou balíčky rýže, těstoviny a konzervy. Zásoby ale nečekají na to až skončí na prodejním pultu, naopak, putují do krabic.

Paul, obyvatel Anglie

Politici pořád mluví o irské pojistce. Toto je zase naše pojistka. Prostě zásoby jídla pro případ, že nebude, řekl bych, že je to docela odpovědný přístup.

Jaromír MAREK, redaktor

Říká šedesátník Paul a do kartonové bedny na stole láduje podle seznamu trvanlivé potraviny.

obyvatel Anglie

V bedně, které říkáme krabice poslední záchrany, jsou i výrobky, které pocházejí z Anglie. Nejen potraviny, které dovážíme z Evropy a není od věci být připravený na to, že supermarkety mohou být nějaký čas prázdné.

Jaromír MAREK, redaktor

Opravdu se obáváte, že by nějaké zboží zmizelo z pultu?

obyvatel Anglie

Dobře. Třeba nezmizí úplně, ale když si představíte chaos, který nejspíš nastane na silnicích, je skoro jisté, že zásobování se zdrží, když nastanou problémy v obchodech, máme rezervy, to je vše.

Jaromír MAREK, redaktor

Říká /nesrozumitelné/. Spolu s několika přáteli balí bedny potravin nejen pro sebe. Krabice poslední záchrany nabízejí i k prodeji. 18kilogramová bedna potravin, která by měla vydržet průměrné rodině na týden, přijde na 100 liber, tedy asi 3 000 Kč. Jak říká Fred, pokud žádná dramatická situace v souvislosti s brexitem nenastane, obsah bedny se prostě sní.

Pavel NOVÁK, moderátor

Autor předchozí reportáže Jaromír Marek, náš zpravodaj na britských ostrovech, teď v přímém spojení přímo z Londýna. Jaromíre, ta reportáž byla o tom, jak lidé, kteří byli vystrašení hodně brexitem, už si připravovali jakousi krabici poslední záchrany. Už opadlo to velké vystrašení brexitem? Jsou lidé klidnější?

Jaromír MAREK, redaktor

Určitě ano. Ta reportáž vznikla někdy na jaře loňského roku, vlastně předtím úplně prvním termínem brexitu, který byl, jak už jsme i zapomněli, 29. března. On se potom několikrát odkládal až finálně vlastně odešla Británie z Evropské unie až na konci ledna letošního roku, no a samozřejmě tím, jak ten čas běžel, tak takové to napětí trochu opadalo. Já bych řekl, že se s tím, že Británie odešla z Evropské unie, tak nějak smířili vlastně i ti, kteří v tom referendu hlasovali proti tomu. Zkrátka uplynulo poměrně hodně měsíců a přišly nové problémy jako třeba

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

teď aktuálně koronavirus, i když samozřejmě všichni víme, že ten proces brexitu ještě zdaleka není ukončen. Všechno důležité se bude odehrávat do konce tohoto kroku, ale taková ta takové to napětí, které ve společnosti panovalo, to už je asi pryč. Ono nakonec všechno co trvá dlouho, tak ztratí na té dramatičnosti.

Pavel NOVÁK, moderátor

Byly nějaké profesní skupiny, které se hodně bály brexitu? Které k tomu měly výhrady a které si myslely, že potom přijde nějaké hodně těžké období?

Jaromír MAREK, redaktor

Tak bezpochyby, co mě napadá jako první, tak to byli zemědělci, protože pokud se pořád spekulovalo o tom a nakonec ono vlastně tato otázka není pořád dořešená, protože v těchto chvílích jsou vlastně jakési finální týdny vyjednávání o té budoucí obchodní dohodě, která by měla stanovovat podmínky třeba z obchodní výměny mezi Evropskou unií a Spojeným královstvím a v této souvislosti se tehdy a vlastně asi znovu bude, pokud ta dohoda se nevyjedná včas, mluvit o přechodu na podmínky Světové obchodní organizace WTO, což bylo sice heslo, které občas tady vykřikovali na náměstí před parlamentem příznivci toho tvrdého brexitu, tedy přejděme na podmínky Světové obchodní organizace okamžitě, ale on si málokdo uvědomoval co by to vlastně znamenalo pro některé ty profesní skupiny, konkrétně pro zemědělce, protože pokud by opravdu své produkty prodávali nebo s nimi obchodovali na základě těch nejobecnějších pravidel světové organizace obchodní, tak jsou tam opravdu velká cla, mám takový pocit, že třeba u masa, mléčných výrobků jsou to cla, která se pohybují až kolem nějakých 40 50 %, tedy dovozní cla, což by samozřejmě to zboží vyprodukované tady, to maso, mléčné výrobky, udělaly prakticky neprodejnými, takže to byla, neprodejnými na evropském trhu samozřejmě, takže to byla taková, řekl bych, asi největší a docela hlasitá skupina lidí mimo jiné, která se obávala především tvrdého brexitu, no a mám takový pocit, že se podle toho, jak se ta situace bude vyvíjet, budou mobilizovat s koncem letošního roku znovu.

Pavel NOVÁK, moderátor

Jak to bude nejenom s britskými potravinami na evropském trhu, to bude také sledovat náš londýnský zpravodaj Jaromír Marek. Díky a přeji hezký den do Londýna.

Jaromír MAREK, redaktor

Krásný den.

Pavel NOVÁK, moderátor

Dalším hostem Evropy Plus je náš bruselský zpravodaj Viktor Daněk. Víme, že rozhovory Evropské unie a Británie by se měly zrychlit, aby se co nejdříve dospělo ke kompromisům, které umožní podepsání dohody, na tom se shodli jak předseda Evropské rady Charles Michel, tak šéfka Evropské komise Ursula von der Leyenová a předseda Evropského parlamentu David Sassoli při videokonferenci s Borisem Johnsonem, britským premiérem. Co ale stojí na cestě k té dohodě? Co je tím hlavním problémem v tuto chvíli?

Viktor DANĚK, redaktor

Obě strany se nemohou shodnout už na těch základních věcech, to je asi ten hlavní problém a řekl bych, že je to poněkud jiný typ překážek, než které stály v cestě té rozvodové dohodě, protože tam šlo ve finále nakonec jen o několik málo technických překážek. Připomeňme tu irskou pojistku, kde obě strany vlastně stály o to, aby existoval nějaký mechanismus, který by zabránil návratu pevné hranice v Irsku, ale neshodly se jen na té podobě zpočátku, nakonec se to přece jen podařilo. Tady jsou překážky, které jsou tak tak tak výrazné, že se obě strany nemohou dohodnout už na tom, jak by vlastně ta samotná dohoda o budoucích vztazích měla vypadat, zatímco Evropská unie prosazuje pouze jednu dohodu, která by zahrnovala všechny oblasti od obchodu přes spolupráci v policejní a justiční oblasti přes zemědělství přes rybolov a tak dále, tak Velká Británie preferuje jiný přístup, preferuje přístup založený na sérii jakýchsi minidohod, a to je něco, co pokud se ty strany nedohodnou už na počátku, tak se velmi těžko překonává. Takových věcí je více a ta schůzka aktuální mezi už unijními špičkami a britským premiérem Borisem Johnsonem, zdá se, do toho nepřinesla úplně nový impuls. Od té schůzky se očekávalo, že by se právě tento typ problému, který mohou ve finále vyřešit jen lídři, tak že by se

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

jej mohlo podařit překonat a skutečně vnést jakýsi nový jakousi novou energii do těch vyjednávání, ale úplně se nezdá, že by se to stávalo, takže uvidíme, jestli ta ambice zrychlit vyjednávání a zintenzivnit Evropská unie chce teď vyjednávat ta kola chce organizovat každý týden tak uvidíme, jestli to skutečně v praxi k něčemu povede.

Pavel NOVÁK, moderátor

To znamená, že musejí mít nějaký vyjednávací mandát, nějaké mantinely pro to, kam až v těch jednáních s Borisem Johnsonem zajít. Existuje něco takového, kde už je ta hranice, za kterou zkrátka Evropská unie nepůjde?

Viktor DANĚK, redaktor

Ta hranice je zcela jasná, je to právě onen vyjednávací mandát, který má Michel Barnier, hlavní unijní vyjednavač, k dispozici. Ten mu schválily unijní státy a nemůže jej zkrátka jakkoliv překročit. A on je v mnoha ohledech, řekl bych, až maximalistický, kupříkladu v rybolovu, což britští diplomaté mimo záznam ostře kritizují a říkají, že vystupování Evropské unie je vlastně podivné, protože Evropská unie britské straně neustále opakuje, nemůžete chtít stejné výhody, jaké jste měli jako člen Evropské unie, ale současně si chce Evropská unie ponechat výhody členství Velké Británie v oblasti rybolovu, kdy vlastně chce Unie zachovat ten stav jako dosud, kdy rybáři z Francie, z Nizozemska, z Belgie a dalších evropských zemí mají volný přístup do britských vod a společně se dělí o kvóty na výlov. Michel Barnier právě v oblasti rybolovu hledal jakousi flexibilitu, v posledních týdnech se scházel s ministry zodpovědnými za rybolov právě z oblastí, kterých se to týká, z Nizozemska, z Francie a tak dále, ale všechny země se jednomyslně shodly, že trvají na tom, co je ve vyjednávacím mandátu, to znamená zachovat současný status quo, takže i kdyby Michel Barnier chtěl ustoupit, tak zkrátka nemůže, museli by mu to schválit premiéři všech unijních zemí.

Pavel NOVÁK, moderátor

Stále se tu mluví o nějakém zrychlení, ale je nějaký deadline, nějaký den D, do kdy ta dohoda musí být vypracovaná, aby se všechno stihlo do konce roku? Do kdy je tedy čas, aby se ještě vyjednávalo?

Viktor DANĚK, redaktor

Britská strana definitivně potvrdila, že nebude chtít prodlužovat takzvané přechodné období, které skončí na konci roku. To v té chvíli současně tedy Velká Británie opustí společný trh a ať už to bude s dohodou, nebo ne, tak se tak zkrátka stane a pokud to bude bez dohody, samozřejmě, tak to znamená, že bude brexit najednou v tu chvíli citelný, protože na společný obchod mezi Británií a unijní sedmadvacítkou dopadnou cla a všechny další obchodní bariéry. Nicméně, ten čas není až do konce roku, jak by se mohlo zdát, ono je toho času výrazně méně kvůli ratifikaci. Oproti rozvodové dohodě tentokrát už nebude možné ani dodatečně žádný čas získat ani na jakýsi technický odklad, jako tomu bylo u rozvodové dohody. Jednoduše na konci roku ten čas vyprší a aby bylo možné stihnout ratifikaci, která tentokrát bude nejspíš obtížnější, protože je pravděpodobné, že bude vyžadovat souhlas i národních parlamentů na straně unijní sedmadvacítky, tak je potřeba podle odhadů Michela Barniera jsou potřeba nejméně 2 měsíce, podle britského odhadu možná i více, takže ta vyjednávání by měla dospět do finále nejpozději v září, případně na konci října, to je tedy odhad Michela Barniera tak, aby byl ještě čas tu ratifikaci dokončit.

Pavel NOVÁK, moderátor

Hostem Evropy Plus byl bruselský zpravodaj Českého rozhlasu, Viktor Daněk. Moc díky za rozhovor.

Viktor DANĚK, redaktor

Na slyšenou.

Pavel NOVÁK, moderátor

Posloucháte Evropu Plus a dalším hostem tohoto pořadu, ve kterém se ohlížíme za čtyřletým výročím referenda o brexitu ve Velké Británii, je prof. Ivo Šlosarčík z Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Dobrý den.

Pavel NOVÁK, moderátor

Co vlastně vedlo Brity k tomu, že se rozhodli, nebo jejich nadpoloviční většina se rozhodla, odejít z Evropské unie, proč byli tak naštvaní na Evropskou unii, udělala jim něco?

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Britové hlasovali proti členství v EU zejména proto, že jim to jejich politici dovolili. Ten původní impuls k vyhlášení referenda nepřišel zezdola, ale z vrcholu britské politiky, od britského premiéra, a to je úplně fascinující, že tomu rozhodnutí vyhlásit referendum nepředcházela nějaké komplikované úvahy, analýzy, jestli to členství je, nebo není výhodné. To, proč tehdejší britský premiér David Cameron vyhlásil referendum, bylo založeno hlavně na stranických zájmech konzervativní strany, nejen na zájmech Spojeného království jako takového a dokonce i to rozdělení konzervativní strany na stoupence odpůrce brexitu bylo také motivováno hodně, ne-li zejména, vnitrostranickými zápoleními, kdy tehdejší významný politik a dnešní premiér Boris Johnson začal vést tu kampaň pro vystoupení hlavně kvůli tomu, aby o pár let později, jak doufal, mohl vyzvat Davida Camerona v souboji o vedení strany. Navíc David Cameron tu hru hrál na dvou úrovních. Jednu doma, kdy doufal tím, že když vyhlásí referendum o brexitu, tak získá konzervativní strana ve volbách víc hlasů, například na úkor té strany UKIP, pro kterou byla bylo vystoupení z EU vlastně jediným tématem, ale také David Cameron doufal, že tou hrozbou brexitu získá ústupky na straně Evropské unie nebo EU 27 dnešní. Nyní je důležité nezapomenout, že David Cameron sliboval, že předtím, než to referendum proběhne, on vyjedná v Bruselu výbornou smlouvu, která zlepší postavení Spojeného království uvnitř Evropské unie, ale tuhle smlouvu nevyjednal, mu politici z EU institucí a ostatních EU států nevěřili, že britské vystoupení je reálná hrozba, a proto dostál v takzvaných britských zárukách David Cameron pár velmi vágně formulovaných slibů, reforem, které nebylo možné pořádně prodat britským voličům jako zlepšení britského členství v Evropské unii.

Pavel NOVÁK, moderátor

Byla to ze strany Davida Camerona a možná také Evropské unie taková hra vabank s neočekávaným výsledkem?

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Rozhodně to byla hra s neočekávaným výsledkem, byla to velice neobratná hra, kdy každý příliš věřil ve své karty a možná až příliš věřil v racionalitu uvažování svého protivníka. EU věřila v racionalitu Davida Camerona a britských voličů, že z ekonomických důvodů z EU nebudou chtít vystoupit, a proto se jim nemusí slíbit nějaké zvláštní zacházení, no a David Cameron už i tím, že vedl tu kampaň za pokračování britského členství v EU, tak také věřil v racionalitu britských voličů, ostatně ta kampaň za zachování členství hlavně argumentovala ekonomickými argumenty nebo rizikem toho, co by se stalo, ostatně i takovou kampaň stoupenců britského členství v Evropské unii, tedy kampaň proti brexitu, argumentovala hlavně ekonomicky. Tím, co by se stalo s kvalitou života, životní úrovní ve Spojeném království, kdyby z Evropské unie vystoupil, ale tato primárně ekonomická argumentace nefungovala, jak si její autoři mysleli. Dokonce se obrátila proti nim, protože byla označena stoupenci brexitu za projekt Strach, project Fear a stoupenci brexitu v podstatě argumentovali spíš argumenty založenými na spravedlnosti, na férovosti a na odhodlanosti vzít svůj život do vlastních rukou, což jak se ukázalo pro těch 52 % hlasujících byly přitažlivější argumenty, než argumenty rizikem pro životní úroveň.

Pavel NOVÁK, moderátor

Jak asi bude jednou historie hodnotit Davida Camerona? Jako člověka, který nerozvážně vypsal referendum a potom odvedl Británii z Evropské unie, i když to vlastně nebyl on, on velice záhy se vzdal toho premiérského mandátu a přestal být vůdcem vlády.

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Já myslím, že historie bude Davida Camerona hodnotit hodně přísně, ostatně už je teď hodnocen velmi přísně, zaprvé jako hazardního hráče, který nadsadil stranické zájmy konzervativní strany zájmům celého království a navíc jako neobratného hazardního hráče, který špatně odhadl ty karty, které má v ruce on a které mají v ruce jeho protivníci, ať v Bruselu nebo uvnitř Spojeného království, takže já myslím, že historie bude Davida Camerona hodnotit jako hazardního hráče a hráče, který tu hazardní hru, kterou sám spustil, neuměl hrát pořádně.

Pavel NOVÁK, moderátor

Velice záhy po tom referendu on říkal, že ještě může vydržet v té vládě do října, ovšem podal rezignaci velice brzy po tom neúspěšném pro něj neúspěšném referendu a premiérkou se stala Theresa Mayová jako druhá žena v Downing Street 10 po Margaret Thatcherové. Je možné, že opět jí bude historie třeba jednou hodnotit jako druhou Železnou lady? To, co ona odvedla, tu práci, kterou ona musela celou odvést, ačkoliv to možná nebylo její přesvědčení, tak ta byla obrovská.

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

Pokud bych měl zůstat u těch přirovnání ke kartám a hráčům, tak zatímco David Cameron byl špatný hazardní hráč, který přecenil své síly, tak Theresa Mayová byla hráčka, která musela tu partii dohrát s velmi špatnými kartami, které měla v rukou a s velice silným kybicováním ze strany svých stranických kolegů. Theresa Mayová narazila na velice neústupného protihráče v Michelu Barnierovi, který vyjednával za Evropskou unii a navíc jí rozhodně nepodpořila celá konzervativní strana, takže já si myslím, že z dlouhodobého hlediska bude Theresa Mayová hodnocená trošku lépe, než je teď. Bude hodnocena jako paní, která se pokusila dosáhnout té nejvíc realistické dohody, která byla možná, ale která nebyla o kvalitě té dohody schopna přesvědčit své spolustraníky, svůj parlament, a to nakonec vedlo k tomu, že její premiérství trvalo jen poměrně krátce.

Pavel NOVÁK, moderátor

Velká Británie se chce teď více přimknout ke Spojeným státům. Spojené státy slibují, že dostane velice výhodnou obchodní smlouvu, která by mohla nahradit ty vztahy s Evropskou unií. Je to reálné, aby stát, který je jenom pár kilometrů od Evropy, byl více propojený přes celý Atlantik se Spojenými státy? Dočká se Velká Británie té supervýhodné obchodní dohody se Spojenými státy?

Ivo ŠLOSARČÍK, Katedra evropských studií, **Fakulta sociálních věd**, UK

To, že by Spojené království uzavíralo vlastní obchodní smlouvy nejen ze Spojenými státy, ale s ostatními velkými ekonomickými hráči, Indií, Japonskem, Čínou, kde by Spojené království zohlednilo vlastní priority a nemuselo by hledat kompromis v rámci celé Evropské unie, která uzavírá vlastní obchodní smlouvy, byly jedny z hlavních argumentů stoupenců brexitu. Nicméně, ukazuje se, že to bude mnohem těžší, protože nikdo nehodlá dávat Spojenému království snadné dárky. Já si myslím, že ta smlouva, kterou asi Spojené království někdy uzavře se Spojenými státy, bude odpovídat ekonomické síle Spojených států a Spojeného království, nebude to žádný ekonomický dárek Trumpovy administrativy nebo kterékoliv jiné administrativy Velké Británii. Navíc se dá očekávat, že Spojené státy využijí tu smlouvu se Spojeným královstvím jako jakýsi předstupeň k ekonomické smlouvě s celou EU, to znamená, oni si ty vztahy přes Atlantik ekonomické nejdřív otestují, co se dá vyjednat, co se nedá vyjednat se Spojeným královstvím jako slabším partnerem a potom se obrátí a zkusí znovu vyjednávat novou ekonomickou smlouvu mezi Spojenými státy a EU 27. Jen připomeňme, ta smlouva se připravovala mezi Spojenými státy EU 28, ale nakonec nebyla dokončená a jen se uvažuje o její možné nové podobě.

Pavel NOVÁK, moderátor

Řekl v Evropě Plus profesor Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Ivo Šlosarčík. I s ním jsme se ohlédli za 4 roky po referendu o vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Hezké další chvíle s Českým rozhlasem Plus přeje Pavel Novák.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zaměňujeme pravdu a bláboly. Prostor dostávají lidé, kterým bychom se dřív jen vysmívali, říká Václav Moravec

21.6.2020 denikn.cz str. 00 Česko

Filip Titlbach

Moderátor Václav Moravec se veřejně vyjadřuje jen zřídka. Výjimku udělal ve velkém rozhovoru pro Deník N, v němž se velmi ostře ohrazuje vůči kritice poslankyně ANO Barbory Kořanové či radního ČT Lubomíra Veselého. „Myslím, že věnujeme příliš času a prostoru v médiích lidem, o nichž nemá smysl se vůbec bavit. Oni jsou jen symbolem doby. Doby vzestupu buranství a nekompetentnosti," reaguje Moravec.

Nemáte pocit, že je váš pořad už za zenitem?

To je velmi častá otázka. Podívejte se ale na to, jak jsou za zenitem zahraniční moderátoři, například v BBC. Čím je moderátor starší, tím větší má nadhled, přehled. Svědčí to o jeho vyzrálosti. Můj oblíbený moderátor Jeremy Paxman, který už z BBC odešel, moderoval Newsnight třicet let. Když ale v Česku na nějaký pořad, který někomu leží v žaludku, nemůžete vytáhnout nízkou sledovanost, pak řeknete: Moravec je za zenitem.

Že je váš pořad za zenitem, řekla poslankyně hnutí ANO a členka volebního výboru Barbora Kořanová. Otázky Václava Moravce sice podle svých slov nesleduje, ale už byste je prý neměl moderovat. Taky jí vadí Reportéři ČT a 168 hodin. Proč jsou to podle vás zrovna tyto tři pořady?

Je to tím, že neznámá poslankyně, jejíž jméno byste v životě nevyslovil, protože nevíte, čím za ty roky v Poslanecké sněmovně zaujala veřejný prostor, jako jediné začne mluvit o Noře Fridrichové, kterou zná většina národa. Začne mluvit o silné značce Reportérů ČT a o Moravcovi. Myslím si, že na tyto lidi vůbec nemá smysl reagovat, protože jim jde jen o to, získat přes známá jména pozornost. Už jen způsob její argumentace je tak pokleslý – řekne, že tam ten pořad nemá co dělat, a přitom jej nesleduje.

Nekřivdíte paní poslankyni? Já si například pamatuji i její snahu o odvolání Zdeňka Šarapatky z Rady ČT.

A to je zase parazitování na České televizi. Kdyby Česká televize nebyla nejsilnější a nejdůvěryhodnější mediální značkou, což vyplývá z posledního výzkumu Digital News Report, o té poslankyni nikdo nic neví. Opírat se do známých značek je jen o tom, dostat se do širšího povědomí.

Kromě poslankyně Kořanové se k vám v poslední době kriticky vyjádřil také nový radní ČT a náš moderátorský kolega Lubomír Veselý.

Je to zvláštní, zvyknout si na to, že je to kolega.

On řekl, že by se mu jako divákovi líbilo, kdybyste se v Otázkách střídal s dalšími moderátory. Co na tu myšlenku říkáte?

Zase, podívejte se, kdo by znal tohoto moderátora, který skončil na Frekvenci 1 a jehož pořad patřil k těm méně poslouchaným? Kdyby byl tak skvělým moderátorem, předpokládám, že by o něj měly zájem nejposlouchanější rozhlasové stanice, jako je například Impuls. A nakonec vám politicky skončí v Českém rozhlase, protože má vhodné známé.

Co myslíte tím, že skončil v Českém rozhlase „politicky"?

Prezident řekl, že se těší, až přijde do Českého rozhlasu, protože tam bude mít pan Veselý svůj pořad. Rozhovory s prezidentem republiky musí dělat moderátoři prověření Hradem. Myslím, že věnujeme příliš času a prostoru v médiích lidem, o nichž nemá smysl se vůbec bavit. Oni jsou jen symbolem doby. Doby vzestupu buranství a nekompetentnosti.

Přečtěte si takéSvětlana Witowská končí v Událostech: Jsem na křižovatce, chci se věnovat synovi. Žádné tlaky necítím

Vysmála by se mu celá Británie

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Právě proto, že jsou symbolem doby, bych se o nich rád ještě chvíli bavil. Pan Veselý výtku vůči vám podpořil argumentem, že si pořadem nesoucím vaše jméno budujete kult osobnosti. Druhou věcí je fakt, že pan Veselý, který si říká Xaver, má svůj vlastní hodinový pořad od pondělí do čtvrtka na třinácti regionálních stanicích Českého rozhlasu. Jmenuje se Xaver a host.

Proč tomu věnujeme prostor, když Xaver, nebo jak se ten pan Veselý jmenuje, neuspěl s pořadem Café X, který měl v České televizi? Nevadí mu, že v médiích veřejné služby jsou další moderátoři, kteří se nestřídají. Jde mu jen o to, vymezovat se vůči silné, známé a sledované značce, jako jsou Otázky.

Všimněte si, že on nezačne mluvit například o tom, že by se měla střídat Michaela Jílková. Jak to, že všechny televize, které mají silné osobnosti v diskusních pořadech, jako je například Andrew Marr na BBC One, své tváře nestřídají? Celá Británie by se samozřejmě takovému hloupému názoru, který říká pan Veselý, vysmála.

Myslím si, že provokuje a dělá si z toho reklamu na svůj málo sledovaný YouTube kanál, čímž zvyšuje svoji důležitost, byť je průměrný a zapadá do společnosti vzestupu buranů.

Veřejně exponované lidi, jako je poslankyně nebo radní České televize, nelze nevnímat. Vy jste sám na Twitteru reagoval na jeho výtku takto: „To víte, když má někdo málo sledovaný pořad, vysílá každý den, tak se musí trefovat do úspěšných pořadů, které se vysílají jednou za týden. Jak říká pan prezident – To ‚jsou řeči jednoho neúspěšného a frustrovaného', který plagioval i na vysoké škole."

Tam jsou fakta.

Kdy jste se rozhodl být takhle ostrý? Já vás takto neznám.

Mrzí mě, že tyto věci nepojmenovává častěji a detailněji novinářská scéna nebo mediální kritika. Ale na druhou stranu existují určité hranice, kdy si člověk musí říct: A dost. Žijeme v době, která zrelativizovala úplně všechno. Převrátila a vyprázdnila obsah slov. O konzervatismu kážou lidé, kteří v sobě tyto hodnoty vůbec nemají. Čistotu vaší krve kádrují lidé, kteří krev sami čistou nemají. Posouváme hranice mezi pravdivým poznáním a blábolem, zaměňujeme ta slova.

Existují momenty, kdy se i jako publicista musím vyjádřit. Říkám publicista, protože i v žurnalistice, v médiích veřejné služby, jsme přestali rozlišovat, co je zpravodajství a co publicistika. Publicistika ctí fakta, ale zároveň nabízí svůj pohled na svět. My jsme toto rozdělení v posledních letech rozmazali a ve veřejném prostoru teď věnujeme obrovské množství času a energie tomu, že zesilujeme hlas lidí, kterým bychom se ještě před patnácti lety vysmívali.

Celý rozhovor si můžete poslechnout v podcastu Studio N:

Jak dlouho už tento trend sledujete?

Když jsem se o tom před šesti lety bavil se studenty na lékařské fakultě, ještě mi nerozuměli. Já už tento stav jako novinář, tedy jako pozorovatel veřejné sféry, sleduji nějakých sedm nebo osm let – vlastně od ekonomické krize, kdy začala klesat důvěra v média jako taková. S kolegou Jaromírem Volkem, s nímž jsme dělali studii o poklesu důvěry v českou žurnalistiku a novináře, jsme říkali: „To je signál, že se tato společnost stane celkově společností nedůvěry."

Dnes už mi tito studenti lékařské fakulty rozumí. Oni teď totiž prožívají to, co jsme my jako novináři prožívali už dřív. Oni šest let studují, aby pochopili nejnovější výzkumy v medicíně a abychom pak v rámci diskuse pro a proti vedle lékaře posadili šarlatána.

Rozřeďují se kompetence.

Ano. Lidé, kteří svůj obor léta studují, například pan doktor Grygar, pak v diskusích musí obhajovat, že Země je kulatá.

Snad se kyvadlo vrátí k racionalitě

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Nepřispíváme tomu i my jako novináři?

Částečně ano. Proto odmítám věnovat tolik prostoru v našem rozhovoru nějakému radnímu, který vůbec neví, o čem mluví, porušuje zákon o České televizi, a pak nějaké poslankyni.

Vy jim ale přece věnujete prostor sám na svých sociálních sítích.

Ale já je nepojmenoval, jen říkám: Pojďme se bavit o hodnotovém rámci, který jsme tady rozředili. Že jsme ze silné argumentace založené na faktech přešli na argumentaci blábol proti blábolu. A že to jako společnost považujeme za normální. Doufám, že se kyvadlo zase vrátí zpátky k racionalitě.

A proč by mělo?

Podívejte se do Spojených států, na Donalda Trumpa. V krizových situacích se jasně ukazuje, že lidé, kteří jsou emocionální a nejsou schopni se rozhodovat na základě racionality, svou funkci nezvládnou.

A podívejte se naopak na Německo a tolik vysmívanou Angelu Merkelovou, jak se najednou Němci vracejí zpátky k CDU/CSU a přemýšlejí, kdo bude po Merkelové. Ona jako vědkyně k té krizi přistupovala racionálně a na základě faktů, ne na základě emocí a blábolení, jak jsme viděli u Donalda Trumpa.

Máte tedy dojem, že se lidi rozhodují racionálně?

Myslím si, že když je iracionality příliš, lidé intuitivně pochopí, že už to dál nejde. Nechci říct, že se společnost zhroutí, ale že to prostě nefunguje. Když si na ty drobné sprosťárny zvykneme, ti alfa samci, kteří nás vedou, začnou používat ještě silnější vulgarity.

I když dávám na piedestal racionalitu, vím, že je důležitá i emocionalita. Ale tyto dvě složky musí být v rovnováze. Společnost cítí, že nemůžeme posouvat hranice donekonečna.

Jak se dívá na vás, Reportéry a 168 hodin vedení České televize?

Myslím, že je to zjevné z vysílacího schématu České televize, která tyto pořady i přes veškerou kritiku, tlak a zeslabování nelikviduje. Rozřeďuje se tu novinářská integrita lidí, jako je Nora Fridrichová, já nebo tým Marka Wollnera. Vedení ČT těmto pořadům nechává prostor, protože snad svojí existencí prokazují veřejnou službu. A já tvrdím, že generální ředitel Petr Dvořák by neměl méně problémů, kdyby tyto tři pořady zrušil, k čemuž vyzývají některé neznámé poslankyně nebo radní České televize.

Dobře, ale vedení se může záhy změnit. Rada České televize může odvolat generálního ředitele Dvořáka.

Ano. Podívejte se na situaci, kdy se mluvilo o tom, že je v České televizi cenzura. Já Danielu Drtinovou považuji za fantastickou kolegyni. Mrzí mě, že s Martinem Veselovským odešli. Možná si polepšili tím, že nečelí kritice, které by čelili v České televizi. Já ale tvrdím, že na cenzuru musejí být dva. Ten, kdo cenzuruje, a ten, kdo se nechá cenzurovat.

Tehdy Petr Dvořák údajně obcházel se jménem mým a Daniely Drtinové Poslaneckou sněmovnu a zkoumal, jestli si na nás poslanci stěžují. Myslím si, že když jakýkoliv generální ředitel přistoupí na tuto hru, bude první, kdo padne. Politici jsou predátoři. Jakmile jim začnete sloužit, nebudete jim nikdy sloužit dostatečně. Myslím, že to Petr Dvořák pochopil.

Něco jiného je, když řídíte Novu, kde vám politici podlézají, a něco jiného je, když vstoupíte do České televize, protože tu politici považují za svou.

Nejenom poslanci, všichni ji považují za svou, vždyť jsou koncesionáři.

Ano, ale tento přístup je tady už od devadesátých let, kdy Václav Klaus kňoural ve vysílání Českého rozhlasu, že ČT a ČRo jsou kočkopsi, protože buď je něco státní, nebo je to soukromé. Neuznával, že tu existují veřejné instituce typu Národní galerie, Národního divadla nebo právě České televize. Já si tento jev pro sebe pracovně

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

označuji jako nedokončenou myšlenkovou transformaci v českém prostředí. Tyto příznaky jsou tady přítomné celých třicet let. A ty neustálé hry kolem České televize? Vždyť je to stále dokola.

Václav Moravec. Foto: Ludvík Hradilek, Deník N
Máte důvěru v současné složení rady ČT, že to s televizí myslí dobře?

Tady bych se s dovolením otázce vyhnul. Není mým úkolem hodnotit složení Rady ČT. Je obrazem doby, jací lidé se do rad dostávají. Když jsem se před týdnem díval na zasedání Rady České tiskové kanceláře, můžu říct, že je mi líto managementu a kolegů v ČTK, že je jejich rada paralyzovaná tím, že v ní obstruují pan Foltán s panem Žantovským.

Zeptám se jinak, cítíte jako zaměstnanec České televize, že můžete bezpečně dělat svou novinářskou práci? Nebojíte se případně, že se to změní?

Oni podle zákona nemají co mluvit do obsahu pořadů.

Ale můžou například odvolat generálního ředitele.

Pokud to rada udělá a nebude k tomu mít argumenty, nakonec to budou koncesionáři, kteří se televize zastanou.

Určitě?

Podívejte se na poslední výzkum, který se týká ochoty a neochoty platit uživatelské poplatky. A také se podívejte na to, jaká kampaň je tady proti médiím veřejné služby v posledních letech vedena. V tomto prostředí to považuji za fantastický výsledek.

Vy mi pořád utíkáte od otázky…

Neutíkám, já vám natvrdo říkám jednu věc…

Tak já vám natvrdo řeknu tu otázku…

Oni nesmí mluvit do obsahu. Takže mně je jedno, kdo je v Radě České televize.

Je vám to jedno.

Je mi to jedno, protože oni se mají řídit zákonem. Jako občana mě může mrzet jedna věc. Zákon z roku 2001 vznikl po krizi v České televizi. Ta novela měla odpolitizovat volbu Rady České televize. A podívejte se třeba na případ toho radního, kterému jsme věnovali šest minut rozhovoru. On říká, že je fantastické, že mu jeden poslanec nového uskupení, které ani nebylo zvoleno do Sněmovny, zařídil, aby byl zvolen. On dovede říct, že ten politik má jeho hlas.

Už mu zase věnujete svůj čas.

Já vám na jeho příkladu ukazuji, na co jsme si zvykli. Zvykli jsme si na kvazipolitickou volbu členů Rady České televize a Rady Českého rozhlasu. Otázkou je, jestli by nakonec nebylo lepší, kdyby to byli přímo nominandi politických stran. Ať se ukáže, koho nám ta konkrétní strana do Rady nasadila.

Ať je tam odpovědnost.

Ať je tam ta přímá odpovědnost. Abychom si mohli říct: Podívejte se, tato strana schvaluje chování radního, který dokáže hrozit fyzickým násilím redaktorce. A ne jedné, ale dokonce dvěma.

Takže když to shrnu: Mně to jako člověku, který učí na **Fakultě sociálních věd** UK média a žurnalistiku, může vadit. Ve svých studiích jsem to kritizoval už po krizi v České televizi. Tvrdím, že novela zákona o České televizi a Českém rozhlase rozhodně média veřejné služby neodpolitizovala.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Přečtěte si také„Bylo to za hranou.“ Veselý z Rady ČT urážel novinářku, jeho výroky chce řešit i poslanec ANO

Říkal jste, že se vede kampaň proti veřejnoprávním médiím. Kdo ji vede?

Dobře, abych nepoužíval slovo kampaň, které je v Česku v posledních letech zprofanované, řeknu, že se tu vedou boje z mnoha různých stran. Zaprvé, kdybych byl majitelem soukromého média, budu chtít, aby Česká televize a Český rozhlas…

… byly co nejslabší.

To jste vystihl přesně. A to z jednoho jediného důvodu. Když se bude hodně diváků koukat na Českou televizi a hodně posluchačů poslouchat vysílání Českého rozhlasu, o to méně budou soukromá média inkasovat z reklamy.

To je logické.

Jasně. A také legitimní. Takže to je jedna entita, která silným médiím veřejné služby nepřeje. Pak to jsou politici. Ale u nich je to schizofrenie – chtějí silná veřejná média, protože potřebují komunikovat s lidmi, a to především skrze sledované a vlivné pořady. Proto se tady vede neustálý boj o Otázky. Na druhou stranu chtějí, abychom poslouchali. To znamená, aby nám dramaturgovali.

A pak tady máte hráče, kteří vědí, že v chaosu se lépe vládne. A čím větší vytvoříte chaos, tím víc pak může část veřejnosti volat po vládě silné ruky. To jsou tedy tři důvody, proč významní zákulisní hráči mohou chtít, aby byla média veřejné služby oslabena.

Češi na vládu pevné ruky neslyší

Když se podíváte na Polsko, Slovensko či Maďarsko, veřejnoprávní média tam nejsou silná a o prostoru pro nezávislou žurnalistiku se dá jen těžko mluvit. Nebojíte se, že to v Česku dopadne stejně?

Doufám, že ne. Češi, Moravané a Slezané v sobě historicky mají to, že na vládu pevné ruky a autoritáře úplně neslyší. My sice nejsme moc velcí bojovníci za hodnotový systém demokracie, ale zároveň když se politik – a vidím to i v rámci volebního uvažování – blíží k silné moci, vyvažujeme to.

Zase se vracíte k racionalitě. Věříte tedy, že by lidé Českou televizi nepustili?

Věřím. Chodí mi stále pozitivní reakce od diváků. Ale agresivity vůči pořadu, o kterém si dovolím tvrdit, že je úspěšný, přibývá. Chodí to ve vlnách. Když jsme se o tom minulý týden s Norou Fridrichovou bavili v maskérně, říkám: Hele, mně by vlastně chybělo, kdyby se čas od času neobjevila nějaká poslankyně nebo radní, říkal bych si, že je něco špatně. Takže berte to tak, že jsem svého druhu masochista.

Přečtěte si takéNora Fridrichová: Co jsem se díky koronavirové krizi dozvěděla o mužích

Uvažoval jste někdy, že byste kvůli tomu odešel?

Jestli jsem měl na někoho v životě štěstí, tak na šéfy. Vždycky když jsem si říkal: Hele, stojí mi to za to?, odpověděli: A kam bys odcházel?

Kam byste šel?

Já mám zálohu na fakultě, se studentkami a studenty. FSV je opravdu mojí srdeční záležitostí. Když se někdy cítím Českou televizí unaven, na té fakultě si říkám: To je super, sem se vrátím na důchod. A když jsem někdy unavený ze studentů, že jim musím podvacáté něco vysvětlovat, zase si říkám: Už abych byl na Kavčích horách.

Vyvažujete.

Vyvažuju. A když náhodou ztrácím energii, dodávají mi ji ti nejbližší.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Stejně by mě zajímalo, do jakého média byste šel, pokud byste opustil Českou televizi.

Jsou tady média, do kterých bych šel. To ale záleží na tom, jestli by mě ta média chtěla. Vznikly tady novinářské entity, které jsou velmi zajímavé – ať už je to Deník N, nebo projekt Martina a Daniely (DVTV, pozn. red.). Jen mě mrzí, že jeho vznik a přechod některých skvělých novinářů oslabuje média veřejné služby.

Když jsem po roce 2000 přišel do české redakce BBC, říkal jsem si, že už chci v médiích veřejné služby umřít. Zjistil jsem totiž, jakou svobodu mi mohou poskytnout. To v soukromých médiích nikdy mít nebudete. Je mi vás vlastně líto. Zatímco Moravec má každý měsíc jistou výplatu od koncesionářů, vaši manažeři a šéfredaktoři musejí navíc koukat na to, jestli ty vaše podcasty někdo poslouchá, jestli na ty články někdo kliká a tak dále. Je tu větší tlak na komodifikovatelnost než v České televizi. Vy to, Filipe, znáte z Českého rozhlasu…

Na druhé straně je tu určitá novinářská dravost, kterou ve veřejnoprávních médiích občas nemůžete uplatnit. To je zase moje zkušenost.

Ano. A je škoda, že to managementy médií veřejné služby vzdávají a že si v případě Českého rozhlasu nechají odejít skvělé novináře. Někteří manažeři médií veřejné služby si myslí, že když zlikvidují novinářské osobnosti, budou mít klid. Pokud ale tento argument používají, jsou hloupí, protože nikdy klid mít nebudou.

V kodexech České televize a Českého rozhlasu je zakotvena redakční autonomie a výhrada svědomí. Proto mě nezajímají žádní radní. Svým studentům říkám: Pokud by v České televizi byly snahy o zavedení cenzury, máte právo uplatnit klauzuli svědomí. Tyto instituty jsou stále pojistkou, a když bude nejhůř, máme si je jako novináři vyzkoušet.

Co říká Kodex ČT o výhradě svědomí

Česká televize bude respektovat právo tvůrce na integritu vlastního svědomí, a pokud zaměstnanec svému nadřízenému nebo externí spolupracovník osobě, která s ním za Českou televizi jedná, předem oznámí, že mu svědomí nedovoluje pracovat na určitém tématu, bude takový tvůrce z práce na daném tématu uvolněn, aniž by za to byl s výhradou ušlé odměny za takto nevykonanou práci sankcionován. Tvůrce nemůže být ani dodatečně nucen projevit se v pořadu způsobem, který odporuje jeho svědomí nebo kterým by měnil záměr a smysl jeho díla.

Kdy jste si naposledy užil hezkou neděli?

Já si ji užívám pravidelně, byť přiznávám, že je to poměrně náročné, když člověk přihlíží té relativizaci. Občas mám chuť říct: A co kdybyste z toho studia odešel?

To už jste jednou udělal, pokud se nepletu.

No, měl jsem takový náběh u Davida Ratha. Tady si vždycky pokládám otázku, kde je hranice. Zda bych měl říct: Pane poslanče nebo paní poslankyně, zpochybňujete Listinu základních práv a svobod, já vás žádám, odejděte. Ale myslím si, že bych tím dal záminku svým kritikům, kteří by zase říkali, že Moravec je aktivistický.

Není to autocenzura? Nejste kvůli kritikům v poslední době opatrnější?

Autocenzura to není. Je to definování hranic mé společenské odpovědnosti.

Jste si po letech moderování diskusního pořadu se všemi těmi premiéry, ministryněmi, ministry a dalšími vlivnými lidmi jistý sám sebou? Když přijdete do studia, víte, že hosty ustojíte a že si poradíte s jakoukoli mimořádnou situací?

Teď to bude asi vypadat, že jsem na psychoterapii, a nechci, aby to bylo zneužito pro mně. Ale s přibývajícím věkem mám pocit, že jsem méně připraven než na počátku kariéry, kdy jsem byl začínající ucho. Tehdy jsem pálil otázky často bez většího rozvažování a přípravy. Teď si věci více promýšlím, a přesto mám pokaždé pocit, že by to ještě jeden den na přípravu chtělo.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

A pak je tu ještě druhá část odpovědi na vaši otázku. Atmosféra ve společnosti je taková, že když začnu důrazněji hájit fakta a hodnotový systém, začnou mí kritici používat argument, že Moravec skáče do řeči. Moderátor ale má umět utnout diskusi. Když někdo vědomě lže a řekne například, že rakovinu je možné vykadit, což se zatím v Otázkách naštěstí nestalo, nezbývá vám nic jiného než uvést věci na pravou míru.

Novinář tu není od toho, aby se podílel na relativizaci hodnotového systému.

Já nechci, abychom se tady vzájemně uráželi a byli sprostí, protože se to nosí a protože má někdo pocit, že když začne být vulgární, rozumí mu čtvrtá cenová bez větráku. Já si čtvrté cenové bez větráku vážím, ale nebudu podporovat zlobu a zášť v lidech a tvářit se, jaký jsem pašák, když budu hovořit vulgárně.

Někdy by měl novinář vysvětlit, jak pracuje

Proč poskytujete rozhovory jen zřídka?

Milan Kundera říká, že by za něj mělo hovořit dílo. Tento přístup se mi líbí. Za mě by měly hovořit mé pořady. Příliš rozhovorů nedávám, ale někdy by měl novinář vysvětlit, jakým způsobem pracuje a jak uvažuje. Krom toho, že je náš rozhovor zajímavý a ostrý, mě také nutíte přemýšlet nad mými argumenty.

Vždy se snažím poctivě odpovídat na všechny e-maily, pokud nejsou úplně vulgární. Ale i na takové občas odepíšu, že mnohokrát děkuji za reakci a že mě mrzí míra frustrace daného člověka. A je zajímavé, že oni vám na to odpoví: Omlouvám se, vůbec jsem netušil, že to čtete.

To se mi děje také. Když odepíšete na vulgární e-mail, člověk na druhé straně zjihne a většinou se omluví.

Ano. Já mám vulgárních nebo sprostých mailů asi 75 procent. Čas od času se prostě člověk musí ozvat a poskytnout nějaký rozhovor. Já se snažím být velmi uměřený, a to i na sociálních sítích. Občas se divím kolegům zástupcům šéfredaktorů z České televize, kteří za den napíšou pět tweetů. A já si říkám, jak je možné, že to, co píší v tweetu, nevidím z televizní obrazovky. To, na co se ptají na svém twitterovém účtu, by měli přenášet do vysílání ČT24.

Proč?

Pokud to nejsou schopní i odvysílat, porušují na sociálních sítích hodnotový systém novináře. Já ke svému twitterovému účtu přistupuju tak, že to, co tam napíšu, bych uměl odvysílat i v Otázkách.

Takže v dalších Otázkách budete mluvit o Xaverovi?

Nebudu, protože nechci těm lidem dávat prostor.

Přečtěte si takéNora Fridrichová: Co jsem se díky koronavirové krizi dozvěděla o mužích

Třeba to tak dělají i ti zmiňovaní zástupci šéfredaktorů.

Ne, oni se naštěstí o panu radním nezmiňují. Ale například se zeptají, proč není ve zpravodajství větší množství kontextu. A to bych chtěl vidět i na obrazovkách. Zpravodajství v posledních letech přistoupilo na to, že už nedává důraz na souvislosti.

To je kritika zpravodajství České televize?

Nejsem součástí zpravodajství a nepřísluší mi je kritizovat.

O čem tedy mluvíte?

Mluvím obecně o trendech ve zpravodajství. Mrzí mě například, že v českém prostředí nenachází širšího uplatnění datová žurnalistika, srovnám-li to kupříkladu s Velkou Británií. V Česku ji dělají dataři z Českého rozhlasu.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Datová žurnalistika je podle mého názoru jedním z kroků k renesanci žurnalistiky, kterou bychom měli v médiích očekávat.

Chybí vám datařina v České televizi?

Chybí. Přiznám se, že chybí. A chybí mi více i u nás na fakultě. S kolegy na katedře budeme od příštího roku dělat datovou žurnalistiku a žurnalistiku umělé inteligence. Vzdělávání budoucích novinářů a novinářek se musí výrazně proměnit. Naše generace šla často na žurnalistiku, protože se bála matematiky, programování a data science. Jenže nejmladší generace už se bez toho neobejde.

Mohla by datová žurnalistika změnit podobu dnešního zpravodajství?

Ano, mohlo by dostat jiné kontury. Dneska je to kolotoč devíti názorů od devíti zástupců politických stran zastoupených ve Sněmovně, do kterého promítnete hluboký lidský příběh. To je dnes považováno za objektivní. To ale není objektivní, to je rutinní práce, kterou mohou dělat roboti. Jde o to, aby to pochopila i bába Dymáková.

Přečtěte si takéPorušil jsem slib a nechovám se důstojně. Taškařicí v televizi jsem ukázal, jak je Rusko slabé, říká starosta Novotný

Takto přece dneska vypadá zpravodajství České televize, CNN Prima NEWS i Novy. To, co popisujete, jsou typické hlavní zprávy.

Mohu říct, že mě to částečně mrzí. Pokud byste srovnal nynější zpravodajství s tím před patnácti lety, dnes uvidíte větší zkratkovitost a laicizaci. Hluboké lidské příběhy byly dříve ve vysílání České televize zastoupeny méně. Dnes každá druhá reportáž začíná tím, že paní Jana už osm let pečuje jako samoživitelka o Karličku.

Jste veřejně známá osobnost a musíte strpět více pozornosti než běžný člověk. Máte nastavené hranice, kam už své publikum nepustíte?

Ano. A souvisí to i s tou mou malou ochotou poskytovat rozhovory. Když jsem si přebíral ceny divácké popularity, měl jsem schizofrenní pocity. Když přebíráte TýTý, stáváte se celebritou. Jenže z dějin žurnalistiky víme, k jakým otřesným důsledkům může prahnutí novinářů po cenách a vzájemné předhánění se vést. Připomeňme si třeba vymyšlený článek ve Washington Post po éře Watergate. Všichni chtějí dosáhnout Pulitzerovy ceny a sesadit prezidenta.

Když pracujete v televizi, musíte si zvyknout, že na vás lidé občas reagují nevhodně. Kdybych nebyl na obrazovkách ČT, nedovolili by si to.

To je typický pocit falešné blízkosti. Otázky už moderujete od roku 2004. To mi bylo jedenáct let. Ani o tom nevíte, ale už s vámi trávím u obrazovky šestnáct let.

Tak to odejdu ze studia spíš po této větě než kvůli té, že jsem za zenitem…

Václav Moravec. Foto: Ludvík Hradilek, Deník N

Fotky z dětství jsem spálil

… a to pak nabudete dojmu, že toho člověka velmi dobře znáte, ačkoliv jste se nikdy neviděli.

Jednou jsem kroužil po vinohradských ulicích, protože jsem hledal místo na zaparkování. A když jsem jel tím samým místem potřetí, zastavili mě policisté, protože jsem si nevšiml, že projíždím na červenou. Přistoupil ke mně příslušník a asi se rozhodl, že ukáže, kdo je strážce zákona. Pronesl: Á, pan Moravec, no i když jste celebrita, zákon platí pro všechny. A já říkám: Můžete si odpustit ty řeči? Dovolil byste si to, kdybyste neznal moji tvář z České televize?

Ne všechny reakce jsou ale takové jako od frustrovaného příslušníka Policie České republiky. Některé jsou pozitivní. Snažím se být trpělivý.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Ale zpátky k otázce. Chráním si soukromí. To je pro mě velmi cenné. Dokonce jsem i spálil fotky z dětství. Nechci žít v minulosti a dívat se na staré fotky.

Čeho jste tím dosáhl? Vždyť dětství vás přece v životě formovalo.

Když po mně chtějí z nějakého časopisu fotky do rozhovoru, mohu říct, že z minulosti žádné nemám.

O to přece nejde. Nikdy nemáte nostalgickou chvilku, kdy si chcete připomenout své dětství a mrknout se na staré fotky?

Ne, protože ve mně jsou vzpomínky. Nepotřebuji vidět fotku, kde mám na hlavě kulicha.

Ale je to vjem, který vám pomůže rozpomenout si na pocity, které jste tehdy měl.

A je to nutné pořád vizualizovat? U mě to tak nefunguje. Já si řeknu: Ježkovy voči, to mi dali takovýho kulicha?

Omlouvám se, že se na to pořád ptám. Jen neznám člověka, který by pálil fotky z minulosti.

Já jsem vám to uvedl jako příklad toho, jak je pro mě důležité chránit si soukromí. Když se mě z nějakého časopisu zeptají na fotky z dětství, řeknu, že je nemám. Říkám jim, ať si vezmou ty, kde jsem byl vyfocen v rámci své práce – aby třeba věděli, jak jsem vypadal před šestnácti lety, kdy Otázky začínaly.

Žijeme v kapitalismu, v kultuře úspěchu. Aby byla vaše existence uznána, musíte být čím dál lepší. Musíte dokazovat, že rostete a že – když to řeknu korporátně – využíváte naplno svůj potenciál. Mě vždycky u lidí, kteří objektivně dosáhli profesního vrcholu, zajímá co dál. Co dál, Václave?

A co je profesní vrchol?

Máte hlavní politický diskusní pořad v zemi. Vaši studenti žurnalistiky to nepovažují za profesní vrchol?

Myslím, že ne. Pro mě je profesní vrchol, že si studenti pochvalují přednášky, že jim něco přináší, že se tady spolu otevřeně bavíme o žurnalistice a spoustě dalších věcí. To, že jsem devatenáct let v České televizi, že jsou Otázky sledované a že mají citační ohlas, je jen pozlátko. Může to být vrchol v rámci nějaké životní etapy. Ale může přece přijít něco dalšího.

URL| https://denikn.cz/384232/zamenujeme-pravdu-a-blaboly-prostor-dostavaji-lide-kterym-bychom-se-driv-jen-vysmivali-rika-vaclav-moravec/

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
denikn.cz *(Česko)*, denikn.cz *(Česko)*

Noc plná násilí ve Stuttgartu

22.6.2020 ČT 24 str. 09 22:00 Události, komentáře

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Německá kancléřka Angela Merkelová odsoudila nepokoje a rabování ve Stuttgartu. O víkendu tam násilnosti vyvolala policejní kontrola mladíka podezřelého z držení drog. Na 500 lidí pak bez zjevné politické motivace poškodilo desítky obchodů a policejní vozy. Situaci uklidnily až posily. Polovina ze 24 zadržených má německé občanství.

Horst SEEHOFER, německý ministr vnitra

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Doufám, že všichni pachatelé budou identifikováni a rychle odsouzeni k tvrdým trestům. Protože trest je stále nejlepší prevencí.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

A podrobnosti teď dodá náš německý zpravodaj Martin Jonáš. Martine, dobrý večer ti přeju. Co tedy přesně víme o tom, kdo násilnosti rozpoutal? Co to bylo za lidi, jakou měli motivaci?

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT v Německu

Hezký večer. Od události ve Stuttgartu uplynulo už bezmála 48 hodin, přesto stále ještě Německo fascinuje to, co se vlastně ve městě stalo. To tajemství, které násilnosti obestírá a kdo je vlastně způsobil. Obvyklými podezřelými byla v první řadě německá krajní levice, která dokáže ulice německých měst čas od času proměnit v bojiště, ukázala to naposledy ve velkém měřítku o letošním Silvestru v Lipsku, jenže zatím se nenašly žádné důkazy, protože tyto násilnosti ve Stuttgartu by právě extrémní levice organizovala či pomáhala organizovat. Samozřejmě opět se vynořily vzpomínky na Silvestra roku 2016 a násilnosti, útoky, vandalismus z tehdejšího tehdejšího Kolína nad Rýnem, který, které měli na svědomí především mladí lidé, mladí muži ze severní Afriky a Blízkého východu, ovšem ani tento klíč pro rozluštění té šifry toho, co se stalo v sobotu v noci ve Stuttgartu, zjevně nestačí. Podívejme se tedy ještě jednou na ty zadržené. 24 lidí, z toho polovina s německým pasem, z toho 3 lidé, kteří mají kořeny mimo Německo a z těch 12 cizinců opět velmi pestrá směsice národností - Portugalec, Íránec, Afghánec, opět tady není jednotný vzorec, který by ukázal, že by se jednalo o etnicky motivované výtržnosti. Německu tedy nezbývá než přiznat si, že se jednalo zjevně o spontánní výbuch vandalismu způsobený lidmi, kteří především chtěli oslavovat, kteří chtěli zažít rozsáhlou mohutnou párty v ulicích Stuttgartu a kteří se projevovali velmi, velmi agresivně, jakmile se do věci zamíchala policie.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

I tak ale, jak chce německá policie podobným výbuchům násilí čelit do budoucna?

Martin JONÁŠ, zpravodaj ČT v Německu

Uvidíme. Už tuto středu má na zvláštní zasedání o možných protiopatřeních jednat parlament země Bádensko-Württembersko, už v tuto chvíli pročesávají, kontrolují stuttgartské ulice zesílené policejní hlídky. Uvažuje se o tom, že by se v centru Stuttgartu zakázalo pít alkohol na veřejnosti, ale přesto je zjevné, že reagovat na násilnosti podobného spontánní typu je z preventivního hlediska velmi obtížné.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Martin Jonáš nás informoval z Německa. Děkuju ti za to. Na shledanou.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Dalším hostem je Vladimír Handl z katedry německých a rakouských studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, **FSV UK**

Dobrý večer.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Handle, obyvatele Stuttgartu šokovala podle tamních médií noc plná násilí. Vás taky, byl jste překvapenej, překvapený tím, co se tam semlelo?

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, **FSV UK**

Tak to není úplně běžný obraz, který známe z Německa, ne, že by tam neprobíhaly některé akce tohoto druhu i ve Stuttgartu, v posledních letech se to opakovalo ale v daleko menší míře. Známe velké akce nebo velké střety

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

s policií, ale ty byly většinou politicky motivované jako během G20 v Hamburku 2017, to byly skutečně masové nepokoje, ale takto orientovaný výbuch násilí skutečně je dost výjimečný v Německu.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Jaké pro to máte vysvětlení? Co a proč se tam stalo podle vás z těch informací, které zatím máme.

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Zatím právě úplně přesně nevíme, ale skutečně ti kolegové, kteří se zabývají výzkumem těchto sociálních jako jevů a fenoménů, říkají, že vlastně je to většinou atmosféra, která je nějakým způsobem jaksi rozjetá v té, v té mladé generaci, to byly většinou mladí muži, většinou pod vlivem alkoholu, často pod vlivem drog. V takové situaci vlastně je to velice emocionální situace, kde může skutečně dojít k nějakému nějakému zlomu emočnímu, například právě ta policejní kontrola, kterou ostatní vnímali jako zásah do těch, do té příjemné atmosféry toho večerního, večerního posezení nebo pití, takže vlastně ta ta ta skupina se solidarizuje. Za druhé je to, je to skupina, která se velice rychle organizuje prostřednictvím WhatsAppu se svolávají další a další, takže vlastně ten, ta, ten nárůst toho, toho, toho počtu účastníků je velice rychlý, strmý, začínalo to 200 lidmi a bylo to potom až 500 během několika vlastně minut, takže já si myslím, že to jsou ty důvody a poslední, ty se teďka často diskutuje, říká se, že vlastně ten, i ta, ta karanténa kolem COVID-19 k tomu přispěla, že vlastně ty mladí byli vlastně zavřený, nechodili do školy, neměli žádná možnost a naučili se setkávat právě na volných prostorech jako třeba právě ten zámecký park ve Stuttgartu.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Vidíte tam nějakou souvislost s tím, čeho jsme svědky v Americe, kde sílí odpor proti policejní brutalitě, proti policistům jako takovým? Může to s tím souviset nebo je to úplně oddělená část, která se prostě stala v Německu a může to mít souvislost právě s frustrací mladých Němců nebo s tím, jak museli prožívat koronavirovou krizi?

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Já si myslím, že tam je těch vysvětlení skutečně několik a k tomu patří bezesporu i ten, tento, to téma, o kterém jste hovořila, to znamená, vlastně ty nepokoje proti policii, které probíhaly ve Spojených státech. Vlastně zpochybnění role policie, které se přeneslo do určité míry právě v této skupině věkové zřejmě i do Německa, není to v té politické nebo průměrné, abych řekl, společnosti německé. Německá policie má nejvýš, to je instituce, která má nejvyšší důvěru v německé společnosti, 73 %, i dnes, ale skutečně část teda té, takové té, té mladší generace, která nemá ty sociální vazby ještě, tak tam skutečně jakoby taková ta legitimizace toho odmítání policie jako z principu už, tak ta se posílila.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Může se tenhle způsob nepokojů přenést i do dalších měst ze Stuttgartu nebo je to čistě regionální, a tedy více kriminální věc než cokoliv dalšího, co by se mělo nést celou zemí?

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

No, to je, myslím, složitě, složité nějak odhadnout, ale v každém případě právě proto, že to není organizovaná záležitost, není to v kriminálním smyslu nějaké systematické činnosti, je to vlastně emoční záležitost, je to vlastně výbuch určitý, který je spojený spíš právě s tou, s tou párty, s tím alkoholem, s drogami, tak to se opakuje v německých městech celkem napříč, takže jako, jako ten potenciál tam bezesporu je, Stuttgart není nějaký výjimečný ničím, ani svojí kriminalitou ani nízkým počtem policistů. Naopak Stuttgart je zcela, zcela průměrný, takže to určitě zabývá, se teďka tím se zabývá německá společnost, jak předejít zase tomuto neočekávanému výbuchu, který skutečně překvapil všechny.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Policie vyloučila levicový i politický motiv, jak je možné, že se najednou z toho davu lidí stane dav, který je nezvladatelný, který začne rabovat? Policie přece je na takové situace nachystaná, připravená, nepodcenila to?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Protože policejní prezident říkal, že v tom městě už se několik týdnů ta situace trošku vyhrocovala, neměla být lépe připravená a čekat, že nastane nějaký bod zlomu?

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Problém je ten, že přímo očekávat takto, takovou rychlou eskalaci je těžké, takže tam byly posílené hlídky už delší dobu ve Stuttgartu. Co jsem si všimnul při těch analýzách, o kterých jsem teda se..., na které jsem mohl vidět, je to, že tam vlastně nefungovaly takzvané ty preventivní mechanismy, to znamená setkávání policie, města a těch představitelů právě těch klubů, těch, těch, takový těch společenství, která právě takhle se angažují a vlastně považují to za svojí, takový způsob jako kulturního vyžití, tak tam vlastně tento dialog, který normálně probíhá v Mnichově, v Berlíně, v Hamburku, tak tam jsem si všiml, že ve Stuttgartu jako neprobíhala, možná, že tato prevence tam chybí. Ne, že by to zastavilo těch několik nejostřejších hochů, ale v každém případě by to znamenalo, že vlastně by se limitoval ten nárůst a vlastně sami mezi sebou by si dělali větší pořádek, protože samozřejmě jim jde o ten liberální otevřený Stuttgart a ne o nějaké policejní město.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Podobné střety policie hlásí taky v Göttingenu, kde se lidi vzbouřili a chtěli dostat z karantény, dá se říct, že koronavirová krize mění i atmosféru v Německu, které je známé tím, že dodržuje před, že lidé dodržují předpisy, že jsou disciplinovaní?

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Tak nadále platí, že asi 65 % obyvatelstva v Německu vnímá ta opatření jako správná, a dokonce většina teď Němců si myslí, že to uvolnění opatření je předčasné, mají obavu, že se tomu může zase zvrtnout. Máme teďka nedávné případy, ale určitě vždycky existuje část veřejnosti, která nebo část společnosti a v nějakých konkrétních případech, které skutečně nespokojená je a může to, může to přelít do nějaké, do nějakého aktivismu tohohle druhu, čili to si myslím, že je skutečně spojené a psychologové to vlastně očekávají, celou tu dobu se očekávalo, že vlastně nějaké takové případy budou ...

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Že to někde bouchne.

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Že to někde bouchne. Víme, že to probíhá v rodinách, bohužel rodinné násilí, víme teda, že to probíhá právě to, touto, touto formou.

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Pane Handle, děkuju za to, že jste byl hostem Událostí, komentářů. Hezký večer.

Vladimír HANDL, katedra německých a rakouských studií, Institut mezinárodních studií, FSV UK

Děkuji, na shledanou.

Fakulta odmítla vyučujícího, který pracuje pro Naše vojsko. Kalendář s nacisty jsem nedělal, brání se historik

22.6.2020 denikn.cz str. 00 Česko

Štěpán Vojtěch

Kvůli práci pro nakladatelství Naše vojsko, které vyšetřuje policie v souvislosti s prodejem předmětů s portréty nacistů, nebude na Fakultě sociálních věd UK přednášet historik Martin Čížek. Ten na univerzitě dříve působil

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

jako externí spolupracovník. Ředitel Institutu mezinárodních studií FSV Tomáš Nigrin si myslí, že Čížkova spolupráce s kontroverzním nakladatelstvím by mohla školu poškodit.

Čížek podle Nigrina na institutu přednášel jako externista do roku 2019 a nyní jej kontaktoval ohledně další spolupráce. Ředitel se ale rozhodl spolupráci neprodloužit, což odůvodnil právě Čížkovou prací pro nakladatelství Naše vojsko. „Není normální a společensky akceptovatelné, aby volně vycházely knihy autorů, kteří popírají holokaust, prodávaly se hrnky s podobiznami Hitlera či Stalina nebo nástěnný kalendář s glorifikovanými hrdiny vojsk třetí říše," sdělil Deníku N šéf institutu s tím, že spolupráce s Čížkem by institut s nakladatelstvím propojila.

Čížek, který na FSV vyučoval předměty kulturně-politická reflexe ozbrojených konfliktů nebo vybrané problémy mezinárodních konfliktů, Nigrinovo rozhodnutí respektuje, na svém Facebooku se ale v sobotu ohradil proti jeho zdůvodnění: „Bez jakýchkoliv důkazů vztahujících se k mé osobě mě nepřímo obviňuješ z propagace nacismu, a to proto, že mám pracovní poměr v nakladatelství Naše vojsko," napsal v otevřeném dopise Nigrinovi.

Přečtěte si takéPolicie zasahuje proti nakladatelství, které vydává Hitlerovy spisy i knihu pro děti varující před Židy

Na přípravě ani prodeji kalendáře s portréty nacistů se podle svých slov nepodílel. „Vydávání knih a časopisů, které se věnují dějinám, a to i dějinám třetí říše, není trestné," napsal s tím, že stále platí presumpce neviny a necítí se být ani morálně odpovědný za jednání svého zaměstnavatele.

„A pokud prodej nějakého zboží někdo považuje za nemorální, je tvé zdůvodnění také neakceptovatelné, protože ukázkově vychází z principu kolektivní viny, tak populárního v nedemokratických systémech, kde dochází k pronásledování, odsuzování a šikaně skupin osob jen na základě nějaké jejich společné charakteristiky, která se v danou chvíli hodí, například zaměstnání (v mém případě nyní čtvrtinový úvazek redaktora u nakladatelství Naše vojsko)," píše Čížek.

Nigrin připouští, že práce pro Naše vojsko je jediným důvodem, proč institut s Čížkem nechce spolupracovat. „Pana Čížka si po odborné stránce vážím a v žádném případě ho z ničeho neobviňuji. Nelíbí se mi ale, co Naše vojsko dělá, a on je mu příliš blízko," vysvětlil Nigrin.

Přečtěte si takéVnitro i Praha vypověděly smlouvy Našemu vojsku. Za kalendář s nacisty odsoudil nakladatelství i prezident

Čížek by se podle něj mohl do institutu vrátit, kdyby z nakladatelství odešel. Budoucí spolupráci se nebrání ani Čížek, v dopise si ale rovněž klade podmínky. „Pokud se na institutu změní koncepce v přístupu k externím přednášejícím a nebudu bezdůvodně napadán za činnost některého ze svých zaměstnavatelů, poté mohu opět nabídnout své znalosti a schopnosti," napsal. Na žádost o vyjádření zaslanou Deníkem N Čížek nereagoval.

Policisté zasahovali v nakladatelství Naše vojsko před necelými dvěma týdny v souvislosti s kalendářem s portréty nacistů. Několik organizací včetně Federace židovských obcí na firmu podalo trestní oznámení. Podle mluvčího Městského státního zastupitelství v Praze Aleše Cimbaly v případu zatím žádná obvinění nepadla.

URL| https://denikn.cz/385147/fakulta-odmitla-vyucujiciho-ktery-pracuje-pro-nase-vojsko-kalendar-s-nacisty-jsem-nedelal-brani-se-historik/

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
denikn.cz *(Česko)*, denikn.cz *(Česko)*

Prevalence kuřáctví se snižuje

22.6.2020 Zdravotnictví medicína str. 04 O čem se mluví

jj

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Na konci letošního května Státní zdravotní ústav (SZÚ) zveřejnil výsledky výzkumu kuřáctví v ČR. Celkový trend je pozitivní, prevalence kuřáctví se v naší populaci sice pozvolna, ale snižuje. Češi, především česká mládež, by však měli víc vědět o všech rizicích užívání tabákových i nikotinových výrobků a být zběhlí v rozklíčování reklamy na tyto výrobky především na sociálních sítích.

Celkový trend je dobrý, ale…

Výzkum SZÚ potvrdil trend snižování prevalence kuřáctví u nejnižší věkové skupiny 15–24 let, který započal v roce 2018 (26,9 % kuřáků v roce 2018, 23 % v roce 2019 a pro připomenutí více než 35 % v roce 2017). Ve srovnání s rokem 2018 došlo tedy k poklesu o 3,9 p. b. Z dlouhodobého hlediska proto (i přes izolované roční odchylky) lze ve sledovaných letech 2012–2019 pozorovat trend snižování prevalence kuřáctví.

Reklama na tabákové výrobky je v České republice regulována. Podle odborníků se však tabákové společnosti často snaží v komunikaci balancovat na hraně zákona nebo využít jiné marketingové strategie, aby mladé lidi přesvědčily k nákupu tabákových a nikotinových výrobků. Mezi ně patří aktuálně hlavně reklama a nepřímá propagace na sociálních sítích, kde se mladí lidé nejvíce pohybují. Důležitější než dříve je mít schopnost rozpoznat reklamy a účelová sdělení v mediálním prostoru.

„Zahřívaný tabák a elektronické cigarety působí na mladé lidi mnohem atraktivnějším dojmem než klasické cigarety. Slouží také jako statusový symbol, který mezi sebou vrstevníci chtějí sdílet, a proto tyto produkty začnou užívat. V případě nikotinu je pak cesta od příležitostného užívání k závislosti velmi krátká," říká Adam Kulhánek z Kliniky adiktologie 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice v Praze. Podle Kulhánka regulace reklamy, propagace a sponzorování u těchto výrobků pomáhá snižovat jejich atraktivitu.

Jednoznačný je trend nárůstu v používání elektronických cigaret. V porovnání s rokem 2018 (4,6 %) došlo k jeho nárůstu jak u žen, tak u mužů; ve věkové skupině 15–24 let došlo k nárůstu uživatelů ze 7,5 % v roce 2018 na 10,7 % v roce 2019.

Skokový nárůst je kolem patnácti let

Podle Denisy Hejlové, vedoucí katedry marketingové komunikace a public relations na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy, tabákové firmy stále využívají influencery na sociálních sítích, přestože to odporuje regulaci i etickým kodexům. Je potřeba, aby tomu politici i rodiče dětí věnovali pozornost, protože tyto produkty jsou velmi lehce návykové.

Tento postup podporuje i národní protidrogová koordinátorka Jarmila Vedralová. Podle ní nedávná studie výzkumníků Univerzity Palackého v Olomouci například ukázala, že významným mezníkem z pohledu expozice návykovým látkám je přechod ze základní na střední školu. Zatímco na ZŠ kouřilo 15 % dětí, při přechodu na střední už to bylo 27,1 %. „Rozhodně tedy potřebujeme posilovat osvětu a primární prevenci zejména na druhém stupni základních škol," zdůrazňuje Vedralová.

Vnímání „protikuřáckého zákona"

Jednou z legislativních změn, které měly hodně širokou publicitu i ohlas, byl takzvaný „protikuřácký" zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek. Výzkum SZÚ se zabýval i změnami přístupu kuřáků ke kouření po jeho zavedení, tedy tím, zda a nakolik ovlivnil setrvání kuřáků u svého návyku. Podle výsledků výzkumu beze změn i po zavedení zákona zůstává v 65,7 %, 26,5 % kuřáků kouří méně a pouze 2,2 % kuřáků přestalo kouřit. Souhlas se zavedením tzv. protikuřáckého zákona vyjádřilo 83,1 % nekuřáků, a téměř polovina kuřáků (48,1 %).

***

Kuřáci (N = 449)

nevím 20,0 %
ne 31,8 %
ano 48,2 %

Foto autor| Ilustrační foto: Shutterstock
Foto popis| Obr. 1 Prevalence kuřáctví v ČR v letech 2012–2019. Kuřáci tabákových výrobků celkem (denní a příležitostní)

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Foto popis| Obr. 2 Kuřáci jakéhokoliv tabákového výrobku podle věkových skupin
Foto popis| Obr. 3 Souhlas kuřáků se zavedením zákona č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek, (tzv. protikuřácký zákon)

Prostor dostávají lidé, kterým bychom se dřív jen vysmívali

22.6.2020 Deník N str. 08

FILIP TITLBACH

Moderátor ČT Václav Moravec v rozhovoru varuje před relativizací hodnot a posouváním hranic mezi pravdou a bláboly. Ohrazuje se také vůči útokům na svůj pořad – kritici se podle něj jen chtějí zviditelnit.

Moderátor Václav Moravec se veřejně vyjadřuje jen zřídka. Výjimku udělal ve velkém rozhovoru pro Deník N, v němž se velmi ostře ohrazuje vůči kritice poslankyně ANO Barbory Kořanové či radního ČT Lubomíra Veselého. „Myslím, že věnujeme příliš času a prostoru v médiích lidem, o nichž nemá smysl se vůbec bavit. Oni jsou jen symbolem doby. Doby vzestupu buranství a nekompetentnosti," reaguje.

Nemáte pocit, že je váš pořad už za zenitem?

To je velmi častá otázka. Podívejte se ale na to, jak jsou za zenitem zahraniční moderátoři, například v BBC. Čím je moderátor starší, tím větší má nadhled, přehled. Svědčí to o jeho vyzrálosti. Můj oblíbený moderátor Jeremy Paxman, který už z BBC odešel, moderoval Newsnight

30 let. Když ale v Česku na nějaký pořad, který někomu leží v žaludku, nemůžete vytáhnout nízkou sledovanost, pak řeknete: Moravec je za zenitem.

Že je váš pořad za zenitem, řekla poslankyně hnutí ANO a členka volebního výboru Barbora Kořanová. Otázky Václava Moravce sice podle svých slov nesleduje, ale už byste je prý neměl moderovat. Taky jí vadí Reportéři ČT a 168 hodin. Proč jsou to podle vás zrovna tyto tři pořady?

Je to tím, že neznámá poslankyně, jejíž jméno byste v životě nevyslovil, protože nevíte, čím za ty roky v Poslanecké sněmovně zaujala veřejný prostor, jako jediné uděláto, že začne mluvit o Noře Fridrichové, kterou zná většina národa. Začne mluvit o silné značce Reportérů ČT a o Moravcovi. Myslím si, že na tyto lidi vůbec nemá smysl reagovat, protože jim jde jen o to, získat přes známá jména pozornost. Už jen způsob její argumentace je tak pokleslý – řekne, že tam ten pořad nemá co dělat, a přitom jej nesleduje.

Nekřivdíte paní poslankyni? Já si například pamatuji i její snahu o odvolání Zdeňka Šarapatky z Rady ČT.

A to je zase parazitování na České televizi. Kdyby ČT nebyla nejsilnější a nejdůvěryhodnější mediální značkou, což vyplývá z posledního výzkumu Digital News Report, o té poslankyni nikdo nic neví. Opírat se do známých značek je jen o tom, dostat se do širšího povědomí.

Kromě poslankyně Kořanové se k vám v poslední době kriticky vyjádřil také nový radní ČT a náš moderátorský kolega Lubomír Veselý.

Je to zvláštní, zvyknout si na to, že je to kolega.

On řekl, že by se mu jako divákovi líbilo, kdybyste se v Otázkách střídal s dalšími moderátory. Co na tu myšlenku říkáte?

Zase, podívejte se, kdo by znal tohoto moderátora, který skončil na Frekvenci 1 a jehož pořad patřil k těm méně poslouchaným? Kdyby byl tak skvělým moderátorem, předpokládám, že by o něj měly zájem nejposlouchanější rozhlasové stanice, jako je například Impuls. A nakonec vám politicky skončí v Českém rozhlase, protože má vhodné známé.

Co myslíte tím, že skončil v Českém rozhlase „politicky"?

Prezident řekl, že se těší, až přijde do Českého rozhlasu, protože tam bude mít pan Veselý svůj pořad. Rozhovory s prezidentem republiky musí dělat moderátoři prověření Hradem. Myslím, že věnujeme příliš času a prostoru v médiích lidem, o nichž nemá smysl se vůbec bavit. Oni jsou jen symbolem doby. Doby vzestupu buranství a nekompetentnosti.

VYSMÁLA BY SE MU CELÁ BRITÁNIE

Právě proto, že jsou symbolem doby, bych se o nich rád ještě chvíli bavil. Pan Veselý výtku vůči vám podpořil argumentem, že si pořadem nesoucím vaše jméno budujete kult osobnosti. Druhou věcí je, že pan Veselý, který si říká Xaver, má vlastní hodinový pořad od pondělí do čtvrtka na třinácti regionálních stanicích Českého rozhlasu. Jmenuje se Xaver a host.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Proč tomu věnujeme prostor, když Xaver, nebo jak se ten pan Veselý jmenuje, neuspěl s pořadem Café X, který měl v České televizi? Nevadí mu, že v médiích veřejné služby jsou další moderátoři, kteří se nestřídají. Jde mu jen o to, vymezovat se vůči silné, známé a sledované značce, jako jsou Otázky.

Všimněte si, že on nezačne mluvit třeba o tom, že by se měla střídat Michaela Jílková. Jak to, že všechny televize, které mají silné osobnosti v diskusních pořadech, jako je například Andrew Marr na BBC One, své tváře nestřídají? Celá Británie by se takovému hloupému názoru, který říká pan Veselý, vysmála.

Myslím si, že provokuje a dělá si reklamu na svůj málo sledovaný YouTube kanál, čímž zvyšuje svoji důležitost, byť je průměrný a zapadá do společnosti vzestupu buranů.

Veřejně exponované lidi, jako je poslankyně nebo radní České televize, nelze nevnímat. Vy jste sám na Twitteru reagoval na jeho výtku takto: „To víte, když má někdo málo sledovaný pořad, vysílá každý den, tak se musí trefovat do úspěšných pořadů, které se vysílají jednou za týden. Jak říká pan prezident – To ‚jsou řeči jednoho neúspěšného a frustrovaného', který plagioval i na vysoké škole." Tam jsou fakta.

Kdy jste se rozhodl být takhle ostrý? Já vás takto neznám.

Mrzí mě, že tyto věci nepojmenovává častěji a detailněji novinářská scéna nebo mediální kritika. Ale na druhou stranu existují určité hranice, kdy si člověk musí říct: A dost. Žijeme v době, která zrelativizovala úplně všechno. Převrátila a vyprázdnila obsah slov. O konzervatismu kážou lidé, kteří v sobě tyto hodnoty vůbec nemají. Čistotu vaší krve kádrují lidé, kteří krev sami čistou nemají. Posouváme hranice mezi pravdivým poznáním a blábolem, zaměňujeme ta slova.

Existují momenty, kdy se i jako publicista musím vyjádřit. Říkám publicista, protože i v žurnalistice, v médiích veřejné služby, jsme přestali rozlišovat, co je zpravodajství a co publicistika. Publicistika ctí fakta, ale zároveň nabízí svůj pohled na svět. My jsme toto rozdělení v posledních letech rozmazali a ve veřejném prostoru teď věnujeme obrovské množství času a energie tomu, že zesilujeme hlas lidí, kterým bychom se ještě před patnácti lety vysmívali. Jak dlouho už tento trend sledujete? Když jsem se o tom před šesti lety bavil se studenty na lékařské fakultě, ještě mi nerozuměli. Já už tento stav jako novinář, tedy jako pozorovatel veřejné sféry, sleduji nějakých sedm nebo osm let – vlastně od ekonomické krize, kdy začala klesat důvěra v média jako taková. S kolegou Jaromírem Volkem, s nímž jsme dělali studii o poklesu důvěry v českou žurnalistiku a novináře, jsme říkali: „To je signál, že se tato společnost stane celkově společností nedůvěry."

Dnes už mi tito studenti lékařské fakulty rozumí. Oni teď totiž prožívají to, co jsme my jako novináři prožívali už dřív. Oni šest let studují, aby pochopili nejnovější výzkumy v medicíně a abychom pak v rámci diskuse pro a proti vedle lékaře posadili šarlatána.

Rozřeďují se kompetence.

Ano. Lidé, kteří svůj obor léta studují, například pan doktor Grygar, pak v diskusích musí obhajovat, že Země je kulatá.

SNAD SE KYVADLO VRÁTÍ K RACIONALITĚ

Nepřispíváme tomu i my jako novináři? Částečně ano. Proto odmítám věnovat tolik prostoru nějakému radnímu, který vůbec neví, o čem mluví, porušuje zákon o České televizi, a pak nějaké poslankyni.

Vy jim přece věnujete prostor sám na svých sociálních sítích.

Ale já je nepojmenoval, jen říkám: Pojďme se bavit o hodnotovém rámci, který jsme tady rozředili. Že jsme ze silné argumentace založené na faktech přešli na argumentaci blábol proti blábolu. A že to považujeme za normální. Doufám, že se kyvadlo zase vrátí zpátky k racionalitě.

A proč by mělo?

Podívejte se do Spojených států, na Donalda Trumpa. V krizových situacích se jasně ukazuje, že lidé, kteří jsou emocionální a nejsou schopni se rozhodovat na základě racionality, svou funkci nezvládnou.

A podívejte se naopak na Německo a tolik vysmívanou Angelu Merkelovou, jak se najednou Němci vracejí zpátky k CDU/CSU a přemýšlejí, kdo bude po Merkelové. Ona jako vědkyně k té krizi přistupovala racionálně

a na základě faktů, ne na základě emocí a blábolení, jak jsme viděli u Donalda Trumpa.

Máte tedy dojem, že se lidi rozhodují racionálně?

Myslím si, že když je iracionality příliš, lidé intuitivně pochopí, že už to dál nejde. Nechci říct, že se společnost zhroutí, ale že to prostě nefunguje. Když si na ty drobné sprosťárny zvykneme, ti alfa samci, kteří nás vedou, začnou používat ještě silnější vulgarity.

I když dávám na piedestal racionalitu, vím, že je důležitá i emocionalita. Ale tyto dvě složky musí být v rovnováze. Společnost cítí, že nemůžeme posouvat hranice donekonečna. Jak se dívá na vás, Reportéry a 168 hodin vedení České televize?

Myslím, že je to zjevné z vysílacího schématu České televize, která tyto pořady i přes veškerou kritiku, tlak a zeslabování nelikviduje. Rozřeďuje se tu novinářská integrita lidí, jako je Nora Fridrichová, já nebo tým

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Marka Wollnera. Vedení ČT těmto pořadům nechává prostor, protože snad svojí existencí prokazují veřejnou službu. A já tvrdím, že generální ředitel Petr Dvořák by neměl méně problémů, kdyby tyto tři pořady zrušil, k čemuž vyzývají některé neznámé poslankyně nebo radní České televize.

Cítíte jako zaměstnanec České televize, že můžete bezpečně dělat svou novinářskou práci? Nebojíte se případně, že se to změní?

Oni podle zákona nemají co mluvit do obsahu pořadů.

Ale můžou například odvolat generálního ředitele.

Pokud to rada udělá a nebude k tomu mít argumenty, nakonec to budou koncesionáři, kteří se televize zastanou.

Určitě?

Podívejte se na poslední výzkum, který se týká ochoty a neochoty platit uživatelské poplatky. A také se podívejte na to, jaká kampaň je tady proti médiím veřejné služby vedena. V tomto prostředí to považuji za fantastický výsledek.

Vy mi pořád utíkáte od otázky… Oni nesmí mluvit do obsahu. Takže mně je jedno, kdo je v Radě České televize.

Je vám to jedno.

Je mi to jedno, protože oni se mají řídit zákonem. Jako občana mě může mrzet jedna věc. Zákon z roku 2001 vznikl po krizi v České televizi. Ta novela měla odpolitizovat volbu Rady České televize. A podívejte se třeba na případ toho radního, kterému jsme věnovali šest minut rozhovoru. On říká, že je fantastické, že mu jeden poslanec nového uskupení, které ani nebylo zvoleno do Sněmovny, zařídil, aby byl zvolen. On dovede říct, že ten politik má jeho hlas.

Už mu zase věnujete svůj čas. Já vám na jeho příkladu ukazuji, na co jsme si zvykli. Zvykli jsme si na kvazipolitickou volbu členů Rady České televize a Rady Českého rozhlasu.

Otázkou je, jestli by nakonec nebylo lepší, kdyby to byli přímo nominandi politických stran. Ať se ukáže, koho nám ta konkrétní strana do Rady nasadila.

Říkal jste, že se vede kampaň proti veřejnoprávním médiím. Kdo ji vede?

Dobře, abych nepoužíval slovo kampaň, které je v Česku v posledních letech zprofanované, řeknu, že se tu vedou boje z mnoha různých stran. Zaprvé, kdybych byl majitelem soukromého média, budu chtít, aby Česká televize a Český rozhlas… … byly co nejslabší.

To jste vystihl přesně. A to z jednoho jediného důvodu. Když se bude hodně diváků koukat na Českou televizi a hodně posluchačů poslouchat vysílání Českého rozhlasu, o to méně budou soukromá média inkasovat z reklamy.

To je logické.

Jasně. A také legitimní. To je jedna entita, která silným médiím veřejné služby nepřeje. Pak to jsou politici. Ale u nich je to schizofrenie – chtějí silná veřejná média, protože potřebují komunikovat s lidmi, a to především skrze sledované a vlivné pořady. Proto se tady vede neustálý boj o Otázky. Na druhou stranu chtějí, abychom poslouchali. To znamená, aby nám dramaturgovali.

A pak tady máte hráče, kteří vědí, že v chaosu se lépe vládne. A čím větší vytvoříte chaos, tím víc pak může část veřejnosti volat po vládě silné ruky. To jsou tedy tři důvody, proč významní zákulisní hráči mohou chtít oslabení médií veřejné služby.

ČEŠI NA VLÁDU PEVNÉ RUKY NESLYŠÍ

Když se podíváte na Polsko, Slovensko či Maďarsko, veřejnoprávní média tam nejsou silná a o prostoru pro nezávislou žurnalistiku se dá hovořit jen těžko. Nebojíte se, že to v Česku dopadne podobně?

Doufám, že ne. Češi, Moravané a Slezané v sobě historicky mají to, že na vládu pevné ruky a autoritáře úplně neslyší. My sice nejsme moc velcí bojovníci za hodnotový systém demokracie, ale zároveň když se politik – a vidím to i v rámci volebního uvažování – blíží k silné moci, vyvažujeme to.

Zase se vracíte k racionalitě. Věříte tedy, že by lidé Českou televizi nepustili?

Věřím. Chodí mi stále pozitivní reakce od diváků. Ale agresivity vůči pořadu, o kterém si dovolím tvrdit, že je úspěšný, přibývá. Chodí to ve vlnách.

Když jsme se o tom minulý týden s Norou Fridrichovou bavili v maskérně, říkám: Hele, mně by vlastně chybělo, kdyby se čas od času neobjevila nějaká poslankyně nebo radní, říkal bych si, že je něco špatně. Takže berte to tak, že jsem svého druhu masochista.

CELÝ ROZHOVOR SI MŮŽETE POSLECHNOUT V PODCASTU STUDIO N.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Václav Moravec Novinář, moderátor, vysokoškolský pedagog. Prošel několika českými rozhlasovými stanicemi, v letech 2001–2006 působil v českém vysílání BBC. Od roku 2004 až dosud moderuje v České televizi politický diskusní pořad Otázy Václava Moravce. Opakovaně obdržel cenu divácké popularity TýTý. Na **Fakultě sociálních věd** UK vyučuje novinářskou etiku či teorii a praxi televizní a rozhlasové moderace.

Žijeme v době, která zrelativizovala úplně všechno. Převrátila a vyprázdnila obsah slov. O konzervatismu kážou lidé, kteří v sobě tyto hodnoty vůbec nemají. Čistotu vaší krve kádrují lidé, kteří krev sami čistou nemají. Posouváme hranice mezi pravdivým poznáním a blábolem, zaměňujeme ta slova. Češi, Moravané a Slezané v sobě historicky mají to, že na vládu pevné ruky a autoritáře úplně neslyší. My sice nejsme moc velcí bojovníci za hodnotový systém demokracie, ale zároveň když se politik – a vidím to i v rámci volebního uvažování – blíží k silné moci, vyvažujeme to.

O autorovi| FILIP TITLBACH, redaktor
Foto autor| FOTO: LUDVÍK HRADILEK, DENÍK N

Experti: Děti se často učí zbytečnosti

23.6.2020 ČT 24 str. 06 22:00 Události, komentáře

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Zlepšení kvality výuky na druhém stupni základních škol nebo budoucí možné omezení kapacity víceletých gymnázií, i s tím počítá nová strategie vzdělávání do roku 2030, kterou dnes představil ministr školství Robert Plaga.

Robert PLAGA, ministr školství /ANO/

Ty cíle a jsou v podstatě 2, ten 1 je cíl zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí, což s sebou přináší i zaměření na schopnosti a kompetence a obsah vzdělávání tak, aby odpovídal jedenadvacátému století. A zároveň tím druhým strategickým cílem je snížit nerovnosti přístupu ke kvalitnímu vzdělávání.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

A právě hlavního autora této strategie, strategie vzdělávání do roku 2013, toho máme teď ve venkovním studiu, Arnošt Veselý, vedoucí Centra pro sociální ekonomické strategie **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie **FSV UK**

Hezký večer.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Podle vás by se dalo na školách redukovat až 50 % učiva, to mi přijde obrovské číslo, nemyslíte si to?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie **FSV UK**

Určitě, možná dopředu je potřeba říct, že my jsme to řekli záměrně možná takhle provokativně. My jsme chtěli říct, že ten objem učiva na základních i středních školách je opravdu vysoký a je potřeba nějakých větších, než pouze kosmetických změn, takže nejde ...

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Takže těch 50 % nemusí úplně přesně sedět?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie **FSV UK**

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Určitě, určitě ne.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Jedná se jenom o učivo na základních školách nebo jste podrobili zkoumání i střední školy?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Týká se to bezesporu všech stupňů škol, především teda základních a středních škol, ale opravdu to je pouze takový orientační nějaký návod, chceme říci, že ta redukce je prostě nezbytná a nemůže to být pouze, nějaká úprava nějaká kosmetická, opravdu zásadní. Musíme podrobit revizi především školních vzdělávacích programů.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Laik by mohl namítnout, že se potom děti budou učit daleko méně, co byste mu vzkázal?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Určitě naším cílem je to, aby se žáci a studenti naučili podstatně víc. To, že vlastně se snažíme těm žákům a studentům předat velké penzum informací a poznatků, neznamená, že oni je vstřebají. My víme z různých poznatků a z různých výzkumů, že samotný počet těch informací neznamená, že jsou schopni aplikovat na reálné problémy, využít v reálné praxi, takže to je vlastně naším záměrem to, aby skutečně ti žáci měli prostor, měli možnost ty poznatky si procvičit třeba během, během výuky, během vzdělávání a také, aby měli prostor pro nějakou jistou indivizualaci výuky, aby mohli třeba více se zabývat tím, co je více zajímá, byli více motivováni k tomu samotnému vzdělávání.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Není vlastně smutné to, že toto všechno gradovalo v době koronavirové krize, kdy se koneckonců k učení vzhledem k tomu, že spousta dětí se učila doma, přičichli, lidově řečeno, i rodiče a najednou si všimli toho, co všechno jejich děti musí ve škole probírat, nebo to vlastně je logické vyústění? Už jste se tím zaobírali delší dobu a jenom se to tak potkalo časově?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Já myslím, že oboje je pravda, že, když jsme to začali, když jsme poprvé vlastně přišli s tou tezí před, řekněme, rokem a půl, tak je pravda, že mnoho lidí s tím ne zcela souhlasilo, ale myslím si, že během těch debat se nám podařilo, myslím, většinu veřejnosti přesvědčit o tom, že to je důležitý krok a že to opravdu neznamená, jak jste říkala, že se naučí děti méně, ale naopak, že tím základním cílem je skutečně to, aby se naučily více.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

A když mluvíte o tom přesvědčování veřejnosti, to máte na mysli rodiče dětí, kteří jsou vyučování, ti byli apriori proti tomu, aby bylo seškrtáno učivo?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Tak já si myslím, že tak je to jisté, jistý konzervatismus, řekněme, to je tedy normální v tom vzdělávacím systému a myslím si, že i do jisté míry i zdravý konzervatismus. Ale na druhou stranu v tom systému je poměrně dlouho, ale možná je třeba jako upozornit na to, že ne, ne, netýká se to všech škol. To ,o čem hovoříme, je vlastně, jsou školní vzdělávací programy, aby ty školy mají poměrně velkou míru autonomie, záleží na nich, co učí, jak učí a už poměrně dlouhou dobu některé z nich vlastně učí trošku jinak, takže nelze říci, že to byla úplně radikální změna pro všechny typy škol.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

A jak zajistíte nebo jak by se zajistilo do budoucna, aby se to opravdu dotklo tato změna všech typů škol, protože může být nějaký učitel, který si bude myslet, že zrovna tato maličkost z vašeho pohledu, je z jeho pohledu velmi důležitá, to znamená, že jak přenastavíte i učitele, kteří jsou zvyklí nějakým způsobem učit a budou si chtít u toho svého stylu zůstat?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Tak já osobně a myslím, že celá naše skupina, my jsme zastávali názor, že není dobré nějaké radikální změny ze shora. Já si myslím, že skutečně jde o to, aby to bylo přijato zespoda. Myslím, že v první řadě to musí vlastně vstřebat ti učitelé, musí to vstřebat veřejnost, rodiče a žáci. A takové nějaké vynucené změny zeshora, to se nám příliš neosvědčilo, takže v první řadě jde skutečně o tom umožnit ten prostor, ten prostor tady je a vždycky byl nebo poměrně dlouho tady je v rámci školních vzdělávacích programů, ale zároveň ministerstvo nedávalo žádné podporu a koneckonců ta strategie vlastně poprvé říká, že to je správné. Ty školy vlastně neměly nějakou jistotu, pokud budou učit méně, pokud se budou zaměřovat na vlastně to podstatné, pokusí se zdůraznit to podstatné v tom, v té výuce, tak neměl jistotu, že nebudou nějakým způsobem sankcionovány, penalizovány třeba ze strany České školní inspekce, strany státu, strany rodičů, že ta strategie vlastně poprvé říká - ano, je to správně, tak to je ten první krok. A ten druhý krok je samozřejmě pomoct jim v tom. Ta podpora, bez té podpory to nejde, takže v té strategii se třeba uvažuje o nějaké vlastně pomocných, pomocných, řekněme, školních vzdělávacích programech pro ty školy, které by třeba nechtěly jít vlastní cestou a musíme také říci, že s tím nemám úplně optimální zkušenost, že ty škole trávily mnoho času tím, že se, vlastně psali nějaké školní vzdělávací programy, místo, aby se věnovaly samotné výuce.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Dočetla jsem se, že se to bude týkat především dějepisu, zeměpisu, ale už ne tolik češtiny, matematiky, cizích jazyků?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Já si myslím, že ta debata je ještě na počátku. Skutečně my nemůžeme úplně předbíhat, nemůže to rozhodnut nějaká komise, nemůže to rozhodnout dokonce ani ministerstvo ze dne na den. Já jsem jenom někde do nějakého rozhovoru vlastně zmínil to, co bylo, se často vyskytovalo v těch debatách a skutečně máte pravdu, že často byla zmiňována výuka biologie, často byla zmiňována dějepis, byl zmiňován dějepis a především ty starší dějiny na úkor těch modernějších a spousta letopočtů a tak dále, ale myslím si, že to má být odborná debata konzultované pochopitelně s veřejností a že nemůže to nějaká komise rozhodnout.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

V době koronavirové krize přišly školy, pokud měly tu možnost, na online výuku a ministr školství se už nechal slyšet, že je to budoucnost pro české školy, že se bude třeba daleko více využívat. Kde vidíte její limity a kde vidíte její nesporné výhody?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Aby byl možná opatrnější. Já určitě ty, těch pozitiv je tam celá řada, určitě do jisté míry, že to je budoucnost. Je to možnost opravdu ta výuka na dálku třeba nám na vysokých školách to umožňuje velké věci, třeba zapojovat třeba zahraniční studenty. A takže bezesporu tam je ten potenciál velký, ale ...

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Ale u základních škol byste byl opatrnější?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

U základních škol pochopitelně tam jsou jisté limity, i koneckonců na těch vysokých školách, když se podíváme třeba na současné, na ty, na ty výzkumy z doby právě pandemie, tak vidíme, že jednak je to vysoká náročnost té výuky, ona zdaleka není jednoduchá, je časově náročná, je pedagogicky náročná. Je těžší třeba udržet pozornost, takže musíme zvolit úplně jiné metody, takže celá řada, většina učitelů uváděla, že to pro ně

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

znamenalo daleko více, daleko větší zátěž, nikoliv menší, a tak to je jeden z těch bodů. A druhá věc, pochopitelně, že nic nemůže nahradit ten běžný osobní sociální kontakt, takže, jak říkali i mí kolegové třeba z vysokých škol a jak říkali všichni žáci a studenti, když se vraceli, tak vlastně to jim velmi chybělo, ten bezprostřední kontakt.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Ministr školství dnes na tiskové konferenci ke strategii školství do roku 2030 řekl, že by se do budoucna měly omezit kapacity víceletých gymnázií. Ještě předtím by se měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol. V čem jsou tedy největší nedostatky na druhých stupních základních škol?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Možná bych řekl, že ty nejsou úplně specifické pro ten, jenom pro ten, ten druhý stupeň základních škol. Možná není úplně fér vlastně vinit konkrétní nějaký stupeň. Pochopitelně je zřejmé, že pokud třeba v nějakých větších městech odchází až 20 % žáků základních škol, tak samozřejmě to klima na těch základních školách, na těch druhých stupních základních škol je jiné. Ale celá řada těch problémů, se kterými se třeba ty druhé stupně nebo obecně základní školy potýkají, jsou vlastně nějakého obecnějšího rázu, nedostatek třeba kantorů, učitelů s určitou aprobací, vysoká přetíženost ředitelů administrativními povinnostmi, a tak dále.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Martin Baxa na Twitteru k tomuto tématu uvedl: "Hlavním výstupem vzdělávací strategie 2030 plus přece nemůže být likvidace víceletých gymnázií. Pane ministře, nedělejte reformy na úkor nadaných dětí." Co byste mu vzkázal?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Určitě to nemá být likvidace. My jsme o tom hodně debatovali a ...

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

A co to tedy má být?

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

A za nás možná uvést jako do kontextu jo. Velkým problémem České republiky jsou vzdělanostní nerovnosti. A musíme říci, že v těch 11 letech, když děti odcházejí na víceletá gymnázia, to víme z mnoha výzkumů o tom, jestli nastoupí - nenastoupí, nerozhoduje tolik jejich přirozené nadání, ale především jejich rodinné zázemí. To, jestli rodiče podporují vlastně, aby se ucházely o to víceleté gymnázium. Dokonce, jestli jim třeba zaplatí nějaké přípravné kursy, takže mnohem více tady vlastně daleko větší roli tady hraje ta rodina, než ...

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Přístup ke vzdělání.

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Přístup ke vzdělání, to je hlavní argument, nikoliv nějaká likvidace nějakého segmentu škol, ale větší spravedlnost toho systému.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Děkuju vám za rozhovor. Na shledanou,

Arnošt VESELÝ, vedoucí Centra pro sociální a ekonomické strategie FSV UK

Děkuju. Na shledanou. Hezký večer.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Studentských brigád ubylo

23.6.2020 Lidové noviny str. 12 Akademie

ŠÁRKA VLASÁKOVÁ

Nabídka letních příležitostí pro studenty se zúžila. Vydělají si nejčastěji od 100 do 150 korun za hodinu

Tak jako každý rok i letos se s blížícím se létem studenti začínají poohlížet po příležitostech, jak si trochu přivydělat. Někteří z nich dávají přednost konvenční práci v rychlých občerstveních a kávových řetězcích nebo inventurám a prodejům v obchodech. Ti dobrodružnější vyrážejí sbírat netradiční zážitky jako instruktoři na letní tábory, animátoři do zahraničních letovisek či v roli průvodců na některém z tuzemských hradů a zámků. Letošní léto bude ale přeci jen v něčem jiné. I nabídku a poptávku studentských letních brigád totiž ovlivní následky pandemie a opatření s ní spojená.

„Letos budu celý červenec provázet na hradě Bítov. Dělal jsem to už minulý rok, ale teď jsme se všichni báli, že budou snižovat počty brigádníků," říká student **Fakulty sociálních věd** UK Johan a dodává: „Kvůli situaci s covidem19 se taky dlouho nevědělo, jestli se vůbec hrady a zámky v létě otevřou. Nakonec provázet budeme, ale zřejmě s rouškami a v menších skupinkách."

Více uchazečů, méně příležitostí

Vzhledem k epidemiologické situaci a zavření škol studenti nějaký čas nevěděli, jestli se výuka neprodlouží i do období letních prázdnin, takže se často ptali sami sebe, zda má smysl si nějakou brigádu vůbec hledat. „Netušila jsem, jestli se naše kavárna vůbec znovu otevře, ani jestli nebudu muset dělat většinu zkoušek přes prázdniny, takže jsem si ohledně hledání práce nebyla jistá," tvrdí dvacetiletá Vanda z Prahy.

Její obavy byly namístě. Části vysokých škol se sice podařilo dodržet studijní plán a akademický rok se zkouškovým obdobím ukončit v plánovaném termínu, ale některé opravdu zkouškové období prodloužily i přes červenec, poslední termíny budou vypisované i v září. Střední vzdělávací instituce zachovaly tradiční podobu dvouměsíčních letních prázdnin. „Nakonec jsem alespoň zkusila obeslat několik inzerátů slibujících přivýdělek na léto, ale od většiny adresátů jsem ani nedostala odpověď," přidává ještě Vanda svoji zkušenost.

A není se čemu divit. Už během března totiž výrazně narostl počet lidí, kteří přišli o práci, nebo měli kvůli pandemii výpadek příjmu. Část z těch, kteří se momentálně nemohou uplatnit na stálé pozici ve svém oboru, volí krátkodobý přivýdělek pomocí brigády i teď přes léto, což zvyšuje konkurenci pro mladé, nezkušené studenty.

„Začátkem června jsme napříč uchazeči o pracovní místa zaznamenali meziroční nárůst jejich počtu o necelou polovinu," uvádí analytik LMC Tomáš Dombrovský, „zároveň se ale podle dat z května snížila nabídka brigád meziročně o 70 procent, jelikož firmy nehledají tolik lidi na výpomoc, ale spíše čerpají ze svých interních kapacit. Takže to letos bude s hledáním letních přivýdělků pro studenty těžší – je větší počet uchazečů a zároveň méně příležitostí."

Že zájemců o brigády opravdu přibývá, potvrzuje i jednatel portálu Fajn-brigady.cz Daniel Hrtáň: „Na jeden inzerát teď odpovídá zhruba dvojnásobný počet lidí než ve stejném období v minulém roce. Nejvíce nabízenými a zároveň vyhledávanými jsou teď pozice pokladních, obsluhy v gastronomii a úklidové práce," dodává. Dle Dombrovského patří mezi nejčastěji inzerované také řemeslné manuální práce, drobné činnosti v oblasti marketingu, roznášky, práce hostesky a zaměstnání v administrativě.

Brigáda v oboru se hledá těžko

Vysokoškolačka Radka v létě pravidelně pracuje jako instruktorka příměstských táborů a hosteska na ochutnávkách. Žádný pokles pracovních nabídek v těchto oborech v porovnání s minulými léty ale zatím nepozoruje: „Brigády na léto hledám na internetových stránkách jako Jobs.cz nebo Prace.cz a zdá se mi, že je jich dostatek."

Podobný pocit má i student Michal: „Přijde mi, že nabídek je na pracovním trhu mnoho. Vidím ale problém v tom, že firmy mají obecně buď moc vysoké požadavky, které jako pouhý student nemohu splňovat, nebo nenabízejí odpovídající finanční ohodnocení, anebo ta pozice pro mě není příliš atraktivní. A sehnat práci v oboru je teď pro studující skoro nemožné."

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V určitých oborech mají vysokoškolští studenti skutečně problémy sehnat placenou brigádu, a proto se uchylují spíše k neplaceným stážím v průběhu školního roku. Peníze se pak snaží vydělat mimo obor, a to právě ve volných letních měsících.

Co se ale týká šíře nabídky brigádních míst, situace se neustále mění. Někdy přibyde na portálech i pár desítek nových inzercí denně, jindy je to jen v řádech jednotek. Podle údajů ze serveru Fajn-brigady.cz je letos výběr letních přivýdělků oproti minulým rokům menší, ale s postupným uvolňováním opatření se nábory začínají rozjíždět a počet nabízených pozic každým dnem roste. Jen za poslední měsíc se množství zadaných brigád na tomto portálu zvýšilo o 60 procent.

Průměrný brigádník pracuje za 122 Kč / hod

Výše mezd za brigády zůstává přibližně stejná, jako tomu bylo loni. Nejlépe jsou na tom větší města jako Praha či Brno, kde průměrná mzda činí okolo 148 Kč / hod, nejméně si pak studenti vydělají ve Zlínském a také Ústeckém kraji. Podle serveru Indeed.com je letos průměrný plat brigádníků v ČR 122 Kč / hod. Nejčastěji se pohybuje v rozmezí zhruba od 100 Kč / hod do 150 Kč / hod, ale samozřejmě záleží na typu brigády. Nejvíce si v České republice studenti vydělají v marketingu, např. jako hostesky, či v IT oborech, nejméně při doplňování zboží či jako řadová obsluha v řetězcích rychlého občerstvení.

Někteří šťastlivci mají na prázdniny zajištěné místo v rodinných firmách, které mohou za slušných podmínek zaměstnat i někoho z jejich přátel. „Syn a jeho dva kamarádi mi během prázdnin často pomáhají s chodem našeho e-shopu. Jsem takhle spokojenější, celá domluva byla jednodušší a vím, že se na ně můžu spolehnout," vypráví vlastník obchodu s nářadím pan Žilka. I středoškolák Tomáš je se svou letní prací v rodinné restauraci spokojený: „Jsem rád, že si nemusím nic hledat, chodit na pohovory a pak třeba i řešit nějaké rozpory se zaměstnavatelem." Toto je ovšem značně specifický, možná pro některé až nedostupný druh letních brigád, protože se k němu lze často dostat jen přes doporučení od někoho známého.

Za hranice jako animátor?
Zatím hlavně na Balkán

Studentka pedagogiky Lenka jela loni jako animátorka do jednoho ze španělských hotelů. Letos zůstává doma v Plzni a plánuje dělat servírku v jedné z místních restaurací, protože si do zahraničí zatím netroufá a minulý zaměstnavatel ji ani s žádnou nabídkou neoslovil. „Doufám ale, že příští léto bude epidemiologický stav příznivější, a já bych si tím pádem mohla najít práci znovu jako animátorka v nějakém přímořském letovisku," plánuje Lenka.

„Nabídka brigád do zahraničí byla dlouho omezená kvůli uzavřeným hranicím, ale postupně se začíná navyšovat. Převážně se nyní hledají ošetřovatelé pro seniory do Německa, avšak shání se už také animátoři do států na Balkáně nebo třeba au pair. Očekáváme, že poptávka bude po celé léto obdobná a možná se budou hledat lidé také na různé zemědělské práce, kde je predikován nedostatek pracovních sil," komentuje aktuální brigádní příležitosti v zahraničí Hrtáň z Fajn-brigady.cz. Letní práce v cizině lákají mladé lidi nejen příslibem většího finančního ohodnocení, než by získali v tuzemsku, ale také možnostmi poznat odlišnou kulturu, zlepšit si komunikační schopnosti v cizím jazyce a nasbírat nové zkušenosti z různých oblastí.

Za normálních okolností by nyní měla už řada studentů brigády nasmlouvané, ale letos ještě zdaleka není pozdě, naopak. „Nyní je ten nejlepší čas se po nějaké brigádě poohlédnout. Hlavně vzhledem k opětovnému zahájení náborů po koronaviru, kdy počet nabídek rychle roste. Uchazeči mají více šancí se uchytit a získat brigádu třeba nejenom na letní měsíce," doporučuje Daniel Hrtáň.

Nejvíce nabízenými jsou teď pozice pokladních, obsluhy v gastronomii, hostesek, roznášky či administrativní a úklidové práce

Nejlépe placené letní brigády studenti najdou ve větších městech, jako je Praha či Brno, kde průměrná mzda činí okolo 148 Kč / hod.

O autorovi| ŠÁRKA VLASÁKOVÁ, Autorka je studentkou **FSV UK**
Foto autor| FOTO SHUTTERSTOCK
Foto popis| Léto na poště. Jednou ze snadno dostupných brigád pro studenty je doručování listovních zásilek a balíků.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vývoj politiky zálohovaného výživného prizmatem teorie sociální konstrukce cílových populací1

23.6.2020 FÓRUM sociální politiky str. 34 Recenzované články

Kamila Vlčková - Jitka Čampulková

Abstrakt Příspěvek se zaměřuje na vývoj politik zálohovaného výživného od roku 1948 do současnosti. Jako teoretický rámec textu byla zvolena teorie sociální konstrukce cílových populací, a proto byla pozornost věnována vývoji policy designu zkoumané politiky i sociální konstrukce cílových populací rodičů-neplatičů a sólo rodičů. Autorky zvolily kvalitativní přístup, kdy prostřednictvím tematické analýzy vyhledávaly v legislativních dokumentech jednotlivé nástroje politiky zálohovaného výživného, u nichž sledovaly cíle, charakteristiky policy designu a sociální konstrukce rodičů-neplatičů a sólo rodičů. Během sledovaného období došlo k dramatickému vývoji, kdy byla politika zálohovaného výživného postupně oslabována, až došlo v roce 2011 k jejímu zániku. O její znovuzavedení usilovala řada legislativních návrhů, včetně návrhu zákona o zálohovém výživném, který byl schválen koaliční radou v lednu 2020.
Klíčová slova: Zálohované výživné, sociální konstrukce, neúplné rodiny, policy design Abstract The paper focuses on the development of backed-up alimony policies from 1948 to the present. The theory of the social construction of target populations was chosen as the theoretical context of the text and, thus, attention was devoted to the development of the policy design of the researched policy and the social construction of the target populations of non-financing and single parents. The authors chose a qualitative approach whereby, via a thematic analysis approach, they studied legislative documentation so as to identify individual instruments of backed-up alimony policy through which they monitored the objectives and characteristics of the design of policies and the social construction of non-financing and single parents. The period under review witnessed a particularly dramatic development involving the gradual weakening of the backed-up alimony and followed by its abandonment in 2011. A number of legislative proposals have sought to reintroduce the policy, including a draft bill on backed-up alimony which was approved by the Coalition Council in January 2020.
Keywords: Backed-up alimony, social construction, single-parent families, policy design Úvod

Ačkoliv ukazatele ohrožení chudobou vyznívají pro Českou republiku obecně pozitivně, existují skupiny obyvatelstva, kterým jejich výdělky nestačí na pokrytí vlastních potřeb. Jednou z nich jsou také rodiny sólo rodičů se závislými dětmi. V roce 2018 bylo ohroženo chudobou 30 % těchto rodin (ČSÚ, 2018). Podíváme-li se na počet domácností s dětmi, pak 15 % z nich tvoří rodiny sólo rodičů (ibid.).

Situaci sólo rodičů komplikuje neochota některých partnerů spolufinancovat náklady na péči o dítě, avšak právě výživné představuje pro rodiny sólo rodičů důležitý příjem rodinného rozpočtu. Neplacení výživného ze strany povinného rodiče je podle policejních statistik jedním z nejčastějších trestných činů v ČR (MPSV, 2019).

Na danou situaci vláda aktuálně reaguje návrhem zákona o zálohovém výživném, jehož cílem je řešit situaci těch rodin s dětmi, které se vlivem nehrazení výživného ze strany povinného rodiče mohou dostat do nepříznivé sociální a finanční situace. Nicméně toto opatření řeší situaci rodin sólo rodičů až sekundárně a nereaguje na příčiny vzniku nepříznivé situace rodiny (MPSV, 2019). Tento článek se primárně věnuje politice zálohovaného výživného2, a proto nebude věnována pozornost opatřením z oblasti trestního práva užívaným v situacích neplacení výživného.

Vzhledem k tomu, že dlouhodobým trendem české společnosti je zvyšování počtu rodin sólo rodičů a každý rok zažije rozvod svých rodičů přibližně 23 tisíc nezletilých dětí (ČSÚ, 2018a, 2018b), dochází v poslední době k zaměření pozornosti výzkumníků na tuto problematiku. Například Výzkumný ústav práce a sociálních věcí pracoval v roce 2019 na studii zaměřené na neúplné rodiny3 a dále byly rodiny sólo rodičů podskupinou šetřené cílové populace u dalších několika výzkumů z nedávné doby4. Problematice se dlouhodobě věnuje také Sociologický ústav Akademie věd ČR (Vobecká, 2006; Dudová, 2007; Dudová, 2009) nebo Fakulta sociálních studií Masarykovy univerzity (Hubatková, Kreidl, Štípková, Rabušic, 2013; Morávková, Kreidl, 2017). Na témata samoživitelství a zálohového výživného se zaměřují i výzkumy veřejného mínění. Dle průzkumu CVVM z února 2019 souhlasí s vyplácením zálohovaného výživného tři čtvrtiny Čechů (CVVM, 2019).

Cílem předkládaného článku je přispět k dosavadnímu poznání představením historického vývoje politiky zálohovaného výživného na území České republiky, a to od roku 1948 do současnosti. Poměrně široké časové období bylo zvoleno s ohledem na teorii path-dependency (Pierson, 2000; Greener, 2002), dle které je nezbytné vnímat vývoj daného policy designu5 z dlouhodobé perspektivy. Jednotlivá historická období jsou nahlížena prizmatem teorie sociální konstrukce cílových populací s cílem popsat charakteristiky daného policy designu a identifikovat hlavní rozdíly mezi sociálními konstrukcemi sólo rodičů a neplatičů výživného, a to od roku 1948 do současnosti.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Autorky si stanovily následující výzkumné otázky: 1. Jaký je vývoj policy designu politik zálohovaného výživného v období od roku 1948 do současnosti?
2. Jak se vyvíjely sociální konstrukce cílových populací (tj. sólo rodičů a rodičůneplatičů) v období od roku 1948 do současnosti?
Pro charakteristiku policy designu jednotlivých historických období vývoje politiky zálohovaného výživného jsou hlavními zdroji dat veřejněpolitické dokumenty, konkrétně se v našem případě jednalo o strategické materiály týkající se zkoumané cílové populace, klíčové zákony a novely, včetně důvodových zpráv. Právě legislativa je jedním z důležitých nástrojů veřejné politiky a někteří autoři legislativu dokonce považují za jádro veřejné politiky (Colebatch, 2005).

Teoretická východiska

Jako hlavní teoretický rámec bude využita teorie sociální konstrukce cílových populací (dále „SKCP“), kterou v 90. letech 20. století představily a dále rozvíjely autorky Anne L. Schneiderová a Helen Ingramová aj. (Schneider, Ingram 1993, 1997, 2005; Schneider, Ingram, deLeon, 2014).

SKCP spadá do rodiny sociálně konstruktivistických teorií, které tvrdí, že sociální realita není jedinci objektivně dána jako fakt, ale je neustále konstruována v procesu sociální interakce a komunikace. Konstruktivistické pojetí, které se stalo dominantním na přelomu 60. a 70. let minulého století, bylo ovlivněno britskou lingvistickou filozofií, hermeneutikou nebo reinterpretací díla E. Husserla, kterou představil A. Schütz (Petrusek a kol., 1996). Sociálněkonstruktivistický směr připisuje důležitou úlohu jazyku, který svět vyjadřuje, ale také spoluutváří, a jako takový je nástrojem sociální komunikace, ale i konstituce sociálního života. Sociální aktéři přisuzují objektům významy, které se mění v rámci interpretačních a komunikačních aktivit, čímž se proměňuje povaha sociální skutečnosti (Kukla, 2000).

Obdobně také teorie SKCP vychází z přesvědčení, že žitá realita je sociálně konstruována a že významnou roli v našem prožívání sehrávají normativní představy a symboly. Problémy, které jsou formulovány ve veřejném prostoru, tak nesouvisí tolik s jejich objektivní závažností, ale s tím, jak jsou konstruovány anebo s tím, jak se stávají součástí politické agendy (Schneider, Ingram, deLeon, 2014).

Ingramová a Schneiderová (1997) dále propracovaly koncept designu politik (policy design), který chápou jako obsah veřejné politiky, ale rovněž jako postupy, jejichž prostřednictvím je politika implementována. Teorie je úzce spojena s otázkou, kdo má z daného policy designu prospěch a kdo jím naopak ztrácí. Za zásadní prvek policy designu je považována konstrukce cílových skupin, která je jasně propojena s cíli politiky a zároveň je klíčem k získání politické ne/podpory určité politiky (Schneider, Ingram, 1997; Schneider, Ingram, deLeon, 2014).

Teorie vychází z představy, že v praxi se reálná politika určená různým sociálním skupinám liší. Identifikace sociálních konstrukcí pomáhá vysvětlit, proč určitá veřejná či sociální politika selhává v plnění svého základního cíle či dokonce udržuje nespravedlnost a nerovné postavení ve společnosti (Schneider, Ingram, deLeon, 2014). Teorie definuje klíčový pojem cílové populace jako osoby, skupiny či organizace, o jejichž změnu chování usiluje veřejná politika. Autorky rozlišují 4 základní typy cílových populací, u každého z nich je sledována zmíněná konstrukce, respektive to, zda je společností vnímána pozitivně či negativně a zároveň míra její politické moci,6 (viz tabulku 1), (Ingram, Schneider 1993, 1997; Schneider, Ingram, deLeon, 2014; Pierce, et al., 2014). Hranice mezi jednotlivými populacemi nejsou ostré a často není možné cílové populace jasně oddělit. Vhodnější je vnímat dané rozdělení spíše jako kontinuum.

Zvýhodnění (advantaged) mají takové zdroje a kapacitu, které jim umožňují ovlivňovat způsob, jakým jsou vnímáni, jsou také nejlépe informováni o tom, na co mají nárok. Obsahem politiky pro ně určené jsou především benefity, které jsou prezentované jako národní zájem, a tak je i vnímá společnost. Jejich podpora se tvůrcům politik vyplatí, neboť generují politický kapitál. Potřební (dependents) mají k dispozici malou míru politické moci, ale jsou konstruováni pozitivně a jejich zájmy a požadavky jsou vnímány jako oprávněné. Avšak výdaje pro tuto populaci bývají v době šetření nejdříve kráceny. Politika na podporu této populace mívá spíše symbolickou formu a obsahuje méně sankcí, které jsou často skryté. Uzurpátoři (contenders) disponují velkou mírou politické moci, avšak společnost je vnímá negativně. Benefity jsou jim distribuovány skrytě, jelikož jejich explicitní podpora by pro politiky nevypadala v očích veřejnosti dobře. K této populaci směřují tresty spíše ve formě kritiky, jelikož reálné tresty jsou většinou těžko vymahatelné. Devianti (deviants) disponují malou mírou politické moci a jsou vnímáni negativně, jako skupina vytvářející společenské problémy. Nemají téměř žádnou kontrolu nad designem politik, které jsou vůči nim uplatňovány. Negativní sociální konstrukce způsobuje, že jsou na tuto populaci uvaleny zátěže, i přestože jsou neúčinné z hlediska deklarovaných cílů politiky. Tyto skupiny mají obecně velmi malé zastání ve veřejné debatě.

Podoba konkrétního policy designu je dána právě charakteristikami populace, na kterou politika cílí. Mechanismus, jak se cílová populace promítá do designu politiky, je v rukou tvůrců politik, v případě politiky

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

zálohovaného výživného tedy vlády, resp. Ministerstva práce a sociálních věcí. Ti zohledňují svůj hlavní zájem, kterým je opětovné znovuzvolení. Zároveň při tvorbě politiky uvažují nad reakcí cílové populace, zda ji ocení v příštích volbách, ale také ostatních populací, zda jim bude připadat nastavená politika pro danou cílovou skupinu adekvátní. Obecné charakteristiky policy designu odpovídající jednotlivým typům cílových populací představuje tabulka 2.

V policy designu je zásadní distribuce benefitů na straně jedné, a zátěží na straně druhé, včetně konkrétních pravidel jejich přerozdělování. Silný důraz na benefity, které jsou často univerzální, je kladen u designů politik, které cílí na zasloužilé. Naopak slabý důraz na benefity, které jsou navíc testované, najdeme u designů politik směřujících na zbylé tři typy cílových populací. Silný důraz na zátěže je typický pro designy politik, které cílí na uzurpátory a devianty, u potřebných existuje střední důraz a u zasloužilých se objevuje pouze slabý důraz na zátěže.

Zároveň platí, že distribuce benefitů a zátěží není rovnoměrná. Například u skupiny deviantů se setkáváme s tvrdšími postihy (zátěžemi), než by bylo v praxi třeba, naopak u zasloužilých dochází k výraznější distribuci benefitů, než by bylo optimální.

Metodologická východiska

S ohledem na stanovené výzkumné otázky jsme zvolily kvalitativní přístup, který je oproti kvantitativnímu zaměření vhodnější pro účely popsání vývoje politiky zálohovaného výživného úzce spojeného s širším společenským kontextem (Leedy, Ormrod, 2005).

Jako hlavní zdroje dat byly využity veřejněpolitické dokumenty (tj. strategické materiály týkající se zkoumané cílové populace, klíčové zákony a novely spolu s příslušnými důvodovými zprávami) (viz seznam použité literatury), které byly analyzovány optikou teorie sociální konstrukce cílových populací (Schneider, Ingram, 1993, 1997, 2005; Schneider, Ingram, deLeon, 2014).

Nejprve byly prostřednictvím tematické analýzy (Braun, Clarke, 2006) vyhledány v legislativních dokumentech jednotlivé nástroje politiky zálohovaného výživného, u nichž byly sledovány cíle, charakteristiky policy designu (tj. míra zátěží a benefitů) a sociální konstrukce rodičů-neplatičů a sólo rodičů.

Míra politické moci byla u obou cílových populací určena jako nízká. Sami sólo rodiče disponují nízkou mírou politické moci (Schneider, Sidney, 2009) a pouze několik organizací občanského sektoru7 hájí jejich zájmy. Rovněž rodiče-neplatiči disponují omezenou mírou politické moci, přičemž s ohledem na jejich negativní sociální konstrukci nejsou jejich zájmy formálně prosazovány.

Výsledky tematické analýzy byly po vzájemné diskusi mezi autorkami vytříděny a revidovány (Braun, Clarke, 2006) a vedly ke stanovení typů cílových populací sólo rodičů a rodičů-neplatičů v jednotlivých etapách sledovaného období.8 Výstupy analýzy byly následně uskupeny do tabulek k jednotlivým zákonům (viz tabulku 3-7) i do souhrnné tabulky (viz tabulku 8) zobrazující posuny v designu politiky zálohovaného výživného a sociálních konstrukcí cílových populací (viz schéma 1).

Charakteristiky policy designu v jednotlivých etapách vývoje politiky zálohovaného výživného byly vzájemně komparovány s cílem blíže popsat změny vývoje sociálních konstrukcí cílových populací. U míry zátěží a benefitů jednotlivých opatření bylo identifikováno, zda byly určeny cílovým populacím sólo rodičů a rodičůneplatičů explicitně či nikoliv. Zjištěné změny byly porovnávány navzájem mezi sebou i v kontextu vývoje sociálních konstrukcí.

Vývoj politiky zálohovaného výživného

Politika zálohovaného výživného reaguje na zvýšené riziko ohrožení chudobou u rodin sólo rodičů, jejichž partner nehradí soudně schválené výživné na dítě/děti (MPSV, 2019). ČR má s politikou zálohovaného výživného historickou zkušenost, avšak v současnosti není v právním řádu ukotvena a všechny dosavadní pokusy na její zavedení byly neúspěšné i přesto, že míra ohrožení chudobou sólo rodičů s dětmi je vysoká9, stejně jako množství rodičů-neplatičů.10

V další části článku jsme se zaměřily na vývoj policy designu zálohovaného výživného a rovněž vývoj sociální konstrukce hlavních cílových populací (tj. sólo rodičů a rodičů-neplatičů) od roku 1948 do současnosti.

11

Než však přistoupíme k samotnému historickému exkurzu, považujeme za nutné vymezit pojem vyživovací povinnost a alespoň stručně čtenáře seznámit s vývojem související legislativy. Vyživovací povinnost je povinností hradit životní náklady či zabezpečovat mezi subjekty rodinněprávních vztahů jejich potřeby, přičemž tato povinnost nepředstavuje pouze úhradu výživného,12 ale i uspokojování všech ostatních kulturních a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

hmotných potřeb (Kovářová, 2011). Vyživovací povinnost a právo na výživné náleží pouze osobám v příbuzenském nebo manželském vztahu, kdy nehraje roli vztah mezi matkou a otcem, ale vztah zprostředkovaný dítětem - díky němu náleží právo na výživné i nemanželským dětem.
Vyživovací povinnost vůči dětem měl v dobách Rakouska-Uherska i tzv. první republiky13 otec dětí, přičemž nemanželské děti nemohly být vyživovány ve větším rozsahu než ty manželské (zákon č. 11/1918 Sb., § 155). Otec ze zákona disponoval tzv. otcovskou mocí, což bylo právo rozhodovat o povolání svých dětí, spravovat veškerý jejich majetek apod. Děti byly tzv. v područí svého otce, a to až do své zletilosti. V případě, kdy však otec zanedbával výživu a výchovu svých dětí, tuto moc pozbyl (§ 177). Role obou rodičů byla vymezena v souladu s tehdejším tradičním vnímáním rodiny: „Jest především povinností otcovou tak dlouho pečovati o výživu dětí, dokud nemohou samy se vyživovati. Na matce je zvláště pečovati o jejich tělesnou výchovu a o jejich zdraví“ (§ 141).
14

V roce 1931 byl schválen zákon č. 4/1931 Sb. (dále jen „alimentační zákon“), jehož hlavními cíli bylo poskytnutí právní ochrany zejména dětem a zajištění preventivní ochrany mladistvým (důvodová zpráva příslušného zákona). Šlo o reakci na chování otců, kteří se snažili vyhnout vyživovací povinnosti, zejména vůči svým nemanželským dětem, a následně i soudnímu postihu (Uhlířová 2018, s. 8). Neplnění vyživovací povinnosti bylo vnímáno jako závažný prohřešek, s čímž byl spojen represivní postoj vůči otcům neplatičům. Během příprav zákona se diskutovalo např. o zavedení nucených prací, ale nakonec byla schválena následující právní úprava: „Kdo úmyslně či z hrubé nedbalosti neplní svoji povinnost vyživovati nebo zaopatřiti jiného, takže oprávněný byl vystaven nouzi, býti podporován odjinud, budiž potrestán soudem za přestupek tuhým vězením od jednoho týdne do šesti měsíců; vedle trestu na svobodě budiž vyslovena ztráta volebního práva do obcí“ (alimentační zákon § 8, čl. 1).15

V následujících podkapitolách se zaměříme na historický vývoj politiky zálohovaného výživného na území ČR, a to od roku 1948 do současnosti. S ohledem na pád komunistického režimu v roce 1989 a související celospolečenské změny jsme se rozhodly sledované období rozdělit do dvou dílčích kapitol (1948-1990 a 1991 až současnost), v nichž jsme se zaměřily jak na podobu legislativy, tak na identifikaci hlavních cílových populací dané politiky (tj. sólo rodiče a rodiče neplatiči).

Období od roku 1948 do roku 1990

Počátek politiky zálohovaného výživného v ČR je spojen se zákonem č. 57/1948 Sb., o zálohování výživného dětem, jímž byly zavedeny zálohy na výživné pro děti mladší 18 let věku,16 které byly československými státními občany. Zálohy na výživné byly vypláceny prostřednictvím komisí okresní péče o mládež (dále jen „komise“), a to za předpokladu, že vymáhání nároku na výživné bylo obtížné.17 Poskytnutím zálohy na výživné přecházel nárok oprávněné osoby na výživné na stát, který jej následně vymáhal. Dlužník byl navíc povinen uhradit komisi vedle dlužné dávky výživného i zvláštní příspěvek ve výši 10 % této dávky, který připadl státu (§ 4 odst. 3).

Zákon cílil explicitně na pomoc matkám a jejich dětem, zatímco na otce neplatiče pohlížel negativně, což dokládá například vyjádření poslance Bláhy během projednávání návrhu zákona: „Víme o nekonečné řadě zejména otců nemanželských i manželských, kteří opustili vlastní rodinu a nacházeli velkou řadu příležitostí a oklik, jak by se své alimentační povinnosti vyhnuli“ (Stenoprotokol, 1948). Obdobně nalezneme i v důvodové zprávě uvedeno, že: „tíže vymáhání dlužného výživného v důsledku zákonné cesse nároku dítěte do výše vyplacené zálohy, se přenáší poskytnutím zálohy na stát, který bude s to zakročiti svými orgány proti dlužníkovi spíše, než matky ohroženého dítěte zápasící leckdy těžce o získání nejnutnějších prostředků k zajištění potřeb dětí“ (Důvodová zpráva, 1948).

Zákon byl chápán jako nástroj populační politiky státu. Dle důvodové zprávy je úkolem propopulační politiky státu nejen vytvářet podmínky pro zvýšení populačního přírůstku, ale také zajistit těmto dětem co nejpříznivější vývoj, k čemuž je třeba dostatečných finančních prostředků (Důvodová zpráva, 1948). Tento zákon byl od svého počátku koncipován jako dočasné řešení do doby, než budou upraveny základní předpisy soukromého práva. Účinný byl do 18. listopadu 1952, kdy vstoupil v platnost zákon č. 69/1952 Sb., o sociálně právní ochraně mládeže.

Zákonem č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, došlo ke zrovnoprávnění postavení mezi mužem a ženou v manželství i ke zrovnoprávnění dětí manželských a nemanželských. Zajištění výživy se týkalo obou rodičů stejně (§ 39), avšak bylo možné ho vyvážit osobní péčí o dítě. Výše výživného se neodvíjela od existenčního minima, ale měla zajistit dítěti takové podmínky, aby se z něj mohl stát řádný pracující člen společnosti (Uhlířová 2018). Jeho výše rovněž závisela na výdělečných a majetkových možnostech, které byly posuzovány u obou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

rodičů (Andrlík 1954). Zákon připravil zvlaštní odbor pro urychlenou kodifikaci Ministerstva spravedlnosti a tzv. komise z lidu, jejímž úkolem bylo co nejvíce přizpůsobit národní práva sovětskému modelu (Králíčková 2007). Ministr spravedlnosti dr. Čepička komentoval přijetí zákona následujícími slovy: „Nové rodinné právo je ovládáno zásadou, že rodina jako součást společnosti a pevný článek lidově demokratického zřízení není záležitostí soukromou, nýbrž má významnou společenskou funkci a poslání. Především aby rodina posilovala společenské zřízení a zejména zabezpečovala socialistickou výchovu dětí“ (Kadlecová 2007: 156). Manželství a rodina byly optikou tohoto zákona vnímány jako společenské jednotky podřízené veřejnému zájmu, potažmo státu. Ten měl působit na manžele takovým způsobem, aby setrvali ve funkčním rodinném vztahu a zajistili co možná nejlepší podmínky pro výchovu dětí (Kuklík, 2008).

Zákonem č. 69/1952 Sb., o sociálně právní ochraně mládeže, bylo zavedeno poskytování státního dětského příspěvku, který byl určen na úhradu osobních potřeb dětí, „o něž není postaráno jinak, zejména péčí kolektivní“ (§ 12). Státní dětský příspěvek byl vyplácen do 16 let věku (ve zvláštních případech do 25 let věku). Nahradil dosavadní zálohování výživného, sirotčí podporu, příspěvek početným rodinám a příspěvky doplňkové péče o potřebné osoby, čímž se stal plošnou sociální testovanou dávkou. V případě neplnění vyživovací povinnosti byl vyplácen formou zálohy na výživné (viz zákon č. 57/1948 Sb.) a nárok na výživné přecházel na stát. Dlužníkovi mohla být uložena povinnost uhradit státu nejen dlužnou částku výživného, ale i sankční složku v podobě 10 % přirážky18. Tato úprava platila až do r. 1955, kdy byly § 11-14 zrušeny na základě opatření č. 58/1955 Sb., o dětských příspěvcích a o ochranné výchově, čímž došlo k úplnému zrušení tzv. sankční složky vůči dlužníkovi.19

Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, zavedl pravidelné poskytování příspěvku na výživu pro nezletilé děti, vůči kterým nebylo plněno povinné výživné, a to nejdéle do věku 25 let (§ 100).20 Příspěvek poskytoval národní výbor, jenž byl oprávněn (avšak ne povinen) požadovat jeho úhradu po rodiči neplnícím svou vyživovací povinnost. O poskytnutí příspěvku na výživu rozhodovaly komise péče o děti (§ 16) zřizované okresními národními výbory.

V zákoně se opět výrazně projevila sílící pozice státu při zajišťování modelu rodiny, který zohledňuje potřeby nejen všech svých členů, ale i společnosti (Bělovský, 2009). Například § 41 uvádí, že: „s rozvojem společnosti roste i její vliv na výchovu dorůstající generace“. Následně stanovil, že: „společnost přitom dbá, aby rodiče mohli řádně vykonávat svá práva a povinnosti při výchově dětí“ a „vyžaduje-li to řádný výkon práv a povinností rodičů, je každý z nich oprávněn dovolat se pomoci školy, národního výboru, soudu a jiných státních orgánů i společenských organizací“(ibid.).

Na začátku sledovaného období byla skupina rodičů-neplatičů konstruována velmi negativně, přičemž důraz na zátěže byl silný. S vývojem legislativy ale docházelo k postupnému omezování a zmírňování zátěží. Z původní situace v roce 1948, kdy byly součástí policy designu silné zátěže pro otce-neplatiče (tzv. sankční složka dlužné částky), se daná legislativa výrazně proměnila. Od roku 1963 již stát automaticky nevymáhal dlužnou částku za neplacené výživné, ani nepožadoval zaplacení sankční složky. Rodiče-neplatiči automaticky nečelili žádným zátěžím, nicméně i nadále je lze zařadit do konstrukce deviantů.

V případě sólo rodičů se jednalo o sociální konstrukci neutrální/pozitivní, přičemž slabý důraz na benefity u nich byl zachován v rámci celého sledovaného období. S každou změnou legislativy došlo ke změně názvu u příspěvku, jehož prostřednictvím stát vyplácel nehrazené výživné, ale jeho podoba byla stále stejná. Cílovou populaci sólo rodičů lze ve zkoumaném období označit jako potřebné.

Pozornost rodinné politiky byla ve sledovaném období orientována na podporu zaměstnanosti žen a snahu o zvýšení porodnosti (Tomeš, 2012), což se promítalo do policy designu řady opatření. Sociální systém se v tomto období zaměřoval především na plošnou podporu rodin, viz porodné, přídavek na děti,21 široká síť jeslí a mateřských škol. Podpora sólo rodičů v případech neplacení výživného byla nejprve realizována explicitně skrze zálohy na výživné (1948-1952), následně však byla poskytována nepřímo prostřednictvím plošných sociálně testovaných dávek, státního dětského příspěvku (1952-1963) a příspěvku na výživu (1964-1991), jejichž primárním cílem bylo zajistit určitou minimální úroveň příjmů všech rodin.

Období od roku 1991 do současnosti

V návaznosti na celospolečenské a politické změny v roce 1989 došlo k výrazné proměně celého sociálního systému, avšak příspěvek na výživu přetrval nadále v českém právním řádu. Dle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, náležel nezaopatřenému dítěti, které bylo považováno za sociálně potřebné a vůči kterému nebyla plněna vyživovací povinnost osobou nežijící s daným dítětem v jedné domácnosti. Příspěvek na výživu byl tedy nově navázán na životní minimum a stal se příjmově testovanou dávkou. 22 Tato změna byla ze své podstaty problematická, jelikož dávky spojené s životním minimem byly definovány jako dávky určené pro pokrytí krátkého období finančního nedostatku, a ne pro hrazení dlouhodobých nákladů spojených s výchovou a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

výživou nezaopatřeného dítěte. Na základě prováděcí vyhlášky však mohla být poskytnuta mimořádná dávka na úhradu jednorázových mimořádných výdajů, např. na úhradu školy v přírodě (§ 23 vyhlášky 182/1991 Sb.).

Zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a zákonem č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, byl zaveden příspěvek na živobytí, který pro případy neplacení výživného nahradil dosavadní příspěvek na výživu (§ 32).23 Tento paragraf, určený případům neplacení výživného, byl ale s účinností od 1. 1. 2012 ze zákona vypuštěn a od této doby není v českém právním řádu zakotveno žádné opatření, které by bylo explicitně zaměřeno na kompenzaci neplaceného výživného sólo rodičům. Osoby či rodiny v hmotné nouzi, tzn. s příjmy neumožňujícími uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost, mohou žádat o dávky hmotné nouze, tedy o příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádnou okamžitou pomoc.24 Při žádosti o příspěvek na živobytí se mimo jiné posuzuje, zda si žadatel/ka (a/nebo společně posuzované osoby) nemůže příjem zvýšit vlastním přičiněním (zákon č. 111/2006 Sb.). Úřad práce proto může vyžadovat, aby si žadatel/ka zvýšila příjem uplatněním nároků a pohledávek u soudu, například na výživné pro své dítě/děti (Informační leták, 2020).

Politická moc obou cílových populací je nízká. V daném policy designu nejsou rodičeneplatiči prakticky nijak zohledněni, tudíž u nich nelze stanovit sociální konstrukci ani míru benefitů/zátěží.25 Policy design přináší slabé benefity (tj. nárok na příspěvek na živobytí v případě neplacení výživného, a to pouze do konce roku 2011) a slabé zátěže (tj. testování příjmu) sólo rodičům. S ohledem na jejich ambivalentní sociální konstrukci lze sólo rodiče zařadit do skupiny potřebných, ale i deviantních. Tato dichotomie konstrukce sólo rodičů byla popsána např. i v článku Social Construction and Policy Design (Pierce a kol., 2014: 15). Rovněž výzkum E. Hejzlarové ukázal, že sólo rodiče jsou na jedné straně vnímáni jako bezbranné osoby, které nemohou své problémy vyřešit samy, či jako oběti systému. Na druhé straně se objevují názory, že jde o osoby nezodpovědné, jež se do dané situace dostaly vlastní vinou, či že jsou to podvodnice, které zneužívají sociální dávky (Hejzlarová, 2012).

Žádná z legislativních úprav po roce 1989 nenaplňovala principy zálohovaného výživného. Stát nekompenzoval dítěti neplacené výživné, ve všech případech prakticky šlo (v návaznosti na mechanismy životního a existenčního minima) o poskytnutí sociální dávky z důvodu ohrožení dítěte absolutní chudobou.

Jak bylo výše podrobně popsáno, vyplácení a případně i vymáhání neplaceného výživného státem bylo v českém právním řádu postupně omezováno, až v roce 2012 z legislativy prakticky zmizelo. Po roce 2000 byly několikrát předloženy návrhy zákona upravující problematiku nehrazení výživného. Do legislativního procesu se dostalo 8 návrhů26 s cílem znovuzavést zálohované výživné. Nejúspěšnějším byl ten z roku 2005, zastavilo jej až prezidentské veto. Všechny tyto návrhy měly mnoho společných rysů. Podmiňovaly nárok na vyplacení dávky určitou formou neplatičství ze strany povinného rodiče, vlastní iniciativou sólo rodiče a nezaopatřeností dítěte. Všechny měly také stanovenu minimální délku neplacení výživného, po jejímž uplynutí může sólo rodič žádat o dávku (Havelková, Cidlinská, 2010).

V roce 2018 byly předloženy dva návrhy na zavedení zálohovaného či náhradního výživného,27 ale jejich projednávání bylo v obou případech zastaveno na žádost předkladatelů z důvodu přípravy návrhu zákona o zálohovaném výživném přímo na Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“). Zavedení zálohovaného výživného je nyní součástí Programového prohlášení vlády (Vláda ČR, 2018). Z toho důvodu MPSV vypracovalo návrh zákona o zálohovém výživném, který připravilo k předložení na jednání vlády v září roku 2019. Vzhledem k početným rozporům byl návrh přepracován a schválen koaliční radou v lednu 2020. Následovat by měly další fáze legislativního procesu.

Aktuální podoba návrhu zákona o zálohovém výživném zavádí novou sociální dávku (tzv. zálohové výživné) ve výši max. 3 000 Kč, které by stát vyplácel nejdéle 2 roky, a to rodičům, jimž partner (rodičneplatič) nezaslal celou výši soudně stanoveného výživného po dobu alespoň 4 měsíců. Zálohové výživné bude náležet ve výši určené podle pravomocného rozhodnutí soudu nebo podle soudem schválené dohody. Poskytnutím této dávky přejde právo oprávněné osoby na výživné na stát. Pohledávku výživného bude uplatňovat dále Úřad práce ČR přistoupením do probíhajícího řízení o soudním výkonu rozhodnutí či exekuce.

V policy designu posledního návrhu zákona o zálohovém výživném je u rodičůneplatičů zřetelně vidět důraz na zátěže (tj. vymáhání dlužné částky), zatímco cílová populace sólo rodičů čerpá benefity (tj. zálohové výživné). V případě rodičů-neplatičů se tak jedná o populaci deviantní a u sólo rodičů o populaci potřebných.

Diskuse výsledků

Opakované snahy o znovuzavedení zálohovaného výživného byly dosud neúspěšné, a to i přes objektivní vysokou míru ohrožení chudobou v rodinách sólo rodičů s dětmi. Neplacení výživného (nejčastěji ze strany otců)

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

již není vnímáno jako nepřípustné selhání daného rodiče-neplatiče, navíc se objevují ve společnosti názory a argumenty, které očerňují samotné sólo rodiče (nejčastěji matku).28 Existuje mnoho faktorů, které tuto změnu ovlivnily. 29 S ohledem na výše uvedený vývoj rodinného práva v oblasti vyživovací povinnosti vyvstává i hypotéza, zda nejde i o důsledek změny rolí muže a ženy (potažmo matky a otce) ve společnosti.

V politice zálohovaného výživného došlo k dramatickému vývoji, a to jak v daném policy designu, tak v konstrukci cílových populací. Dříve náležela vyživovací povinnost výhradně otci, který měl silná práva v rámci celé rodiny. S ohledem na nastavení tehdejší společnosti a stejně tak na znění tehdejšího občanského zákoníku mohl otec rozhodovat o osudu všech svých dětí do doby jejich zletilosti, za podmínky plnění vyživovací povinnosti. Její neplnění bylo vnímáno velmi negativně, což se odráželo ve vývoji legislativy (tzv. alimentační zákon a zavedení záloh na výživné v roce 1948). Po narovnání práv uvnitř rodiny (mezi mužem a ženou i mezi manželskými a nemanželskými dětmi)30 byla rozšířena vyživovací povinnost na oba rodiče, čímž byl zbořen další z prvků tradiční rodiny. Ne/placení výživného se netýkalo již pouze otce, ale i matky. Na oba rodiče začalo být nahlíženo poněkud odlišnou optikou než v dřívějších dobách. Matka přestala být pouze bezmocnou ženou závislou na muži, který zajišťoval finanční prostředky pro obživu celé rodiny. Dělo se tak v kontextu tehdejší komunistické ideologie, kdy byla pracovní mobilizace žen interpretována jako cesta k jejich emancipaci (Možný, 2006; Rákosník, Tomeš a kol., 2012).

V 50. a 60. letech 20. století byla zaměstnanost žen intenzivně podporována např. výstavbou a provozem jeslí a mateřských škol, které poskytovaly v některých případech až celotýdenní péči o děti a umožňovaly tak pracovat i sólo rodičům s dětmi.31 Situace se proměnila až v 70. letech 20. století, kdy se ukázalo, že náklady na jedno místo pro dítě v jeslích jsou vyšší, než „…činila kapitalizovaná nadhodnota z práce zaměstnané ženy“ (Možný, 2006, s. 181). Následně začala být implementována prorodinná a pronatalitní opatření spočívající mimo jiné v prodlužování doby mateřské dovolené a navyšování rodinných dávek (Kučera, 2010).

Z demografických ukazatelů je v období 60.-90. let zřetelná změna rodinného chování, která byla ovlivněna v neposlední řadě i prorodinnými opatřeními. Rodiny byly zakládány velmi brzy, což dokládá nízký věk novomanželů i prvorodiček32. Situaci do jisté míry ovlivňovala také dostupnost tzv. novomanželských půjček. Vysoká rozvodovost však ukazuje, že manželské svazky nebyly příliš stabilní a počet neúplných rodin postupně narůstal. V roce 1970 statistiky uvádí 56 tisíc neúplných rodin, v roce 1991 již 118 tisíc (Kučera, 2010) a v roce 2017 téměř 166 tisíc (ČSÚ, 2018). V tomto ohledu hrála za socialismu důležitou roli mezigenerační solidarita, kdy rodiče přispívali dlouhodobě rodinám svých dětí (Kučera, 2010). I po roce 1989 lze sledovat určitý trend, kdy neúplné rodiny žijí častěji než rodiny úplné společně s jinou rodinou, především svých rodičů (Možný, 2006).

Sólo rodiče měli před rokem 1991 v případě nehrazení výživného nárok na příspěvek na výživu. Tato dávka byla s určitou setrvačností, ač s jistými změnami a prvkem testování příjmu, vyplácena až do roku 2006, kdy byla pro případy neplacení výživného nahrazena příspěvkem na živobytí. Vyplácení příspěvku na živobytí v případě neplacení alimentů trvalo však pouze do konce roku 2011, kdy bylo z legislativy vyjmuto. Od roku 2012 tak chybí přímá podpora sólo rodičů, kteří se potýkají s neplacením výživného. Sólo rodiče mohou žádat o dávky hmotné nouze, stejně jako jiné osoby v hmotné nouzi.33 Stejně jako legislativa, tak i sociální konstrukce sólo rodičů a rodičů-neplatičů se výrazně proměňovaly (viz tabulku 8 a schéma 1). Přístup k rodičům-neplatičům byl zpočátku velmi negativní, ale v souvislosti s postupným oslabováním zátěží došlo k jeho úplnému rozvolnění.34 Od roku 1990 stát nevymáhá neplacené výživné a rodičneplatič tedy v rámci politiky zálohovaného výživného nijak nefiguruje. Na druhé straně stojí sólo rodiče, kteří byli nejdříve vnímání jako velmi zranitelná sociální skupina hodná podpory, ale nyní čelí kritice za neoprávněné čerpání sociální dávky.

Níže uvedené schéma zobrazuje vývoj konstrukcí cílových populací rodičů-neplatičů (tmavé body) i sólo rodičů (světlé body) v souvislosti s jednotlivými opatřeními politiky zálohovaného výživného (viz popisek osy X (1-6) odpovídající příslušným nástrojům politiky zálohovaného výživného). Osa Y znázorňuje sociální konstrukci cílové populace, přičemž krajní hodnota (-5) odpovídá maximálně negativní sociální konstrukci, hodnota (5) pak maximálně pozitivní sociální konstrukci. Záporné krajní hodnoty (-5), (-4), (-3) jsou spojeny s explicitními zátěžemi pro rodiče-neplatiče, přičemž platí, že nejsilnější zátěže ve formě povinnosti uhradit dlužnou částku výživného i zvláštní příspěvek náleží hodnotě (-5). Kladná krajní hodnota (5) je spojena s explicitním benefitem v podobě vyplácení záloh na výživné40 a s návrhem zákona o zálohovém výživném (2020). Hodnota (0) v letech 1991-2012 u rodičů-neplatičů odpovídá nemožnosti určit jejich41 sociální konstrukci v případě politiky zálohovaného výživného. Ze schématu je patrné, že vývoj sociálních konstrukcí obou cílových populací byl do jisté míry provázán. Během platnosti opatření záloh na výživné v letech 1948-1952 byla populace sólo rodičů konstruována silně pozitivně (náležely jí explicitně zálohy na výživné), zatímco populace rodičů-neplatičů byla konstruována silně negativně (viz povinnost uhradit dlužnou částku výživného i zvláštní příspěvek ve výši 10 % dlužné částky výživného). Stejně tak návrh zákona o zálohovém výživném staví cílové populace do vzájemného protikladu, kdy sólo rodiče jsou konstruováni silně pozitivně a rodiče-neplatiči naopak silně či středně negativně. Během období 1952-2012 došlo k posunu konstrukcí obou cílových populací, a to směrem ke „středu“ škály,

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

kde nelze jasně určit sociální konstrukci dané populace. Čím více se sociální konstrukce cílových skupin přibližují, tím nižší benefity jsou určeny pro sólo rodiče a tím nižší zátěže dopadají na rodiče-neplatiče. Politika zálohovaného výživného je součástí politik rovných příležitostí, neboť usiluje o vyrovnání životních podmínek dětí z úplných i neúplných rodin a reflexi problémů sólo rodičů (Havelková, Cidlinská, 2010). Jedná se o opatření preventivního charakteru, které bylo ve své explicitní podobě realizováno pouze během platnosti záloh na výživné (1948-1952). Následující opatření, státní dětský příspěvek (1952-1963) a příspěvek na výživu (1963-1991), byla zaměřena na zajištění určité minimální úrovně příjmů u všech rodin a oblast neplacení výživného tak pokrývala nepřímo. Po roce 1991 došlo k další změně, kdy byla sledovaná opatření, příspěvek na výživu (1991-2006) a příspěvek na živobytí (2006-2012), realizována jako vysoce příjmově testovaná a určená tedy jen k zajištění základních životních potřeb. Žádná z legislativních úprav po roce 1989 nenaplňovala principy zálohovaného výživného. Stát nekompenzoval dítěti neplacené výživné, ve všech případech prakticky šlo (v návaznosti na mechanismy životního a existenčního minima) o poskytnutí sociální dávky z důvodu ohrožení dítěte absolutní chudobou.

Bez ohledu na to, zda a v jaké podobě současný návrh zákona o zálohovém výživném projde legislativním procesem, je zjevné, že problematice řešení důsledků rozpadu manželství či partnerství je z pohledu státu věnována obecně větší pozornost, než je tomu v případě prevence těchto rozpadů. Jak uvádí platná Koncepce rodinné politiky (2017): „V současném českém systému chybí výchova ke zvládání a prevenci problémů v rodině. Rodiny často pomoc neumějí vyhledat nebo jsou pro ně příslušné služby (…) finančně, časově či místně nedostupné.“ Tyto služby jsou nejčastěji poskytovány neziskovými organizacemi a zahrnují širokou škálu poradenských, vzdělávacích, osvětových a tréninkových aktivit. Nicméně v současné době neexistují jednotná pravidla, která by systematicky nastavila poskytování služeb primární prevence, jejich kvalitu, ani dlouhodobé financování (ibid.).

Závěr

Předkládaný článek se zaměřil na problematiku zálohovaného výživného, která je momentálně v českém prostředí vysoce aktuální, neboť si její řešení vytyčila vláda ve svém programovém prohlášení (2018). Cílem autorek bylo s využitím teorie sociální konstrukce cílových populací představit historický vývoj policy designu politiky zálohovaného výživného a také vývoj sociální konstrukce hlavních cílových populací sólo rodičů a neplatičů výživného od roku 1948 do současnosti.

Politika zálohovaného výživného se v čase značně proměňovala, stejně jako konstrukce hlavních cílových populací -sólo rodičů a rodičů-neplatičů. Na podobu policy designu politiky zálohovaného výživného měla vliv nejen měnící se politická situace v zemi, ale také proměny společnosti spojené s rozvolněním tradiční rodiny a dalšími demografickými a socioekonomickými trendy.

V letech 1948 až 1991 byla rodina vnímána jako veřejná instituce usilující o rozvoj socialistické společnosti, přičemž stát sólo rodičům kompenzoval přímo či nepřímo neplacené výživné a vymáhal dlužnou částku u rodiče-neplatiče s cílem zajistit určitý minimální příjem všech rodin. Sociální konstrukce neplatičů a sólo rodičů byly v daném období provázané. Zatímco u rodičů-neplatičů se velmi negativní vnímání postupně zmírňovalo, zároveň se v případě sólo rodičů od veskrze pozitivní konstrukce také upouštělo.

Po roce 1991 byl rodině navrácen její soukromý charakter, avšak finanční podpora sólo rodičů je nyní realizována v omezené míře, především ve formě příjmově testovaných dávek. Sociální konstrukce sólo rodičů byla od roku 1991 jen slabě pozitivní, výraznější zlepšení pozice by mohl přinést aktuální návrh zákona na zálohové výživné. Rodiče-neplatiči od roku 1991 v politice zálohovaného výživného nefigurují, aktuální návrh zákona by jim přisoudil obdobnou úroveň negativní konstrukce jako tomu bylo těsně před rokem 1991.

Na závěr je však důležité připomenout, že politika zálohovaného výživného (a to v jakékoliv své podobě) je pouze jedním z opatření, jímž stát může reagovat na neutěšenou situaci rodin sólo rodičů. V současné chvíli je v českém prostředí potřeba rozvíjet i další opatření a nástroje, a to jak na straně samotné prevence rozpadu rodin, tak na straně efektivního vymáhání pohledávek na výživném.

1 Tento výstup vznikl v rámci projektu Specifického vysokoškolského výzkumu č. 260 596.

2 Politika zálohovaného výživného se potýká s nejednotností pojmů, kdy je v legislativních materiálech i ve veřejné debatě používáno hned několik výrazů - zálohované/zálohové/náhradní výživné či zálohy na výživné. V textu jsme využívaly pojem politika zálohovaného výživného jako soubor všech politik realizovaných s cílem nahradit sólo rodiči částku (či její část) neplaceného výživného. Pro popis konkrétních opatření jsou používány konkrétní pojmy z příslušné legislativy (např. zálohy na výživné) dle zákona č. 57/1948 Sb., o zálohování výživného dětem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

3 Studie je výstupem dlouhodobého projektu Komplexní výzkum o situaci rodin a seniorů (2018-2022), v jehož rámci jsou postupně sledovány různé typy rodin.
4 Například Rodiny s dětmi v ČR - Sociodemografická a příjmová analýza, Rodiny ve střední fázi rodinného cyklu, Rodiny se třemi a více dětmi.
5 Policy design (Schneider, Ingram, 1997; Schneider, Ingram, deLeon, 2014) je v rámci tohoto textu a s ohledem na zvolený teoretický přístup definován prostřednictvím svých charakteristik sociální konstrukce cílových populací a distribuce přínosů a zátěží.
6 Politická moc se skládá ze tří dimenzí: schopnost cílových populací ovlivňovat politický proces, schopnost kontrolovat informace spojené s veřejnými politikami a ovlivňovat veřejné mínění, schopnost ovlivňovat samotnou podstatu tvorby preferencí jednotlivých aktérů zainteresovaných v politickém procesu (Pierce et al., 2014).
7 Jedná se zejména o Asociaci neúplných rodin, z.s., Klub svobodných matek, z.s., Českou ženskou lobby a Aperio - Společnost pro zdravé rodičovství, z. s. 8 Sledované období (od roku 1948 do současnosti) bylo s ohledem na historický a sociální vývoj ČR nejdříve rozděleno na období od roku 1948 do roku 1990 a na období od roku 1991 do současnosti. Následně byly s ohledem na vývoj legislativy stanoveny jednotlivé etapy vývoje politiky zálohovaného výživného.
9 V roce 2018 bylo ohroženo chudobou 30 % rodin
sólo rodičů (ČSÚ, 2018).
10 Dle statistik Policie ČR byl v roce 2018 počet nahlášených trestných činů zanedbání povinné výživy 8 979 případů. Dle Asociace neúplných rodin žije v rodinách sólo rodičů 500 tisíc dětí a počet občasných nebo chronických neplatičů výživného je cca 115 tisíc.
11 Autorky jsou si vědomi toho, že na vnímání sólo rodičů a rodičů-neplatičů a jejich sociální konstrukt mají vliv i další faktory, které se týkají například oblasti trestního práva. V případě neplatičů se jedná především o jejich trestní odpovědnost, která bezesporu ovlivňuje jejich pozici ve společnosti (srov. Dudová, 2008; Dudová, 2019). Vzhledem ke komplexnosti problematiky a rozsahu článku se autorky rozhodly tyto další faktory v analýze explicitně nezohledňovat. 12 Výživné může být dle zákona poskytováno ve formě peněžní, ale i naturální (Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 27. 3. 1981, sp. zn. 11 Tz 9/81).
13 První zmínka o výživném se na našem území objevuje v Císařském patentu císaře Františka I. z roku 1811, jenž platil pro celé císařství zemí rakouských a dne 28. října 1918 byl převzat skrze zákon č. 11/1918 Sb. (tzv. recepční zákon) do československé legislativy jako československý obecný zákoník občanský.
14 Tato nerovnost jak mezi matkou a otcem, tak mezi manželskými a nemanželskými dětmi byla vyrovnána až zákonem č. 265/1949 Sb., o právu rodinném. 15 Trest vězení byl ve stejné podobě zakotven i v rakouském zákoně ze dne 4. února 1925, čís. 6 sp. z. na ochranu zákonného nároku na výživu (Uhlířová 2018, s. 8).
16 Pokud se soustavně připravovaly na své budoucí povolání nebo byly nezpůsobilé k výdělku, byla hranice stanovena na 24 let věku.
17 Tzn., že exekuce na výživné nebyla vymahatelná do
tří měsíců od jejího nařízení.
18 „(2) Dlužníku může být uloženo, aby vedle dlužné dávky výživného platil přirážku ve výši deseti procent této dávky“. (§ 14).
19 „Má-li dítě, jemuž je poskytován příspěvek, vůči někomu nárok na výživné na základě pravomocného soudního rozhodnutí nebo jiného exekučního titulu, přechází tento nárok na stát, a to do výše poskytnutých příspěvků“ (§ 2).
20 Novelou zákona č. 132/1982 Sb., o rodině, byla věková hranice pro nárok na příspěvek zvýšena na 26. rok věku.
21 Dle zákona č. 154/1945, Sb. o přídavcích na děti, měli na přídavek na děti nárok všichni zaměstnanci ve výši 150 Kč na každé dítě. Tento zákon byl opakovaně novelizován s cílem posílit progresi vyplácené částky při vyšším počtu dětí v rodině.
22 Příspěvek byl vyplácen ve výši stanoveného výživného, nejvýše však ve výši rozdílu mezi příjmem dítěte a jeho životním minimem. Pokud z celkového součtu společně posuzovaných osob připadla na dítě částka vyšší, než bylo jeho životní minimum, nebyl příspěvek vyplácen. Pokud byla částka určená pro dítě nižší než stanovené životní minimum, byl příspěvek poskytován v takové výši, aby došlo k vyrovnání daného životního minima.
23 Pokud nebylo nezaopatřenému dítěte placeno více než 3 měsíce soudem stanovené výživné, byla částka nahrazující neplacené výživné (či jeho část) poskytována státem jako součást příspěvku na živobytí, maximálně však ve výši rozdílu mezi příjmem dítěte a jeho životním minimem.
24 Dávky hmotné nouze upravuje zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů. Tyto dávky

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

nejsou explicitně určeny sólo rodičům potýkajícím se s neplacením výživného, v případě hmotné nouze o ně může zažádat každý.
25 V českém právním řádu není v současnosti zakotven žádný nástroj obdobný institutu zálohovaného výživného. Děti (potažmo sólo rodiče), které se dostanou do nepříznivé finanční situace z důvodu nehrazení výživného, mohou žádat o podporu v systému sociálních dávek a pomoci v hmotné nouzi.
26 Jednalo se o návrhy z let 2001, 2003, 2005, 2007, 2018 a 2020, přičemž v roce 2018 byly předloženy návrhy dva - od ČSSD a KSČM.
27 Návrh zákona o zálohovaném výživném (Gajdůšková a další, 2018) a Návrh zákona o náhradním výživném (Aulická Jírovcová a další, 2018).
28 Při projednávání návrhů zákonů na zálohované výživné v Parlamentu ČR v období 2000-2010 byla během rozprav zřejmá určitá podezíravost zejména vůči matkám, které se rozvádějí a přenášejí tak břemeno výživy svých dětí zčásti na stát. Byly obviňovány z nezodpovědnosti již při výběru partnera a dále při podávání žádosti o rozvod, jestliže je víc než pravděpodobné, že tímto krokem riskují vážný propad životní úrovně své i svých dětí (Havelková, Cidlinská, 2010).
29 Hašková, Křížková a Dudová provedly v rámci studie „Ekonomické náklady mateřství - kvalitativní sondy“ rozhovory s deseti matkami samoživitelkami, přičemž většina z nich uvedla, že na úřadu práce na ně bylo nahlíženo „skrz prsty“ a bylo jim naznačováno, že za svou situaci si mohou samy, protože si za otce svých dětí vybraly neschopne´ho partnera (Hašková, Křížková, Dudová 2016: 34). Muži si neplacení výživného zase ospravedlňovali argumentací, že matka má nerealistické představy o nákladech na výchovu dětí, že jim neumožňuje dostatečný kontakt s dětmi nebo že peníze vlastně nepotřebuje (ibid.: 29).
30 Zákonem č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, došlo také ke změně orientace rodiny na instituci veřejnou, sledující veřejný zájem artikulovaným státem. Z legislativního hlediska tak bylo cílem rodiny posilování socialistického společenského zřízení a zabezpečování socialistické výchovy dětí.
31 V tomto období se zpravidla jednalo o ženy samoživitelky. 32 V 60.-80. letech se průměrný věk nevěst při prvním sňatku pohyboval mezi 21 a 22 lety, u ženichů to bylo 24-25 let. V devadesátých letech se začal jak u žen, tak u mužů výrazně zvyšovat. Průměrný věk prvorodiček se od 60. do 80. let pohyboval mezi 22-23 lety. V 90. letech došlo k nárůstu až k 24 letům (ČSÚ, Obyvatelstvo - roční časové řady).
33 Podpora sólo rodičů není v sociálním systému České republiky dlouhodobě nijak explicitně nastavena. Nejedná se jen o případy nehrazení výživného. Sólo rodiče mohou žádat o testované sociální dávky, jedná se tedy pouze o podporu těch s nejnižšími příjmy.
34 Neplacení výživného je od roku 1931 součástí trestního práva, které rodičům-neplatičům zátěže ukládá, avšak tento text se úzce zaměřuje jen na opatření politiky zálohovaného výživného.
35 Povinnost uhradit dlužnou částku výživného.
36 Povinnost uhradit zvláštní příspěvek ve výši 10 %
dlužné částky výživného.
37 Vyplácení zálohovaného výživného.
38 Povinnost uhradit dlužnou částku výživného.
39 Může být uložena povinnost uhradit zvláštní příspěvek ve výši 10 % dlužné částky výživného.
40 Zákon č. 57/1948 Sb., o zálohování výživného
dětem.
41 Jelikož není cílová populace rodičů-neplatičů v období 1991-2012 v politice zálohovaného výživného explicitně vymezena a nevážou se k ní v této souvislosti žádné zátěže, nelze u ní v tomto případě stanovit sociální konstrukci.

Použitá literatura

Bělovský, P. „Rodinné právo“. In Bobek, M., Molek, P., Šimiček, V. Komunistické právo v Československu Kapitoly z dějin bezpráví. Mezinárodní politologický ústav, Masarykova univerzita: Brno, 2009, s. 463-477. Přístupné na http://www.komunistickepravo. cz Braun, V. and Clarke, V. 2006. „Using thematic analysis in psychology.“ Qualitative Research in Psychology, 3 (2): 77-101.
Colebatch, K. H. 2005. „Policy analysis, policy practice, political science.“ Australian Journal of Public Administration 64 (3):14-23.
CVVM. 2019. Tisková zpráva: Názory občanů na vybraná opatření v rodinné politice - únor 2019. (online]. (cit. 2020-01-25] Dostupné z https://cvvm. soc.cas.cz/media/com_form2content/documents/c2/a4881/f9/es190318.pdf ČSÚ. 2018. Příjmy a životní podmínky domácností -2018. (online]. (cit. 2019-04-28]. Dostupné z: https:// www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podminkydomacnostikf03f95ff5.
ČSÚ. 2018a. Vývoj obyvatelstva České republiky -2017. Praha: ČSÚ. (online]. (cit. 2020-02-02] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/vyvoj-obyvatelstvaceske-republiky-2017.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

ČSÚ. 2018b. Demografická příručka - 2017. Praha: ČSÚ. (online]. (cit. 2020-02-02] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-prirucka2017.
Dudová, R. 2007. „Rozvod a konstrukce „neúplné“ rodiny.“ Pp. 15-19 in Dudová, R., Hastrmanová, Š. Otcové, matky a porozvodová péče o děti. Sociologické studie / Sociological Studies 07:7. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. 129 s. ISBN 978-807330-124-8.
Dudová, R. Otcovství po rozchodu rodičovského
páru. Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. Praha 2008. Dudová, R. 2009. The Rise of Lone-Parent Families -Challenging the Norm. S. 135-170 in Hašková, H., Uhde, Z. (eds.). Women and Social Citizenship in Czech Society: Continuity and Change. Praha: Sociologický ústav AV ČR, v. v. i. 245 s. ISBN 978-807330-150-7.
Dudová, R. Výživné po rozchodu rodičů. Zkušenosti z práce. Aperio - Společnost pro zdravé rodičovství. 2019. (online]. (cit. 2020-05-28] Dostupné z: https://zustavamerodici.cz/wp-content/uploads/2019/11/Aperio_analyza.pdf.
Greener, I. 2002. „Understanding NHS Reform: The Policy-Transfer, Social Learning, and Path-Dependency Perspectives.“ Governance 15 (2): 161-183. Hašková, H., A. Křížková, R. Dudová. 2016. Ekonomické náklady mateřství - kvalitativní sondy. Zpráva z výzkumu Celoživotní ekonomické dopady mateřství. Praha: Sociologický ústav AV ČR. (online]. (cit. 2020-02-22] Dostupné z: https://genderstudies.cz/download/Ekon_naklady_kvali_sondy_vyzkumna_zprava_unor_2016_fin_format.pdf.
Havelková, B., Cidlinská, K. „Genderové aspekty neúspěchu českých návrhů zákonů upravujících náhradní výživné na dítě.“ Gender, rovné příležitosti, výzkum. Ročník 11, číslo 1/2010.
Hejzlarová, E. 2012. Samoživitelství jako veřejněpolitický problém: vymezení problému různými aktéry a návrh politiky. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova, **Fakulta sociálních věd**.
Hejzlarová, E. 2019. „Nestandardní finanční pomoc potřebným ze strany obcí: případová studie vlivu úředníků na design politiky.“ In Sociológia - Slovak Sociological Review, vol. 51, č. 1, s. 44-63. ISSN 0049-1225 ISSN 1336-8613. DOI: https://doi.org/ 10.31577/sociologia.2019.51.1.3.
Hubatková, B., Kreidl, M., Štípková, M. a Rabušic, L. Vliv rozvodu na vzdělanostní šance dětí. In Hasmanová Marhánková, J., Kreidl, M. Proměny partnerství. Životní dráhy a partnerství v české společnosti. Praha: Sociologické nakladatelství, 2013, s. 178-193, 16 s. Edice Studie, sv. 322. ISBN 978-80-7419-142-8. Informační leták Veřejného ochránce práv k příspěvku na živobytí. 2020. (online]. (cit. 2020-05-22] Dostupné z: https://www.ochrance.cz/fileadmin/ user_upload/Letaky/Prispevek-na-zivobyti.pdf.
Kadlecová, A. a kol. 2007. Dějiny českého soukromého práva. Praha: Aleš Čeněk, s. r. o.
Kovářová, D. 2011. Rodina a výživné: vyživovací povinnost rodičů, dětí a dalších příbuzných. Praha: Leges.
Králíčková, Z. Zpráva z mezinárodního kolokvia. „Vývoj manželství a manželského práva ve Střední a Východní Evropě: Zprávy, výhledy a analýzy“. Právník. Praha: Ústav státu a práva AV ČR, 2007, roč. 146, č. 3. s. 358.
Kučera, M. 2010. „Rodinná politika a její demografické důsledky v socialistickém Československu.“ Cahiers du CEFRES. N° 22, Česko - francouzský dialog o dějinách evropské rodiny. Dostupné z: http://www.cefres.cz/IMG/pdf/kucera_2001_rodinna_politika_demografie_cssr.pdf.
Kukla, A. Social Constructivism and the Philosophy
of Science. Routledge; 1 edition. 2000.
Kuklík, J., a kol. Vývoj československého práva
1945-1989. 1. vydání. Praha: Linde, 2008. s. 575-576 Leedy, P. D., J. E. Ormrod. 2005. Practical Research: Planning and Design. Upper Saddle River (NJ): Merrill Prentice Hall.
Morávková, H., Kreidl, M. Partnerské dráhy prvorodiček bez partnera ve společné domácnosti. Sociologický časopis, Praha: Akademie věd ČR, Sociologický ústav, 2017, roč. 53, č. 4, s. 565-591. ISSN 0038-0288. doi:10.13060/00380288.2017.53.4.358. Možný, I. 2006. Rodina a společnost. Praha: SLON. MPSV. 2019. Důvodová zpráva k Návrhu zákona o zálohovém výživném na nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o zálohovém výživném).
Petrusek, M. a kol. Velký sociologický slovník. Karolinum. 1996.
Pierce, et al. (eds.). 2014. „Social Construction and Policy Design: A Review of Past Applications. „ The Policy Studies Journal 42 (1).
Pierson, P. 2000. „Increasing Returns, Path Dependence, and the Study of Politics.“ American Political Science Review 94 (2): 251-267.
Rákosník, J. I. Tomeš a kol. 2012. Sociální stát v Československu: Právně institucionální vývoj v letech 1918-1992. Praha: Auditorium.
Schneider, A. L., H. Ingram, P. DeLeon. 2014. „Democratic Policy Design: Social Construction of Target Populations.“ In P. Sabatier, Ch. Weible (ed.). Theories of the Policy Process. 3th edition. Boulder : Westview Pres. Schneider, A. L., H. Ingram. 1993. „Social Construction of Target Populations: Implications for Politics and Policy“. The American Political Science Review 87 (2): 334-347.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Schneider, A. L., H. Ingram. 1997. Policy Design for
Democracy. Lawrence : University Press of Kansas. Schneider, A. L., H. Ingram. 2005. Deserving and Entitled: Social Construction and Public Policy. Albany: State University of New York Press.
Schneider, A., M Sidney. 2009. „What Is Next for Policy Design and Social Construction Theory?“ The Policy Studies Journal 37 (1): 103-119. Uhlířová, K. 2018. Pojetí vyživovací povinnosti v občanském právu. Rigorózní práce. Praha: Univerzita Karlova, Právnická fakulta.
Vobecká, J. 2006. Neúplné rodiny v České republice. S. 191-203 in Hamplová, D., Šalamounová, P. a Šamanová. G. (eds.). Životní cyklus. Sociologické a demografické perspektivy. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 307 s. ISBN 80-7330-082-6.

Legislativní a vládní dokumenty

Československý obecný zákoník občanský Důvodová zpráva k vládnímu návrhu zákona o zálohování výživného dětem. 1948. Společná ČeskoSlovenská digitální parlamentní knihovna (databáze]. Dostupné z: http://www.psp.cz/eknih/ 1946uns/tisky/T1083_00.htm.
Koncepce rodinné politiky. MPSV. 2017. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225508/Koncepce_rodinne_politiky.pdf/5d1efd93-3932-e2df2da3-da30d5fa8253.
Návrh zákona o zálohovaném výživném (Gajdůšková a kol., 2018). (online]. (cit. 2020-02-10] Dostupné z: https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=8&t=126 Návrh zákona o náhradním výživném (Aulická Jírovcová a další, 2018). (online]. (cit. 2020-02-10] Dostupné z: https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw? o=8&t=118 Návrh zákona o zálohovém výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o zálohovém výživném). MPSV. 2019 (online]. (cit. 2020-05-26] Dostupné z: https://apps. odok.cz/veklep-detail?p_p_id=material_WAR_ odokkpl&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_ m o d e = v i e w & p _ p _ c o l _ i d = c o l u m n - 1 & p _ p_col_count=3&_material_WAR_odokkpl_pid=ALB SBCTB7HK4&tab=versions.
Opatření č. 58/1955 Sb. o dětských příspěvcích
a o ochranné výchově Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne
27. 3. 1981, sp. zn. 11 Tz 9/81.
Stenoprotokol ze 101. schůze Ústavodárného národního shromáždění Republiky Československé (funkční období 1946-1948). 25. 3. 1948. (online]. (cit. 2020-05-26] Dostupné z: https://www.psp.cz/eknih/1946uns/stenprot/101schuz/s101005.htm.
Vláda ČR. 2018. Programové prohlášení vlády ČR. (online]. (cit. 2020-03-03] Dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlády/programove-prohlaseni/Programove-prohlaseni-vlády-cerven2018.pdf.
Vláda ČR. 2019. Plán legislativních prací vlády. (online]. (cit. 2020-03-06] Dostupné z https://www.vlada.cz/assets/ppov/lrv/dokumenty/Plan-legislativnichpraci_2023.pdf.
Vyhláška č. 182/1991 Sb.
Zákon č. 4/1931 Sb, na ochranu osob oprávněných požadovati výchovu, výživu nebo zaopatření (tzv. alimentační zákon) Zákon č. 11/1918 Sb. (tzv. recepční norma) Zákon č. 57/1948 Sb., o zálohování výživného dětem Zákon č. 69/1952 Sb., o sociálně právní ochraně mládeže Zákon č. 94/1963 Sb., o rodině Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi Zákon č. 112/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o životním a existenčním minimu a zákona o pomoci v hmotné nouzi Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném Zákon č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti

O autorovi| Kamila Vlčková - Jitka Čampulková, Mgr. Kamila Vlčková (16247125@fsv.cuni.cz) je doktorandkou na Katedře veřejné a sociální politiky Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (Department of Public and Social Policy at the Institute of Sociological Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University), U Kříže 8, 158 00 Praha 5 - Jinonice. Dlouhodobě se zaměřuje na rodinnou politiku. Mgr. Jitka Čampulková (62902036@fsv.cuni.cz) je doktorandkou na Katedře veřejné a sociální politiky Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (Department of Public and Social Policy at the Institute of Sociological Studies, Faculty of Social Sciences, Charles University), U Kříže 8, 158 00 Praha 5 - Jinonice. Dlouhodobě se věnuje rodinné politice.
Foto popis| Schéma 1: Vývoj konstrukcí cílových populací sólo rodičů a rodičů-neplatičů

Takový nepolitický výbuch násilí je v Německu výjimečný, komentuje expert nepokoje ve Stuttgartu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

23.6.2020 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

Rozsáhlé nepokoje bez zjevného politického motivu, které se odehrály o víkendu ve Stuttgartu, nejsou v Německu běžné. V Událostech, komentářích to řekl Vladimír Handl z Katedry německých a rakouských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dodal také, že zřejmě nešlo o systematicky organizovanou akci, ale o emoční záležitost.

„Není to úplně běžný obraz, který známe z Německa. Ne že by tam neprobíhaly některé akce tohoto druhu, i ve Stuttgartu se to v posledních letech opakovalo, ale v daleko menší míře. Známe velké střety s policií, ale ty byly většinou politicky motivované," nastínil Handl.

Ve Stuttgartu se v noci ze soboty na neděli odehrály rozsáhlé nepokoje spojené s rabováním. Výtržností, které následovaly po kontrole mladíka kvůli podezření z držení drog, se zúčastnily čtyři až pět stovek lidí, z nichž 24 bylo zadrženo. Šestnáct předběžně zadržených bylo podle agentury DPA mezitím propuštěno. Zranění utrpělo nejméně 19 policistů.

Podle DPA byl 16letý mladík obviněn z pokusu o zabití. Cíleně kopal do hlavy už ležícího studenta a přinejmenším musel počítat s tím, že mu způsobí smrt, sdělilo státní zastupitelství ve Stuttgartu, které v pondělí požádalo o zatčení sedmi osob. Jeden zatykač byl vydán už v neděli.

Podezřelí jsou podle policie ve věku 16 až 33 let a mají německé, chorvatské, irácké, portugalské a lotyšské občanství. Viněni jsou z rušení veřejného pořádku, nebezpečného ublížení na těle, útoků na strážce veřejného pořádku či krádeže.

Při výtržnostech, které podle policie neměly žádnou politickou motivaci, bylo poškozeno na čtyřicet obchodů, v devíti z nich se rabovalo, a také přes deset policejních aut. Z 24 zadržených má polovina německé občanství, ve všech případech jde o muže. „Násilí je mužské a opilé," komentoval to náměstek městského policejního prezidenta Thomas Berger.

Odkaz

Násilnosti ve Stuttgartu. Stovky lidí se v noci střetly s policií a rabovaly obchody

Selhat mohl dialog mezi městem, policií a kluby

Handl připouští, že zatím není úplně jasné, co přesně se v sobotu večer ve Stuttgartu stalo. Roli ale podle něj v takových situacích často hraje atmosféra, emoce, alkohol či drogy. Účastníci takových akcí se rychle svolávají přes sociální sítě či aplikace, a jejich počet tak může během několika minut dosáhnout několika stovek, jako se to stalo ve Stuttgartu.

V neposlední řadě mohla k výbuchu přispět i karanténní opatření a určité odmítání autority policie, které lze pozorovat u části mladé generace, míní Handl. Podle něj zřejmě nejde o organizovanou záležitost, která by byla výsledkem systematické kriminální činnosti.

Podle Handla ve Stuttgartu nefungovaly některé preventivní mechanismy ve smyslu setkávání představitelů města, policie a klubové scény. „Ve Stuttgartu tento dialog, který normálně probíhá v Mnichově, Berlíně či Hamburku, neprobíhal," upozornil.

„Možná tato prevence tam chybí. Ne že by to zastavilo těch několik nejostřejších hochů, ale v každém případě by to znamenalo, že by se limitoval nárůst. Sami mezi sebou by si dělali větší pořádek, protože jim jde o liberální otevřený Stuttgart, a ne o nějaké policejní město," uzavřel odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Celý rozhovor ve videu v úvodu článku.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3125345-takovy-nepoliticky-vybuch-nasili-je-v-nemecku-vyjimecny-komentuje-expert-nepokoje-ve

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskatelevize.cz

Omezme víceletá gymnázia, chodí na ně zbytečně moc dětí, říká Plaga

23.6.2020 zpravy.iDNES.cz str. 00 Domácí

ČTK, brz

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to řekl ministr školství Robert Plaga.

Odstartovala konference ministerstva školství ke Strategii 2030+, která probíhá online po tři dny. Při představení hlavních cílů dokumentu ministr řekl, že by případné omezení víceletých gymnázií podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale – a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) – tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," prohlásil Robert Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal ministr.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.Smažme nerovnosti a nechme promluvit veřejnost

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

Chceme jen polovinu učiva a konec biflování, říká autor reformy školství

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva prostřednictvím online konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

Povinná maturita z matematiky nebude, Zeman podepsal zrušení

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Foto:
Ministr školství Robert Plaga na tiskové konferenci Školství 2020. (15. října 2019)
ČTK

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/strategie-2030-ministr-skolstvi-robert-plaga-plany-viceleta-gymnazia.A200623_145708_domaci_brzy

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
zpravy.iDNES.cz *(Domácí)*

Víceletá gymnázia by se mohla omezit, řekl Plaga

23.6.2020 novinky.cz str. 00 Věda a školy

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit, ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol. Měla by se též vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích, uvedl na úterním briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 ministr školství Robert Plaga (ANO).

Případné omezení víceletých gymnázií za oněch určitých podmínek by podle ministra mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků.Robert Plaga, ministr školství„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale - a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) - tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," vysvětlil Plaga.

Nerušit, jen omezit kapacity

Podle šéfa školského resortu by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat.

POUTÁK: [Obsah přijímaček na střední by se měl podle ministra změnit. Chystá se i nový předmět]
„Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.

Přispívá to k nerovnostem ve společnosti?

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

POUTÁK: [Skoro 25 000 žáků skládá přijímačky na víceletá gymnázia]
Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," poznamenal. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně ZŠ, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

POUTÁK: [Uchazeči o studium na SŠ znají výsledky přijímaček. Jsou lepší než loni]
Podklady k takzvané Strategii 2030 připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva nyní prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

URL| https://www.novinky.cz/veda-skoly/543344-viceleta-gymnazia-by-se-mohla-omezit-rekl-plaga.html

---

Kapacity víceletých gymnázií by se mohly za určitých podmínek omezit, tvrdí Plaga

23.6.2020 lidovky.cz str. 00 Domov

ČTK

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích.

Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Nejoblíbenějším učitelem v Česku se stal Tomáš Míka z táborského gymnázia

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale - a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) - tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

Přijímací zkoušky na střední školy by se podle Plagy měly změnit. Podoba testů prý neodpovídá moderní výuce

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva dnes prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

Foto:
Žáci devátých tříd měli možnost znovu zasednout do lavic.
Jan Zátorský, MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/domov/kapacity-viceletych-gymnazii-by-se-mohly-za-urcitych-podminek-omezit-tvrdi-plaga.A200623_154401_ln_domov_ceh

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
lidovky.cz *(Domov)*

Víceletá gymnázia by se mohla za určitých podmínek omezit. Plaga chystá novou strategii

23.6.2020 eurozpravy.cz str. 00
EuroZprávy.cz

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to dnes řekl ministr školství Robert Plaga (ANO).

doporučujeme
"S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale - a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) - tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," uvedl Plaga.
Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. "Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. "Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.
Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.
Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.
"Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.
Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zástupci ministerstva dnes prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

URL| https://eurozpravy.cz/domaci/skolstvi/viceleta-gymnazia-by-se-mohla-za-urcitych-podminek-omezit-plaga-chysta-novou-strategii.bb7ef583/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
eurozpravy.cz

Gymnázia by měla být výběrovými školami, myslí si Plaga. Do budoucna plánuje omezit jejich kapacitu

23.6.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy z domova

ČTK

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO).

Případné omezení víceletých gymnázií by podle Roberta Plagy mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání. „S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale – a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) – tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Strategie 2030+

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zástupci ministerstva v úterý prostřednictvím online konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/robert-plaga-gymnazia-vzdelavani-kapacity_2006231613_tkr

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
irozhlas.cz *(Zprávy z domova)*, irozhlas.cz *(Zprávy z domova)*

Plaga chce omezit kapacitu víceletých gymnázií. „Je to předčasná selekce dětí“

23.6.2020 echoprime.cz str. 00 Homepage, Události

Echo24, čtk

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale – a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) – tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol,“ uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků,“ řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení,“ dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031,“ řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zástupci ministerstva dnes prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

URL| http://echoprime.cz/a/SW6ac

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
echoprime.cz *(Homepage, Události)*

Víceletá gymnázia by se mohla omezit, řekl Plaga

23.6.2020 novinky.cz str. 00

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit, ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol. Měla by se též vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích, uvedl na úterním briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 ministr školství Robert Plaga (ANO).

Případné omezení víceletých gymnázií za oněch určitých podmínek by podle ministra něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků.

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale - a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) - tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," vysvětlil Plaga

Nerušit, jen omezit kapacity

Podle šéfa školského resortu by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat.

„Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.

Přispívá to k nerovnostem ve společnosti?

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," poznamenal. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně ZŠ, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030 připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy . Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva nyní prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Pokud bude výuka na druhém stupni kvalitnější, mohou se omezit víceletá gymnázia, tvrdí Plaga

23.6.2020 ct24.cz str. 00 Domácí

vrlakm

Kapacity víceletých gymnázií v Česku by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale například měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol. Na brífinku k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," upozornil na brífinku ministr Plaga.

Tvrdí, že víceletá gymnázia by měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků. Jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," řekl.

Víceletá gymnázia prý podporují uzavření elit

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Odborníci tvrdí, že to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Nová strategie by měla přispět k modernizaci školství. Má mít více cílů, mezi hlavní by měla patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo snížení nerovnosti. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. K omezování kapacity gymnázií by však podle Plagy nemělo dojít v nejbližších letech.

Odkaz

Mají víceletá gymnázia budoucnost nebo se jedná o přežitek?

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl ministr. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Nová strategie má přinést i lepší orientaci v množství dostupných informací

Podklady k dokumentu připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Autoři návrhu uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky kterým budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by dokument Strategie 2030+ mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

Odkaz

V Česku přibývá soukromých základních škol. Zájem o ně každoročně roste, někde zavádějí pořadníky

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

URL| https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3125882-pokud-bude-vyuka-na-druhem-stupni-kvalitnejsi-mohou-se-omezit-viceleta-gymnazia-tvrdi

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ceskatelevize.cz

Plaga chce omezit kapacitu víceletých gymnázií. „Je to předčasná selekce dětí“

23.6.2020 echo24.cz str. 00 Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam cz

Echo24, čtk

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to v úterý řekl ministr školství Robert Plaga (ANO). Případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání.

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale – a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) – tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol,“ uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků,“ řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení,“ dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031,“ řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zástupci ministerstva dnes prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

URL| http://echo24.cz/a/SW6ac

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
echo24.cz *(Domov, Krátké zprávy, Homepage, Seznam cz)*

Čtyři roky s brexitem. Cameronův hazard přivedl Spojené království k ‚rozvodu' s Evropskou unií

23.6.2020 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Pavel Novák

Byl to velký den v dějinách Velké Británie. Před čtyřmi lety, 23. června 2016, šli její občané hlasovat v referendu o vystoupení země z Evropské unie. Pro tuhle možnost nakonec hlasovalo skoro 52 procent voličů. Spojené království ji nakonec po několikerých odkladech opustilo letos v lednu. Jak daleko je dnes vyjednávání Londýna s Bruselem o budoucích vztazích? Přečtěte si ohlédnutí za historickým rozhodnutím Britů.

Výsledek britského referenda někoho rozjařil, někoho zklamal a mnoho lidí zaskočil. Včetně samotných Britů. „Před tři čtvrtě na šest ráno se všechny tři velké britské zpravodajské televize shodly na tom, že se Spojené království rozhodlo pro odchod z Evropské unie. Pro takzvaný brexit nakonec hlasovalo 51,9 procenta voličů," informovali tehdy naši reportéři o situaci bezprostředně po oznámení výsledků britského referenda.

„Zklamání, šok, zdrcující rozhodnutí, smutný den pro Skotsko: tak výsledky britského referenda vidí obyvatelé Edinburghu. Ze všech skotských volebních obvodů právě tady hlasovalo pro setrvání v Evropské unii nejvíce lidí, skoro tři čtvrtiny voličů. Mnozí z nich teď jen těžko hledají slova," zaznělo v další reportáži.

Proč k tak převratnému hlasování vlastně došlo? A proč Britové hlasovali proti členství v Unii? Podle profesora Iva Šlosarčíka z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, protože jim to britští politici dovolili. „To je úplně fascinující, že tomu rozhodnutí vyhlásit referendum nepředcházely nějaké komplikované úvahy nebo analýzy, jestli členství je, nebo není výhodné. To, proč tehdejší britský premiér David Cameron vyhlásil referendum, bylo založeno hlavně na stranických zájmech konzervativců, ne zájmech Spojeného království jako takového," vysvětluje.

„Tehdejší významný politik a dnešní premiér Boris Johnson začal vést kampaň pro vystoupení hlavně kvůli tomu, aby o pár let později, jak doufal, mohl vyzvat Davida Camerona na souboj o vedení strany," říká Šlosarčík. Až v březnu roku 2017 poslal Británie do Bruselu dopis oznamující, že vystoupí z Evropské unie. Nepodepsal jej ale David Cameron, který coby premiér referendum vyhlásil, ale jeho nástupkyně Theresa Mayová, která musela smlouvu o opuštění Evropské unie v Bruselu dojednat.

Hazardní hráč

Jak asi bude jednou historie expremiéra Camerona hodnotit? „Zaprvé jako hazardního hráče, který nadsadil stranické zájmy Konzervativní strany zájmům Velké Británie, a navíc jako neobratného hazardního hráče, který špatně odhadl karty ve své ruce a které mají v ruce jeho protivníci v Bruselu nebo uvnitř Spojeného království. Historie ho bude hodnotit jako někoho, kdo hru, jíž spustil, neuměl hrát pořádně," myslí si profesor. Theresa Mayová už podle něj mohla při jednání o tzv. rozvodové smlouvě hrát jen se špatnými kartami.

Dojednat s Evropskou unií dohodu o budoucích vztazích je teď na premiérovi Borisovi Johnsonovi. Podle našeho zpravodaje v Bruselu Viktora Daňka panují mezi Unií a Londýnem značné neshody. „Tady jsou překážky, které jsou tak výrazné, že se obě strany nemohou dohodnout už na tom, jak by vlastně ta samotná dohoda o budoucích vztazích měla vypadat. Zatímco Evropská unie prosazuje pouze jednu dohodu, která by

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

zahrnovala všechny oblasti od obchodu přes spolupráci v policejní a justiční oblasti, zemědělství, rybolov atd., tak Velká Británie preferuje způsob založený na sérii jakýchsi minidohod," popisuje.

„To se velmi špatně překonává, když se strany nedohodnou už na začátku. Uvidíme, jestli ambice zrychlit a zintenzivnit vyjednávání (Evropská unie je teď chce pořádat každý týden) v praxi k něčemu povede. Aby bylo možné zrychlit ratifikaci, která tentokrát bude nejspíš obtížnější, protože pravděpodobně bude vyžadovat souhlas i národních parlamentů na straně unijní sedmadvacítky, tak jsou podle odhadů Michela Barniera potřeba minimálně dva měsíce – podle Spojeného království možná i více. Vyjednávání by tak měla dospět do finále nejpozději v září, případně na konci října tak, aby byl ještě ratifikaci dokončit," vysvětluje Daněk.

Pokud se dohodu o budoucích vztazích nepodaří včas uzavřít, čeká Velkou Británii další období nejistoty a možná i zavedení celních bariér pro britské zboží na unijním trhu.

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/brexit-velka-britanie-evropska-unie-boris-johnson-david-cameron_2006231615_gak

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
irozhlas.cz *(Zprávy ze světa)*

Vznikla stínová uhelná komise, chce otevírat opomíjená témata

23.6.2020 ekolist.cz str. 00

23.6.2020 11:10 / PRAHA (ČTK)

Vládou jmenovaná uhelná komise bude mít oponenturu. Na tiskové konferenci se představila stínová uhelná komise (SUK), jejímž cílem je podle tvůrců

otevírat v diskusi opomíjená témata a dávat prostor nedostatečně reprezentovaným pohledům. Jde o neformální skupinu složenou z vědců, odborníků a občanů z dotčených regionů. S administrativním zázemím stínové uhelné komisi pomáhají kolektivy organizací Limity jsme my, Fridays for Future ČR a Univerzity za klima.
Zapomněli jste heslo? Změňte si je
Přihlásit se mohou jen ti, kteří se již
zaregistrovali
"Termín konce uhlí máme rozhodnout my občané na základě všech dostupných dat, ne zájmové skupiny za zavřenými dveřmi. Přestože byla současná vláda k založení uhelné komise nakonec dotlačena, její složení a fungování naznačuje, že to vláda s rychlým ukončením těžby a spalování uhlí nemyslí vážně. Je tedy dobře, že vznikla alternativní skupina, která potřebě neodkladné systémové změny rozumí," řekl dnes Martin Madej, člen SUK a analytik Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).
Členka SUK Alena Klírová, která pochází z Mostecka a vystudovala ochranu a obnovu životního prostředí, uvedla, že k problematice by se měli vyjadřovat mnohem více lidé, kteří v uhelných regionech žijí. "Chceme veřejnost seznámit s příběhy lidí, na něž těžba a spalování uhlí dopadá, například v podobě zdravotních potíží. Zohledňujeme přitom i nejnovější studie českých lékařů a vědců. Regiony dotčené těžbou patří mezi ty nejchudší a sociálně nejslabší, s nejvíce postiženou krajinou i zdravím, což prokazatelně souvisí se spalováním uhlí," řekla.
Uhelná komise , která je poradním orgánem vlády, byla zřízena loni. Má 19 členů , předsedají jí ministři životního prostředí Richard Brabec (ANO) a průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO). Havlíček po zasedání komise na začátku června v Prunéřově na Chomutovsku uvedl, že komise do konce letošního roku stanoví postup útlumu těžby uhlí. Podle Brabce doba uhelná končí. Komise se podle svého člena Jana Rovenského (za Greenpeace) shodla na tom, že hlavním kritériem při útlumu elektráren by měly být jejich emise skleníkových plynů na jednotku vyrobené energie.
Uhelná komise už dříve vytvořila tři scénáře útlumu. Zpřesnit se nyní má zadání pro provozovatele energetické přenosové soustavy ČEPS, aby se mohl počet scénářů snížit. Rychlá cesta by znamenala útlum využití uhlí v letech 2030 až 2035, střední 2035 až 2045 a pomalejší 2045 až 2050. "Ekologické organizace v uhelné komisi prosazují, aby byla poslední uhelná elektrárna v ČR odstavena v roce 2030 a do roku 2035 jí následovala i poslední uhelná teplárna," uvedl na začátku června Rovenský.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Podle dnešních řečníků však uhelnou komisi tvoří převážně lidé, kteří nejsou rychlému konci uhlí nakloněni. "I přes příslib, že bude komise složená především z odborníků z různých oborů, je tvořena hlavně politiky a zástupci různých silných zájmových skupin. Zájmy komunit, vědecká obec a environmentální hnutí jsou v komisi zastoupeny jen symbolicky," uvedli. Nově vzniklá stínová uhelná komise bude kriticky komentovat průběžné výstupy i finální doporučení, k nimž práce vládní komise směřuje, dodali.
Složení stínové uhelné komise:
Alexander Ač - výzkumný pracovník CzechGlobe, tj. Ústavu výzkumu globální změny Akademie věd
Ondřej Císař - sociolog a politolog, působí v Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a v Sociologickém ústavu Akademie věd
Jitka Češková - občanka z Pardubicka, spolupracuje se spolkem Zastavme elektrárnu Chvaletice
Jan Hollan - astrofyzik a environmentalista, věnuje se zejména problematice klimatické změny, světelného znečištění a energeticky úsporných staveb
Jan Horáček - jaderný fyzik, působí v Ústavu fyziky plazmatu Akademie věd, dlouhodobě se věnuje problematice udržitelné energetik
Tomáš Kábrt - člen spolku Sokolovská beseda věnující se tématům jako demokracie, svoboda a životní prostředí
Alena Klírová - pochází z Mostecka, vystudovala ochranu a obnovu životního prostředí na střední škole Schola humanitas v Litvínově a biologii na Univerzitě Karlově v Praze
Martin Madej - analytik Výzkumného centra AMO, vystudoval právo na Univerzitě Karlově a Univerzitě v Oxfordu
Eva Richter - působí na katedře sociologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde mimo jiné učí kurzy zaměřené na environmentální sociologii a riziko
Milan Smrž - působil v Ústavu energetiky VŠCHT, zabývá se obnovitelnými zdroji energie a je aktivní v evropské asociaci EUROSOLAR
Milan Starec - občan žijící u polského dolu Turów, aktivně vystupuje proti jeho rozšiřování
Iva Zvěřinová - výzkumnice v Centru pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, zaměřuje se na environmentální ekonomii a sociologii
Zdroj: tisková konference SUK
Zapomněli jste heslo? Změňte si je
Přihlásit se mohou jen ti, kteří se již zaregistrovali

Podle stínové komise tvoří tu stávající uhelnou komisi převážně lidé, kteří nejsou rychlému konci uhlí nakloněni.
Licence / Všechna práva vyhrazena. Další šíření je možné jen se souhlasem autora Foto /
Zuzana Pipla Havlínová / Foto Havlín

URL| https://ekolist.cz/cz/zpravodajstvi/zpravy/vznikla-stinova-uhelna-komise-chce-otevirat-opomijena-temata

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
ekolist.cz

Václav Moravec: Xaver patří k buranům. Merkelová je vědkyně. Klaus kňoural. Lidé se ČT zastanou. A tato média...

23.6.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

kas

Václav Moravec si v podcastu Filipa Titlbacha z Deníku N nebral příliš servítky. Pokud Xaver Veselý a Barbora Kořanová jeho pořad kritizují, prý se jenom snaží zviditelnit. Že by se měl v Otázkách Václava Moravce střídat vyvracel tím, že ve Velké Británii by se něčemu takovému vysmáli. O Xaverovi Veselém mínil, že je „průměrný“ a „zapadá do společnosti buranů“. A přišly i narážky na Václava Klause i odpověď na to, kam by svou kariéru směřoval, kdyby v ČT skončil.

První otázka od moderátora Filipa Titlbacha byla, zda si Moravec nemyslí, že jeho pořad už je za zenitem. Moravec argumentoval, že např. v BBC čím je moderátor starší, tím větší má přehled. „Když ale v

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Česku na nějaký pořad, který někomu leží v žaludku, nemůžete vytáhnout nízkou sledovanost, pak řeknete: Moravec je za zenitem," tušil moderátor účelovou argumentaci.

Titlbach zmínil, že tuto myšlenku vyřkla poslankyně ANO Kořanová, ale Moravec prohlásil, že na ni nemá cenu reagovat. Prý se jenom snaží upoutat pozornost tím, že se otírá o známá jména, jako např. Nory Fridrichové, a o Českou televizi obecně. „Už jen způsob její argumentace je tak pokleslý – řekne, že tam ten pořad nemá co dělat, a přitom jej nesleduje," ohradil se vůči jejím výtkám na adresu Otázek Václava Moravce.

Kromě Kořanové se Titlbach zmínil i o Luboši Xaverovi Veselém, který byl zvolen do Rady ČT. „Je to zvláštní, zvyknout si na to, že je to kolega," okomentoval Moravec a dodal, že Xaverův pořad na Frekvenci 1 patřil k méně poslouchaným. „Kdyby byl tak skvělým moderátorem, předpokládám, že by o něj měly zájem nejposlouchanější rozhlasové stanice, jako je například Impuls. A nakonec vám politicky skončí v Českém rozhlase, protože má vhodné známé," prohlásil a vysvětlil, že ‚politicky skončil' znamená, že se do ČRo dostal kvůli rozhovorům s prezidentem.

„Myslím, že věnujeme příliš času a prostoru v médiích lidem, o nichž nemá smysl se vůbec bavit. Oni jsou jen symbolem doby. Doby vzestupu buranství a nekompetentnosti," dodal. Xaver Veselý se podle něho jen chce vymezit proti známé značce, jako jsou Otázky Václava Moravce, ale další moderátoři, jako např. Michaela Jílková mu nevadí. A doplnil, že v BBC se moderátoři také nestřídají. „Celá Británie by se samozřejmě takovému hloupému názoru, který říká pan Veselý, vysmála," mínil s tím, že podle něho Xaver provokuje a dělá si tak reklamu na svůj ‚málo sledovaný' Youtube kanál. A ještě o moderátorovi XTV prohlásil, že je ‚průměrný' a ‚zapadá do společnosti buranů'.

Obecně si Moravec stěžoval na dobu, ve které žijeme, řka, že už došlo k relativizaci všeho. „Převrátila a vyprázdnila obsah slov. O konzervatismu kážou lidé, kteří v sobě tyto hodnoty vůbec nemají. Čistotu vaší krve kádrují lidé, kteří krev sami čistou nemají. Posouváme hranice mezi pravdivým poznáním a blábolem, zaměňujeme ta slova," stěžoval si a vysvětloval, proč se nyní vyjadřuje tak ostře. Prý se také rozmazávají rozdíly mezi zpravodajstvím a publicistikou. „My jsme toto rozdělení v posledních letech rozmazali a ve veřejném prostoru teď věnujeme obrovské množství času a energie tomu, že zesilujeme hlas lidí, kterým bychom se ještě před patnácti lety vysmívali," tvrdil moderátor Otázek a právě proto prý nechce věnovat velký prostor „nějakému radnímu, který vůbec neví, o čem mluví, porušuje zákon o České televizi, a pak nějaké poslankyni."

V této souvislosti srovnával amerického prezidenta Donalda Trumpa a německou kancléřku Merkelovou. Trumpovi vyčetl, že situaci nezvládá, zatímco ‚vědkyně' Merkelová údajně ano, takže se Němci prý vracejí k CDU/CSU.

Diskuse se pak opět stočila k 168 hodinám, Otázkám Václava Moravce a Reportérům ČT. Moravec prohlásil, že by generální ředitel ČT Petr Dvořák neměl méně problémů, i kdyby tyto pořady poskytující veřejnou službu zrušil. Podle něho ředitel pochopil, že jakmile by začal sloužit politikům, nikdy by nesloužil dostatečně. „Něco jiného je, když řídíte Novu, kde vám politici podlézají, a něco jiného je, když vstoupíte do České televize, protože tu politici považují za svou," mínil Moravec, ale Titlbach kontroval, že ČT považují za svou všichni, když jsou koncesionáři.

„Ano, ale tento přístup je tady už od devadesátých let, kdy Václav Klaus kňoural ve vysílání Českého rozhlasu, že ČT a ČRo jsou kočkopsi, protože buď je něco státní, nebo je to soukromé. Neuznával, že tu existují veřejné instituce typu Národní galerie, Národního divadla nebo právě České televize. Já si tento jev pro sebe pracovně označuji jako nedokončenou myšlenkovou transformaci v českém prostředí. Tyto příznaky jsou tady přítomné celých třicet let. A ty neustálé hry kolem České televize? Vždyť je to stále dokola," odpovídal Moravec.

Titlbach se pak opět zeptal na Radu ČT, zda Moravec věří, že to „s televizí myslí dobře", ale Moravec se otázce vyhnul a řekl jen, že jací lidé se do ní dostávají, je obrazem doby. „Můžu říct, že je mi líto managementu a kolegů v ČTK, že je jejich rada paralyzovaná tím, že v ní obstruují pan Foltán s panem Žantovským," vyjádřil se k jinému orgánu. Co se týče své práce, Moravec připomenul, že radní dle zákona nemají co mluvit do programu.

Ale moderátor rozhovoru připomenul, že radní mají možnost odvolat ředitele. „Pokud to rada udělá a nebude k tomu mít argumenty, nakonec to budou koncesionáři, kteří se televize zastanou," byl si jist Moravec a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

argumentoval posledním průzkumem ochoty platit koncesionářské poplatky, který je podle něho zvlášť významný, když se proti médiím veřejné služby v poslední době vede taková kampaň.

Povzdechl si ještě nad jednou věcí: „Zákon z roku 2001 vznikl po krizi v České televizi. Ta novela měla odpolitizovat volbu Rady České televize. A podívejte se třeba na případ toho radního, kterému jsme věnovali šest minut rozhovoru. On říká, že je fantastické, že mu jeden poslanec nového uskupení, které ani nebylo zvoleno do sněmovny, zařídil, aby byl zvolen. On dovede říct, že ten politik má jeho hlas. Zvykli jsme si na kvazipolitickou volbu členů Rady České televize a Rady Českého rozhlasu."

A navrhl i lepší řešení: „Otázkou je, jestli by nakonec nebylo lepší, kdyby to byli přímo nominanti politických stran. Ať se ukáže, koho nám ta konkrétní strana do rady nasadila. Ať je tam ta přímá odpovědnost. Abychom si mohli říct: Podívejte se, tato strana schvaluje chování radního, který dokáže hrozit fyzickým násilím redaktorce. A ne jedné, ale dokonce dvěma."

Co se týče ‚kampaně' proti veřejnoprávním médiím, Moravec jmenoval soukromá média, pro která jsou veřejnoprávní média konkurencí. Že jim soukromá média nepřejí tedy považuje za legitimní. Dále zmínil politiky, kteří prý veřejnoprávní média potřebují, ale zároveň by dle Moravcova názoru chtěli, aby poslouchala. „A pak tady máte hráče, kteří vědí, že v chaosu se lépe vládne. A čím větší vytvoříte chaos, tím víc pak může část veřejnosti volat po vládě silné ruky. To jsou tedy tři důvody, proč významní zákulisní hráči mohou chtít, aby byla média veřejné služby oslabena," tvrdil. Nicméně, Češi podle něho na vládu silné ruky příliš nevěří.

Pozitivních reakcí prý dostává dost, ale agresivity vůči jeho pořadu údajně přibývá, a to ve vlnách. „Když jsme se o tom minulý týden s Norou Fridrichovou bavili v maskérně, říkám: Hele, mně by vlastně chybělo, kdyby se čas od času neobjevila nějaká poslankyně nebo radní, říkal bych si, že je něco špatně. Takže berte to tak, že jsem svého druhu masochista," odlehčil rozhovor.

Na přetřes také přišla otázka, kam by se Václav Moravec vrtnul, pokud by odešel z ČT. Moderátor Otázek řekl, že jeho záloha a „srdeční záležitost" je **Fakulta sociálních věd**. „Když se někdy cítím Českou televizí unaven, na té fakultě si říkám: To je super, sem se vrátím na důchod," řekl. A pokud by opustil ČT, zmínil Moravec buď Deník N, nebo projekt DVTV jako média která mu přijdou zajímavá. S výhradou, že by samozřejmě záleželo na tom, zda by ho chtěli. A také vychvaloval svobodu, kterou jemu i jiným poskytují veřejnoprávní média.

URL| http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vaclav-Moravec-Xaver-patri-k-buranum-Merkelova-je-vedkyne-Klaus-knoural-Lide-se-CT-zastanou-A-tato-media-628253

Rovnaká správa vyšla v ďalších 3 tituloch:
parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz

---

Pandemie upozornila na rozdíly

23.6.2020 Lidové noviny str. 14 Akademie

LUCIE FIALOVÁ

Sociolog Daniel Prokop vysvětluje, jak koronakrize ovlivnila a pravděpodobně ještě ovlivní české školství i způsob vzdělávání

Koronavirová krize ruku v ruce s vyučováním na dálku ukázala, že mezi českými školami jsou obrovské rozdíly; úroveň výuky se lišila jako den a noc. Zároveň se prokázalo, že nutnost používat digitální technologie zvětšuje už tak obrovský vzdělávací handicap dětí z chudších rodin. Podle sociologa Daniela Prokopa navíc systém českého školství ponechává velkou roli rodině, čímž zvýhodňuje ty děti, které mají rodiče schopné jim pomoci.

* LN Co nám koronavirus ukázal o našem vzdělávacím systému?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Spíš bych řekl, že odhalil věci, které jsme věděli, ale teď je na ně víc vidět. Podle České školní inspekce se 10 tisíc českých dětí vůbec nezapojilo do vzdělávání a podle našeho vlastního výzkumu osm procent dětí nemělo během distanční výuky dostatečný přístup k počítači. Buďto vůbec, anebo jich v rodině neměli dost pro všechny. Myslím si, že to budou ty samé děti, které se méně zapojují i v běžné výuce, a koronakrize jen tyto nerovnosti odhalila. Potvrzuje to i výzkum, v němž jsme zkoumali, nakolik se rodiče učili s dětmi. Překvapilo mě, že méně vzdělaní rodiče deklarovali, že se s dětmi učí delší dobu. Zřejmě proto, že je pro ně těžší jim pomoci. Český vzdělávací systém obecně nechává velkou část na rodině, a tím zvýhodňuje ty děti, které mají rodiče schopné jim pomoci. A ještě jedna věc, kterou koronakrize zvýraznila: ministerstvo školství není schopné implementovat funkční opatření rovnoměrně do škol. Všechny průzkumy České školní inspekce i naše vlastní ukazují, že se školy i jednotliví učitelé obrovsky liší v tom, jaké používají nástroje a jestli s dětmi komunikují interaktivně. Je to důsledek toho, že je české školství hodně decentralizované a že úplně chybí střední článek vedení.

* LN Co to znamená? Co přesně nám chybí?

Dřív na okresní úrovni existovaly školské úřady, které byly prostředníkem mezi ministerstvem školství a zřizovatelem, což je obec. Byly zrušeny, ale ukazuje se, že něco podobného chybí. Teď se řeší, jak je nahradit. Jedna možnost je mít – jako třeba ve Finsku – nějakou národní agenturu, která má regionální dosah do škol a pomůže s co nejrovnoměrnější implementací doporučení ministerstva. Druhá možnost je mít něco jako jsou teď Místní akční plány rozvoje vzdělávání (MAP), které by koordinovaly školy řekněme na území velikosti někdejšího okresu. Ale musely by fungovat nějak jednotněji a mít odpovědnost.

* LN Takže teď je to tak, že ministerstvo školství něco řekne, ale záleží na každém řediteli, jestli to zaznamená a implementuje?

V podstatě ano. Důsledkem je, že když během koronakrize ministerstvo školství vydalo doporučení, že by školy neměly známkovat, tak nám v průzkumu 54 procent rodičů dětí na druhém stupni říkalo, že je učitelé známkovali alespoň jednou týdně. V takové chvíli by se hodil orgán mající reálný dosah do škol, který by pomohl učitelům s nastavením formativního hodnocení.

* LN Zřizovatelé, tedy obce, přece také mají své školské odbory.

Jenže zřizovatelů je 2500, takže když je to Praha nebo velké město, tak to nějak funguje, ale v menších obcích to dělá nějaký člověk na obecním úřadě, který se v tom nevyzná, protože má na starosti i jiné věci. A hlavně to neplní tu roli, že by měl pod sebou třeba 80 škol a kontroloval, aby postupovaly pokud možno jednotně.

* LN To je možná i odpověď na otázku, proč se ve školství pořád nic nemění...

Je to tak. I kdyby ministerstvo školství přicházelo s reformními kroky, hrozí, že nedoputují do škol nebo že se budou implementovat formalisticky. Myslím, že jeden z blízkých cílů Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ bude reforma obsahu, jakési provzdušnění a aktualizace toho, co se děti učí, a já mám obavu, že když to nebude podpořeno mentoringem učitelů, tak to zase bude mít jen omezený dosah. Je důležité, aby se to promítlo do učebnic a aby to nějaký ten střední článek dostal do škol. Na jeho zodpovědnosti by také bylo, aby školy měly relativně vyrovnanou kvalitu. Pak by se neděly takové věci jako třeba v Mělníku, kde mají základní školu, která má spádovou oblast ubytovnu a radnici, takže do ní chodí v podstatě pouze romské děti nebo děti z vyloučených rodin. Podobné věci dělá spousta dalších měst, nebo tomu aspoň nebrání. V takto decentralizovaném systému leží největší zodpovědnost na ředitelích škol, což vede k velkým rozdílům mezi jednotlivými školami, ale také to ředitele neúměrně zatěžuje administrativou. Řeší neustále různé dotace či protipožární předpisy. A brání jim to rozvíjet učitele – být pedagogickými lídry.

* LN Máte už nějaká data o tom, jaký má koronakrize vliv na vzdělávání českých dětí?

Na to je brzy. Jediná tvrdá data, která zatím máme, jsou výsledky maturitních testů, jenže ty Cermat sestavuje tak, že z nich nelze vůbec nic vyvodit. Nejsou validované v tom smyslu, aby se meziroční rozdíly daly přičíst tomu, že se něco změnilo ve vzdělávání. U maturity ze všech předmětů došlo k meziročnímu nárůstu neúspěšnosti, nejvíc v případě českého jazyka, ale neznamená to, že se studenti připravili hůř než loni, ale že test byl asi o trochu těžší než loni. V matematice neuspělo 17,5 procent maturantů, v českém jazyce 14,1 a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

angličtinu neudělalo 4,9 procent maturantů. Přitom ve většině mezinárodních srovnávacích testů jako je PISA jsou české děti v devítce nebo prváku střední školy horší ve čtenářské gramotnosti než v matematické. Takže to, že maturita v Česku dopadla hůř z matematiky než z češtiny, mi připadá spíš jako náhoda. A že by čeští žáci byli lepší v angličtině než v matice, to asi těžko, to také nesedí ani od oka. Aby nám ty výsledky něco řekly, musel by být test validovaný – vytvořený jako tak složitý, aby jím úspěšně prošlo třeba 90 procent lidí, kteří dělali maturitu v posledních dvaceti letech. Teď ty meziroční posuny a srovnání předmětů skoro nic neříkají. Média by z toho ani neměla nic vyvozovat, protože se z toho nic vyvodit nedá.

* LN Další odhady, co udělá koronavirový výpadek vzdělávání, tedy zatím nemáte?

Ekonom Daniel Münich převedl na Česko zahraniční analýzy, jak měsíční úplný výpadek školy ovlivňuje životní šance a jaké to má ekonomické dopady. Ty náklady jsou obrovské. V téhle situaci ale budou následky menší vzhledem k tomu, že vzdělávání vypadlo všem podobně a ne úplně. Jsem zvědavý, jaký bude vliv na úspěšnost žáků při přijímacích zkouškách na střední školy. To, že se testy psaly jen v jednom termínu, ji mohlo ovlivnit. Jeden z našich výzkumů ukázal, jak mezi prosincem loňského roku a letošním jarem klesly vzdělanostní aspirace rodičů. Ptali jsme se jich, jakého stupně vzdělání by chtěli, aby jejich děti dosáhly, a mírně, ale významně – asi o 8 procent – narostl počet rodičů, kteří uvedli, že by jim stačilo vzdělání bez maturity. Nevíme, nakolik je to důsledek domácího vzdělávání, kdy část rodičů mohla přehodnotit přílišné ambice, a nakolik důsledek toho, že měli kvůli karanténě omezené možnosti vybírat vhodnou školu. Když se to zkombinuje s tím, že letos byl místo dvou jen jeden termín pro napsání přijímacího testu, myslím, že to může mít dopad na přechody do vyššího stupně vzdělávání. Ale jak velký, to zatím nevíme. Každopádně už teď je v některých regionech problém, že na střední nejde či ji nedokončí více než šestina dětí.

* LN Zjišťovali jste také digitální připravenost českých škol. Jak obstály v distanční výuce?

Ptali jsme se rodičů, kolik škol používá modernější platformy a videokonference nebo kolik učitelů s dětmi komunikuje interaktivně – volá jim, mluví s nimi po chatu a vysvětluje úlohy. Devětatřicet procent rodičů dětí na základních školách odpovědělo, že něco takového jejich dítě zažívá alespoň jednou týdně. Školy se v tom velmi lišily a zajímavé bylo, že výrazněji tyto platformy využívali učitelé na víceletých gymnáziích než na druhých stupních škol. Abych zmínil také nějaký pozitivní dopad: když jsme se ptali rodičů, kteří se učili s dětmi, nakolik jim objem probírané látky připadá přiměřený, tak asi 40 procent rodičů řeklo, že se jim zdá, že se toho děti učí moc. Nevím, jaké bylo číslo před distanční výukou, ale je možné, že je to jedna z věcí, kterou si rodiče teď uvědomili. To by byl pozitivní efekt. Podle většiny odborníků je hlavně na druhém stupni ZŠ obsah přehlcený a nezbývá čas na procvičování a skutečné pochopení věcí a individuální přístup k dětem. Obsah učiva se bude proměňovat a bylo by dobré, aby konzervatismus rodičovské generace nebyl brzdou změn.

* LN Ještě nějaké důsledky toho, že rodiče měli šanci přihlížet vzdělávání svých dětí?

Docela překvapivá věc: ptali jsme se rodičů, jak hodnotí úroveň základního vzdělávání, a když jsme se zeptali těch samých během distanční výuky, mírně narostlo pozitivní hodnocení. To je velmi zajímavé, protože určitá část společnosti je k práci některých učitelů dost kritická, ale v globálu se pohled na pedagogy zlepšil. Hypotéza je, že si rodiče uvědomili náročnost učitelské práce. Teď děláme novou vlnu výzkumu na stejných lidech a ptáme se jich konkrétněji, jak se proměnilo vnímání role školy a učitelů.

* LN Na závěr možná trochu osobnější otázka: Kde se ve vás bere zájem o nerovnosti a sociální témata?

Do určité míry to vychází asi z toho, že jsem datově zaměřený a nerovnosti jsou uchopitelná věc. Přišlo mi, že to je poddiskutované téma a že by to měl někdo otvírat. V Česku se občas tváříme, jako by nerovnosti neexistovaly. Jinak je těžké vysledovat, kdy mě vlastně začala iritovat nespravedlnost. Něco je asi z rodiny, můj táta byl spíše levicově zaměřený – kdysi jsem mu vysvětloval, že progresivní daně jsou blbost, a dnes se „hádáme“ naopak. Možná člověka ovlivní i učitelé a takové drobnosti, jako že jsem chodil do Divadla Komedie na politicky angažované hry. Ale v těchto introspekcích si vždycky najdete, co chcete. Nejlépe to asi vystihl editor mojí knížky Slepé skvrny, který napsal, že na část lidí z mojí generace prostě zapůsobilo to, že svoje myšlenky formovala v letech 2005 až 2013, kdy v intelektuálním a mediálním světě byla častá jakási přehlížívá pseudopravicovost: chudoba u nás neexistuje, Češi jsou stěžovačný národ, každý má stejné šance, dávky se strašně zneužívají a sociální pomoc je plýtvání. Když tenhle diskurz dominuje a vy vidíte, že detailnější data ani zkušenosti části lidí tomu neodpovídají, nutí vás to tenhle monolit narušit.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Objem probírané látky připadal přiměřený asi 40 procentům rodičů, kteří se s dětmi učili. Jinak se jim zdálo, že se toho děti učí moc.

Během pandemie mírně narostlo pozitivní hodnocení úrovně vzdělávání na ZŠ. Rodiče si asi uvědomili náročnost práce učitelů.

Daniel Prokop

* Sociolog zaměřující se na politický a sociální výzkum. * Vystudoval žurnalistiku a sociologii na **Fakultě sociálních věd** UK, kde dnes působí jako výzkumník. * Deset let pracoval v agentuře Median, z toho tři roky v jejím vedení. * Loni založil vlastní sociologickou organizaci PAQ Research, která se věnuje projektům zejména z oblastí vzdělávání, sociálních problémů a sociální politiky. * Je členem expertní skupiny pro tvorbu Strategie vzdělávání 2030+, spoluautorem analýzy Eduzměna a členem projektu Učitel naživo.

O autorovi| LUCIE FIALOVÁ, Autorka je spolupracovnicí LN
Foto autor| FOTO MAFRA - TOMÁŠ KRIST
Foto popis| Co by se mělo změnit? Na 2. stupni ZŠ je obsah učiva přehlcený a nezbývá čas na skutečné pochopení věcí, myslí si sociolog Prokop.

Putinův boj s časem. Ve svém poselství nabídl světu minulost, aby udržel vliv Ruska na přítomnost

23.6.2020 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Ruský prezident sepsal několikastránkový text, v němž shrnuje pohled svůj i většiny Rusů na druhou světovou válku a to, co k ní vedlo. Nejde o nic nového, z velké části jen zopakoval, co většinou z Ruska zaznívá. Nabízí se proto otázka, proč se do rozsáhlého opakování sovětské verze historie, resp. výčtu tehdejších ztrát a obětí pustil a proč jeho text vyšel nejdříve anglicky na americkém webu.

Ruská tisková agentura TASS 14. června oznámila, že prezident Putin napsal článek o druhé světové válce a později rozhodne, kdy bude publikován. Novináři se okamžitě začali ptát, zda článek vyjde před 24. červnem, kdy se má v Moskvě uskutečnit slavnostní vojenská přehlídka u příležitosti 75. výročí vítězství ve Velké vlastenecké válce, která kvůli pandemii koronaviru musela být přeložena z 9. května. Prezidentův mluvčí Dmitrij Peskov však žádné datum neuvedl.

Článek vyšel 18. června, ale místo toho, aby ho zveřejnilo nějaké ruské médium, objevil se na webu časopisu The National Interest, který vydává ve Washingtonu sídlící konzervativní think tank Center for the National Interest. Na oficiálním webu prezidenta Kremlin.ru byl text zveřejněn až 19. června, stejně jako v tiskovém orgánu ruské vlády, novinách Rossijskaja Gazeta.

Skutečnost, že dlouho dopředu anoncovaný text vyšel v USA dříve než v Rusku, může mít řadu důvodů. Nepochybně se mezi ně řadí snaha oslovit zahraniční čtenáře, zejména Američany. Ostatně není to poprvé. 11. září 2013 – tak symbolické datum nepochybně nebylo zvoleno náhodou – vyšel Putinův článek s titulkem „Prosba o obezřetnost z Ruska“ v New York Times.

Přečtěte si takéVojenská přehlídka odstartuje hlasování o Putinově věčnosti

Ruský prezident tehdy začal slovy: „Události, k nimž v současnosti dochází v Sýrii, mě přiměly obrátit se přímo k americkému lidu a jeho politickým vůdcům. V době, kdy mezi našimi společnostmi neprobíhá dostatečná komunikace, to považuji za důležité. Vztahy mezi našimi zeměmi prošly různými stádii. Stáli jsme proti sobě během studené války. Ale také jsme už kdysi byli spojenci a společně jsme porazili nacisty. Tehdy byla založena univerzální mezinárodní organizace – OSN, aby se podařilo předejít opakování takové zkázy…“

Těžko říci, jaké cíle tehdy ruský prezident svým textem sledoval, ale skutečností je, že díky vojenské intervenci a následné anexi Krymu na jaře 2014 se komunikace mezi USA a Ruskem dostala do stádia, které v žádném

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

představitelném ohledu nemůže být označeno za uspokojivý stav. A na tom se dosud nic nezměnilo. Má Putinův text z The National Interest potenciál cokoli změnit?

Mnichov nám otevřel oči

V americkém originále je text opatřen titulkem „Vladimir Putin: Skutečné ponaučení 75. výročí II. světové války“ a v perexu stojí: „Ruský prezident nabízí komplexní hodnocení odkazu druhé světové války a tvrdí, že ‚evropští politici a zejména polští vůdci si dnes přejí zamést pod koberec mnichovskou zradu. Mnichovská zrada ukázala Sovětskému svazu, že západní země řešily bezpečnostní otázky, aniž by braly v potaz jeho zájmy‘.“

V ruské verzi, kterou uveřejnila Rossijskaja Gazeta, je článek opatřen titulkem: „75 let velkého vítězství: společná odpovědnost za historii a budoucnost“ a v perexu je uvedeno: „Rossijskaja Gazeta publikuje článek ruského prezidenta Vladimíra Putina. Obsahuje podrobnou analýzu příčin vypuknutí druhé světové války, hovoří o tom, proč se politici moderního Západu stále více pokoušejí buď zatajit, nebo zneuctít výkon sovětského vojáka.“

Přečtěte si takéSvedení, lhostejní, nebo zaslepení? Před 70 lety tisíce občanů žádaly smrt pro Miladu Horákovou

I když je text v angličtině i ruštině shodný, jeho vyznění v Rusku a v Americe, potažmo jinde ve světě, určitě nebude stejné. Pokud vyjdeme z toho, co pro své čtenáře vypíchly obě redakce, zjistíme, že zatímco Američané text vnímají jako příspěvek, který má něco vysvětlit, v ruském provedení se jedná v první řadě o obhajobu. Protože se jedná o velmi dlouhý text – jde o více než osmadvacet stran –, pokusíme se zdůraznit to podstatné.

Článek se, na první pohled překvapivě, primárně nezabývá velikými bitvami, které Rudá armáda za války svedla. Jeho zásadní část je věnována situaci před válkou a okolnostem, které vedly k jejímu rozpoutání. Argumentace, kterou přitom Putin používá, není nikterak nová či objevná. Veřejnost sice byla informována, že autor měl k dispozici unikátní archiválie, ale vše podstatné, s čím se v textu lze setkat, již v posledních letech v ruském veřejném a mediálním prostoru zaznělo.

My jsme v tom nevinně

Putin nehovoří jen sám za sebe, respektive za Rusko, ale jasně dává najevo, že mluví jménem zemí Společenství nezávislých států, respektive všech národů někdejšího SSSR. Jejich jménem pak vystupuje primárně proto, že je nezbytné vypořádat se s „nehoráznostmi“, které se v souvislosti s debatou o historii objevují na Západě. Zejména pak s Usnesením Evropského parlamentu ze dne 19. září 2019 o významu evropské paměti pro budoucnost Evropy, které explicitně zdůraznilo spolupráci SSSR s nacistickým Německem a z dvou totalitních režimů činí spoluviníky rozpoutání druhé světové války.

Kořeny druhé světové války je nutno hledat ve způsobu ukončení první světové války, kdy s poraženým Německem vítězné mocnosti naložily tak, jak naložily. Putin to sice nikde přímo neuvádí, ale současný ruský čtenář, který je s tímto argumentem obeznámen, ví, že se Rusko na uzavření Versailleské mírové smlouvy nepodílelo. SSSR, jakožto nástupce ruského impéria, je tedy v tomto ohledu bez viny.

A nejen to. S Německem bylo tehdy zacházeno nespravedlivě a jak Putin, tak ministr zahraničí Lavrov ve svých veřejných vystoupeních v minulých letech často upozorňovali na skutečnost, že i s Ruskem se po rozpadu SSSR zacházelo nespravedlivě. Zejména v souvislosti s tvrzením Západu/Američanů, že studená válka má jasného vítěze i poraženého… Ve Společnosti národů byly ignorovány všechny sovětské návrhy na vytvoření skutečně rovnoprávného systému bezpečnosti… I tato teze z Moskvy v posledních letech často zněla, pokaždé v souvislosti s existencí NATO a jeho „expanzí“ směrem k ruským hranicím.

Přečtěte si takéProč Rusko nemá právo od nikoho žádat věčný vděk za osvobození a vnucovat mu spolu s komunisty svůj výklad historie

Stalin se nikdy nepošpinil osobním setkáním s Hitlerem, který byl dlouhou dobu v mnoha evropských metropolích vnímán jako standardní a respektuhodný politik. Stalina a jeho vedení lze právem obvinit z mnoha zločinů proti vlastnímu lidu, ale – a to Putin zdůraznil – nelze mu vyčítat, že by chybně hodnotil mezinárodní situaci. Co tím má na mysli?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Nic jiného než to, že SSSR podle Kremlu žádný zásadní podíl na rozpoutání druhé světové války neměl. Moskva prý byla k jednáním s Hitlerem donucena přistoupit teprve v okamžiku, kdy bylo jasné, že západní mocnosti nejsou důvěryhodné, když obětovaly Československo. Pokud existuje někdo, komu je tehdejší situaci třeba klást za vinu, je to prý Polsko. V situaci, kdy hrozila válka na dvou frontách (v Evropě s Německem a na Dálném východě s Japonskem), nebyla jiná možnost než hájit vlastní zájmy…

„Proto je nespravedlivé tvrdit, že dvoudenní návštěva nacistického ministra zahraničí Ribbentropa v Moskvě je hlavním důvodem vzniku druhé světové války. Všechny mocnosti v té či oné míře nesou svůj podíl viny za její začátek. Každá z nich udělala nenapravitelné chyby, pravděpodobně věřila, že je možné přelstít ostatní, zajistit si jednostranné výhody nebo se vyhnout hrozící světové katastrofě," tvrdí ve svém textu Putin.

Polský trn v oku

SSSR prý mohl z Polska získat podstatně větší část, než na jakou se nakonec omezil, včetně Varšavy. „Inkorporace" Litvy, Lotyšska a Estonska do SSSR proběhla na základě dohody s vládami dotčených zemí, zcela v souladu s normami tehdy platného mezinárodního práva… Putinova „argumentace" stran Polska a jeho viny je pochopitelně mnohem delší, vlastně je až s podivem, kolik prostoru je Polsku vyhrazeno, ale opět se jedná pouze o variace na tvrzení, která z Ruska znějí již delší dobu.

Novinkou v rozboru příčin rozpoutání války je však následující úvaha: „Nevíme, zda existovaly nějaké tajné „protokoly" a přílohy k dohodám řady zemí s nacisty. Nemáme jinou možnost, než ‚věřit jejich slovu'. Zejména materiály o tajných anglo-německých jednáních nebyly dosud odtajněny. Proto vyzýváme všechny státy, aby zintenzivnily proces otevírání svých archivů, zveřejňování dříve neznámých dokumentů předválečné a válečné doby. Stejně jako v posledních letech Rusko. Jsme připraveni na širokou spolupráci, na společné výzkumné projekty historiků," apeloval Putin.

Ve svém textu tvrdí, že Rusko uchovává původní, ničím nepřikrášlenou pravdu o válce. Hitler prý pochopil, že hlavní silou, která mu brání uchvátit Evropu, je Sovětský svaz. Ke zničení nacismu prý nejvíce přispěl on, resp. Rudá armáda. Na sovětsko-německé frontě byly nasazeny čtyři pětiny všech tanků a dvě třetiny letadel. SSSR se na vojenském úsilí protihitlerovské koalice podílel zhruba ze sedmdesáti pěti procent. Rudá armáda rozbila 626 nepřátelských divizí, z toho 508 německých. Za války v Sovětském svazu zahynul každý sedmý občan, ve Velké Británii jeden ze 127 a v USA jeden ze 320 lidí, zdůraznil Putin.

Přečtěte si takéS německým know-how do Stalinovy náruče. Poválečná republika měla s tou první jen málo společného

Zmínil i spojeneckou pomoc: „Budeme vždy vděčni za pomoc, kterou spojenci poskytli, když Rudé armádě poskytli munici, suroviny, jídlo a vybavení. A podstatnou pomocí byly i dodávky vojenské – asi sedm procent celkové vojenské výroby Sovětského svazu."

Na závěr hodnocení vojenského rozměru války Putin, vedle podílu Britů a Američanů, připomněl i další spojence a naznačil, že druhá světová válka byla konfliktem opravdu globálním: „K vítězství pomohla snaha všech zemí a národů, které bojovaly se společným nepřítelem. Britská armáda bránila svou domovinu před invazí, bojovala s nacisty a jejich satelity ve Středozemním moři a v severní Africe. Americká a britská vojska osvobodila Itálii, otevřela druhou frontu. Spojené státy zasadily drtivé údery agresorovi v Pacifiku. Jsme si vědomi kolosálních obětí čínského lidu a jeho obrovské role v porážce japonských militaristů. Nezapomínáme na bojovníky ‚Svobodné Francie', kteří neuznali ostudnou kapitulaci a pokračovali v boji proti nacistům."

Tato slova, která čtenáře obeznámeného s kontextem druhé světové války rozhodně nepřekvapí, však v Rusku příliš často nezní. Drtivá většina pozornosti je soustředěna na Velkou vlasteneckou válku, či, chcete-li, na válku sovětsko-nacistickou. Vše ostatní je považováno za druhotné a standardním hlavním měřítkem (ne)významnosti jsou počty obětí, nasazené techniky a zničených divizí, jak bylo uvedeno výše.

To všechno už tu v mnoha obměnách ale bylo, proč tedy teď znovu, v takovém rozsahu a s takovou publicitou?

Souboj s časem o udržení vlivu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Putin již letos v lednu navrhl, že by se vůdci vítězných mocností druhé světové války měli u příležitosti 75. výročí jejího konce sejít a probrat budoucnost světa, za kterou nesou mimořádnou odpovědnost. Teď oznámil, že jeho kolegové – prezidenti Si Ťin-pching, Macron, Trump a ministerský předseda Johnson – tuto iniciativu podpořili a setkání pěti jaderných mocností, stálých členů Rady bezpečnosti OSN, považuje za v podstatě hotovou záležitost.

A nejen to. Diskutovat by se mělo zejména o světové bezpečnosti, strategické kontrole zbraní, boji proti terorismu… což všechno jsou témata, kde si Rusko ještě stále drží silnou pozici. Proč? Vlastně jen proto, že vyhrálo Velkou vlasteneckou válku a díky tomu mu dodnes patří postavení, které je výjimečné. Putin si je určitě vědom, že pro ostatní bude spíš než minulost podstatná přítomnost a budoucnost – bezprostředně ta ekonomická a výhledově i environmentální, kde je však Rusko schopno nabídnout jen velmi málo a i to málo se trvale zmenšuje.

Vědí to i ti ostatní, ale pokud k setkání dojde – a takové setkání by nepochybně mělo potenciál stát se politicko-mediální událostí roku –, Putinovi nikdo nebude moci upřít pozici iniciátora, což by mohlo vést i k roli hostitele. A taková možnost, pokud se jí chopí zdatný politik, může mít dalekosáhlé dopady.

Klasickým příkladem je Vídeňský kongres, který se na konci napoleonských válek podařilo zorganizovat Metternichovi. Na něm byly položeny základy pro udržení rakouského velmocenského postavení, které mu, nehledě na jeho stále rostoucí (relativní) slabost, umožnily hrát v Evropě důležitou roli ještě dalších sto let. Bude zajímavé sledovat, zda se Putin Metternichovi alespoň přiblíží.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| https://denikn.cz/384912/putinuv-boj-s-casem-ve-svem-poselstvi-nabidl-svetu-minulost-aby-udrzel-vliv-ruska-na-pritomnost/

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
denikn.cz *(Komentáře)*

Ekonomická aktivita, materiální situace a adaptace na chudobu vybraných skupin osob bez domova1

23.6.2020 FÓRUM sociální politiky str. 26 Recenzované články

Petr Holpuch - Olga Nešporová

Abstrakt Článek vychází z rozsáhlého kvantitativního šetření provedeného Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí mezi osobami přespávajícími venku, v noclehárnách a v azylových domech. Přináší údaje o ekonomické aktivitě a materiální situaci osob bez domova přespávajících venku, přičemž pozornost věnuje především jejich nejčastějším zdrojům příjmu, průměrné denní útratě, dluhům a možnostem naplňovat základní životní potřeby. Data dokládají, že osoby bez domova přespávající venku jsou v porovnání s těmi, které využívají noclehárny a azylové domy, postiženy chudobou znatelně více. Výstupy z výzkumu jsou zasazeny do kontextu poznatků o adaptačních mechanismech, které člověku po propadu do bezdomovectví na jednu stranu život na ulici ulehčují, avšak na stranu druhou se stávají překážkou pro jeho úspěšnou reintegraci.
Klíčová slova: bezdomovectví, zdroje příjmů, dluhy, chudoba, adaptace, reintegrace Abstract The paper is based on data obtained from an extensive survey of the homeless population in the Czech Republic conducted by the Research Institute for Labour and Social Affairs. It presents findings on the economic activities and material and financial sources of rough sleepers, and users of night shelters and temporary shelters for homeless. Attention is devoted specifically to their sources of income, their average daily spending, the structure and extent of their debts and the opportunities they have to fulfil their basic human needs. The poverty of persons who sleep mainly in public areas was found to be significantly deeper than those homeless who use shelters. The survey findings are presented in the context of the process of adaptation to the situation of

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

homelessness. Those habits that make surviving in poverty easier for homeless persons are presented together with the obstacles that hinder their successful reintegration into society.
Keywords: homelessness, economic activity, poverty, adaptation, reintegration Úvod

Člověk se po ztrátě bydlení stává přirozeně zranitelným a ohroženým. Pokud se mu jeho situaci nedaří delší dobu uspokojivě řešit, stává se také obětí marginalizace, tedy procesu postupného vyloučení na okraj společenského systému (Mareš, 2000; Sirovátka et al., 2002; Prudký, Šmídová, 2010). Kvůli narůstající deprivaci, která je logickým důsledkem omezených možností naplňovat základní životní potřeby, se snižuje také jeho schopnost využívat veřejné instituce a být aktivní součástí ekonomického systému. To má za následek narůstající chudobu, kvůli níž se jeho marginalizace ještě více prohlubuje (více o pozvolném procesu sociálního vyloučení viz Holpuch, 2011).

Úroveň marginalizace člověka se po ztrátě bydlení výrazně liší zejména podle jeho schopností, možností a odhodlání využívat ubytovací (a na ně další navazující) sociální služby. Za nejvíce zranitelné a extrémně vyloučené lze považovat ty osoby, které dlouhodobě žijí a přespávají „venku“, často ve veřejném prostoru; to znamená v parcích, pod mosty, na nádražích, ve veřejných dopravních prostředcích, v kanálech, jeskyních, odstavených vagonech, stanech, garážích, prádelnách, sklepech a půdách domů, squatech, cizích zahradních chatkách, vracích aut a podobně. Podle mezinárodní kategorizace ETHOS2 se o těchto osobách společně s těmi, které přespávají v nízkoprahových noclehárnách, hovoří jako o osobách „bez střechy“. Vlastimila a Ilja Hradečtí (1996) o této skupině osob pojednávají jako o skupině extrémně vyloučených.

Podle sčítání osob bez domova, které realizoval Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, žilo v České republice v dubnu roku 2019 přibližně 11 600 osob bez střechy, přičemž 77 % z nich přespávalo v době sčítání venku (Nešporová et al., 2019). Kategorie „bez střechy“ je v klasifikaci ETHOS reprezentována dvěma subkategoriemi osob - osobami přežívajícími venku a osobami přespávajícími v noclehárnách. Při sledování údajů o těchto dvou subkategoriích je však třeba brát v potaz, že mnohé osoby, které přespávají venku, mají zkušenosti s ubytováním v noclehárnách a naopak. Přesto je zde však silně zastoupená skupina osob, které dlouhodobě žádné ubytovací služby nevyužívají. Náš rozsáhlý, na sčítání navazující kvantitativní výzkum mezi českou populací osob bez domova, který byl realizován v květnu 2019, ukázal, že 45 % z těch osob, které v době dotazování přespávaly venku, nevyužilo v uplynulých dvanácti měsících žádný typ ubytování, tedy ani noclehárnu (Osoby bez domova 2019).

Chudoba a sociální vyloučení osob přespávajících venku je prokazatelně výraznější nežli těch, které více či méně často využívají noclehárny. V tomto článku se proto zaměříme především na skupinu osob přespávajících venku. Cílem následujícího textu je představení detailních informací o jejich materiální situaci a ekonomické aktivitě. Tyto informace zasadíme do kontextu poznatků o procesu adaptace na bezdomovecký způsob života.

Výstupy z tohoto textu mohou být nápomocné při získávání realistického náhledu na celkovou životní situaci osob bez domova, od níž se odvíjejí jejich možnosti a schopnosti (znovu)získat stabilní bydlení a zdroj pravidelného příjmu.

Bezdomovectví jako adaptace na extrémní chudobu

Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020 chápe bezdomovectví jako formu extrémního sociálního vyloučení, jehož příčinou i důsledkem je chudoba. O osobách bez domova hovoří jako o lidech, kteří „z různých (objektivních či subjektivních) důvodů nemají dovednosti nebo prostředky k tomu, aby si bydlení zajistili nebo udrželi sami“ (MPSV, 2013:5).

Petr Mareš, který se pokusil téma chudoby zpracovat komplexně v knize Sociologie chudoby a nerovnosti (Mareš, 1999), představuje bezdomovectví jako jednu z jejích základních podob. Zároveň však dodává, že bezdomovectví je víc než chudobou. Zdůrazňuje s bezdomovectvím neoddělitelně spjatý proces marginalizace, který podle něj vychází „z neschopnosti bezdomovců participovat na způsobu života, který je standardní pro většinu populace“ (tamtéž: 58).

Porozumění skutečnosti, že bezdomovectví není pouze jednou z forem chudoby (tedy materiálního nedostatku), hraje významnou úlohu pro formulaci konstruktivního přístupu k tomuto jevu. K eliminaci či prevenci chudoby lze využívat státem organizované přerozdělování finančních prostředků, avšak k úspěšné prevenci či eliminaci procesu marginalizace určité části obyvatel je potřeba komplexnější přístup (viz např. Černá, 2019; Glumbíková, Mikulec, 2019; Larkin, Aykanian, Streeter, 2019; Marek, Strnad, Hotovcová, 2012; MPSV, 2013).

Zatímco sociální politika České republiky hovoří celkem jasně o nutnosti intervenovat do bezdomovectví různými formami sociální práce (viz MPSV, 2013), postoje veřejnosti jsou k osobám bez domova ambivalentní. Studie, které sledovaly vztah české veřejnosti3 k bezdomovcům, poukazují na nižší ochotu české společnosti

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

těmto lidem pomáhat (FOCUS, 2007; Kliment, Dočekal, 2016; Vávra, 2013). Důvodem je tendence spatřovat v jejich situaci vlastní zavinění. Důsledkem tohoto pohledu je nižší společenská podpora vynakládání veřejných prostředků na sociální pomoc této skupině. Zdůrazňování faktorů individuálního zavinění či selhání však odvádí pozornost od vyhodnocování nepříznivých ekonomických a sociálních dopadů přetrvávajícího bezdomovectví pro celou společnost. Je zřejmé, že reintegrace osob bez domova je celospolečensky prospěšným jevem. Výhodnost lze vidět nejen v možném aktivním zapojení těchto osob do formální ekonomiky, ale také ve snížení nákladů na financování sociálních služeb, které tím, že pomáhají naplňovat základní životní potřeby osob bez domova, omezují veřejností negativně vnímané projevy bezdomovectví (viz Magistrát hlavního města Prahy 2008: 3; Štěchová, 2008: 29).

Mnohé studie, které zkoumají přímo každodenní život osob bez domova (např. Holpuch, 2011; Snow, Anderson, 1993; Vašát, 2012, 2014; Vašát, Gibas, 2018), představují bezdomovectví jako svébytný způsob života, s nímž jsou spjaty stigmatizované strategie obživy, neproduktivní trávení volného času a specifický morální řád, který stávající životní situaci osob bez domova ještě více konzervuje. Takovéto uchopení bezdomovectví na první pohled nahrává veřejnému mínění, které chápe bezdomovectví do značné míry jako individuální volbu, a tudíž nesouhlasí s vynakládáním veřejných prostředků na sociální pomoc určenou těmto osobám. Z těchto důvodů je důležité zdůraznit, že výše zmíněné studie pojednávají především o adaptaci na neuspokojivé materiální podmínky, v nichž se lidé bez domova ocitli. Toto adaptivní chování lze sice považovat za překážku ve změně jejich stávající situace, nikoliv však za její příčinu (viz Kidd, Davidson: 2007; Marek, Strnad, Hotovcová, 2012: 102).

Detailnější prozkoumání ekonomické a materiální situace těchto osob může významně přispět k porozumění tomu, že jejich reintegrace je bez komplexní sociální pomoci téměř nemožná.

Metodologie a základní parametry výběrového souboru

Užíváme data z kvantitativního sociologického šetření mezi osobami bez domova, které jsme ve Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí realizovali v květnu 2019 (datový soubor Osoby bez domova 2019). Jeho cílem bylo přinést reprezentativní údaje o populaci osob bez domova týkající se jejich základních sociodemografických charakteristik, materiálního zázemí a způsobu obživy, sociálních vazeb, životních trajektorií, potřeb, zdravotního stavu a využívání sociálních a dalších služeb. Sběr dat proběhl technikou individuálních standardizovaných osobních rozhovorů tazatelů s respondenty, dotazování proběhlo metodou PAPI. Tazateli byli speciálně vyškolení sociální pracovníci, kteří byli zvyklí pracovat s cílovou skupinou našeho výzkumu. Vzhledem ke specifikům této skupiny respondentů byl před samotnou realizací sběru dat kladen velký důraz na přípravu a opakované testování použitého dotazníku. Rozhovory trvaly zhruba 30 minut. Sběr dat zajistila agentura ppm factum. Vzhledem k neexistenci kontaktů na celkovou populaci osob bez domova byl uplatněn kvótní výběr, který byl nastaven tak, aby byl výsledný soubor reprezentativní pro populaci osob bez domova přespávajících venku, v noclehárnách, v azylových domech a v obecních ubytovnách. Největší část souboru tvořily osoby přespávající venku, jelikož se jedná o kategorii, která je mezi sledovanými skupinami osob bez domova zastoupena nejhojněji (viz Nešporová et al., 2019). 65 % respondentů proto bylo dotazováno venku, v rámci služby terénní program. Dotazovány byly osoby ze všech krajů ČR, přičemž pro určení jejich počtu v rámci jednotlivých krajů byly jako opora použity údaje Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV, b. d.). Kvóty pro věk byly nastaveny podle dat ze Sčítání osob bez domova 2019 realizovaného VÚPSV, v. v. i. (Nešporová et al., 2019).

V tomto textu nevyužíváme data o obyvatelích nekomerčních obecních ubytoven, jelikož jejich zastoupení bylo v našem souboru velmi malé. Chceme také upozornit, že mezi dotazovanými osobami z azylových domů se může vyskytovat i několik respondentů ubytovaných v domech na půl cesty4.

Výzkumný soubor, se kterým v této studii pracujeme, obsahuje 970 respondentů, z nichž více než tři pětiny (67 %, 645 osob) přespávaly v době dotazování venku a necelá jedna pětina (18 %, 177 osob) v noclehárnách. Dalších zhruba 15 % (148) respondentů bylo ubytováno v azylových domech či domech na půl cesty5. Osoby přespávající venku byli nejčastěji muži (80 %), v noclehárnách byli muži zastoupeni o něco méně často (75 %) a nejnižší podíl mužů vůči ženám byl v azylových domech (68 % mužů).

Z hlediska vzdělání významně převažovali respondenti s nižším vzděláním. 5 % dotazovaných nedokončilo základní školu, 36 % mělo základní vzdělání, 43 % střední vzdělání bez maturity, 13 % mělo střední vzdělání s maturitou a 3 % vyšší odborné či vysokoškolské vzdělání. Z hlediska rodinného stavu byli nejvíce zastoupeni respondenti svobodní (53 %) a rozvedení (38 %), dále pak ovdovělí (5 %) a sezdaní (4 %) - většina z nich však s manželkou či s manželem nežila. Charakteristický je pro výzkumný soubor rovněž subjektivně vnímaný zdravotní stav, který se liší od běžné populace. Přestože pouze 11 % respondentů bylo starší 65 let, dvě pětiny respondentů (40 %) hodnotily svůj fyzický zdravotní stav jako špatný a více než třetina (37 %) respondentů hodnotila jako špatné svoje duševní zdraví. Zatímco špatný fyzický zdravotní stav se

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

nejčastěji vyskytoval mezi osobami staršími 65 let, špatné duševní zdraví se nejčastěji týkalo osob ve věkové kategorii 40-49 let.

Zdroje příjmů

Struktura zdrojů finanční hotovosti osob přespávajících venku se velmi liší od té, která je typická pro osoby využívající některý typ ubytovacích služeb (viz graf 1). Nejvíce rozšířeným způsobem finančního výdělku je mezi nimi sběr surovin (využívá jej 39 % osob přespávajících venku), na druhém místě jsou příležitostné práce bez pracovní smlouvy (využívá 31 % z nich), na třetím místě jsou sociální dávky, které pobírá 27 % osob z této skupiny. Významnou roli hraje také žebrání (uvedlo 24 %) a finanční prostředky obdržené od známých (21 %). Z našich dat vyplývá, že ekonomicky nejaktivnějšími osobami bez domova jsou lidé přespávající venku, tedy paradoxně ta nejohroženější a nejvíce sociálně vyloučená podskupina. Na stranu druhou, jejich ekonomická aktivita je reprezentována především těmi činnostmi, které jsou často realizovány nezávisle na kooperaci s jakýmikoliv formálními institucemi. Osoby přespávající venku ve srovnání s těmi, kdo využívají ubytovací služby, mnohem častěji sbírají a prodávají suroviny, vykonávají příležitostné práce bez pracovní smlouvy, žebrají a prodávají věci do zastaváren a bazarů. Naopak čerpání sociálních dávek je u nich rozšířeno výrazně méně než u ostatních sledovaných skupin. Zatímco sociální dávky (vyjma důchodů) pobírají celé dvě třetiny osob přespávajících v azylových domech6 a 42 % osob využívajících noclehárny, v případě osob přespávajících venku je to pouze 27 % z nich. Na druhou stranu, pouze 6 % osob přespávajících venku uvedlo, že má práci na pracovní smlouvu, zatímco v případě osob přespávajících v azylových domech je to 17 % a u osob přespávajících v noclehárnách 11 %.

Ve zkoumaném souboru osob bez domova využívajících sociální služby z výzkumu z let 2016-2017 pobíraly dvě třetiny respondentů ve středním věku nějaké sociální dávky, nejčastěji dávku v hmotné nouzi a důchod (Vágnerová, Marek, Csémy, 2018:140-145). Námi provedený výzkum na reprezentativním vzorku populace osob bez domova ukázal, že podíl osob pobírajících sociální dávky se zásadně liší v závislosti na (ne)využívání ubytovacích sociálních služeb. V případě osob přespávajících venku nějakou sociální dávku či důchod pobírá jen 43 % z nich, zatímco v případě obyvatel azylových domů je to 81 %. Osoby využívající noclehárny pobíraly sociální dávky anebo nějaký typ důchodu v 62 % případů.

Osoby přespávající venku si jsou zpravidla schopny zajistit alespoň minimální finanční prostředky svépomocí. Avšak cesty, které k získávání finanční hotovosti využívají, ještě více prohlubují jejich izolaci od zbytku společnosti. To je dáno nejen výše představenou skutečností, že jejich ekonomické aktivity v drtivé většině případů nemají povahu legálního zaměstnání, ale také stigmatizujícím nábojem, který mnohé z těchto aktivit mají. Stigmatizující charakter ostatně mají i činnosti, jejichž prostřednictvím bezdomovci získávají potraviny, oblečení a další materiální potřeby, které bu
to přímo sami využívají anebo prodávají či směňují (viz Holpuch, 2011).

Průměrná denní útrata

Jelikož příjmy osob bez domova jsou velmi proměnlivé, nezjišťovali jsme přímo výši příjmů, ale ptali jsme se na výši jejich průměrné denní útraty7 (viz graf 2). Téměř u dvou třetin osob přespávajících venku nepřekročí průměrná finanční částka na den 100 Kč, přičemž 27 % nemá na den k dispozici více než 50 Kč. Více než 100 Kč denně utratí jen 35 % přespávajících venku. Ve srovnání s množstvím finančních prostředků, jimiž disponují osoby využívající noclehárny a azylové domy, jsou příjmy osob přespávajících venku nejnižší.

Podrobnější analýza dat potvrdila, že na výši příjmů osob bez domova má, stejně tak jako u zbytku populace, znatelný vliv region, v němž se nacházejí. Osoby přespávající venku, které pobývají v Praze, mají oproti mimopražským osobám z této skupiny příjmy zpravidla vyšší. Podíl osob přespávajících venku, které spadají do naší nejnižší příjmové kategorie (tzn. jejich průměrný denní příjem nepřesahuje ani 50 Kč), je v Praze o 20% nižší8 nežli ve zbytku země. Dluhy

Po ztrátě domova a zaměstnání člověk přirozeně přichází o schopnost hradit své finanční závazky, jako jsou splátky půjček či dlužné částky za nájemné, svoz odpadu, alimenty atd. Zároveň platí, že pokud není registrován na úřadu práce, zdravotní pojišťovna mu začne evidovat jeho nehrazené zdravotní pojištění jako dluh. Už jen kvůli tomuto mechanismu se osoby bez domova propadají s postupem času do stále větší zadluženosti bez ohledu na to, zda mají či nemají nějaké dluhy z dřívějška. 9 Dluhy jsou vnímány jako jeden z významných limitů opětovného zapojení osob bez domova do společnosti, jejich splacení je pro mnohé z nich nereálné, a i proto raději zůstávají mimo systém (viz např. Černá, 2019: 79, 91; Holpuch, 2011: 90; Vágnerová, Marek, Csémy, 2018: 218-224). 84 % osob přespávajících venku má podle svého vyjádření nějaké dluhy (viz graf 3). 34 % uvedlo, že dluhy má, ale jejich výši nezná, a 39 % osob má dluhy ve výši 50 000 Kč a více. Ve srovnání s

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

osobami využívajícími noclehárny či přebývajícími v azylových domech jsou osoby přespávající venku tou nejvíce zadluženou sociální skupinou.

Graf 4 představuje strukturu dluhů osob přespávajících venku. Tato skupina podle vlastních vyjádření dluží nejčastěji za zdravotní (případně i za sociální) pojištění. Tento typ dluhu označilo 70 % osob. Následují pokuty od policie a pokuty za jízdu na černo v MHD, jejich existenci si uvědomuje 65 % osob. Třetím nejčastěji uváděným zdrojem dluhů jsou nesplacené půjčky a úvěry. Ty se týkají 38 % osob přespávajících venku.

Lze předpokládat, že kvůli absenci pravidelného kontaktu se sociálními pracovníky z ubytovacích sociálních služeb se v případě osob přespávajících venku jedná zpravidla o dluhy, které nejsou nijak řešeny, a tudíž samy od sebe neustále narůstají. Vysoká míra zadluženosti těchto osob přirozeně snižuje jejich tendenci participovat na pracovním trhu (mimo zónu šedé ekonomiky). Jedná se proto o další významný faktor, který na jednu stranu prohlubuje jejich chudobu a sociální vyloučení, a na stranu druhou utužuje jejich adaptaci na bezdomovecký způsob života. Zadluženost osob bez domova je tudíž významnou překážkou pro jejich úspěšnou reintegraci.

Pracovní zkušenosti a nárok na důchod

Struktura pracovních zkušeností osob přespávajících venku odpovídá nízkému stupni jejich dosaženého vzdělání. Podle našich dat má 84 % osob bez domova přespávajících venku nižší vzdělání než střední s maturitou a celkem 41 % osob přespávajících venku má pouze základní či nedokončené základní vzdělání. Tomu odpovídá i zjištění, že nejvíce z těch, kteří někdy pracovali na smlouvu, bylo zaměstnáno jako dělníci ve výrobě (32 %), dalších 20 % vykonávalo nějaké řemeslo a 16 % z (dříve) pracujících osob bez domova přespávajících venku vykonávalo nejčastěji pomocné práce ve stavebnictví (Osoby bez domova 2019).

V oblasti sociální práce zaměřené na reintegraci osob bez domova se často hovoří o ztrátě (případně přímo o absenci) pracovních návyků (viz Marek, Strnad, Hotovcová, 2012; Kosová, Omelková, Sedláček, 2004: 27). K zodpovězení otázky, zda osoby bez domova budou či nebudou zvládat standardní pracovní režim, může pomoci znalost jejich pracovní historie. Kombinací odpovědí na několik různých otázek jsme proto vytvořili proměnnou, která ukazuje, jakou část dospělého života strávili naši respondenti prací na pracovní smlouvu, případně jako OSVČ (viz graf 5). Výstupy ukazují, že pouze necelých 40 % osob přespávajících venku bylo legálně zaměstnáno více než polovinu svého dospělého života. 12 % jich legálně nepracovalo nikdy.

Při podrobném sledování pracovních historií ve vztahu k věku respondentů jsme ověřili, že níže uvedené rozložení v grafu 5 je obdobné pro všechny věkové skupiny. Prakticky to znamená, že cca 50-60 % osob bez domova přespávajících venku již nemá šanci na přiznání starobního důchodu ve svých 6510 letech bez ohledu na to, jak moc budou ještě v životě legálně pracovat. Přibližně jedna třetina osob přespávajících venku má šanci tuto situaci zvrátit za předpokladu, že si dříve či později trvalé legální zaměstnání najde. Vezmeme-li však v potaz skutečnost, že 50 % osob bez domova z námi sledované skupiny žije na ulici již 6 a více let a z toho polovina 11 a více let (viz graf 6), velké části z těchto osob se pravděpodobně chybějící roky potřebné k přiznání starobního důchodu již napracovat nepodaří. Ve srovnání s osobami využívajícími noclehárny či přebývajícími v azylových domech trávily osoby přespávající venku legálním zaměstnáním nejmenší část života.

Senioři se mezi osobami bez domova objevují nejen kvůli vlastnímu stárnutím bezdomovecké populace, ale do určité míry také kvůli ztrátě domova až v seniorském věku. Podle Sčítání osob bez domova 2019 je 9 % osob bez střechy již v důchodovém věku, přičemž přibližně každý osmý senior domov ztratil až v 65 letech či později (Nešporová et al., 2019: 54). Komplexněji o sociálních aspektech stárnutí u osob bez domova v souvislosti se systémovými opatřeními pojednává Pavel Pěnkava (2019).

Naplňování základních životních potřeb

Osoby přespávající venku mají přirozeně značně ztížený přístup k naplňování základních životních potřeb. Téměř jedna třetina (31-32 %) z nich nemá dostatek jídla, oblečení a osobní hygieny a téměř jedna pětina (19 %) nemá dostatek pitné vody (viz graf 7).

Součástí ubytovacích sociálních služeb je přístup k pitné vodě, k prostředkům potřebným pro vykonání osobní hygieny, případně i k jídlu a k oblečení. Nicméně ani u všech osob, které přespávají v noclehárnách, nejsou tyto potřeby naplněny. Téměř každý pátý a zhruba každý osmý člověk spící v noclehárně v rozhovoru uvedl, že nemá dostatek jídla a oblečení.

Osprchovat se, najíst se či získat oblečení mohou osoby bez domova také v nízkoprahových denních centrech. Tento typ služeb využívalo v době realizace výzkumu 53-59 % osob přespávajících venku (viz graf 8).

Ve srovnání s osobami využívajícími noclehárny či ubytování v azylových domech jsou osoby přespávající venku z hlediska naplňování základních životních potřeb jednoznačně tou nejvíce deprivovanou

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

sociální skupinou. K tomu je však třeba doplnit, že lidé, kteří se adaptují na bezdomovecký způsob života, rozvíjejí vlastní strategie obživy, které je činí na sociálních službách méně závislými (Anderson, Snow, 1987; Holpuch, 2011). Naše data potvrzují, že tendence využívat jako zdroj příjmů sběr surovin, žebrání či prodej věcí do bazarů a zastaváren prudce stoupá po druhém roce stráveném na ulici. Nabytí schopností a dovedností uživit se alternativními cestami jako bezdomovec, je vykoupeno erozí schopností a dovedností potřebných pro udržení si stabilního bydlení a příjmu (Osborne 2002: 43; Marek, Strnad, Hotovcová, 2012: 102). Tato zvýšená nezávislost na sociálních službách tak u těchto osob prohlubuje jejich sociální vyloučení a snižuje jejich tendenci usilovat o návrat k běžnému způsobu života.

Co by osobám bez domova pomohlo?

Stěžejním prvkem sociální politiky i sociální práce orientované na osoby bez domova je podpora této cílové skupiny při (znovu)získávání práce a bydlení (Kosová, 2004: 52, MPSV, 2013). Tento přístup však vychází primárně z potřeb společnosti jako celku, nikoliv z perspektivy samotných osob bez domova (Holpuch, 2009: 11). Považovali jsme proto za důležité porovnat tyto cíle sociální politiky a sociální práce se subjektivní perspektivou našich respondentů. Ptali jsme se jich, co by jim v jejich situaci nejvíce pomohlo. Abychom je neovlivňovali předdefinovanými variantami odpovědí, dostali tazatelé za úkol v závěru dotazování položit pouze otevřenou otázku: „Co by Vám nejvíce pomohlo?“, a zaznamenat všechny typy pomoci, které respondent zmíní. Nejčastěji respondenti uváděli jen jednu či dvě oblasti pomoci. Obsahová analýza těchto odpovědí potvrdila, že bydlení a práce jsou tím, co osoby bez domova nejvíce postrádají nejen z pohledu společnosti, ale také ze svého subjektivního hlediska. Na druhou stranu, bydlení a práce nebyly součástí odpovědí zdaleka všech respondentů. Nejčastěji uváděné oblasti jsou uvedeny v tabulce napravo (tabulka 1).

O něco hlubší vhled do subjektivního vnímání potřebnosti práce a bydlení u této skupiny osob získáme při pohledu na graf 9. Čím déle respondenti na ulici žili, tím méně se v jejich odpovědích na otázku, co by jim nejvíce pomohlo, objevovala oblast „práce“. Zatímco osoby žijící na ulici kratší dobu nežli rok zmínily práci v 60 % případů, osoby, které na ulici přebývaly 6-10 let, tuto odpově
uvedly pouze ve 36 % případů. Níže zobrazená kvantitativní data tímto potvrzují závěry z mnohých kvalitativních výzkumů, které popisují postupný proces adaptace na bezdomovecký způsob života a s ním ruku v ruce jdoucí ztrátu motivace k ekonomické aktivitě ve formě zaměstnání (např. Holpuch, 2011; Randall, 2002; Snow a Anderson, 1987; Vágnerová, Marek, Csémy, 2018).

Poněkud odlišná je situace u četnosti odpovědí odkazujících na potřebu bydlení (viz graf 9). Respondenti žijící na ulici méně než rok, tento typ odpovědí volili opět výrazně častěji nežli ti, kdo žili na ulici déle. Avšak mezi skupinami, které už roční hranici života na ulici překonaly, nebyl již v četnostech volby této odpovědi klesající trend patrný. Zatímco touha po získání práce s přibývajícími roky života na ulici lineárně klesá, touha po získání pomoci v podobě zprostředkovaného bydlení znatelně poklesne pouze po prvním roce.

Tyto závěry naznačují, že klíčovým faktorem pro úspěch intervenující sociální práce zaměřené na reintegraci osob bez domova je její včasnost.

Diskuse: Adaptace na chudobu a sociální vyloučení jako argument pro „Bydlení především“?

Výše představené výsledky ukázaly chudobu a ekonomickou aktivitu osob bez domova v konkrétních číslech. Získaná data také potvrzují předpoklady o tom, že s narůstající dobou strávenou bezdomoveckým způsobem života klesají šance, že takto žijící lidé svou situaci zvrátí (Vágnerová, Marek, Csémy 2018; Holpuch, 2011; Randall, 2002; Snow, Anderson, 1987).

Osoby přespávající venku se vypořádávají se svou materiální bídou a sociálním vyloučením z určitého úhlu pohledu velmi racionálně a přirozeně - učí se s touto situací žít, adaptují se na ni a plně jí přizpůsobují svůj životní režim. To se však jeví být překážkou při snahách sociální politiky tyto osoby aktivizovat a podpořit je na cestě k získání uspokojivého stabilního bydlení a pravidelného zdroje příjmů.

Adaptace na extrémní chudobu a bezdomovecké způsoby obživy spolu s vysokou zadlužeností a pozvolna upadajícím zájmem o získání práce u těchto osob příliš nadějné vyhlídky na jejich úspěšnou reintegraci nevytvářejí. Jak jsme uvedli již výše v kapitole Dluhy, zejména vysoká míra zadlužení (respektive následné vymáhání těchto dluhů formou exekuce) značně snižuje motivaci k vykonávání legálního zaměstnání a s tím i související schopnost pravidelně hradit nájemné.

Nechceme-li se smířit se skutečností, že velké množství osob přespávajících venku setrvá v bezdomovectví navzdory existenci sociálních služeb trvale, pak se jeví být relativně smysluplnými takové přístupy sociální pomoci, které vycházejí z konceptu Bydlení především (Housing first) (Benjaminsen, 2018; Pleace, 2011; Pleace, 2017). Přístup Bydlení především je jednou z mála forem sociální pomoci, která jednorázovým poskytnutím bytu umožňuje osoby bez domova vytrhnout z onoho prostředí materiální bídy a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

adaptačních mechanismů, které jejich snahy o změnu vlastní situace paralyzují. Následná podpora a sociální práce s těmito osobami se tak může odehrávat již mimo bezdomovecké prostředí, díky čemuž je výrazně efektivnější (Černá, 2019: 115). Avšak i pro využívání této služby může být nepříjemnou komplikací zadluženost klienta, jejímž důsledkem je snížená schopnost pravidelně hradit nájemné. Autoři analýzy Práce jako finanční a existenční riziko (2018) v tomto ohledu hovoří o potřebě „Navýšit, respektive změnit konstrukci nezabavitelné částky tak, aby dosahovala minimálně na úroveň životního minima a normativů na bydlení domácnosti a zohlednit v této částce regionálně odlišné náklady na bydlení“ (Trilifajová a kol. 2018:4).

U osob, které přespávají venku již několik let a neprojevují výraznější touhu a vůli po změně, se pak jeví být smysluplnými v první řadě spíše takové přístupy, které jsou zaměřené na mírnění rizik, která bezdomovecký způsob života přináší.

Závěr

Bezdomovectví v naší společnosti reprezentuje tu nejextrémnější formu chudoby. Lidé, kteří se do něj propadnou, se s postupem času stávají nejen stále chudšími (respektive více zadluženými), ale také sociálně izolovanými - zejména v tom smyslu, že přestávají být aktivními účastníky v systému formálních společenských institucí11 a uživateli jeho výhod.

Přestože osoby přespávající venku mohou relativně snadno získat nocleh v nízkoprahových noclehárnách, v jejich přístupu k využívání této ubytovací služby existují velké rozdíly. Téměř polovina osob (45 %), které v době realizace našeho výzkumu přespávaly venku, nevyužila v posledních 12 měsících žádnou sociální službu ve formě ubytování (ani jiný typ bydlení).

Intenzita a způsob využívání ubytovacích služeb osobami bez domova silně koreluje s podobou jejich ekonomické aktivity a s jejich celkovou materiální situací. Rozdělíme-li je do skupin podle obvyklého místa přespávání, tedy podle toho, zda přespávají zpravidla venku, v noclehárně či v azylovém domě, dojdeme k zjištění, že jednoznačně nejhůře jsou na tom ve všech námi sledovaných ohledech osoby přespávající venku.

Průměrné příjmy dvou třetin osob přespávajících venku nepřesahují částku 100 korun denně. Více než čtyři pětiny z nich uvádí, že mají dluhy (zpravidla vyšší než 50 000 Kč, zároveň zhruba třetina osob přespávajících venku nedokázala výši svých dluhů vůbec odhadnout). Třetina jich také pociťuje subjektivní nedostatek potravin, oblečení a možností osobní hygieny. Nejběžnějšími zdroji finančních příjmů osob přespávajících venku jsou činnosti, které se odehrávají mimo oficiální pracovní trh. Nejčastěji se jedná o sběr a prodej surovin (uvedlo 39 % osob), jednorázové práce bez pracovní smlouvy (31 %) a somrování/žebrání (24 %). Nějakou formu sociálních dávek (včetně starobních/invalidních důchodů) pobírá 43 % z nich.

Kombinace minimálních nepravidelných příjmů, vysoké míry zadluženosti, velmi nízké kvalifikace a relativně malého množství pracovních zkušeností vytváří u těchto osob velmi silnou bariéru pro jejich úspěšnou reintegraci. Dlouhodobé setrvávání v podmínkách extrémní chudoby a sociálního vyloučení vede k rozvoji adaptačních mechanismů a návyků na bezdomovecký způsob života, kvůli nimž osoby bez domova postupně ztrácí vůli svou nepříznivou situaci změnit. Přitom 92 % osob přespávajících venku je bez domova více než rok a zhruba polovina (53 %) dokonce více než pět let. Klade-li si sociální politika za cíl vymanit tyto osoby z bezdomovectví, a pokud možno je opět aktivně zapojit do formální ekonomiky, je evidentní, že byť jen částečné splnění takového cíle předpokládá existenci komplexního systému dobře fungujících, provázaných a hlavně rychle reagujících sociálních služeb. Zvláště výhodným se jeví být přístup Bydlení především, jelikož umožňuje uživatele této služby vymanit z „bezdomoveckého prostředí“, v němž motivace a vůle ke změně rychle erodují.

Předpokládáme, že včasné identifikování osob přespávajících venku v kombinaci s rychlým poskytnutím intenzivní a komplexní podpory u nich může zafungovat jako prevence rozvoje chronického bezdomovectví. Nedostatek sociálního bydlení a absence zákona o sociálním bydlení jsou v současnosti hlavními překážkami, které bude nutné překonat, aby poskytovaná podpora mohla být efektivní (viz Potůček, Svoboda, 2020).

1 Článek je výstupem projektu Výzkum bezdomovecké populace v ČR s přihlédnutím k jejich ekonomické aktivitě v závislosti na fázích životního cyklu (VA 70610).
2 Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci vytvořila typologii bezdomovství a vyloučení z bydlení, nazvanou ETHOS (The European Typology of Homelessness and Housing Exlusion). Dostupné z https://www.feantsa.org/download/cz___8621229557703714801.pdf.
3 Ze zahraničních výzkumů na toto téma viz např.
Phelan, 1997.
4 Primárním cílem těchto zařízení je usnadnit mladým lidem do 26 let přechod z institucionální péče do samostatného nezávislého života.
5 V textu je o nich dále pro snadnější čtení referováno jako o azylových domech.
6 V azylových domech je často podmínkou k přijetí, aby měl žadatel/ka o ubytování „zajištěné bu

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

sociální dávky, nebo jiný příjem“ (Černá, 2019: 86).
7 S výpočtem průměrné hodnoty denní útraty pomohli respondentům tazatelé.
8 To odpovídá 5,6procentním bodům v grafu 2.
9 Dluhy jsou velmi významným, ovšem nikoliv jediným faktorem na cestě k bezdomovectví (viz Lux, Mikeszova, 2013).
10 Pro přiznání starobního důchodu v důchodovém věku 65 let je zpravidla nutno mít odpracováno 35 let. Podmínky se můžou v určitých případech lišit např u starších ročníků či u žen, které vychovávaly děti. Aktuální podmínky pro přiznání starobního důchodu jsou uvedeny na webu MPSV https:// www.mpsv.cz/starobni-duchody.
11 Formálními institucemi jsou míněny takové instituce, které jsou budovány/ustanovovány státem.

Literatura

Benjaminsen, L. (2018). Housing First in Denmark: An Analysis of the Coverage Rate among Homeless People and Types of Shelter Users. Social Inclusion, 6 (3): 327-336. Dostupné z: http://dx.doi.org/ 10.17645/si.v6i3.1539.
Černá, E. 2019. Z ulice do bytu. Sociální práce v procesu reintegrace do bydlení. Praha: Sociologické nakladatelství.
Focus, 2007. Sociálně slabé skupiny optikou obyvatel města Prahy. Praha: Focus. Glumbíková, K., Mikulec, M., Participace osob bez domova na tvorbě sociálních politik a jejich nástrojů. Sociální práce, 19 (5):31-45.
Holpuch, P., 2011. Bezdomovectví jako přístup k životu. Biograf, (54): 112 odst. Dostupné z: http://www.biograf.org/clanek. php?clanek=v5401.
Holpuch, P., 2009. Bezdomovectví jako způsob života. Diplomová práce (Mgr.). Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra sociologie. 3. 9. 2009. Larkin, H., Aykanian, A., Streeter, C., L. 2019. Homelessness Prevention and Intervention in Social Work: Policies, Programs, and Practices. Cham: Springer. Hradecká, V., Hradecký, I. 1996. Bezdomovství - Extrémní vyloučení. Praha: Naděje. Kidd, A. S., L. Davidson. 2007. You have to adapt because you have no other choice: The stories of strenght and residence of 208 homeless youth in New York city and Torronto. Journal of community psychology, 35 (2):219-238.
Kliment, P., Dočekal, V. 2016. Pohled na bezdomovství v České republice. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci. Kosová, P., L. Omelková, P. Sedláček. 2004. Bezdomovectví v hlavním městě Praze. Praha: Městské centrum sociálních služeb a prevence - oddělení analýz a vzdělávání.
Lux, M., Mikeszová, M. 2013. The role of a credit trap on paths to homelessness in the Czech Republic. Journal of European Social Policy, 23 (2):210-223.
Marek, J., Strnad, A., Hotovcová, L., 2012. Bezdomovectví v kontextu ambulantních sociálních služeb. Praha: Portál.
Magistrát hlavního města Prahy. 2008. Akční plán řešení problematiky bezdomovectví pro rok 2008. Praha: Magistrát hlavního města Prahy. Dostupné z: https://docplayer.cz/521378-Akcni-plan -reseni-problematiky-bezdomovectviprorok-2008-a-nasledujici-obdobi.html Mareš, P. 1999. Sociologie nerovnosti a chudoby. Praha: Sociologické naladatelství. Mareš, P. 2000. Chudoba, marginalizace, sociální vyloučení. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 36 (3):285-297. MPSV. 2013. Koncepce prevence a řešení problematiky bezdomovectví v České republice do roku 2020. Praha. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/koncepce-prevencea-reseni-problematiky-bezdomovectviv-cr-do-roku-2020.
MPSV. (nedatováno, asi 2015). Vyhodnocení průzkumu řešení bezdomovectví v obcích s rozšířenou působností. Praha: MPSV. Dostupné z: https://www. mpsv.cz/documents/20142/225517/Vyhodnoceni_pruzkumu_reseni_bezdomovectvi_v_obcich_s_rozsirenou_pu sobnosti. pdf/4ce1887e-1ae4-3878-de5c8b86db69687f.
Nešporová, O., Holpuch, P., Janurová, K., Kuchařová, V. 2019. Sčítání osob bez domova v České republice 2019. Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS. Praha: VÚPSV, v. v. i. Dostupné z: http://praha.vupsv.cz/fulltext/vz_458.pdf.
Pěnkava, P. 2019. Sociální aspekty stárnutí u osob bez domova v souvislosti se systémovými opatřeními v Praze. Disertační práce (PhDr.). Praha: Univerzita Karlova, Filosofická fakulta, katedra sociální práce, 27. 6. 2019.
Phelan, J. 1997. The Stigma of Homelessness: The Impact of the Label „Homeless“ on Attitudes Toward Poor Persons. Social Psychology Quarterly, 60 (4):323-337.
Pleace, N. 2011. „The Ambiguities, Limits and Risks of Housing First from a European Perspective.“ European Journal of Homelessness. Volume 5 (2):113-127.
Pleace, N. 2017. Evropská příručka Bydlení především. Praha: Úřad vlády. Dostupné z: http://www.socialnibydleni. mpsv.cz/images/soubory/HF/housingfirstguide-czech.pdf.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Potůček, M., Svoboda, R. 2020. Analýza vývoje legislativního rámce podpory návratu lidí bez domova do bydlení. Fórum sociální politiky, 14 (1):18-24.
Prudký, L., Šmídová, M. 2010. Kudy ke dnu. Analýza charakteristik klientů Naděje, o., s., středisko Praha, Bolzanova. Praha: Socioklub.
Randall, E. O. 2002. I´May be Homeless, But I'm Not Helpless: The Costs and Benefits of Identifying with Homelessness. Self and Identity, 1 (1):43-52, Texas: Psychology Press.
Sirovátka, T. (ed.). 2002. Menšiny a marginalizované skupiny s České republice. Brno: Masarykova univerzita, Geogretown. Snow, S. D. Anderson, L. 1993. Down on Their Luck: A Study of Homeless Street People. Berkely: University of California Press.
Snow, S. D. Anderson, L. 1987. Identity work among the homelessness. The American Journal of Sociology, 92 (6): 1336-1371.
Štěchová, M. 2008. Bezdomovectví a bezdomovci z pohledu kriminologie. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Dostupné z: http://www.ok.cz/ iksp/docs/344.pdf.
Trlifajová, L., Fejfar, J., Pospíšil, F. 2018. Práce jako finanční a existenční riziko: Část I. - Analýza nastavení systémů dávek, daní a exekucí. Praha: Centrum pro společenské otázky - SPOT. Dostupné z: https://www.pracevobci.cz/upload/studies/2/SPOT-Prace-jako-financniaexistencni-riziko.pdf.
Vágnerová, M., Csémy, L., Marek, J., 2014. Bezdomovectví jako alternativní existence mladých lidí. Praha: Karolinum.
Vágnerová, M., Marek, J., Csémy, L. 2018. Bezdomovectví ve středním věku. Příčiny, souvislosti a perspektivy. Praha: Karolinum. Vašát, P. 2012. Mezi rezistencí a adaptací: Každodenní praxe třídy nejchudších. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 48 (2):247-283.
Vašát, P., 2014. „Předevčírem, nebo kdy to bylo?“: Temporalita třídy nejchudších. Sociologický časopis / Czech Sociological Review, 50 (1):57-82.
Vašát, P., Gibas, P., 2018. „Žít (mezi) místy: Geografie lidí bez domova.“ In Osman, R., Pospíšilová, L. Geografie „okrajem“: Každodenní časoprostorové zkušenosti. Praha: Karolinum, s. 331-362.

NÁRODNÍ POJIŠTĚNÍ odborný měsíčník České správy sociálního zabezpečení Z obsahu červencového čísla vybíráme: * Insolvenční návrh zaměstnanců dočasně jinak * Předdůchod - pokračování z červnového čísla * Příjmy po skončení zaměstnání ve zdravotním pojištění * Peníze pod kontrolou - seriál na téma finanční gramotnosti * Slušnost, zdvořilost a respekt - kompetence k nezaplacení * Exekuční příkaz na důchod vyplácený ČSSZ

O autorovi| Petr Holpuch - Olga Nešporová, Mgr. Petr Holpuch (petr.holpuch@vupsv.cz) je výzkumným pracovníkem Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí (Research Institute for Labour and Social Affairs), Dělnická 213/12, Praha 7, 170 00, Česká republika. Zaměřuje se na realizaci kvalitativních i kvantitativních výzkumů v oblasti bezdomovectví a rizikového chování dětí a mladistvých. Mgr. Olga Nešporová, Ph. D. (olga.nesporova@vupsv.cz) od roku 2004 působí ve Výzkumném ústavu práce a sociálních věcí, v. v. i. (Research Institute for Labour and Social Affairs - RILSA), Dělnická 213/12, Praha 7, Česká republika. Věnuje se problematice rodinné politiky, rodičovství, mezigenerační výpomoci a bezdomovectví.
Foto popis| Graf 1: Způsoby získávání finanční hotovosti v posledním měsíci
Foto popis| Zdroj: Osoby bez domova 2019, venku N = 645, noclehárna N = 177, azylový dům N = 148
Foto popis| Graf 2: Denní útrata osob bez domova spících venku
Foto popis| Zdroj: Osoby bez domova 2019, pouze osoby aktuálně přespávající venku. Celá ČR N = 645, Praha N = 159, mimo Prahu N = 486
Foto popis| Graf 3: Výše dluhů osob bez domova
Foto popis| Graf 4: Struktura dluhů, kterých jsou si osoby přespávající venku vědomy
Foto popis| Graf 5: Část dospělého života strávená zaměstnáním na smlouvu, případně jako OSVČ
Foto popis| Graf 6: Počet let, které osoby přespávající venku strávily na ulici a v noclehárnách
Foto popis| Graf 7: Možnosti uspokojování základních materiálních potřeb
Foto popis| Graf 8: Využívání a zájem o základní sociální služby osobami přespávajícími venku
Foto popis| Graf 9: Četnost spontánních odpovědí „práce“ a „bydlení“ jako hlavních oblastí pomoci osobám přespávajícím venku v závislosti na délce pobytu bez střechy

---

Iluze Barbary Nesvadbové

24.6.2020 chytrazena.cz str. 00

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Název: IluzeAutor: Barbara NesvadbováNakladatelství: IkarDatum vydání: 5 / 2020Formát: 130 × 185 mm

Vazba: Pevná
Počet stran: 152
Cena: 199 Kč
Překladatelka Karla potkává Martina v těžkém období svého života. Doposud dokonalý vztah s jediným synem začíná s jeho dospíváním dostávat trhliny, když se Tomáš snaží vyrovnat s vlastní identitou a vztahem k otci a začne experimentovat s drogami.
A pak jednoho dne potřebují právníka… Martin se Karle stane nejprve záchranným kruhem, jenomže brzy mezi nimi zahoří divoký plamen spalující vášně a nic už pak nejde vzít zpátky. Nová kniha bestselleristky Barbary Nesvadbové vypráví o nesobecké síle lásky, odhodlání nevstupovat dvakrát do téže řeky a iluzích, které si opakujeme, když do té řeky následně vstupujeme.
O autorce knihy Iluze:
Barbara Nesvadbová (* 14. ledna 1975, Praha) je česká spisovatelka a novinářka.
Autorka vystudovala **Fakultu sociálních věd** UK, obor žurnalistika a masová komunikace. Po studiích nastoupila do časopisů Playboy a Xantypa na pozici šéfredaktorky, a později se stala šéfredaktorkou prestižního časopisu Harper´s Bazaar.
Barbara Nesvadbová napsala knihy Řízkaři, Bestiář, Život nanečisto, Pohádkář, Přítelkyně, a knihy fejetonů Brusinky, Borůvky, Pralinky. Knihy Bestiář i Pohádkář byly zfilmovány, a na obou se autorka podílela i scénáristicky. Spisovatelka je dcerou spisovatele Josefa Nesvadby († 2005), bývalou manželkou politika Karla Březiny, a matkou dcery Bibiany.
Knihu Iluze koupíte v knihkupectví a na internetových stránkách nakladatelství Knižní klub nebo na eshopu Luxor.cz.
Vendula Flassig Vrablová
ChytráŽena.cz

URL| http://www.chytrazena.cz/iluze-barbary-nesvadbove-48025.html

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
chytrazena.cz

Omezit víceletá gymnázia? KSČM o tom mluví již léta

24.6.2020 halonoviny.cz str. 00

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, uvedl včera ministr školství Robert Plaga (ANO).

Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 ministr školství uvedl. že případné omezení víceletých gymnázií by podle něj mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání. »S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol,«uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. »Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků,«dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

KSČM na problém víceletých gymnázií upozorňuje dlouhodobě. »Doporučujeme postupný útlum víceletých gymnázií. KSČM nepodporuje výchovu k elitářství. Chceme zachovat třídní kolektivy co nejdéle pohromadě, příliš ranou selekci nahradit jednotnou vnitřně diferencovanou školou, která zajistí kvalitní vzdělání a všestranný rozvoj každého dítěte. To je v souladu i s doporučeními expertů OECD: prodloužit společné

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

vzdělávání do 15 let, snížit selektivitu a podporovat nejslabší skupinu,«uvádí se ve stanovisku Komise sociální strategie KSČM.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

»Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031,«řekl včera. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva včera prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

(ste)

Ilustrační FOTO - Pixabay.

URL| http://www.halonoviny.cz/articles/view/53882218

Vznikla stínová uhelná komise, chce otevírat opomíjená témata

24.6.2020 agris.cz str. 00

Vládou jmenovaná uhelná komise bude mít oponenturu. Na tiskové konferenci se představila stínová uhelná komise (SUK), jejímž cílem je podle tvůrců

otevírat v diskusi opomíjená témata a dávat prostor nedostatečně reprezentovaným pohledům. Jde o neformální skupinu složenou z vědců, odborníků a občanů z dotčených regionů. S administrativním zázemím stínové uhelné komisi pomáhají kolektivy organizací Limity jsme my, Fridays for Future ČR a Univerzity za klima. "Termín konce uhlí máme rozhodnout my občané na základě všech dostupných dat, ne zájmové skupiny za zavřenými dveřmi. Přestože byla současná vláda k založení uhelné komise nakonec dotlačena, její složení a fungování naznačuje, že to vláda s rychlým ukončením těžby a spalování uhlí nemyslí vážně. Je tedy dobře, že vznikla alternativní skupina, která potřebě neodkladné systémové změny rozumí," řekl dnes Martin Madej, člen SUK a analytik Výzkumného centra Asociace pro mezinárodní otázky (AMO).

Členka SUK Alena Klírová, která pochází z Mostecka a vystudovala ochranu a obnovu životního prostředí, uvedla, že k problematice by se měli vyjadřovat mnohem více lidé, kteří v uhelných regionech žijí. "Chceme veřejnost seznámit s příběhy lidí, na něž těžba a spalování uhlí dopadá, například v podobě zdravotních potíží. Zohledňujeme přitom i nejnovější studie českých lékařů a vědců. Regiony dotčené těžbou patří mezi ty nejchudší a sociálně nejslabší, s nejvíce postiženou krajinou i zdravím, což prokazatelně souvisí se spalováním uhlí," řekla.

Uhelná komise , která je poradním orgánem vlády, byla zřízena loni. Má 19 členů , předsedají jí ministři životního prostředí Richard Brabec (ANO) a průmyslu a obchodu Karel Havlíček (za ANO). Havlíček po zasedání komise na začátku června v Prunéřově na Chomutovsku uvedl, že komise do konce letošního roku stanoví postup útlumu těžby uhlí. Podle Brabce doba uhelná končí. Komise se podle svého člena Jana Rovenského (za Greenpeace) shodla na tom, že hlavním kritériem při útlumu elektráren by měly být jejich emise skleníkových plynů na jednotku vyrobené energie.

Uhelná komise už dříve vytvořila tři scénáře útlumu. Zpřesnit se nyní má zadání pro provozovatele energetické přenosové soustavy ČEPS, aby se mohl počet scénářů snížit. Rychlá cesta by znamenala útlum využití uhlí v letech 2030 až 2035, střední 2035 až 2045 a pomalejší 2045 až 2050. "Ekologické organizace v uhelné komisi prosazují, aby byla poslední uhelná elektrárna v ČR odstavena v roce 2030 a do roku 2035 jí následovala i poslední uhelná teplárna," uvedl na začátku června Rovenský.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Podle dnešních řečníků však uhelnou komisi tvoří převážně lidé, kteří nejsou rychlému konci uhlí nakloněni. "I přes příslib, že bude komise složená především z odborníků z různých oborů, je tvořena hlavně politiky a zástupci různých silných zájmových skupin. Zájmy komunit, vědecká obec a environmentální hnutí jsou v komisi zastoupeny jen symbolicky," uvedli. Nově vzniklá stínová uhelná komise bude kriticky komentovat průběžné výstupy i finální doporučení, k nimž práce vládní komise směřuje, dodali.

Složení stínové uhelné komise: Alexander Ač - výzkumný pracovník CzechGlobe, tj. Ústavu výzkumu globální změny Akademie věd

Ondřej Císař - sociolog a politolog, působí v Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a v Sociologickém ústavu Akademie věd

Jitka Češková - občanka z Pardubicka, spolupracuje se spolkem Zastavme elektrárnu Chvaletice

Jan Hollan - astrofyzik a environmentalista, věnuje se zejména problematice klimatické změny, světelného znečištění a energeticky úsporných staveb

Jan Horáček - jaderný fyzik, působí v Ústavu fyziky plazmatu Akademie věd, dlouhodobě se věnuje problematice udržitelné energetik

Tomáš Kábrt - člen spolku Sokolovská beseda věnující se tématům jako demokracie, svoboda a životní prostředí

Alena Klírová - pochází z Mostecka, vystudovala ochranu a obnovu životního prostředí na střední škole Schola humanitas v Litvínově a biologii na Univerzitě Karlově v Praze

Martin Madej - analytik Výzkumného centra AMO, vystudoval právo na Univerzitě Karlově a Univerzitě v Oxfordu

Eva Richter - působí na katedře sociologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde mimo jiné učí kurzy zaměřené na environmentální sociologii a riziko

Milan Smrž - působil v Ústavu energetiky VŠCHT, zabývá se obnovitelnými zdroji energie a je aktivní v evropské asociaci EUROSOLAR

Milan Starec - občan žijící u polského dolu Turów, aktivně vystupuje proti jeho rozšiřování

Iva Zvěřinová - výzkumnice v Centru pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, zaměřuje se na environmentální ekonomii a sociologii

Zdroj: tisková konference SUK

URL| http://www.agris.cz/clanek/210897

Nebezpečné spojení zeleného fanatismu a hlouposti

24.6.2020 blog.idnes.cz str. 00

Richard Peterka

Na stínové vlády jsme zvyklí. Teď ale budeme mít i stínovou uhelnou komisi. Ve skutečnosti jde samozřejmě jen o partu ekoaktivistů, kteří chtějí pod honosnou záštitou opět hlásat své bludy.

Z uhlí se v České republice stále vyrábí zhruba polovina elektřiny a spousta tepla pro miliony domácností, institucí a firem. Uhelná doba však z různých důvodů pozvolna končí. Aby byl útlum těžby a využívání uhlí nastaven správně, zřídila vláda tzv. uhelnou komisi. Hlavním cílem komise je poskytnout vládě objektivní a v maximální možné míře konsensuální výstupy s ohledem na budoucí využití hnědého uhlí v ČR včetně všech souvisejících aspektů. Komise se schází, pracuje. Představila 3 možné scénáře odchodu od uhlí.

Netuším, nakolik je činnost komise kvalitní, ale zdá se, že se skutečně posuzují všechny aspekty uhelného konce, tedy ekologické, energetické, ekonomické i sociální.

To se ale nelíbí specifické skupině lidí, kterou je možné zařadit do škatulky ekoaktivisté. Ti totiž uhlí nesnášejí. A nejraději by všechny uhelné doly i elektrárny zavřeli už dnes. Neberou přitom žádný ohled na to, že bychom neměli elektřinu ani teplo, nezajímá je, že by o práci přišly tisíce lidí. Neustále se ohánějí pouze frázemi o nutnosti boje se změnou klimatu.

Pomiňme teď fakt, že i kdybychom opravdu všechny doly i uhelné elektrárny zavřeli dnes, tak si toho globální klima samozřejmě vůbec nevšimne. Mj. proto, že celá Česká republika přispívá ke světovým emisím jen necelými 0,3%, nebo proto, že zatímco my podle ekoaktivistů musíme okamžitě odejít od uhlí, jinak přijde katastrofa, v 60 zemích světa se naopak staví nové uhelné elektrárny.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zastavme se naopak u nové platformy, kterou si ekoaktivisté vymysleli, u stínové uhelné komise. Považuju za naprosto neuvěřitelné, že v této „komisi“ není ani jeden odborník na energetiku. Tedy pardon, ze seznamu, který zveřejnili sami stínoví komisaři, vyplývá, že mezi nimi zasedá Milan Smrž, který působil v Ústavu energetiky VŠCHT, zabývá se obnovitelnými zdroji energie a je aktivní v evropské asociaci EUROSOLAR. Tedy solární lobbista.
Jinak ale výpis členů opravdu „působivý“. Nebudu jmenovat, vypíšu pouze charakteristiky členek a členů, jak si je sami napsali při představení. Výzkumný pracovník CzechGlobe, tj. Ústavu výzkumu globální změny Akademie věd; Sociolog a politolog, působí v Institutu sociologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a v Sociologickém ústavu Akademie věd; Občanka z Pardubicka, spolupracuje se spolkem Zastavme elektrárnu Chvaletice; Astrofyzik a environmentalista, věnuje se zejména problematice klimatické změny, světelného znečištění a energeticky úsporných staveb; Jaderný fyzik, působí v Ústavu fyziky plazmatu Akademie věd, dlouhodobě se věnuje problematice udržitelné energetik; Člen spolku Sokolovská beseda věnující se tématům jako demokracie, svoboda a životní prostředí; Pochází z Mostecka, vystudovala ochranu a obnovu životního prostředí na střední škole Schola humanitas v Litvínově a biologii na Univerzitě Karlově v Praze; Analytik Výzkumného centra AMO, vystudoval právo na Univerzitě Karlově a Univerzitě v Oxfordu; Působí na katedře sociologie Filozofické fakulty Univerzity Karlovy, kde mimo jiné učí kurzy zaměřené na environmentální sociologii a riziko; Působil v Ústavu energetiky VŠCHT, zabývá se obnovitelnými zdroji energie a je aktivní v evropské asociaci EUROSOLAR; Občan žijící u polského dolu Turów, aktivně vystupuje proti jeho rozšiřování; Výzkumnice v Centru pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy, zaměřuje se na environmentální ekonomii a sociologii.
Přijde mi to podobné, jako kdyby vznikl třeba stínový krizový štáb pro boj s pandemií koronaviru, ale místo epidemiologů, hygieniků, politiků či zástupců integrovaného záchranného systému by v něm zasedal třeba akademický malíř, fotbalista, modelka, kominík, moderátorka televizních zpráv a profesor teologie. Dávalo by to obdobný smysl, tedy žádný.
Fascinující jsou i věty, kterými stínoví komisaři vznik své stínové komise odůvodnili. Jedním dechem totiž kritizují, že komise (ta opravdová) měla být složena z odborníků, ale ve skutečnosti v ní prý sedí lidé, kteří nejsou rychlému odklonu od uhlí nakloněni. Jinými slovy, odborník je podle ekoaktivistů nikoli ten, kdo skutečně zodpovědně zvažuje všechny aspekty odklonu od uhlí, posuzuje energetické, ekonomické i sociální dopady, ale pouze ten, kdo zastává ekoaktivistická dogmata. Jak sami řekli: Je tedy dobře, že vznikla alternativní skupina, která potřebě neodkladné systémové změny rozumí.
Uffff, tak ještě že tak. Taky vám spadl kámen ze srdce, že se tito stínoví odborníci dali dohromady?

URL| http://richardpeterka.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=753505

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
blog.idnes.cz

Láska je dar

24.6.2020 Moje psychologie str. 134 Smysly/Rozhovor
MONIKA OTMAROVÁ

A máme povinnost ji chránit… O tom je bytostně přesvědčena spisovatelka Barbara Nesvadbová. A právě nejen o síle lásky, ale také o odhodlání nevstupovat dvakrát do téže řeky i o iluzích, které si opakujeme, když do té řeky následně vstupujeme, je její nový román s příznačným názvem Iluze.

* Váš nejnovější román se jmenuje Iluze. Proč jste zvolila tento název?

Dlouho jsem nevěděla, jak tuto knížku nazvat. Nic nesedělo. A po takřka celičký čas tvorby jsem si pro knihu přála dobrý konec. Ne úplně se mi to vyvedlo, a tak mi došlo, že stejně jako hlavní hrdinové i já často podléhám kouzelné iluzi. Ne že bych nechtěla žít v realitě, mám svůj každodenní život ráda, vážím si ho. Ale tím, že část života trávím ve fantazii, je pro mě iluze nezbytná. Tvůrčí.

* Do jaké míry má podle vás člověk v životě podléhat iluzím? Co je na nich krásného a v čem jsou nebezpečné?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

To záleží na konkrétním jedinci. Neumím paušalizovat. Krásné na nich jistě je doufání a štěstí. Jsou jako cukrová vata nebo růžový domeček pro panenky. Nebezpečné je, když se k nim, stejně jako ke snům, až přespříliš upneme. Ne že bych nevěřila, že si vlastní realitu, tedy její přijímaní, tvoříme my sami, tomu pochopitelně věřím, síla vědomí je mocná. Ale jsem zároveň realista. Nic se nemá přehnat.

* A lze se naopak naučit beze strachu a úzkosti čelit realitě?

Pevně doufám, že ano. Realita, zrovna ta současná, je přímo stvořena k úzkosti, nicméně jsem přesvědčena, že žijeme na krásném místě, v dobré době. Uvidíme ale, co přinese podzim. Myslím, že scénáře, které hýbou společností, by ještě před půlrokem nepředpověděl ani nejšílenější scifista.

* Ve svých knihách se zabýváte především vztahy mezi ženou a mužem. Co vás na tomto tématu fascinuje?

Nesnadnost. A absolutní přerod archetypálních rolí. Jsem dítě dvou psychiatrů. Odmala jsem konfrontována s lidskými příběhy, se soužitím. Baví mě naslouchat bližním a pak třebas jejich příběhy reflektovat na stránkách knížek.

* Jak moc je podle vás pro život důležité partnerství?

Absolutně. Důvěra je dar, nemá se zklamávat. Nicméně moji partneři jsou i moji přátelé. I moje dcera a maminka. Partner je přítel. Mám štěstí, že jich mám hodně.

* Je láska skutečně dar, jak píšete ve své knize, přestože leckdy může způsobovat mnoho trápení a bolesti?

Ano, o tom jsem bytostně přesvědčena. Skutečná láska ženy a muže je tolik vzácná. Když už máme to obrovské štěstí, že nás potká, věřím, že máme povinnost ji chránit.

* Jaké další okamžiky života vás baví zachycovat?

Nejistotu. Lež. Sny. Doufání. Těch emocí je mnoho.

* Ve svém novém románu zachycujete také vztah matky a syna, na jehož výchovu ona zůstala sama. V čem je podle vás nejsložitější vychovávat dítě sama? A znamená to stále ve společnosti stigma?

Domnívám se, že bohužel ano. Je velký rozdíl mezi vnímáním lidí ve velkém městě a mezi vesnicí. Nicméně na straně druhé, vždy lepší sama než ve špatném svazku, ne?

* V knihách se dotýkáte také proměn rolí muže a ženy ve společnosti. Jak je vnímáte?

Neustále. Jsem v rámci SDGs cílů (cílů udržitelného rozvoje, pozn. red.) jakýmsi velvyslancem rovnoprávnosti, tak často na toto téma hovořím třebas na školách. Svět se nám mění pod rukama. Mladá generace je tolik jiná. Nemá předsudky vůči genderu, víře či barvě pleti. V mé generaci reflektuji veliké rozdíly v rámci sociodemografie, ať už se jedná právě o rozdíl ves – město, nebo o dosažené vzdělání. Když ale on nikdo z nás netuší, kam tenhle přerod dospěje a co je na něm dobrého, a co naopak extrémně zlého.

* Je něco, co mají vaše knihy společného?

Lásku. Já vždy, když píšu, tak píšu s obrovskou vášní. Je jedno, zda pohádky, či psychothriller. Nejsem ten typický spisovatel, který každičký den dá pět stránek. Já, když už mě téma pohltí, tak od něj neumím odejít, opustit ho.

* Někteří spisovatelé mi v rozhovorech říkali, že když píšou knihu, její postavy si doslova začínají žít vlastním životem a oni to „pouze“ zachycují. Děje se vám to při psaní také?

Záleží na druhu knihy. U Pohádkáře tomu tak bylo jistě. Ale často píšu kratší útvary, povídky, novely, tam pak mám docela jasný „scénář“, odkud kam chci s příběhem dojít.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Co prožíváte, když knihu dokončíte? Je to pocit úlevy, radost z dokončeného díla, anebo – když kniha vyjde – byste ráda ještě něco přepsala, opravila, ale už to nejde?

S touhle knížkou to bylo těžké, jde hodně na dřeň. Když jsem dělala poslední korektury, Bi na mě kouká a říká: „Maminko, nemůžeš se na to vykašlat? Vždyť ty jsi reálně rozplakala sama sebe."

* Tématem červencového čísla našeho časopisu je radost a štěstí ve všech možných podobách. Co osobně potřebujete ke štěstí? V jakých momentech ho prožíváte?

Ke štěstí potřebuji zdraví. Svých bližních a své. To jsem nahlídla zcela jasně a konkrétně. A od té doby jsem už každičký den reálně šťastná, pokorně spokojená a vděčná. Už jsem prostě dospělá. Tak jsem ráda na světě.

* Kromě toho, že píšete knihy a vedete literární měsíčník Page, se věnujete také charitativním projektům a jste zakladatelkou nadačního fondu Be Charity. Co pro vás tato práce znamená – kromě toho, že děláte dobrou věc?

Absolutní smysl života. Když zemřel tatínek, začala jsem s „neziskem". Je to pro mě velmi poctivá dobrovolnická práce a jsem nesmírně ráda, že se přidává čím dál více lidí. Rehabilitujeme se čtyřiašedesáti dětmi po úrazech, onkologických onemocněních, po DMO, pomáháme zaměstnávat mentálně handicapované spoluobčany ve Středočeském kraji v rámci Etincelle, nakupujeme přístroje pro tři nemocniční jednotky – perinatologii, dětskou plastiku a dětskou rehabilitaci. Život mě často konfrontuje s reálným zázrakem. Že kluk, co byl „ležák", pomáhá mamince v odrážedle utřít nádobí. Prostě smysl života…

***

ILUZE

Překladatelka Karla potkává Martina v těžkém období svého života. Doposud dokonalý vztah s jediným synem začíná s jeho dospíváním dostávat trhliny, když se Tomáš snaží vyrovnat s vlastní identitou a vztahem k otci a začne experimentovat s drogami. A pak jednoho dne potřebují právníka… Martin se Karle stane nejprve záchranným kruhem, jenomže brzy mezi nimi zahoří divoký plamen spalující vášně a nic už pak nejde vzít zpátky.

TÍM, ŽE ČÁST ŽIVOTA TRÁVÍM VE FANTAZII, JE PRO MĚ ILUZE NEZBYTNÁ.

BARBARA NESVADBOVÁ (*1975)

Česká spisovatelka a novinářka. Po studiu humanitní větve Akademického gymnázia Štěpánská absolvovala **Fakultu sociálních věd** UK, obor žurnalistika a masová komunikace. Pracovala jako šéfredaktorka časopisů Xantypa a Playboy, zabývala se mediálním výzkumem v agentuře Ogilvy and Mather, připravovala televizní pořady Tváří v tvář, Muži podle Nesvadbové a rozhlasový pořad Zrcadlo Báry Nesvadbové. Sedmnáct let byla šéfredaktorkou české edice časopisu Harper's Bazaar. Nyní je kreativní ředitelkou literárního časopisu Page. Je autorkou celkem patnácti knih – například Řízkaři, Bestiář, Život nanečisto, Pohádkář, Přítelkyně nebo povídek a fejetonů Brusinky, Borůvky, Pralinky, Laskonky či Momentky. Vydala také pohádku pro děti (Garpíškoviny aneb Bibi a čtyři kočky). Kromě psaní se věnuje i charitativní práci – založila nadační fond Be Charity, který pomáhá nemocným a znevýhodněným dětem.

Foto autor| FOTO: LUCIE ROBINSON

O ŽIVOTĚ A SMRTI

24.6.2020 Moje psychologie str. 66 Rozhovor

KLÁRA ANTOŠOVÁ

Má původní představa o rozhovoru s legendárním psychiatrem Radkinem Honzákem byla poměrně jasná s ohledem na leitmotiv tohoto vydání, kterým je radost. Navíc po posledních měsících potřebujeme najet na

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

pozitivní vlnu, ne? Nicméně pan doktor navrhl jiné téma, a to poměrně „neradostné“. Smrt. Ale jak sám říká, v životě všechno souvisí se vším. A ať chceme, či ne, i ten seberadostnější životní příběh končí jednou stejně jako všechny ostatní – smrtí.

* Když jste nadhodil, že si chcete povídat o smrti, vyvolalo to ve mně zvláštní emoce. Nejdřív mi to přišlo jako nepatřičné téma na rozhovor a pak mě to i trochu pohoršilo. Že bychom v téhle době, kdy se lidi vzpamatovávají z pandemie, měli rozebírat smrt… Proč ta reakce?

Protože pro většinu lidí je dneska smrt takový fujtajbl. Něco, o čem se moc nemluví, protože my jsme zvyklí, že dneska se hezky umře v kultivovaném prostředí mezi hadičkami a pípátky, mezi sestřičkami, které jsou laskavé, a za plentou, za kterou není nic vidět. Když si to vezmete, se smrtí se dneska nepočítá, smrt jako by nebyla. Ale čekat, že se místo nás se smrtí vypořádá nějaká instituce, to není řešení, které by přineslo dlouhodobou spokojenost. Sociolog Ivan Illich, autor knihy Medical Nemesis, kterou jsem přeložil, píše, že charakter společnosti a kultury se pozná podle toho, jakou mají smrt. A my ji máme absolutně odlidštěnou. Taková ta chvíle, jakou v Babičce popisovala Božena Němcová, že babička ulehla, dívala se na plamínek svíčky, jak uhasíná stejně jako její život, to už teď nebývá. Osmdesát procent lidí by si přálo umřít doma a osmdesát pět procent lidí dnes doma neumírá.

* Možná to bude znít trochu zpupně – ale proč bych se měla zamýšlet nad smrtí? Žiju a každý den řeším jiné věci než zrovna umírání…

Smrt k životu patří stejně jako schopnost zvládat spoustu věcí, které jsou nemilé, bolavé, tíživé, zraňující tak moc, že klesnete v kolenou. A my se s ní v dnešní době neumíme srovnat, protože většinou ani nemáme možnost to udělat. To je ten problém. Když jsem chodil do první třídy, tak mi umřel malý bratříček na náhlou smrt kojenců. Třebaže jsme nebyli bigotní rodina, tak jsme tehdy šest neděl drželi smutek, já dostal černý fl astr na rukáv, nikam se nechodilo. Když někdo umřel u dědečka na vesnici, funus byl půl dne, pak ho šli zapít do hospody a tam ho zdrbli, takže bylo po pietě, ale takhle se s tím odchodem ze světa lidi prostě vyrovnali. Dneska pro mrtvé netruchlíme. Neumíme truchlit.

* Proč bychom měli umět truchlit?

Jak říká Freud, kdo to neumí, tak posléze dostane depresi. Deprese je daň za neodtruchlené smutky. A smutek je přirozená reakce na nějakou ztrátu. Každá kultura měla nějakou svou podobu truchlení. V těch úplně primitivních kulturách se lidé s tím, že osud nebo nějaký zlý bůh zabil člověka, vyrovnali obvykle tak, že uspořádali velkolepou rituální akci, při níž tu smrt nějakým způsobem zpracovali a hlavně mohli ventilovat své emoce. Když vás dnes někdo – znáte ten vědecký termín – nasere, tak pokud ty emoce vyventilujete, je to v úplné pohodě. Ale v případě, že ty emoce v sobě dusíte, přemýšlíte o tom, co vás vytočilo, pořád dokola, a žijete s neustálým vztekem v duši, organismus je vlastně trvale nabuzený a nastavený na situaci, že se budete rvát a že budete třeba i zraněná. Ovšem váš nervový, endokrinní i imunitní systém nevyhodnotí, že k žádnému boji nakonec nedojde, protože jste jen naprdlá, a spouští v těle protizánětlivé procesy, které pak způsobují cukrovku druhého typu anebo různé hypertenze. Emoce zkrátka nejsou žádní motýlci v břiše, to jsou tělesné děje, které ovlivňují fungování celého organismu.

* Co máme v souvislosti s přijetím a vnímáním smrti jinak než třeba naši předkové?

Na rozdíl od nich pro nás smrt většinou zůstává nedořešená. A je to především proto, že odchod člověka není ritualizovaný. Přestali jsme dělat to, čemu s úsměškem říkáme primitivní magické obřady. Ovšem dneska si místo smutečních rituálů na půl hodiny odskočíte do krematoria a myslíte, že to máte zvládnuté. Omyl. Nemáte. Proto nás už to samotné slovo smrt děsí… A ještě abych upřesnil ten termín ritualizace – to není žádná pověrčivost. Je to jen několik kroků, které pomohou našemu nevědomí zaintegrovat tu danou skutečnost.

* Pod slovem rituál si představím nějaký náboženský, nejspíš trochu tajemný obřad… Vy mluvíte o tom, že nám pomáhají zvládat běžné denní situace. Čeho se tedy rituály třeba týkají?

Než vám na to odpovím, je zajímavé se podívat, kdy a proč se u nás, lidí, začalo ritualizované chování objevovat. Někdy před třemi miliony let jsme se utrhli po své vývojové linii a přibrzdili jsme svou automatickou agresi, která způsobovala, že když někdo někomu šlápl na nohu, tak ho ten druhý zabil. Od té doby máme sociální mozek a jsme schopni žít ve větších smečkách. Skupinu si můžeme v podstatě libovolně navýšit tím, že

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

budeme mít společné rituály, což mimochodem dělají i šimpanzové, když se spojí do větších skupin a chodí společně házet šutry na posvátné stromy. Takže lidi se začali pomocí ritualizovaného chování spojovat, aby spolu vůbec mohli existovat. Ritualizace v našem světě souvisí třeba s tak obyčejnou a všední věcí, jako je cesta tramvají. Když stojíte na poloprázdném ostrůvku, čekáte na tramvaj a někdo si stoupne těsně vedle vás, rameno na rameno, nejspíš mu jednu vrazíte, nebo aspoň odstoupíte stranou. Ale když vlezete do nacpané tramvaje, už vám nepřijde divné, že je na vás někdo nalepený. Protože to tak v tramvaji bývá a my to všichni víme a akceptujeme. Jde totiž o ritualizované chování. Když se zase vrátím ke smrti, tak právě proto, že není ritualizovaná, za mnou chodí lidé, kteří mají se svými odešedšími jaksi neuzavřené účty, a třeba pátý rok se v tom babrají a nevědí, co s tím.

* Co jim radíte?

Říkám jim, aby si v noci stoupli k otevřenému oknu a řekli tomu dotyčnému vše, co mu potřebují říct. Protože dokud se jim to jen tak honí v hlavě, je ta myšlenka neuchopitelná. Ale jakmile ji musejí dát do vět, které budou mít hlavu a patu, už to má daleko větší sílu.

* Když zmiňujete vaše pacienty – přibyli vám nějací v souvislosti s událostmi kolem koronavirové pandemie? Psalo se o nárůstu úzkostí, depresí, závislostí…

Sloužím teď – jako chráněný stařík – pouze přes telefon, ale mám navíc dvě telefonické linky z ČT, které původně byly přistaveny k mému pořadu, ale časem se změnily v jakési linky důvěry. Neřekl bych, že přibylo „nových případů“, alespoň ne nijak markantně, jen se objevilo víc relapsů (tedy znovuvzplanutí akutních obtíží) u lidí, kteří byli kdysi velmi úzkostní nebo depresivní, ale byli po dlouhou dobu bez potíží.

* Proč nás vůbec pandemie a všechno to, co se odehrávalo kolem, tak rozhodilo?

Podobným situacím se z psychiatrického pohledu říká threat risk neboli děsivé riziko. Vyznačují se tím, že přicházejí náhle, jsou neznámé, nečekané, jejich důsledkem jsou strašné škody jak hmotné, tak na lidských životech a v daném momentě se s tím nedá nic rozumného dělat – přesně jako to bylo v téhle krizi před pár měsíci. A typické je pro tyhle události také to, že se o tom ještě dlouhé generace kecá. V minulosti to byla třeba španělská chřipka, v tomto tisíciletí útok na Twins nebo zemětřesení na Haiti. Tady jde především o to, že koronavirová infekce nás šokovala v tom, že vypustila smrt do úplně jiných podob, než do jakých jsme ji za posledních padesát let zkrotili. Zvykli jsme si na to, že smrt většinou přichází až v druhé polovině života, a tahle infekce se najednou ve třiceti procentech týkala či stále týká třicetiletých lidí bez jakéhokoli předchozího zdravotního problému. Z toho byl vyděšený i personál v nemocnicích.

* Odrazí se to nějak do budoucna na psychice lidí?

Threat risk má většinou takový dopad, že v těch postižených oblastech stoupne religionizita. Takovýhle malér totiž dopřeje i pyšnému člověku začít uvažovat o tom, jak je malej. A jakmile odložíte tu představu, že jako lidé jsme na vrcholu tvorstva a že Bůh je zakázaný, tak začnete uvažovat systémově: dojde vám, že my nemůžeme být vrchol a konec všeho, že nad námi musí být nějaký suprasystém, o kterém nemáme ani ponětí. Myslím, že duchovní potřebu máme, třebaže se často chlubíme, že jsme ten nejateističtější národ na světě a spirituální potřeby řešíme většinou největší spotřebou spiritusu v celé Evropě… Jsou dva chlapci, neurovědci Andrew Newberg a Mark Robert Waldman, kteří mají všechny vercajky, co umějí fotografovat ty trpaslíky v hlavě a napsali knihu How God Changes Your Brain. Píšou v ní mimo jiné, že není úkolem neurověd zjišťovat, jestli Bůh je nebo není, ale že můžou spolehlivě říct, že v lidském mozku má své místo. A teď jde o to, čím ho naplníte. Jak říká Nový zákon: „Nelze dvěma pánům sloužit, Bohu a mamoně,“ přičemž slovem „mamona“ nejsou myšleny jen peníze, ale veškerý konzum. My jsme si posadili na trůn mamonu, ale teď, v důsledku pandemie a těch ekonomických dopadů, vyšší nezaměstnanosti a podobně, přijdou chudé časy, což bude zajímavý sešup.

* Prospěje nám tenhle sešup, jak říkáte?

Boží tresty lidstvo nikdy nadlouho nepolepšily. Bohužel společnost dnes doplácí na jiný problém, a to že je napůl vykořeněná. A zase se to svým způsobem týká vnímání smrti a toho, jak lidé nemají ujasněnou kontinuitu se svými předky, protože nemají dořešený a uzavřený jejich odchod.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

* Jak se ta vykořeněnost projevuje?

Když jsem chodil do první třídy, to byl rok 1945, tak tam bylo pár polosirotků z války, ale jen jediná holčička z rozvedeného manželství. Když moje dcera odjela před čtyřiceti roky školním autobusem do hor, vrátila se se strašným poznatkem, a to, že v tom autobusu byly jen dvě holky, co mají jen jednoho tatínka a jednu maminku. Dnes se bere jako úplně normální, že se půlka manželství rozvede. Moje generace ještě vyrůstala zakotvená v rodině, která nějakým způsobem existovala a fungovala. Bylo třeba absolutně nemyslitelné, že by si několik stovek lidí nepřišlo pro urnu s popelem svého pozůstalého, což tady dneska máme. To, co já mám na srdci, je, že smrt je zrcadlem našeho života. A jestli můžeme začít s nějakými změnami právě tam, což není zdaleka tak náročné, jako být celý život živou osobou, tak by to možná vedlo ke kultivaci společnosti, která by potom nebyla takhle nestálá.

* Jak souvisí to vykořenění se vztahy, rozvody nebo se smrtí?

Ono to souvisí všecko se vším. V té knize Medical Nemesis, kterou jsem už jmenoval, je krásný příběh, kdy jde autor Afrikou, v povodí Nigeru a ptá se nějakého člověka, jak se spolu všichni dorozumí, když tam mluví tolika jazyky. On mu na to odpoví, že dokud budeme mít stejnou obřízku a stejnou smrt, tak si budeme rozumět. Ale my jsme spolu se smrtí zasunuli pod koberec spoustu dalších věcí a zvyklostí v domnění, že je to bezvýznamné, že to tam nepracuje, ale bohužel v tom nevědomí to stejně máme. Jinak řečeno, narušili jsme pravidla, která tady až do konce první světové války platila. Pak se rozbily ekonomické vztahy, hierarchické pořádky, řada věcí byla najednou jinak a nebyly už nikdy postavené nové mantinely. Sociolog Zygmunt Bauman nazval naši epochu tekutou dobou. Ta doba je podle něj jako tekutina, která nabude tvar podle jakékoli nádoby, do které se nalije, což je nesmírně výstižné. Mimochodem také podotýká, že jednou z věcí, která se v naší době totálně zrušila, je intimita.

* Tomu nerozumím. Nemám pocit, že by intimita neexistovala…

Já jsem odkojený transakční analýzou, která říká, že člověk potřebuje několik pohlazení denně, jinak mu vysychá míza. A ta pomyslná pohlazení můžete dostávat v různé podobě – jsou to třeba rituály: dobrý den, to jsem rád, že vás vidím, pak pohlazení typu: to je bezvadný, že s tebou můžu pracovat, nebo: ty jsi báječná kamarádka, a nakonec pohlazení z té intimní oblasti v podobě: ty jsi moje jediná. V tom jsou obsažené hranice přirozené člověku, kdybych vám teď řekl: ty jsi moje jediná, asi byste si řekla, tomu nejspíš ruplo v bedně, nebo co to tady na mě zkouší. Abychom se k tomu přirozeně dostali, tak potřebujeme právě ten soustředný systém, všechny ty rituální kroky a ten se podle Baumana rozbil jednoho večera v osmdesátých letech v přímém přenosu ve francouzské televizi, kdy jakási moderátorka na plnou hubu řekla třem milionům diváků, že její manželství stálo za prd, protože její manžel trpěl ejakulatio praecox, tedy předčasnou ejakulací. Co se pak stalo? Od té chvíle se utrhl ze řetězu náš systém intimity, došlo k její ztrátě, tím pádem ke ztrátě důvěry a spoustě dalších věcí, které tu společnost držely pohromadě.

* Co bychom měli dělat jinak?

Měli bychom si občas uvědomit, že jsme obyčejní živočichové, že máme tudíž spoustu živočišných instinktů, a že musíme brát v potaz z toho plynoucí naše potřeby. Například liturgický kalendář zdůrazňoval pohanské svátky, protože ty zohledňovaly naše potřeby související s ročním obdobím, tedy jestli byla zrovna rovnodennost nebo třeba doba, kdy byl ohrožený vnitřní cyklus slabších osob. Spousta věcí byla zritualizovaná. Teď máme na Velikonoce ožíračku, na Vánoce nákupy a na Dušičky průšvihy na silnicích, ačkoli ty svátky měly původně hluboký smysl.

* Žijeme v relativním dostatku i bezpečí. Stejně se mi zdá, že je spousta lidí nespokojených a neradostných. Čím to je?

Je krásná indická bajka, jak rádža jede na výlet, potká žebráka, pozná v něm svého tatínka a ptá se, co mu může dát. A žebrák říká: Nic, jen co se vejde do žebrácké misky. A rádža sype a sype, vše tam mizí a on na to, co je to za příšernou misku? A žebrák odpoví: To je miska přání, ta nebude nikdy plná, já sám jsem v ní utopil půl života… I dnes lidi topí své životy v miskách přání, které nikdy nemůžou být plné a přitom zapomínají na to, že i jejich duše potřebuje dokrmit. Dříve šli jednou týdně do kostela, umyli si krk a strávili tam hodinu, kdy si mohli přemýšlet o životě. Když se mnou lidé probírají, že mají starosti, říkám jim, ať zkusí to samé – ať si

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

sednou třeba jen na dvacet minut do kostelní lavice a hlavně si vypnou telefon. Všechno se asi nevyřeší, ale jejich duši to rozhodně pomůže.

* Jaká je taková první pomoc pro duši?

Žít v rytmu, s požadavky organismu. Máme potřeby biologické, psychologické, sociální a duchovní. A když je všechny naplníme, budeme v pořádku. Takže i když se nám třeba nechce a nemusíme, chce to ráno vstát, dělat přes den něco smysluplného a večer jít zase normálně spát a nekoukat do noci na nesmysly v televizi. Já mám sice na Sokrata kritický názor, jsou dokonce lidi, co říkají, že žádný takový filozof nebyl, že si ho Platon vymyslel jako svého Cimrmana, ale přijde mi naprosto výstižné, jak měl při pohledu na přeplněné tržiště říct: To je věcí, které nepotřebuju! Takže to je přesně ono, tohle se naučit! Takhle pomoct duši.

* Vy jste spokojený člověk?

Já jsem šťastnej člověk.

* Co pro to děláte?

Dělám si radosti. Když už nevím co, začnu klidně dělat pitomosti, které mě ale těší. Dříve, když jsem ještě viděl a nepotřeboval jsem brýle, tak jsem lepil koláže. Teď píšu kognitivní poezii, která je o setkání hlubokého uměleckého zážitku s vědeckou nebo jinou pravdou. Třeba jedna moje velká báseň je o výpočtu komolého kužele. Anebo abych si konečně v hlavě srovnal ty Přemyslovce, tak jsem si to dal do veršů, kde se například říká: Jaromír se moc neradoval, když ho Boleslav vykastroval, stejně málo nadšen byl, když ho pak Oldřich oslepil, aby se dále nestrachoval, Kochan ho raději zamordoval. Nebo co si zpíval Jan Lucemburský po cestě z Prahy: Eliška, Eliška, do oka mi padla, shodli jsme se spolu, že počneme syna Kadla. V tom máte obsažené dějiny, a přitom si je pamatujete. A moje radosti jsou taky mé vnučky a kupodivu i to, že se s mou ženou i po šedesáti letech snášíme.

***

RITUALIZOVANÉ CHOVÁNÍ LIDI SPOJUJE, ABY SPOLU MOHLI VŮBEC EXISTOVAT.

V LIDSKÉM MOZKU MÁ BŮH SVÉ MÍSTO. JDE O TO, ČÍM HO NAPLNÍME.

BOŽÍ TRESTY LIDSTVO NIKDY NADLOUHO NEPOLEPŠILY.

ČLOVĚK POTŘEBUJE NĚKOLIK POHLAZENÍ DENNĚ.

RADKIN HONZÁK je český psychiatr, publicista a vysokoškolský pedagog. Specializuje se na psychoterapii a je zastáncem psychosomatického (biopsychosociálního) přístupu. Působí jako ambulantní lékař v centrech IKEM a REMEDIS, jako sekundární lékař v Psychiatrické nemocnici v Bohnicích a jako asistent v Ústavu všeobecného lékařství 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Pedagogicky působí také na **Fakultě sociálních věd** UK. Jako autor je podepsán pod několika populárně-naučnými knihami o psychologii. Od ledna 2020 uvádí v České televizi vlastní pořad Kabinet Dr. Honzáka.

Foto autor| FOTO: ROBERT TICHÝ

Tisková zpráva: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé

25.6.2020 eduin.cz str. 00

Cesta ke změně ve výuce mediální gramotnosti vede přes učitele, shodli se panelisté kulatého stolu SKAV a EDUin na téma Budou naše školy schopny zvyšovat mediální gramotnost žáků? Velká část těch, kdo ji dnes učí, to dostali za úkol od vedení školy a vzdělání získala samostudiem.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Data ze šetření České školní inspekce, které proběhlo ve školním roce 2017/2018, vypadají na první pohled velmi slibně: podle nich se mediální výchova ve formě průřezového tématu již před dvěma lety vyučovala na 90 procentech českých škol. Na více než 70 procentech z nich se jí navíc věnovala více než polovina interních učitelů. Jenže výsledky testu mediální gramotnosti zveřejněné spolu s tímto šetřením ukázaly jiný obrázek. Například průměrný výsledek u žáků základních škol byl 43 procent, tedy hluboko pod očekávanými 60 procenty, na pomyslnou výbornou jej nezvládl ani jeden žák.

„Je evidentní, že školy ve svých vzdělávacích programech sice mediální výchovu mají, ale v reálu jí věnují například na středních školách pět až deset hodin za celé studium," řekl během kulatého stolu SKAV a EDUin Karel Strachota z organizace Člověk v tísni.

Podle účastníků kulatého stolu chybí mezi učiteli shoda na tom, co se vlastně má v mediální výchově učit. Podle Jana Jiráka z **Fakulty sociálních věd** UK mediální výchova jako téma vstoupila do škol v 90. letech, kdy se řešila klamavá reklama a násilné obsahy v televizi: „Vzdělávání s transformací médií směrem k digitálním naprosto nedokázalo držet krok. Navíc je u nás mediální vzdělávání postavené tak, že je třeba děti ochraňovat, ať už před násilím nebo před fake news. Tento přístup ale zdaleka nepokrývá celé spektrum potřebných témat." Školy navíc nevěnují všem stejnou pozornost. Nejvíce péče věnují rozvoji mediální gramotnosti gymnázia, zato učni jsou podle Michala Kaderky z Učitelské platformy ponecháni "mediální džungli" na pospas.

Cestu ke změně vidí panelisté v učitelích, i když každý si ji představuje jinak. Zatímco Jan Jirák z **FSV UK** by rád zavedl výuku odpovídající aprobace na vysokých školách, Karel Strachota sází spíše na odvážlivce a nadšence, kteří ovšem potřebují důslednou metodickou podporu.

Účastníci kulatého stolu SKAV a EDUin:

Bořivoj Brdička
(Jednota školských informatiků)
Milan M. Horák (Waldorfské lyceum Praha)
Jan Jirák (Katedra mediálních studií, **FSV UK**)
Michal Kaderka (Učitelská platforma)
Markéta Pastorová (Národní pedagogický institut)
Karel Strachota (Člověk v tísni)
Podívejte se na záznam z Kulatého stolu SKAV a EDUin:

URL| https://www.eduin.cz/clanky/tiskova-zprava-skoly-medialni-vychovu-uci-vysledky-zaku-jsou-ale-slabe/

EDUin: Školy mediální výchovu učí, výsledky žáků jsou ale slabé

25.6.2020 pedagogicke.info str. 00

Cesta ke změně ve výuce mediální gramotnosti vede přes učitele, shodli se panelisté kulatého stolu SKAV a EDUin na téma Budou naše školy schopny zvyšovat mediální gramotnost žáků? Velká část těch, kdo ji dnes učí, to dostali za úkol od vedení školy a vzdělání získala samostudiem.

Data ze šetření České školní inspekce, které proběhlo ve školním roce 2017/2018, vypadají na první pohled velmi slibně: podle nich se mediální výchova ve formě průřezového tématu již před dvěma lety vyučovala na 90 procentech českých škol. Na více než 70 procentech z nich se jí navíc věnovala více než polovina interních učitelů. Jenže výsledky testu mediální gramotnosti zveřejněné spolu s tímto šetřením ukázaly jiný obrázek. Například průměrný výsledek u žáků základních škol byl 43 procent, tedy hluboko pod očekávanými 60 procenty, na pomyslnou výbornou jej nezvládl ani jeden žák.

„Je evidentní, že školy ve svých vzdělávacích programech sice mediální výchovu mají, ale v reálu jí věnují například na středních školách pět až deset hodin za celé studium," řekl během kulatého stolu SKAV a EDUin Karel Strachota z organizace Člověk v tísni.

Podle účastníků kulatého stolu chybí mezi učiteli shoda na tom, co se vlastně má v mediální výchově učit. Podle Jana Jiráka z **Fakulty sociálních věd** UK mediální výchova jako téma vstoupila do škol v 90. letech, kdy se řešila klamavá reklama a násilné obsahy v televizi:

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Vzdělávání s transformací médií směrem k digitálním naprosto nedokázalo držet krok. Navíc je u nás mediální vzdělávání postavené tak, že je třeba děti ochraňovat, ať už před násilím nebo před fake news. Tento přístup ale zdaleka nepokrývá celé spektrum potřebných témat.“

Školy navíc nevěnují všem stejnou pozornost. Nejvíce péče věnují rozvoji mediální gramotnosti gymnázia, zato učni jsou podle Michala Kaderky z Učitelské platformy ponechání “mediální džungli” na pospas.

Cestu ke změně vidí panelisté v učitelích, i když každý si ji představuje jinak. Zatímco Jan Jirák z FSV UK by rád zavedl výuku odpovídající aprobace na vysokých školách, Karel Strachota sází spíše na odvážlivce a nadšence, kteří ovšem potřebují důslednou metodickou podporu.

URL| http://www.pedagogicke.info/2020/06/eduin-skoly-medialni-vychovu-uci.html

---

Omezit víceletá gymnázia? KSČM o tom mluví již léta

25.6.2020 Haló noviny str. 04 Z domova

(ste)

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, uvedl včera ministr školství Robert Plaga (ANO).

Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 ministr školství uvedl, že případné omezení víceletých gymnázií by mohlo přispět ke snížení nerovností v přístupu ke vzdělávání. »S víceletými

gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzdělávání a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol,« uvedl Plaga.

Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. »Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků,« dodal.

Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách. Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.

KSČM na problém víceletých gymnázií upozorňuje dlouhodobě. »Doporučujeme postupný útlum víceletých gymnázií. KSČM nepodporuje výchovu k elitářství. Chceme zachovat třídní kolektivy co nejdéle pohromadě, příliš ranou selekci nahradit jednotnou vnitřně diferencovanou školou, která zajistí kvalitní vzdělání a všestranný rozvoj každého dítěte. To je v souladu i s doporučeními expertů OECD: prodloužit

společné vzdělávání do 15 let, snížit selektivitu a podporovat nejslabší skupinu,« uvádí se ve stanovisku Komise sociální strategie KSČM.

Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností. Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.

»Je to záležitost případně až posledního období 2027 až 2031,« řekl včera. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splnění podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázií a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.

Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dříve uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.

Zástupci ministerstva včera prostřednictvím online konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Krajům by prospěla generační obměna.“ Piráti chtějí v regionech sto křesel

25.6.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Ústecký kraj, Život v Česku

Jan Stránský

Piráti odstartovali v regionech kampaň před říjnovými krajskými volbami. „Chceme dostat naše principy do všech pater politiky. A co si budeme povídat, krajům by často prospěla i generační obměna,“ říká předseda Pirátů Ivan Bartoš.

V krajích chtějí Piráti obsadit dohromady minimálně sto zastupitelských postů. Dnes jich mají devět. A také se hodlají podílet na vládnutí. „V koalici jsme v Karlovarském kraji a řekl bych, že si tam vedeme úspěšně,“ řekl Seznam Zprávám předseda Pirátů Ivan Bartoš
Politolog Petr Jüptner z **Fakulty sociálních věd** Karlovy Unverzity považuje Bartošův cíl za příliš vysoký. „Piráti určitě dosáhnou lepšího výsledku než v minulých krajských volbách, ale zda to bude skutečně desetinásobný nárůst, o tom bych pochyboval,“ uvedl pro Seznam Zprávy.
Bartoš sází i na únavu lidí ze současných politiků. Například na Vysočině je Jiří Běhounek, nestraník za ČSSD, hejtmanem již od roku 2008. Letos kandiduje znovu. „Krajským vládám by často prospěla obměna nejen politická a odborná, ale i generační,“ podotknul.
Výrok o generační obměně vnímá politolog Jüptner jako pragmatický. „Piráti cílí na mladší voliče, kteří obecně moc k volbám nechodí a ke krajským už vůbec ne. Na možnost volit mladé lidi, vrstevníky, by ale slyšet mohli. Přesto však vnímám stomandátový cíl jako opravdu vysoký,“ zopakoval.
Obecně má za to, že lidé příliš krajům a krajské politice nerozumí, nezajímají se o ni a často jim i uniká samotný smysl krajů. V takové situaci se pak, pokud už k volbám přijdou, do hlasování ve vysoké míře promítají jejich názory na vysokou celostátní politiku. Tedy: do krajských zastupitelstev volí stranu, kterou mají oblíbenou na parlamentní úrovni. Pirátům sice obecně celorepublikově preference rostou, leč desetinásobek to oproti roku 2016 přece jen není. Petr Jüptner, který se zaměřuje na komunální politiku, si proto, jak říká, klade otázku, proč by zrovna v regionech měl být nárůst popularity Pirátů natolik radikální.
Bartoš má přesto ambice vysoké. Například v Libereckém kraji chtějí Piráti minimálně šest až sedm mandátů z pětačtyřiceti. Rovněž v hradeckém kraji by Piráti za úspěch považovali sedm až osm mandátů v pětačtyřicetičlenném krajském zastupitelstvu. A třeba v Pardubickém kraji usilují o 22 procent voličských hlasů. Bartoš míní, že na kandidátkách mají Piráti odborně kvalitní lidi, kteří se vyznají v problematice svých regionů. Jsou podle něj proto schopní nacházet řešení lokálních potíží, k nimž by politici na parlamentní nebo vládní úrovni nikdy nedokázali dospět.
Politolog Jüptner souhlasí s tím, že slůvko „lokální“ je důležité. „Do výsledků krajských voleb se promítají, jak jsem již říkal, preference voličů z vysoké politiky. Paradoxně ale ve stejné míře také z té komunální. Piráti už dnes sedí na mnoha radnicích, a nasadí-li na krajské kandidátky svoje starosty nebo místostarosty, může jim to výrazně pomoci. Komunální politiky voliči na kandidátkách hledají, protože je znají, mají zkušenosti s jejich fungováním na radnicích a tím pádem věří, že mohou být užiteční i na krajské úrovni,“ vysvětlil.
Dodal ovšem, že detailně kandidátky Pirátů ještě nezná. A zapochyboval, zda Piráti skutečně svoje komunální politiky do krajských voleb vyšlou. „Jsou známí jako bojovníci proti kumulaci funkcí, takže by tím vlastně šli proti svým principům,“ upozornil.
Piráti ale zjevně jako kumulaci funkcí nevnímají souběžné posty v městských a krajských zastupitelstvech. V Ústí nad Labem tak například oznámili, že severočeským lídrem bude ústecký zastupitel a bývalý ústecký místostarosta Karel Karika. Městským zastupitelem je rovněž Královéhradecký lídr Pavel Bulíček. V Pardubickém kraji kandidátku vede chrudimský zastupitel Daniel Lebduška. Jihočeským lídrem je českobudějovický zastupitel Lukáš Mareš. V Plzeňském kraji vede Piráty domažlický zastupitel Rudolf Špoták a v Libereckém kraji zase turnovský radní Zbyněk Miklík.

URL| https://www.seznamzpravy.cz/clanek/krajum-by-prospela-generacni-obmena-pirati-chteji-v-regionech-sto-kresel-110468

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
seznamzpravy.cz *(Ústecký kraj, Život v Česku, Pardubický kraj, Liberecký kraj)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

newton media
celebrates 20th anniversary

Černá skvrna na tváři Spojených států

26.6.2020 Reportér str. 06 Názory

Kryštof Kozák

Chcete trochu více pochopit, co se v červnu dělo ve Spojených státech? Pak se zkuste podívat na onu zemi a její historii třeba optikou mladé zvídavé černošky vyrůstající v chudé afroamerické čtvrti.

Titulek tohoto článku je záměrně dvojznačný. O „černé skvrně“ na tváři Spojených států samozřejmě mluvili a mluví zastánci bílé nadřazenosti – a právě oni, a nejen oni, jsou též důvodem, proč nyní mnoho občanů USA začíná považovat chování bílé většiny vůči afroamerické menšině za zásadní černou skvrnu na příběhu o americké velikosti, který znají z tamních škol.

Zkusme se proto na příběh Spojených států podívat z jiného úhlu pohledu. Třeba očima mladé dívky tmavé barvy pleti žijící v chudé černošské čtvrti, kterou sami černošští rapeři nazývají „ghettem“. Pohledem dívky, která se snaží zjistit důvod toho, proč kolem sebe vidí tolik gangů a svobodných matek, tolik alkoholu a drog.

Hledání odpovědi na tyto otázky přitom nevyhnutelně začíná v historii.

Nikdo se jich neptal

Dějiny Afroameričanů začínají v subsaharské Africe v 17. a 18. století. Na obrovském území žila tehdy řada kmenů, které formovaly i větší státní útvary, jež však byly technologicky daleko za Evropany a jejich loděmi a děly. Příchod bílých ozbrojených obchodníků přinesl dramatické změny. Protože na plantážích Ameriky byla potřebná levná pracovní síla a v Africe bylo možné otroky sehnat, rozvinul se brzy robustní transatlantický obchod. Předkové drtivé většiny dnešních Afroameričanů tak byli násilím přivlečení otroci, kterých se nikdo neptal, zda se chtějí do USA dostat. Podmínky na otrokářských lodích byly takové, že řada z nich cestu vůbec nepřežila.

Bílá většina v Americe tehdy zacházela s otroky v podstatě jako s hospodářskými zvířaty, tedy upírala jim základní lidskou rovnost. Dnešní potomci otroků jsou si dobře vědomi toho, že se o jejich předcích uvažovalo jako o jakýchsi chytřejších opicích na práci, které je možné libovolně prodávat na trhu. Jeden z těchto trhů ostatně fungoval ještě v první polovině 19. století přímo v hlavním městě federace, Washingtonu.

Do černošské kolektivní paměti se zapsal případ Dreda Scotta z roku 1857, v němž samotný Nejvyšší soud USA rozhodl, že černoši nepatří mezi občany USA, a tudíž jim nepřísluší žádná ústavou garantovaná práva – podřadnost Afroameričanů dostala další oficiální razítko.

Klíčovou roli v historii mezirasových vztahů pak sehrála občanská válka mezi Severem, kde v té době vyhrávala Republikánská strana, a Jihem, který tehdy volil spíše demokraty. Zde je třeba zdůraznit, že otroci nebyli na Jihu osvobozeni v důsledku postupného vývoje uvnitř jižanské společnosti: musela to změnit krvavá vojenská invaze průmyslovějšího Severu. Ten nebyl ochoten smířit se s odchodem jižních států; pokus o odtržení potlačil a otroctví zrušil.

Černoši získali základní ústavní a politická práva jako občané Spojených států. Okupační správa Severu měla pomáhat osvobozeným otrokům při budování vlastních hospodářství z částečně zabaveného majetku plantážníků.

Zdálo by se, že tím bude problém vyřešen. Opak však byl pravdou – po počátečním šoku se bílá většina na Jihu vzpamatovala pod křídly Demokratické strany a postupně znovu ovládla jak politiku, tak ekonomiku. Afroameričané volili republikány, nicméně v žádném ze států neměli takovou většinu, aby svoje kandidáty prosadili – navíc jim jižanské státy začaly pod různými záminkami oklešťovat volební právo. Občané tmavé barvy pleti se tak ocitli v permanentní politické menšině, kterou bílá většina brzy začala systematicky diskriminovat například v přístupu k veřejným zdrojům: místa obývaná černochy mívala horší silnice, kanalizaci, školy a pomaleji se zaváděla elektřina.

Rozsudek Nejvyššího soudu USA z roku 1896 ve věci Plessy v. Ferguson pak fakticky – řečeno termínem z jižní Afriky – legalizoval režim apartheidu, jenž obě rasy striktně odděloval, i když teoreticky si měly být rovné. Smíšené manželství považovaly zákony řady jižanských států až do šedesátých let 20. století za zločin. Restaurace, kluby i hotely byly striktně rasově separované, což dále prohlubovalo propast mezi oběma etniky.

Zejména v letech mezi první a druhou světovou válkou se většinová, tedy bělošská společnost a politika pokoušely zahladit hluboké šrámy, které způsobila občanská válka, což vedlo k určité romantizaci předválečného Jihu, a tedy i otrokářské Konfederace. Tento proces zahrnoval také další omezování práv černochů. Bílé teroristické organizace typu Ku-klux-klan otevřeně hlásaly nadřazenost bílé rasy. Nejslavnější dílo otce americké kinematografie D. W. Griffi the Zrození národa líčí právě usmíření bělochů ze Severu a

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

bělochů z Jihu na základě rasové hierarchie – hlavní hrdina, někdejší jižanský plukovník, se stává vůdcem Ku-klux-klanu, který zachraňuje bílé ženy před černými sexuálními predátory.

Ještě meziválečná doba znamenala i časté brutální lynčování – veřejné popravy bez soudu, při nichž v rukou bílého davu zemřelo mnoho černochů. Z této doby, nikoli z období bezprostředně po občanské válce, pak pochází i část soch konfederačních politiků a generálů, které se teď stávají terčem útoků protestujících.

Mimoprávní bariéry

Dalším klíčovým momentem pro černošský pohled na dějiny Spojených států je takzvané hnutí za občanská práva. Šlo o dlouhý a komplikovaný proces, který ukončil právní segregaci a federálními zákony zajistil zákaz diskriminace na základě rasy. Opět se ale nejednalo o přirozený vývoj v rámci jižanské společnosti, ale o zásahy federální vlády, které bílá většina na americkém Jihu nesla velmi nelibě – prezident Eisenhower musel dokonce povolat Národní gardu, aby skutečně prosadil desegregaci školství. Výzkumy prokázaly, že značnou roli v tehdejších postojích federální vlády hrála studená válka, respektive mezinárodní ostuda, již tehdejší jižanský apartheid působil Spojeným státům, které se jinak snažily ve světě šířit demokracii a lidská práva.

Z dnešního pohledu je důležité, že hnutí za občanská práva mělo dva póly. Nenásilné protesty inspirované bojovníkem za indickou svobodu Mahátmou Gándhím, které v USA symbolizoval Martin Luther King, a radikálnější akce vedené Malcolmem X, který tvrdil, že na všudypřítomné násilí bílé většiny je nutné reagovat také násilně, jinak se situace nezlepší. Stejně jako dnes ovšem byla většina protestů nenásilných, takže i proto měly podporu řady bělochů.

Martina Luthera Kinga svého času označovala FBI za nepřítele státu a stal se terčem tajné diskreditační kampaně. Dnes je den jeho narození oficiálním federálním svátkem a jeho jméno nese řada škol a ulic.

Přes všechny úspěchy hnutí za občanská práva se přesto nepodařilo v průběhu let překonat sociální a ekonomické rozdíly mezi velkou částí Afroameričanů a bílou většinou. Ukázalo se totiž, že na rozdíl od právní segregace a diskriminace, na niž je možné jasně ukázat a zrušit ji, existují další bariéry, které jsou jen obtížně překonatelné.

Jednou z nich je faktická segregace v oblasti bydlení, kdy v řadě amerických měst existují jasné dělicí čáry mezi bělošskými a černošskými čtvrtěmi. Banky totiž v minulosti dávaly hypotéky primárně bělochům, kteří se tak mohli z center měst odstěhovat na bohatší a etnicky jednolitá předměstí: často byla „rasová čistota“ nové čtvrti klíčovým důvodem pro jejich stěhování.

Protože veřejné školy v USA financovány jsou až ze čtyřiceti procent z lokálních daní, existují mezi nimi rozdíly, a je logické, že v bohatších bílých čtvrtích jsou kvalitnější. I přes snahy školy rasově integrovat je tak školství značně segregované – a příliš se v tomto ohledu neliší od stavu v padesátých letech 20. století.

K tomu je třeba připočíst vědomé i nevědomé rasové předsudky, které se daří vymýtit jen obtížně. Výzkumy například ukazují, že úplně stejný životopis má mnohem vyšší šanci na to být odmítnut, pokud je u něj africky znějící jméno. V průběhu času se sice podařilo vytvořit úzkou vrstvu úspěšných a bohatých Afroameričanů, které většinová společnost přijímá, nicméně celkově jsou na tom občané tmavé barvy pleti stále v průměru hůře než většinová bílá populace. Odhaduje se například, že více černošských mladých mužů mělo potíže s policií a justicí, než kolik jich je na vysokých školách. Prezidentství Baracka Obamy tak bylo v tomto ohledu spíše matoucí, neboť mohlo působit dojmem, že pro Afroameričany jsou zajištěny rovné příležitosti – realita však pro část černochů zůstala stále stejně špatná.

Jakou roli v tom všem hraje policejní brutalita? Zásadní – jakékoliv násilí bělochů vůči černochům otevírá staré rány, neboť u většiny Afroameričanů se automaticky spojí se vzpomínkami na násilí bílých dozorců na plantážích, lynčování či brutální zásahy bílých policistů vůči nenásilným protestům v 60. letech. Moderní technologie přitom umožnily dokumentovat policejní zásahy, což vedlo k opakovaným protestům vůči policejnímu násilí a beztrestnosti.

Policie má i ve Spojených státech krédo „pomáhat a chránit“, což se jí ale v řadě černošských komunit zdaleka nedaří, a působí spíš jako represivní okupační složka. Proto je jednou z důležitých věcí, o níž se nyní diskutuje, reforma policie: například snaha zapojit do udržování bezpečnosti i širší komunitu, která má policii pomáhat. Prakticky by to vypadalo například tak, že by s policií do terénu vyjížděl i sociální pracovník či vyškolený mediátor.

Letošní protesty proti policejní brutalitě přinesly novinku – spolu s Afroameričany se objevila v ulicích spousta bělochů, Hispánců i Američanů asijského původu.

Demonstrace se konaly i v čistě bělošských městech, tudíž je možné – a průzkumy veřejného mínění to naznačují také –, že probíhá významný posun v myšlení většinové společnosti: například v tom, že jakákoliv policejní brutalita bude považována automaticky za nepřijatelnou. Což není zcela samozřejmé, existuje například video z nedávné doby, v němž Donald Trump přímo nabádá policisty, aby na zločince nebyli „příliš hodní“.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Další oblastí, v níž se možná vnímání většinové společnosti mění, může být to, že černoši přestanou být konečně vnímáni jako „ti druzí“.
Jen za splnění této podmínky je totiž možné doufat, že se podaří postupně řešit sociální a ekonomické problémy afroamerických komunit.

Zoufalá snaha

Pokud se tedy vrátíme k oné mladé zvídavé černošce, snad už lépe chápeme, že květnový obraz umírajícího George Floyda, muže tmavé barvy pleti, pod kolenem bílého policisty Dereka Chauvina rezonuje s její znalostí historie bělošské nadřazenosti. A dívka ví, že tato situace se pořád opakuje, takže její frustrace se s každým dalším zdokumentovaným případem policejního násilí prohlubuje. Prezident Trump, kterého většina černochů rozhodně nevolila, se navíc přiklání k postojům symbolizovaným heslem o „právu a pořádku“, tedy fakticky se přidává na stranu policie, což uklidnění atmosféry rozhodně nepomáhá.

Afroameričané, jak naznačuje demografický vývoj, nebudou ve Spojených státech nikdy ve většině, a na svou často traumatizující historii těžko zapomenou. Proto je potřeba jejich protesty vnímat jako zoufalou snahu upozornit na hluboko zakořeněné problémy, které by se jinak v současné době jen těžko dostaly na přední stránky novin. •

JAKÉKOLIV NÁSILÍ BĚLOCHŮ VŮČI ČERNOCHŮM OTEVÍRÁ STARÉ RÁNY.

O autorovi| Kryštof Kozák, KRYŠTOF KOZÁK Zástupce vedoucího katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.
Foto autor| foto Profi media.cz

Unikátní vysvědčení. Známky dávali rodiče, učitele zaskočili

26.6.2020 seznamzpravy.cz str. 00 Život v Česku, Stalo se

Josef Mačí

Letošní druhé pololetí školního roku mělo do standardního vyučování daleko, a tak ani jeho hodnocení nemohlo proběhnout standardně. Na Základní škole Lužec nad Vltavou proto mohli do výsledné známky na vysvědčení mluvit i rodiče.

S koncem školního roku si ředitelé a učitelé více než kdy jindy lámali hlavu s tím, jak letos vůbec žáky hodnotit. V druhém pololetí se totiž s nimi potkávali výhradně zpoza klávesnice a webkamery, pokud to vůbec bylo možné. Jinak jen prostřednictvím telefonátů a zasílaných úkolů. Ministerstvo školství vydalo k hodnocení druhého pololetí školního roku vyhlášku a také metodiku. Šlo ale jen o návod, a tak si každá škola mohla zvolit svou vlastní cestu.
V Základní škole Lužec nad Vltavou tak přistoupili k vysvědčení na první pohled možná překvapivě, ale logicky. Když výuka v době uzavření škol ležela z velké části na domácí přípravě a spolupráci s rodiči, mají rodiče stejné právo jako učitelé promluvit do výsledné známky na vysvědčení.
„Všechna tíha výuky na prvním stupni byla na rodičích. Kdybychom za monitory neměli skvělé rodiče, tak bychom nedospěli do takové pohody během on-line školy s dětmi,“ ví ředitelka ZŠ Lužec nad Vltavou Pavla Kopeluková.
A tak rodiče žáků na prvním stupni obdrželi od školy výzvu. Pokud máte zájem, můžete se s učitelem na známce z domova dohodnout.
„Přemýšlela jsem o tom přes víkend a došlo mi, že je to přesně to, co musíme udělat – dokončit partnerství s rodiči z letošního roku a navázat na něj i pro příští rok,“ vysvětluje ředitelka.
„Když přišla ta výzva, že můžeme nějakým způsobem zasáhnout do hodnocení a posoudit, jak dítě pracovalo, tak nás to jako rodiče překvapilo. Na druhou stranu to je asi logické, protože my jsme s nimi byli doma, my jsme viděli, jak děti fungovaly,“ říká Lenka Bryxi, která má dceru ve druhé třídě.
Škola tedy domluvila s rodiči termíny on-line schůzek nebo telefonátů, při kterých se s učiteli mohli domluvit na hodnocení. Děti tak sice dostaly známky jako každý rok, ale hodnotiteli byli i náhradní učitelé – rodiče.
„Nějaké známky jsme měli už před koronavirem, další známky jsme nasbírali za domácí práce, ale hlavně tady byla souhrnná známka za covid, kde jsme jen navrhli, jak děti vidíme, a diskutovali jsme potom s rodiči, jak by dobu domácího vyučování ohodnotili oni,“ popisuje učitelka českého jazyka a výchovná poradkyně Barbora Prchalová.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Většinou se přitom učitelé s rodiči na známce shodli.
„Já jsem třeba říkala, že vidím, že čeština jí jde líp a nemá tam žádný problém, co se týče například slovních druhů, ale zase malinko pokulhává v matematice. To je ale asi způsobené hlavně tím, že je to matematika Hejného, se kterou je to i pro rodiče těžší," vysvětluje matka žačky druhého ročníku Bryxi.
Rodiče přísnější než učiteléPřekvapivě to byli ale právě rodiče, kteří byli často kritičtější než sami učitelé. Stejně jako žáci ve vyšších ročnících, kteří svou práci doma hodnotili částečně sami.
„My jsme hlavně chtěli děti odměnit za ty tři měsíce práce, protože to pro ně stejně jako pro rodiče bylo obrovské vypětí – sedat každý den pouze k počítači a tam se učit. Někteří rodiče možná budou nespokojení za tak hezké známky," říká s úsměvem Kopeluková. Podle ní musí děti zažít zvlášť letos ve škole pocit úspěchu, aby je náročná situace v době uzavření škol neodradila od dalšího snažení v příštím roce.
Zhodnotit žáky přitom rodiče rozhodně nemuseli, byla to od školy jen nabídka. Učitelé ze ZŠ Lužec nad Vltavou totiž vědí, že bez pomoci rodičů by děti na prvním stupni nemohli na dálku učit. Na druhou stranu na další schůzku k hodnocení si museli rodiče opět vyhradit čas navzdory práci a dalším povinnostem. Zájem měla ale na prvním stupni většina rodičů.
„Máme třídy po 13 dětech, jenom v jedné je jich 26. Měli jsme hodně aktivní třeba druháčky. Z šesti až devíti dětí, které byly pravidelně on-line, se přihlásilo šest rodičů a tři z nich telefonovali. Těm to bylo asi takhle příjemnější," myslí si ředitelka Kopeluková. K tomu ale dodává, že někteří žáci se on-line výuky z různých důvodů neúčastnili, a tak je škola hodnotila na základě získaných známek do uzavření škol a částečně podle odevzdávaných úkolů a prací.
Proměna škol po vyhlášce K přesně takovému nebo podobnému přístupu nabádalo Ministerstvo školství všechny školy. K hodnocení ve druhém pololetí vydalo v dubnu vyhlášku a metodiku.
„Jak jsem se již několikrát veřejně vyjádřil, současná situace je natolik mimořádná, nepředvídatelná a proměnlivá v čase, že není možné hledat a přijímat ideální řešení, která by vyhovovala všem, ale je to o hledání řešení kompromisních, nejméně problematických," psal ministr školství Robert Plaga (ANO) v dopise ředitelům.
Školy měly podle metodiky z přísnosti hodnocení slevit a vždy rozhodovat ve prospěch žáka. Na vysvědčení by tak především na základní škole neměly děti dostat horší známku než v prvním pololetí a třeba výchovy by se nemusely hodnotit vůbec.
Jak se v tomto směru změnil přístup škol, zjišťovali studenti Katedry veřejné a sociální politiky **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Z rozhovorů s více než čtyřmi desítkami žáků základních a středních škol a jejich rodičů vyplynulo, že právě krok Ministerstva školství ukázal ředitelům a učitelům jiný možný směr v hodnocení.
„Ukázalo se, že z počátku školy pokračovaly v hodnocení podle obvyklých pravidel, povětšinou tedy ve známkování tak, aby měly dostatek podkladů pro klasické závěrečné hodnocení. Přístup škol se ale podle našich zjištění změnil po vydání vyhlášky a metodického doporučení školám na konci dubna," říká Tomáš Barták z KVSP FSV, který data analyzoval.
Cesta ke slovnímu hodnocení?Školy ale většinou nepřistoupily ke slovnímu hodnocení. K tomu přitom Ministerstvo školství vybízelo. Mluví o tom i Strategie vzdělávací politiky ČR 2030+ a řada škol i „díky" koronaviru začala přemýšlet o takové zásadní změně směrem do budoucna.
Základní škola Lužec nad Vltavou chce tak i příští školní rok opět přizvat rodiče k hodnocení, i když učitelé i rodiče doufají, že tíha vyučování bude opět hlavně na škole.
„Z našeho pohledu by do budoucna bylo asi lepší dávat dětem už jen prospěl/neprospěl a říct jim a rodičům, co umí a neumí, ať už slovně nebo písemně. Ta známka, ať už jednička, dvojka, trojka, v životě vůbec nic neznamená. Mnohem lepší je žáka povzbudit, ale to neustálé srovnávání se mi v době koronaviru úplně přestalo líbit," dodává Kopeluková.

URL| https://www.seznamzpravy.cz/clanek/unikatni-vysvedceni-znamky-davali-rodice-ucitele-zaskocili-110684

Rovnaká správa vyšla v ďalších 2 tituloch:
seznamzpravy.cz *(Život v Česku, Stalo se)*, seznamzpravy.cz *(Život v Česku, Stalo se)*

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové

26.6.2020 asz.cz str. 00

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

V sobotu uplyne 70 let od popravy Milady Horákové. Právnička a politička byla v komunisty zinscenovaném procesu 8. června 1950 odsouzena k trestu

smrti za falešné obvinění „záškodnického spiknutí proti republice“. Oběsili ji 27. června na nádvoří pankrácké věznice. Po své smrti se stala symbolem boje za demokracii a politických procesů 50. let minulého století.

„Padám, padám… Tento boj jsem prohrála, odcházím čestně. Miluji tuto zem, miluji tento lid… Budujte mu blahobyt. Odcházím bez nenávisti k vám… Přeji vám to, přeji vám…“, taková byla podle všeho poslední slova právničky a političky Milady Horákové, kterou popravili před sedmdesáti lety, 27. června 1950 v 5:35, v pankrácké věznici. Byla oběšena poté, co ji komunisté odsoudili ve vykonstruovaném procesu za velezradu.

Za udělení milosti pro Horákovou se přitom přimlouvaly největší osobnosti té doby. Britský premiér a válečný hrdina Winston Churchill, politička, aktivistka a někdejší americká první dáma Eleanor Rooseveltová, francouzský filozof Jean-Paul Sartre nebo fyzik a vědec Albert Einstein. Sama Horáková nikdy o milost nežádala, zkusila to ale její dcera s otcem a advokát. Tehdejší prezident Klement Gottwald však nikomu z nich nevyhověl.

„O důvodech, pro které k udělení milosti nedošlo, můžeme dnes jen spekulovat. Nejspíše však šlo o snahu komunistických představitelů přesvědčit možné odpůrce o nekompromisním a nelítostném postupu proti všem oponentům,“ okomentoval Gottwaldovu neústupnost pro Novinky historik Jan Synek z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR), který vydává o protikomunistické činnosti Milady Horákové knihu.

Odhodlaná bránit demokracii

Horáková se po své smrti, a především pak po pádu režimu v roce 1989, stala symbolem komunistického odboje a politických procesů 50. let minulého století. Podle historiků je odkazem silné myšlenky, že za ideály je nutné se postavit, a to i za cenu života.

„Je obrazem toho, že život a politika nejsou jen hřiště pro pragmatická a pro nás výhodná rozhodnutí, ale existují hodnoty, které by se neměly stát obětí žádného politického handlu,“ poznamenal pro Novinky historik Michal Stehlík z Filosofické fakulty Univerzity Karlovy (UK) v Praze.

I v dnešní době podle něj může inspirovat svou důvěrou v demokracii a zároveň svým silným sociálním cítěním, které ji podnítilo k celoživotní práci. „Nemůžeme zapomenout na odhodlanost a velkou statečnost, se kterou tyto hodnoty hájila. A nejde jen o komunistický režim, jde i odvahu vůči předchozímu režimu nacistickému,“ doplnil. Podle Stehlíka tak nebyla ženou hesel, ale konkrétní práce.

„Horáková se stala symbolem pro své odhodlání a pevné morální přesvědčení, s jakým se snažila po únoru 1948 novému režimu vzdorovat. To pak prokázala i během vyšetřování, samotného soudního procesu i v posledních chvílích, jak o tom svědčí například její poslední dopisy,“ vysvětlil dále Synek.

Žádný ozbrojený odpor ani sabotáže

Milada Horáková kritizovala komunisty v intencích své společenské a politické činnosti, a to i před pučem v únoru 1948. Bylo to pak pro ni velmi riskantní a hrozil jí za to postih. Odejít do zahraničí nechtěla.

Podle Synka některé formy odboje a odporu proti komunistickému režimu nicméně sama odmítala a snažila se od nich odrazovat i svoje známé a spolustraníky. Neuchylovali se například k ozbrojeným skupinám, tištění letáků, k sabotážím, ale k takovému odporu, který nebylo tak snadné označit za „protistátní“, nebo si to alespoň mysleli.

„Když jsme hovořili o aférách, které vznikaly drobnou ilegální prací, odsuzovali jsme tento způsob jako zbytečný a poškozující široké vrstvy našeho národa. Já osobně jsem byla proti všem ilegálním skupinám, buňkám a podobně,“ řekla Milada Horáková u výslechů.

Na minulý režim ale měla podle Synka jasný názor, který nikdy nezastírala. „Své jednání nikdy nepopírala a přijala vyměřený trest, který samozřejmě nebyl adekvátní a posloužil jako exemplární pro výstrahu všem potenciálním odpůrcům totalitního režimu, zcela podle sovětského vzoru,“ uvedl.

Pro úplnost je podle webu ÚSTRu třeba dodat, že v září 2019 byl Miladě Horákové ministerstvem obrany přiznán status účastníka odboje a odporu proti komunistickému režimu ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb.

Silný historický příběh, symbol až mýtus

Milada Horáková je významnou osobností hned z několika důvodů. Jde o vězeňkyni dvou totalitních režimů a o jednu z nejvýraznějších osobností nekomunistické politiky, jež skončila na popravišti. „Je to člověk, za kterého se postaví respektované mezinárodní osobnosti, a je to žena, i to hraje v oné výjimečnosti roli,“ popsal Stehlík.

Podle něj Horáková naplňuje atributy silného historického příběhu, symbolu až mýtu.

„Není to jen její osud, je zde osud jejího manžela, dcery, silný příběh dopisů na rozloučenou, které se k dceři dostanou až po roce 1990...,“ pokračoval.

Podle odborníků bychom si měli příběh Horákové připomínat nejen proto, že to byla inspirativní žena, ale také proto, že nám připomíná zločinný režim, který jen z čistě mocenských důvodů posílal lidi na popraviště.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

„Její smrt není žádný ‚justiční omyl', jde o vraždu z politických důvodů. Tento historický fakt nejde omluvit dobou, atmosférou, ničím podobným," zdůraznil Stehlík.

Podle historika Jana Kalouse z pražského Muzea paměti XX. století je Horáková symbol bezpráví komunistického režimu. „Perzekuci a represi čelily statisíce obětí komunismu v bývalém Československu. Její smrt šokovala ve své době a zůstává mementem i dnes," sdělil Novinkám.

KSČ(M) vs. Horáková

S blížícím se výročím smrti Horákové se ve veřejném prostoru začala objevovat kritika mířící na současnou komunistickou stranu. Některým opozičním politikům i osobnostem vadí, že část komunistů stále bagatelizuje justiční vraždy politických odpůrců režimu.

Politolog Petr Just z **Fakulty sociálních věd** UK a Metropolitní univerzity Praha pro Novinky uvedl, že ač se někteří komunisté ke své minulosti staví kriticky, daleko hlasitěji a častěji jsou mezi nimi slyšet právě hlasy, které zločiny komunistického režimu včetně popravy Milady Horákové zlehčují. „Neschopnost KSČM vyrovnat se s minulostí tak zůstává břemenem, které si nese a patrně i nadále ponese," konstatoval Just.

Tento názor sdílí také Jan Kalous. „Uvnitř partaje stále rezonují staré motivy, které čas od času vyplavou na povrch. Nejen v den památky obětí komunistického režimu by se proto komunisté měli hluboce stydět," řekl. Chování některých dnešních komunistů považuje za pokrytecké, komunisté podle něj nesou nezpochybnitelnou odpovědnost za její smrt.

„KSČM se od někdejší KSČ nikdy důsledně nedistancovala, o některých soudních procesech z padesátých let hovoří pouze jako o ‚chybách' či ‚omylech'. Ještě dnes od některých jejích představitelů zaznívají slova o tom, že Milada Horáková byla potrestána ‚podle zákona'," řekl k tomu i Synek.

Navíc někteří, jako bývalá komunistická poslankyně Marta Semelová, operovali s argumentem, že se Horáková „přece přiznala". Proces jako takový Semelová sice kritizovala, ale zároveň před šesti lety uvedla, že Horáková „nebyla nevinná".

Podle Michala Stehlíka konkrétní členové strany, včetně zákonodárců, průběžně tento případ bagatelizují. „Ať již jde o relativizaci, třeba tezí, že byla ‚obětí doby studené války', nebo že šlo o ‚justiční omyl'," dodal.

Otázkou ale podle historika je, zda my sami nezamykáme osud Milady Horákové do dějin jen do vztahu „komunisté vs. Horáková". „Horákové hrozí, že se stane aktuálním instrumentem boje proti zteřelému politickému subjektu KSČM. Měli bychom se naučit aktualizovat její odkaz také jinak, kdy pro nás může být vzorem lpění na ideálech demokracie," míní.

Komunisté čelili kritice pro jejich minulost i minulý týden, kdy během tiskové konference poslanců KSČM se v atriu Poslanecké sněmovny na řečnickém pultu objevila podobizna Milady Horákové. Tu tam promítli lidé z audiovizuální produkční firmy Artur Production.

„Akt byl proveden za účelem oživení povědomí ve společnosti o zrůdnosti činu, který by neměl upadnout v zapomnění," vyjádřila se firma na Facebooku.

Černé prapory, kniha i divadelní představení

Výročí smrti Horákové si v pátek a sobotu připomínají lidé po celém Česku. Pietní akce se u této příležitosti konají na Vyšehradském hřbitově či na místě popravy v pankrácké věznici v Praze 5. Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci pojmenuje po české právničce a političce svou novou knihovnu. Památku uctí i Státní divadlo ve slovenských Košicích, které v sobotu uvede představení s názvem Milada Horáková.

Občanské sdružení Dekomunizace organizuje celostátní kampaň Zavražděna komunisty. Vyzývá instituce i občany, aby vyvěsili černý prapor, plakáty a billboardy, případně aby sdíleli obrazové materiály a výzvu pro uctění památky Horákové na sociálních sítích. V pátek z obecních rozhlasů a reproduktorů v pražském metru zazní audiokoláž nahrávek soudního procesu a dopisů Horákové.

Mimo zmíněné Synkovy knihy Mám klid ve svém svědomí – Milada Horáková ve střetu s komunistickým režimem, vychází také kniha Jdu s hlavou vztyčenou. Její dcera Jana Kánská v ní vzpomíná například na poslední setkání s maminkou pár hodin před popravou. Název publikace odkazuje na citaci z posledního dopisu, který právnička adresovala svým nejbližším.

Kateřina Hladíková, Filip Šára

Zdroj: Novinky.cz https://www.novinky.cz/historie/clanek/sedmdesat-let-od-justicni-vrazdy-milady-horakove-40328816#seq_no=2&source=hp&dop_ab_variant=0&dop_req_id=xTMyRRI2ABO-202006260423&dop_source_zone_name=novinky.sznhp.box&utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=z-boxiku&utm_campaign=

URL| https://www.asz.cz/cs/zlociny-komunismu/sedmdesat-let-od-justicni-vrazdy-milady-horakove.html

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové

26.6.2020 novinky.cz str. 00

V sobotu uplyne 70 let od popravy Milady Horákové. Právnička a politička byla v komunisty zinscenovaném procesu 8. června 1950 odsouzena k trestu smrti za falešné obvinění „záškodnického spiknutí proti republice“. Oběsili ji 27. června na nádvoří pankrácké věznice. Po své smrti se stala symbolem boje za demokracii a politických procesů 50. let minulého století.

„Padám, padám… Tento boj jsem prohrála, odcházím čestně. Miluji tuto zem, miluji tento lid… Budujte mu blahobyt. Odcházím bez nenávisti k vám… Přeji vám to, přeji vám…“, taková byla podle všeho poslední slova právničky a političky Milady Horákové , kterou popravili před sedmdesáti lety, 27. června 1950 v 5:35, v pankrácké věznici. Byla oběšena poté, co ji komunisté odsoudili ve vykonstruovaném procesu za velezradu.

Za udělení milosti pro Horákovou se přitom přimlouvaly největší osobnosti té doby. Britský premiér a válečný hrdina Winston Churchill, politička, aktivistka a někdejší americká první dáma Eleanor Rooseveltová, francouzský filozof Jean-Paul Sartre nebo fyzik a vědec Albert Einstein. Sama Horáková nikdy o milost nežádala, zkusila to ale její dcera s otcem a advokát. Tehdejší prezident Klement Gottwald však nikomu z nich nevyhověl.

„O důvodech, pro které k udělení milosti nedošlo, můžeme dnes jen spekulovat. Nejspíše však šlo o snahu komunistických představitelů přesvědčit možné odpůrce o nekompromisním a nelítostném postupu proti všem oponentům,“ okomentoval Gottwaldovu neústupnost pro Novinky historik Jan Synek z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR), který vydává o protikomunistické činnosti Milady Horákové knihu.

Odhodlaná bránit demokracii

Horáková se po své smrti, a především pak po pádu režimu v roce 1989, stala symbolem komunistického odboje a politických procesů 50. let minulého století. Podle historiků je odkazem silné myšlenky, že za ideály je nutné se postavit, a to i za cenu života.

Její smrt není žádný ‚justiční omyl', jde o vraždu z politických důvodů. Tento historický fakt nejde omluvit dobou, atmosférou, ničím podobným.

„Je obrazem toho, že život a politika nejsou jen hřiště pro pragmatická a pro nás výhodná rozhodnutí, ale existují hodnoty, které by se neměly stát obětí žádného politického handlu,“ poznamenal pro Novinky historik Michal Stehlík z Filosofické fakulty Univerzity Karlovy (UK) v Praze

I v dnešní době podle něj může inspirovat svou důvěrou v demokracii a zároveň svým silným sociálním cítěním, které ji podnítilo k celoživotní práci. „Nemůžeme zapomenout na odhodlanost a velkou statečnost, se kterou tyto hodnoty hájila. A nejde jen o komunistický režim, jde i odvahu vůči předchozímu režimu nacistickému,“ doplnil. Podle Stehlíka tak nebyla ženou hesel, ale konkrétní práce.

„Horáková se stala symbolem pro své odhodlání a pevné morální přesvědčení, s jakým se snažila po únoru 1948 novému režimu vzdorovat. To pak prokázala i během vyšetřování, samotného soudního procesu i v posledních chvílích, jak o tom svědčí například její poslední dopisy,“ vysvětlil dále Synek.

Žádný ozbrojený odpor ani sabotáže

Milada Horáková kritizovala komunisty v intencích své společenské a politické činnosti, a to i před pučem v únoru 1948. Bylo to pak pro ni velmi riskantní a hrozil jí za to postih. Odejít do zahraničí nechtěla.

Podle Synka některé formy odboje a odporu proti komunistickému režimu nicméně sama odmítala a snažila se od nich odrazovat i svoje známé a spolustraníky. Neuchylovali se například k ozbrojeným skupinám, tištění letáků, k sabotážím, ale k takovému odporu, který nebylo tak snadné označit za „protistátní“, nebo si to alespoň mysleli.

„Když jsme hovořili o aférách, které vznikaly drobnou ilegální prací, odsuzovali jsme tento způsob jako zbytečný a poškozující široké vrstvy našeho národa. Já osobně jsem byla proti všem ilegálním skupinám, buňkám a podobně,“ řekla Milada Horáková u výslechů.

Na minulý režim ale měla podle Synka jasný názor, který nikdy nezastírala. „Své jednání nikdy nepopírala a přijala vyměřený trest, který samozřejmě nebyl adekvátní a posloužil jako exemplární pro výstrahu všem potenciálním odpůrcům totalitního režimu, zcela podle sovětského vzoru,“ uvedl.

Pro úplnost je podle webu ÚSTRu třeba dodat, že v září 2019 byl Miladě Horákové ministerstvem obrany přiznán status účastníka odboje a odporu proti komunistickému režimu ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb.

Silný historický příběh, symbol až mýtus

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Milada Horáková je významnou osobností hned z několika důvodů. Jde o vězeňkyni dvou totalitních režimů a o jednu z nejvýraznějších osobností nekomunistické politiky, jež skončila na popravišti. „Je to člověk, za kterého se postaví respektované mezinárodní osobnosti, a je to žena, i to hraje v oné výjimečnosti roli," popsal Stehlík.

Podle něj Horáková naplňuje atributy silného historického příběhu, symbolu až mýtu. „Není to jen její osud, je zde osud jejího manžela, dcery, silný příběh dopisů na rozloučenou, které se k dceři dostanou až po roce 1990...," pokračoval.

Podle odborníků bychom si měli příběh Horákové připomínat nejen proto, že to byla inspirativní žena, ale také proto, že nám připomíná zločinný režim, který jen z čistě mocenských důvodů posílal lidi na popraviště. „Její smrt není žádný ‚justiční omyl', jde o vraždu z politických důvodů. Tento historický fakt nejde omluvit dobou, atmosférou, ničím podobným," zdůraznil Stehlík.

Podle historika Jana Kalouse z pražského Muzea paměti XX. století je Horáková symbol bezpráví komunistického režimu. „Perzekuci a represi čelily statisíce obětí komunismu v bývalém Československu. Její smrt šokovala ve své době a zůstává mementem i dnes," sdělil Novinkám.

KSČ(M) vs. Horáková

S blížícím se výročím smrti Horákové se ve veřejném prostoru začala objevovat kritika mířící na současnou komunistickou stranu. Některým opozičním politikům i osobnostem vadí, že část komunistů stále bagatelizuje justiční vraždy politických odpůrců režimu.

Politolog Petr Just z **Fakulty sociálních věd** UK a Metropolitní univerzity Praha pro Novinky uvedl, že ač se někteří komunisté ke své minulosti staví kriticky, daleko hlasitěji a častěji jsou mezi nimi slyšet právě hlasy, které zločiny komunistického režimu včetně popravy Milady Horákové zlehčují. „Neschopnost KSČM vyrovnat se s minulostí tak zůstává břemenem, které si nese a patrně i nadále ponese," konstatoval Just.

Tento názor sdílí také Jan Kalous. „Uvnitř partaje stále rezonují staré motivy, které čas od času vyplavou na povrch. Nejen v den památky obětí komunistického režimu by se proto komunisté měli hluboce stydět," řekl. Chování některých dnešních komunistů považuje za pokrytecké, komunisté podle něj nesou nezpochybnitelnou odpovědnost za její smrt.

„KSČM se od někdejší KSČ nikdy důsledně nedistancovala, o některých soudních procesech z padesátých let hovoří pouze jako o ‚chybách' či ‚omylech'. Ještě dnes od některých jejích představitelů zaznívají slova o tom, že Milada Horáková byla potrestána ‚podle zákona'," řekl k tomu i Synek.

Navíc někteří, jako bývalá komunistická poslankyně Marta Semelová , operovali s argumentem, že se Horáková „přece přiznala". Proces jako takový Semelová sice kritizovala, ale zároveň před šesti lety uvedla, že Horáková „nebyla nevinná".

Podle Michala Stehlíka konkrétní členové strany, včetně zákonodárců, průběžně tento případ bagatelizují. „Ať již jde o relativizaci, třeba tezí, že byla ‚obětí doby studené války', nebo že šlo o ‚justiční omyl'," dodal.

Otázkou ale podle historika je, zda my sami nezamykáme osud Milady Horákové do dějin jen do vztahu „komunisté vs. Horáková". „Horákové hrozí, že se stane aktuálním instrumentem boje proti zteřelému politickému subjektu KSČM. Měli bychom se naučit aktualizovat její odkaz také jinak, kdy pro nás může být vzorem lpění na ideálech demokracie," míní.

Komunisté čelili kritice pro jejich minulost i minulý týden, kdy během tiskové konference poslanců KSČM se v atriu Poslanecké sněmovny na řečnickém pultu objevila podobizna Milady Horákové. Tu tam promítli lidé z audiovizuální produkční firmy Artur Production. „Akt byl proveden za účelem oživení povědomí ve společnosti o zrůdnosti činu, který by neměl upadnout v zapomnění," vyjádřila se firma na Facebooku.

Černé prapory, kniha i divadelní představení

Výročí smrti Horákové si v pátek a sobotu připomínají lidé po celém Česku. Pietní akce se u této příležitosti konají na Vyšehradském hřbitově či na místě popravy v pankrácké věznici v Praze 5. Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci pojmenuje po české právničce a političce svou novou knihovnu. Památku uctí i Státní divadlo ve slovenských Košicích, které v sobotu uvede představení s názvem Milada Horáková.

Občanské sdružení Dekomunizace organizuje celostátní kampaň Zavražděna komunisty. Vyzývá instituce i občany, aby vyvěsili černý prapor, plakáty a billboardy, případně aby sdíleli obrazové materiály a výzvu pro uctění památky Horákové na sociálních sítích. V pátek z obecních rozhlasů a reproduktorů v pražském metru zazní audiokoláž nahrávek soudního procesu a dopisů Horákové.

Mimo zmíněné Synkovy knihy Mám klid ve svém svědomí – Milada Horáková ve střetu s komunistickým režimem, vychází také kniha Jdu s hlavou vztyčenou. Její dcera Jana Kánská v ní vzpomíná například na poslední setkání s maminkou pár hodin před popravou. Název publikace odkazuje na citaci z posledního dopisu, který právnička adresovala svým nejbližším.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

newton media
celebrates 20th anniversary

URL| https://www.novinky.cz/historie/clanek/sedmdesat-let-od-justicni-vrazdy-milady-horakove-40328816

Sedmdesát let od justiční vraždy Milady Horákové

26.6.2020 novinky.cz str. 00 Historie

Kateřina Hladíková, Filip Šára

V sobotu uplyne 70 let od popravy Milady Horákové. Právnička a politička byla v komunisty zinscenovaném procesu 8. června 1950 odsouzena k trestu smrti za falešné obvinění „záškodnického spiknutí proti republice“. Oběsili ji 27. června na nádvoří pankrácké věznice. Po své smrti se stala symbolem boje za demokracii a politických procesů 50. let minulého století.

„Padám, padám… Tento boj jsem prohrála, odcházím čestně. Miluji tuto zem, miluji tento lid… Budujte mu blahobyt. Odcházím bez nenávisti k vám… Přeji vám to, přeji vám…,“ taková byla podle všeho poslední slova právničky a političky Milady Horákové, kterou popravili před sedmdesáti lety 27. června 1950 v 05:35 hodin v pankrácké věznici. Byla oběšena poté, co ji komunisté odsoudili ve vykonstruovaném procesu za velezradu.

Další podrobnosti o procesu s Miladou Horákovou čtěte také zde:

POUTÁK: [Před sedmdesáti lety začal soud s Miladou Horákovou]

Za udělení milosti pro Horákovou se přitom přimlouvaly největší osobnosti té doby. Britský premiér a válečný hrdina Winston Churchill, politička, aktivistka a někdejší americká první dáma Eleanor Rooseveltová, francouzský filozof Jean-Paul Sartre nebo fyzik a vědec Albert Einstein. Sama Horáková nikdy o milost nežádala, zkusila to ale její dcera s otcem a advokát. Tehdejší prezident Klement Gottwald však nikomu z nich nevyhověl.

Milada Horáková

Česká právnička a politička. Za druhé světové války byla za svou odbojovou činnost vyslýchána a týrána gestapem, poté vězněna v Terezíně a v ženské věznici v Aichachu u Mnichova. Po válce byla zvolena za Československou stranu národně socialistickou (ČSNS) do Národního shromáždění. Po převzetí moci komunisty v roce 1948 komunikovala s exilovými politiky a vystupovala proti režimu. StB ji za její činnost v září 1949 zatkla a mučila. Dne 8. června 1950 byla v inscenovaném politickém procesu odsouzena za velezradu a oběšena 19 dní poté.

V rámci hlavního procesu s tzv. skupinou Milady Horákové padly mimo jiné ještě tři další tresty smrti: štábní strážmistr SNB ve výslužbě Jan Buchal, novinář a marxistický kritik režimu Záviš Kalandra a právník a bývalý majitel dolů Oldřich Pecl.

„O důvodech, pro které k udělení milosti nedošlo, můžeme dnes jen spekulovat. Nejspíše však šlo o snahu komunistických představitelů přesvědčit možné odpůrce o nekompromisním a nelítostném postupu proti všem oponentům,“ okomentoval Gottwaldovu neústupnost pro Novinky historik Jan Synek z Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR), který vydává o protikomunistické činnosti Milady Horákové knihu.

Odhodlaná bránit demokracii

Horáková se po své smrti a především pak po pádu režimu v roce 1989 stala symbolem komunistického odboje a politických procesů 50. let minulého století. Podle historiků je odkazem silné myšlenky, že za ideály je nutné se postavit, a to i za cenu života.

Její smrt není žádný ‚justiční omyl‘, jde o vraždu z politických důvodů. Tento historický fakt nejde omluvit dobou, atmosférou, ničím podobným.Michal Stehlík, historik„Je obrazem toho, že život a politika nejsou jen hřiště pro pragmatická a pro nás výhodná rozhodnutí, ale existují hodnoty, které by se neměly stát obětí žádného politického handlu,“ poznamenal pro Novinky historik Michal Stehlík z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy (UK) v Praze.

I v dnešní době podle něj může inspirovat svou důvěrou v demokracii a zároveň svým silným sociálním cítěním, které ji podnítilo k celoživotní práci. „Nemůžeme zapomenout na odhodlanost a velkou statečnost, se kterou tyto

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

hodnoty hájila. A nejde jen o komunistický režim, jde i o odvahu vůči předchozímu režimu nacistickému," doplnil. Podle Stehlíka tak nebyla ženou hesel, ale konkrétní práce.

Manželé Milada a Bohuslav Horákovi jako držitelé státních vyznamenání za protinacistický odboj (Československého válečného kříže 1939 a Československé medaile Za zásluhy I. stupně), březen 1946

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

Vánoce v roce 1946 u Horákových.

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

„Horáková se stala symbolem pro své odhodlání a pevné morální přesvědčení, s jakým se snažila po únoru 1948 novému režimu vzdorovat. To pak prokázala i během vyšetřování, samotného soudního procesu i v posledních chvílích, jak o tom svědčí například její poslední dopisy," vysvětlil dále Synek.

Žádný ozbrojený odpor ani sabotáže

Milada Horáková kritizovala komunisty v intencích své společenské a politické činnosti, a to i před pučem v únoru 1948. Bylo to pak pro ni velmi riskantní a hrozil jí za to postih. Odejít do zahraničí nechtěla.

Milada Horáková

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

Podle Synka některé formy odboje a odporu proti komunistickému režimu nicméně sama odmítala a snažila se od nich odrazovat i svoje známé a spolustraníky. Neuchylovali se například k ozbrojeným skupinám, tištění letáků, k sabotážím, ale k takovému odporu, který nebylo tak snadné označit za „protistátní", nebo si to alespoň mysleli.

„Když jsme hovořili o aférách, které vznikaly drobnou ilegální prací, odsuzovali jsme tento způsob jako zbytečný a poškozující široké vrstvy našeho národa. Já osobně jsem byla proti všem ilegálním skupinám, buňkám a podobně," řekla Milada Horáková u výslechů.

Na minulý režim ale měla podle Synka jasný názor, který nikdy nezastírala. „Své jednání nikdy nepopírala a přijala vyměřený trest, který samozřejmě nebyl adekvátní a posloužil jako exemplární pro výstrahu všem potenciálním odpůrcům totalitního režimu, zcela podle sovětského vzoru," uvedl.

Pro úplnost je podle webu ÚSTR třeba dodat, že v září 2019 byl Miladě Horákové ministerstvem obrany přiznán status účastníka odboje a odporu proti komunistickému režimu ve smyslu zákona č. 262/2011 Sb.

Silný historický příběh, symbol, až mýtus

Milada Horáková je významnou osobností hned z několika důvodů. Jde o vězeňkyni dvou totalitních režimů a o jednu z nejvýraznějších osobností nekomunistické politiky, jež skončila na popravišti. „Je to člověk, za kterého se postaví respektované mezinárodní osobnosti, a je to žena, i to hraje v oné výjimečnosti roli," popsal Stehlík.

Podle něj Horáková naplňuje atributy silného historického příběhu, symbolu, až mýtu. „Není to jen její osud, je zde osud jejího manžela, dcery, silný příběh dopisů na rozloučenou, které se k dceři dostanou až po roce 1990...," pokračoval.

POUTÁK: [Hon na generála Píku skončil před 70 lety justiční vraždou]
POUTÁK: [Proces se spikleneckým centrem jako smutné divadlo]

Podle odborníků bychom si měli příběh Horákové připomínat nejen proto, že to byla inspirativní žena, ale také proto, že nám připomíná zločinný režim, který jen z čistě mocenských důvodů posílal lidi na popraviště. „Její

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

smrt není žádný ‚justiční omyl', jde o vraždu z politických důvodů. Tento historický fakt nejde omluvit dobou, atmosférou, ničím podobným," zdůraznil Stehlík.

Milada Horáková v první den procesu 31. května 1950.

FOTO: Rostislav Novák, Bohuslav Parbus, ČTK

Podle historika Jana Kalouse z pražského Muzea paměti XX. století je Horáková symbol bezpráví komunistického režimu. „Perzekuci a represi čelily statisíce obětí komunismu v bývalém Československu. Její smrt šokovala ve své době a zůstává mementem i dnes," sdělil Novinkám.

KSČ(M) vs. Horáková

S blížícím se výročím smrti Horákové se ve veřejném prostoru začala objevovat kritika mířící na současnou komunistickou stranu. Některým opozičním politikům i osobnostem vadí, že část komunistů stále bagatelizuje justiční vraždy politických odpůrců režimu.

Politolog Petr Just z **Fakulty sociálních věd** UK a Metropolitní univerzity Praha pro Novinky uvedl, že ač se někteří komunisté ke své minulosti staví kriticky, daleko hlasitěji a častěji jsou mezi nimi slyšet právě hlasy, které zločiny komunistického režimu včetně popravy Milady Horákové zlehčují. „Neschopnost KSČM vyrovnat se s minulostí tak zůstává břemenem, které si nese a patrně i nadále ponese," konstatoval Just.

Tento názor sdílí také Jan Kalous. „Uvnitř partaje stále rezonují staré motivy, které čas od času vyplavou na povrch. Nejen v Den památky obětí komunistického režimu by se proto komunisté měli hluboce stydět," řekl. Chování některých dnešních komunistů považuje za pokrytecké, komunisté podle něj nesou nezpochybnitelnou odpovědnost za její smrt.

„KSČM se od někdejší KSČ nikdy důsledně nedistancovala, o některých soudních procesech z padesátých let hovoří pouze jako o ‚chybách' či ‚omylech'. Ještě dnes od některých jejích představitelů zaznívají slova o tom, že Milada Horáková byla potrestána ‚podle zákona'," řekl k tomu Synek.

Milada Horáková v roce 1946.

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

Kutná Hora, 1. máj 1946 – volby.

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

Navíc někteří, jako bývalá komunistická poslankyně Marta Semelová, operovali argumentem, že se Horáková „přece přiznala". Proces jako takový Semelová sice kritizovala, ale zároveň před šesti lety uvedla, že Horáková „nebyla nevinná".

Podle Michala Stehlíka konkrétní členové strany včetně zákonodárců průběžně tento případ bagatelizují. „Ať již jde o relativizaci, třeba tezí, že byla ‚obětí doby studené války', nebo že šlo o ‚justiční omyl'," dodal.

Otázkou ale podle historika je, zda my sami nezamykáme osud Milady Horákové do dějin jen do vztahu „komunisté vs. Horáková". „Horákové hrozí, že se stane aktuálním instrumentem boje proti zteřelému politickému subjektu KSČM. Měli bychom se naučit aktualizovat její odkaz také jinak, kdy pro nás může být vzorem lpění na ideálech demokracie," míní.

POUTÁK: [Komunistům ve Sněmovně promítali pod nos Miladu Horákovou]
Komunisté čelili kritice pro svou minulost i minulý týden, kdy během tiskové konference poslanců KSČM se v atriu Poslanecké sněmovny na řečnickém pultu objevila podobizna Milady Horákové. Tu tam promítli lidé z audiovizuální produkční firmy Artur Production. „Akt byl proveden za účelem oživení povědomí ve společnosti o zrůdnosti činu, který by neměl upadnout v zapomnění," vyjádřila se firma na Facebooku.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Černé prapory, kniha i divadelní představení

Výročí smrti Horákové si v pátek a sobotu připomínají lidé po celém Česku. Pietní akce se u této příležitosti konají na Vyšehradském hřbitově či na místě popravy v pankrácké věznici v Praze 4. Právnická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci pojmenuje po české právničce a političce svou novou knihovnu. Památku uctí i Státní divadlo ve slovenských Košicích, které v sobotu uvede představení s názvem Milada Horáková.

Velkoplošný poutač na budově Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze.

FOTO: Michal Krumphanzl, ČTK

Občanské sdružení Dekomunizace organizuje celostátní kampaň Zavražděna komunisty. Vyzývá instituce i občany, aby vyvěsili černý prapor, plakáty a billboardy, případně aby sdíleli obrazové materiály a výzvu pro uctění památky Horákové na sociálních sítích. V pátek z obecních rozhlasů a reproduktorů v pražském metru zazní audiokoláž nahrávek soudního procesu a dopisů Horákové. Na osobnost Milady Horákové upozorňuje i projekt Svoboda není samozřejmost.

Mimo zmíněné Synkovy knihy „Mám klid ve svém svědomí – Milada Horáková ve střetu s komunistickým režimem“ vychází také kniha „Jdu s hlavou vztyčenou“. Její dcera Jana Kánská v ní vzpomíná například na poslední setkání s maminkou pár hodin před popravou. Název publikace odkazuje na citaci z posledního dopisu, který právnička adresovala svým nejbližším.

Představitelé ČSNS v roce 1947, uprostřed sedí Petr Zenkl, Fráňa Zeminová a Růžena Pelantová, po její pravici je Milada Horáková a Antonie Klienerová.

FOTO: Archiv bezpečnostních složek, sbírka Správa vyšetřování StB – vyšetřovací spisy (V), arch. č. V-6301 MV.

URL| https://www.novinky.cz/historie/543577-sedmdesat-let-od-justicni-vrazdy-milady-horakove.html

---

Jakub Železný slibuje vyhodit ze studia každého, kdo se dotkne Horákové. Ale připomněli mu Kodex ČT

28.6.2020 parlamentnilisty.cz str. 00

jav

Redaktor České televize Jakub Železný učinil veřejný závazek, že vyhodí ze studia každého, kdo se v jeho pořadu byť jen slovem dotkne památky Milady Horákové. Na twitteru za to sklidil potlesk, ale někteří se pozastavují nad tím, jak to jde dohromady se zásadou nestrannosti veřejnoprávního vysílatele.

Jakub Železný měl v sobotních Událostech téměř dvacetiminutové sólo na téma Milady Horákové a její justiční vraždy (nikoliv popravy, protože ta musí být „po právu“, jak divákům vysvětlil). Vysílal jej nikoliv ze studia na Kavčích horách, ale ze dvora pankrácké věznice, kde byla politička před sedmdesáti lety popravena.

Vyvolalo to v něm takové pohnutí, že posléze vyvěsil na svůj twitter veřejný slib. Slib adresovaný právě Miladě Horákové. „Při památce Vaší oběti, vědomí, jak mučivým způsobem Vás komunisté zavraždili a nedali Vaší milované dceři Váš poslední dopis, slibuji,“ uvedl jej doslova.

Slib redaktora veřejnoprávní televize spočíval v tom, že kohokoliv, kdo se památky Milady Horákové v jeho pořadu byť jen slovem dotkne, okamžitě vyhodí ze studia. Takové pokusy už prý byly a případní pachatelé těch budoucích mají počítat s touto náležitou reakcí moderátora Železného.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Při památce Vaší oběti, vědomí, jak mučivým způsobem Vás komunisté zavraždili a nedali Vaší milované dceři Váš poslední dopis, slibuji: Když kdokoli (byly takové pokusy) v @CzechTV zkusí jen slovem se Vás dotknout, budu-li moderovat já, ze studia takového hosta prostě vyhodím. J. pic.twitter.com/V0I9uKruHi
— Jakub Železný ???? (@JakubZelezny) June 27, 2020

Za tento svůj postoj Železný získal deset srdíček z Řeporyjí od Pavla Novotného, rovněž mnoho tleskajících smajlíků a poděkování. „Komouše vykopat rovnou a nenechat je v médiích řečnit," přidali se někteří i verbálně.

Mimo twitterovou bublinu se ale někteří nad kategorickým přístupem moderátora pozastavili. Zejména mu připomněli článek 5.14. Kodexu České televize, podle kterého moderátoři diskusních pořadů České televize jsou povinni zachovávat nestrannost a divák by neměl z jejich vystupování poznat, jaký mají na věc názor.

Jakub Železný se příliš netají, že odpor vůči komunismu byl jedním z formativních vlivů jeho života. Při výročí Palachova týdne v roce 2019 o sobě tvrdil, že byl v šestnácti letech nejmladším trestně stíhaným demonstrantem, a svou diplomovou práci na **Fakultě sociálních věd** věnoval Antichartě a společenské reflexi Charty 77.

V období normalizace občas hledá kuriozní paralely k dnešku, třeba po volbě Luboše Xavera Veselého radním ČT připomněl bizarní postavičku normalizační žurnalistiky, která měla s radním společný pouze pseudonym Xaver.

Nejbizarnější člověk z dějin našich médií si dal pseudonym XAVER. Nevzdělanec, adorující totalitu, šířící konspirace. V rádiu blábolící nesmysly, přehnané i dle jeho soukmenovců, pro normální lidi blázen. (Vl. jm. Miroslav Mráz, žil 1925-?, agent StB) Nějak se mi dnes vybavil. J.
— Jakub Železný ???? (@JakubZelezny) May 27, 2020

URL| http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Jakub-Zelezny-slibuje-vyhodit-ze-studia-kazdeho-kdo-se-dotkne-Horakove-Ale-pripomneli-mu-Kodex-CT-628843

Rovnaká správa vyšla v ďalších 5 tituloch:
parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz, parlamentnilisty.cz

---

Pandemie vysvlékla české školství ‚donaha'. Sociolog Daniel Prokop vysvětluje dopady koronakrize

28.6.2020 lidovky.cz str. 00 Domov

LUCIE FIALOVÁ, spolupracovnice LN

Koronavirová krize ruku v ruce s vyučováním na dálku ukázala, že mezi českými školami jsou obrovské rozdíly; úroveň výuky se lišila jako den a noc. Zároveň se prokázalo, že nutnost používat digitální technologie zvětšuje už tak obrovský vzdělávací handicap dětí z chudších rodin. Podle sociologa Daniela Prokopa navíc systém českého školství ponechává velkou roli rodině, čímž zvýhodňuje ty děti, které mají rodiče schopné jim pomoci.

Kapacity víceletých gymnázií by se mohly za určitých podmínek omezit, tvrdí Plaga

Lidovky.cz: Co nám koronavirus ukázal o našem vzdělávacím systému?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Spíš bych řekl, že odhalil věci, které jsme věděli, ale teď je na ně víc vidět. Podle České školní inspekce se 10 tisíc českých dětí vůbec nezapojilo do vzdělávání a podle našeho vlastního výzkumu osm procent dětí nemělo během distanční výuky dostatečný přístup k počítači. Buďto vůbec, anebo jich v rodině neměli dost pro všechny. Myslím si, že to budou ty samé děti, které se méně zapojují i v běžné výuce, a koronakrize jen tyto nerovnosti odhalila. Potvrzuje to i výzkum, v němž jsme zkoumali, nakolik se rodiče učili s dětmi.

Překvapilo mě, že méně vzdělaní rodiče deklarovali, že se s dětmi učí delší dobu. Zřejmě proto, že je pro ně těžší jim pomoci. Český vzdělávací systém obecně nechává velkou část na rodině, a tím zvýhodňuje ty děti, které mají rodiče schopné jim pomoci. A ještě jedna věc, kterou koronakrize zvýraznila: ministerstvo školství není schopné implementovat funkční opatření rovnoměrně do škol. Všechny průzkumy České školní inspekce i naše vlastní ukazují, že se školy i jednotliví učitelé obrovsky liší v tom, jaké používají nástroje a jestli s dětmi komunikují interaktivně. Je to důsledek toho, že je české školství hodně decentralizované a že úplně chybí střední článek vedení.

DANIEL PROKOP

¦ Sociolog zaměřující se na politický a sociální výzkum.

¦ Vystudoval žurnalistiku a sociologii na **Fakultě sociálních věd** UK, kde dnes působí jako výzkumník.

¦ Deset let pracoval v agentuře Median, z toho tři roky v jejím vedení.

¦ Loni založil vlastní sociologickou organizaci PAQ Research, která se věnuje projektům zejména z oblastí vzdělávání, sociálních problémů a sociální politiky.

¦ Je členem expertní skupiny pro tvorbu Strategie vzdělávání 2030+, spoluautorem analýzy Eduzměna a členem projektu Učitel naživo.

Lidovky.cz: Co to znamená? Co přesně nám chybí?

Dřív na okresní úrovni existovaly školské úřady, které byly prostředníkem mezi ministerstvem školství a zřizovatelem, což je obec. Byly zrušeny, ale ukazuje se, že něco podobného chybí. Teď se řeší, jak je nahradit. Jedna možnost je mít – jako třeba ve Finsku – nějakou národní agenturu, která má regionální dosah do škol a pomůže s co nejrovnoměrnější implementací doporučení ministerstva. Druhá možnost je mít něco jako jsou teď Místní akční plány rozvoje vzdělávání (MAP), které by koordinovaly školy řekněme na území velikosti někdejšího okresu. Ale musely by fungovat nějak jednotněji a mít odpovědnost.

Lidovky.cz:

Takže teď je to tak, že ministerstvo školství něco řekne, ale záleží na každém řediteli, jestli to zaznamená a implementuje?

V podstatě ano. Důsledkem je, že když během koronakrize ministerstvo školství vydalo doporučení, že by školy neměly známkovat, tak nám v průzkumu 54 procent rodičů dětí na druhém stupni říkalo, že je učitelé známkovali alespoň jednou týdně. V takové chvíli by se hodil orgán mající reálný dosah do škol, který by pomohl učitelům s nastavením formativního hodnocení.

Lidovky.cz:

Zřizovatelé, tedy obce, přece také mají své školské odbory.

Jenže zřizovatelů je 2500, takže když je to Praha nebo velké město, tak to nějak funguje, ale v menších obcích to dělá nějaký člověk na obecním úřadě, který se v tom nevyzná, protože má na starosti i jiné věci. A hlavně to neplní tu roli, že by měl pod sebou třeba 80 škol a kontroloval, aby postupovaly pokud možno jednotně.

Lidovky.cz:

To je možná i odpověď na otázku, proč se ve školství pořád nic nemění...

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Je to tak. I kdyby ministerstvo školství přicházelo s reformními kroky, hrozí, že nedoputují do škol nebo že se budou implementovat formalisticky. Myslím, že jeden z blízkých cílů Strategie vzdělávací politiky do roku 2030+ bude reforma obsahu, jakési provzdušnění a aktualizace toho, co se děti učí, a já mám obavu, že když to nebude podpořeno mentoringem učitelů, tak to zase bude mít jen omezený dosah.

Je důležité, aby se to promítlo do učebnic a aby to nějaký ten střední článek dostal do škol. Na jeho zodpovědnosti by také bylo, aby školy měly relativně vyrovnanou kvalitu. Pak by se neděly takové věci jako třeba v Mělníku, kde mají základní školu, která má spádovou oblast ubytovnu a radnici, takže do ní chodí v podstatě pouze romské děti nebo děti z vyloučených rodin. Podobné věci dělá spousta dalších měst, nebo tomu aspoň nebrání.

V takto decentralizovaném systému leží největší zodpovědnost na ředitelích škol, což vede k velkým rozdílům mezi jednotlivými školami, ale také to ředitele neúměrně zatěžuje administrativou. Řeší neustále různé dotace či protipožární předpisy. A brání jim to rozvíjet učitele – být pedagogickými lídry.

Lidovky.cz:

Máte už nějaká data o tom, jaký má koronakrize vliv na vzdělávání českých dětí?

Na to je brzy. Jediná tvrdá data, která zatím máme, jsou výsledky maturitních testů, jenže ty Cermat sestavuje tak, že z nich nelze vůbec nic vyvodit. Nejsou validované v tom smyslu, aby se meziroční rozdíly daly přičíst tomu, že se něco změnilo ve vzdělávání. U maturity ze všech předmětů došlo k meziročnímu nárůstu neúspěšnosti, nejvíc v případě českého jazyka, ale neznamená to, že se studenti připravili hůř než loni, ale že test byl asi o trochu těžší než loni. V matematice neuspělo 17,5 procent maturantů, v českém jazyce 14,1 a angličtinu neudělalo 4,9 procent maturantů.

Přitom ve většině mezinárodních srovnávacích testů jako je PISA jsou české děti v devítce nebo prváku střední školy horší ve čtenářské gramotnosti než v matematické. Takže to, že maturita v Česku dopadla hůř z matematiky než z češtiny, mi připadá spíš jako náhoda. A že by čeští žáci byli lepší v angličtině než v matice, to asi těžko, to také nesedí ani od oka. Aby nám ty výsledky něco řekly, musel by být test validovaný – vytvořený jako tak složitý, aby jím úspěšně prošlo třeba 90 procent lidí, kteří dělali maturitu v posledních dvaceti letech. Teď ty meziroční posuny a srovnání předmětů skoro nic neříkají. Média by z toho ani neměla nic vyvozovat, protože se z toho nic vyvodit nedá.

Lidovky.cz:

Další odhady, co udělá koronavirový výpadek vzdělávání, tedy zatím nemáte?

Ekonom Daniel Münich převedl na Česko zahraniční analýzy, jak měsíční úplný výpadek školy ovlivňuje životní šance a jaké to má ekonomické dopady. Ty náklady jsou obrovské.

V téhle situaci ale budou následky menší vzhledem k tomu, že vzdělávání vypadlo všem podobně a ne úplně. Jsem zvědavý, jaký bude vliv na úspěšnost žáků při přijímacích zkouškách na střední školy. To, že se testy psaly jen v jednom termínu, ji mohlo ovlivnit. Jeden z našich výzkumů ukázal, jak mezi prosincem loňského roku a letošním jarem klesly vzdělanostní aspirace rodičů. Ptali jsme se jich, jakého stupně vzdělání by chtěli, aby jejich děti dosáhly, a mírně, ale významně – asi o 8 procent – narostl počet rodičů, kteří uvedli, že by jim stačilo vzdělání bez maturity.

Přijímací zkoušky na střední školy by se podle Plagy měly změnit. Podoba testů prý neodpovídá moderní výuce

Nevíme, nakolik je to důsledek domácího vzdělávání, kdy část rodičů mohla přehodnotit přílišné ambice, a nakolik důsledek toho, že měli kvůli karanténě omezené možnosti vybírat vhodnou školu. Když se to zkombinuje s tím, že letos byl místo dvou jen jeden termín pro napsání přijímacího testu, myslím, že to může mít dopad na přechody do vyššího stupně vzdělávání. Ale jak velký, to zatím nevíme. Každopádně už teď je v některých regionech problém, že na střední nejde či ji nedokončí více než šestina dětí.

Lidovky.cz:

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zjišťovali jste také digitální připravenost českých škol. Jak obstály v distanční výuce?

Ptali jsme se rodičů, kolik škol používá modernější platformy a videokonference nebo kolik učitelů s dětmi komunikuje interaktivně – volá jim, mluví s nimi po chatu a vysvětluje úlohy.

Devětatřicet procent rodičů dětí na základních školách odpovědělo, že něco takového jejich dítě zažívá alespoň jednou týdně. Školy se v tom velmi lišily a zajímavé bylo, že výrazněji tyto platformy využívali učitelé na víceletých gymnáziích než na druhých stupních škol.

Abych zmínil také nějaký pozitivní dopad: když jsme se ptali rodičů, kteří se učili s dětmi, nakolik jim objem probírané látky připadá přiměřený, tak asi 40 procent rodičů řeklo, že se jim zdá, že se toho děti učí moc. Nevím, jaké bylo číslo před distanční výukou, ale je možné, že je to jedna z věcí, kterou si rodiče teď uvědomili. To by byl pozitivní efekt. Podle většiny odborníků je hlavně na druhém stupni ZŠ obsah přehlcený a nezbývá čas na procvičování a skutečné pochopení věcí a individuální přístup k dětem. Obsah učiva se bude proměňovat a bylo by dobré, aby konzervatismus rodičovské generace nebyl brzdou změn.

Lidovky.cz:

Ještě nějaké důsledky toho, že rodiče měli šanci přihlížet vzdělávání svých dětí?

Docela překvapivá věc: ptali jsme se rodičů, jak hodnotí úroveň základního vzdělávání, a když jsme se zeptali těch samých během distanční výuky, mírně narostlo pozitivní hodnocení. To je velmi zajímavé, protože určitá část společnosti je k práci některých učitelů dost kritická, ale v globálu se pohled na pedagogy zlepšil. Hypotéza je, že si rodiče uvědomili náročnost učitelské práce. Teď děláme novou vlnu výzkumu na stejných lidech a ptáme se jich konkrétněji, jak se proměnilo vnímání role školy a učitelů.

Lidovky.cz:

Na závěr možná trochu osobnější otázka: Kde se ve vás bere zájem o nerovnosti a sociální témata?

Do určité míry to vychází asi z toho, že jsem datově zaměřený a nerovnosti jsou uchopitelná věc. Přišlo mi, že to je poddiskutované téma a že by to měl někdo otvírat. V Česku se občas tváříme, jako by nerovnosti neexistovaly. Jinak je těžké vysledovat, kdy mě vlastně začala iritovat nespravedlnost. Něco je asi z rodiny, můj táta byl spíše levicově zaměřený – kdysi jsem mu vysvětloval, že progresivní daně jsou blbost, a dnes se „hádáme“ naopak.

Z maturitních testů propadla téměř pětina žáků. Neúspěšnost byla vyšší u testu z matematiky i češtiny

Možná člověka ovlivní i učitelé a takové drobnosti, jako že jsem chodil do Divadla Komedie na politicky angažované hry. Ale v těchto introspekcích si vždycky najdete, co chcete. Nejlépe to asi vystihl editor mojí knížky Slepé skvrny, který napsal, že na část lidí z mojí generace prostě zapůsobilo to, že svoje myšlenky formovala v letech 2005 až 2013, kdy v intelektuálním a mediálním světě byla častá jakási přehlížívá pseudopravicovost: chudoba u nás neexistuje, Češi jsou stěžovačný národ, každý má stejné šance, dávky se strašně zneužívají a sociální pomoc je plýtvání. Když tenhle diskurz dominuje a vy vidíte, že detailnější data ani zkušenosti části lidí tomu neodpovídají, nutí vás to tenhle monolit narušit.

Foto:
Sociolog Daniel Prokop.
Michal Šula, MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/domov/pandemie-upozornila-na-rozdily-sociolog-daniel-prokop-vysvetluje-jak-koronakrize-dopada-ceske-skolst.A200627_174814_ln_domov_ele

Rovnaká správa vyšla v tomto titule:
lidovky.cz *(Domov)*

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Dopoledne s Proglasem

29.6.2020 proglas.cz str. 00

Datum a čas vysílání: 29. 6. 2020, 09:00 Autor: Kateřina Rózsová Interpret: Marcela Kopecká - moderátor, Josef Mlejnek - Institut politologických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, Roman Máca - Institut pro politiku a společnost., Eva Voldřichová Beránková- Ústav románských studií Filosofická fakulta Univerzity Karlovy, Jitka Boušková - vedoucí kanceláře Národní sítě Zdravých měst České republiky Cyklus: Dopoledne s Proglasem

URL| https://www.proglas.cz/program/detail-poradu/2020-06-29-09-00-00/

Zkoušet studenty on-line už umíme, ale má to i právní otázky

29.6.2020 iforum.cuni.cz str. 00

Ve svých teprve 35 letech je čerstvě profesorem, ale řeší také spoustu agendy coby studijní proděkan **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy (**FSV UK**). Pro Ladislava Krištoufka byla „koronavirová etapa“ hektickým obdobím. „Myslím, že v rámci možností bylo mnoho našich vyučujících kreativních. Osobně můžu uvést netriviální ladění našeho Meetu se studenty, který byl zároveň streamován na Instagram. Zajistit, aby byl každý slyšet na obou platformách, aby nás studenti oba viděli a zároveň nikde nebylo žádné echo, to úplná legrace nebyla... Ale zvládli jsme to,“ vzpomíná na události minulých měsíců.

Jak to v březnu u vás začalo? Jak jste zareagovali na nemožnost frontální výuky?

Oznámení mě samotného zastihlo uprostřed přednášky z ekonometrie, kdy mi volala paní děkanka Alice Němcová Tejkalová; takže to bylo velmi naživo. Po přednášce jsem odešel na děkanát a začali jsme situaci hned řešit. Tušili jsme, že se nejedná o krátkodobé omezení, osobně jsem počítal s omezeními ve výuce minimálně do konce dubna, což se nakonec ukázalo docela blízké realitě. Prioritou bylo začít vyučovat on-line pokud možno ihned... A v řádu dnů vedení rozeslalo základní pokyny k přechodu výuky na on-line formu.

Určili jste nějak centrálně, jak se má dálkově učit?

Volba přístupu byla ponechána na jednotlivých institutech, katedrách a vyučujících, flexibilita byla v tomto klíčem. Po prvních několika týdnech proběhla kontrola způsobu výuky, kdy každý vyučující vyplnil krátký report o způsobu výuky, změnách hodnocení a změnách kontroly studia, a zároveň jsme provedli krátké elektronické šetření mezi studenty, abychom identifikovali možné problémové předměty.

Co jste zjistili?

Ukázalo se, že jich je naprosté minimum. Studenti naopak často přechod na distanční výuku chválili. Jako více kontaktní formu vyjádření názoru studentů jsme zorganizovali dvě on-line setkání se studenty – a to přes Google Meet se streamem na Instagramu: jedno s paní děkankou a se mnou (pro studenty českých programů) a s paní proděkankou pro zahraniční styky a členkou kolegia děkanky pro mezinárodní a cizojazyčné studijní programy (setkání pro naše studenty cizojazyčných studijních programů). Sociální sítě – konkrétně Facebook, Instagram anebo Twitter – byly v tomto období obecně důležitým komunikačním kanálem.

Které nástroje se vám nejvíce osvědčily k samotné výuce na fakultě?

Šlo o standardní kombinaci nástrojů. **FSV UK** funguje v prostředí Google; „kontaktní on-line“ výuka tedy probíhala primárně přes Google Meet, ke kterému se připojila komunikační platforma Zoom. Pro distanční státní zkoušky, které proběhly na jednom z našich institutů kompletně on-line, a pro obhajoby dizertačních prací byla použita platforma MS Teams, a to na doporučení rektorátu UK. Pokud někdo volil natáčení videí místo streamování, což byl i můj případ, tak jako velmi jednoduchá a efektivní se ukázala platforma Loom.

Jak jste pokrývali a pokrýváte „zkouškové“?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Zkouškové období už se neslo v duchu rozvolňování opatření, nicméně pro zvládnutí státních zkoušek, přijímacích zkoušek a standardních zkoušek za často se měnících podmínek mnoho vyučujících zůstalo u distančního způsobu zkoušení. Ústní zkoušení se standardně drželo ve stejných prostředích jako přednášky; písemné zkoušky většinou byly a jsou uskutečňovány přes Moodle, či došlo k úpravám podmínek plnění předmětů přes eseje, úkoly a podobně.

Byli nějací pedagogové **FSV UK**, kteří se stali „tahouny“ a významně pomohli s e-výukou? A jaké nastaly případně překážky – například u seniornějších kolegů či IT?

Myslím, že fakulta i instituty k celé situaci přistoupily velmi zodpovědně. Instituty měly vlastní kontaktní osoby pro on-line výuku; v kolegiu máme standardně dr. Jiřího Remra, který zajišťuje problematiku e-learningu a nových vzdělávacích platforem.

Začátek se samozřejmě neobešel bez komplikací, jelikož na takovou situaci nikdo nebyl připraven, ať už na úrovni fakulty, či rektorátu, ale ani globálně. Platformy byly přetížené, chyběly licence, detaily vládních nařízení byly často nejasné a zmatečné...

Nebylo to jednoduché. Tady by bylo na místě poděkovat studijnímu odboru rektorátu a také paní prorektorce Mileně Králíčkové, jejich pozice oproti samotným fakultám byla jistě ještě živější. Po prvních několika hektických týdnech se podařilo nastavit velmi efektivní komunikační kanály a situaci, odvážím se říct, velmi dobře zvládnout. V další fázi vývoje jsem si velmi cenil informací a podpory z Centra celoživotního vzdělávání UK.

A když už jsem začal děkovat, tak samozřejmě poděkuji i směrem k jednotlivým institutům, vyučujícím a sekretariátům, protože někdy míra nutné kreativity nebyla nízká, a určitě i směrem k děkanátu, primárně studijnímu oddělení a oddělení zahraničních styků, ostatní se snad neurazí, ale tato dvě oddělení byla pod největším tlakem.

Když to shrnete, jaké máte hlavní poznatky z nuceného přechodu na e-learning?

Hlavním poznatkem je, že „to jde, když se chce“, tedy spíše když se musí. Je jasné, že pro některé předměty je bezkontaktní výuka problematická. Zároveň jsme si ale jako vyučující mohli uvědomit a vyzkoušet, že některé věci jdou dělat jinak a efektivněji. Časová investice do nové technologie či postupu je většinou v řádu hodin či pár pracovních dní, ale dlouhodobě se investice vrátí. Je to podobné jako s přechodem z MS Wordu do LaTeXu: z počátku se to může zdát náročné, ale ušetřené nervy a rozčarování nad kreativitou a sázením Wordu za to ve finále stojí...

U distanční výuky a zkoušení je to podobné. Zásadní je za kapitolou letního semestru 2020 nezavřít dveře a nevracet se zpět ke „standardu“, ale vybrat si vhodné postupy a návyky, které výuku zlepšily, a pokračovat s nimi dále. Z mého pohledu zodpovědný vyučující alespoň část nadcházejících prázdnin využije k přepracování sylabů svých předmětů pro zimní semestr, aby již stavěly na nových poznatcích a postupech.

Změní se nějak i zkoušky? Jak se dá inovativně zkoušet na dálku?

V současné době vidím omezení a výzvy hlavně v právní stránce věci než té technické. Platforem a nástrojů je mnoho. Není nic těžkého zkoušet studenta přes Meet, Zoom či Teams, těžší je být si jist, že je vše legálně v pořádku. Osobně jsem byl v komisi pro státní zkoušky na Institutu ekonomických studií **FSV UK**, které probíhaly přes MS Teams. Vše proběhlo úplně bez problému. Zároveň ovšem vím, kolik hodin příprav to stálo sekretariát institutu a garanty programů, aby vše takto bez problémů a legálně správně mohlo proběhnout.

U písemných zkoušek je situace paradoxně složitější. Osobně se kloním k tomu, že je chybou se snažit pouze přenést původní způsob zkoušení on-line. To totiž často nejde. Je zapotřebí vymyslet jiný způsob zkoušení, který v on-line prostředí dává smysl. Například jak zamezit tomu, aby student nekopíroval odpovědi z webu? Buď ho můžeme kontrolovat z pěti kamer, což ale v realitě pro dvacet studentů naráz nelze zodpovědně provést, anebo vytvoříme takovou písemku, kde student prokazuje, že látce opravdu rozumí, což je výrazně náročnější pro tvůrce testu. Pro „memorovací“ předměty to samozřejmě může být problematické, pak se ale ptejme, jestli dává smysl je vůbec mít, či jak je vhodně testovat.

Využijete nějak získaných poznatků do budoucna ve výuce na celé fakultě?

Jako fakulta jsme dosti decentralizovaná, pokyn shora nepřijde. Dbáme však na to, aby si vyučující uvědomili, že situace z letního semestru se může v nadcházejícím akademickém roce opakovat. Každý by měl být připraven. Osobně plánuji přes prázdniny předtočit celý semestr. I kdyby byla situace bez omezení, tak se takový materiál bude studentům hodit.

URL| https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16858.html

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Bydlení za péči o seniory

29.6.2020 Mladá fronta DNES str. 14 Praha

Matěj Ludvík

Praha 3 nabízí studentům levnější ubytování, když budou pomáhat seniorům

ŽIŽKOV Že může úspěšně fungovat spolupráce napříč generacemi, dokazuje poměrně originální projekt radnice Prahy 3. Ta nabízí vysokoškolským studentům volné byty ve svých domech s pečovatelskou službou za zvýhodněnou cenu. Mladí lidé na oplátku pomáhají místním seniorům.

Podle městské části se tento program osvědčil, proto v něm hodlá pokračovat. „Projekt mezigeneračního bydlení pomáhá sbližovat studenty a seniory. Zatím funguje rok a máme pozitivní zpětnou vazbu, takže má určitě smysl jej rozvíjet dál," tvrdí místostarosta Prahy 3 Ondřej Rut (Zelení).

Na nadcházející školní rok se jedno ze dvou míst pro studenty uvolnilo, Praha 3 tak hledá nového nájemníka. Zájemci o bydlení minimálně na rok v domě s pečovatelskou službou v Roháčově ulici se mohou hlásit až do 17. července.

Kromě toho, že musí studovat na vysoké škole v Praze a mít dobrou znalost českého jazyka, je především jejich povinností předložit svůj návrh dobrovolnické činnosti se seniory. Nejlepší záměr následně vybere hodnotící komise. „Loni se nám přihlásilo šest uchazečů, ale předpokládáme, že letos jich bude ještě víc," věří místostarosta.

Vybraný student bude mít za úkol věnovat se seniorům alespoň 30 hodin týdně. Kromě toho bude platit za byt 1+kk 4 920 korun měsíčně. I tak se to mnohým vyplatí, protože bydlení je obecně velmi nákladné a kapacit na vysokoškolských kolejích je stále nedostatek.

Hry, kytara i pomoc

Zatímco jeden ze dvou stávajících mladých obyvatel domu pro nadcházející rok odjíždí na stáž do zahraničí a radnice právě místo něj nyní hledá náhradu, ten druhý po dohodě zůstává. „Soužití je fajn. Hodně si povídáme nebo vysvětluji, jak fungují moderní technologie. Seniory také zajímá, co se děje ve světě," shrnuje své dosavadní zkušenosti student Cuong Manh Vu.

Kromě toho často hraje se seniory společenské hry, bingo a někdy také vytáhne kytaru. „Pro zpestření čas od času zahraji české písničky a o Vánocích samozřejmě koledy," doplňuje. Se svými spolubydlícími z domu se schází ve zdejším klubu dvakrát až třikrát týdně.

Mimoto se s nimi potkává i zcela neplánovaně. To když obyvatelé domu potřebují rychlou výpomoc, se kterou si sami nevědí rady. V tu chvíli se ukazuje hlavní výhoda společného soužití. „Často za mnou někdo přijde s tím, že potřebuje opravit televizi nebo tablet," vysvětluje mladý student.

Když však nedávno přišla koronakrize, musel okamžitě veškerý přímý kontakt se seniory přerušit. Protože ale projekt pozastaven nebyl a student se odstěhovat nemusel, rozhodl se na tři měsíce pomoci zdejší pečovatelské službě. A tak zajišťoval nákupy nebo připravoval obědy. Do původního režimu se dům s pečovatelskou službou vrátil teprve před třemi týdny.

Přestože má Cuong Manh Vu vietnamské kořeny, pochází se severočeského Turnova a do Prahy se přestěhoval po maturitě kvůli studiu sociologie na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. O projektu se dozvěděl loni v rámci své jiné dobrovolnické aktivity.

Praha 3 se před zavedením mezigeneračního bydlení inspirovala obdobnými iniciativami, které fungují třeba v Nizozemsku či ve Francii. Ondřej Rut přiznává, že už se jich na neobvyklý projekt vyptávali také zástupci jiných samospráv. Že by se ale rychle rozšířil po celé Praze, místostarosta nepředpokládá.

Důvod je především ten, že domy s pečovatelskou službou obvykle bývají přeplněné a zájemci čekají v pořadnících. Tudíž dávat přednost studentům nemá příliš smysl. „U nás ale minulý rok vznikla poměrně specifická situace, kdy jsme z více než dvou stovek bytů v domech s pečovatelskou službou měli přes dvacet prázdných. V rámci diskuse, co s tím, vznikl i tento nápad," vysvětluje prvopočátky Rut.

Paralelně začala Praha 3 také více inzerovat v radničních novinách možnost bydlení pro seniory. Dnes už je tak drtivá většina garsonek obsazená. I tak radnice v projektu mezigeneračního bydlení pokračuje.

Foto autor| Foto: Praha 3
Foto popis| Rychlá pomoc Student Cuong Manh Vu pomáhá seniorům i v akutních chvílích, třeba když se jim něco rozbije.
Foto popis| redaktor MF DNES
Regionalni mutace| Mladá fronta DNES - Praha

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

PLAGA: VÍCELETÁ GYMNÁZIA BY SE MOHLA ZA URČITÝCH PODMÍNEK OMEZIT

30.6.2020 Učitelské noviny str. 23 Zrcadlo praxe/Kaleidoskop

čtk

Kapacity víceletých gymnázií by se do budoucna mohly omezit. Ještě předtím by se ale měla zlepšit kvalita výuky na druhém stupni základních škol, měla by se vyhodnotit výběrovost gymnázií a změnit dlouhodobé záměry vzdělávání v krajích. Na briefingu k představení nové strategie vzdělávání do roku 2030 to řekl ministr školství Robert Plaga (ANO).

„S víceletými gymnázii je výhledově potřeba něco udělat, ale - a to je to, co jsem já dodával i při tvorbě nové strategie (vzdělávání do roku 2030) - tím prvním krokem nemůže být zrušení víceletých gymnázií, ale musí být proměna obsahu vzděláváni a zvýšení kvality vzdělávání s důrazem na druhý stupeň základních škol," uvedl Plaga.
Podle něj by víceletá gymnázia měla být výběrovými školami a jejich kapacita by tomu měla odpovídat. „Je smutnou pravdou, že dnes jsou některá místa, kde víceletá gymnázia odčerpávají z okolních škol víc než třeba třetinu žáků," řekl. „Já jsem zastánce varianty, kdy by víceletá gymnázia zůstala s nějakou kapacitou, ne jejich úplného zrušení," dodal.
Zpětné hodnocení minulých rozhodnutí podle Plagy ukazuje, že návrat k osmiletým a šestiletým gymnáziím nebyl v souladu se zjištěními moderních studií o předčasné selekci dětí ve školách.
Podle odborníků to přispívá k nerovnostem ve společnosti, protože to podporuje uzavření elit.
Dokument Strategie 2030+, který by na podzim měla schválit vláda a který by měl přispět k modernizaci školství, by měl mít více různých cílů. Mezi hlavní má patřit úprava obsahu a způsobu vzdělávání nebo právě snížení nerovností.
Úkoly budou rozděleny do několika fází po zhruba třech až čtyřech letech. Plaga nepočítá s tím, že by se kapacita víceletých gymnázií omezila v nejbližších letech.
„Je to záležitostí případně až posledního období 2027 až 2031," řekl. Tento záměr podle něj ale bude připadat v úvahu jen za splněni podmínky zvýšení kvality druhého stupně základních škol, vyhodnocení kapacity a výběrovosti gymnázii a změn v dlouhodobých záměrech vzdělávání v jednotlivých regionech.
Podklady k takzvané Strategii 2030+ připravil expertní tým vedený vysokoškolským pedagogem a sociologem Arnoštem Veselým z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Autoři návrhu již dřivé uvedli, že nová strategie vzdělávání by měla vést ke změnám, díky nimž budou mít absolventi škol více schopností a dovedností využitelných v životě. Školáci by se například měli učit lépe se orientovat v množství informací, které se k nim dostávají více než dříve.
Zástupci ministerstva minulý týden prostřednictvím on-line konference odborníkům představili návrh, který na základě podkladů od expertů vypracovali. Do srpna do něj chtějí zapracovat poslední připomínky odborné veřejnosti, v září by strategii mohla schválit vláda a potom by měla začít její realizace.

Foto popis|

PODCAST: Uděláme vše, aby Vladimír Dlouhý v OECD uspěl

30.6.2020 fintag.cz str. 00

Novým Generálním tajemníkem Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj [OECD] by se mohl stát prezident Hospodářské komory ČR Vladimír Dlouhý. „Bude to tvrdá kandidatura, ale uděláme vše, aby Vladimír Dlouhý uspěl," říká v rozhovoru pro FinTag.cz ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček [ČSSD].

Na přelomu letošního srpna a září zahájí členské země OECD výběr kandidáta na post nového generálního tajemníka. O významnou funkci, kterou v příštím roce opustí kvůli odchodu do penze současný generální tajemník a bývalý mexický ministr financí a zahraničí Ángel Gurría, se bude ucházet i český kandidát Vladimír Dlouhý. Ten v současné době zastává post prezidenta Hospodářské komory České republiky [HK ČR].

„Profil pana Dlouhého je velmi dobrý a má dost velké šance, aby byl v užším výběru," shrnul pro FinTag.cz ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Podle ministra je ale třeba počítat, že i další státy budou jistě navrhovat své kandidáty. Na druhou stranu cílem vlády je Vladimíra Dlouhého na funkci generálního tajemníka OECD prosadit. Bližší podrobnosti ke kandidatuře Vladimíra Dlouhého říká ministr zahraničních věcí Tomáš Petříček v podcastovém rozhovoru pro FinTag.cz.

Volba začne na přelomu srpna a září

Celý proces výběru kandidáta na pozici generálního tajemníka OECD začne na přelomu srpna a září a potrvá až do jara příštího roku. Vladimíru Dlouhému vláda schválila podporu pro jeho kandidaturu již v březnu letošního roku.

„Vladimíra Dlouhého se již nyní snažíme prezentovat jako našeho silného kandidáta, který má podporu vlády i mnoha ekonomických subjektů v ČR," uvedl Tomáš Petříček.

Dále upřesnil, že jeho ministerstvo již nyní jedná o jeho kandidatuře s členskými státy OECD a prezentuje jeho program. Vladimír Dlouhý má podle něj neocenitelnou zkušenost s transformací v Česku v devadesátých letech. V minulosti působil jak ve státním, tak soukromém sektoru. Což je cenné, protože dle ministra je cílem České republiky do struktur OECD vnést i zkušenost odborníka z transformujících se zemí.

„Jsou tu ale i další témata. Naším tématem je, jak podpořit výrobu s vysokou přidanou hodnotou," uvedl ministr Tomáš Petříček.

Dodal, že důležitá jsou ale i aktuální témata. Jako je například digitální daň.

Kdo je Vladimír Dlouhý

Vladimír Dlouhý vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze. V letech 1977 až 78 studoval na Katolické univerzitě v belgické Lovani a v letech 1980 až 1982 absolvoval postgraduální studium matematické statistiky a pravděpodobnosti na Karlově univerzitě. Po ukončení studií pracoval jako vysokoškolský učitel na VŠE na katedře ekonometrie, kde v roce 1983 obhájil kandidátskou disertační práci. V roce 1984 byl zakládajícím členem Prognostického ústavu ČSAV, který v té době podléhal přímo ÚV KSČ. Vladimír Dlouhý byl členem KSČ.

V letech 1989 až 92 byl Vladimír Dlouhý ministrem hospodářství ČSFR, od roku 1992 do června 1997 působil jako ministr průmyslu a obchodu ČR. Od září 1997 pracuje jako mezinárodní poradce americké investiční banky Goldman Sachs. Práci pro americkou banku přerušil pouze v roce 2012, kdy kandidoval na prezidenta České republiky. Vladimír Dlouhý dále pracoval v letech 1997 až 2010 pro společnost ABB.

V období 2000-2012 působil jako člen Mezinárodní dozorčí rady Illinois Institute of Technology v Chicagu. Byl také členem Evropské poradenské skupiny výkonného ředitele Mezinárodního měnového fondu [MMF]. Nyní je členem rady ředitelů KSK Power Venture v Hyderabádu [Indie]. Dále pak skupiny mezinárodních poradců Rolls-Royce [Velká Británie] a poradcem francouzské investiční skupiny Meridiam. Je členem několika mezinárodních think-tanků, především Trilaterální komise.

Od roku 2000 opět externě vyučuje na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. V letech 2006-2008 byl členem nezávislé odborné komise pro posouzení energetických potřeb ČR [Pačesova komise]. V letech 2009 až 2013 Národní ekonomické rady vlády [NERV].

URL| https://www.fintag.cz/2020/06/30/podcast-udelame-vse-aby-vladimir-dlouhy-v-boji-o-oecd-uspel/

Desatero otázek a odpovědí

30.6.2020 Haló noviny str. 09 Kandidáti pod lupou

pro kandidáty KSČM do Senátu a vedoucí kandidáty do krajských voleb

1. Jak byste se jednou větou představil/a?
2. Proč jste vstoupil/a do politiky?
3. Kdybyste chytil/a zlatou rybku, jaká tři přání byste měl/a? 4. Co pro vás znamená rodina?
5. Co nejvíce obdivujete na opačném pohlaví a co vás na něm naopak nejvíce rozčiluje?
6. Co je váš největší koníček?
7. Jaké je vaše oblíbené zvíře a proč?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

8. Máte nějakou fobii?
9. Co byste dělal/a, kdyby vás unesli mimozemšťani?
10. Co jste ještě zatím nikdy neřekl/a žádnému novináři?
MILOSLAVA VOSTRÁ, KANDIDÁTKA DO SENÁTU VE VOLEBNÍM OBVODĚ Č. 30 - KLADNO 1. Hodnotit člověka má především okolí. Představit se jednou větou je opravdu těžké. Jsem samostatná, ochotná diskutovat, prosazující své názory v případě, že jsem přesvědčena o jejich prospěšnosti. Také však dovedu akceptovat názory druhých, pokud mě přesvědčí, že stojí na reálných základech. 2. Je to jednoduché. Příčí se mi vše kritizovat někde v ústraní a nesnažit se věci napravovat a měnit. A v politice je k tomu velká příležitost. 3. Aby náš život splňoval naše představy, byli jsme zdraví a dokázali jsme věci skutečně řešit ku prospěchu všech.
4. Rodina je pro mě to nejcennější, co mám. Znamená zázemí, podporu v mé práci a chvilky radosti a štěstí. 5. Muži mají tendenci zapomínat a dovedou odpouštět i velké nepravosti a to my ženy neumíme. Nejvíce mě rozčiluje, že jim v mnoha případech hodně dlouho trvá, než pochopí, že i žena může mít pravdu.
6. Největším koníčkem je pro mě rodina a pro chvíle odpočinku dobrá kniha.
7. Mám ráda všechna zvířata a nesnáším, když se jim ubližuje. Máme kocoura Matýska, pejsky a čtyři slepičky. Mám je ráda především proto, že dokážou být věrní a člověka potěšit. 8. Mou největší fobií je lidská hloupost, zloba a závist.
9. Snažila bych se je přesvědčit, že nejsem nepřítel a ukázat jim vše dobré ze života na Zemi.
10. Nikdy jsem žádného novináře neposlala do háje a nebyla na něj vulgární. Stejně jako my všichni dělají svoji práci. Někteří dobře a jiní méně kvalitně.
PAVEL KOVÁČIK, KANDIDÁT DO SENÁTU VE VOLEBNÍM OBVODĚ Č. 54 - ZNOJMO 1. Zralý, zkušený, životem i politikou vyzkoušený.
2. Politika mě vždy zajímala a je také prostředkem, jak některé věci měnit k lepšímu a to jak v komunální, tak vrcholové politice.
3. Tři přání pro mě splývají v jedno, a to je zdraví. Pro všechny mé blízké i vzdálenější.
4. Nejdůležitějším na světě je pro mě rodina. Znamená pro mě jistotu a zázemí.
5. Na ženách nejvíce obdivuji přirozenost, racionalitu, citovost a samozřejmě také ženskou krásu. A co mi vadí? Nejvíce nadměrná drbavost a intrikování.
6. Koníčků mám trochu víc. Patří mezi ně zahrádkaření, chovatelství a rybaření.
7. To je složité. Na talíři mám nejraději prasátko. Ale jinak jsem velkým milovníkem ptactva.
8. Nejvíc se bojím lidské hlouposti, zloby, závisti a podrazů. 9. Vždy se snažím domluvit s každým. I když by to byli mimozemšťané, věřím, že najdeme společnou řeč.
10. Nikdy jsem neřekl novinářům žádná vulgární slova. JINDŘICH HAVELKA, KANDIDÁT DO SENÁTU VE VOLEBNÍM OBVODĚ Č. 18 – PŘÍBRAM 1. Myslím, že jsem na vrcholu sil a ve věku, kdy mám již dost zkušeností na to, abych je využil ve prospěch společnosti.
2. Jsem člověk, který nechce být pouze ve vleku událostí. Abych si jednou mohl říci, že jsem se snažil aspoň něco změnit a nejen kritizovat. 3. I. Zdravou a spokojenou rodinu; II. Mír; III. Klid na práci.
4. Rodina je pro mne vším, se svou ženou máme tři krásné a zdravé děti. Doufám, že se dožiji toho, že budou ve svém životě spokojené a šťastné.
5. Co se týká mé ženy, obdivuji její vytrvalost a obětavost, se kterou pečuje o naši rodinu.
Neví, co chce a nepřestane s tím, dokud to nedostane.
6. Můj největší kůň je moje rodina a na druhém místě je jednoznačně motorismus. Tuto vášeň se mnou sdílejí i všechny moje děti.
7. Vepřík domácí. Je z něho velký užitek.
8. Naštěstí žádnou fobií netrpím. 9. Snažil bych se rychle vrátit domů.
10. Že mu nebudu odpovídat na jeho otázky.
JIŘÍ VALENTA, VEDOUCÍ KANDIDÁTKY KSČM V PLZEŇSKÉM KRAJI 1. Jsem politický optimista, který doposud věří, že Českou republiku lze do budoucna přetransformovat ve společenství lidí, kteří si budou rovni před zákonem a smysluplně prožijí svůj život v bezpečném prostředí a se všemi výdobytky skutečně spravedlivé sociální společnosti.
2. Zájem o politiku a politologii, která je společenskou vědou o politice, se prolíná celým mým životem. A to již od mládí, kdy jsem na základní škole poměrně snadno vyhrával znalostní soutěže tohoto typu. Svůj zájem jsem posléze potvrdil doktorátem v oboru Obecná politologie na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v roce 2004 a ve stejném roce jsem se začal angažovat i v praktické politice. Jako člověk, který věří v existenci skutečné mezilidské spravedlnosti, jsem při pohledu na tehdejší stav »posthavlistické«, morálně pokleslé kapitalistické společnosti ani žádnou jinou alternativu vlastně neměl. Nechtěl jsem, a toto přesvědčení ve mně zůstalo i doposud, aby naši potomci v takovémto bezhodnotovém marasmu vyrůstali a my starší v něm zcela planě dožili své životy. Přežívání založené jen na obstarávání peněz za každou cenu není skutečně tím, po čem bych já toužil!

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

3. Asi skoro povinně bych měl na tuto otázku odpovědět, že v první řadě zdraví. O tom se nedá prakticky diskutovat, i když mnozí mladí a zdraví lidé si svého stavu zatím ještě úplně neváží, ale věřím, že s postupujícím věkem a multimorbiditou také otevřou oči. Dále bych »rybku« poprosil o to, aby se nám vyhýbaly válečné konflikty, a třetí přání by bylo, aby z celé naší planety zmizel hlad a existenční nouze.
4. Nerad bych v tomto ohledu používal nějaké vzletné fráze, tak zkusím odpovědět pragmaticky. Rodina je pro mne uskupení lidí, které mám rád a v jejichž společnosti se cítím dobře. Byl jsem vychovaný v úctě a respektu k rodičům a toto jsem se potom vždy snažil přenášet i do výchovy svého syna. Na straně druhé musím »bez mučení« přiznat, že nejsem zcela učebnicovým rodinným typem, a nakonec ani moje práce v politice mně to plně neumožňuje. Obecně ale považuji tradiční nukleární rodinu (matka, otec, děti), nikoliv tedy jedince, za základní stavební buňku jakékoliv úspěšné společnosti, a její modifikace, byť jsou nyní tak moderní a populární, budou vždy jen jakýmisi »suchými větvemi« v jejím vývoji.
5. To je velice individuální, některé ženy se svým duševním naturelem velice blíží mužům a takto to lze říci i naopak. V typicky mém preferovaném pojetí a představě »ženy« bych ale u tohoto opačného pohlaví obecně ocenil právě tu ženskost, něžnost a také jistou, obtížně definovatelnou odlišnost v myšlení, která právě většině mužů v jejich úvahách chybí. U takovéhoto »mého typu« žen lze ale také bohužel často registrovat zbytné prvky hysterie a deficitu strategického myšlení. Možná právě proto příroda stvořila dva takto odlišné jedince, kteří potom mohou utvořit v páru vhodný celek, a to nejen z důvodu reprodukce. A vše, co se dnes snaží toto tradiční a historicky osvědčené pojetí muže a ženy nabourávat sice do jisté míry respektuji, ale rozhodně mi to není vlastní.
6. Koníčků mám již od mládí plno, od sestavování rodokmenů, přes sport a cestování až k sbírání mincí či fotografování a mnoho jiných. Bohužel, žádný z nich si nemohu dovolit z časových důvodů dělat naplno, a proto tak ani teď nevím, který je skutečně tím mým největším »koněm«. 7. Toto je opět složitá otázka, neboť zvířata mám rád obecně. I z tohoto důvodu jsem byl v minulém roce spolupředkladatelem novely zákona na ochranu zvířat proti týrání, která znemožnila další utrpení lišek a norků v drastických klecových chovech. Ale abych řekl pravdu, nikdy jsem o otázce, které zvíře mám raději, a které méně, moc neuvažoval. Tak teď možná trochu v rychlosti »plácnu«, že asi za více oblíbené mám psy, jako věrné společníky člověka již po desítky tisíc let, a za oblíbené méně některé druhy drůbeže. Musím ale v tomto ohledu s humorem mně vlastním dodat, že ve svém jídelníčku to mám zcela opačně.
8. Poslední dobou pociťuji částečně rostoucí strach z výšek, kterým jsem doposud netrpěl. Tzn., že například letošní návštěva Petřínské rozhledny byla zde pro mne možná tou poslední. Na strach ze všudypřítomných hlupáků jsem si díky své dlouholeté politické angažovanosti již poměrně zvykl, a na jiné své fobie si teď nevzpomínám. To ale neznamená, že nemohou existovat.
9. Poprosil bych je, aby do mne neimplantovali žádné svoje vyspělé technologie, a zda by mne mohli vrátit, pokud možno, zpět na Zemi. Jinak se domnívám, že na mimozemšťany a jejich projevy jsem poměrně již zvyklý, v Poslanecké sněmovně jich potkáte plno.
10. Tak to je nyní jediná otázka, na kterou znám naprosto přesnou odpověď! A ta zní: Žádnému novináři jsem ještě neodpovídal na většinu otázek této ankety.
ROMAN BLAŠKO, KANDIDÁT DO SENÁTU VE VOLEBNÍM OBVODĚ Č. 21 – PRAHA 5 1. Komunista, výtvarník s všestrannými životními zkušenostmi, snahou pochopit vše, co nás obklopuje, formovaný reálným socialismem a ve svém nitru chovám hlubokou úctu k člověku. Mám takový filozofický přístup k jedinečnosti života.
2. Protože mám syny už prakticky samostatné. Nastalo období, kdy mohu klást zájmy společnosti, nad zájmy své v plné míře. Podstatná část mého života teď patří společnosti. Chci společnosti vrátit to, co do mě vložila. Také nemám rád, když někdo někomu slabšímu ubližuje ale i samotnou krutost. I z těchto důvodů se věnuji také otázkám občanské války na Ukrajině.
3. Přenastavil bych myšlení, vzdělání a uvědomělost lidí tak, aby sami zvolili ve světě takový řád, kde by se žilo pouze v míru, bez zbraní a válek, dále aby sami nastolili beztřídní sociálně spravedlivou společnost, kde si občané opravdu rozhodují o sobě jako o součásti společenského celku. A za třetí vrátit do života všechny ty mrtvé, zavražděné v důsledků válek. 4. Jsem sice rozvedený, ale možná o to víc je pro mne rodina doslova svatá a nedotknutelná. Je to kolébka štěstí, naděje pro budoucnost naší společnosti. Když si představím, že za posledních dvacet sedm let se nenarodilo více než jeden milion Čechů, ptám se, proč nám Čechům tento kapitalistický systém brání v rozvoji a národní síle.
5. Tak to se ptáte určitě toho pravého. Obdivuji se ženácm komplexně. Obdivuji půvaby, jejich krásu, originalitu, přitažlivost, a hlavně ty, které dokážou být opravdovými ženami, jsou charakterem jemné a chápající, které rozdávají svým dětem a okolí lásku, porozumění, empatii. Nerozčiluje mě na nich vůbec nic, jen se malinko divím, proč jsou v zásadě emočně nestálé.
6. Cokoli tvořit. Také mám rád ruskou a evropskou kulturu. To je pravda, v tom se vyžívám.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

7. Není to zvíře, ale blanokřídlý hmyz. Je to vosík francouzský. (Polistes dominula) Vypadá skoro jako vosa, ale je neuvěřitelně zábavně krotký, a proto musí být chráněný. Fascinovalo mne, že se s vosíkem můžete doslova mazlit. Daleko více než se včelou (Apis mellifera carnica). Vždy, když někde narazím na vosíka, mám radost.
8. Ze psychopatů, sociopatů, hrubiánů a povrchních hlupáků. Ohrožují nás všude, ale nejnebezpečnější jsou skutečně v politice.
9. Počkejme, až se s nimi skutečně lidstvo potká, a potom vám to povím zcela jasně.
10. Tak to vám neřeknu.

Foto popis|

Proč dnes mladí vůbec začínají kouřit?

30.6.2020 ČRo Plus str. 01 14:33 Zaostřeno

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Dvě třetiny Čechů si zapálí první cigaretu ještě před osmnáctými narozeninami. Denně kouří zhruba každý pátý mladiství. Ukazují to data, která zveřejnilo Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti. Počet pravidelných mladých kuřáků v Česku dlouhodobě klesá. Ještě před 20 lety jich bylo 3× tolik. Stále častěji ale zkoušejí alternativy kouření. Proč mladí lidé začínají kouřit? Které tabákové výrobky jsou mezi nimi populární? A jaké reklamní triky využívají tabákové společnosti? Otázky pro následující minuty. Dobrý poslech přeje Vojtěch Tomášek.

šestnáctiletá kuřačka

To bylo asi pod nátlakem skupinky od nás ze školy, kteří se mě do toho dlouho snažili přemluvit a já jsem jednou podlehla. Já si myslím, že většina lidí to má stejně jako já, že lidi okolo kouří, tak se k tomu tímhle způsobem dostanou. A upřímně já neznám moc lidí, kteří by v mém věku nekouřili. Ještě předtím, než jsem začala kouřit, tak se mi denně stávalo, že mi někdo nabízel, ale já jsem ze začátku tedy odmítala, než jsem to poprvé zkusila.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Popisuje mi šestnáctiletá kuřačka z Prahy, která chtěla zůstat v anonymitě. Kouřit začala v prvním ročníku na střední škole a přiznává, že už několikrát chtěla přestat.

šestnáctiletá kuřačka

Já jsem si vždycky po každé krabičce říkala, že už toho nechám, ale nějak jsem se dostal k tomu, že jsem si koupila další vždy.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Proč to nevyšlo?

šestnáctiletá kuřačka

Já si myslím, že je to taková skupinová aktivita, že prostě když někde je banda kamarádů, tak si prostě každý zapálí a jen tak tam stát je prostě takové hloupé.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Nevylučuje ale, že by s kouřením přestala, pokud by to zjistili její rodiče.

šestnáctiletá kuřačka

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Že by to bylo takový to postrčení, že by mi sami jako řekli, že je to špatně. Já si myslím, že bych to docela potřebovala. Upřímně.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Mladá kuřačka si uvědomuje i zdravotní dopady kouření. Kolektiv, ve kterém se pohybuje. Ale prý vliv cigaret zlehčuje.

šestnáctiletá kuřačka

Většina lidí po tom, co se o tomhle snažím s někým bavit, tak říká, že jako dokud si nepřipustím, že je možný, že se jako z toho třeba stane něco horšího, takže to prostě...že se to nestane, že to je jako malé procento lidí, který fakt z toho mají prostě dopady na zdraví.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Vliv kolektivu vidí jako jeden z důvodů, proč mladí lidé s kouřením začínají i Eva Králíková z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Upozorňuje ale, že největší vliv má marketing tabákových společností.

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Kdyby cigarety neměly tu podporu marketingu a reklamy, tak by asi nikdo nekouřil, protože si neumím představit, že první cigareta by byla příjemný zážitek. V zásadě výrobci cigaret musí dostat své zákazníky do závislosti dřív, než oni dostanou rozum. Soudnost se vytváří kolem patnáctého roku.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Marketing podle Evy Králíkové proto cílí na zážitky.

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Je to spojení určité značky cigaret s image nějakých hezkých zážitků, většinou rizikových, protože děti se rády chovají rizikově.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Kuřáků běžných cigaret v Česku dlouhodobě ubývá. E-cigarety ale kouří o polovinu více dětí než v roce 2016. Podle prezidenta České koalice proti tabáku Lukáše Kohoutka mimo jiné proto, že tabákové společnosti využívají nové strategie, například spolupráci s influencery na sociálních sítích. Ti produkty doporučují na svých soukromých profilech a ne každý pozná, že jde o reklamu.

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Influencer, tedy nějaká veřejně známá osobnost, která je pro děti z nějakých důvodů zajímavá, tak se prostě vyfotí někde s tím výrobkem, mluví o tom, jak je to skvělé, o kolik je to lepší třeba, než byly klasické cigarety a tím u dětí začíná vznikat povědomí, že je to něco, co je cool, co oni chtějí mít také a postupně s tím začínají více a více experimentovat.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

V prevenci kouření má podle Kohoutka pomoct rodina.

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Ten základ, a my jsme se snažili to letos komunikovat právě i v kampani ke Světovému dni bez tabáku, je v rodině. My víme, že pokud prostě rodiče nekouří, tak to dítě má výrazně menší pravděpodobnost, že z něj bude

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

kuřák ve srovnání s těmi kuřáckými rodinami. Tam jsou děti tomu riziku, že budou oni sami kuřáci, vystaveni až s 5× větší pravděpodobností.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

V Česku podle výzkumu Státního zdravotního ústavu kouří čtvrtina populace starší 15 let, tedy zhruba 2 a čtvrt milionu lidí. Ještě v roce 2012 to byla téměř třetina obyvatel. Mladých kuřáků dlouhodobě ubývá. Svou první cigaretu ale české děti zkoušejí ve stále nižším věku. Prezidenta České koalice proti tabáku Lukáše Kohoutka jsem se zeptal, proč mladí lidé s kouřením vůbec začínají.

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Skutečně se jedná o to, jak moc jsou děti vystaveny tabákové reklamě, jak moc vlastně vnímají kouření jako společenskou normu, jako něco, čeho by chtěly dosáhnout v budoucnu, až budou dospělí. My můžeme opravdu sledovat celkově v Evropě trend poklesu kouření u dětí. Naopak co ale můžeme vysledovat je, že se nám začínají zajímat o ty nové tabákové výrobky, ať už je to zahřívaný tabák nebo elektronická cigarety.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Jaké marketingové triky tabákové společnosti využívají?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Tak dřív to bývala ta plakátová reklama zejména v místě prodeje. Ale jak jsem zmiňoval, tím, že oni teď přechází na ta nová elektronická zařízení pro užívání těch tabákových alternativ, tak výzkumníci z **Fakulty sociálních věd** ve spolupráci s Klinikou adiktologie se do toho ponořili hlouběji a zjistili, že v Česku, zejména v Česku, se děti staly obětí vlastně reklamy, která probíhá v kyberprostoru přes sociální sítě s výrazným zapojením různých influencerů. Ta reklama vlastně není taková, jak jsme na ni bývali zvyklí, to znamená, že vyloženě se promuje nějaký konkrétní výrobek. Ale vlastně dochází k tomu, že ten influencer, tedy nějaká veřejně známá osobnost, která je pro děti z nějakých důvodů zajímavá, tak se prostě vyfotí někde s tím výrobkem, mluví o tom, jak je to skvělé, o kolik je to lepší třeba, než byly klasické cigarety a tím u dětí začíná vznikat povědomí, že je to něco, co je cool, co oni chtějí mít také a postupně s tím začínají více a více experimentovat.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

V čem vidíte u tohoto typu reklamy největší hrozby? Je to právě to, že děti třeba nejsou schopné rozeznat tu reklamu od běžného příspěvku?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Samozřejmě. Ono obecně se můžeme zamýšlet nad tím, jak velká je mediální gramotnost českých dětí, ale je to v zásadě tristní. Oni jsou vystaveni silnému tlaku té klasické reklamy a nedokáží úplně rozlišit, že něco je reklama a že cílem není, aby to bylo hezké, aby je to bavilo, ale cílem je z nich vytáhnout peníze. A tohle to je ještě mnohem skrytější forma, která vlastně i využívá určitých mezer v legislativě.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Sám jste to zmínil, mladí lidé častěji kouří e-cigarety. Proč?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Je to právě to, jak jsou vystaveni těm reklamám právě na sociálních sítích, potažmo působení influencerů. Vedle toho vidí mezi tou dospělou populací, že e-cigarety tady jsou, ať už tedy skutečně ty klasické e-cigarety nebo právě ten zahřívaný tabák. Jsou promovány jako něco, co je trendy, co je cool. Je tam silné spojení vlastně mezi užíváním té látky a používáním nových technologií a děti samozřejmě technologie milují. To je zcela přirozené, protože oni jsou prostě ti, kteří se narodili do světa, kde technologie jsou zcela přirozenou součástí jejich života.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Takže v okamžiku, kdy se jim ten klasický výrobek zpřístupní s využitím té elektroniky, tak jeho atraktivita výrazně stoupá.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

A jaké další alternativy, tedy kromě e-cigaret, jsou mezi mladými lidmi populární?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

My musíme rozlišit skutečně e-cigaretu, to znamená zařízení, ve kterém se nahřívá kapalina a vdechuje se aerosol. Ta varianta je jak s nikotinem, tak bez nikotinu. A ta beznikotinová se hodně často u dětí používá právě ve formě takzvaných tanků. Je tam taková velká jako nádrž té tekutiny a oni z toho potom vyfukují různé kroužky a podobně, takže se v tom můžou předhánět. Dělají takzvané vapovací triky, což je jako velmi atraktivní a opět jako ti influenceři i s tímhle tím se zobrazují. Vedle toho se nám postupně tady začíná silně rozvíjet trh toho zahřívaného tabáku, který samozřejmě stejně jako ty e-cigarety je sice vázaný tou hranicí 18 let, na druhou stranu děti si dokázaly vždycky tyto výrobky opatřit, i ty klasické cigarety. Takže i toto je oblast, která se postupně bude rozrůstat.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

A jsou ty alternativy menším zdravotním rizikem?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Já moc děkuju za tu vaši formulaci. Je to přesně tak. Je to menší zdravotní riziko. Není to tak, že by byly zdravé nebo bezpečná, ale to riziko je tam podle všech údajů, které v současnosti máme k dispozici, menší než u těch klasických cigaret, a to výrazně. Kdybych to měl seřadit, tak vlastně nejrizikovější jsou skutečně ty klasické cigarety. Tam prostě dochází k silnému hoření a vznikají tam obrovské objemy vysoce nebezpečných látek. Všichni známe třeba ten dehet. Hned za tím, ale teda s výrazným odskokem, bychom mohli zařadit ten zahřívaný tabák, kde nedochází k hoření, dochází tam k tlení, což je takový proces někdo právě na pomezí hoření a odpařování. Takže i to, co tam vzniká, je někdy problém pojmenovat, jestli je to spíš kouř nebo aerosol. Nicméně i v tomto produktu, když je inhalován, tak se dají nalézt nějaké dehty a další potenciálně karcinogenní látky. No a pak už následují ty e-cigarety. V těch skutečně nic nehoří, tím pádem žádný dehet tam není. Na druhou stranu i když ty látky samozřejmě, které se tam vyskytují, musí odpovídat vyhlášce, to znamená, nesmí být jedovaté nebo zdraví nebezpečné, tak ony v okamžiku, kdy se spolu dostávají do kontaktu, reagují s tím organismem, tak nějaké zdravotní riziko tam být může. Minimálně třeba pro alergiky a astmatiky tam určitá rizika jsou, ale zároveň se ta oblast stále zkoumá. Pokud je tam nikotin, tak tam může stále vznikat závislost. Když se budeme bavit o těch beznikotinových, tak dá se obecně říct, že ty jsou nejméně rizikové.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Dá se předcházet tomu, aby s kouřením dětí nebo respektive mladí lidé vůbec začínali?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Určitě se tomu předcházet dá. Ten základ, a my jsme se snažili to letos komunikovat i právě v kampani ke Světovému dni bez tabáku, je v rodině. My víme, že pokud prostě rodiče nekouří, tak to dítě má výrazně menší pravděpodobnost, že z něj bude kuřák ve srovnání s těmi kuřáckými rodinami. Tam jsou ty děti tomu riziku, že budou oni sami kuřáci, vystaveni až s 5× větší pravděpodobností. To je určitě 1 oblast, ve které se působit dá, na úrovni rodin. Vedle toho se samozřejmě dá působit ve školách. Tam se realizují různé preventivní programy, ať už svépomocí uvnitř té školy nebo s využitím nějakých externích organizací. No a potom samozřejmě jsou to klasická opatření jako pro dospělou populace, to znamená omezování reklamy, znepřístupňování těch výrobků v obchodě, tak jako to třeba mají v Austrálii nebo na Novém Zélandu.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

V jakém věku by se s prevencí mělo začít?

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Tím že já spolupracuji i s organizací Jules a Jim, která dělá preventivní programy pro děti, tak my tam nasazujeme tu prevenci kouření někde na pomezí třetí a čtvrté třídy, protože tam se skutečně můžeme bavit o prevenci v tom smyslu, že ty děti buď ještě nevyzkoušeli, anebo opravdu zažívají ten první experiment s těmi výrobky, což je nejvhodnější doba, kdy na ně působit skutečně preventivně. Čím vyšší ročník, tím více už se musíme s nimi bavit o tom, že už možná někteří z nich spadli do závislosti a jak se z ní můžou dostat.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Co tedy změnit? Které metody prevence by podle vás mohly pomoct, aby dětských kuřáků výrazně ubylo?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Určitě pokud se budeme bavit na úrovni těch škol, tak je to zapojení toho tématu prevence kouření vlastně do všech vzdělávacích oblastí, se kterými se děti setkají, což se někdy i děje. To zase musíme si říct, že ta prevence skutečně v Česku je na poměrně vysoké úrovni. Ale samozřejmě je to i o nějakém plošnějším tématickém působení. Je to třeba i o využívání stránek preventivních, které my pro děti máme, jako Nekuřátka.cz. Tak to je vlastně pro ty prvostupňové děti. Oni tam i mají možnost obrátit se na poradnu, takže jim nekuřátka poradí.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Máme se v těch metodách prevence kde inspirovat v Evropě?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

No upřímně s tou praxí v zahraničí je to složité. Samozřejmě existují nějaké preventivní programy. Mohli bychom se podívat třeba do Velké Británie. Zároveň když se třeba podíváme do Finska, tak tam ta prevence skutečně je pojednána jako integrální součást toho vzdělávání. Takže každá ta země to má řešeno jinak a hodně to souvisí s podobou toho konkrétního vzdělávacího systému. Tudíž není to tak, že je možné podívat se do zahraničí a přenést něco do Česka, protože tady to zapadne do jiných podmínek a ty programy můžou být zcela neúčelné.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

A tady v tom evropském srovnání, jak jsou na tom české děti v porovnání s ostatními?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

Tak doposud české děti byly úplně na špici, ale z posledních dat, která máme z mezinárodní studie HBSC, to vypadá, že jsme se posunuli trošku níže a v současnosti to vychází, že kouří 11 % patnáctiletých chlapců i dívek.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

A proč české děti kouřily nejvíc v Evropě? Jsou v něčem specifické?

Lukáš KOHOUTEK, prezident České koalice proti tabáku

My můžeme celkově sledovat trend poklesu počtu kuřáků mezi dětmi. Pravděpodobně to souvisí s tím, že děti se nám přesouvají od těch klasických závislostí do kyberprostoru a tam se teďka odehrávají trošku jiné formy rizikového chování, než tomu bylo dříve. Zároveň určitě můžeme tady tento pokles připočíst i tomu, že se v Česku stále omezuje reklama a dochází k tomu, že jsou nekuřácké restaurace. Děti to vnímají a to kouření prostě už začíná být out, což je pro to jejich chování velice důležité.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Uzavírá prezident České koalice proti tabáku Lukáš Kohoutek. Boji proti kouření a léčbě závislosti na tabáku se věnuje už přes 20 let Eva Králíková z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Zeptal jsem se, jaké zdravotní problémy hrozí lidem, kteří s kouřením začnou už v dětství.

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Čím dřív se setkáme s nějakými jedovatými látkami, tím jsme zranitelnější. To platí obecně. A samozřejmě čím méně zralý je organismus, tak tím snadněji se nějakým způsobem poškodí. A to platí i o mozku a vzniku závislosti.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Co se děje s tělem kuřáka? Jaké orgány jsou nejohroženější?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
První jsou na řadě plíce. Tam je jistě vliv největší. Ale kouření poškozuje všechny části těla a způsobuje nemoci v rámci všech klinických oborů medicíny. Takže nenajdeme v zásadě oblast, která by s kouřením nesouvisela.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Jaký je ze zdravotního hlediska rozdíl, když kouří dítě a když dospělý člověk?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Rozdíl je v tom, že jsou samozřejmě zranitelnější, že třeba pokud jde o pasivní kouření, tak malé dítě vdechne větší objem vzduchu v poměru k objemu těla nežli dospělý. A jinak platí velmi dobré heslo, a sice, že každá cigareta poškozuje, protože řada těch látek v tabákovém kouři má bezprahové účinky. To znamená, že v zásadě není bezpečná dávka.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

V Česku je asi 14 % lidí vystavených tabákovému kouři v domácnosti. Jaká to má rizika?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Pasivní kouření způsobuje stejné nemoci jako aktivní, ale v menší míře, protože pro nekuřáka je ta dávka samozřejmě menší s jednou výjimkou, a to je poškození cév. Takže už po několika minutách v zakouřeném prostředí můžete prokázat změny na cévách. A pokud jde o kouření doma, tak řada zemí zakazuje kouření v domácnosti, kde žije dítě do 18 let. Pokud jsou v domácnosti kuřáci, kteří nemohou nebo nechtějí přestat kouřit, tak by aspoň neměli kouřit v bytě a v autě, čímž teda za prvé nebudou poškozovat to svoje dítě a nebudou mu způsobovat nejenom různé dýchací nemoci, ale i třeba pasivní kouření způsobuje některé typy nádorů nebo leukémií. Ale za druhé dají najevo, že kouření je něco, co do normálního prostředí nepatří. Čili je to taky důležité z hlediska jaksi vzorů.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Jak velké jsou naděje, že mladý člověk s kouřením přestane? Má třeba větší šanci než někdo, kdo už kouří 20-30 let?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Šance na to přestat kouřit je z velké části daná geneticky. Čili záleží na typu receptorů, na které se navazuje nikotin v mozku. A jsou lidé, kteří se mohou stát fyzicky tedy drogově závislí na nikotinu po první krabičce cigaret. To je určitý typ toho receptoru. A pak jsou lidé, kteří mají naopak takovou výbavu, že nikdy závislí fyzicky nebudou. Těch je bohužel jenom asi 10 % mezi kuřáky. A to jsou ti, kdo nemusejí kouří denně, kouří jenom občas. Takže asi ve svém okolí všichni víme, že takových moc není.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Když rodič odhalí, že jeho dítě kouří, jak by se měl správně zachovat? Existuje nějaké doporučení pro takovou situaci?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
To je velmi těžká otázka. V podstatě neumím dát nějakou univerzální radu. Tady není jednoduchá rada a určitě neplatí strašení nemocemi jako infarkty, mrtvice a nádory, protože děti mají pocit, že to se jich nikdy týkat nemůže. Dokonce existovala kdysi značka cigaret Smrt, Death nebo Death Light, když ještě se to smělo používat, a ty měly slogan "Podílejte se aktivně na rakovinovém výzkumu, kuřte naše cigarety." Čili co dělat, je spíše se snažit vysvětlit dítěti, že ti výrobci cigaret chtějí jenom jeho peníze a nic jiného, že kouření rozhodně není dospělé rozhodnutí, jak se snaží to prezentovat, ale je to nemoc, která má diagnózu F17 a chodí se s ní k doktorovi. A navíc je to dětská nemoc, protože naprostá většina kuřáků si ji pořídí, když jsou ještě dětmi. Dospělí prakticky kouřit nezačínají. Čili že vlastně je musí získat dřív, než oni dostanou rozum. A pokud jde o vliv na zdraví, tak zmiňovat spíš takové věci, které zajímají mladé. Jako třeba zápach z úst, protože kouření ovlivňuje bakterie v ústech. Kuřáci mají víc těch špatných, méně těch dobrých. Nebo zhoršení pupínků. Kouření zhoršuje akné, zhoršuje záněty obecně. Nebo větší pravděpodobnost impotence, problémy s erekcí a podobně. To jsou věci, které mohou děti zajímat.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Jak má tedy rodič své dítě před kouřením ochránit?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Nekuřáckým příkladem, nekuřáckou domácností a nenápadným upozorňováním na to, že je to jenom byznys. Co taky děti může zajímat, pokud znají ve svém okolí nějakého kuřáka, který třeba kouří krabičku cigaret denně, tak je zajímavé nechat děti spočítat, kolik utratí za cigarety za týden, za měsíc, za rok a přepočítat to na nějakou elektroniku, nebo to, co děti touží mít, nebo mobily, a ukázat třeba, kolik mobilů ten strýček prokouří. To bývá účinné.

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Jak by podle vás měla vypadat účinná prevence?

Eva KRÁLÍKOVÁ, lékařka z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy
---
Účinná prevence znamená zvyšování daní, respektive tedy ceny cigaret daněmi, což se momentálně tedy děje, i když za velkého humbuku a pomalu. Hlavně by to mělo být systematické, nikoliv jeden skok jednou za pár let, ale mělo by to souviset s inflací. A celkově ta cena cigaret i po tom zvýšení u nás bude velmi nízká. Když dneska chcete porovnat průměrný plat dnešní a třeba před 20 lety a cenu cigaret, tak si koupíte zhruba dvojnásobné množství krabiček, čili ta reálná cena je zhruba poloviční. V Austrálii na naše peníze stojí krabička cigaret skoro 500 Kč. A to je hlavně důležité pro ty, kdo ještě závislí nejsou, čili pro děti. Další bod té prevence je nekuřácké prostředí. Víme, jaká tady byla bitva o nekuřácké restaurace. Já jsem našla první návrh takového zákona z roku, myslím, 86. Čili přes 30 let se o tom diskutuje. A to je taky dobrá kontrola toho, co je účinné opatření, jak na to reaguje tabákový průmysl. Jestli proti něčemu jsou, jako vidíme, že jsou proti zdražování, proti nekuřáckého prostředí, proti jednotnému balení, tak si můžeme být jisti, že to funguje. A naopak pokud něco podporují, tak můžeme se na to vykašlat, protože to nebude asi účinná prevence. Co ještě funguje, je například jednotné balení. Mluvili jsme o tom, že děti začínají kouřit určitou značku, která je spojená s určitou kampaní, reklamou. Image té značky je zajímá. A jednotné balení znamená, že nebude mít krabička žádnou neregulovanou plochu. Čili všechny krabičky jsou stejné. Odpadá obrázek nějakého zvířete nebo barva. Podkladem je hnědo-zelená barva, která byla vyhodnocena jako pro děti nejméně atraktivní. Název těch značek je stejným písmem a stejnou velikostí. Čili v něm všechny krabičky jsou stejné. Další bod té prevence by byl prodej pouze v trafice, čili samostatný obchod s licencí, nikoliv dohromady s potravinami. U nás se prodá víc než půlka cigaret dohromady s potravinami, což určitě není správné - platit rohlíky u pokladny, která je ověšená cigaretami. Čili to by snížilo dostupnost. A co je na tom nejpozoruhodnější, že tato všechna opatření jsou zadarmo. Na to nepotřebujete žádné peníze.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk

Vojtěch TOMÁŠEK, moderátor

Uzavírá Eva Králíková z Centra pro závislé na tabáku 3. interní kliniky 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Lidem, kteří chtějí přestat kouřit, v Česku pomáhá i Národní linka pro odvykání kouření 800 350 000. Tolik dnešní Zaostřeno. Celý pořad najdete na webu a v podcastových aplikacích. Od mikrofonu Českého rozhlasu Plus se loučí Vojtěch Tomášek.

© 2020 NEWTON Media, a.s.
www.newtonmedia.sk